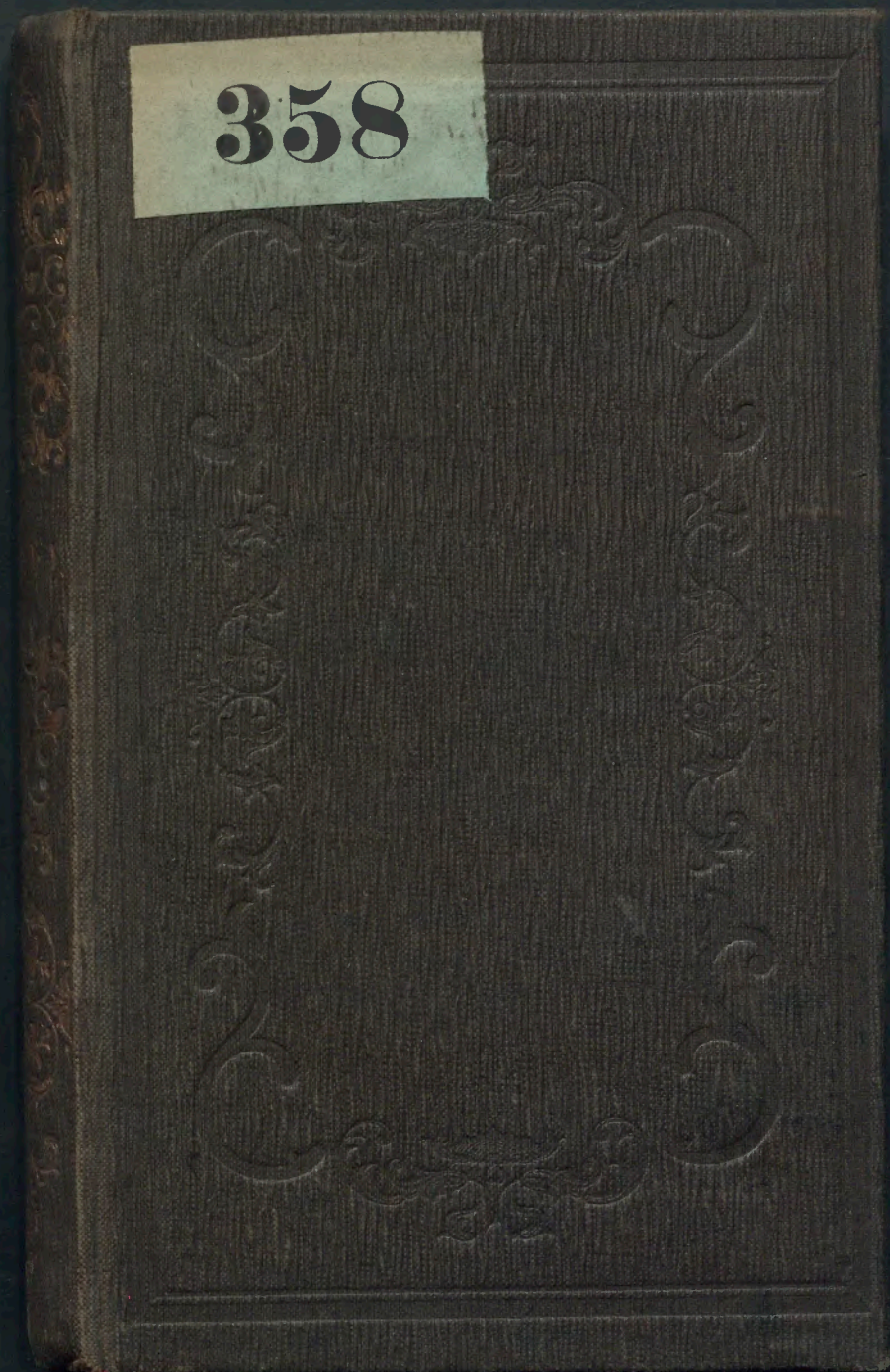

358

nr. 358.

PLATE

PLATE I. THE GREAT BRIDGE

PLATE II. THE GREAT BRIDGE

PLATE III. THE GREAT BRIDGE

PLATE IV. THE GREAT BRIDGE

PLATE V. THE GREAT BRIDGE

PLATE VI. THE GREAT BRIDGE

PLATE VII. THE GREAT BRIDGE

ԻՆՃԻԼ

ԽՈՏԷԷ ՄԷ ԻՍԸ ԷԼ ՄԷՍԻՇԷ

ՆԲԱԼԱՆՏԵՐ

ՊԸ ՏԷՍԹԷ ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԱՐԴՕՍ

ԼՈՒԳԱՍ ՈՒ ՀԱՆՆԱ

ԼԸ ԸՍԹԱՄՊՈՒԼՏԱ

ԳԱՅՕԼ

1857

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԵՎԼԸ

ՄԵՏԹԻՍ

ՄԻՐ 4

- 1 Քրթեպէ մէջնուտէ Իսա էլ Մէսիհէ է,
2 գուռէ Իպրահիմ գուռէ Տաժուտ: Իպրահիմ
զա Իսահագէ. Իսահագ զա Եագուպէ. Եա-
3 գուպ զա Ճ'ուտայէ ու պրէյէդ ուի. Ճ'ու-
տա զա Ֆարիզ ու Օարախ՝ ժը թամարէ.
Ֆարիզ զա Լզըռունէ, Լզըռուն զա Լրամէ.
4 Լրամ զա Լմինատապէ. Լմինատապ զա՝ Եաս-
5 րունէ. Եասրուն զա Սալմունէ. Սալմուն ժը
Բապէ զա Պաազէ. Պաազ զա Լվպիթէ
ժը Բանուէ. Լվպիթ զա Եսսէյէ. Ես-
6 սէ զա Տաժուտ փատիշահէ. Տաժուտ փա-
տիշահ զա Սիւէյմանէ ժը ժընա Ուրիայէ.
7 ու Սիւէյման զա Բահպամէ. Բահպամ
զա Լպիսայէ. Լպիս զա Լսայէ. Լսա
զա Եուշաֆաթէ. Եուշաֆաթ զա Եուրամէ.
9 Եուրամ զա Ուզիաէ. Ուզիա զա Եուլա-
սամէ. Եուլասամ զա Լիսապէ. Լիսազ զա
10 Հազգիայէ. Հազգիա զա Մանասայէ.
Մանասա զա Լմօնէ. Լմօն զա Եուսայէ,

- 11 Եւ իսկ զա իշխանիսցէ ու պրէյէդ ուի լը
դիւթա եէսիրիթիյէ Պապիլոնէ :
- 12 Ու լը բաշէ եէսիրիթիյէ Պապիլոնէ , Եւ
խանիա զա Սալսալիէլէ . Սալսալիէլ զա
- 13 Օւրապապէլէ . Օւրապապէլ զա Եպի-
ուտէ . Եպիուտ զա Ելիագիմ . Ե-
- 14 լիագիմ զա Եղուրէ . Եղուր զա Սաաուգէ ,
Սաաուգ զա Եսինէ . Եսին զա Ելիութէ :
- 15 Ելիութ զա Ելիագարէ . Ելիագար զա Մա-
թանէ . Մաթան զա Եագուպէ . Եագուպ զա
- 16 Եուսիֆ մերէ Մէյրէմ . քզ ժը աւ Մէյրէ-
մէ Մէյրէմ Տաթը կօթան Իպա զա . Եւ իսկ
- 17 Տէփի սիւսիլէյան ժը Իպրասիմէ Տաթա Տա-
վուտէ չարպաճ սիւսիլէ . ու ժը Տավուտէ Տա-
թա եէսիրիթիյէ Պապիլոնէ՝ չարպաճ սիւ-
սիլէ . ու ժը եէսիրիթիյէ Պապիլոնէ Տաթա
լը Մէսիճէ չարպաճ սիւսիլէյէ :
- 18 Ու մէվուտէ Իսա ել Մէսիճէ աճվա
պու , տիյա ուի Մէյրէմ պը Եուսիֆուա
նշան պու . Տէփպ լը պա Տէվու տգէ նա
- 19 Տաթ՝ ժը Բուճ ել գուտսէ Թալու մա : Ու
Եուսիֆ մերէ ուի մէուուվ քի սաադը պունէ ,
ու նա քը խօստը պու . քօ պայէ ուի պէյան
պը քը , Փէքըրի . քօ պէ տէնկի քու քուճ աուի
- 20 պէրտէ : Ու քինկա . քօ աւ դըղդէ Տան տը Փէ-
քըր պու , զաճա մէլէքէ Խօտէ լը խալտա ժէ-
ռա խոյայի պու , ու կօ . Ի՛յ Եուսիֆ գուտէ
Տավուտ՝ մէ թըռս ժը խօռա կըրթընէ ժընա

- 100 Մէյրէմէ, չըմա քծ լը Տքնառուէ ուխտն
- 21 հաթը զա ժը Իուհ էլ գոնտնէյէ : Ու աւ գուռ
տէ պը զը, քօ նազէ ուի Իսա տէյնի : չըմա քօ
աւ գազմէ իս տէ ժը կիւնէյէդ իս իաղաս
պըքը :
- 22 Լւ հէմի գշըան պուծ, քօ թէքմիլ պըպը
ժը Իապպ հաթը կօթան, պը տէսթէ Իշայա
- 23 փէյղէմպէրէ : Սլ ահա գիղ տէ ալըս պըպը ու
գուռ տէ պըպը, ու նեմէ ուի Լմանուէր տէ
տէյնըն, քօ թէրճիւմէ պըպը Լլաւհ պը մէ-
ռայէ կօթընէ :
- 24 Լուա Խուսիֆ կալաքօ ժը իապէ աւ պու
չալան քօ մէլէքէ Խօտէ ժէռա էմր քըրը պու
- 25 քըր : ու ժընա իս կըրթ : հաւա տառի նէ աը
զանը պու հաթա քօ գուռէ իս աղուլլն զա,
ու նազէ ուի Իսա տանի :

- 1 Ու քինկա Իսա զա լը պաթէ Եէհու
տիան լը նալա Պէյթլէհէմ լը ոջաւ Հէ
- 2 րօտիս փատիշահէ, Սլ ահա Լլիման ժը ոօ
հալաթէ հաթըն լը Գուլթուռչէրիֆէ : ու կօն
Լլը քույէ աւ քօ ժը Եէհուտանուա փատիշահ
զա : չըմա քօ էմ ըսթէրէ ուի լը ոօ հալաթէ
- 3 տիմ, ու հաթըն ժէռա սէճաւ պըքըն : Ու
քինկա Հէրօտիս փատիշահ պըհիս հաթըտի
ու հէմի Գուռառչէրիֆ բէռա :

- 4 Ու պըճըվանտընէ հէմի պաշ իմաման ու
խօնըտանէ միլէթէ փըռս քըռ ժը ուան՝ էրքը
- 5 Մէսիհ լը քօ աւէ տէ պըզը : Ուան ժի կօն ժէ-
ռա՝ . Լը նաւ Պէյթէհէմէ Լէհուտիան . չը-
մա քօ վահա նըվըսանտիյէ պը տէսթէ փէյ-
- 6 Ղէմպէր : Ու դու Պէյթէհէմ՝ լը ոլաթէ
Ղ'ուտա . լը նաւ ըուսըքիյէ Ղ'ուտա գա բը-
ջուկ նընի . ժը դա ժըմըռա ըուսըքիյէ տէ ու-
- 7 պըքօ օմէթէ մըն Խարայիլ պը չէրինէ : Ու-
չաղէ Հէրօտիս պը տըզիգա Լիման կազի քըռ,
ու գանձ սահիթիյէ քըռ ժը ուան ռիթէ խու-
- 8 յայընէ ըսթէր : Ու ուան լը Պէյթէհէմէ պը
շիյանտընէ կօ . Հառըն սահիյէ պը վանըն ժը
պօյէ ուի գուռըք . ու քինկա պըպինըն ժը մը-
ռա խապէր պըքըն քօ էժի պէմ ժէռա սէճ-
- 9 տէ պըքըմ : Ու քինկա ուան ժը փատիշահէ
աւ դըշդ պըհիստըն՝ չուն , վահա աւ ըսթէր
քօ լը ու հալաթէ տին լը պէր ուան չու , հա-
թա քօ հաթ սէքընի լը սէր ուի ճիյէ քօ գու-
- 10 ուրք պու : Վինկա քօ տին ըսթէր պը փըռ
- 11 մէզին շազ պուլնէ շազ պուլն : Ու քինկա քօ
քէթըն լը մալ , տին գուռըք պը տիյէ խօ
Մէյրէմէ թէվ , ու քէթըն սէճտէ քըրըն ժէ-
ռա , ու խապէյէթ խօ պը վէքըրանտընէ
պախիշան տանը ժէռա . զէռ , ու քինըկ ու
- 12 միւր : Ու լը խապէտա պը իղն սէնտընէ , քօ
ճարքը ժի նէ չըն լըպա Հէրօտիս , ժը պաշ-
գա ուէվա չուն լը ոլաթէ խօ :

- 13 Ինկա քօ աւ չուն ժը ուէ, վահա լը խավէ-
տա Մէլէքէ Խօտէ խոյա ժը Եօսիֆօա, ու
կօ. Ռապը, պըկըր գուռըք ու տիյէ ուի՝ ու
պը ուէ՛ լը Մըսըռէ, ու լը ուէ պըսէքընը հա-
թա էզ ժը դառա պը պէժըմ. չըմա քօ Հէրօ-
- 14 տիս վունտաքըրըն տը խուվապը գուռըք: Ը-
ժի ռապու կըրթ գուռըք ու տիյէ ուի լը շէ-
- 15 վէտա, ու չու լը Մըսըռէ, ու հաթա քօ Հէ-
րօտիս մըր լը ուէ պու, քօ թէմամ պըպը ժը
Խօտէ հաթը կօթան պը տէսթէ փէյղէմպէր,
քօ տը պէժը, ժը Մըսըռէ էզէ գուռէ խօ
կազիքըմ:
- 16 Ուէ չաղէ քինկա քօ տի Հէրօտիս՝ քօ հա-
թը խափանտըն ժը Լիման, փըռ սուհաթ, ու
շիյանտ գըր քըր լը Պէյթլէհէմէ ու տօռա
ուիտա պուն հէմի գուռէդ քըչուգան ժը տու
սալան ժէր, լը կօրա ուէ չաղէ քօ ժը Լիման
- 17 Ֆէհմ քըր: Ուէ չաղէ թէմամ պու պը տէս-
թէ Խրիմիա փէյղէմպէրէ հաթը կօթան,
- 18 քօ տէժը. ժը Ռամա սաունտ քի հաթա պը-
հէստըն, շին, կըրըն ու շինքի մէղըն, Ռա-
հէլ տը կըրիա գուռէդ խօ, ու նէ տըխօստ լը
տըլէ խօ փըռս պըքը. չըմա քօ թուննապուն:
- 19 Ու քինկա քօ Հէրօտիս մըր՝ վահա մէլէքէ
Խօտէ լը խավէտա լը Մըսըռ խոյա ժը Եու-
- 20 սիֆօա, ու կօ, Ռապը, պըկըր գուռըք ու տի-
յէդ ուի՝ ու հառը լը ոլաթէ Խարայիլ, չըմա քօ
- 21 մըրըն, աւ քօ ճանէ գուռըք տը խօստըն: Ը-

- ժի ապու գուռք ու տիյէ ուի կըրթ՝ ու հաթ
 22 լը դաթէ Խարայիլ : Ու քինկա քօ պըհիստԵր-
 քեղայոս փատիշահիթիյէ քըռ լըսէր դաթէ
 Եհհուտիան լը ճիյէ պալէ իօ Հէրօտիս , լը ուէ
 չունէ թըռսխա , ու լը խալէտա իզն պըսէն-
 23 տընէ լը արիյէ Ղ'էրիյէ չու : Ու հաթ լը ուի
 պաթէրէ սէքընի քօ 'Կասրաթ գէ կօթան ,
 քօ խասէրէ փէյղէմպէրան թէմամ պըպը ,
 էրքը ժէուա 'Կասրանի տէ կալի պըքըն :

ՄԻՔ 3

- 1 Եւ ոցյան Հաննայէ թահլիլէի հաթ լը
 նալ չօյէ Եհհուտիսթան վալ քըրընէ՝ ու
- 2 կօթընէ . թօսպա պը քըն չըմա քօ , փատիշա-
- 3 հիթիյէ աղիւմանսն նէպիք է : Զըմա քօ ուիա
 աւ է , քի ժը պօյէ ուի պը տէսթէ Իշայա փէյ-
 ղէմպէր հաթը կօթըն . Բօ տը պէժը , տէն-
 կըք՝ քը լը նալ չօյէ կալի տըքա , աասթ
 պը քըն ուէյա Խօտէ՝ ու տօղըի պըքըն արտէ
- 4 չունտընէ ուի : Ու ճըլէ Հաննա պու՝ մույէ
 տէվէ , ու նալա ուիտա բըշգէ գայիշ , ու դա-
 անէ ուի գումըլ ու հընկըֆէ չօյէ պու :
- 5 Ուէ չաղէ Գուլմսուշէրիֆ ու կըք Եհհու-
 տիսթան ու հէմի ալիյէ Հորդան ժէուա տը
- 6 չօ պուն , թահլիլ տը պուն ժէ լը նալ չայէ
 Յորդան , ու կիւնէյէդ խօ իգրար տըքըրը
- 7 պուն : Ու քինկա քօ տի ժը Սատուգիյան ու

- Ժը Պարիսիան փրոան հաթ լը Թահֆիլիյէ
 ուի, Կօ ժը ուանոա. Ե՛յ ոյէտէ կօռը մահոան
 քի՞ ժը ոռա նիշանտա՝ աւ զապէս քօ տէ պէ
 8 Ժէ պը ոավըն: Ենվա ժը Թօպառա լայրդ եէ-
 9 միշ պինըն: Ու տիւշիւմիշ մա պըն հուն լընավ
 խօտա պէժընէ, էրբը պավէ մէ Խպրահիմ
 հէյէ, ժը ոռա տը պէմ, էրբը Ելահ տը
 քարը ժը գավըրէ հան ոյէտէ Խպրահիմ տէր
 10 խինէ: Էնի անվա պըվըր լըպա գուրմէ տա-
 րան դէ տադինըն. հէմի տար քը եէմիշէ գանձ
 նայնը, դէ պըռանտըն ու դէ ավէդըն լը ա-
 11 կըր: Ե՛լ ո՞ Թահֆիլ տըբըմ պը ավ ժը պօյէ
 Թօպա. հպմա լը բէյ մը հաթող ժը մըն Թա-
 դաթիլիյէ, ու էզ սօյէ ուի կառանտընէ նա
 հէժըմ, աւէ ո՞ տէ Թահֆիլ պըբը պը Բուհ էլ
 12 գուտս ու պը ախըր: Վը մալէպէ ուի լը տէսթ-
 տայէ, ու պէտէրէ խօ աւէ տէ փազըժ պը-
 քա, ու կէնըմ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվի-
 նէ, ու գա՝ պը պէ պուհարթըն ախըրէ տէ պը
 շափութինէ:
 13 Ուէ չաղէ Խսա ժը Ճէլիլէ հաթ լը Յոր-
 դանէ ժը Էաննառա. քը ժէ Թահֆիլ պը-
 14 պը: Ու Էաննա պէր նէ տա ուի՝ ու կօ, Ժը
 մրոա լաղիմ է քօ ժը դա Թահֆիլ պը պըմ:
 15 ու գու ժը մրոա՞ դէյ. Խսա ճէվապ տա ու
 կօ ժէռա. Պէր տէ անվա, չըմա քօ ժը մէ-
 դա զահա ճայիլ է՝ էրբը հէմի սատագաթան
 16 Թէքմէլ պը քըն. ու քաշէ պէրտա աուի: Ու

- Վինկաքօ Խսա թահֆիլ պու, զուվա ժը
ապէ տէր հաթ, ու վահա ազիւմանան ժէ-
ռա վէպուն, ու տի Ռուհէ Լըւահ ոգա գա-
վօք տը հաթը ժէր ու տը հաթը լը սէր ուի:
17 Ու վահա ժը ազիւմանան տէնկ քի հաթ քօ
տը կօ. Լէ է Գուռէ մըն տալալի քը ժէ հաս
տըբըմ:

ՍԻՐ 4

- 1 Ուէ չաղէ Խսա ժը Ռուհէ էլ գուտտէ հա-
թը պըրըն լը չօլէ ժը պօյէ ճէուրպան-
2 տընէ: Ու չըլ ոօ ու չըլ շէվ բաշէ ոօճի
3 կըրթընէ՝ պըրչի պու: Ու ճէուրպանտող հաթ
կօ ժէռա. Լըբըր դու Գուռէ Խօտէյի պը
4 պէժը քը աւ դէվրան նան պը պըն: Լէ
ճէվապ տա ու կօ. Նըվասանտիէ, Նա քի
պը նան թէնէ մէուով տը ժի, լէ պը աւ հէմի
խապէրան քօ ժը տէվէ Խօտէ տէր դէ:
5 Ուէ չաղէ Շէյթան կըրթ պըր ուի լը պա-
ժէրէ աղիլ, ու սէքինանտը ուի լը սէր գու-
6 պէյէ տաճար, ու կօ. Լըբըր դու Գուռէ Խօ-
տէյի՝ դու խօ ժը վըր պապէժ լը խուլարիյէ. չը-
մաքօ նըվասանտիյէ, էրբըր ժը մէլէքէ խօռա էմր
քըրիյէ ժը պօյէ դա, ու դա լը սէր տէսթ պը
կըրըն. քը ժըպըն լընկա խօ լը գէվըր նա խի:
7 Խսա տիսա կօ ժէռա. Նըվասանտիյէ, Լըբըր
Խօտէ ու Լըւահէ խօ նա ճէուրպինի:

- 8 Շէյթան տեսա կըրթ ուի ու պըր լը ջիյէքի
փրո պըրընտ. ու նշան տա ժէռա հէմի փա-
- 9 տիշահիթիյէ տընէ ու իղղէթէ ուան. Ու կօ
ժէռա, Լիւան հէմի ժը դառա տըրըմ, էր-
- 10 քը պըր դալի ժըմնա սէճտէ պըքի: Ուէ չաղէ
Խաա կօ ժէռա: Իէյ մը հառա եա Շէյթան,
չըմա քօ նըվըսանտիյէ, ժը Խօտէ ու Լիւահէ
խօռա սէճտէ պըքի, ու թէնէ ժէռա թափմիշ
- 11 պըպի: Ուէ չաղէ Շէյթան պէրտա ուի, ու մէլէ-
քէ Խօտէ հաթըն ու ժէռա խըզմէթ տը քըրքն:
- 12 Ու քինկա քօ Խաա պըհիստ էրքը աննա
- 13 հաթըր կըրթըն, ուապու չու ճ'էլիլէ: Ու պը
պէրտանէ 'Լաղարէթ, հաթըր սաքին պու լը
Լափառնայումէ, լը պա դանըշէ պահր, լը
նազ սինոռէ Օլաբուլօն ու 'Լէփիթալիմ:
- 14 Վը թէմամ պըպը պը տէսթէ Իշայա փէյ-
- 15 դէմպէր հաթըր կօթան աւ խապէր. Ոլաթէ
Օլաբուլօն ու ոլաթէ 'Լէփիթալիմ. պը ուէ-
յա պահր, լը ուի ալիյէ Զորդան, ճ'էլիլէ
- 16 քէֆարան, Լը թաքիտա ոօնըշտող ճէմաթ
մէզըն ոօհնի տի, ու ոօհնի տա լը սէր
ուան՝ աւ քի լը ոլաթէ մըրըն, ու լը սիտա տը
- 17 ոօնըշտի պուլն: ժը ուէ վը բէվա Խաա տէսթ
քըր վազ քըրընէ ու կօթընէ, թօպա պըքըն.
չըմա քօ փատիշահիթիյէ ազիւմանան նէղ է:
- 18 Վինկա քօ Խաա լը պա պահրէ ճ'էլիլիան
տը կառիա. տի հէր տու պրէան, Շըմհոն
քը տը հաթըր կօթան փէթըռ, ու պրէյէդ ուի

- Ենդրիաս, լը պահրէ թօռ ավէթան. չըմա քօ
- 19 սէյտվանէ մասի պուն: Ու կօ ժը ուանոա լը
բէյ մը որն, ու եզ ո սէյտվանէ մէռուգան պլ
- 20 քըմ: Ուան ժի զուվա ակաթէ վո Տիշտըն ու լը
- 21 բէյ ուի չուն: Ու ժը ուէ լը բէշ պը չունտընէ,
տի Տէնի տու պրէան Եագուպէ Օէբէթեան
պրէյ ուի աննա լը նավ կէմի պը Օէբէթոս
պապէ խօռն. քինկա թօռէ խօ փինէ տը քըրըն,
- 22 ու կաղբըր ուան: Ու ուան ժի զուվա կէմի ու
պապէդ խօ Տիշտըն լը բէյ ուիտա չուն:
- 23 Ու Խաա Տէմի ակիյէ Ղէլիէ տը կէռիա, Տին
տը քըի լը տէրէ ուանտա, ու վաղ տը քըր ին-
ճիլէ փատիշահիթիյէ. լը նավ ճէմաթէ Տէր
Ճէլիթ նախօջիդեան ու Տէր Ճէլիթ մառաղան
- 24 սաղ տը քըր: Ու նավէ ուի չուն լը Տէմի դաթէ
Եագուպիեան, ու անին ժէռա Տէմի նախօջան
քը պը Ճէլիթ Ճէլիթ մառաղան ու պը զապէպան
էլիյէթ տը քըշանտըն: ու պը ճընան ու Տիվ-
բէթօղան ու քէօթրիւման, ու սաղ քըր ուան:
- 25 Ու փըռ ճէմաթ լը բէյ ուի տը չուն ժը Ղէ-
լիէ ու ժը Դէկապօլիսէ, ու ժը Երոուշալիմէ,
ու ժը Եէհուտիթանէ, ու ժը ուի ակիյէ Տոր-
դան, ու սաղ քըր ուան:

ԱՅՄ 5

- 1 Ու պը տիթընէ աւ ճէմաթան լը ջիյէ ու-
պու, ու քինկա ունըղ լը ուէ ջաղրտէ ուի

- 2 չուն լը պալէ : Ու տէվէ խօ պը վաքրրանտընէ
Տին տըքըր ժը ուանոա ու տը կօ :
- 3 Խօզի պը ոու՜՛ Ֆաքիրանոա, չըմա .քօ փա-
4 տիշաՏիթիյէ ազիւմանան ժը ուանոայէ : Խօ-
զի ժը ուանոա .քօ պը շինըն, չըմա .քօ աւ տէ պը
5 տը լէ խօ պէն փըռա պուն : Խօզի ժը մաՏըռ-
պանոա չըմա .քօ աւէ միրաս տէ պը կըրըն աը-
6 տէ : Խօզի ժը ուանոա .քը պըրչի ու թինէ ժը
սատագաթոա, չըմա .քօ աւէ տէ թէր պըն :
7 Խօզի ժը մէրՏամէթիյան, չըմա .քօ աւէ մէր-
8 Տամէթ տէ պը պինըն : Խօզի ժը ուանոա .քօ
պըտըլ փագըժըն, չըմա .քօ աւէ տէ պը պինըն
9 Խօզէ : Խօզի ժը պառուշիթի քըողանոա չըմա
10 .քօ աւէ գըռէ Խօտէ տէ պէնը կօթան : Խօզի
ժը ուանոա .քօ Տաթըն գալըրանտըն ժը պշ
սատագաթէ, չըմա .քօ փատիշաՏիթիյէ ազիւ-
11 մանան ժը ուանոայէ : Խօզի է ժը ուանոա
քինկա.քօ ո սէրՏէվտէ տըքըն ու ո' տը գալըրի-
նըն ու ճիյէ տէրալ Տէր թիւրլի խապէրէ փիս
12 տը պէն լը սէր ո' ժը պշէ մըն : Պըքէնըն ու
շաղ պըն, չըմա .քօ իւճըթէթէ ո' լը ազիւմանան
փըռէ : Չըմա .քօ լը աւ թարպէ գալըրանտըն
ժը ո' ալուլ պուն փէյղէմպէրան :
- 13 Զունըն խօյա արտէ . լէ էրքը խօյ դաՏմէ խօ
փըռտա պըքա՝ աւէ պը չը խօյ տը պա . ժը
վէբէվա ժը դըշգըրոա նայէ, լէ թէնէ տէրվէ
ավէթընէ ու պըն լընկէ մառուվան բէլ .քըրը-
14 նէ : Զունըն դօ՛՛՛՛՛՛՛ Տնիյէ տընէ . պաթէր քի .քօ

- 15 լը սէր ջիյէ սէքընիյէ քէշէրպուն նայէ : Ու
 չըրէ վէ նախըն ու տա նայնըն լը պըն էօլէ-
 կէ, լէ լը սէր շամտան ու ոօհնի տըտը լը հէ-
 16 միյան քը լը մալտա պուն : Ս՝ ուսան պըրա ոօհ-
 նի պըտա ոօհնիյէ ո՛ր լը պէր մառուլան քը պը
 պինըն շըղուլէ ո գանճ ու շըքը պըքըն ժը Պապէ
 17 ուառա քը լը ազիւմանտայէ : Թախմին մէ քըն
 քը էզ հաթըմ գանոն ու փէյղէմպէրան խա-
 րապ քըրընէ, նա հաթըմ խարապ քըրընէ լէ
 18 թէմամ քըրընէ : Պըռա տըպէմ ժը ուառա
 հաթաքի ազիւմանան ու արտ պը պըհուրըն ,
 ժը գանոնան ու փէյղէմպէրան եօթաքի եա
 նօթաքի տէ նա պը հուրը, հաթա հէմիժի
 19 թէմամ պըպը : Վի քօ ժը աւ բըջուկ թէն-
 պիհան եէքէ խառապ տըքը ու ժը մէռուլան-
 ու փուսան հին տըքա . աւէ բըջուկ տէ պէ-
 կազէ քըրըն լը նաՎ փատիշահիթիյէ ազիւմա-
 20 նան : Դը ուառա տըպէմ էրքը սատագաթէ
 ո՛ր ժը սատագաթէ խօնըտանան ու ֆարիսիան
 զէտէ նա պը՝ տէ նա գաՎըն լը փատիշահի-
 թիյէ ազիւմանան :
 21 Պըհիսթըն քի ժը աճուլանոա հաթը կօ-
 թան . Վաթլ մէ քըն, համա քի քօ գաթլ տը-
 22 քը ժը շէրաթոա տէյնտար պըպը : Համա էզ
 ժը ուառա տըպէմ էրքը քի քօ ճիյէ պադալ
 ժը պըէյէ խօռա տը հարըտը, ժը շէրաթոա
 տէյնտար տէ պըպը, ու քի քօ ժը պըէյ խօ-
 ա ահմէք տէժէ՝ ժը ճըվաթոա տէյնտար

- տէ պըպը . ու քի քօ ժը պրէյ խօռա ազըւ-
սըղ տէժէ՝ ժը ահըրէ ճէհէնէմա տէ տէյն-
- 23 տար պըպը : Լյոքը հէտիյէյէ խօ դինի լը
սէր մէզպահէ՝ ու լը ուէ պիրա դա դէ էրքը
- 24 պրէյ դա հարըտիյէ լը սէր դա , Պէրտէ հէ-
տիէյէ խօ լը պէր մէզպահէ , հառա ալուլ պը
պրէյ խօ պարուլ պը , ու բաշէ որը քը հէ-
- 25 տիյէյէ խօ պը տի : Պը խըսմէ խօռա ղուվա
տուլ՝ պը չը գաս քը հուն լը ուտան է , նա պը-
քի խըսմէ դա , դա ժի գատիռա թէսլիմ պը
քը , ու գատի ժի ժը ճէլատուա ու լը հաի-
- 26 սէ պէյ քէթըն : Պըռա տըպէմ ժը դառա
տէ ոանապի ժը ուէ հաթա մանկըէ բաշին ա-
տա նաքի :
- 27 Պըհիսթըն քը հաթը կթման , ղինա մէ-
- 28 քը : Համա էլ ժը ուառա տը պէմ էրքը քի
քօ ժը ժընուա տը նըհէուր պը տըլէ պը-
ժանտընէ , հէնի աւ լը տըլէ խօտա ղընա քըը
պը ուիռա :
- 29 Լյոքը ջահվէ դա դասթ ժը դառա ֆիթնէյի-
թի տըտա քըրըն աուի պըտէրիէ ժը խօ ու պավէ
ժը խօ . չըմա քօ դանձ է ժը դառա քի ժըաղա-
յանէ դա եէք վունտա պըպը , ու կէօվտէյէ
- 30 դա հէմի նա դավէ լը ճէհէնէմէ : Լյոքը տէս-
թէ դա ոասթ ժը դառա ֆիթնէյիթի տը տա
քըրըն , աուի պը պըռ ու ժը խօ պավէժ , չըմա
քօ դանձ է ժը դառա քի ժը աղայանէ դա եէք
վունտա պըպը , ու կէօվտէյէ դա հէմի նա

- 31 գալէ լը ճէհէնէմէ : Պրոա հաթը կօթան ,
 Լյըքը քի քօ ժընա խօ պէր տըտը պըրա ժէ-
 32 ոա նըվըսէ պէրտանէ պըտը : Համա էզ տը
 պէմ ժը ոռա , էրքը քի քօ ժընա խօ պէր տը-
 տը պէ սէպէպէ զինա , աւ սէպէպ տը պը ժը
 զինա քըրընէ ուիռա , ու քի քօ պւ ժընէ պէր-
 տան տըսթինէ զինա տըքը :
- 33 Տիսա հուն պըհիստըն քի ժը փուլանու
 հաթը կօթան , Լյըքը տէրէվ սօնտ մախու ,
 34 իլա սօնտէ խօ առա պըքը : Համա էզ ժը
 ոռա տըպէմ գաթ սօնտ մախուն , նա լը սէր
 35 ալիւմանան քը քիւրսէյէ Խօտէ է : Ու նա լը
 սէր արտ , քի ճիյէ տանինէ լընկէ ուի է . ու
 նա լը սէր Վուստուշէրիֆէ , քի պաժէրէ փա-
 36 տիշահէ մէզըն է : Ու լը սէր սէրէ խօսօնտ մա-
 խու , չըմա քօ նըգարի մու քի սբի պըքի եա
 37 ոաշ : Եա խապէրէ ո պըպը հէրէ՝ հէրէ , ու
 նա՝ նա , ու ժը ուի զէտէ ժը եառամալէ է :
- 38 Պըհիսթըն քի հաթը կօթան . ժը պէր
 ջահվան՝ ջահվ , ու ժը պէր տըրանան՝ տրան :
- 39 Համա էզ տը պէմ ժը ոռա , ժը եառամաղռա
 գարչի մա սէքընըն . համա էրքը եէքէ տը
 խա սիլէքի լը ոռայէ դա ոասթ՝ վէկէոինէ ժէ-
 40 ոա աւէ տըն ժի : Ու քի քօ պը դառա տա-
 վա տըքը ու տը խուաղը պըսդինէ քըրասէ
 41 դա , պէր տէ ժէռա գափթանէ խօ ժի : Ու
 քի քօ պըսուխրա դա միլ քի ոէ տըպը՝ հա-
 42 ոա բէռա տըտօ : Ժը դա խօստողռա պըտը ,

ու ուռ մէ վէկէոինը ժը ուի քի տը խուաղէ
ժը դա տէյն պըսդինը :

43 Ըռա քօ հուն պէհիստըն քի հաթը կօթան ,
Հավալէ խօ պը հապին , ու ժը տըշմընէ խօ

44 իբրահ պըքը : Համա էզ ժը ուառա տը պէմ ,
պը հուպպըն տըշմընէք խօ . ժը ոռա նը-
փըռ քրանտօղանոա խէր տովա պըքըն ու նը-
մէճ պըքըն լը սէր ուան՝ քօ ժը ոռա էզիյէթ

45 տըքըն ու տը գավըրինըն , Հաթա քօ պը-
պըն գուռէ Պավէ խօ քօ լը ազիւմանտայէ ,
չըմա քօ դավէ խօ տըտը էրքը լը սէր եարամա-
զան ու էրքը լը սէր դանճան , ու պարան սը
շէյինըէ հէմ՝ լը սէր հագան ու հէմ՝ լը սէր

46 նահագան : Չըմա քօ էրքը հուն ո հապան-
տօղան պը հապինըն՝ չը իւճըէթ ո հէյէ ,

47 նա՞ քի կիւմըիւկճիան ժի աուի տըքըն : Վռա
հուն քէամիլ պըպըն՝ չավան քօ Պավէ ո քօ
լը ազիւմանտայէ քէամիլ է :

ՍԼԻՐ 6

1 Սագըն պը պըն քի թէսատուգէ խօ լը
պէր մէռուվան նէ քըն՝ ժըպօյ ժը ուանոանշան
տայընէ նա պըքի իւճըէթ նա կըրըն ժը Պաւ

2 վէ խօ քի լը ազիւմանտայէ : Ընվա քին-
կա քօ թէսատուգ տը տի լը պէր խօտա զուռ-
նա մէտէ փըֆըրըն . չավան քօ միւրայիյան
տըքըն լը նաւ ճէմաթան ու լը քուչանտա .

- 3 քը ժը մէռոսման իբրամ պը կըրըն : Պըռա տը
պէմ ժըռոա, իւճքէթէ ուան թէնէ աւէ, հաւ
մա դու քինկա քօ թէսատուգ տըքի՝ տէսթէ
դա չէի պըռա նը զանա չը քըրընէ տէսթէ
- 4 դա ռասթ : Վը թէսատուգէ դա տըղիգա
պըպը, ու Պամէ դա քու տը տըղադա տը պինա՝
աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ տէ պըքը :
- 5 Ու քինկաքօ նըմէճ տըքի ոգա միւրայիյան
նէ պի, քի տը հուպինըն լը նավ ճէմաթան
ու լը սէր գուչանտա նըմէճ քըրըն, քը ժը
մէռոսման խոյսայի պըպըն : պըռա տը պէմ ժը
- 6 ռոա, իւճքէթէ ուան աւէ : Համա դու քինկաքօ
նըմէճ տըքի, պը գէվ օտայէդ խօ ու տէյըն
տէրիյէդ խօ, ու նըմէճ պըքը ժը Պամէ խօ
ռա տըղիգա, ու Պամէ դա քու պը տըղիգա
տը պինա՝ աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ
- 7 տէ պըքը : Ու քինկա քօ նըմէճ տըքըն հուն՝
ոգա քըֆառան փըռ խապէրտան մէ պըն, չը
մա քօ տը պէն գայ ժը պը փըռ խապէրտանէդ
- 8 խօ տէ պէնը պըհիտըն : Վըռա հուն ոգա
ուաննէ պըն, չըմա քօ Պամէ ո՝, ժըռա լաղըմ
պըն տը պանը՝ հուն հէժա ժըռու նա խօս-
- 9 տըն : Ինվա հուն վահա նըմէճ պըքըն :
- 10 Եւ Պամէ մէ քի լը աղիւմանտայ, նամէ դա
աղիղ պըպա : փատիշահիթիյէ դա պէ. մէ
րամէ դա պըպը, չավան քօ լը աղիւմանտա՝
- 11 վուան ժի լը սէր արտէ : Վանէ մա հէմու
- 12 ոյան իռօ ժը մառա պըտը : Ու տէյնէ մա

- 43 Ժր մէռա պախշ պըբը՝ չափան քօ էմ՝ Ժի
 լը թէրճուպէյէ մէ պը, լէ՛ Ժր շէռէ խալաս
 պըբը, չըմա քօ էդայէ փասիշաճիթի ու գուլ-
 վէթ ու համոն էպէտըլ էպէտ . ամին :
 44 Չըմա քօ էրբը հուն ավֆ պըբըն գապահա-
 թէ մէռուվան Ժր ուանոա Պավէ ո՛ Ժի . բը լը ա-
 45 զիւմանտայ է Ժր ոռա ավֆ տէ պըբը : Լէ՛ էրբը
 հուն գապահաթէ մառուվան ավֆ նա . բըն
 Ժր ուանոա, Պավէ ո՛ Ժի . բը լը ազիւմանտայ
 է գապահաթէ ո Ժր ոռա ավֆ նա . բը :
 46 Ու քինկա քօ ոռճի տը կըրըն ոգա միւրա-
 յիյան մէլուլ մէ պըն, . բը ոռայա խօ խարապ
 տը բըն . բը Ժր մառուվանոա ոռճի կըրթող խու-
 յայի պըպըն . պըռա տը պէմ՝ Ժր ոռա իւճ-
 47 րէթէ ուան աւ է : շամա դու քինկա քօ ոռ-
 ճի տը կըր՝ սէրէ խօ ոռն պըբը, ու ոռայէ
 48 խօ պըշու : Ի՛ր Ժր մառուվանոա ոռճի կըրթող
 խույայի նէ պի, լէ՛ Ժր Պավէ խօռա տըղիգա,
 ու Պավէ դա . բը տը պինը տըղիգա՝ Ժր դառա
 տէ աշիբար պէտէլ պըբը :
 49 Լը սէր արտէ Ժր խօռա խաղնա թօփ մէ . բըն,
 լը քօ քի կըզուզ ու փաս խարապ տը . բըն, լը քօ
 20 քի տըզան տը քօլինըն ու տը տը զըն : Լէ՛ լը ա-
 զիւմանտա Ժր խօռա խաղնա թօփ պըբըն . լը քօ
 քինա կըզուզ ու նա փաս խարապ տըբըն, ու նա
 21 տըզան տը քօլըն ու տը տըզըն : Չըմա քօ խաղնա-
 յէդ ո լը քօ քի է՝ տըլէ ո Ժի տէ լը ու պըպը :

- 22 Չըրէյէ կէօվտէ ջահվ է. էրբը ջահվէ դա
փառլախ է, կէօվտէյէ դա կըժք ոօհնի տը
- 23 պը: Համա էրբը ջահվէ դա նա դանձ է. կէօվ-
տէյէ դա կըժք դարի տը պը. նուա էրբը լը
դատա պուն ոօհնի դարի է, հէնի աւ դարի
չը գաս տէ պըպը:
- 24 Վէսքի նըքարը ժը տըտու աղանուա դու-
լամիդի պըքը. չըմա քօ եա աւէ եէքէ տէ նա
հուպինէ ու աւէ տըն տէ պը հուպինէ, եա
ժը աւ եէքէդա իքրամ պըքը ու ժը եէքէ
իքրահ պըքը. նը քարըն ժը Խօտէուա ու ժը
- 25 մամննաուա զուլամիդի պըքըն: Ժը պոյ ուի
պը պէմ ժը ոռա. ժը պոյ նէֆսէ խօ քէտէր
մա խուն էրբը հունէ չը տէ պըխուն, եա չը
տէ վէխուն. նա ժի ժը պոյ պէտէնէդ խօ,
էրբը չը տէ որկրին. նաքը նէֆս ժը դաամէ ու
- 26 կէօվտէ պը ճըլ բէթըր է. Պը նէոըն լը դայ-
ուէ ալիւմանան, քը նա տաժօն ու նա տը չի-
նըն, ու նա լը նալ ամպարան տը ճըվինըն, ու
Պապէ ո քը լը ալիւմանտոյ է դաամէ ուան
- 27 տըտը. նաքի հուն ժը ուան բէթըրըն: Լ'նվա'
ժը ո քի տը քարը պը քէտէր քշանտընէ խօ
լը սէր գամէթէ խօ հալապի քի վէտէ պըքը:
- 28 Ու ժը պոյ որկըրթըն չըմա՞ քէտէր տըքշինըն,
ու պը նէոըն լը շուշանա տէշդէ, չաուան
մէզըն տըպը՝ նա տը շըղուլը ու նա տը ու-
- 29 պը: Ժը ոռա տը պէմ, քը Սիւլէյման ժի լը
նալ կըժք իղվէթէ խօտա ոգա ժը ուան եէքի

- 30 նա որկրութ : Անվա երբը կէյտէ տէշտէ քը
իոօ հէյէ՝ ու սըպէ աւէ պէ ավէթըն լը ֆու-
ռունէ, խօտէ վուսան տըտա որկրութըն, լէ
31 չը՝ գաս բէթըր ո , էյ իմանէ հընտըք : Ժը
վէ բէվա քէտէր մա խոն պը կոթընէ, էմէ
չը՝ պը խոն եա պը վէխոն եա չը որկրըն :
32 Չըմա քօ հէմի աւ դըշդան քիւֆարան տըխու-
աղըն . զիրա Պապէ ո քը լը ապիւմանտայ է
տը զանը՝ քը աւ հէմի դըշդան ժը ոռա լաղիմ
33 ըն : Ավուլ փատիշահիթիյէ խօտէ ու սա-
տադատէ ուի պը խուաղըն . ու աւ հէմի դըշդան
34 ժի տէ պէ ժը ոռա տայըն : Ժը ուէ բէվա ժը
պօ սըպէ զամ մէ քըշին . չըմա քօ ոօյա սըպէ
ժը պօ խօ աւէ զամ պը քշինէ . ժը ոօ պասէ
ուի է տէրտէ ուի :

ԱՆՐ 7

- 1 Էէօքմ մէ քըն՝ քի ժը ոռա հէօքմ նա պը .
2 Չըմա քօ՝ պը չը հէօքմ հէօքմ պըքըն՝ պը ուի
տէ պէնը հէօքմ քըրըն, ու պը չը չափ հուն
չափ պըքըն՝ պը ուի տէ պէ ժը ոռա չափան-
3 տըն : Չըմա տը նէոի գըրշէ նավ ջահվէ
պոէյ խօ, ու լը ջահվէ դատա դէրանէ նա
4 պինի : Ախստ չափան տէժի ժը պրէյ խօռա
Պէրտէ գըրշէ ժը ջահվէ դա տէրինիմ, ու վա-
5 հա լը ջահվէ դա գէրան հէյէ : Ախրայի՝
պուլ ժը ջահվէ խօ գէրանէ պը տէրինը, ու

բաշէ դուչէ պը նէոի ժը ջահվէ պրէյ խօ գըր-
շէ տէրանըն :

6 'Իըշդէ ազիլ ժը սանուա մէ տըն , ու ինճու-
յէ խօ լը պէր իընզիրան մա'վէն , քը պըն
լընկէ խօ բէլ նա քըն ուան ու վէ կէոըն ո' պը
գաթիներն :

7 Պը խուազըն ու ժը ոռա տէ պէ տայըն ,
լէ պը կէոըն ու տէ պէ պինըն . տէրի լէխըն

8 ու տէ պէ ժը ոռա վէքըրանտըն : 'Չըմա քօ հէր
քի քօ տը խուազը տըստինը , ու քի քօ լէ տը
կէոէ տըպինը , ու քի քօ տէրի լէտըխա' տէ

9 պէ վէքըրանտըն ժէոա : Եպիսոօս ժը ո քի
մեոուվ հէյէ քը ժը ուի գուոէ ուի նան պը

10 խուազէ , գէվըր տըտը ժէոա : Ու եա մահսի

11 պը խուազէ' մահս տըտը ժէոա : Ենվա հուն
քի եարամաղըն , ժը գուոէ խօդա պախշիշէ
գանճ գանըն տայըն , չը դար բէթըր Պապէ ո'
քօ լը ազիւմանտայ է , գըշդէ գանճ տէ պըտը
ժը ուանդա քօ ժէ տէ խուազըն :

12 Հէր չը քօ տը խուազըն մէգուվան ժը ոռա
պըքըն հուն ժի վուսան պըքըն ժը ուանդա ,
չըմա քօ աւէ նոմօս ու փէյղամպէրան :

13 Ժը տէրիյէ դանկ հաոըն հընտուո . չըմա
քօ ֆոայէ աւ տէրի' ու մէզըն է աւ ոէ , քը
տըպա հունտա , ու փըռըն ուան քօ ժէ տը

14 չուն : 'Չըմա քօ դանկ է աւ տէրի' ու դանկ է
աւ ոէ , քը տը պա հայաթէ , ու հընտըքըն
ուան' քը տը պինըն ուի :

- 45 Սագըն պը պըն ժը տերէվ փէյղէմպէրան՝
քօ ուան ժը ոռա դէն պը ճըլէ միյան, համա
- 46 ժը հընտուռվա կուրէ հար ըն: Ժը եէմիշէ
ուան հուն է նաս պըքըն ուան. մէկէր ժը իս-
թըրիան դըրի եա ժը ըսթըրիյէ մըշգան հէ-
- 47 ժիլ տը չի՞նըն: Ա՛ ուան ժի հէմի տարէ գանձ
եէմիշէ գանձ տըտը, ու տարէ չուրուկ՝ քօթի
- 48 եէմիշ տըտը: Տարէ գանձ նը քարը քօթի եէ-
միշ պըտը, ու նա ժի տարէ չուրուկ եէմիշէ
- 49 գանձ: Հէր տար քօ եէմիշէ գանձ նա տը դէ
- 50 պըռանտըն, ու ընալ աղըր դէ ավէղըն: Ի՞նչա
ժը եէմիշէ ուան հուն է տէ նաս պըքըն ուան:
- 51 Հէր քի քօ ժը մըռա Խա՛ Խօտէ՛ եա՛ Խօտէ՛
տէժը, տէ նա չը ը փատիշահիթիյէ աղիւ-
մանան. լէ աւ քօ մէրամէ Պավէ մըն աղիւ-
- 52 մանի թէքմիլ տըքա: Ուէ ոցյէ փըռ մէռուլան
տէ պէժըն ժը մըռա, Խա՛ Խօտէ՛ եա՛ Խօտէ՛
նա քի պը նալէ դա՛ մէ փէյղէմպէրիդի
քըր, ու պը նալէ դա ճընան մէ տէր անի:
ու պը նալէ դա փըռ միւճիւլաթան մէ քըր:
- 53 Ու ուէ չաղէ տէ պէժըմ՝ ժը ուանռա՛ երքը եղ
ո՛ գա նաս նա տըքըրը պում, ժը մըն տուր
պին հուն հէմիան ժի քօ եարամպիդի տը
քըրըն:
- 54 Ի՛րի քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսէ՛ ու
թէքմիլ տըքա ուան, աւ տը մինա մէռուլ քի
- 55 ագլ՝քը մալա խօ ը սէր զընառ ջէքըր: Պա-
րանան քէթըն, ջէման ոսպուն, պան փըշ

- քրորն ու լէկրսորն լը մօլ՝ ու նա հէլոշիա:
- 26 չըմա .քօ լը սէր ժընառ գալի պուպու: Ու քի
քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսը հւ թէքմիլ
նա քը ուան, տը մինա մէռուլ քի ագլսըղ,
- 27 քօ մալա խօ լը սէր գումէ ջէքըր: Պարանան
քէթըն, ջէման ռապուն, պսն փըֆ քրորն
ու խըստըն լը մալ ու հէլոշիա, ու փըռ մէ-
զըն պու խարապունէ ուի:
- 28 Ու քինկա քօ Խսա թէմամ քըր աւ հէֆի
խապէրան, ճէմաթան մաթ տը պուն լը սէր
- 29 տէրսէ ուի: Չըմա քօ՝ պը հէօքմաթ հին տը քըր
ու նա քի ոգա խօնըտանան:

ՍԻՐ 8

- 1 Ու քինկա քօ աւ ժը ջիյէ հաթը խոլարի
- 2 փըռ ճէմաթ չուն լը բէյ ուի: Ու վահա քօ-
թիքի հաթ, սէճտէ տը քըր ժը ուիռա ու տը
կօ, Էշ Բապու, էքքը պը խուապի՝ տը քարի
- 3 մը փագըթ քըրըն: Խսա տէսթէ խօ տըրէթ
քըր ու խըստ ժը ուիռա ու կօ. Տը խուապըմ?
փագըթ պըպը. ու զուլա քօթիյիթիյէ ուի
- 4 փագըթ պու: Ու Խսա կօ ժէռա. Սագըն պը
ժը քէսէռա նա պէթի. լէ հառա դու խօ նշա-
նէ խմամէ պըտը, հւ ժը պօյ ժը ուանռա շէ-
հատէթի պունէ հէտիյէ Սուա պըտը:
- 5 Ու քինկա քօ քէթ լը Վափառնայունէ,
Եիւզպալի քի հաթ լը պա լէ, լալա տըքըր

- 6 Ժէճա, ու տը կօթ. Եւ՝ Բապայ զուլումէ մըն
սագաթ լը մալտա վէղէիայէ. փըռ էղիյէթ
- 7 տըքչինը: Իսա ճէվապ տա Ժէճա. էզ դէմ
- 8 ու սաղ տըքըմ ուի: Ղէվապ տա եիւզպաչի
ու կօ, Եւ՝ Բապայ էղ լայիգ նը նըմ քի զու
լը մալա մըտա պը գէվի. լէ թէնէ պը խա-
պէր պը պէթ, ու տէ սաղ պըպա զուլէմէ մըն.
- 9 Չըմա քօ էթի լը պըն էմրէ եէք մէռուվքի ըմ.
ու լը պըն էմրէ մըն աքքէր հէյէ, Ժը եէքէ-
ճա տը պէմ՝ հաճա, ու տըքօ, ու Ժը աուէ
տընճա՝ որը, ու դէ. ու Ժը զուլամէ խօճա՝
- 10 ուիա պըքը՝ ու տը քը: Իսա քինկա քօ պըհիսթ՝
թաաճըպ պու, ու լը բէյ ուի չոնտօղանճա
կօ. Պըռա տը պէմ Ժը ոճա. լը նալ Իսրա-
- 11 յէլտա վոսան իման մը գաթ նէ տի: Սը ո-
ճա տը պէմ քը Ժը ոօ հալաթէ ու Ժը ոօ ա-
վայէ փըռան տէ պէն, լը նալ փատիշահիթի-
յէ աղիւմանան տէ ոօնըն պը Իպրահիմ,
- 12 ու Իսահագ, ու Եւգօպու: Ու որտէ փատի-
շահիթիյէ աուէ տէ ճապըն դարիյէ տէրվէ,
լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրչինէ տըանան:
- 13 Ու Իսա Ժը եիւզպաչիճա կօ. Հաճա, ու
չավան քօ դա իման անի, վոսան պրա պըպը
Ժը դաճա. ու ու սաաթէ ռընտ պու զուլա-
մէ ուի:
- 14 Ու Իսա հաթ լը մալա Փէթրօս, տի քօ
խասուէ ուի Ժը թայէ հաթը կըրթըն վէգէ-
- 15 լիա պու: Սը տէսթէ ուի կըրթ. ու թա պէր-

տա ուի . լը սէր լընկ դապու՝ ու խղզմէթ տը-
քըր ժէռա :

- 16 Վինկա քօ էվար պու՝ փրո պըճընան անին
ժէռա . ու պը խապէր տէր անի եարամազ
17 ըուհան ու հէմի նախօշան սաղ քըր : Վը
թէմամ պըպը աւ խապէր՝ հաթը կօթան պը
տէսթէ Իշայա՝ փէյղէմպէր . Եւ նախօշիդիյէ
մէ հէլանտ ու հէշա մէ քըշանտ :
- 18 Իսա տօռա խօ փրո ճէմաթ պը տիթընէ ,
19 էմի քըր քօ ուան ալիյէ տըն հառըն : Ու քէա-
թըպ քի հաթ ու կօ ժէռա . Եւ խօճա՝ էթի լը
20 բէյ դա տէ պէմ , լը քօքը հառի : Իսա կօ
ժէռա . Ժը ոռվիանոա լիս հէյէ ու ժը դայ-
ռէ ազիւմանոա հէլին հէյէ . համա Վուռէ
մէռուվոա ճի քի թուենա էրքօ լը ուէ սէրէ խօ
21 տէյնէ : Ու ժը շաիրտէդ ուի եէք ժի կօ ժէ-
ռա . Եւ Րապպ՝ ժը մրոա իղն պըտը , քօ հա-
22 ռմ ափուլ պապէ խօ պը վէշէրըմ : Իսա կօ
ժէռա , Որը լը բէյ մըն՝ ու պէրտէ ժը մըրի-
անոա քը մրիյէ խօ պը վէշէրինըն :
- 23 Ու քինկա քօ քէթ լը կէմիյէ , շաիրտէդ ուի
24 լը բէյ ուի չուէ : Ու վահա լը պահրէտէ մէ-
ղն ֆըրթուէա քի պու վուսան քօ կէմի ժը
տալլան տը հաթը վէշէրանտըն , ու աւ ու-
25 տըղա : Ու շաիրտան չուէ ուքըրըն ուի ու կօն .
Եւ Րապպ մէ խալաս պըքը , չըմա քօ վահա
26 էմ վուէտա տը պըն : Ու ժը ուանոա կօ , Եւ
հրտըք իմանան՝ չըմա՞ վուսան թըռսօք ըն :

- ուէ չաղէ ռապու՛ ժը պառա ու պահճրուա թա-
- 27 զիլ քըր . ու մէզըն՝ ըահաթի պու : Ու մէ-
ուվան թաաճըպ քըրըն՝ ու տը կօթըն . Չա-
ուա՞ն մէռուվ է աւ՝ քը պան ու պահճր ժէռա
միւղէ՛հ տը պըն :
- 28 Ու քինկա քօ լը ալիյէ տըն լը ոլաթէ Վէր-
քէսեան պըհուրի . տըտօ պըճընան ռասթէ
ուի հաթըն ժը թըրպան ռապու՛ն՝ փըռ հար
պու՛ն , քը գա նա տըքարը պու եէքէ ժը ուի
- 29 ռէտա պը պըհուրիա : Ու վահա կաղի քըրըն
ու կօն , Ա՛ա՛ Իսա գուռէ Խօտէ՛ չը՞ շըղուլէ
գա հէյէ պը մէռա . ժը ոխթէ տէր հաթի
- 30 մէ պըխի լը էգիյէթէ : Ու ժը ուան հընըք տուր՝
կառան քի ոհչան հէպու , քը տը ջէրիան :
- 31 Ու ճընան լավա տը քըրըն ժէռա ու տը
կօթըն , Լչքը մէ ժը վըր տէր տըխի՝ էմր պըքը
ժը մէռա քօ էմ հառըն լը կառանէ ոհչան :
- 32 Ու կօ ժը ուանռա . Հա՛ռըն . ու ուան ռապու՛ն
չու՛ն լը կառանէ ոհչան , ու կառան կըժք ժը
ճի քի սէր տէստ պապիան պահճրէ , ու լը նաւ
- 33 աւան մըրըն : Ու ոհչան ջէրանտող ժի ռավի-
ան , ու չու՛ն լը պաժէր հէմի ժի հաքանտըն՝
եանի աւ շըղուլ քօ պը ճընան ռասթ հաթ ու
- 34 վահա պաժէր կըժք ռապու՛ լը պէր Իսա . Վին-
կա քօ տինը ուի լավա քըրըն քը ժը սինոռէ
ուան հառա :

ՄԻՐ 9

- 1 Ու քէթ լը կէմիյէ՝ լը ալիյէ տըն պըհուրի
- 2 ու հաթ պաժէրէ խօ : Ու վահա քէթրիւմ
քի անին ժէռա , քը լը նաւ ճըլէտա վէղէ-
լիա պու . ու խա իմանէ ուան պը տիթընէ՝
ժը քէթուիւմա կօ , կիւնէյէ դա ժը դառա
- 3 ալֆ պըպըն : Ու վահա հընըք ժը քէթի-
պան լը տըլէ խօտա կօն . Ուիա տըթմինան տը
- 4 քա : խա ժի նիյէթէ ուան պը զանին կօ ժը
ուանուա , Չը մա լը տըլէ խօտա դըլդէ քօթի
- 5 տը ֆէքըրինըն : Քիթան րահաթէ , կիւնէյէ
դա ժը դառա ալֆ պը պըն կօթըն . եա՝ Ուա-
- 6 պա ու պը կէռ կօթըն : Համա վուսան քօ
հուն պը զանըն . քը Գուռէ մէռուվ հէօքմէ
ուի հէյէ լը սէր արտէ ժը կիւնէյան ալֆի-
թի տայըն . (ուէ չաղէ ժը քէթրիւմա կօ)
- 7 Ուապը , պըկըր ճըլէ խօ ու հառա մալա խօ : Ու
- 8 աւ ռապու հու մալա խօ : Ճէմաթ քինկա քօ
տին՝ թաաճըպ քըրըն . ու համա տը քըրըն
ժը խօտէռա . քը ժը մէռուվանուա վուսան
հէօքմաթ տայիյէ :
- 9 Ու խա ժը ուէ պը պըհուրթընէ՝ մէռուվ քի
տի նալէ ուի Սատթէոս . ժը պօյ կիւմրիւկ
սէնտընէ ռօնըլտի պու . կօ ժէռա . Լը բէյ
- 10 մըն որը . ու ռապու լը բէյ ուի հու : Ու պու
քի լը մալտա լը չաղէ սուֆրէ ռօնըլտընէ՝
վահա փըռ կիւմրիւքճիան ու կիւնէհքէարան

- հաթ՝ ու լը սուֆրէտա ոօնըշտի պուն պը Խ-
- 11 սա ու շակրտէ ուիռա թէվ: Ու ֆարիսիան քին-
կա քօ տին՝ կօն ժը շակրտանէ ուիռա . Չըմա
խօճայէ ո պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէհ-
- 12 քեարան տըխօ: Համա Խսա քինկա քօ պը-
հիսթ՝ կօ ժը ուանռա . Ժը սաղանռա հէքիմ՝
- 13 նա լաղըմ է, լէ ժը նախօշանռա: Հառըն
հին պըպըն էրքը չկէ աւ խապէր՝ Թէսա-
տուգ տը խուաղըմ, ու նէ գուրպան, չըմա
քօ էղ նա հաթըմ էվլիան կաղի քըրընէ,
լէ կիւնէհքեարան:
- 14 Ուէ չաղէ շակրտէ Հաննա հաթըն ժէռա
ու կօն. Չըմա էմ ու ֆարիսիան փըռ վագթ
ոօճի տը կըրըն ու շակրտէ դա նա կըրըն:
- 15 Խսա կօ ժը ուանռա, Սէկէր գափիլ է
քօ գուռէդ տաւաթան շին պը կըրըն, չը
գաս քօ դաւա պը ուանռա է. համա ու-
յան տէ պէն՝ քինկա քօ զաւա ժը ուան պէ կըր-
- 16 թըն՝ ու ուէ չաղէ ոօճի տէ պը կըրըն: Հէմ՝
եէքէ ֆալգայէ ճաւէ նու նա վէժը լը սէր
ճըլէ գէվըն, չըմա քօ աւ՝ քը ժը պօյ թէրիթիյէ
հաթիյէ տադինըն. տը կըրէ ժը ճէլ՝ ու գաթան-
- 17 տընէ ուի հէնի փըռ խարապ տը պա: Վա ժի
մէյէ նու լը մէշգա գէվնանտա տադինըն.
էրքը նա մէշգան տը գաթըն՝ ու մէյ տը ոը-
շը, ու մէշգան վունտա տը պըն: Ե մէյէդ
նու լը մէշգանա նուտա տադինըն, ու հէր
տու ժի դէն խօտի քըրըն:

- 18 Վրինկա քօ ուի պըռուանու աուի խապէր տը
տա , վահա եէքէ մէղըն հաթ , սէճտէ տը
քըր ժէռա ու տը կօ , Վրուա գիզէ մըն մըր ,
համա որը տէսթէ խօ լը սէր տէյնէ՝ ու աուէ
- 19 պը ժի : Ուապու խա չու լը բէյ ուի պը
շակրտէդ խօտա թէվ :
- 20 Ու վահա տուանղտահ սալան խօյնա ուի
չունտող ժըն քի հաթը ժը բէյվա լը փէշա
- 21 ճըլէ ուի քէթ : Չըմա քօ աւ ժը տըլէ խօ-
տա տը կօ , թէնէ երբը լը ճըլէ ուի պը
- 22 գէվըմ , սաղ տը պըմ : Համա խա՝
քինկա քօ լը բէյ խօ վէկէռիա ու ուի տի ,
կօ . Մէ թըռա եա՝ գիզ իմանէ դա դա
սաղ քըր . ու ժընըք ժը ուի սաաթէ սաղ
պու :
- 23 Վրինկա քօ խա հաթը լը մաղա աւ մէ-
ղըն , ու տի զուռնաճիան ու դալապալըղ
քը շամաթա տը քըրըն . կօ ժը ուանու .
- 24 Սը ուէ ալի պըն , չըմա քօ գիզ նա մըրի է՝ լէ
- 25 ոատըղա . ու տը քէնիան լը սէր ուի : Ու քին-
կա քօ գալապալըղ տէրվա պու . ուի քէթ լը
հընտուռ՝ կըրթ ժը տէսթէ ուի . ու գիզ ու-
- 26 պու : Ու աւ խապէր չու լը հէմի մէմլէքէթէ :
- 27 Ու քինկա քօ խա ժը ուէ տը պըհուրի , տու
քօռ քէթըն լը բէյ ուի լավա տը քըրըն՝ ու
տը կօն . Ի՛յ գուռէ Տալուտ , մերահամէթ
- 28 պըքը ժը մէռա : Ու քինկա քօ հաթը լը մալ ,
քօռան հաթըն ժէռա . ու խա կօ ժը ուան-

- 29 **Լ**ուսն ինան տըքըն էրքը էզ տըքարըմ
 աւ գըշդէ հան ժը ուառա քըրընէ : Կօն ժէռա
 Պէշէ եւ՝ Խօտէ : Ուէ չաղէ քէթ լը ջահէ
 ուան՝ ու կօ . Ոգա իմանէ ո՞ ժը ոռա պըդա :
 30 Ու ջահէ ուան վէպուն . ու փըռ թէնպիհ քըր
 ժը ուանոա Խսա ու կօ , շէշար պըն քէս քի նը
 31 զանըպը : շամա ուան ոապուն լը նաւ հէմի
 աւ մէմլէքէթէ խապէրէ ուի տան :
 32 Ու քինկա քօ ուան տէրվէ չուն , անին ժէ-
 33 ոա լալ պըճըն մէռուվ քի : Ու քինկա քօ ճըն
 ոապու լալ խապէր տա . ու ճըվաթան հէյ-
 34 րի պուն , ու կօն , էրքը վուան գըշդ լը նաւ
 Խսրայիտա գա նա հաթը տիթըն : շամա
 ֆարիսիան տը կօթըն , էրքը աւ պը տէսթէ
 ոէյսէ ճընան ճընան տէր տըխա :
 35 Ու Խսա տը կէռիա հէմի պաժարան ու
 կունտան , ու լը նաւ տէրաուան հին տը քըր
 ու վազ տը քըր միւժտէյէ փատիշահիթիյէ ,
 ու սաղ տը քըր հէմի հիյլան ու նախօշիթի-
 36 յէ լը նաւ ճէմաթան : Ու ճէմաթան պը տի-
 Թընէ տըյէ ուի շափութի լը սէր ուան , չըմա քօ
 րահթ ու փէրիշան պուն ոգա պըղընան քօ
 37 չըվանէ ուան թուննա : Ուէ չաղէ կօ ժը շա-
 կըրտէգ խօռա , շասատան փըռ ըն՝ համա փա-
 38 լան հընտըք , անուա ժը Խօտէյէ հասատան-
 ոա լավա պըքըն՝ քը ժը հասատէ խօռա փա-
 լայան պը տէրխէ :

- 1 Ու լը պա խօ պը կաղի քըրընէ տուանդ-
տա՜հ շակըրտէ խօ՜ հէօքմաթ տա ժը ուանուա
լը սէր մուրտառ ճընան՝ ուան տէրխըստընէ,
ու հէմի հէշիդիան ու նախօշիդիյան սաղ
- 2 քըրընէ : Ու նալէ տուանդտա՜հ րէսուլլան աւ
պուն . ափուլին Շ ըմհօն քը հաթը կօթան
- 3 փէթըրոս , ու պրէյէթ ուի Մնտրիա , Նագուպ
գուռէ Օէրէթիա , ու պրէյէ ուի Հաննա ,
Ֆիլիպպոս , ու Փարթուլիմէոս , թուլմաս՝
ու կիւմրիւիճի Սատթէոս , Նագուպ Միթի-
ան , ու Ղէբէոս՝ քը հաթը կօթան թադէ-
- 4 ոս : Շ ըմհօն Վանանի ու Ղուտա Խախարի՝
- 5 աւ քի նէպուժի լէքըր : Լու տուանդտան Ի-
սա շիհանտ , սրիարթ ժը ուանուա՝ ու կօ . Ուէ-
յա քըֆառան մէ չուն ու պաժարէ Սա-
- 6 մարիան մէ գէվըն : Համա պէթըր հա-
ռըն լը պըզընէ վունտա պուն մալա Խսրա-
- 7 յիլ : Ու քինկա քօ տը չուն՝ վաղ պըքըն ու
պը պէժըն , էրքը փատիշահիթիյէ աղիւմանան
- 8 նէզ է : Նախօշան սաղ պըքըն ույուլան
փագըժ պըքըն . ճընան տէրխըն . հուն պէ-
- 9 լաշ սէնտըն՝ պէլաշ պը տըն : Լը քէմէրէ
խօտա նա վէո՝ նա զիվ՝ նա պախըռ տա մէյ-
- 10 նըն : Նա ժը պօյ ուէ դուր , ու նա տու ճըլ .
նա սօլ . նա ջօվ . չըմա քօ փալա լայիգ է դա-
- 11 ամէ խօ է : Վիժան պաժէր եա կիւնտ տը

- գէվըն, փրոս պըքըն՝ էրքը քիյէ՞ լայիգ լը նավ
ուխտա. ու լը ուէ պէ սէքընըն հաթա քօ ժը ուէ
- 12 ռապըն : Ու քինկա քօ տը գէվըն լը մալ սը-
- 13 լավ պըտըն ժէռա : Երքը աւ մալ լայիգ է,
սըլավէ ո՛ լը սէր ուի պէ, լէ էրքը լայիգ նը-
- 14 նը, սըլավէ ո՛ ժը ոռա վէկէռը : Ու քի քօ ո՛
գապուլ նա քը ու խապէրէ ո՛ կօտարի նա քը,
քինկա քօ ժը ուի մալ եա պաժէր տէր գէն ,
- 15 Թօզէ լընկէ խօ հէլտա ոշինըն : Պրոս տը պէմ՝
ժը ոռա, ժը ոլաթէ Սօդօման ու Վոմորան
ռօյա գըյամէ հէնի րահաթ տէ պըպը, ժը
ուի պաժէրէ :
- 16 Սահա էզ ո՛ տը շէյինըմ ոգա մէյան լը
նավ կուրան, նուա ոգա մահան ագլ պը
պըն ու ոգա գավոգան պէզարար պը պըն :
- 17 Համա ժը մէռուվան սագընմըշ պը պըն. չըմա
քօ տէ ո՛ ժը ճըվաթանռա տէ նէպու պըքըն
- 18 ուան ու նավ տէրէ ուան տէ ո՛ պըքութըն : Ու
լը պէր վալիան ու փատիշահան տէ պըպըն ո՛ ժը
պօյ մըն, շահատէթի քըրընէ ժը ուանռա ու
- 19 ժը քըֆառանռա : Համա քինկա քօ ո՛ տէսթ
տը տըն՝ ղէմ մէ մըխուեն՝ էրքը չառան եա չը տէ
խապէր պըտըն, չըմա քօ ժը ոռա տէ պէ տայ-
- 20 ըն ուի սաաթէ, չը քօ խապէր պը տըն : Չըմա
քօ՝ խապէրտօղ հուեն նընըն, լէ նավ ոտա խա-
պէրտօղ ի՛ ուհէ Պավէ ո է :
- 21 Վուա պրէ՝ պրէ, ու պավ՝ գուռ ժը մը-
րընռա տէ Թէսլիմ՝ պը քըն. ու գուռան լը

- սէր պապէ խօ տէ ռապըն՝ ու ռան պը գուժըն :
- 22 Ժը հէմիյան տէ իբրահ պըպըն ժը պօյ նապէ մըն, համա աւ՝ քօ հաթա բաշէ սապը տը քա
- 23 տէ խալաս պըպը : Ու քինկաքօ ո՛ լը նապ պաժէր քի տը գապըրինըն՝ լը աուէ տըն պը ռապըն . ու էրքը ժը ուէ տը գապըրինըն ո՛, պա- ժէրէ տըն պը ռապըն . պըռա տը պէմ՝ ժը ռոա պաժէրէ Խարայիլիեան հունէ տէ նա գատինըն, հաթա Պուռէ մէռուվ պէ :
- 24 Հակըրոտ ժը խօճայէ խօ ու խաղմէթքեար
- 25 ժը աղայէ խօ բէթըր նընը : Հակըրոտոա ո- գա խօճայէ խօ ու խաղմէթքեառա ոգա ա- ղայ է խօ պըպա պէս է . էրքը ժը խօտիյէ մա- լէռա Բէէլչէպուպ կազի քըրըն՝ լը քօ տը մի-
- 26 նա ժը քուֆլէթէ ուիռա : Վուա ժը ուան մէ թըռսըն, չըմա քօ՝ թուննա վէշարթըն դըշգ- քի՝ քօ աուէ աշիքեար նա պը, ու տըզիգա՝ քը
- 27 տէ նէյէ զանըն : Չը քօ լը դարի տա ժը ո- ռա տը պէմ՝ աուի լը ոօհնիտա պը պէժըն . ու չը քօ լը կօտա տը պըհիստըն՝ լը սէր խանիան
- 28 վաղ պըքըն : Մէ թըռսըն ժը ուան՝ քըլէշէ ո տը գուժըն , ու գուժգընէ լուհան նըքեա- րըն, լէ հէնի փըռ ժը ուի պը թըռսըն հուն, քը տը քարը ճանէ ու լէշէ լը նապ ճէհէնէմոա
- 29 փունտա քըրըն : Տու ջուջըք եէք փուլըք քի նայէ ֆոօթան . համա ուան եէքէ պէ իզ-
- 30 նէ Պապէ ո՛ լը արտէ նա գէվը : Համա է ո՛ մոյէ սէրէ ո ժի կըժք հաթը ժըմարթըն :

- 31 Ս ուսանը մէ թըռսըն . չըմա քօ հուն ժը փըռ
 32 ջուջըքան բէթըր ըն : Մուա քի քօ մըն լը
 պէր մէրուվան իգրար տըքը, էժի տէ ուի իգ-
 րար պըքըմ լը պէր Պավէ մըն քօ լը ազիւման-
 33 տայէ : Ու մըն քի քօ լը պէր մէրուվան ին-
 քեար տըքը, էժի ուի տէ ինքեար պըքըմ
 լը պէր Պավէ մըն քօ լը ազիւմանտայէ :
 34 Թախտին մէ քըն՝ քօ էզ հաթըմ լը սէր ալ-
 տէ՝ սէլամէթ խըստընէ . սէլամէթ խըստընէ նու
 35 հաթըմ, լէ՝ շուր : Չըմա քօ մէռուվ ժը պամ ու
 գիզ ժը տէ՝ ու պուք ժը խաստէ խօ ճիյէ քըրը-
 36 նէ հաթըմ : Ու տըժմընէ մէռուվ քուլֆէթէ
 37 ուի տէ պըպըն : Մւ քօ պամ ու տի ժը մըն բէ-
 թըր տը հուպինը՝ ժը մըռա լայիգ նընը, ու աւ
 քօ գուռ ու գիզէ խօ ժը մըն բէթըր տը հուպինը
 38 ժը մըռա լայիգ նընը : Ու աւ քօ խաչէ խօ նա
 կըրը ու լը բէյ մըն նայէ, ժը մըռա լայիգ
 39 նընը : Մւ քօ ճանէ խօ տը պինա, տէ վուն-
 տա պըքը ուի, ու աւ քօ՝ ճանէ խօ վունտա
 տըքը ժը պոյ մըն, տէ պը պինա ուի :
 40 Մւ քօ ո՛ գապուլ տըքը, մըն գապուլ տը-
 քը, ու աւ քօ մըն գապուլ տըքը, շիանտողէ
 41 մըն գապուլ տըքը : Մւ քօ փէյղէմպէրքի
 պը նամէ փէյղէմպէր գապուլ տըքը, իւճրէթէ
 փէյղէմպէր տը կըրը . ու աւ քօ ալլիայ քի
 պը նամէ ալլիայ գապուլ տըքը, իւճրէթէ
 42 ալլիայ տըսթինը : Ու աւ քօ ժը աւ բըռու-
 գանռա եէքէ թէնէ թաս քի ալա սար տը տը

վախուժարնէ պը նազէ շակըրտ պըռա տը
պէմ ժը ոռա , իւճրէթէ ուի վունտա նա քը :

ՍԼԻՐ 11

- 1 Ու պու քի քինկա Խսա Թէքմիլ քըր Թէն-
պիհէ տուանգտահ շակըրտէ խօ . չու ժը ուէ
լը պաթէրէդ ուան վազ քըրընէ ու հին քը-
- 2 րընէ : Ու Հաննա լը հափսէտա քինկա քօ ա-
մէլէ Սէսիհէ պըհիստ պը տէսթէ շակըրտէդ
- 3 խօ շիանտ , ու կօ ժէռա , Դոճի աւ՝ քօ տէ
պը հաթա , եա պաշգա եէքէռա պը նէռքա :
- 4 Ճէվապ տա Խսա ու կօ ժը ուանռա . Հառըն
ու պը հաքինըն ժը Հաննառա՝ չը քօ հոռն
- 5 տին ու պըհիստըն : Վօռան տը պինըն , ու
Թօփալան տը կէռըն , ույուղան փազըթ տը
պըն , ու դառան տը պըհիստըն , ու մըրիան գը-
յամ տըքըն . ու ժը Փաքիրանռա ինճիլ դէ
- 6 վազ քըրըն : Ու խօզիգա լը ուի , քը լը սէր
մըն խուար նա պը :
- 7 Ու քինկա քօ աւ չոռն՝ Խսա պաշլամիշ քըր
- 8 ժը ճէվաթռա կօթընէ ժը պօյ Հաննա : Լը
չէօլէ չը Թամաշա քըրընէ ռապուռն . ժը պօյէ
լէրղան գամիշ քի . Համա չը տիթընէ
հոռն ռապուռն , պը նազիք ճըլան խամալան-
տըն մէռուվ քի . վահա նազիք ճըլան բէքը-
- 9 րօղան լը մալա փատիշահանտա նը : Լէ չը տի-
թընէ հոռն ռապուռն , փէյլէմպէր քի , պըռա

- տը պէմ ժը ոռա, ժը փէյղէմպէր քի ժի բէ-
- 10 Թըր: Չըմա քօ ուխա աւ է քօ ժը պօյ ուի
հաթը նըվիսանտըն. Ս շահա՝ էզ էլէիյէ խօ տէ
պըշէյինըմ լը պէր ոռոյէ դա, քը ուէյա դա
- 11 հապըր պըքա լը բէշիա դա: Պըռա տը պէմ
ժը ոռա, ժը ժընան զայօղան ժը Թահհիլ-
շի Հաննայէ մէզըն ոա նա պոյէ, համա լը
նաւ փատիշահիթիյէ ազիւմանան՝ աւ փըռ
- 12 բըռուկ՝ ժը ուէ մէզըն է: Ու ժը կիւնա Թահ-
ֆիլշի Հաննայէ հաթա նուա փատիշահի-
թիյէ ազիւմանան պը զօռ տը հաթա սէնտըն
- 13 ու զօռպան վաթթ տըքըն ուի: Չըմա քօ հէ-
մի գանոն ու փէյղէմպէրան հաթա Հաննա
- 14 փէյղէմպէրիթի քըրըն: Լըքը տը խուազըն
գապուշ պըքըն, աւ է Լըխա՝ քօ տէ պը հա-
- 15 Թա: Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընուա կօ հէ-
յէ՝ պըռա կօ տարի պըքը:
- 16 Ժը քէռա պը շըպինըմ գաւմէ հան. տըմի-
նա զառույան, քը լը չարշիտան ոռ տընըն՝
- 17 հաւալէ խօ կապի տըքըն, ու տը պէն. Լըմ
զուռնա ժը ոռա փըթ քըրըն՝ ու հոն նէ լէյ-
իլտըն, ու ժը ոռա մէ շին քըր՝ հոն նէ կը-
- 18 րիան: Հաննա հաթ նէ տը խուար ու նէ վէ
տը խուար, ու տը պէն, Շըն հէյէ լը նաւ ուի:
- 19 Պուռէ մէռուվ հաթ՝ տը խօ ու վէ տը խօ, ու
տը պէն. Ս շահա փըռ խուարող ու սէրխօշ մէ-
ռուվ քի՝ տօսթէ կիւմրիքճիեան ու կիւնէհ-
քէարան. ու իլմ ժը գուռէդ խօ Թահգիգ պու:

- 20 Ուէ չաղէ պաշտամիշ պու սերհէվտէ քը-
րընէ ուան պաժէրան քօ նաւ ուանտա վըռ
քէրէմէթէ ուի պուէն, ու թօպա նա քըրըն:
- 21 Այ ժը դառա՝ էյ Վորաղին, վայ ժը դա-
ռա՝ էյ Ռէթսայիդա. չըմա քօ էրբը լը նաւ
Տիւրոս ու Սիդօն պը պանա աւ զօռ քէրէմէ-
թան քը լը նաւ ոտա պուէն, ժը զուվա պը
խարար ու պը խօլի տէ թօպա պըքըրանա:
- 22 Համա ժը ոռա տը պէմ, ոջա գըյա-
մէթէ ժը Տիւրոս ու Սիդօնուա ժը ո աուէ
- 23 Հէնի րահաթ պըպը: Ու դու էյ Վէֆէր-
նայում՝ քօ հաթա լը աղիւմանան պընա
պոյ, հաթա ճէհէնէմէ դուէ պէ խուարի.
չըմա քօ՝ էրբը լը նաւ Սօդօմէ պը պոնա աւ
զօռ քէրէմէթան, քը լը նաւ դատա պուէն,
- 24 պըռա քօ հաթա աւ ոօ տէ պըմինա: Համա
ժը ոռա տը պէմ՝ էրբը ոջա գըյամէ ժը ո-
լաթէ Սօդօմանան ժը ո, աուէ հէնի րահաթ
պըպը:
- 25 Այ ուի չաղէ Խաա ճէվապ տա՝ ու կօ, Շը-
քըր ժը դա էյ Պապա Խօտիյէ աղիւմանան
ու արտ. քը աուի դա վէշարթ ժը աղիման ու
արիֆան, ու ժը սապիանուա աշիքիար քըր:
- 26 Պէլի՝ եա՝ Պապա՝ չըմա քօ լը պէր դա վու-
- 27 սան գանճ խոյա: Հէր դըշդ ժը Պավէ մըն
ժը մըռա թէսլիմ պու. ու եէքէ նաս նա քը
Վուռ՝ ժը Պապա զէտէթըր. ու եէքի նաս
նա քը Պապա՝ ժը Վուռէ զէտէթըր. ու աւ

քօ Վոռու տը խուազը ժէռա աշխբեար քըրը-
նէ :

- 28 ԼՅ՝ հէմի րահաթ պուն ու պար պուն ժը
29 մըռա որըն, աժէ ո րահաթ պըքըմ : Վիրէ
մըն լը սէր խօ պը կըրըն, ու ժը մըն հին պը
պըն քօ էզ մազլում ըմ ու պը տըլ ալաղ,
ու ժը ճանէ խօռա տէ րահաթի պը պինըն :
30 Չըմա քօ նիրէ մըն խօշա ու պարէ մըն սը-
վըք է :

ՍԼԻՐ 12

- 1 Ուէ չաղէտա Խսա ոջա շէմույէ ժը նալ
զէվիան տը պըհուրի պու, ու շակըրտէ ուի
պըրջի պուն, ու տէսթ քըրըն սըմպըլէ կէնըմէ
2 գուրուֆանտընէ ու խուարընէ : Վինկա քօ
ֆարիսիան տին կօն ժէռա, Սահա շակըրտէ
դա տըքըն չը քօ լը ոջա շէմույէ ճայիղ
3 նընը քըրըն : Ուի ժի ժը ուանուա կօ, Հուն
նա՞ խօյընտընէ քըրընէ Տավուտ . քինկա քօ
4 պըրջի պու ուի ու աւ քօ բէռա պուն, Չավան
բէթ լը մալա Խօտէ . ու նանէ հուզուրէ խու-
ար . քօ նէ ժէռա ճայիղ պու խուարընէ ու
նէ ժը ուանուա՝ քօ բէռա պուն, լէ թէնէ ժը
5 իմամանուա : Ախօտ լը գանոնտա հուն նա՞
խօյընտըն, քօ իմաման ոջա շէմույէ լը
նալ տաճարտա շէմույէ խարապ տըքըն ու
6 պէսուճ ըն : Համա ժը ոռա տը պէմ լը վըր

- 7 Ժը տաճարէ եկքէ մէզըն հէյէ : Երբը հուն
 պը զանըպունա չը^օ կօթըն է , թանսատուգ
 տը խուազըմ ու նա գուրպան , ուէ չաղէ պէ-
 սուճան հունէ պըսուճ տէր տէ նա խըստանա :
- 8 Չըմա .քօ Գուռէ մէռուվ՝ խօտիյէ շէմույէ է :
- 9 Ու Խաա ժը ուէ պը չունտընէ՝ հաթը .քէթը
 10 տէրա ուան : Ու լը ուէ տէսթէ ուի հըշ.ք՝ եէք
 մէռուվ .քի հէ պու . փըռս .քըրըն ժը ուի ու
 կօն . լը ոջա շէմույէ սաղ .քըրըն ճայիգ է ,
- 11 .քը Ժէ կազընան պը.քըն : Եւ Ժի ժը ուանուա
 կօ . Ժը ո .քի՞ մէռուվ հէյէ՝ .քը պըզըն .քի
 ուի հէպը , ու աւ լը ոջա շէմույէ լը չալէ
- 12 պը գէվէ՝ տէ նա՞ կըրէ ու տէր խէ ուի . Եւ ուա
 չը գա՛ն բէթը է մէռուվ ժը պըզըն . էր-
 .քը փուսան է լը ոջա շէմուտա գանճ .քըրըն
- 13 լազըմ է : Ուէ չաղէ կօ ժը ուի մէռուվուա .
 տէսթէ խօ տըրէժ պը.քը . ուի Ժի տըրէժ .քըր
 ու ոքնա պու ոգա տըն :
- 14 Զամա ֆարիսիան ուպուն տէրվա՝ լը սէր
 ուի մըշէվրէ տը .քըրըն , էրբը չալան ուի վուն-
- 15 տա պը.քըն : Ու .քինկա .քօ Խաա զանի ժը
 ուէ չու . ու փըռ ճէմաթան չուն լը բէյ ուի ,
- 16 ու հէմիան սաղ .քըր : Ու թէնպիհ .քըր ժը
 ուանուա , .քը ժը .քէսքիուա պէյան նա .քըն :
- 17 Երբը պը տէսթէ Խապա փէյղէմպէր հաթը
 18 կօթան թէմամ պըպը , Սա հա զուլամէ՝ մըն
 .քօ մը պըժարթ , ու տէլալիյէ մըն՝ .քօ ճանէ
 մըն Ժէ հաս .քըր . ոուհէ խօ տէ լը սէր ուի

- տէյնում, ու ժը քրֆառանուա շէրաւթ տէ
 19 խապէր պըտա: Նա տէ նիզա պըքը, ու նա
 տէ պըգիրը. ու նա նէքէ տէ պըճիսը տէն~
 20 կէ ուի լը նա՛վ քուշանտա: Վաւիշէ փաղը-
 խանտի տէ նա շը քէնը, ու պըպըլ ֆիթիլէ
 տէ նա թաֆինը, հաթա քօ շէրիաթէ ժը-
 21 ֆաթհ քըրընէ տէրիսը. ու քրֆառան ժը նա-
 վէ ուիուա տէ ուսուտ պըքըն:
- 22 Ուէ չաղէ քօռ ու լալ պըճըն քի անին
 ժէուա, ու ուի սաղ քըր, վուսան քօ լալ ու
 23 քօռ խապէր տա ու տի: Հէմի ճէմաթան
 մաթ ման՝ ու տը կօթըն. Բճապ ուիաէ՞ Վու-
 24 ուէ հափուտ: Համա ֆարիսիան քինկա քօ
 պըճիստըն՝ կօն. աուի պը պաշգա գըշգ քի տէր
 նա խէ ճընան՝ իլլա պը ուէյսէ ճընան պը Ռէ-
 25 էլզէբուկվա: Վինկա քօ Խսա ֆըքըն ուան
 զանը պու՝ կօ ժը ուանուա, Հէմի փատիշահի-
 թի լը նա՛վ խօտա հաթը ճըճէ պուեն՝ խարապ
 տը պը. ու հէմի պաթէր եա մալ լը նա՛վ
 26 խօտա հաթը ճըճէ պուեն՝ նա մինա: Ու էրքը
 Ը էյդան՝ Ը էյդան տէր տը խա, լը նա՛վ խօտա
 ճըճէ պու, նուա փատիշահիթիյէ ուի չա՛-
 27 վան տէ պը սէքընը: Ու էրքը էղ ճընան
 պը Ռէէլլէբուկ տէր տըխում, գուուէդ ո՛ պը
 չը՞ տէր տըքըն. ժը պըյ ուի՝ շէրաւթ ճիէ ո տէ
 28 ուան պը պըն: Համա էրքը էղ պը Ուուճէ
 Խօտէ ճընան տէր տը խում. վուսան է փատի-
 29 շահիթիյէ Խօտէ լը սէր ո կըճիշտիյէ: Նա

- եւքէ չափ^օ տըքարէ պը գէվը լը մալա մէ-
 ռուվ .քի մէր ու մալէ ուի պը շէլինը , էրքը ա-
 վուլ աւ մէռուվէ մէր կըրէ նէ տէ , ու ուէ չաղէ
 30 մալա ուի եաղմա պըքը : Եւ .քօ պը մըռա նընը
 զըտտէ մըն է . ու աւ .քօ պը մըռա հէլ նա
 չինէ , պէլա տըքը :
 31 Ժը պոյ ուի ժը ոռա տը պէմ , Հէմի կիւ-
 նէյան ու .քըֆրան տէ ավֆ պըպըն ժը մէռու-
 վանուա . համա .քըֆրէ լը պէր Ուուհ էլ
 32 գուտս տէ ավֆ նէ պը ժը մէռուվանուա : Վի
 .քօ ժը Վուռէ մէռուվուա դըշդ տը պէժը՝ տէ
 ավֆ է պըպը ժէռա , համա ժը Ուուհ էլ գու-
 տուտուա .քի .քօ դըշդ տը պէժը , տէ ավֆ նէ
 պը ժէռա . նա լը ուի տընէտա , ու նա լը ուէ
 33 տընէտա : Եւ տարէ գանձ պըքըն , ու եէմի-
 շէ ուի՝ գանձ , եւ տարէ չուրուկ պըքըն ու
 եէմիշէ ուի չուրուկ . չըմա .քօ տար ժը եէմիշէ
 34 խօ դէ նաս .քըրըն : Եւ ոլատէ կօռը մահոան
 չափան տըքարըն գանձ խապէրտան , հուռն .քօ
 եարամաղը ըն , չըմա .քօ ժը պէտէպուռնէ
 35 տըլէ խօ տէվ խապէր տը տը : Չըմա .քօ մէ-
 ռուվէ գանձ . ժը խաղնէյէ տըլէ խօ գանձ՝
 դըշդէ գանձ տէր տը խա , ու մէռուվէ եարա-
 մաղ՝ ժը խաղնէյէ խօ ժը եարամաղ՝ դըշդէ
 36 եարամաղ տէր տը խա : Համա ժը ոռա տը
 պէմ , էրքը ժը պոյ հէմի խապէրէ նաֆիլան
 .քօ մէռուվան տըքըն լը ոյա գըյամէթէ տէ
 37 հասապ պը տըն : Չըմա .քի ժը խապէրէգ խօ՝

դույն տէ սահիճ պըպի ու ժը խապէրտանա
դա տէ լը սէր դա հէօքմ պըպը :

38 Ուէ չաղէ հընըք ժը քեաթիպան ու փա-
րիսիան տէվապ տանը ժէոա՝ ու կնն . Եւ
խօճա, ժը դա նշան քի տը խուաղըն պը պի-

39 նըն : Ուի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանուա . Եւ
րամաղ ու զինաքեար միլէթ նշան տը խուա-
ղը . ու տէ նէյէ ժը ուիուա տայըն , ժը նշանէ

40 Եունա փէյղէմպէր բէթըրօ Չըմա քօ՝ չափա
Եունա սէ ոօ ու սէ շէվ լը զըքա մահսիյէ ա-
տատա պու . վուսան ժի Գուուէ մէոուվ տէ
պըպը լը նափ զըքէ արտէ սէ ոօ ու սէ

41 շէվան : Սէոուվէ Կինուէ լը ոջա գըյա-
մէ լը պէր սիլսիլէյէ հոն տէ ոապըն , ու տէ
հէօքմ պըքըն ուիա . չըմա քօ ժը վաղէ Եունա՝
թօպա քըրըն . վահա լըվըր ժը Եունա եէ-

42 քէ մէղըն հէյէ : Սէլիքէ գուպլէ ոջա գը-
յամէ լը պէր ուի սիլսիլէոա տէ ոապա , ու ուի տէ
հէօքմ պըքը . չըմա քօ աւ ժը փառա տընէ
հաթ , քը իլմէ Սիւլէյման պը պըհիսէ . ու
վահա ժը Սիւլէյման մէղըն եէքէ հէյէ լը-

43 վըր : Ու քինկա քօ ոուհէ նաիաք ժը մէ-
ոուվքի դէ տէր , ճիյէ պէթանտա տը կէոը ,

44 րահաթի տը խուաղը , ու նա պինը : Ուէ
չաղէ տը պէ՝ վէ կէոըմ տիսա լը մալախօ ժը
քօ քի ոապուամ , ու դէ տը պինը ուի վալա՝

45 փագըթ պունն ու ոասդ պունն : Ուէ չաղէ տը
ջօ պը խօռա տըսթինը հաֆթ հէնի ճընան

- Ժը ուի բէթըր եարամազ. ու տը դէվը ու լը
 ուէ սաքին տըպը. ու սոնէ ուի մէռուվէ ժը ա-
 վուլէ ուի խարապ տը պը. ու վուսան տէ պը-
 պը աւ եարամազ սիլսիլէոա ժի:
- 46 Ու քինկա քօ աւ պը ճէմաթոա խապէր տը-
 տա, վաճա տի ու պրէյ ուի լը տէրվա սէքը-
 նի պուն՝ տը խօստըն բէոա խապէր տան:
- 47 Ու եէքէ ժէոա կօ. Ս շաճա տի ու պրէյ դա
 տէրվէ սէքընըն սւ տը խուապըն պը դառա
- 48 խապէրտըն: Ուի ժի ժը ուիոա կօթօղոա ճէ-
 վապ տա՝ ու կօ. Վի՞ է տիա մըն, եախօտ
- 49 քի՞ն է պրէյէդ մըն: Ու տէսթէ խօ ալի
 շակըրտէդ խօ տըրէժ քըր՝ ու կօ. Ս շաճա
- 50 տիյէդ մըն ու պրէյէդ մըն: Չըմա քօ՝ քի քօ
 մէրամէ Պալէ մըն ազիւմանի տըքը, աւ է
 պրէյ մըն ու խուշգա մըն ու տիյէ մըն:

ՍԼԻՐ 13

- 1 Ուէ ոցէ Խսա ժը մալ ոապու ու լը քը-
 2 նարէ պաճըէտա ոօնըչտ: Ու փրո ճէմաթ
 լը պալէ ճըվանտըն. վուսան քօ ուի բէթ լը
 կէմիյէ ու ոօնըչտ, ու հէմի ճէմաթան լը քը-
 3 նարէ պաճըէտա սաքընըն: Ու փրո դըշդան
 խապէր տը տա ժը ուանոա պը թէմնիլան՝ ու տը
 4 կօ, Ս շաճա դօվքըրոյ ոապու՝ քօ դօվ պը
 քը. ու քինկա քօ դօվ տըքըր՝ հընքը լը սէր
 ոէ քէթըն ու դէյրան հաթըն ու խուապըն

- 5 ուի։ Աւ հընըք լը ճիյէ գարաճ քէթըն՝ լը
քօ քի փըռ հարի թուն նա պու . ժը գուրի-
թիյէ հարի թուննապունէ՝ զուվա շին պու։
- 6 Վինկա քօ դավ քէթ՝ կերմ՝ պու , ու ժը
7 գուրմ՝ թուննապունէ , հըշք պու։ Աւ հը-
նըք քէթըն լը նավ ըսթըրիան , ու ըսթըրի-
8 ան ուապուն՝ ու խանըգանտըն ուի։ Աւ հը-
նըք լը արտէ ոընտ քէթըն , ու ֆէքի տա ,
հընըք սատ ու հընըք շէզթ ու հընըք սի։
- 9 Ժը քիռա քօ ժը պըհիստընուա կօ հէյէ պը-
րա կօ տարի պըքը։
- 10 Աւ շակըրտէդ ուի հաթըն՝ ու կան ժէռա ,
Չըմա պը թէմսիլան խապէր տը տի պը ուանուա։
- 11 Աւ ժի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանուա . Չըմա
քօ ժը ուա հաթիյէ տայըն սըրքէ փատիշա-
հիթիյէ աղիւմանան զանըն , ու ժը ուանուա
- 12 նա հաթիյէ տայըն։ Չըմա քօ ժը քիռա՝ քօ
հէյէ , ժը ուիռա տէ պէ տայըն ու տէ զէ-
տէ պըպը . ու ժը քիռա քօ թուննա՝ աւ քօ
- 13 հէյէ ժի տէ պէ սէնտըն ժը ուի։ Ժը պոյ ուի
պը ուանուա պը թէմսիլան խապէր տը տըմ . քօ
տը պինըն ու նա պինըն , ու տը պըհիսըն ու
- 14 նա պըհիսըն , ու ֆէհմ նա քըն։ Աւ լը սէր
ուան թէմամ տըպը փէյղէմպէրիթիյէ Իշա-
յա՝ քօ տը պէ . պը պըհիստընէ տէ պը պը-
հիսըն ու ժըպըն տէ ֆէհմ նա քըն . ու պը-
տիթընէ տէ պըպինըն՝ ու տէ նա պինըն։
- 15 Չըմա քօ՝ տըրէ գազմէ հան գալըն պու , ու

- պը կօյէդ խօ կըրան պըհիստըն, ու ջահէդ
 խօ կըրթըն, քը նա պը ժը պըն պը պինըն, ու
 պը կօ պը պըհիսըն, ու պը տըլ ֆէհմ' պը-
 քըն, ու վէկէոըն, ու էզ ժը ուանուա շիֆա
 16 պը տըմ': Համա խոզի է ժը ջահէ ոուա՝ քը
 տը պինըն, ու ժը կօյէ ոուա քը տը պըհէն:
 17 Պըռա տը պէմ' ժը ոուա քը փըռ փէյղէմպէ-
 րան ու սատըգան հասրէթ քըշանտըն տիթը-
 նէ ո' պը պինըն՝ ու նա տին. ու պըհիստընէ
 18 ո' պը պըհէն ու նա պըհիստըն: Վուա հուն
 19 թէմնիլէ դօվ աթօդօղ պը պըհիսըն: Ժը աւ
 հէմիյան՝ քօ խապէրէ փատիշահիթիյէ տը պը-
 հիսը ու ֆէհմ' նա քը, եարամազ դէլընափ
 տըլէ ուի աթօդան տը շէլինը, ուիա աւ է քօ
 20 լը սէր ուէ հաթը աթօդան: Ու լը սէր գա-
 րաճէ հաթը աթօդան աւ է քօ քինկա տը
 պըհիսը խապէրէ, զուվա պը շազ պուն գա-
 21 պուլ տըքա ուի: Համա լը խօտա գուրմ'
 թուն նա՝ հընըք վափթ տը չօ. ու քինկա քօ
 ժը պօյ ուի խապէր սըլսլէթ քի եա գափըրան-
 22 տըն քի տը պը զուվա խուար տը պը: Ու լընափ
 ըսթըրիան հաթը աթօդան աւ է քօ քինկա տը
 պըհիսը խապէրէ, աթղա ուէ տընէ ու խաբ-
 խաբօրէ զէնկինիթիյէ տը խանըգինը խապէրէ
 23 աւ սէօղէ ու տը պը պէ եէմիշ: Ու լընափ արտէ
 գանճ հաթը աթօդան աւ է՝ քօ քինկա տը պըհի-
 սէ խապէրէ՝ ֆէհմ' տը քը, ու ֆէքի տըտը. հը-
 նըք սատ, հընըք շէսթ, ու հընըք սի:

- 24 Վեր ունա հենի թէմսիլ քի ժի պեր անի
ու կօ. փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինա
պու ժը մէռուվ քի. քօ լը զէվէյէ խօտա դօ-
- 25 վէ ունտ դօվ քըր: Ու քինկա քօ մէռու-
վան խափտա պուն, տըշմընէ ուի հաթ, ու լը
- 26 նաւ կէնըմտա զիվան աթօդ, ու չու: Ու
քինկա քօ կիյա շին պու ու մէյվէ անի, ուէ
- 27 չաղէ զիվան ժի խույայի պու: Խըզմէթքեարէ
խօտիյէ մալէ հաթըն ու ժէռա կօն. կա ա-
ղա լը զէվէյէ խօտա դօվա ունդ դանա՝ աթօդ-
- 28 լէ զիվան ժը քօ պուն: Ու ուի ժի կօ ժը ուն-
ա. կէք մէռուվ քի տըժմըն քըր ուի. խըզ-
մէթքեարան ժէռա կօն տը խուաղի քօ էմ
- 29 հառըն ու աշէֆ պըքըն ուի: Ու աւ կօ ժը
ուանա, Վա. քը նէ պը վախթէ զիվան ժէ
- 30 քըրընէ կէնըմ ժի բէռա պը չինըն: Պէրտըն
հարտու ժի քօ լը կէք ճիտա մէղըն պը պըն
հաթա վախթա չինանտընէ, ու ոխթա չի-
նանտընէ տէ պէժըմ ժը չընտողանաւ. ա-
վուլ զիվանէ պը չինըն՝ ու ուի փաթիլ փաթիլ
կըրէտըն ժը շաւութանտընա. ու կէնըմ լը
ամպարա մըն պը ճըվինըն:
- 31 Հենի թէմսիլ քի ժի պեր անի ժը ունա
ու կօ. փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինայէ
աւ հապէ խարտալ քօ մէռուվ քի կըրթ լը զէվի-
- 32 յէ խօ աթօդ: Վօ ժը հէմի դօվան բըջուբ
է, ու քինկա մէղըն տըպը՝ ժը հէմի փէնճա-
րան մէղըն լը, ու տար տըպը վուսան քօ դալ-

րէ աղիւմանան դէն, ու լը սէր կուլիյէ ուխտան տադինըն:

33 Պաշգած թէմնիլ քի ժի խապէր տան ժը ուանուա ու կօ. փատիշահիթիյէ աղիւմանան միւնայէ հազիրէ թըռչէ քօ ժըն քի կըրթ լընալ սէ շինիք արանտա վէշարթ, հաթա քօ հէմիթի միրասս պու:

34 Ը հէմի պը թէմնիլա խապէրտա Խաա պը ճէմաթուա, ու պէ թէմնիլ գըշդ քի խապէր

35 նա տըտա պը ուանուա: Վօ ժը փէյղէմպէրէ հաթը կօթան թէմամ պըպը. պը թէմնիլա էղէ տէվէ խօ վէքըմ ժը թէմէլ պուռնէ տընէ աւ գըշդան քօ հաթըն վէշարթըն տէ պէժըմ:

36 Ուէ չաղէ Խաա ճէմաթան պէրտա՝ ու լը մալ հաթ. շախրտէ ուի հաթըն լը պալէ, ու կօն. թէմնիլէ զիվանէ դէվիան ժը մէուա պը հա-

37 քինը: Ուի ժի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանուա,

38 Ղօվա գանձ աթօդօղ Ղուռէ մէռուվ է: Ու զէվի տընէ է. Ղօվա գանձ ուան ըն՝ քը Ղուռէդ փատիշահիթին է. ու զիվան գուռէդ

39 եարամաղ ըն: Ու տըթմըն քօ ուի Ղօվ քըր, Շէյթան է. ու պէտէր ախըրէ տընէ է. ու չին-

40 տօղան մէլէք ըն: Ու չալան քօ զիվան դէ ճըվանտըն ու լը նալա ախըր տը շափուղը ախը-

41 րէ տընէթի վուսան տէ պըպը: Ղուռէ մէռուվ տէ մէլէքէ խօ պը շէյինը ու աէ պը ճըվինըն ժը փատիշահիթիյէ ուի հէմի խուա-

- րիթիյան ու ուան .քօ պէնամոսիթի տը շըղու-
- 42 լըն : Ու լը նաւ քիւլխանէ ախրը տէ պամէ-
ժըն ուան , լը ուէ տէ պըպը կըրըն ու գըրջիյէ
- 43 տըրանան : Ուէ չաղէ սատըգան ոգա ոօ տէ
գավ պըտըն լը նաւ փատիշահիթիյէ աղիւ-
մանան , ժը քիռա .քօ ժը կօտարընուա կօ հէ-
յէ պրա կօտարի պըքը :
- 44 Տիսա փատիշահիթիյէ աղիւմանան տը մի-
նա խաղնա քի .քօ լը նաւ գէվիքի հաթը վէ-
շարթըն . քօ ուի մէռուվ քի պը տիթընէ տը
վէշէրինէ . ու ժը շաղպունէ տը չօ հէմի գըշ-
գէ խօ տը ֆըռօշը . ու ավ գէվի տը քըռը :
- 45 Տիսա փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինա եէ-
քի պէղերկան , քօ լը սէր ինճույէ ոընտան
- 46 տը կէռը : Ու փըռ պը գըյմէթ ինճիքի պը
տիթընէ , չու հէմի չը .քօ ուի հէ պու ֆըռօթ
ու աուի քըռի :
- 47 Տիսա՝ փատիշահիթիյէ աղիւմանան տը մի-
նա լը պահրէ հաթը ավէթան թօռ քի .քօ ժը
- 48 հէմի ճինսան տը ճըվինը : Վօ քինկա .քօ
գըրժա պու տէր անին լը քէնարէ , ուռօնըշ-
տըն գանճան լը նաւ ֆըրագան ճըվանտըն ,
- 49 քէօթիյան լը տէրվէ ավէթըն : Մհվա տէ
պըպը լը ախրը տընէ , մէլէքան տէ ուսողըն՝
ու ժը նաւա սատըգան եարամաղան տէ ճիյէ
- 50 պըքըն : Ու տէ պամէժըն ուան լը քիւլխանէ
ախրը , լը ուէ տէ պը պը կըրըն ու գըրջինէ
տըրանան :

- 51 Կօ ժը ուանուա Խաա . ֆէհմա՛ քրըրճն աւ հէմի
 52 դըղդան . Կօն ժէուա՛ Պէլի եա Խօտէ : Ու ուի
 Կօ ժը ուանուա . Ժը պօյ ուի՛ ժը խուսուաէ փա-
 տիշահիթիյէ աղիւմանան հէր թալիմ պուն
 քեաթիպ ժը խաղնէյ խօ հէմ նու ու հէմ
 գէվլն դըղդան տէր խըստող՝ ժը եէքի խօտիյէ
 մալէ մինա :
- 53 Ու քինվա քօ Խաա թէմամա՛ քրը ուա թէմսի-
 54 լա ժը ուէ չու : Ու հաթ լը ոլաթէ խօ , հին
 տը քրըր ժը ուանուա՛ լընավ ճէմաթէ ուան , վու-
 սան քօ աւ շաղ տը պուն ու տը Կօթըն , Լ-
 իլմ ու քէրէմէթա ժը ուիուա՛ ժը քօ՞ պուն ,
 55 Լ- գուռէ նաճառ նը՞նը , ու տիյէ ուիա Մէյ-
 րէ նայէ Կօթան . ու պրէյէդ ուիա՛ Լչադուպ ,
 56 ու Տոսէպ , ու Շըմհօն , ու Ղուտա : Ու
 խուշգէդ ուի հէմի լը պա մէ նը՞նըն . նուա
 57 ժը ուիուա աւ հէմիյան ժը քօ՞ պուն : Ու խու-
 ար տը պօ պուն լը սէր ուի , ու Խաա Կօ ժը ուան-
 ոա , Փէյղէմպէր քի պէ իթիպար նընը՝ զայրի
 58 լը նավ ոլաթ ու մալա խօտա : Ու լը ուէ փըռ
 քէրէմէթան նա քրըր ժը պօյ խմանսըգիէ ուան :

ՍԷՐ 14

- 1 Ուէ չաղէ Լէրօտիսէ ոըպ սէրվէր նամէ Խաա
 2 պըհիստ : Ժը խըղմէթքեարէդ խօուա Կօ ,
 Լ- թահֆիլէ Լաննա է . ու ժը մըրիան գը-
 յամ քրըր . ժը պօյ ուի՛ պը ուի քէրէմէթան

- 3 տը պըն: Չըմա քօ՝ Հէրօտիս ժը պօյ Հիւօ-
տիա ժընէ ոյրէյէդ ուի Վիլիպոս՝ կըրթ Հան-
4 նաէ կըէտա ուի ու ալէթ լը զընտանէ: Չըմա
քօ Հաննա տը կօթ, ժը դառա ճայիղ նը-
5 նը ուի պըատիւնի: Ու ժը պօյ ուի տը խօստ ուի
պը գուժը, համա ժը ճէմամէ տը թըռսի-
պու, չըմա քօ ոգա փէյղէմպէր գապուէ տը
6 քըրըն ուի: Վիլիկա քօ ոօյա տալէթէ մէվ-
լուտէ Հէրօտիս պու, գիղա Հէրօտիս րագը-
սանտ լը պէր տալամթիան. ու խօշա Հէրօ-
7 տիս հաթ, Վուա պը սօնտ խուարընէ սէօզ
տա՝ էրթը պը տա ժէռա չը քօ խօսթընէ պը-
8 պը: Ու աուի ժը ալուէ ժը տիյէ խօ նասիհաթ
պունէ՝ կօ. Պը տը ժը միւռա լըմըր սէրէ Հան-
9 նայէ թահօթիլէ լը սէր սէնթի: Ու փա-
տիշահ գասապէթ քըր. համա ժը պօյ սօնտէ
ու ժը պօյ բէռա ոօնըշտօղան էմր քըր քօ
10 պը տըն ժէռա: Ու շիանտ լը զընտանէ սէրէ
11 Հաննա ժէքըր: Ու սէրէ ուի պը թէպէի սէ-
նիվա հաթը անըն ու հաթը տայըն ժը գի-
12 զըքա, աուի ժի պըր ժը տիյէ խօռա: Ու շա-
կըռաէդ ուի չուն ու լէշէ ուի պը հէլանտընէ
վէգարթըն ու հաթըն ժը խառա հաքան-
տըն:
13 Ու քիւկա քօ խա պըհիտա՝ ժը ուէ պը կէմի-
յէ՝ չու լը ճի քի խալի. քիւկա քօ խալը պը-
հիտըն բայա ժը պաժարէդ խօ չուն լը բէյ
14 ուի: Ու քիւկա խա ուապու՝ փըռ խալը տի,

- ու րահմ քրո ժը ուանուա, ու նախօչէդ ուաչն
 15 սաղ քրո: Ու լը պէր էվարէ շակրրտէդ ուի
 հաթըն լը պալէ՝ ու կօն. Լըվըր ճի քի չէօլ է
 ու վադթ պըհուրի, խալգէ պէրտէ, քօ
 հառըն կիւնտան ժը խօռա դաամ պը քրրըն:
 16 Իսա կօ, Լաղիմ նընը ժը ուանուա չունտըն.
 17 հուն պը տըն ժը ուանուա խուարըն: Ուան ժի
 կօնը ժէուա, Լըվըր դըշդ քի մէ թուննա թէ-
 18 նէ բէնճ նան ու տու մահսի: Ու կօ ժը ուան-
 19 ոա, Պինըն լը վըր: Վուա ժը խալգէուա
 էմր քրո քօ լը սէր կիյան պը տըն ուան ոօնըչ-
 տանտըն, ու բէնճ նանան ու տու մահսիան
 կըրթ ու լը աղիւմանան նըհէութ, ու միւսպա-
 20 րէք քրո ու շըբէնանտ ու նանան տա շակրը-
 տան ու շակրրտան ժը խալգէուա: Հէմի ժի
 խուարըն ու թէր պուն, ու տուանդտահ սէ-
 21 փէթ դըթի՝ ժը զէտէպուն փառչան հէլ ա-
 զաուուգան պաշգա, գասա բէնճ հաղար մէր
 պուն:
 22 Ու շակրրտանուա զօռ քրո լը կէմի քի քէ-
 թընէ՝ լը պէր ուի ալիյէ տըն պը չուն հաթա
 23 քօ աւ խալքէ պէրտէ: Ու քինկա քօ խալքէ
 պէրտա՝ ուի թէնէ լը ջիյէ քի ռապու ժը պօյ
 նըմճ քրրընէ. ու քինկա էվար պու ուի թէ-
 24 նէ լը ուէ պու: Ու կէմի համալը օրթա պահ-
 25 լը գարչի պու: Ու լը շէվէ լը նօպէթէ չա-

- քանտա՝ Իսա լը սէր պահրէ պը չունտընէ պը
- 26 ալի ուանտա հաթ: Ու շակրտան քինկա քօ
 ուի տին քօ լը սէր պահրէ տը չօ պլտիան, ու
 կօն քօ խէյալ է, ու ժը թըռսան կաղի քըրըն:
- 27 Ու զուվա Իսա պը ուանտա խապէրտա ու կօ,
- 28 փէթ պըն՝ էլ ըմ. մէ թըռսըն: փէթոս
 ճէվապ տա ժէռա ու կօ. Եւ Իստէ էքքը
 դույ, էմր պըքը ժը մըռա լը սէր ամէդ հա-
- 29 նան ժը դառա պէմ: Ուի ժի կօ, Որը-փէթ-
 լոս ժի՝ ժը կէմիյէ հաթը խուարի՝ չու լը սէր
- 30 ավան ու հաթը լը պա Իսա: Ու պա՝ փըռ-
 զօն պըտիթընէ՝ թըռսիա. ու քինկա քօ պաթ-
 միշ տը պօ պու կաղի քըր ու կօ. Եւ Իստէ
- 31 մըն խալաս պըքը: Ու Իսա զուվա տէսթէ
 խօ տըրէժ քըր, կըրթ ուի ու կօ. էյ հընտըք
- 32 իման՝ չըմա՞ դու վէսվէսէ արույ: Ու քինկա քօ
- 33 ռապուն լը կէմիյէ՝ պա սաքընի: Ու աւ քօ
 կէմիտա պուն, հաթըն ժէռա սէճտէ քըրըն ու
 կօն. պըռա դու Գուռէ Իստէյի:
- 34 Ու պըհուրին լը ալիյէ տըն հաթըն լը Գե-
- 35 նէսարէթէ: Ու քինկա քօ մէռուվէ լը վէ տէ-
 րէ ուի նաս քըրըն, մէռուվ շիանտըն լը հէմի
 սինօռան, ու նախօշան կըժք ժէռա անին:
- 36 Ու լավա տը քըրըն ճէռա քօ թէնէ լը փէ-
 շա ճըլէ ուի պը գէվըն, ու առան քօ քէթըն
 հէմի խալաս պուն:

ՈՒՐ 15

- 1 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ու քեաթիպան քօ ժը
Գուտտուշէրիֆէ պուն. հաթըն լը պա Խսա ու
- 2 Կօն, Չըմֆ շակըրտէգ գա ժը սրփէրէ Խն-
թիարանուա ասի տըպըն. չըմա քօ վագթէ
- 3 նան խուարընէ տէսթէ խօ նա շուն: Ուի ժի
Ճէվապ տա ու Կօ ժը ուանուա. Լէ հոն չըմա
ժը թէնպիհէ խօտէնա ասի տը պըն պը սէմ-
- 4 տէ սըփէրթընէ ո: Չըմա քօ Խօտէ պը թէն-
պիհ քըրընէ Կօ, պալ ու տիյէ խօռա իքրամ
- 5 պըքը, Էնմ ժը պամէնա եա ժը տիյէնա
քի քօ տըթմին տըքը, հէլպէթ աուէ տէ պէ
- 6 դուշթըն: Էամա հոն տէժըն. քի քօ պամ
ու տիյէ խօռա տէժէ, էքքը աւ դըշգ քօ տէ
ժըմին գաղանձ պըքի, հէտիյէ է, ժը ուէ բէ-
վա ժը պալ ու տիյէ խօռա իքրամ պըռա նա
- 7 պիհէ Խօտէ պադալ տըքըն: Լյ միւրայիան
դանձ փէյրէմսթիթի քըր լը սէր ո Խշայա
- 8 ու Կօ. Լէ գավմ պը լէվան ժը մըռա իղղէթ
- 9 տըքը՝ համա տըլէ ուան ժը մը տուրըն: Լա-
ֆիլէ ժը մըռա իպատէթ տըքըն՝ ժը մէռու-
վան թէնպիհ պուն թալիման հին տըքըն:
- 10 Ու Ճէմաթան ժը խօռա տը կաղի քըրընէ
- 11 Կօ ժը ուանուա, Լիտարի պըքըն ու ֆէհմ
պըքըն, աւ քօ լը տէլ տըռօ մէռուվ մուրտառ
նա քը. համա աւ քօ ժը տէվ տէր դէ, աւ

- 12 մեռուկան մուրտառ տըբը : Աւ չաղէ շա-
կըրտէ ուի հաթըն՝ ու կօն ժէռա, Օւնիք քօ
քինկա քօ ֆարիսիան աւ խապերան պըհիստըն
- 13 խուար պոռն : Աւ ժի ճէվապ տա ժը ուանուա՝
ու կօ. Աւ հէմի շաղ քօ պավէ մըն ազիւմաւ
- 14 նի տա նանի է տէ տէր պէ : Պէրտըն ուան .
ուան քօռ ըն ժը քօռանուա գալալուզ, քօռ
քինկա քօ ժը քօռուա գալալուզիթի աըբը
- 15 հէր տուժի լը շաղէ տը գէվըն : Փէթըռս ճէ-
վապ տա ժէռա՝ ու կօ. Աւ թէմնիլա թարիֆ
- 16 պըբը ժը մէռա : Կօ Իսա, Անն ժի հէժա պէ
17 ֆէհմըն. Աւ ֆէհմըն քըն, էրբը հէմի դըշդ
քօ լը տէվէ մէռուկ տըչօ, տը չօ զը քէ ուի՝ ու
- 18 դէ տէր : Աւմա ժը տէվ հաթը տէր գըշ-
դան ժը տըլ դէնը տէր. ուան մէռուկան մուր-
- 19 տառ տըբըն : Աւմա քօ ժը տըլ դէն տէր եա-
րամաղ ֆիքրան, գաթլան, ղինաքեարիթի,
ֆահիթիան, տըգիթիան, տարալ շահատա-
- 20 թիան, տըժմինան : Աւմի ուան ըն քօ մէռու-
կան մուրտառ տըբըն. համա պը տէսթէ պէ
չուշտըն նան խուարըն՝ մուրտառ նա քը մէռուկ :
- 21 Աւ ժը ուէ ռապու՝ լը ալիյէ Տիւրոսէ ու
- 22 Սիդօնէ չու : Աւ վահա ժը ուի սինօռան Քա-
նանի ժըն քի ռապու՝ կալի տըբըռ ու տը կօթ,
Բահմ պըբը ժը մըռա եա՝ Բապալ՝ Պուռէ
Տավուա. գիզըքէ մըն ժը ճան փըռ քէօթի
- 23 ազապ տըբընը : Աւմա ուի ճէվապ նա տա
ժէռա, ու շակըրտէ ուի հաթըն՝ ու լավա տը

- քրորն ժեռա ուտը կօթըն. Պէտէ ուխա չըմա
- 24 քօ լը բէյ մէ տը գէլա : Ուի ճէվապ տա
ու կօ. Իշլ ժը պաշգառա նա հաթըմ շիան-
տըն՝ իլլա ժը պըզընէ վունտա պուն ժը մալա
- 25 Խորայիլ : Համա ուի հաթ սէճտէ տըքըր ժէ-
նա ու տը կօթ. Եւ խօտէ, ժը միռա իմնառ
- 26 պըքը : Ղէվապ տա ժեռա Խաա ու կօ.
ղըչլ քի գանձ նընը նանէ զառուգան կըրթըն
- 27 ու ժըսանոա ավէթըն : Ու առուի կօ, Պէ-
լի եւ՝ Բապպ. չըմա քօ սան ժի ժը սուֆըէյէ
խօտիյ խօ հաթը քէթըն ժը հուրըքէնան տը
- 28 խօն : Ուէ չաղէ Խաա ճէվապ տա ժեռա,
ու կօ. Եւ ժըն, իմանէ դա մէղըն ը. չալան
քօ տը խուաղի՝ վուսան պըրա պըպը ժը դա-
ռա՝ ու ժը ուէ սաաթէ գիգէ ուի հաթը սաղ
պուն :
- 29 Ու Խաա ժը ուէ չու՝ հաթը լը պա պահրէ
Ղէլիլիան ու լը ջիյէ քի ռապու՝ լը ուէ քօնըչտ :
- 30 Ու փըռ ճէմաթան հաթըն լը պալէ. քօ սը
ուանոպ հապուն թօփալան, քօռան, լալան,
սագաթան. ու պաշգա փըռան. ու ավէթըն
- 31 ուան լըլընկա Խապէ ու սաղ քըր ուան : Ու ու-
սան քօ ճէմաթան թաճըպ տը քըրըն, քօ տը
տիթըն քօ՝ լալան խապէր տը տան, թօփալան
տըղէնիան. սագաթան տը հաթըն սաղ պուն,
քօռան տը տիթըն, ու ժը խօտիյէ Խաա-
յիլա համա տը քըրըն :
- 32 Խաա շակըրտէդ խօ կաղի քըր ժը խօռա ու

- կօ. Հայֆա մը դէ լը սէր ուի խալգէ. չըմա քօ
սէ ոցյէ քօ լը պա մըտանը, ու դըշդ քի ուան
թռննա խուարընէ, ու ուան պրըչի պէրտաննա
խուաղըմ նա պըքօ ուտա պը դարըդըն :
- 33 Ու շաղըրտէ ուի ժէոա կօն. լը չէօլէտա աւ
գաս խալգէ թէր քըրընէ՝ ժը մէոա աւ գաս
- 34 նան ժըքօ : Ու Խօա ժը ուանժա կօ. Հէնտ
նանէ ո հէյէ, ուան ժի կօն հաֆթ, ու չէնտ
- 35 հապ մահսի : Ու էմը քըր ժը խալգէոա քօ լը
սէր արտէ ոօնըն. ու հաֆթ նանան ու մահ-
սիան կըրթ, չըքըր քըր ու չըքէնանտ, ու
- 36 տա շաղըրտան, ուան ժի ժը խալգէոա : Խու-
արըն հէմիան ու թէր պոն, ու հաֆթ զէն-
պիլ դըժա ժը զէտէ պոն փարչան հէլանին :
- 37 Ու ուան քօ խուարըն գասա չար հազար մէր
- 38 պոն՝ ժը ժընան ու զառուգան պաշգա : Ու
քինկա քօ խալգէ պէրտա՝ լը կէմիյէ սուվար
պու ու հաթը լը սինօոէ Սագթալի :

- 1 Ու ֆարիսիան ու սատուգիան հաթըն լը պո-
լէ՝ պը ճառապանտընէ ժը ուի ժը աղիւմանան
նըչան քի տը խօսթըպոն քօ նըչան պըտը ժը
- 2 ուանոա : Ուի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանոա,
Կինկա քօ էվար տըպը տըպէն, սայի տէ պը-
- 3 պը, չըմա քօ աղիւման սօռ պոյէ : Ու սըպէ
իոօ հափա տէ խարապ պըպը. չըմա քօ աղիւ-

- Պան դարի սօռ է նուա ոռչս աղիմանան
որ քարըն թէֆթիշ քրորնէ, Համա նիշանէ
4 ուէ վագթէ նա՛ քարըն պը զանրսլնէ : Իա-
րամաղ ու զինաքեար սիլսիլէ նըշան տը խուա-
զը, Համա ժը ուխուա ժը նիշանէ Իունա փէյ-
ղէմպէր բէթըր նըշան տէ նայէ տայըն ու պէր-
տա ուան ու չու :
- 5 Հաղըրտան ժի չուն լը ալիյէ տըն՝ Համա
6 նան սէնտընէ պիր քրոէ պուն : Կօ ժը ուան-
աա Իսա, Մէղէքըն ու սագընըն ժը հէվիր
7 թըռչէ սատուգիան ու ֆարիսիան : Ուան ժի
լը նալ խօտա տիւշիւմիշ տը պուն ու տը կօ-
թըն, Մէ նան նա անի պը խօռա ժը պօյ աւ է :
8 Համա Իսա պը զանը պու ու կօ . Լը տընէ
խօտա չըմա՞ տիւշիւմիշ տըպըն էյ Տընտըք
9 իմանան՝ էրքը նանէ մէ թուննա : Հէժա հուն
ֆէհմ նաքըն ու պիրա խօ նայնըն բէնճ նա-
նան՝ ժը բէնճ հազարանուա , ու չէ՛նտ սէ-
10 պէթ ո՛ հէլ անի : Ու նա ժի հաֆթ նանան՝
ժը չար հազարանուա՝ ու չէ՛նտ զէնպիլ ո՛ հէլ
11 անի : Լէ չըմա՞ հուն ֆէհմ նաքըն քօ մը
ժը տօյ նան նա կօ ժը ոռա ժը հէվիր թըռ-
12 չէ սատուգիան ու ֆարիսիան սագընըն : Ուէ
չաղէ ֆէհմ քրորն քօ ժը պօյ հէվիր թըռչէ
նանէ նա կօ ժը ուանուա սագըն պըն՝ լէ ժը
թալիմէ սատուգիան ու ֆարիսիան սագըն
պըն :
- 13 Ու Իսա հաթըր լը սէմթէ կէսարիպէ ֆի-

- լիպպոսէ. ժը շակըրտանուա փըռս քըր ու տը
 40, Ժը պոյ մըն չը^օ տը պէն մէռուվան՝ էրքը
 14 գուռէ մէռուվ է: Ու ուան ժի կօն. Հընը-
 քան տէժըն՝ ԹաՏֆիլէի Հաննա է. հընըք՝
 Լչլիա. հընըքան ժի Խրիմիա եա ժը փէյղէմ-
 15 պերան եէք է: Կօ ժը ուանուա, համա հոն
 16 ժը պոյ մըն՝ քէյըմ տը պէժըն: Շըմհօն
 փէթըրոս ճէվապ տա ու կօ. Գույի Գուռէ
 17 սազ Էլլահ աւ Սէսիա: Խսա ճէվապ տա
 ու կօ ժէռա. Խօշի ժը դառա Շըմհօն գու-
 18 ռէ Զովնան, չըմա քօ թէն ու խոյն ժը դառա
 աշիքեար նա քըր, լէ Պավէ մըն քօ լը աղիւ-
 18 մանտայ է: Կուա էժի ժը դառա տը պէմ
 քօ դու փէթըրոս ի ու Վիլիսայէ Խօտէ լը սէր
 ուի զընառէ ջէքըմ ու տէրիյէդ ճէհէնէմէ տէ
 19 ուի Փաթըր նէ քըն: Ու մըֆգայէդ տէրիյէդ
 փատիշահիթիյէդ աղիւմանան տէ պըտըմ ժը
 դառա, ու չը քօ լը սէր արտէ կըրէտի, լը նալ
 աղիւմանան տէ պէ կըրէտան. ու չը քօ լը սէր
 արտէ վէքի, լը նալ աղիւմանան պէ վէքը-
 20 լըն: Ուէ չաղէ ժը շակըրտանուա փըռ գա-
 վիթի քըր քօ ժը քէսէռա նէ պէժըն՝ քօ ուի
 Սէսիհ է:
 21 Ժը ուէ բէվէ Խսա տէսթ քըր ժը շա-
 կըրտանուանըջան տայընէ էրքը լաղըմ է աւ
 հառա Գուտսէ ու փըռ էպիյէթան պըքըինը՝
 ժը պաշ իմաման ու ժը քեաթիպան ու ժը
 իիթիարան ու պէ գուշտըն ու ոջա սըսէյան

- 22 ԴՐՅԱՄ՝ ԿՐ ԿՐՐԸ : Ու փէթրոս ուի լը պա խո
կրթ ու տէսթ քրո բէռա պը զըտտ չունտը-
նէ ու կօթընէ. Հաշա ժը դա եւ՝ Խօտէ
- 23 աւ դըշդ պըրա ժը դառա նէ պը : Համա ուի
վէկէռիա փէթրոսոա կօ. Լը բէյ մըն հա-
ռա եւ՝ շէյդան. դու ժը մըռա խուարիթիյ
չըմա քօ դըշդէ Խօտէ տիւշիւմիշ նա պի լէ
դըշդէ ինսանան :
- 24 Ուէ չաղէ Խօա ժը շակըրտէդ խօռա կօ.
Լըբը եէքի տը խուաղը լը բէյ մըն պէ՝ պըռա
աւ խօ ինքեար պըբը, ու խաչէ խօ պըսթինը
- 25 ու լը բէյ մըն պէ : Չըմա քօ քի քօ ճանէ խօ
խալաս քըրըն տը խուաղը տէ վուռտա պըբը
աուի ու քի քօ ժը պօյ մըն ճանէ խօ վուռտա
- 26 տըբը տէ խալաս պըբը ուի : Վուա չը՝
ֆայտէ տըբը մէռուվ քի՝ էրբը տընէ հէմի
գաղանճ պըբը, համա ճանէ խօ վուռտա պը-
բը եախօտ պէտէլէ ճանէ խօ տէ չը՝ պըտը
- 27 մէռուվ : Չըմա քօ Վուռէ մէռուվ պը իպկէ-
թէ Պալէ խօ պը մէլէքէդ խօ տէ պէ. ուէչա-
ղէ ժը հէր քէսէռա պը կօրա ամէլէ խօ տէ
- 28 իւճրէթ պըտը : Պըռա տը պէմ ժը ոռա.
էրբը ժը վըր սէքընանտողան հընըքան հա-
նը՝ քօ գահմա մըրընէ տէ նէսթինըն, հա-
թա քօ ուան պը պինըն Վուռէ մէռուվ պը
փատիշահիթիյէ խօ հաթը :

- 1 Ու բաշէ շէշ ոջանտա Իսա պը խօռա
կըրթ փէթրոս. ու Եագուպ ու պրէյէդ ուի
Հաննա. ուան թէնէ պըր լը ջիյէ քի պըլընտ:
- 2 Ու լը պէր ուանտա թէպտիլ պու. ու ռույա
ուի տը փէլա ոգա ոօ, ու ճըլէ ուի սըլփի պուն
- 3 ոգա դավ: Ու վահա Սուա ու Լյիա խու-
յայի պուն ժը ուանոա, ու բէռա խապէր տը
- 4 տան, ճ'էվապ տա փէթրոս ու կօ ժը Իսառա,
Եա՛ Բապպ ժը մէռա լըվըր պուն գանճէ, էր-
քը տը խուաղի սէ հօլըքան էմ ջէքըն, եէք
ժը դառա եէք ժը Սուսառա ու եէք ժը Լյ-
- 5 լիառա: Ու քինկա քօ ուի խապէր տը տա՝ վա-
հա ոօհնի ափուր քի ուան սըլթըր քըր, ժը ալթէ
տէնք քի հաթ՝ ու կօ. Եւ է Գուռէ մըն տա-
լալի՝ քօ ժէ հաղ տըքըմ. ժը ուիռա կօտարի
- 6 պըքըն: Ու շահըրտան քինկա քօ պըհիստըն
լը սէր ռույա խօքէթըն, ու փըռ թըռսիան:
- 7 Ու Իսա նէզէ ուան պուքէթ լը ուան՝ ու կօ.
- 8 Ուապըն ու մէ թըռսըն: Ու ուան ոխթա
ջահվա խօ վէքըրանտընէ՝ ժը Իսա բէթըր
քէս քի նէ տին:
- 9 Ու քինկա քօ ժը ջիյէ տը հաթըն խուարի-
յէ, Իսա թէնպիհ քըր ժը ուանոա ու կօ. Եւ
տիթըն ժը քէսքիռա մէ պէթըն՝ հաթա
Գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պըքը:
- 10 Եւ շահըրտան ժէռա փըռա քըրըն ու կօն. Չը-

- մա՞քեթիպան տը պէն լազիմ է քօ ավուլ
- 11 Իյիա պէ: Ճէվապ տա Խսա ու կօ ժը ուան-
ռա. Իյիա տէ պէ՝ ու հէմի դըշդան տէ հա-
- 12 զըր պըքը: Համա ժը ոռա տը պէմ քօ Իյ-
լիա ժը գուվա հաթիյէ. ու ուի նաս նէ քը-
լըն. լէ չը քօ խոտըն ժէռա քըրըն. վուսան
ժի Գուռէ մէռուվ տէ ժը ուան էգիյէթ պըք-
- 13 շինա: Ուէ չաղէ շահրոտան ֆէհմ քըրըն քօ
ժը պոյ թահֆիլէի Հաննա կօ ժը ուանռա:
- 14 Ու քինկա քօ լը պա խալգէ հաթը, մէռուվ
քի հաթ. ու պը չօք տադինընէ՝ տը կօթ.
Խա՞ Բապպ, ժը գուռըքէ մըռա րահմ պըքը
քօ պը հիլէ տը գէվը ու քօթի էգիյէթ տըք-
շինը, փըռ վագթ լը ալըր տը գէվը՝ ու պաղի
- 15 լը նավ ալէ: Ու աուի մըն ժը շահրոտ տառա
- 16 անի՝ ու նա քարը պուռ սաղ պըքըն: Ու Խսա
ճէվաթ տա ու կօ. Իյ իմանըղ ու թէրս
սիլսիլէ, հաթա քինկա էգէ տէ պը ոռա պը-
պըմ, հաթա քինկա տէ ժը ոռա սապը պը-
- 17 քըմ. ժը մըռա պինա ուի: Ու Խսա հարը-
տի լը ուի ու ճըն ժը ուի ուապու ու ժը ուէ սա-
- 18 աթէ հաթը սաղ պուռ գուռըք: Ուէ չաղէ
շահրոտան թէնէ չուն լը պալէ ու կօն ժը Խ-
սառա. Իյմ չըմա նա քարը պուռ ուի տէր
- 19 խըստըն: Ու Խսա կօ ժը ուանռա, Ժը պոյ
իմանըղթիյէ ո՛, նուա էրքը ոգա հապէ
խարտէլ իմանէ ո՛ հապա՝ ժը ուի ջիյէռա պը
պէթըն ժը վըք հառա տէ պը չօ. ու դըշդ քի

- 20 պէ միւմքիւն տէ նէ պը պը ոռա : Համա աւ
ճինս պը հէնի դըշի քի նայէ տէր, իլլա պը
նըմէճ ու ոռճի :
- 21 Ու քինկա ուան լը նաւ Ն'էլիւիա տը կէոիա
պուն՝ Իսա կօ ժը ուանոա . Գուռէ մէռուվ
- 22 տէսթէ մէռուվան տէ թէսլիմ պըպը . Ու
տէ պը գուժըն ուի, ու լը սէ ոջանտա՝ գը-
յամ տէ պըքը . ու փրու մէլուլ պուն :
- 23 Ու քինկա քօ ուան լը Վաֆարնայումէ հա-
թըն իքիլիք տրէմ սանտողան հաթըն ու ժը
փէթրոսոա կօն , Խօճայէդ օ իքիլիք տրէմ՝
- 24 նա՞ տը, ու կօ ուի, Պէլի տը տը : Ու քին-
կա քօ քէթ լը մալ Իսա լը շագա ուի հաթ՝ ու
կօ . Եւ Շըմհօն , ժը դառա չափան տը
խույա, փատիշահէդ տընէ ժը քի տըսթինըն
խարաճ ու վէրկիյէ . ժը գուռէդ խօ եա ժը
- 25 ղարիպան : Փէթրոս ժէռա կօ, Ժը ղարի-
պան . կօ ժէռա Իսա, Լըքըր վուսան է գուռան
- 26 ազատ ըն : Համա ժը ուանոա ժը պոյ խու-
ար նա տանին . հառը լը պահրէ ու չէնկէլ
պավէ ու մահսիյէ ափուլ քօ դէ տէր պը կըր,
ու տէվէ ուի վէքը ու տէօրթլուք քի տէ պըսի-
նի ու աուի պըկըր՝ պը տը ժը ուանոա՝ ժը պէր
մին ու ժը պէր դա :

- 1 Աւէ ոջէ շահրտան հաթըն լը պա Խաա
ու հօն, Լճապա լը փատիշահիթիյէ աղիւ-
- 2 մանտա քի մէղըն է: Աւ Խաա զառուք քի
խօռա կաղի քըր, ուի լը նաւ ուանտա սէքի-
- 3 նանտ, ու հօ, Վըռա տը պէմ ժը ոռա. էր-
քը հուն վէ նա կէռըն ու ոգա զառուգան նա
պըն, լը փատիշահիթիյէ աղիւմանան դա տէ
- 4 նա գէվըն: Վուա քի քօ խօ ոգա զառուգա
հան նըմը տըքը աւ է մէղըն լը նաւ փատի-
- 5 շահիթիյէ աղիւմանան: Աւ քի քօ զառուգ քի
ահվա պը նաւէ մըն գապուլ տըքը, աւ մըն
- 6 գապուլ տըքը: Աւ քի քօ խուար տըքը ժը
աւ բըջուգան եէքի՝ քօ ժը մըռա իման դինը,
գանձ է ուի մէռուվուա՝ քօ ժը ասդույէ ուիռա
գէվըր քի աշէ քէրէ պէ ալըգանտըն, լը պըն
պահրէտէ պաթմիշ պըպը:
- 7 Այայ ժը տընէռա ժը սէմէտէ խուարպու-
նէ, պիւրա հաթընէ խուարպունան լաղըմ է
քօ պէն, համա վայ ժը աւ մէռուվուա քօ պը
- 8 տէսթէ էքէ խուարպունան դէն: Այըքը տէս-
թէ դա եա լընկէ դա ժը դառա ֆիթնէյի-
թի տը տը քըրըն՝ պը պըռ ուի ու ժը խօ պա-
վէժ. գանձ է ժը դառա պը եէք տէսթ եա
թօփալ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու տէսթ
ու տու լընկ հապուն, ու լը նաւ աղըրէ էպէ-
- 9 աի քէթըն: Հէմ էրքը ջահվէ դա ժը դա-

- առ ֆիլիմնէյի՞մի տըսը քըրըն՝ տէր իը ուի ու
 ժը խօ պովէժ. գանձ է ժը դառա պը եէք
 ջահվ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու ջահվ
 10 հապուն, ու լը աղըրէ ճէհէնէմէ քէթըն: Սա-
 գընըն քօ ժը աւ բըջուգան եէքէ խարապ մէղէ
 մէքըն. ժը ոռա տը պէմ, քօ լը աղիւմանտա՝
 մէլէքէ ուան տայիմ տը պիներն ոռոյա Պավէ
 11 մըն աղիւմանի: Հըմա քօ Վուռէ մեռուվ
 12 հաթը վունտա պունան խալաս քըրընէ: Դը
 ոռա չավա՞ն խոյայը՝ էրքը ժը եէքէռա հա-
 պա սատ պըղըն՝ ու ժը ուան եէք շաշ պըպը,
 նօ թու նահ պըղընան լը ջիյանտա պէր նա՞տը
 13 ու պը չա լը տու ուի շաշ քըբող: Ու էրքը պը
 պիներ ուի, պըռա տը պէմ՝ ժը ոռա քօ լը սէր
 ուի հէնի շաղ տը պը, նա քօ լը սէր աւ նօթ
 14 ու նահան քօ շաշ նա պունա: Ս ուսան ժի
 պովէ ո՞ աղիւմանի՝ նա խուսղը քօ ժը աւ բը-
 ջուգան եէքէ վունտա պըպը:
 15 Ու էրքը պրէյ դա ժը դառա կիւնէ քի տը
 քա, հառա թապիլ պըքը ուի՝ քինկա քօ դա
 ու աւ հուն թէնէ նը, էրքը ժը դառա կօտա-
 16 ըի պըքը՝ դա պրէյ խօ դազանձ քըր: Ի է
 էրքը ժը դառա կօտարի նաքը, պը խօռա եէ-
 քէ ժի եա տըտոյան ժի պըսթին, չըմպ քօ
 ժը տէվէ տու եա սէ շահատան հէր սէօլ
 17 ըսպաթ տը պը: Ի էրքը ժը ուանռա ժի կօ-
 տարի նաքը՝ ժը քիլիսէռա պը պէմ՝ Համա
 էրքը քիլիսէռա ժի կօտարի նա քը. պրա ժը

- ու տը կօթ. Եւ Էֆէնտի սապը պը քա ժը
մըռա ու հէմիան տէ ստա պը քըմ. ժը դա-
27 ռա: Եւ աղայէ ուի զուլամէ ժը ուիռա պը
րահմ քըրընէ պէր տա ուի, ու տէյնէ ուի
28 պախշ քըր ժէռա: Համա աւ զուլամ տէր
քէթ ժը հաւալ զուլումանէ խօ Լէքէ տի քօ
ժէռա սատ տինարանռա տէյնաար պու. կըրթ
ուի տը խանըգանթ ու տը կօթ, Եւ տա պը-
29 քա ժը մըռա տէյնէդ խօ: Եւռա գուլտա-
շէ ուիլը լընկա ուի քէթ, լավա տը քըր ու տը
կօթ. Սապը պը քա ժը մըռա, ու հէմի ժի ժը
30 դառա տառա պը քըմ: Համա ուի նա տը խօստ
լէ չու հաւալ քըր ուի. հաթա քօ տէյնէ խօ
31 տառա պը քը: Եւինկա քօ գուլտաշէդ ուի տին,
աւ գըշգան՝ փրո մալուլ պուն, ու չուն ժը
Էֆէնտիյէ խօռա հէմի գըշգէ պուն պէյան քը-
32 լըն: Եւէ չաղէ աղայէ ուի կազի քըր ուի՝ ու
կօ. էյ Եարամաղ գուլ ժը մըռա ժը պօյ լա-
վա քըրընէ դա՝ աւ հէմի տէյն մը ժը դա-
33 ռա պախշ քըր: Եւռա ժը դառա ժի լա-
զըմ նա՞ պու ժը գուլտաշէ խօռա րահմ քըրըն
34 չավան քօ մը ժը դառա րահմ քըր: Եւ Է-
ֆէնտիյէ ուի լըսէր ուի պը սու հաթընէ ժը
ճալառանռա ուի թէսլիմ քըր՝ հաթա քօ հէ-
35 մի տէյնէդ խօ տառա պը քը: Եւ ուսան ժի Գա-
վէ մըն ազիւմանի տէ պը քը ժը ոռա էրքը ժը
տըլէ խօ ափֆ նա քըն հէր Լէք ժը պրէյէդ
խօռա գապհաթէ ուան:

- 1 Ու պու քի քինկա Խառ աւ խապերան
թէմա՞ քըք, ժը Ղէլիէ ուսպու լը ալիյէ
- 2 Եէհուտիան լը ուի ալիյէ Յորդան է հաթ : Ու
լը բէյ ուի վըռ խալզ չուն, ու լը ուէ սաղ քըք
- 3 ուան : Ու Փարիսիան ժէռա հաթըն ուի տը
ճառըպոնտըն՝ ու տը կօթըն, Ղալիլ է ժը
եէքէռա ժը պոյ հէմի սէպէպան ժընա Խա
- 4 պէրտէ : Ու ուի ճէվապ աւ ժը ուանոա ու
կօ. Հուն նա խօնտըն քօ ու քօ ժը ալուր
խալզ քըք նէր ու մէ խալզ քըք ուան՝ ու կօ :
- 5 Ժը պոյ ուի մէռուվ տէ պավ ու ալիյէ խօ պը
խա, ու լը բէյ ժընա խօ հառա, ու հէր տու
- 6 տէ եէք թէն պը պըն : Ու ուան է հէնի տը
սօ նընըն. լէ եէք թէն. նուա ճօթ քըքընէ
- 7 Խօտէ հէնի մէռուվ պըրա ճիյէ նէ քը, Կօնը
ժէռա, Կուա չըմա Կուա գալազնամէ պը
- 8 տայընէ ուի պէրտան թէնպիհ քըք : Կօ ժը
ուանոա, Կուա ժը պոյ հըշքիթիյէ տըն ո՛
ժը ոռա իյն տա ժընէգ խօ պէրտանէ, համա
- 9 ժը իֆթիտա վուսան նէ պու : Համա էգ ժը
ոռա տը պէմ, քի քօ ժը սէպէպէ ֆաշիթիյէ
պաշգա ժընա խօ տըխա ու պաշգա քի տը
կըրը, Կինա տըքը. ու քի քօ աւ հաթը պէր-
- 10 աան տը կըրը՝ զինա տըքը : Հակըրտէ ուի
կօնը ժէռա, Կըքը լը նավ մէր ու ժըն վու-
- 11 սան զարար հէյէ նա զալուճըն զանճ է : Ու

- ուի կօ ժը ուանուա, Գուտրէթէ հէմիաննա պը
 ժը աւ դըշդուա, լէ ուան՝ ժը քիուա քօ հաթը
 12 տայրն: Հըմա քօ հանը խատրման քօ ժը
 րահմա տիյէ խօ վուսան զանը. ու հանը խա-
 տրման՝ քօ ժը մէռուվան խատրմ վոռն, ու
 հանը խատրման քօ աւ խօ խատրմ քըրըն՝ ժը
 պօյ փատիշահիթիյէ ազիւմանան. գուտրէթէ
 քի քօ տըպա պըրա պըպա:
- 13 Ուէ չաղէ ժէուա զառուգէ բըջուքան հաթը
 անին՝ քօ լը սէր ուան տէսթ տէյնա ու տուվա
 պըքը. ու շահըթտէ ուի թաղիլ տըքըք ուան-
- 14 ոա: Խսա կօ. Յէրտըն զառուգան՝ ու մէ աշ-
 գինըն ուան ժը մէուա հաթընէ հըմա քօ փա-
- 15 տիշահիթիյէ ազիւմանան ոգա ուանուաէ: Ու
 լը սէր ուան բաշէ տէսթ տաղինընէ՝ ժը ուէ
 չու:
- 16 Ու վահա եէքէ հաթը ժէուա ու կօ. Եւ
 խօճայէ գանձ. չը գանձիթի պը քըմ քօ ժը
- 17 էպէտի հայաթուա մայըք պը պըմ: Ուի ժի
 ժէուա կօ. Ժը մըուա չըմա գանձ տէ ժի. ժը
 իյօտէ պաշգա քէպէ գանձ թուենա, համա
 էքքը լը էպէտի հայաթէ քէթըն տը խուա-
- 18 զի թէնպիհան պը կըր: Ուի կօ ժէուա, Վի
 ժանան. Խսա կօ ժէուա, Սանան, Գաթըլ մէ
 քա, ու զինա մէ քա, ու Տըզի մէ քա ու հա-
- 19 րավ շահատէթի մէ քա: Ու պավ ու տիյէ խօ-
 ոա իքրամ պըքա. ու Հավալէ խօ ոգանէֆ-
- 20 սէ խօ պը հուպին: Ըւ խօթ կօ ժէուա,

Ուան հեմիան ժը բընութիմիյէ պէր մը կըր-
թիւ. նուա հէնի չը գեմանիյէ մըն հէյէ :

21 Իսա կօ ժէոա, Իշպը տը խուաղի թէ. քիլի
պուն, հառա վարիյէթէ խօ պըֆըռօշ ու պը-
տա ժը ֆագիրանա. ու ժը դառա լը աղիւ-
մանտա խաղնա տէ հապը, ու ոլը լը բէյ
22 մըն: Եւուա ուի խօրթէ աւ խապէրան քը
պըհիսթ մէլուլ չու, չըմա քօ փըռ վարիյէթէ
ուի հապու:

23 Ու Իսա ժը շախըրտանուա կօ. պըռա տը
պէմ ժը ոռա. Էքըը մէռուվէ զէնկին պը փըռ
էզիյէթան տէ պը զէվը լը փատիշահիթիյէ ա.

24 **ղեւմանան :** Տխա տը պէմ ժը ուտ, երբը
դօլայը տէվէ ժը գուլա տէրդէյէ պը չօ՝ նաբի
զէնկին պը գէվը լը փատիշաճիթէյէ աղիւմա-

25 նան: Ո՛ր քինկա շակերտէ ուի պըհիտարն փըր
աճըպանտըն ու կօն. 'Նուա քի՞ տըքարը խա-

26 լաս պուն: Իսա նըհէսթ ժը ուանուա ու կօ.
Ը. ժը ալիյէ մէսուվան պէ միւմքիւն է, համա
ը պէր Խօստէ միւմքիւն է հէմի դըշդան հէյէ:

27 Ի՛նչ չաղէ փէթորոս ճէվաւոյ տա ժէնա՝ ու կօ.
Ս՛ահա էմ հէմի զըշղան պէր տան ու լըրէյ
դա հաթըն. նուա ժը մէնա տէ չը պրպր:

28 Ի՞նչ ժը ուանում Խսա. Պըռա տը պէմ՝ ժը ոռա
էրբը հուն քօ լը բէյ մը հաթըն՝ քինկա քօ
Գուռէ մէոռվ տխա պէ լը սէր թախթէ իզ-
պէթէ խօ ռօնի, հուն ժի լը սէր տուանկտահ
թախթան տէ ռօնըն տուանկտահ սիսիլէյէ Խս.

- 29 լայիլ հէօքմ՝ քրորնէ : Ու քի քօ պէրտա մալ,
 եա պրրէ, եա խուշգան, եա պավ, եա տէ, եա
 ժըն, եա զառուգան, եա զէվիան՝ ժը պոյ նապէ
 մըն, սատ գաթան տէ պը կըրա, ու հէմ՝ էպէտի
 30 հայաթէ տէ միրաս պը կըրա : Համա փրո ափու-
 լան տէ պըպըն բաշին, ու բաշինան ափուլին :

ՍԷՐ 20

- 1 Հըմա քօ փատիշահիթիյէ աղիւմանան ժը
 եէքէ խօտիյէ մալէ մինա, քօ սըպէ զու ու-
 2 պու ժը ուպէ խօռա փալայան կըրթընէ : Ու
 պը փալայանու ոյէ տինար քի գավլ քըր .
 3 ու ուան շիանտ լը ուպէ խօ : Ու սաաթ սը-
 սիանտա նէղ ուպու՝ պաշգասին տի, քօ լը
 4 նավ չարշիանտա պաղալ սաքընի պուն, Ու
 կօ ժը ուանուա, Հուն ժի հառըն լը ուպէ մըն,
 5 ու չը քօ հագ է ժը ոռա տը տըմ : Ուան ժի
 չուն, ու տիսա սաաթ վագթա շէշան ու նա-
 6 հանտա ուպու վուսան քըր : Ու սաաթ վագ-
 թա եանըղտան ուպու՝ պաշչա պաղալ փոլթ-
 յան տի, քօ պաղալ սաքընի պուն . կօ ժը
 ուանուա ժի . Հըմա ոօ հէմի լըվըր պաղալ
 7 սաքընին : Կօնը ժէռա, ժը պոյ ուի քը մէ
 եէքէ պը իւճրէթ նա կըրթ . կօ ժը ուանուա .
 Հառըն հուն ժի լը ուաղ, ու չը քօ հագ է տէ
 8 պըպընըն : Ու քինկա քօ էվար պու՝ խօտիյէ
 ուաղ ժը քէտիսիւտայէ խօռա կօ . փալայան

- կաղիքը ու իւճրէթէ ուան պըտա, ժը բաշի-
- 9 նան տէսթ պըքա հաթա ավուլիան: Ու քին-
կա քօ հաթըն ուան քօ սաաթ եանըղտա վագ-
- 10 թան չու պուն, եէք եէք տինար սէնտըն: Ու
ավուլիան հաթըն թախմին տը քըրըն քօ տէ
հէնի զէտէ պըադինըն, համա ուան ժի եէք
- 11 եէք տինար սէնտըն: Ու քինկա քօ սէնտըն
ժը խօտիյէ մալէոա կաղընան տըքըրըն՝ ու տը
- 12 կօթըն, Լըքը աւ բաշինան եէք սաաթ շը-
ղուըն. ու ուան պը մէոա դա պաոապար քըր
քը մէ կըրանէթիյէ ոօ ու կէրմիթիյէ ուի քը-
- 13 շանտ: Ու ուի ճէվապ տա ժը ուան եէքէոա
ու կօ. Լա՛ տօսթ՝ էզ ժը դաոա նահագի նա
քըմ. նա՛ դու պը մըոա ժը եէք տինարոա
- 14 գապլ քըր: Պը կըր ախօ ու հաոա, էզ տը
խուազըմ քօ աւ բաշինանոա գասա քօ մը տա
- 15 ժը դաոա տըպըմ՝ ուան: Չըմա լուսգաթէ
մըն թոննա լը սէր մալէ մըն՝ չափան քօ պը
խուազըմ քըրընէ. եա ժը պօյ ճէօմէրտ պու-
- 16 նէ մըն ջահէ դա եարամնօ է: Լհվա բա-
շինան տէ ավուլին պըպըն ու ավուլիան՝ բա-
շին. չըմա քօ տալէթիան փըո ըն, համա պը
ժարթիան հընտըք:
- 17 Ու Խաա քինկա քօ լը Գուտսէ տը չու տու-
անղտահ շաղըրտէ խօ պը խօոա կըրթ թէնէ
- 18 ու լը ոէտա կօ ժը ուանոա, Վահա էմ
Գուտսէ տը չըն, ու Գուտէ մէոուվ տէ թէս-
լիմ պը պը ժը պաշ խախամանոա ու ժը

- քեան թիպանուա . ու լը սէր ուի միրանուա տէ
- 19 հէօքմ պըքըն : Ու ժը քըֆառանուա տէ ուի
թէսլմ պըքըն՝ ժը պոյ մաղգարա քըրընէ ու
քուծանէ . ու խաչէ պը տէրինընէ . ու ոջա
սըսէան տէ գըյտմ՝ պը կըրա :
- 20 Ու ուէ չաղէ տիյէ գուռէդ Վէքէթիա պը
թէվլի գուռէդ խօ հաթը ժէոա , ու սէճտէ
- 21 տըքըր՝ ու տիլէք քի տըքըր ժը ուի : Ուի ժի
կօ ժէոա , Չը տը խուաղի : Կօ ժէոա , Պէ-
ժէ քը աւ հէրտու գուռէդ մըն լը նալ փա-
տիչահիթիյէ դասա եէքէ լը սաղէ դա ու
- 22 եէքէ ժի լը ալիյէ չափէ դա ոճնին : Ու Խաա
ճէվապ տա , ու կօ , Հ ուն նը զանըն չը տիլէք
տը քըն . տը քեարըն վէխուն աւ քեսաքը քօ
էղէ տէ վէխում , եա ժը թահֆիլէ թահֆիլ
- 23 պուն՝ քօ էղ տէ թահֆիլ պըպըմ : Կօնը ժէ-
ոա , էմ տըքարըն : Ու ուի կօ ժը ուանուա , Վէնա
սըքէ մըն հունէ վէ խուն , ու պը աւ թահֆիլէ
քօ էղէ տէ պէմ թահֆիլ պուն հունէ տէ
թահֆիլ պըպըն . համա լը տէսթէ սաղ ու
չափ ոճըշտըն՝ էմըն նընը տայըն , լէ ժը ուան-
ուա քօ ժը Պալէ մըն հաթը հաղըր պուն :
- 24 Ու քինկա քօ աւ տահ շակըրտան պը հիստըն
- 25 սու հաթըն լը սէր ուի տու պըրէյան : Ու Խաա
ուան ժը խօոա կաղի քըր ու կօ . Հ ուն տըղա-
նըն քօ սէրտարէ միլէթան հէօքմաթ տը քըն
լը սէր ուան , ու մէղընի ուան լը սէր ուան դա-
- 26 պիթի տը քըն : Համա լը նալ ոռա վուան

- տէ նա պա, լէ լը ոտա քի քօ մէզըն տը խու-
- 27 աղը պուն՝ պըրա խըզմէթքեարէ ո՛ պը պա: Ու
լը ոտա քի քօ տը խուաղը բէշին պուն՝ պըրա
- 28 խըզմէթքեարէ ո՛ պը պա: Ու չափան քօ
Գուռէ մէռուվ նա հաթը քօ ժէռա խըզմէթ
պըպա՝ լէ խըզմէթ պըքա, ու ճանէ խօ ժը
պօյ փըռան պատէլ քի պըտա:
- 29 Ու քինկա քօ ուան ժը } քիքովէ ռապուն՝ փըռ
- 30 խալդ լը բէյ ուի չուն: Ու վահա լը սէր ոէ
տու քօռ ոօնըշտի պուն. քինկա քօ պըհիս-
տըն Խսա տը պըհուրի, գիլի քըրըն՝ ու կօն,
Բահմ պըքա՝ ժը մէռա, եւ Գուռէ հա-
- 31 վուտ: Ու խալգէ թաղիլ տըքըր ժը ուանուա,
քօ հուա պըն. համա ուան հէնի փըռ տը գի-
լա պուն ու տը կօթըն. Լշա՛ Բապպ Գուռէ
- 32 հափուտ րահմ պըքա ժը մէռա: Ու Խսա
քաքընի կազի քըր ուան ու կօ. Չը՞ տը խուա-
- 33 զըն քօ ժը ոռա պըքըմ: Կօնը ժէռա, Լշա՛
- 34 Բապպ ջահվէ մէ վէպըն: Ու Խսա պը րահմ
քըրընէ քէթ լը ջահվէ ուան: ու զըւվա տին
ու լը բէյ ուի չուն:

ՍԷՐ 21

- 1 Ու ուան քինկա քօ նէղէ Գուտսուշէրիֆէ
պուն, ու հաթըն Բէթբադէ նէղա ջիյպէ
վէյթուն, ուէ չաղէ Խսա տըռօ ժը շակըրտան
- 2 շիանտ: Ու կօ ժը ուանուա, քառըն լը պէր

- րոտա աւ գասապա, ու զուվա տէ պըպինըն
 քեր քի հաթը կըրէտան՝ ու ճահշ քի բէռա :
 3 ու ուան վէքըն ու պինըն ժը մըռա : Ու էրքը
 եէքէ ժը ոռա դըշդ քի տէժէ, պէժըն, Ուան
 ժը Ռապպոա լազըմ՝ ըն . ու զուվա տէ ուան
 4 պը շէյինը : Համա աւ դըշդան պու . քօ սէօ-
 ղէ փէյղէմպէրէ թէմամ՝ պըպը՝ քօ տէժէ,
 5 Ժը գիղէ Սիօնոա պէժըն՝ վահա փատիշահէ
 դա ժը դառա դէ, հալիմ ու լը քերէ հաթը
 6 սուար պուն . ու լը սէր ճահշէ քէրէ : Ու շա-
 կըրտան չուն ու չաւան քօ Խա ժը ուանոա
 7 էմր քըր՝ քըրըն . Ու անին քերէ ու ճահշէ
 քէրէ՝ ու լը սէր ուան ճըլէ խօ ուսըստըն ու
 8 ոսըրշտ լը սէր ուան : Ու փըռան ժը խալգէ
 ճըլէդ խօ լը սէր ու ուսըստըն . ու պաշգան
 ժը տարան կուլիան տը պոանտըն ու լը սէր
 9 դէ ոա տը խըստըն : Ու գալապալըդ քօ ժը
 բէշ ու ժը բաշ տը չու պան, տը գիրա պուն
 ու տը կօթըն, ()սաննա ժը Վուռէ հալուա-
 ոա . միւպարէք է աւ քօ պը նափէ Խօտէ դէ :
 լը փըռ պըլընտան ()սաննա :
 10 Ու քինկա քօ ուի քէթ լը Վուտսէ պաժէր
 հէմի լէրգիան ու տը կօթըն, Վի է ուիա :
 11 Ու խալգէ կօթըն, Ուիա Խա փէյղէմպէր է,
 ժը Վալարէթէ Ղէլիլէ :
 12 Ու Խա քէթ լը տաճարէ ու տէր խըստ
 ուան հէմիան քօ լը նափ տաճարտա տը ֆոօթը
 պուն ու տը քըռի պուն . տէղկէհէ սարրաֆան

- ու քուրսիյէդ գէվզը ֆոթոզան գուլըպանտ,
 13 Ու կօ ժը ուանուա, հաթը նըվիսանտըն, Մա-
 լա մըն՝ մալա նըմէճէ տէ պէ կօթըն, համա
 14 հուն մըզարայէ տըզան քըրըն ուի: Ու լը
 տաճարտա հէմի քօռան ու թօփալան ժէռա
 15 հաթըն ու սաղ քըր ուան: Ու քինկա քօ պաշ
 խախաման ու քեաթըպան՝ հաթը քըրըն քէ-
 ղէմաթան տին, ու զառուգէդ բըրուքան քօ լը
 նալ տաճարտա կազը տը քըրըն ու տը կօ-
 թըն, Օսաննա ժը Գուռէ Տափուտուա տու
 16 հաթըն: Ու կօնը ժէռա. Տը պըհիսի, չը
 տը պէժըն ուան. կօ ժը ուանուա Իսա, Պէլի:
 դա՝ հուն նա խօյնտըն՝ էրքը ժը տէվէ սա-
 պիյան ու շիր խուարան դա մէտհ իճատ
 քըր:
 17 Ու ուան պէրտա ժը պաժէրէ տէրվա լը
 Իէթանիյէ ուապու ու շէվէ լը ուէ սէքընի:
 18 Ու սըպէտա քինկա քօ տիսա վէկէռիա լը պա-
 19 ժէր՝ տը չու պու: Ու լը սէր ոէ տար քի
 հէժիլ տի չու լը պալէ, ու ժը բէլէ պաշգա
 դըշք քի նէ տի սէր. ու կօ ժէռա. Ժը ուի
 բէվա հէնի ժը դա եէմիշ նա պը. ու ժը ուի
 20 սաաթէ տարէ հէժիլ հըժք պու: Ու քին-
 կա քօ շաղըրտան տին՝ մաթ ման ու կօն, Լը-
 21 քը տարէ հէժիլ չափա զու հըշք պու: Ու
 Իսա ճէվապ տա ու կօ ժը ուանուա: Պըռա տը
 պէմ ժը ոռա, էրքը խմանէ ու պըպը ու շիֆէ
 նաքըն, նա թէնէ մատէյէ աւ տարէ հէժիլ

- տըքըն, լէ ժը աւ ջիյէռա ժի պէժըն ուսպա
 22 ու լը պահրէ պը գէվ տէ պըպա : Ու չը քօ
 լը նըմէճտա պը իման տիլէք պըքըն տէ պըս-
 23 թինըն : Ու կավա քօ հաթը լը տաճարէ,
 պաշ խախաման ու մէղընէ ճըվաթան ժէռա
 հաթըն քինկա քօ հին տըքըն, ու կօն. Ղու
 պը չը հէօքմաթա աւ գըշդան տըքի. ու քի՞
 24 տա ժը դառա աւ հէօքմաթա : Ճէվապ տա
 խա ու կօ ժը ուանոա. Ղի ժը ո գըշդ քի
 փըռա պըքըմ, էրքը առէ ժը մըռա պէժըն,
 աժի ժը ոռա տէժըմ պը չը հէօքմաթա աւ
 25 գըշդան տըքըմ. թիսհիլ քըրընէ Հաննա
 ժը քօ պու, ժը աղիւմաննան եա ժը մէռու-
 վան. ու ուան լը նավ խօտա տը ֆըքըրի պուն
 26 ու տը կօթըն. Նըքը պէժըն ժը աղիւմա-
 նան ժը մէռա տէ պէժը լէ չըմա իման նա-
 յինըն. ու էրքը պէժըն ժը մէռուվան, ժը
 ճըվաթ տը թըռսըն, չըմա քօ հէմիժի Հաննա
 27 ոգա փէյղէմպէր գապուլ տըքըն : Ու ճէվապ
 տան ժը խառա ու կօն, լճ նը զանըն. ու
 ուի ժի ժը ուանոա կօ, Ղի ժը ոռա նա պէ-
 ժըմ քօ պը չը հէօքմաթա աւ գըշդան տը-
 28 քըմ : Ու ժը ոռա չափսն տը խոյա. ժը
 եէքէռա տու գուռ հապու, ու չու ժը աթու-
 ղինոա կօ, Եա՛ Ղուռէ մըն, իռօ հառալը ու-
 29 զէ պը չըղուլ : Ու ուի ճէվապ տա ու կօ. Տը
 30 չըմ եա էֆէնտի. ու նա չու : Ու ժը առէ
 տընոա չու, ու փուսան կօ. առի ճէվապ տա

- ու կօ. 'Եւ խուազըմ' չունտըն. համա բաշէ
 31 փօշման պու՝ ու չու: 'Եւ աւ ճերտու
 գուռան քիժան մերամէ պավէ խօ իճրա քրը.
 կօնը Եւ բաշինէ. կօ ժը ուանուա Իսա. Պըռու
 տը պէմ ժը ոռա. երբը կիւմրիւկճիան ու զի-
 նաքեար ժընան ժը ու ավուլ տէ պըջըն լը փա-
 32 տիշահիթիյէ ազիւմանան: Չըմա քօ Հաննա
 ժը ոռա պըռ ուէյա սատագաթէ հաթ, ու հուն
 ժէռա իման նա անին. համա կիւմրիւկճիան
 ու զինաքեար ժընան ժէռա իման անին, ու
 հուն տին ու թօպա նա քըրըն ժէռա իման աշ
 նընէ:
- 33 Ու պաշգա թէմնիլ քի ժի պը պըճէն, եէք
 խօտիյէ մալէ մէռուլ քի հապու քօ ուազ քի
 տանի. ու տօռա ուի փէրչին քրը, ու լը նափա
 ուիտա մահսէրէ քի քօլա. ու չարտաթ քի ջէ-
 քրը. ու տա տէսթէ փալայան ուի. ու չու
- 34 գուրպէթէ: Ու քինկա քօ վաթթա եէմիշէ
 հաթ խըղմէթքեարէդ խօ շիանտ ժը պաղփա-
- 35 նանուա քօ եէմիշէ ուի պըսթինա, Ու պաղ վա-
 նան խըղմէթքեարէ ուի կըրթըն. եէքի քու-
 թան, եէքի գուշթըն, եէքի գէվըր քըրըն:
- 36 Տիսա ժը ավուլ փըռ խըղմէթքեարան շիանտ
- 37 ու ժը ուանուա ժի փուսան քըրըն: Ու բաշէ
 Գուռէ խօ շիանտ ժը ուանուա ու կօ, Պէլքի
- 38 տէճերմ պըքըն ժը գուռէ մըն. Համա պաղ-
 վանան քինկա քօ տին գուռէ ուի՝ լը տըլէ խօ-
 տա կօն, Ուիաէ մէրէսխօր. որըն ուիա պը գու-

- 39 ժրն ու միրասէ ուի զապթ պըքըն : Ու կըր-
թըն ուի ժը ուազէ տէրվա տէր անին՝ ու գուշ-
40 թըն : Առաւ քինկա քօ խօտիյէ ուազ պէ՝ աւ
41 պաղվանանուա տէ չը՝ պըքը : Ու կօնը ժէուա
Լւ քէօթիւյան քէօթի տէ հէլաք պըքը , ու
ուազէ տէ պաշգա պաղվանճիանուա պըտա , լը
42 վախթէ տա եէմիշէ ուան պըտըն ժէուա : Կօ
ժը ուանուա Խաա , Գա հուեն նա՝ խօյնտըն լը
նաւ քըթէպ , Լւ գէվըր քօ ժը եաիիճիան
րէտա պու . աուի սէրիյէ ոուգնէ տիվար պու .
աւ ժը Խօտէ տէ պու . ու լը պէր ջահվէ մէ
43 աճէպ է : Դը պօյ ուի ժը ոուա տը պէմ . քօ
փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը ո տէ պէ սէնտըն
ու ժը միլէթքիուա տէ պէ տայըն , քօ եէմիշէ
44 ուի պինը : Ու քի քօ լը սէր ուի Գէվըրէ պը
գէվէ տէ պը շըքի ու լը սէր քի քօ պը գէվէ
45 տէ խուրտուխաշ պըքա ուի : Ու քինկա քօ պաշ
խախաման ու քեաթիպան ու ֆարիսիան թէմ-
սիլէգ ուի պըհիտըն ֆէհմ քըրըն քօ ժը պօյ
46 ուան կօթ : Ու տը խօստը պու ուի կըրթէնէ
համա ժը խալգէ թըռսիան , չըմա քօ ոգա
փէյղէմպէր գապուլ տըքըրըն ուի :

- 1 Տխա ճէվապ տա Խաա ու պը թէմնիլա կօ
2 ժը ուանուա , փատիշահիթիյէ աղիւմանան մի-
նա եէքէ փատիշահ քօ ժը գուռէ խօուա տա :

- 3 ո՞րք քրք: Ու խղմէթքեարէ խօ շիննտ քօ
տառթլիան լը տառթէ կաղի քրն. ու ուան հա-
- 4 թըն նա խօստըն: Տիսա սլաշգա խղմէթքեա-
րան շիննտ ու կօ. Պէժըն ժը տառթլիան-
աա. Սլահա դաշդիյէ խօ մը հազըր քրք. մո-
ղիյէ մըն ու խօրթ հայվանէ մըն հաթըն սէր-
ժէ քրքըն, ու հէմի գըշդ հազըր ըն. որըն տա-
- 5 ո՞րա մըն: Ու ուան էհմալիթի քրքըն. եէքէ
6 չու զէվլիյէ, եէքէ ժի լը ալըշվէրիշի խօ: Ու
պաշգասիան խղմէթքեարէ ուի կըրթըն՝ տըժ-
- 7 մինան քրքըն ու գուշթըն: Ու փատիշահ ժի
քինկա քօ պըհիստ սու հաթ, ու ապէրէ խօ
շիննտ ու աւ գուշդողան հէլաք քրք, ու պա-
- 8 ժէրէ ուան շէվութանդ: Ուէ չաղէ ժը խղ-
մէթքեարանէ խօռա կօ. Տառթա մըն հազըր
- 9 ա, ու տառթլիան լայիդ նա պուռն: Վուա
հառըն լը ոէյա ճատան. ու քի քօ պը պինըն
- 10 կաղի քրն լը տառթա մըն: Ու խղմէթքեա-
րան ռապուռն լը սէր ոէյան, քի քօ տին էրքը
եարամաղան ու էրքը գանձան՝ հէմիան ժի ճը-
վանտըն՝ ու տառթ պը տառթլիան հաթըր գը-
- 11 ժա պուռն: Ու փատիշահ քինկա քօ քէթ լը
օթադէ ժը պոյ տառթլիան պը պինը, տի լը
ուէ մէոուվ քի՝ էրքը ճըլէ տառթէ նա որկըրթի
- 12 պուռ: Ու կօ ժէոա. Եա՛ տօսթ, էրքը ճըլէ
տառթա դա թուռնա պուռ՝ դա չըմա քէթի լըվըր.
- 13 ու աուի լալ պուռ: Ուէ չաղէ փատիշահ ժը
խղմէթքեարանա կօ, Կրէտըն տէսթ ու

- լնկէ ուի՝ ու տերերն ուի լը դարիյէ տերվա,
 ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրչիյէ տըրա-
- 14 նան: Չըմա քօ տառթիւան փըռ ըն ու պը-
 ժանթիյան հընտըք:
- 15 Ուէ չաղէ ֆարիսիան չուն՝ չէվըր քըրըն,
 էրքը չալան տուգաղքի տէյնըն ժէոա՝ պը
- 16 խապեր: Ու շահըրտէ խօ պը Հէրօղիանոա
 թէվ շիանտ ժէոա՝ ու կօն. Եւ՝ խօճա, էմ՝
 զանըն քօ գու տօղըիյ ու պը տօղըիյ ուէյա Խօ-
- 17 ու ժը եէքէոա ոումաթ նա քի: Եւ ուա ժը
 մէոա պէժը ժը դաոա չալան տը խույա՝ ժը
 գայսէրոա խարաճ տայըն՝ ճայլ է, եա նա:
- 18 Ու Խաա ֆէնտէ ուան պը զանը պու՝ ու կօ.
 Չըմա մը տը ճառըպիւնըն էյ միւրայիան:
- 19 Ժը մըոա սիքէյէ վէրկիյէ նըշան պըտըն, ու
- 20 ուան ժէոա տինար քի անին: Ու կօ ժը ուան-
- 21 ոա, Լչքիէ աւ սուրէթ եա նըվիս: Ժէ-
 ոա կօթըն, Լչ Գայսէր է. ուէ չաղէ կօ ժը
 ուանոա, Հառըն աւ քի է Գայսէրէ ժը Գայ-
- 22 տէոա պըտըն: Ու քինկա քօ պըհիստըն՝ մաթ
 ման, ու պէր տան ուի ու չուն:
- 23 Ուէ ոջէ Սատուգիան քօ տէժըն գըյամ
 թուննա հաթըն լը պալէ. փըոա քըրըն ժէ ու
- 24 կօթըն: Եւ՝ խօճա, Սուաա կօ. Լչքը եէ-
 քէ պէ ոլէտ պըմրա՝ պրէյ ուի պրա պըսթինը
 ժընա ուի, ժը պրէյ խօոա զուրիյէթ պը տէր-

- 25 Իսա : Եւսա լը նաւ մէտա հաֆթ պրէ հա-
պուն . ալուրին ժըն սէնտ՝ ու մըր , ու զուրի-
յէթ թուենէա պու ու ժընա խօ հըշթ ժը պը-
րէյ խօռա վուսան ժի իքինճի ու իւշիւնճի ժի
- 26 հաթա հաֆթան : Եւ բաշ հէմիան ժըն ժի
- 27 մըր : Եւսա լը գըյամէթէ ժը աւ հաֆթան
- 28 ժը՝ քէռա տէ ժըն պըպը ուի , Զըմա քօ հէ-
- 29 մի ժի ժըն սէնտըն ուի : Իսա ճէվսպ տա ժը
ուանուա՝ ու Կօ . Եւ շաշխուեն , նա քըթէպ
- 30 տըզան ու նէ գուվվէթէ Խօտէ : Զըմա քօ լը
գըյամէթտա նա ժըն տըթիւնըն ու նա մէր
- 31 լէ լը աղիւմանտա ողա մէլէք ըն : Զամա ժը
պօյ գըյամէ մըրիան ժը Խօտէ ժը ոռա հա-
թը Կօթան՝ հուն նա՝ խօյնտըն քը Կօթիյէ ,
- 32 Եւ ըմ Խօտէյէ Իպրահիմ , Իսահագ , ու
Եւգուպ , ու Խօտէ՝ Խօտէյէ մըրիան նընը ,
- 33 լէ սաղան : Ու քինկա քօ խալգէ պըհիտըն
մաթ տը պօնա լը սէր թալիմէ ուի :
- 34 Զամա ֆարիսիան քինկա քօ պըհիտըն՝ էր-
քը սատուգիան լալ քըր , լը Էէք ճի հաթըն
- 35 ճըվանտըն : Ու ժը ուան Էէքի փըռս քըր ժէ
- 36 պը ճէռըպանտընէ , ու Կօ , Եւ՝ խօճա լը
- 37 նօմօստա քիթան թէնպիհ մէզըն է : Ու Իսա
Կօ ժէռա . Խօտէ ու Եւլահէ խօ գույէ պը
հապինի ժը հէմի տըլէ խօ . ու ժը հէմի ճա-
- 38 նէ խօ , ու ժը հէմի ֆիքրէ խօ : Ուիա է մէ-
- 39 զըն ու ալուրին թէնպիհ : Ու իքինճի ողա
ուիա՝ հալալէ խօ ողա ճանէ խօ տէ պը հապի-

- 40 նի: Ժը աւ հերտու թէնպիհան հաթըն ա-
լազանտըն՝ հէմի դանոնան ու փէյղէմպէ-
41 րան: Աւ քինկա քօ ֆարիսիան հաթըն ճը-
42 վանտըն, իսա փրոս քըր ժը ուան՝ ու կօ: Ժը
պօյ Մէսիհէ ժը ոռա չամվան տը խույա,
աւ գուռէ քիէ. կօնը ժէռա, Գուռէ Տա-
43 վուտ: Աւ կօ ժը ուանռա, Վուա լէ Տավուտ
պը րուհէ չավան ուի Ռապպ կազի տըքա՝ ու
44 տըպէ, խօտէ ժը խօտէ մըռա կօ, Լը տէս-
թէ սաղէ մըն ոօնի հաթա քօ էզ տըժմընէ
45 դա բէլ քըրընէ լընկէ դա պըքըմ: Վուա
էրքը Տավուտ ուի խօտէ կազի տըքա, չամվան
46 գուռէ ուի տը պա: Աւ քէսքինա տըքարը պու
ժէռա դըշդ քի ճէվապ տայըն. ու ժը ուէ
բէվա հէնի եէքի ճէսարէթ նա տըքըր ժէ
դըշդէի փրոս քըրընէ:

ՍԷՐ 23

- 1 Ուէ չաղէ իսա հէմ խալդէռա ու հէմ շա-
2 կըրտէդ խօռա խապէր տա, ու կօ. Վէա-
թիպան ու ֆարիսիան լը քիւրսիյէ Մուսա
3 ոօնըշտըն: Վուա չը քօ ժը ոռա տըպէն՝ պը
քըն ու պըկըրըն, համա ոգա ամէլէ ուան մէ-
4 քըն, չըմա քօ տէժըն ու նա կըրըն: Արրան ու
ժը պըրընէ զօռ պարան կըրէ տը տըն ու տա
դինըն լը բըշդէ մէռուվան, համա ուան պը
փէչիան նա տը խուազըն թէվ կէռանտըն:

- 5 Ու հէմի ամէլէ խօ ժը պօյ նըհէոթընէ մե-
ռուվան տը քըն, համալիյէդ խօ պօլ տըքըն.
- 6 ու փէշա ճըլէդ խօ տըրէժ տըքըն : Ալ զի-
յաֆաթանտա՝ բէշ ոօնըշտանտըն. տը հու-
պինըն ու լը նալ ճէմիաթանտա՝ քիւրսիյէ
- 7 սէրին, ու լը չարշիանտա սըլալան : Ու ժը
մեռուվան րապպի՝ րապպի պէնը կազի քըրըն :
- 8 Համա հուն րապպի մէյըն կազի քըրըն : Հը-
մա քօ խօճայէ ո՛ր եէք՝ Սէսիհէ ու հուն հէմի-
- 9 ան պրէ նը : Ու լը սէր արտէ եէքի ժը խօ-
ռա պապա կազի մէ քըն, հըմա քօ պապէ ո՛ր եէք
- 10 է՝ քը լը ազիւմանտայ է : Ու հուն խօճա
մէյըն կազի քըրըն, հըմա քօ խօճայէ ո՛ր եէք
- 11 Սէսիհէ : Ու ժը մէզըն է ո՛ր խըզմէթիյէ
- 12 ո՛ր պըպա : Ու քի՛ քօ աւ խօ պըլընտ տըքա
տէ ալլաղ պըպը. ու քի՛ քօ խօ ալլաղ տըքա
տէ պըլընտ պըպը :
- 13 Համա վայ ժը ոռա էյ միւրայի քեաթի-
պան ու ֆարիսիան՝ քօ փատիշահիթիյէ ա-
զիւմանան լը պէր մեռուվան տը գուֆըլինըն.
հուն նա չուն դէ, ու ուան քօ տը խուազըն դէ
- 14 չունտընէ հուն նա հէլըն : Այ՛ ժը ոռա
էյ միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիան, քօ
մալա ժընապիան տըխուն, ու ժը պօյ նըհէո-
թընէ նըմէճէ խօ տըրէժ տը քըն, ժը պօյ ուի
- 15 հէնի փըռ ազապան տէ պըկըրըն : Այ՛ ժը
ոռա էյ միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիան,
քօ եէքի ժը պօյ աինէ անինռա պահրէ ու ալ-

- տէ տը կէռնն ու քինկա քօ տըպա՝ աւ ժը խօ
- 16 տու գաթ գուռէ ճէհէնէմէ տըքըն : Ա՛յն
 ժը ոռա էյ քօռ գալալուզան՝ քօ տէժըն
 աւ քօ լը սէր տաճարէ սօնտ տըքա՝ դըշդ քի
 նընը, համա աւ քօ լը սէր զէռէ քօ լը նալ
 տաճար տայէ սօնտ տըքա՝ առի տէյնտար է :
- 17 Ա՛յն ահմաք ու քօռան, քի ժան մէղըն է զէռ
- 18 եա տաճար քօ զէռէ գատաս տըքա : Հէմ
 տէժըն քի քօ լը սէր մէզպահէ սօնտ տըքա
 դըշդ քի նընը, համա քի քօ լը սէր աւ հէ-
 տիյէ քօ լը սէր մէզպահէ է սօնտ տըխօ տէյն-
- 19 տար տըպա : Ա՛յն տիվանէյան ու քօռան,
 քի ժան մէղըն է, հէտիյէ՝ եա մէզպահ քօ
- 20 գատաս տըքա հէտիյէյէ : Վուա քի քօ լը
 սէր մէզպահէ սօնտ տըխօ, սօնտ տըխօ լը սէր
- 21 ուի, ու լը սէր ուիտա պուն հէմի դըշդան : Ու
 քի քօ լը սէր տաճարէ սօնտ տըխօ՝ սօնտ տը-
 քա լը սէր ուի ու լը նալ ուիտա սաքին պուն-
- 22 ոա : Ու քի քօ լը սէր ազլումանան սօնտ տը
 խօ սօնտ տըքա լը սէր քիւրսիյէ խօտէ, ու լը
- 23 սէր ուի ունըշտօղոա : Ա՛յն ժը ոռա էյ միւ-
 րայի քեաթիպան ու ֆարիսիան քօ իւշըն
 նահնահէ ու անիսօնէ ու չամանէ տըտըն, հա-
 մա կըրան դըշդէ նօմօտէ տը հէլին, եանի շա-
 րաթէ ու իմանէ. ուանան լազիմ է քըրըն՝ ու
- 24 առան թէրք նա քըրըն : Ա՛յն քէրմէշան ասը-
 րանտող տէվէյան պալըատօղ քօռ գալա-
- 25 վուզան : Ա՛յն ժը ոռա էյ միւրայի քեաթի-

- պան ու ֆարիսիան քօ ալիյէ տէրվէ քեասըքէ
 ու հէմ չանաքէ փագըժ տըքըն, ու լը հըն-
 տուռվա պը շէլանտըն ու պը զուլմ գըժա նա
 26 ԼՅ քօռ ֆարիսի, ալուլ հընտուռա քեասըքէ
 ու չանագէ փագըժ պըքա՝ քը ալիյէ տէրվա
 27 ուան ժի փագըժ պը պա: Այժ ժը ոռա էյ
 միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիան, քը տը
 մինըն թըրպէդ սըփի պուն, քը ժը ալիյէ
 տէրվա ոընտ սըխույան՝ համա ժը ալիյէ հըն-
 տուռվա պը ասթիյէ մըրիան ու պը հէմի
 28 թարզ մուռտարիթիան գըժա նա: Հուն ժի
 վուսան ժը ալիյէ տէրվա ժը մէռուվանոա
 սատըգ տը խույան՝ ու ժը ալիյէ հընտուռվա
 պը միւրայիթի ու պը պէնամուսիի գըժա նա:
 29 Այժ ժը ոռա էյ միւրայի քեաթիպան ու
 ֆարիսիան քը թըրպէ փէյղէմպէրան ջէ տըքըն
 30 ու թըրպէ սատըգան տը խամալինըն: Աւ տէ-
 ժըն, էրքը կիւնա փիրպաւանէ խօ էմ պը
 պանա, պը խօյնա փէյղէմպէրան էմ շարըկ
 31 տէ նա պանա: Առա հուն լը սէր խօ շա-
 հատիթի տըքըն էրքը գուռէ ուան ըն քը փէյ-
 32 դէմպէրան տը գուշթը պուն: Այժ ուսան է հուն
 ժի գէմանիյէ չափէ պաւանէ խօ գըժա պը-
 33 քըն: ԼՅ մահրան՝ ոլատէ կօըր մահրան,
 չափան տէ պըռապըն ժը հէգըմէթէ ճէհէ-
 նէմէ:
 34 Ուր պօյ ուի վահա էզ ժը ոռա փէյղէմպէ-
 րան ու ալիման ու քեաթիպան տը շէյինըմ:

- ու ժը ուան տէ պը գուժըն, ու խաչէ տէ պը տէրինըն, ու ժը ուան տէ լը նալ ճէմիաթէ խօ տէ պը գուժըն ու ժը պաժէրէ պաժար
- 35 տէ պը գալըլինըն: Հաթա քօ լը արտէ հաթը ուժանտըն հէմի խօյնա սատըդ լը սէր ո պէ ժը խօյնա սատըդ Լպէլէ հաթա խօյնա Օլախարիա գուռա Փարաքիա, քը լը նա-
- 36 վա տաճար ու մէղպահէ գուժըն: Պըռա տը պէմ ժը ոռա աւ հէմիան տէ պէ լը սէր ուի սիլիլէյէ:
- 37 Լյ Նրուշալիմ՝ Նրուշալիմ՝ քը փէյղէմ պէրան տը գուշտը պուն՝ ու ժը դառա հաթը շիանտօղան դէվըր տը քըրը պուն. չէնտ ճաւան գուռէ դա մըն ճըվանտըն խօստ չավան քօ մըրիժք դուղըքէ խօ լը պըն փէռէ խօ տը
- 38 ճըվինա, ու հուն նա խօստըն: Սա հա մալա
- 39 ո ժը ոռա խարապ տէ պը մինա: Համա ժը ոռա տըպէմ քը հէնի ժը ուէ բէվա հուն տէ նա պինըն մըն հաթա քօ պէժըն, Պը նալէ Խօտէ աւ քը դէ միւպարէք պըպա:

- 1 Ու Խսա ժը տաճարէ պը ոապունէ՝ տը չօ պու. շակըրտէ ուի չուն լը պալէ քը եա-
- 2 փույէ տաճարէ ժէռա նըշան պըտըն: Խսա Կօ ժը ուանաա՝ տը պինըն աւ հէմիան. պըռա տը պէմ ժը ոռա տէ նամինա լըվըր դէ-

- վեր լը սէր գէվեր քի նայէ հէլօշանտըն :
- 3 Ու քինկա քօ լը սէր ջիյէ զէյթունտա ոօ-
նըշտի պու, շահրտան հաթըն ժէռա թէնէ
ու կօն, Պէժը ժը մառա՝ քինկա տէ պըպը
աւ դըշդ, եա նըշանէ հաթընէ դա ու ախըրէ
- 4 տընէ չը տէ պըպը : Շէվապ տա խաա ու
կօ ժը ուանռա, Սագըն պըն՝ նա պը քօ եէքի
- 5 ո՛ պը խափինա . Չըմա քօ փըռան պը նափէ մըն
տէ պէն, ու պէժըն էրքը Լըլ ըմ Մէտիհ, ու
- 6 փըռան տէ պը խափինըն : Հէմ տէ պը պըհիսըն
գալիլան, ու խապարէ գալիլան սագըն պըն քօ
շաշ նա պըն, չըմա քօ աւ հէմի դըշդան լաղըմա
- 7 քօ պըպըն, համա հէժա ախըր նընը : Չըմա քօ
միլէթ լը սէր միլէթ ու փատիշահիթի լը սէր
փատիշահիթի տէ աապա . ոռ ճի ճի զալսյի-
յան ու էօլէթան ու զէլլէլէյան տէ պըպըն :
- 8 Համա աւ հէմիան իպթիտայէ հէշան ըն :
- 9 Ուէ չաղէ ո՛ տէ սըլսլէթռա թէսլիմ պըքըն,
ու ո՛ տէ պը գուժըն, ու ժը պօյ նափէ մըն
- 10 ժը հէմի միլէթան տէ իքրահ պըպըն : Հէմ
ուէ չաղէ փըռան տէ խուար պըպըն, ու հէվ-
ուտու տէ թէսլիմ պըքըն, ու ժը հէվու
- 11 տու տէ իքրահ պըքըն : Ու փըռ տարաւ
փէյղէմպէրան տէ ռապըն ու փըռան տէ պը
- 12 խափինըն : Ու ժը պօյ փըռպուռնէ պէնա-
մուսիթիյէ մուհապէթի փըռան տէ սար պը-
- 13 պը : Համա աւ քօ հաթա լը ախըրէ սապը
- 14 տըքա՝ տէ աւ խալաս պըպը : Ու աւ միւժ-

- տէյէ փատիշահիթիյէ տէ լը նաւա հէմի տը-
 նէյէ վաղ պըպը՝ ժը պոյ շահատէթիյէ քը-
 15 ֆառան. ու ուէ չալէ ախըր տէ պէ : Նուա
 քինկա քօ տը պինըն էքրահիթիյէ խարապ
 պունէ քը պը տէսթէ Տանիէլ փէյղէմպէր
 հաթը կօթան, քը լը ճիյէ գատաս տէ պը սէ-
 քընը (քի քօ տը խոյնա պըրա ֆէհմ' պըքա) :
 16 Ուէ չաղէ քի քօ լը Նէհուտիսթանտանա՝ պը-
 17 րա լը ջիյան պը ռափըն : Ու աւ քօ լը սէր
 խանի սաքինիյէ՝ պըրա նայը խուարի ժը մալ
 18 գըշէ քի պըսթինա : Ու աւ քօ լը նաւ զէ-
 վիտայէ պըրա վէ նա կէռը ժը պոյ ճըլէ խօ
 19 սէնտընէ : Համա վայ ժը ուանուա քօ համա
 20 ու ջըջըք տայօղըն ուէ ոջանտու : Ու տուվա
 պըքըն քօ ուէվընէ ո՛ լը զըվըստանտա նա պը
 21 ու նա ժի լը ոջա շաբաթէ : Չըմա քօ ուէ
 չաղէ վուսան մէղըն սըխէթ քի տէ պըպա քօ
 ոգա ուի ժը ախուլէ տընէ հաթա նուա նա պու
 22 է, ու հէնի տէ նա պը : Ու էրքը աւ ոջան
 գըն նա պը պանա, գաթ եէք թէն նա տըքարը
 պու խալաս պուն. համա ժը պոյ պըժարթի-
 23 յան ուէ ոջան տէ գըն պըպըն : Ուէ չաղէ
 էրքը եէքի ժը ռուա պէժը վահալըվըրը Սէ-
 24 սիհ էալ ուէ, պափուր մէ քըն : Չըմա քօ տա-
 րաւ Մէսիհան ու փէյղէմպէրան տէ ռապըն
 ու մէղըն ալամէթան ու քէրէմէթան տէ պը
 քըն, վուսան քօ՝ էրքը գապիլ պը պանա՝ պը-
 25 ժարթիան ժի տէ պը խափանտը պուն : Սահա

- 26 Ժը ոռա մը փէշին կօթիյէ : Կուա երբը պը
պէժըն ժը ոռա, վահա լը չէօլետա ը, ոա
մա՛ պըն, ու վահա լը նա՛լ օտանտա, պավուր
- 27 մա՛ քըն : Չըմա քօ չավան քօ պըրուպ ժը ոօ
հալաթէ ոատրպա ու հաթա ոօ ալայէ տը
խոյա. վուսան տէ պըպը հաթընէ Կուռէ
- 28 մէռուվ : Չըմա քօ լը քօ քիւէշ հէյէ գար-
թալան լը ուէ դէն ճըվանտըն :
- 29 Ու գուվա լը բէյ աւ սըխէթ ոօյանտա ոօ
տէ պէ կըրթըն. ու հիվ տէ դավէ խօ նատը
ու ժը աղիւմանան ըսթէրան տէ պը գէվըն.
ու գուվէթէ աղիւմանան տէ թէվ կէռըն :
- 30 Ու բաշէ նըշանէ Կուռէ մէռուվ տէ խոյայը
պըպը լը աղիւմանտա, ու ուէ չալէ հէմի միւ-
լէթէ տընէ տէ գասավէթ պըքըն. ու Կուռէ
մէռուվ տէ պը պինըն լը սէր ալըէ աղիւմանան
հաթըն, պը գուվվէթ ու պը փըռ սալթանէթ :
- 31 Ու մէլէքէ խօ տէ պը չէյինէ պը մէզըն տէնկ
զուռնայէ, ու տէ պը ճըվինըն պըժարթիյէ
ուի ժը չար պոյան՝ ժը եէք սէրէ աղիւմանան
հաթա աւ ալիյէ տըն :
- 32 Ու աւ թէմնիլա հա ժը տարա հէժիլէ հին
պըն, քը քինկա կուլիյէ ուի նէրմ տըպա ու
փէլէ ուի տը խոյա. տը զանըն քօ հավին նէզ
- 33 է : Զուռն ժի քինկա քօ աւ հէմի դըշդան տը
պինըն՝ պը զանըն քօ նէզ է լը պէր տէրիան :
- 34 Պըռա տըպէմ ժը ոռա. քօ աւ սիւսիլէ տէ
նա պըհուրա, հաթա աւ հէմի դըշդան պը

- 35 պըն : Լճիւմանան ու տընէ տէ պը պըհու-
րըն, համա խապէրէդ մըն տէ նա պըհուրըն :
- 36 Համա ժը պոյ ուէ ոյան քէս քի նը զանա,
մէլէքի աղիւմանան պիլէ նը զանըն, լէ թէնէ
Պապա զանը :
- 37 Ու չաւան ոյէ 'Լուհ պու, հաթընէ 'Կու-
- 38 ուէ մէռուլ տէ վուսան պըպը : Չըմա քօ չա-
վան պուն աւ ոյան ժը դուֆանէ ավուլ, տը
խուարը պուն՝ վէ տը խօպուն՝ ժըն տը կըրթը
պուն ու մէր տը կըրթը պուն, հաթա ուէ ոյէ
- 39 քօ 'Լուհ քէթ կէմիյէ . Ու ուան նը զանը
պուն՝ հաթա քօ դուֆան հաթ, ու հէմիյան
հէլաք քըր . հաթընէ 'Կուուէ մէռուլ ժի վու-
- 40 սան տէ պըպը : Ուէ չաղէ էրքը տու մէռուլ
լը նաւլ զէվի քի պըպըն եէքի տէ պէ կըրթըն՝
- 41 ու աուէ տըն տէ պէ պէրտան : Ու էրքը տու
ժըն լը սէր եէք տըրթար հէռանտընէ պը պըն՝
եէքի տէ պէ կըրթըն ու աուէ տըն տէ պէ
- 42 պէրտան : Լը խաւ մէ գէվըն, չըմա քօ նը զա-
նըն քօ խօտիյէ ո՛ լը քիժան սաաթէ գէ :
- 43 Համա աուէ պը զանըն . էրքը խօտիյէ մալէ
պը զանը պու, էրքը քիժան սաաթէ շէվէ տըզ
դէ, խալէ նա տըչու պու . ու պէր նա տըտա
- 44 քօ մալէ ուի գուլ պըքըն : Ժը պոյ ուի հուն
ժի հաղըր պըպըն, չըմա քօ լը վուսան սաաթ
քի՝ քօ հուն թախմին նա քըն 'Կուուէ մէռուլ
- 45 դէ : (Չըմաքի) աճապա աւ էմին ու ագըլ-
լը գուլ քի՞ է քօ էֆէնտիյէ ուի աուի լը սէր

խալդէ մնալ իս նասայ քրք, քօ լը ռիթէ դաշ
 46 ամէ ուան պրտա: Խօզի աւ խղզմէ թքեարոս
 քօ՝ ռիթա հաթընէ աղայէ ուի, աուի վուսան
 47 քրքընտա պը պինա: Պրոա տը պէմ ժը ոոա
 քօ աուի լը սէր հէմի գըշդէ իս տէ տէյնը:
 48 Իէ՛ էրքը աւ քօթի գուլ լը տըլէ խօտա պէ-
 49 ժը: Հաթընէ աղայէ մին տէրէնկ տը գէվը
 ու տէսթ պըքա գուլտաշէ իս քութընէ, ու
 պը սէրխօշանուա խուարընէ ու ուէ խուարը-
 50 նէ: Ըղայէ աւ գուլէ լը վուսան ու քի տէ
 պէ քօ աւ նա բէ, ու լը վուսան սաաթ քի՝ քօ
 51 նը զանը: Ու աուի լը օրթայէ տու ճի տէ պը
 քա, ու փայա ուի պը միւրայիյանուա տէ տէյ-
 նը, ու լը ուէ տէ պըպա կըրքն ու գըրջնէ
 տըրանան:

ՍԷՐ 25

1 Ուէ չաղէ փատիշահիթիյէ աղլւմանան տէ
 պը մինա տահ պիքըր գիղան՝ քօ ֆէնէրէ
 իս կըրթըն պը ռապունէ չուն գարշիյէ զա-
 2 վա: Ու ժը ուան բէնճան պը ագըլ պուն ու
 3 բէնճան ահմագ պուն: Ըհմագան ֆէնէրէ
 իս սէնտըն ու պը խօռա ռուն նա սէնտըն:
 4 Համա ագըրիան պը ֆէնէրէ իս պը ֆըրադան
 5 ռուն ժի սէնտըն: Ու պը տէրէնկ քէթընէ
 զուվա, խապէ հէմիան ժի հաթ ու խապտա
 6 չուն: Ու լը նիվէ շէվէտա տէնկ քի պու,

- 7 Ս, ահա՛ զավա դէ. ուսպըն լը բէշ ուի: Ուէ
չաղէ ու հէմի պիքը գիզան ուսպուն, ու ֆէ-
- 8 նէրէդ խօ սաղ քրորն: Ահմագան ժը ազը-
լիանուա կօթըն, ժը ուունէ խօ ժը մէռա պը
- 9 տըն, չըմա քօ ֆէնէրէ մէ տը դամըռն: Ճէ-
վապ տան ազլիան՝ ու կօն. 'Ա, պը քի հէմ'
ժը մէռա ու հէմ ժը ոռա գըյմ նաքը. լէ
հառն ժը ֆրոթողանուա՝ ու ժը պօյ խօ պը
- 10 քրորն: Աւ քինկա քօ ուան չուն ժը պօյ քը-
ւանտընէ՝ զավա հաթ ու ուան քօ հազըր պուն
բէժա լը տալաթէ քէթըն ու տէրի հաթը
- 11 քէթըն: Ու բաշէ աւ պիքը գիզէ տըն հա-
թըն՝ ու կօն. Ա, ա՛ Րապպ եա՛ Րապպ ժը մէ-
- 12 աւ վէրէ: Ու ուի ժի ճէվապ տա ու կօ.
պըռա տը պէմ ժը ոռա, էրքը էզ ո՛ նաա
- 13 նաքըմ: 'Առա հուն լը խավէ մա՛ չուն, չը-
մա քօ նա ոօյէ տը զանըն ու նա սաաթէ:
- 14 'Առա չալան քօ լը գուրպէթէ չունտող
մէռուվ քի՝ ղուլաւէդ խօ կաղի քըր, ու վա-
- 15 ըիյէթէ խօ ժը ուանուա թէսլիմ քըր: Ու ժը
եէքէռա բէնճ ու ժը եէքէռա տըտօ, ու ժը
եէքէռա ժի եէք գալանթ տա. ժը հէր եէ-
քէռա կօրա գուլէթէ խօ աւ գուվա չու լը
- 16 գուրպէթէ: Ու աւ բէնճ գալանթէ սէնտող
չու գուվա շըղուլանտ ուի, ու հէնի բէնճ դա-
- 17 լանթ ժի գալանճ քըր: Ու ահվա աւ տը-
տօյան սէնտող ժի հէնի տըտօյան ժի գա-
- 18 ղանճ քըր: Ու աւ քօ եէք սէնտ չու լը պըն

- 19 արտէ վէշարթ աղշէյէ էֆէնտիյէ խօ: Եւ աւ ժը բաշէ փըռ ոխթէ էֆէնտիյէ ուէ ղուլաման
- 20 հաթ ու ժը ուան հասապ խօստ: Ու աւ քօ բէնճ դալանթ սէնա հաթ ու բէնճ հէնի դալանթան անի, ու կօ. Եւ էֆէնտիյէ մըն. դա ժը մըռա բէնճ դալանթան թէսլիմ նա՞ քըք, վահա լը սէր ուան հէնի բէնճ դալանթան
- 21 մը դաղանճ քըք: Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա, Եւ քանճ ու էմին գուլ, դու քի լը դըշդէ հընտըքտա էմին պոյ էզէ դա լը սէր փըռ դըշդան թային պըքըմ, պը գէվ լը շահ
- 22 մանլըղէ էֆէնտիյէ խօ: Ու տու դալանթ սէնտող ժի հաթ ու կօ. Եւ էֆէնտիյէ մըն դա տու դալանթ նա՞ տա ժը մըռա. վահա լը սէր ուան հէնի տըռօ դալանթ ժի մը գաղանճ
- 23 քըք: Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա, Եւ քանճ ու էմին գուլ, դու քի լը հընտըք դըշդտա էմին պոյ, էզէ դա լը սէր փըռ դըշդան թային պըքըմ, պը գէվ լը շահմանլըղէ
- 24 էֆէնտիյէ խօ: Ու եէք դալանթ սէնտող ժի հաթ ու կօ. Եւ էֆէնտիյէ մըն մը ղանը պու քօ դու մէռուվ քի տէնկսէր ի. ժը ճիյէ դօվ նա քըրընէ տը չինի, ու ժը ճիյէ նա աթօղը
- 25 նէ պէրէվ տըքի: Թըռսիյամ, ու չում դալանթէ դա լը պըն արտէ մը վէ շարթ, ու վահ
- 26 հա մայէ դա ժը դառա: Ու էֆէնտիյէ ուի ճէվապ տա ժէռա ու կօ. Եւ գուլէ եարա մաղ ու թէնպէլ, դա ղանը պու քօ էզ ժը

- Ճիշէ գօվ նա քըրընէ տը չինըմ ու ժը ճիշէ նա
 27 ածօղընէ պերավ տըքըմ : Ապիմ պու ժը
 դառա քօ աղչէյէ մը դա պըտանա ժը սար-
 րաֆանուա, ու էգէ պը հաթըմա պը ֆէյտէ
 28 մալէ խօ պը սէնտըմա : Աուա պը կըրըն ժէ
 դալանթէ, ու պը տընէ ուի քի տաճ դալանթէ
 29 ուի հէյէ : Չըմա քօ ժը քէռա քօ հէյէ, ժէռա
 տէ պէ տայըն ու զէտէ պըպա. համա է քի
 քօ թուենա պը ուիռա պուն աւ ժի տէ պէ
 30 սէնտըն ժէ : Ու աւ գուլէ թէնպէլ տէրիըն
 լը դարիյէ տէրվէ, ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն
 ու գըրընէ տըրանան :
 31 Ու քինկա քօ Գուռէ մէռուվ պը սալգա-
 նէթէ խօ պէ ու հէմի մէլէքէ խօ բէռա, ու ուէ
 չաղէ տէ ոօնի լը սէր քիւրսիյէ խօ իզլէթէ :
 32 Ու հէմի միլէթան տէ լը պէր ուի պէնը ճը-
 վանտըն ու ժը հէվուտու տէ ճիշէ պըքը,
 չավան քօ շըվան քի միյան ու պըզընան ժը
 33 հէվ ճիշէ տըքա : Ու միյան լը ալիյէ ռաս-
 թէ խօ տէ պը սպըրընն ու պըզընան լը ալիյէ
 34 չէփէ խօ : Ուէ չաղէ փատիշահ լը ալիյէ
 ռասթ պունօղանուա տէ պէժը, Այ միւպա-
 րէքէդ Պավէ մըն՝ ժը թէմէլ պունէ տընէ
 տվուլ ժը պոյ ո՛ հաղըր պուն փատիշահթիյէ
 35 մէրաս պըկըրըն : Չըմա քօ էզ պըրչի պումու
 ո՛ ժը մըռա խուարըն տան, ու էզ թի
 պում՝ ու ո՛ ալ տան ժը մըռա, գարիպ պում
 36 ու հուն մըն գապուլ քըրըն. Գազի պում.

ու հուն մը տանը որկրործըն . նախօշ պօւմ՝
ու ո՛ մը զիյարէթ քըրըն . լը հափսէ պում ու
հուն հաթըն լը պա մըն :

- 37 Ուէ չաղէ սատրգան տէ ճէվապ պըտըն ու պէն
Եւ՛ Բապպ , քի՛նկա մէ դա պըրչի տի՛ ու դա
խօտի քըր , եա թի՛ ու մէ դա վէ խուարթ :
- 38 Էմ չըչաղ մէ դա գարիպ տի՛ ու մէ դա
գապոլ քըր , եա դաղի՛ ու մէ դա տա որկրը-
թըն :
- 39 Վի՛նկա մէ դա նախօշ ու լը հափսէ
տա տի , ու էմ հաթըն լը պա դա :
- 40 Ու փատիշահ տէ ճէվապ պըտա ու պը
պէթը ժը ուանա . Վրոա տը պէմ ժը ուա :
հէր չը դաս քը ո՛ քըր ժը պրէյէդ մըւա բը-
ջուգանա ո՛ ժը մըւա քըր :
- 41 Ուէ չաղէ ժը ալիյէ չէփ պունողանա ժի
տէ պէթը , Ժը մըն հառըն էյ մէլունան լը աւ
նառէ ապէտի քօ հաղըր պույէ ժը շէյդանա
- 42 ու ժը մէլէքէ ուիւա . Չըմա քօ եղ պըրչի
պում , ու ո՛ ժը մըւա խուարըն նա տա . թի
- 43 պում , ու ո՛ մըն նա տա վէխուարըն : Վա-
րիպ պում ո՛ մըն գապոլ նա քըր , դաղի
պում , ու ո՛ մըն նա տա որկրործըն . նախօշ
ու լը հափսէտա պում ու ո՛ նա հաթ լը պա
մըն :
- 44 Ուէ չաղէ ուան ժի տէ ճէվապ պըտըն ու
պէթըն . Եւ՛ Բապպ մէ քի՛նկա դա պըրչի ,
եա թի՛ եա գարիպ՝ եա դաղի՛ եա նախօշ՝ եա
չը հէփսէտա տի՛ ու մէ ժը գառա խըզմէթ

45 Իս. քրքր : Ուէ չաղէ տէ ճէվապ պըտա ժը ուան-
 46 ոա ու պէժը, Պըռա տէժըմ՝ ժը ոռա, հուչ
 հէր չըգաւ քօ ժը ուան բըջուգան եէքէռա նէ
 47 քըրըն ժը մըռա ժի նէ քըրըն : Ու ուան տէ
 հառըն լը աղապէ էպէտի՝ ու սատըգան լը հա-
 յաթէ էպէտիյէ :

1 Ու քինկա քօ աւ հէմի խապէրան Թամամ
 2 քըր, կօ ժը շակըրտէդ խօռա, Մալումէ ո՛
 է քօ բաշէ տու. ոջան փասէհ տէ պըպա, ու
 Պուռէ մէռուլ առէ պէ Թէսլըմ պուռ լը խա-
 չէ ոապուռնոա :
 3 Ուէ չաղէ պաշ խախաման ու քեաթիպան
 ու իսթիարէ ճըվաթան հաթըն ճըվանտըն լը
 հալէա պաշ խոսիամէ աւ քօ նալէ ուի Վայիա-
 4 փա պու : Ու շալո քըրըն՝ քօ պը ֆէնտ քի
 5 Խտյէ պը կըրըն ու պը գուժըն : Համա տը
 կօթըն՝ քը նա լը պայրամոա, քօ նա պը վէլ-
 6 վէլ քի պը գէվը լը նալ ճըվաթան : Ու քին-
 կա քօ Խսա հաթը լը Բեթանիայէ լը մալա
 7 Շըմհուռէ ոյուլ, ժըն քի հաթը լը պա լէ.
 քօ շուշա քի ոռնէ ուի ֆըռ պուհա հապու,
 ու ոըժանա լը սէր սէրէ ուի լը սէր ուան քօ լը
 8 սուֆըէաա ոսնըշտի պուռ : Ու շակըրտան
 քինկա քօ տին, զայիտըն՝ ու կօն. Չըմա աւ
 9 ոուռն փուռտա պըպա. Չըմա քօ գապիլ պու

- քօ աւ ոռնն պը պուհա պը հաթա ֆըռօթան
 10 ու ժը ֆագիրանոա տայըն: Իսա ֆէհմ քըր
 ու կօ ժը ուանոա. Չըմա րահաթօրը տըքըն
 ժընըքէ. չըմա քօ ամէլքի դանճ շըղուլի ժը
 11 մըռա: Ֆագիրան հէր չաղ պը ոռա տըպըն՝
 12 համա էզ տայիմա պը ոռանա պըմ: Չըմա
 քօ աւ ժըն, աւ ոռնն լը սէր պէտէնէ մըն պը
 ռըժանտընէ, ժը պշ տէֆըն քըրընէ մըն քըր:
 13 Համա պըռա տը պէմ ժը ոռա, լը նաժա հէ-
 մի տընէ՝ լը քօ քի աւ միւժտա դէ վազ քի-
 ընն, քըրընէ ուի ժի տէ պէ կօթըն. ժը պշ
 զէքը քըրընէ ուի:
 14 Ուէ չաղէ ժը տոռանզտահ եէքի, քօ Իս-
 խարլի Եէհուտա տը հաթը կօթըն, չու լը
 15 պաշ խախամանոա՝ ու կօ, Չը տը խուա-
 զըն ժը մըռա տայըն, ու էզ ուի ժը ոռա թէս-
 լիմ պըքըմ. ու ուան սի փարչա զէվ վատ քը-
 16 ըն ժէռա: Ու ժը ուէ բէվա ֆուրսէնթ քի
 առամիշ տըքըր՝ քօ ուի պըտա տէսթէ ուան:
 17 Ու լը ոջա ափուլէ ֆէթիր պայրաման. շա-
 կըրտան հաթըն լը պա Իսա ու կօնը. Ժը
 պշ խուարընէ փասէհ լը քէ տէրէ տը խուա-
 18 զի քօ ժը դառա հազըր պըքըն: Ու ուի կօ
 ժը ուանոա. Լը պաժէրէ ժը ֆըրան քէսէռա
 հառըն, ու ժէռա պէժըն. Խօճա տէժը,
 Ուխթէ մըն նէզ ը. փասէհէ պը շակըրտէդ
 19 խօռա թէվ լը ճէմ դա տէ պըքըմ: Ու
 շակըրտան ժի քըրըն չափան քօ էմը քըր ժը

ուանուա Իսա ու հազար բրբրն փասէհէ :

20 Ու քինկա քօ էվար պու՝ պը տուանլտահ

21 շահրտանուա սուֆրէտա ոօնըշդի պու : Ու

քինկա քօ ուան տը խուարը պուն՝ հօ, Պըռն

տը պէմ՝ ժը ոռա քօ ժը ո՛ հէքէ տէ մը պըտա

22 տէսթ : Ու փըռ գասավաթ քըրբն, ու ժը

ուան հէր հէքէ պաշանտըն հօթընէ ժէռա,

23 Իա Բապպ սադըն էլ նապըմ : Ու ուի ճէվապ

տա՝ ու հօ. Ի՛ք քօ տէսթէ խօ պը մըռա ը

սահանէ քըր, առի տէ մըն պըտա տէսթ :

24 Պըռա Գուռէ մէռուվ տը չօ չափան քօ ժը պոյ

ուի հաթը նըվիսանտըն. համա վայ ժը աւ մէ-

ռուվռա, քօ Գուռէ մէռուվ պը տէսթէ ուի

տէ պէ թէսլիմ պուն, աւ մէռուվ ժը տիյէ

խօ զա նա պանա՝ ժէռա հէնի գանձ պու :

25 Ճէվապ տա Իէհուտա քը ուի տէ տէսթ պը-

տանա՝ ու հօ. Իա՛ խօճա, սադըն էլ նապըմ,

հօ ժէռա. Իա հօ :

26 Ու չը գաս քօ ուան տը խուարը պուն, Իսա

նանէ սէնտ, միւպարէք քըր ու չըքէնանտ, ու

տա ժը շահրտանուա՝ ու հօ, Պը կըրբն պը

27 խուն. աւ թէնէ մըն է : Ու քեստըքէ սէնտ

չըքըր քըմ՝ տա ժը ուանուա՝ ու հօ. Զուն հէ-

մի ժի վէխուն ժէ. չըմա քօ աւ է խոյնամըն՝

աւ ահտա նօ քօ ժը պոյ փըռան գէ ոըժան-

28 տըն ժը պոյ ալֆըղէ կիւնէյան : Զամա ժը

ոռա տըպէմ, ժը վէ բէվա հէնի ժը մահտա-

լէ մէվ տէ նա վէխում, հաթա վէ ոյէ՛ք քին-

- կա քօ պը ոռա առի նօ վէսում լը նաւա փա-
 29 տիշահիթիյէ Պապէ մըն : Ու բաշէ իւրհի
 քի խօյնտանէ, ռապուն լը ջիյէ վէյթունէ :
- 30 Ուէ չաղէ կօ Խսա, Հուն հէմիյան վէ շէ-
 վէ տէ խուար պըն ժը մըն, չըմա քօ հաթընը-
 31 վիսանտըն քի, Շըվանէ տէ պը խըմ ու միյէ
 32 ճէօլ տէ պալա պըպըն : Համա բաշէ գըյամ
 քըրընէ մըն՝ լը պէր ո՛ էյլէ տէ հառըմ լը
 33 Շէլիլէ : Շէվապ տա փէթըոս ու կօ . Լը-
 քը հէմի ժի ժը դա խուար պըն, համա էյ
 34 տէ խուար նա պըմ, կօ ժէռա Խսա, Պըռա
 տը պէմ ժը դառա . ուէ շէվէ լը բէշ պանտա-
 նէ տիգան սէ ճարան դոյլէ մը ինքեար տէ
 35 պըքի : կօ ժէռա փէթըոս, Սէկէր պը դառա
 մըրըն ժի լաղիմ պէ, էյլէ դա ինքեար նա քըմ .
 ապհա տը կօթը պուն շակըրտան հէմի ժի :
- 36 Ուէ չաղէ Խսա պը ուանոա Գէթսէմանի
 հաթը կօթան ճի քի հաթ, ու կօ ժը ուանոա .
 Լը վըր ոօնին՝ հաթա քօ էյլ հառըմ լը ուէ
 37 նըմէճ պըքըմ : Ու պը խօռա պը սէնտընէ
 փէթըոսէ ու հէրտու գուռէ Օէբէթոսէ .
 պաշանտ գասապէթ քըրընէ ու հաճէթ քըրը-
 38 նէ : Ուէ չաղէ կօ ժը ուանոա, Շանէ մըն
 գասա մըրընէ պը գասապէթ է, լը վըր պը
 39 սէքընըն, ու պը մըռա հէշար պը մինըն : Ու
 հընըքի լը բէշ չու՝ լը սէր ոու քէթ, նըմէճ
 քըր ու կօ, Լա՛ Պապէ մըն, էրքը մըմփուն
 հէյէ, պըռա աւ քեասըքէ ժը մըն պը պըհու-

- րա. համա նա պը խօստընէ մըն իլլա պը խօս-
- 40 տընէ դա պըպա : Ու հաթը շահըրտանուա .
ու ուան լը խալէտա տի . ու տէժը ժը փէթ-
լոսուա , Ս ուսան սաաթ թի ժի հուն նը քա-
- 41 ըը պուն պը մըուա հէշար պը սէքընըն : Հէ-
շար պը սէքընըն ու նըմէճ պըքըն՝ քօ լը նալ-
թէրճուպայէ նա գէվըն . պըուա բուհ հազըր է ,
- 42 համա թէն զայիֆ է : Տիսա իքինճի ճարան
չու նըմէճ քըր՝ ու կօ . Եա՛ Պալէ մըն , էր-
քը մըմքիւն նընը քի աւ քեասըքէ ժը մը պը
պըհուրա էրքը ժէ նա վէսուա՛ , պըրա մէրա-
- 43 մէ դա պըպա : Ու տիսա հաթը ուան լը խա-
վէտա տի . չըմա քօ ջահվէ ուան կըրան պու-
- 44 պուն : Պէրտա ուան՝ ու չու իւչիւնճիւ ճարան
45 նըմէճ քըր . ու տիսա աւ խապէր կօ : Ուէ
չաղէ հաթը շահըրտանուա ու կօ ժը ուանուա ,
ժը վէ բէվա խալտա հառըն ու րահաթ պը
պըն . վահա սաաթ կըհիշթ , ու Վուռէ մէ-
ռուվ լը տէսթէ կիւնէքեարան թէսլիւ տը
- 46 պա : Ուապըն ժը վըր էմ՝ հառըն , չըմա քօ
վահա կըհիշթը աւ քօ տէ մը տէսթ պըսը :
- 47 Ու հէժա ուի աւ խապէրան տը տա , վահա
Եէհուտա ժը տուանզտուն եէքի հաթ , ու լւէ-
ռա փըռ գալապալըղ ժը իխթիարէ ճըվաթան
ու ժը պաշ խախաման պը քէրան ու պը տա-
- 48 րան : Ու ուի տէսթ տայող ժը ուանուա նըշան
քի պը տայընէ կօթը պու . Վի քօ մը ոա-
- 49 միսա աւ է , աուի պը կըրըն : Ու զուվա լը

- պա Խսա հաթ Կօ. Սէլամ ժը գառա եւ խօս
 50 ճա, ու առի ումիսա: Ու Խսա ժէռա Կօ,
 Լա տօսթ, գու չըմա հաթի. ուէ չաղէ հա-
 թըն տէսթ ամէթըն Խսայէ ու կըրթըն ուի:
 51 Ու վահա առան քօ պը Խսառա պուն, եէքի
 ժը ուան տէսթէ խօ աւէթ ու քէրա խօ քշանտ
 լը խըլմէթքեարէ պաշ խախամէ ու կօյա ուի
 52 Ճիյէ քըր: Ուէ չաղէ Խսա Կօ ժէռա, Վէրա
 խօ Ճիյէ խօ վէկէռինէ, չըմա քօ հէմի քէր քը-
 53 շանտողան պը քէրէ տէ հէլաք պըտըն: Կու
 չը թախմին տըքի երքը էղ նըքարըմ ժը պա-
 վէ խօռա լավա քըրընէ ու նուա պը կինի ժը
 մըռա ժը տուանգտահալայան ղէտէ մէլէքան:
 54 Համա չափան տէ թէմամ պըպըն քէթըպան
 էրքը լազըմ է ամհա պուն:
 55 Ուէ չաղէ ժը գալապառա Կօ Խսա. Սը
 կըրթընէ ոգա լը սէր տըղ հուն պը քէրան
 ու պը տարան ուպուն. հէր ոօ լը նավ տա-
 ճարտա պը ոռա տը ոօնըշդը պըլմ ու թա-
 լիւմ տը քըրը պըլմ, ու հուն մը նա կըրթըն:
 56 Ու աւ հէմիան ժը պօյ թամամ պունէ քըթէ-
 պէ փէյրէմպէրան պու. ուէ չաղէ շահըրտան
 կըշք ուի պէրտան ու ուէվին:
 57 Ու ուան կըրթըն Խսայէ պըրըն ժը Գայիա-
 փա խախամ պաշիռա, լը քօ քի քիւթիպան
 58 ու իւթիարան հաթը պուն ճըվանտըն. Ու
 փէթըռօս ժը տուրվա լը բէյ ուիտա չու հա-
 թա հափա խախամ պաշիյէ, ու քէթը հըն-

- տուռ պը խըզմէ թքեարանուս ոսնըշդ. քօ տխը-
- 59 բէ պը պինը: Ու պաշ խախաման ու շէյլու
կըշք լը սէր Իսայէ տարավ շահատէթի քի ա-
- 60 րամիշ տը քըրը պուն. քօ ուի պը դուժըն: Հա-
մանա տիթըն ու փրո տարավ շահատան հաթըն
ժի տիտա նատիթըն. բաշէ հաթըն տու տարավ
- 61 շահտան, Տը կօթը պուն, Լըքը ուիա խապէր
պը տա. Լը տը քարըմ տաճարէ Խօտէ հէյոշան-
- 62 տընէ ու նալա սէ ոջանտա ջէ քըրըն: Ու խա-
խամ պաշի պը ուսպունէ՝ ժէոա կօ. Ղէվապ քի
նա տի. ուանան լը սէր դաշը շահատէթի տը քըն.
- 63 ու Խաա հըսգօթ պու պու: Ղէվապ տա խա-
խամ պաշի՝ ու կօ ժէոա. Պը սաղ Լըւհ գա
սօնաէ տը տըմ, էրքը ժը մըոա պէժի՝ էրքը
- 64 գույի Սէսիհ Վուռէ Խօտէ: Կօ ժէոա Խ-
սա. Վա կօ. համա տէժըմ՝ ժը ոոա, ժը վէ
բէվա տէ պը պինըն Վուռէ մէոուվ լը անիյէ
սաղէ Վուտընէթէ հաթը ոսնըշտըն. ու պը
- 65 ալընէ աղիւմանան հաթըն: Ուէ չաղէ պաշ
իմամ քըւա խօ գաթանտ՝ ու կօ. հէնի շա-
հատան ժը մէոա չը լաղըմ ըն. վահա հուն
- 66 պըհիտըն տըժմինա ուի. Ժը ոոա չալան տը
խոյա. ուան ճէվապ տան ու կօն. Ժը մըրըն-
- 67 ոա մըսթահադ է: Ուէ չաղէ թու քըրըն լը
ոույա ուի, պը փրոմըսթա քութանը ուի. ու
- 68 հընըքան ժի սիլէ տը խըսթը պուն ու տը կօ
թը պուն. Ժը մէոա փէյղէմպէրիթի պըքաէյ
Սէսիհ. քի է աւ քօ ժը գաոա խըսթ:

- 69 Համա փէթրոս տէրվա լը հաճէտա ու-
տընը պու, ու հաթը գարվաշ քի լը պա լէ ու
70 Կօ. Պու ժի պը ճ'էլիլի Խսա պույ: Ու ուի լը
պէր հէմիյան ինքեար քըր ու Կօ, Լըքը եղ
71 նը զանըմ գու չը տէժի: Ու ուի չը գաս քօ լը
տէրիյէ հաճէ տը պըհուրը պու, պաշգա
գիլ քի տի ուի, ու ուան քօ լը ուէ պուն՝ Կօ ժը
ուանոա, Ուիա ժի պը Խսայէ՝ Լըսուանիոա պու:
72 Ու ուի՝ Լը մէռուլ նը զանըմ՝ պըսօնտէ ինքեար
73 քըր: Ու բաշէ հընըք ժի ուան քօ լը ուէ պուն
հաթըն ու Կօնը ժը փէթրոսուա. Պըռա գու
ժի ժը ուան ի, չըմա քօ խապէրա դա, պէլի
74 տըքա դա: Ուէ չաղէ պաշլանտը լանէթ քը-
րընէ ու սօնտ խուարընէ, Լըքը եղ ուի մէ-
ռուվէ նը զանըմ, ու զուվա տիք պանտա:
75 Ու փէթրոս խապէրա Խսայէ պիրա խօ անի.
էրքը լը բէշ պանտանէ տիք՝ սէ ճարան դույէ
մը ինքեար պըքի. ու տէրվա ռապու՝ փըռ
դահլ կըրիա:

ՍԻՐ 27

- 1 Ու քինկա քօ սըպէ պու, պաշ իմաման կըշք
ու ինթիարէ ճըվաթան շափռ քըրըն ժը պոյ
2 Խսա էրքը ուի պը գուժըն: Ու աուի պը կըրէ-
տանէ պըրըն. ու աուի լը տէսթէ Պօնտոսյու
3 Փիլատոսէ տանը: Ուէ չաղէ Եէհուտա քօ
տուի տէսթտա, պըտիթընէ էրքը լը սէր ուի

- Տէօքմ պու, փիշման պու՝ սի փարչա զիվ
 վէկէռանտ ժը պաշ իմամանուա ու իխթիա-
 4 րանուա կօ, ժը պոյ տէսթ տայընէ մըն պէ-
 սուչ խօյն՝ մը կիւնէ քրո. ու ուան կօնը, ժը
 5 մէռա չը. դու զանի: Ու զիվէ լը նաւա տա-
 ճարէ ավէթ ու չու, ու չու աուի խօ ալըգանտ:
 6 Ու պաշ խախաման զիվէ պը սէնտընէ կօնը,
 Լուի լը խազնայէ տաճարէ տադինըն ճայիվ
 7 նընը. չըմա քօ աւ պահայէ խօյն է: Պը շափո
 քրըրնէ՝ պը ուի զէվիյէ բըրուտէ քըռին, ժը պոյ
 8 մէզէյէ դարիպանուա: ժը պոյ ուի՝ հաթա
 ուէ ոյէ աւ զէվի՝ զէվիյէ խույնէ հաթը կա-
 9 զի քըրըն: Ուէ չաղէ թամամ պու պը տէս-
 թէ Խրիփիա փէյղէմպէր հաթը կօթան. Ու
 սէնտըն աւ սի փարչա զիվէ պահայէ հաթը
 ֆըռօթան. քը հընըքան ժը դուռէ Խսրայիլէ
 10 պահա գաթանտըն: Ու տանը աուէ ժը զէ-
 վիյէ բըրուտա չափան քօ Խօտէ ժը մըռա էմր
 11 քըր: Ու Խսա լը պէր վալիյէ սէքընանտ.
 վալի փըռս քըր ժէ ու կօ. փառիշահ է Լէ-
 հուտիան դուի. ու Խսա կօ ժէռա. Պու
 12 տէժի: Ութա տօղ քըրընէ ժէ պաշ իմա-
 ման հէմ իխթիարան, գա ճէվապ նա տա:
 13 Ուէ չաղէ Փիլատոս ժէռա կօ. Լը սէր դա չը-
 գաս դըշդան շահատէթի տըքըն՝ դու նա՞ պը-
 14 հիսի: Պաթ ժը եէք խապէրուա պիլէ՝ ժէ-
 ռա ճէվապ նէ տա. վուսան քօ փըռ թաճուպ
 քըր վալի:

- 15 Համա ատէթա վալի հապու՝ քօ լը հէր պայրամտա ժը ճէմաթուա կրէտան քի պէրտէ
- 16 քի քօ տը խօստը պուն : Ուէ չաղէ ժը ուան-
ոա Բարաբբա հաթը կօթան մէշհուր մահ-
- 17 պուն քի հապու : Վինկա քօ հաթըն ճըվան-
տըն . կօ ժը ուանոա փիլատոս , Վի՛ ժան տը
խուազըն քօ ժը ոոա պէրտըմ , Բարաբբա՛ եա
- 18 Խաա քօ Սէսիհ դէ կօթան : Չըմա քօ տըղա-
նը պու՝ քօ աուի ժը պոյ հասուտիյէ տէսթ
տա պուն :
- 19 Ու քինկա քօ ուիլը քիւրսիյէ շէրիաթէ ու-
նըշտի պու , ժընա ուի շիանտը ժէոա՝ ու կօ ,
Շըղուլէ դա թուննա պը աւ սատըգ քէսէ-
ոա . չըմա քօ իոօ լը խավէտա ժը պոյ ուի էզ
- 20 փըռ քըշանտըմ : Համա պաշ իմաման ու
իխթիարան ճէմաթան պանտուրմիշ քըրըն ,
քօ Բարաբբայէ պը խուազըն ու Խաա հէլաք
պըքըն :
- 21 Ու վալի ժը ուանոա ճէվապ տա՝ ու կօ .
Ժը աւ հէրտոյան քի՛ ժանէ տը խուազըն՝ քօ
ժը ոոա պէրտըմ . ու ուան կօթըն , Բարաբ-
- 22 բայէ : Փիլատոս կօ ժը ուանոա . Լէ չը՝ պը
- 23 քըմ Խապէ քօ Սէսիհ դէ կօթան : Հէմի
ժի կօթըն . Պըրա պէ խաչ քըրըն , ու կօ ժը
ուանոա , Չը՝ ամէլ քի քէօթի շըղուլի . ու ուան
հէնի փըռ կազի տըքըրը պուն ու տը կօթը
- 24 պուն . Պըրա պէ խաչ քըրըն : Ու փիլատոս
պը տիթընէ քօ Փայտա քի նա պը , էէ հէնի

- փրո վէլվէլէ տը պա . ալէ սէնտ լը պէր ճը-
վաթան տէսթէ խօ շուշթ՝ ու կօ . Եղ ժը աւ
25 պէսուչ խօյնէ փաք լմ . հուն պը զանըն : Ու
հէմի գազմ ճէվապ տան ու կօն . Խույնա
աուի լը սէր մէ ու լը սէր էվատէ մէ պը պա :
26 Ուէ չաղէ Բարաբբայէ պէրտա ժը ուանուա ,
ու Խսա պը քութանէ տէսթէ ուան տա քօ պէ
27 խաչ քրորն : Ուէ չաղէ տաքէրէ փայ լը հըն-
տուուէ տիվանխանայէ կըրթըն Խսայէ , ու
28 հէմի պէօլիւկէ լը սէր ուի ճըվանտըն : Գահ-
ղի քրորն ուի ու ժէուա խէլաթէ սօռ բէ քը-
29 րըն : Ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը ջէքըրը-
նէ լը սէրէ ուի տանին ու գամիշքի լը տէսթէ
ուի ուսթ , ու պէր ուիտա լը սէր չէօքան պը
հաթընէ մէսգարա տը քրոր պուն ու տը կօ .
թը պուն . Ելամ ժը դաուա եա՛ փատիշահէ
30 Եէհուտիան : Ու լը սէր ուի պը թու քրորնէ՝
գամիշէ տը կըրթը պուն ու սէրէ ուի տը քու-
31 թա պուն : Ու աուի բաշէ մէսգարա քրորնէ
խէլաթէ ժէ շէլանտըն . ու ճըրէ ուի բէ քրորն
ժէուա , ու պրորնը ուի լը խաչէ՝ ուսպունուա :
32 Ու ուան տէրվա ուսպունէ նալէ ուի Դ ըմհուն
եէքի Կիւրէնայը տին՝ աուի սուխրա կըրթըն
33 քօ խաչէ ուի հէլ կըրէ : Ու հաթըն աւ ճիյէ
քօ Գօշիօթա դէ կօթան , եանի ճիյէ սէրի ժէ
34 քրորնէ : Ու ժէուա պը էօտ թէվ պուն սիր-
քա տանը քօ վէխու , ու քինկա քօ դամէ ուի
35 սէնտ վէխուարըն նա տը խօստը պու : Ու

- յիսթա նահան Խսա պը տէնկ քի պըլընտ կա
 զի քըր ու կօ, Լչըն՝ Լչըն՝ լամա սապաքթանի
 եանի Եա՝ Լլաճէ մըն՝ Լլաճէ մըն՝ դա չը-
 47 մա մը թէրկ քըր: Ժը ուան հընդան՝ քօ լը
 ուէ սէքընի պուն, քինկա քօ պըհիստըն, տը
 48 կօթը պուն. Լուի Խլիայէ կաղի տըքա: Ու
 ժը ուան եէքէ պազտա սիւնկէր քի կըրթ պը
 սիքքա դըժա քըր լը սէր գամիշ քի փէչա ու
 49 տա ժէոա քօ վէխու: Ու պուա տընան տը
 կօթը պուն, պէրտէ էմ մէզէքըն Խլիա դէ ուի
 խալաս քըրընէ:
 50 Ու Խսա տիսա պը պըլընտ սառնտ քի կազի
 51 քըր ու ճանէ խօ թէսլիմ քըր: Ու վահա
 փէրտէյէ տտճարէ ժը ժօրտա հաթա ժէր տը-
 տոյան գաթյա ու արտ լէրզա ու զընարան
 52 Փագըթըն. Ու թըրպան հաթըն վէպուն ու
 թէնէ փըռ ազիզան քօ խափտա չու պուն գը-
 53 յամ քըրըն: Ու ժը թըրպան ռապուն բա-
 շէ գըյամ քըրընէ՝ ու քէթըն լը պաժէրէ
 մուգատաս, ու ժը փըռանուա խույայի պուն:
 54 Համա եիւզպաշի ու բէոա ուան քօ Խսայէ
 տը բէ պուն, քինկա քօ տին զէլզէլէյէ ու աւ
 դըչդան քօ պուն՝ փըռ թըռսիան, ու կօն. Պը-
 ռա աուի Գուռէ Խօտէ պու:
 55 Ու լը ուէ՝ ժը տուրվէ նըհէոթօղ փըռ ժը-
 նան հապուն. քօ ուան ժը ճ՛էլիլ լը բէյ Խսա
 56 ժէոա խըզմէթ քըրընուա հաթը պուն. Կօ
 լը նալ ուանտա պու Սէյրէմ Սագթալինի ու

Եւագոյ հէմ տիյէ Եօսա Մէյրէմ ու տիյէ
գուռէդ Օւէբէդոսէ :

57 Ու քինկա քօ էվար պու ժը Գարիպ ուամե
մէնուվ քի զէնկին հաթ քօ նալէ ուի Եուսիֆ

58 պու, քօ ուի ժի շակըրտէ Իսա պու. Ուիա լը
պա փիլատոսէ պը չունտընէ թէնէ Իսա տէ-
լէէ քըր. ուէ չալէ փիլատոսէմը քըր քօ թէ-

59 նէ պը տըն : Ու Եուսիֆ թէնէ սէնտ պը փաք

60 չարչէֆան քէֆէն քըր, Ու տանի լը թըրպ
քի նօ՝ քօ ժը գէվըր քօլա պու, ու գէվըր քի
մէզըն լը տէրիյէ թըրպէ պը կէռ քըրընէ. ու

61 չու : Ու լը ուէ պու Մէյրէմ Մագթալինի
ու Մէյրէմէ տըն՝ լը պէր թըրպէ հաթը ու-
նըշտըն :

62 Ու աւ ոջա տըն քօ լը բաշ ինէ պու. պաշ
իմաման ու ֆարիսիան հաթըն ճըվանտըն լը

63 պա փիլատոսէ. ու կօն, Եւ էֆէնտիյէ մէ
պիրա մէ գէ քօ աւ տարալի լը ռիսմա սաղ
պուռնէ խօ տը կօթը : Բօ լը բաշէ սէ ոջան

64 տէ դըյամ պըքըմ : Եուա էմը պըքա քօ
հաթա սէ ու թըրպէ գանձ պը բէն՝ նա պը-
քի շակըրտէ ուի պը շէվէ պէն՝ աուի պը տը-
զըն. ու ժը ճըվաթուա պէժըն, էրքը ժը մըրիան
ուպու. ու տարալիյէ բաշին ժը ալուլին քօթի

65 պըպա : Փիրատոս ժը ուտնուա կօ, Պէքճիյէ դ
հէյէ. հառըն չալան քօ աըղանին պը բէն :

66 Ու ուան ժի չուն գանձ թըրպէ խօտի քըրըն,
ու մէօհը քըրըն գէվըրէ պը պէքճիան :

- 1 Ու էփարա շէմսայէ քօ ռօյա ավուլէ հաֆթէ սրպէ տըպա, հաթը Մէյրէմ Մագթալինի ու Մէյրէմէ տըն, ժը պօյ նըհէռթընէ թըր-
- 2 պէ: Ու վահա զէլլէլէ քի մէզըն պու. չըմա քօ մէլէքէ Խօտէ ժը ազիւմանան հաթը խուարէ, չու ժը տէրիյէ գէվըր լը պլիքի կէռ
- 3 քըր ու լը սէր ուի ոօնըշտ. Ու չահրայէ ուի ոգա պրուսք պու, ու ճըլէ ուի ոգա պէրֆ սը-
- 4 վի պու: Ու ժը թըռսա ուի ուան քօ տը բէ
- 5 պուն տըզտիան, ու ոգա մըրի պուն: Շէփաս տա մէլէք՝ ու կօ ժը ժընանուա. չուն մէ թըռսըն, զանըմ քօ հաթը խաչ պուն Խսայէ ա-
- 6 լամիշ տըքըն: Աւ լըվըր նընը, չըմա քօ գըյամ քըր չավան քօ կօ. Որըն մէզէքըն աւ ճի
- 7 լը քօ քի ուպա պու. Ու զուվա հառըն ժը շակըրտէգ ուիռա պէժըն, էրքը գըյամ կըրթ, ու վահա լը պէր ո՞լը Շէլիլէ տը չօ. լը ուէ տէ պը
- 8 պինըն ուի, վահա մը ժը ոռա խապէր տա: Ու զուվա ժը թըռպէ ուպուն պը թըռս ու պը մէզըն շաղպունէ. տը պազիյա պուն ժը շակըրտան-
- 9 ու խապէր քըրընէ: Ու վահա Խսա լազա ուան պու ու կօ, Սէլամ ժը ոռա: Ու ուան չուն լըն-
- 10 կէ ուի կըրթըն ու սէճտէ քըրըն ժէռա: Ուէ չաղէ Խսա ժը ուանուա կօ. Մէ թըռսըն. հառըն ժը պրէյ մըռա պէժըն. քօ լը Շէլիլէ հառըն, ու լը ուէ տէ մըն պը պինըն:

- 11 Ու քինկա քօ ուան չուն ժը պէքճիան հընըք
հաթըն լը պաժէր ու ժը պաշ իմամանու հա-
- 12 քանտըն հէմի դըշդան քօ հաթը պուն : Ու
ուան պը իսթիարանու թէւ պը ճըվանտընէ՝
չէվը քըրըն՝ փըռ տըրաւ տան ժը աքէրան-
- 13 ռա, ու կօն : Պէժըն էրքը շահըրտէ ուի պը
չէվէ հաթըն աուի տըղին քինկա քօ էմ լը խաւ-
- 14 տա պուն : Երքը աւ դըշդ տը կէ կօյա վա-
ղիէ, էմ ուի դանտուրմիշ տըքըն, ու ո՛ ժի
- 15 պէղէմ տըքըն : Ու ուան ժի տըրաւէ սէն-
տըն չավան քօ հին պուն վուսան քըրըն. ու
աւ խապէր ժը նաւա Եէհուտիան ռապու-
հաթա ուէ ոչիէ :
- 16 Համա եանգտահ շահըրտան չուն լը ճէ-
ղիէ աւ ջիէ, լը քօ քի Խսա ժը ուանու թէր-
- 17 թիպ քըրը պուն : Վինկա քօ ուի տին՝ սէճտէ
քըրըն ժէռա, ու հընըքան պը վէսվէսէ պուն :
- 18 Ու Խսա պը նէղ պուննէ՝ պը ուանու խապէր
տա՝ ու կօ. Եր աղիւմանան ու լը արտէ հէմի
- 19 հէօքմաթան ժը մըռա հաթը տայըն : Վուա
հառըն հէմի միլլէթան թաղիմ պըքըն, ու
թահֆիլ պըքըն ուան պը նավէ Պապա ու
- 20 Պուռ ու Ռուհ էլ գուտա. Հին պըքըն ժը
ուանու քը աւ հէմի դըշդան պը բէն՝ չք քօ մը
ժը ուա թէնպիհ քըրը, ու վահա հէմի ու էղ
պը ուա մա՝ հաթա ախրէ տընէ :

ԻՆՃԻՒՆ ԳԸ ԳԸՎԼԸ

ՄԸՐԳՈՍ

ՍԻՐ 4

- 1 Ավուկէ Ինճիլէ գուռէ Խօտէ Խաա էլ
- 2 Մէսիհ է: Չափան քօ լը նափա փէյղէմ-
պերան հաթը նըվիսանտըն, վաճա էզ մէլէ-
քէ խօ տը շէյինիմ լը բէշ դատա, քը տէ
- 3 Ռիյա դա լը պէր դա հազըր պըքա: Տէն-
կէք քօ լը չէօլէտա կայի տըքա, հազըր պը-
քըն Ռիյա Խօտէ ու թարիփէ ուի ոաոդ պը-
- 4 քըն: Եուհաննա լը չէօլէտա թաճֆիլ տը-
քըր, ու թաճֆիլ պուռնէ թօպայէ վազ տը-
- 5 քըր, ժը պօյ ափփըղէ կիւնէյան: Ու հէմի
տիյարէ Եէհուտիսթան ու Վուտսուշէրիֆիան
հէմի ժէռա տըչու պուռն ու թաճֆիլ տը պօ
պուռն ժէ լը նափ չայէ Եօրտան՝ պը իգրար
- 6 քըրընէ կիւնէ խօ: Ու Եուհաննա միւյա
տէվէ ուրկըրթի պուռ, ու բըշգա խօ գայիշ
կրէտա: Ու դաամէ ուի գումլ ու հընկըֆէ
- 7 հապանի պուռ: Սաղ տըքըր ու տը կօթ.
Լը բէյ մը ժը մըն զախմ գէ, քը էզ լայիգ՝
նընլմ նըլմ պուռն՝ ժը պօյ վէքըրընէ կըրա

- 8 սօլէ ուի: Սը ո՛ պը ալ թահֆիլ քըն
համա աւ պը Ռուհ էլ Գուտս տէ թահֆիլ
պըքը:
- 9 Ու պու քի՝ ուէ ոջան Խսա ժը Լապա-
րէթէ Ղ'էլիլիան հաթ, ու թահֆիլ պու ժը
- 10 Եուհաննա լը նալ Եօրտան: Ու զուվա ժը
ալէ տէր հաթըն վա, վէ պուն է աղիւմա-
նան, ու ժէր հաթընէ Ռուհէ ոգա գալօգ լը
- 11 սէր ուի՝ տի: Ու տէնկ քի հաթ ժը աղիւ-
մանան, ու պը Խոյի Գուտէ մըն տէ-
- 12 լալի ժը դա րաղի պում: Ու զուվա Ռուհա-
- 13 ուի լը չէօլէ տէր անի: Ու աուի չըլ ու լըվէ
պու. ժը Շէյդան թէրճիւպա հաթը պուն,
պը ճանաւարանուա պու, ու մէլէքան ժէնա
- 14 Խըղմէթ տըքըրը պուն: Ու բաշէ թէսլիմ
պուն է Եուհաննա՝ Խսա հաթը լը Ղ'էլիլէ,
միւթտէյէ փատիշահիթիյէ Խօտէ վալ տըքըր,
- 15 ու տը կօթ: Երբը ոխթ թամամ պու է, ու
փատիշահիթիյէ Խօտէ նէլ պու է. թօպա
պըքըն, ու ժը Ինճիլուա իման պինըն:
- 16 Ու քինկա քօ ժը քէնարէ պահրէ Ղ'էլի-
լիան տը պըհուրը պու, Շըմհուն ու պրէյ
Շըմհուն Ենտրիասէ տի, քօ լը պահրէ թօռ
տալէթը պուն. չըմա քօ մահսի կըրթող պուն:
- 17 Ու Խսա կօ ժը ուանուա. Լը բէյ մըն ո՛րըն,
- 18 քը էլ ո՛ սէյտվանէ մէռուվան պըքըմ: Ու
ուան զուվա թօռէ հըշթըն ու լը բէյ ուի
- 19 չուն: Ու ժը ուէ հընըք լը բէշ պը չուն տը-

- նէ. գուռէ Օւէբէթոսէ Նազուպէ, ու պրէյ
 ուի Նուհաննայէ տի. քը ուան ժի լը նաւ
 կէմիյէ թօռէդ խօ մէրամէթ տը քըրը պուն,
 20 ու կազի քըր ուան: Ու զուվա պավէդ խօ
 Օւէբէդոսէ լը կէմիտա պը փալէյանաա պը
 Տիշդընէ լը բէյ ուի չուն:
- 21 Ու քէթըն լը Վաֆարնայումէ, ու զուվա
 լը ույա շէմույէ քէթը լը ճիյէ ճըվադան, ու
 22 Տին տը քըրը պու ուան: Ու թաճիպ տը քըրը
 պուն լը սէր թալիմէ ուի, չըմա քի աւ ժը
 ուանաա ոգա եէքի խօտիյէ Տիւքմաթէ թա-
 լիմ տը քըրը պու. ու նա ոգա քեաթիպան:
- 23 Ու լը ճիյէ ճըվադա ուան մէռուվ քի հա պու,
 քը նափաք ըուհ լը հընտուրէ խօտա հա պու,
 24 քը գիրի քըր' ու կօ. Պէրտէ' լը մապէյնէ
 մա ու է դա չը հայէ, եա' խսայէ Վասրանի.
 քը հաթի մէ հէլաք քըրընէ, էմ զանըն գա
- 25 դու քի ի. Մըղէ խօտէ: խսա թաղիլ քըր
 26 ուի ու կօ. Մալ պը' ու ժը ուի ռապա: Ու
 Րուհէ նափաք աուի հըժըգանտ ու պը պըրընտ
- 27 սառնետ քի գիրա, ու ժէ տէր քէթ: Ու հէ-
 միյան թաճիպ քըրըն, վուսան քօ ժը հէվ ու
 տու փրոս տը քըրը պուն ու տըկօթը պուն,
 աւ չը նօ թալիմ' քիյէ, քօ պը Տիւքմաթ էմր
 տըքա լը սէր ըուհէ նափաքան ժի, ու ժէ-
- 28 ռա միւթէհ տը պըն: Ու նամէ ուի ռապու լը
 հէմի ալիյէ Տ'էլիլիան:
- 29 Ու զուվա ժը ճիյէ ճըվադան ռապու հա-

- թը մալա Շըմհուն ու Լնտրիասէ, պը Լա-
 30 գուպ ու պը Հաննառա : Ու խասույէ
 Շըմհուն պը թա ուղա պու, ու զուվա ժէ-
 31 ու կօթըն ժը պոյ ուի : Ու նէզ պու ժը
 տէսթէ ուի կըրթ ուաքըր ուի, ու թա պէրտա
 ուի, ու ժը ուանուա խըզմէթ տը քըր :
 32 Ու քինկա քօ էվար պու, ոխթա ոօ ալայէ՝
 հէմի ուան քօ լը քէօթի հալտա պուն, ու
 33 պը ճընան ժէռա տը անի պուն : Ու պաթէր
 կըշք լը պէր տէրիյէ հաթը պուն ճըվանտըն :
 34 Ու փըռ նախօշան ժը չէշիտ չէշիտ նախօշիան
 սաղ քըր, ու փըռ ճընան տէր անի, ու ժը
 ճընանուա խապէրտան նա տըտա, չըմա քօ
 ուան աուի տը վանը պուն էրքը Սէսիհէ :
 35 Ու սէրէ սըպէ զուվա պը ուապունէ, ու-
 պու ու չու լը ճիքի պէռիյէ ու լը ուէ նըմէճ
 36 տը քըր : Ու Շըմհուն ու ուան քի բէռա
 37 պուն քէթըն լը տու ուի : Ու քինկա քօ տին
 ուի՝ կօնը ժէռա, էրքը Հէմիան լը դա տը
 38 կէռըն : Ու կօ ժը ուանուա . Որըն էմ հա-
 աըն լը նէզ պուն գասապան, քը լը ուէ ժի
 վազ պըքըմ, չըմա քի էզ ժը պոյ աւ դըշի
 39 հաթըմ : Ու լը ճիյէ ճըվաթա ուան վազ
 տը քըր լը նալա հէմի Ղէլիլիան, ու ճընան
 տէր տը խըթթ :
 40 Ույուզ քի հաթը ժէռա՝ լալա տըքըր, չօք
 տըքըր ու տը կօթ . էրքը պը խուազի՝ տըքա-
 41 ըի մը փաք քըրըն : Ու Իսա պը մէրհամէթ

- քրորնէ՝ տէսթէ խօ տըրէժ քըր, քէթ ժէռա,
 42 ու կօ ժէռա տըր խուազըմ֊ փաք պը: Ու
 քինկա քօ աւ կօ ժէռա, զուվա ույուզիթի
 43 ժէ չու, ու փաք պու: Ու ժէռա պը գազի
 թէնպի՛ճ քրորնէ զուվա աուի տէր ՝քըր, ու
 44 կօ: Սագըն ժը քէսէռա դըշգ քի նա պէժի,
 լէ հառը խօ նիշանէ խախամէ պըտա. ու պըտէ
 հէտիյէ փագըժ պուն է խօ, քօ Ս՝ուսա էմր
 քըր ժը ուանուա՝ ժը պօյ խսպաթ պունէ:
 45 Ու աւ ուա պու տէսթ քըր վաղ քրորնէ ու
 դըշգէ հան խապէր քրորնէ, վուսան քօ հէ-
 նի աւ նա տը քարը պու աշիքեար լը պաժէր
 քի քէթընէ, լէ տէրվա լը ճիյէ եապանտա պու,
 ու ժը հէմէ ալիյան ժէռա տը հաթը պուն:

ՍԽՐ 2

- 1 Ու բաշէ չէնտ ոցյան տիսա լը Վաֆար-
 2 նայումէ քէթ: Ու հաթը պըհիստըն քօ լը
 մալ տա է, ու զուվա փըռան հաթըն ճըվան-
 տըն, վուսան քօ հէնի լը պէր տէրիան ժի ճի
 նա մա, ու ուի քէլամէ Խօտէ ժը ուանուա
 3 տը կօթ: Ու տը հաթը պուն ժէռա՝ պըշար
 մէռուվան հաթը հէլանին քէօթըրում քի տը
 4 անը պուն: Ու քինկա քօ ժը գալապալըղէ
 նա տըքարը պուն նէղէ ուի հաթընէ, հէլը-
 շանտըն խանիյէ աւ մալէ լը քօ քի Խսա պու,
 ու պը դուլ քրորնէ՝ ժէր քրորն աւ լէհէֆէ,

- 5 լը նալա աւ քի քէօթրում աաորդա : Ու Իսա
 իմանէ ուան պը տիթընէ , կօ ժը քէօթրում
 աա . Ի՛յ գուռըք կիւնէյէ դա ժը դառա ավֆ
 6 պու : Ու ժը քեաթիպան հընըքան լը ուէ
 հապուն ոօնըշտի . լը տըէ խօ տը ֆըքըրը
 7 պուն : Չէյէ ուիա քի ավհա տըժմինան տէ-
 ժը . քի տըքարը կիւնէյան ավֆ քըրըն . ժը
 8 եէք Խօտէ թէնէ : Ու Իսա ֆէհմ քըր լը
 լուհէ խօտա , քօ ուան ավհա տիւշիւմիշ տը
 պուն լը տըէ խօտա , ու կօ : Եւ չըյէ լը
 9 տըէ խօտա տիւշիւմիշ տը պըն : Քի ժան
 դօլայ է , ժը քէօթրումնա կօթըն կիւնէյէ
 դա ժը դառա ավֆ պըպըն . Եա պըկըր լէ-
 10 հէֆէ խօ ու պը կէռ կօթըն : Համա ահվա
 քօ պը զանըն , էրքը հէօքմէթէ գուռէ մեռուվ
 հէյէ լը սէր արտէ կիւնէյան ավֆ քըրընէ
 11 (ժը քէօթրումնա կօ) : Ժը դառա տը պէմ ,
 աապէ պըկըր լէհէֆէ խօ ու հառը մալա խօ :
 12 Ու աապու զուվա լէհէֆէ խօ սանտ լը պէր
 հէմիան լը տէրվա աապու , վուսան քօ հէմի-
 ան թաաճիւպ քըրըն , ու ժը Խօտէռա չըքը
 քըրըն ու կօն , էրքը վուսան դըշգ ճարա մէ
 գաթ նէ տի :
 13 Ու աապու լը քէնարէ պահըէ , ու ճըվա-
 թան կըշք ժէռա հաթըն , ու հին տըքըր ուան ,
 14 Ու քինկա քօ տը պըհուրը պու , տի գուռէ
 Եւֆէռա Լէվիէ քօ լը կիւմրիւկ խանէտա
 ագնըշտի պու , ու կօ ժէռա , Ուր լը բէյ մըն .

- 15 ուի ժի ռապու չու լը բէյ ուի : Ու պոռ քի քինկա քօ լը մալա ուի լը սուֆրէտա ոօնըչդի պու, պը Խսառա ու հէմ պը շակըրտէ ուիռա թէվ փըռ կիւմրիւկճիան ու կիւնէքեարան ժի լը սուֆրէտա ոօնըչդի պուն, չըմա քի փըռան
- 16 հապուն քօ լը բէյ ուի տըչօ պուն : Համա քեաթիպան ու ֆարիսիան քինկա քօ տին՝ էրքը պը կիւմրիւկճիանռա ու պը կիւնէքեարանռա տը խօ, կօնը ժը շակըրտէ ուիռա, Չըմա վուսան պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէքեարան տը խօ ու վէ տը խօ : Ու քինկա քօ պը հիսթը Խսա կօ ժը ուանռա, ժը սաղանռա հէքիմ նա լալըմ է լէ ժը նախօշանռա. էզ նա հաթըմ սատըղան կաղի քըրընէ, լէ կիւնէքեարան :
- 18 Ու շակըրտէ Հաննա ու հէմ ֆարիսիան ոօճի տը կըրթը պուն հաթըն աւ ժիռա կօթըն . Չըմա շակըրտէդ Հաննա հէմ ֆարիսիան ոօճի տը կըրըն, ու շակըրտէդ դա ոօճի նա կըրըն : Ու Խսա կօ ժը ուանռա. մէկէք գապիլ է գուռէգ տալադան՝ չըգաս քօ դավա պը ուանռայէ՝ ոօճի պը կըրըն, չըգաս քօ գավա պը ուանռայէ գապիլ նընը ոօճի կըրդըն :
- 20 Համա ռօյան տէ պէն քօ զավա ժը ուան տէ պէ սէնտըն, ու լը ուէ դէմանէ, լը ուէ ու
- 21 յանտա ոօճի տէ պըկըրըն : Ու քէպի փարչայէ ճըլէ նօ, լը սէր ճըլէ գէվըն փինա նա տըրու, էրքը նա, ժը գէվըն տըսդինը նօ . քը

- Թէրիթիյէ ուի պու, ու գաթանտըն Հէնի
 22 պէթէր տը պա : Ու նա՛ ժի եէքի մէյէ նո
 տա դինը լը նալա մէշգէ գէվըն, երբը նա՛ մէ-
 յէ նո մէշգան տը գաթինը. մէյ տը ուրժը,
 ու մէշգան վունտա տըպըն. լէ մէյէ նո լը
 նալա մէշգէ նոյան գէ տադինըն :
- 23 Ու պու քի լը ոյա շէմույէ աուի ժը նալ
 զէվիան տը պըհուրի պու, ու շակըրտան քո
 տըջօ պուն, տէսթ քըրըն սէրիյէ կէնըմ գուր-
 24 ֆանտընէ, ու խուարընէ : Ու ֆարիսիան կօնը
 ժէռա. Մէգէքէ չը տըքըն լը ոյա շէմույէ,
 25 քը ճայիզ նընը : Ու Իսա կօ ժը ուանռա,
 Հուն գաթ նա՛ խօնտըն քըրընէ Տալուտ,
 քինկա քօ լալըմ պու. ու պըջի պու աուի ու
 26 աուան քի բէռա պուն : Չալան լը կիւնա
 Լպիթար պաշ իմամէ քէթ լը մալա Խօտէ,
 ու նանէդ հուզուրէ խուար ու տա ժը ուան-
 ռա. ուան քի բէռա պուն, քը ժը իմաման-
 ռա պաշգա ժը եէքէռա ճայիզ նա պու խու-
 27 արընէ : Ու կօ ժը ուանռա, Հէմու ժը
 պոյ մէռուվ պու, ու նա՛ մէռուվ ժը պոյ շէ-
 28 մուէ : Սլուսան քօ՝ Գուռէ մէռուվ խօտիյէ
 շէմու ժի է :

ՍԵՐ 3

- 1 Ու Տիսա քէթ լը ճիյէ ճըվաթան. ու լը
 վէ մէռուվ քի հա պու, քը տէսթէ ուի հըշք

- 2 պու պու: Ու լէ մէղէ տը քըրը պուն քօ
լը ոցյա շէմուէ աուի սաղ տըքա՞. քօ ժէ
- 3 կաղընան պըքըն: Ու ուի կօ ժը տէսթէ
հըշք պուն մէռուվրա. Ուսպէ լը օրհայս պը
- 4 սէքընը: Ու կօ ժը ուանուա լը ոցյա (է-
մուտա ամէլէ գանճ քըրըն ճայիզ է, եա ա-
մէլէ քէօթի քըրըն, ճա՞ն քի իալաս քըրըն,
կախօտ վունտա քըրըն. համա ուան հըսօթ
- 5 քըրըն: Ու Իսա լը սէր ուան պը նըհէռ-
թընէ, պը հէռս պուն, ժը պոյ քէօր պունէ
տըլէ ուան հաթը գասալէթ պուն, ժը ուի մէ-
ռուվրա կօ. հէսթէ իս տըրէժ քը, ու ուի
ժի տըրէժ քըր, ու տէսթէ ուի ոընտ պու:
- 6 Ու ֆարիսիան պը Հէրօտիսիանուա թէվ վու-
վա ռապուն լը տէրվա, շափը տըքըրը պուն
ժը պոյ ուի էրքը չափան աուի հէլաք պըքըն:
- 7 Համա Իսա պը շաէրրտէդ խօռա լը քէ-
նարէ պահրէ չու, ու լը բէյ ուի ժը ճ'էլիլէ
- 8 ու ժը Լէհուտիսթանէ: Ու ժը Գուտսէ ու
ժը Իտումէ ու ժը ալիյէ տընէ Յորդանէ,
փրո ճըվաթան չուն, ու ուան քօ ժը Տիւ-
րոսէ ու ժը Սիդոնէ պուն, փրո ճըվաթան
քինկա քօ տը պըհիտը պուն չըգաս դըշդ
- 9 տը քըր. տը հաթը պուն ժէռա: Ու կօ ժը
շաէրրտէդ խօռա. ժը սէմէտէ խալգէ, լը պա
ուի գայը քի բըջուք պը բէ. քի ժէռա սըխ-
- 10 լէթ նաքըն: Չըմա քի փրո մէռուվան սաղ
քըր, վունան քօ՝ հէմի մարազլիան ժը պոյ լէ

- 11 քէթընէ, լը սէր ուի տը քէթը պուն: Ու նախաք բուհան քինկա քօ ուի տը տիթը պուն՝ լը պէր ուի տը քէթը պուն, տը գիրը պուն
- 12 ու տը կօթը պուն: Լըքը դույի Գուռէ Խօտէ: Համա ուի տը դայիտը պու ժը ուանաւա քօ աուի աշխար նէ քըն:
- 13 Լը ջիյէ ուա տը պը ու ժը խօռա կազի տըքը աուան քօ՝ աուի խօստ, ու չուն լը պա
- 14 լէ: Ու տուանգտահ իննա թային քըր՝ քը բէռա պըպըն, ու քը ուան պը շէյինէ վալ
- 15 քըրընէ: Ու քը հէօքմաթէ ուան պըպա նախօշիթիան սաղ քըրընուա, ու ճընան տէր
- 16 խըտընուա: Ու նալէ Շըմհունէ փէթըրո
- 17 տանի: Ու գուռէ Օհպտի Եագոնպ ու պրէյ Եագոնպ Հաննա, նալէ ուանան Պօանէրկէս, եանի Գուռէդ կիւրիւթիյէ, տա
- 18 նի: Ու Լնտրիասէ, ու Ֆիլիպօսէ, ու փարգուլիմէ ու Սէտթէյէ ու Թուամայէ ու գուռէ Հալֆա Եագուպէ ու Թատայէ ու Շըմհունէ Վանանի: Ու Եհհուտայէ Խսխարի, աուի քի ուի տէսթ տա:
- 20 Սալքի հաթըն. ու տիպա փրո խալգ ճըվանտըն վուսան քօ դաամ խուարընուա դատիր նէ պուն: Ու քինկա քի գուսումէ ուի պըհիստըն. ուպուն քօ աուի պը կըրըն, չըմա քօ պէհը պույէ տըկօթը պուն: Ու աւքեաթիպան քօ ժը Գուտսէ հաթը պուն տըկօթը պուն քօ՝ Պաալգէպուլէ ուի հէյէ:

- հէմ՝ ժի պը սէրվէրէ ճընան՝ ճընան տէր տը
- 23 խա : Ու ուան լը պալէ պը կազի քըրընէ ,
պը թէմնիլան խապէր տըտա պը ուանուա ,
Շէյթան Շէյթանէ չալան տըքարը տէր
- 24 խըստըն : Ու էրքը փատիշահիթի քի . լը նալ
խօտա դէ ճիհէ պուն , աւ փատիշահիթի ,
- 25 նըքարը պը մինա : Ու էրքը մալ քի լը նալ
խօտա դէ ճիհէ պուն , աւ մալ նըքարը պը մի-
- 26 նա : Ու էրքը Շէյթան աուի լը սէր խօ
ապույէ ու հաթը ճիհէ պուն , աուի նըքա-
- 27 ըր պըմինա , լէ բաշէ ուի հաթիյէ : Ու գաթ
եէքէ նըքարը լը մալա մէր քի պը գէվը ու
մալէ ուի եաղմա պըքա , ու էրքը ալուլ աւ
մեռուվէ մէր կըրէնէ տէ՝ ուէ չաղէ մալէ ուի
- 28 եաղմա պըքա : Պըռա տըպէմ՝ ժը ոռա , էր-
քը հէմի կիւնէան տէ պէն ալֆ պուն ժը
գուռէ մեռուվանուա , ու քիւֆրան , չըգաս քօ
- 29 քիւֆր տըքըն : Համա քի քօ ժը տէր հագ
է Րուհ էլ գուտսէ քիւֆր տէ ժը . ժը ուի-
ռա գաթ լը էպէտա ալֆ տէ թուն նա պա ,
իլա ժը էպէտէ հէօքմէռա տէյնտար տը պը :
- 30 Չըմա քօ տը կօթը պուն , էրքը ըուհէ նա-
փաք հէյէ լը հընտուռէ ուիտա :
- 31 Բաշէ տի ու պրէյէդ ուի հաթըն , ու լը
տէրվէ պը սէքընանտընէ՝ շիանտըն ու աուի
- 32 կազի տըքըրը պուն : Ու խալգ լը չար ալիյէ
ուի ոօնըշդի պուն . ու քինկա քօ կօնը ժէ-
ռա . վահա տի ու պրէյէդ դա լը տէրվա դա

33 տը խուազըն : Դէվապ տա ժը ուանուա ու
 34 կօ, տի ու պրէյէդ մըն քի՛նէ, ու նազար
 քրը լը սէր ուան քօ լը չար ախյէ ուխտա ու-
 նըչդի պուն՝ ու կօ. Ս՝աճա՛ տի ու պրէյէդ
 35 մըն : Չըմա քօ քի քօ մէրամէ Խօտէ տըքա,
 աուխյէ պրէ ու խուչգ ու տիյէ մըն :

ՍԻՐ 4

1 Ու տիսա լը պա պահրէտա տէսթ քրը հըն
 քրըրնէ, ու լը պալէ փըռ խալդ ճըվանտըն,
 փուսան քօ աուի լը կէմիտա քէթ ու լը սէր
 պահրէ ոօնըչտ. ու խալգ հէմիան լը պա պահ-
 2 րէ լը (զուսյիտա) պուն : Ու պը թէմնիլան
 փըռ դըչդան հին տըքրը ժը ուանուա, ու տը
 3 կօթ ժը ուանուա լը թալիմէ խօտա : Պը՛ պը
 հիսըն, վահա դօվքրօղ ժը պօյ դօվ քրըրնէ
 4 ռապու : Ու պու քի ռիթա դօվ քրըրնէ
 հընըքան լը սէր ուէ քէթըն, ու դայրան հա-
 5 թըն ու աուի խուարըն : Ու պաշխասիան լը
 ճիյէ գարաժ քէթըն լը քօ քի փըռ հարի
 թուեն նա պու, ժը գուրիթիյէ հարի թուեն նա
 6 պունէ զուվա շին պու : Ու քինկա քօ դավ
 քէթ կէրմ պու, ու ժը գուրմ թուեն նա պունէ,
 7 հըչք պու : Ու հընըքան քէթըն լը նավա
 ըսթըրիան, ու ըսթըրիան ռապուն ու խէնը-
 8 զանտըն ուի ու ֆէքի նա տա : Ու հընըքան
 լը արտէ օընտ քէթըն, ու ռապու մէզըն պու

Ֆէքի տըտա . ու տը անը պու չը ճիյէ եէքէ
9 սի , ու եէքէ շէղթ ու եէքէ սատ : Ու ժը
ուանուա տը կօթ , ժը քէուա քօ ժը պըհիս-
տընուա կօ հէյէ պրա՛ կօտարի պըքը :

10 Ու քինկա քօ աուի թէնէ մա , աուան քօ
լը պա ուխտա պուն պը տուանգտանուա թէվ ,

11 փըու քըրըն ժէ աւ թէմսիլա : Ու ժը ուան-
ուա կօ , ժը ոուա հաթիյէ տայըն սըրրէ փա-
սիշահիթիյէ խօտէ զանըն . ու համա ժը ուան-
ուա քօ ժը տէրվէնըն , հէր դըշդ պը թէմսի-

12 լա տը պը : Վը պը տիթընէ տէ պըպինըն ,
ու նա պինըն , ու պը պըհիստընէ տէ պը պը-
հիսըն , ու տէ ֆէհմ նա քըն , քը նա պը վէ-

13 կէուըն , ու կիւնէյէ ուան ավֆ պըպա : Ու կօ
ժը ուանուա . Մւ թէմսիլէ հան նը՞ զանըն ,
էրքը վուսան է հուն չափան հէմի թէմսիլան

14 տէ պըզանըն : Վօվ քըրող սէօղէ դօվ տը-

15 քա : Ու լը սէր ուտա պուն դօվան աուանըն ,
լը քօ քի քէլամ դէ աթօղան , ու քինկա քօ
աուի տը պըհիսըն , Հէյթան դէ ու լը տըլէ
ուանտա հաթը աթօղըն քէլամէ տէր տըխա :

16 Ու լը ճիյէ գարաթան հաթը դօվ պուն ուա-
նըն , քը քինկա քօ քէլամէ տը պըհիսըն ,

17 զուվա պը շաղ պունէ գապուլ տըքըն : Ու
ժը պօյ լը նափ խօտա գուրմ թունն նա պունէ
թէնէ հընըք զէման տը սէքընըն , ու բաշէ
քինկա քօ պը սէմէտէ քէլամէ սըխլէթ քի
եա գաօրանտըն քի դէ , զուվա խուար տը

- 18 պըն : Ու լը նաւ ըսթըրիան հաթը դօվ
պուռն ուանըն . քը քինկա քօ քէլամէ տը պը-
- 19 հիսըն : Համա աթղալէ ուէ տընէ ու խաբ-
խաբօքէ զէնկինիթիյէ լը նաւ տը դէվըն ու
քէլամէ տը խէնըգինըն , ու պէ մէյվէ տը պը :
- 20 Ու լը արտէ ոընտ հաթը աթօղան ուանըն ,
քը քէլամէ տը պըհիսըն ու դապուլ տը քըն .
ու մէյվէ տըտըն ժը եէքէ սի ժը եէքէ շէղթ
ժը եէքէ սատ Գ-Բ :
- 21 Հէմ ժը ուանուա կօ , մէկէր չըրա լը պըն
էօլէկէ եա լը պըն լըհէֆէ տադինընուա դէ ,
նա՞ քի ժը պօյ լը սէր շամտան տադինընուա
- 22 դէ : Չըմա քի թուենա վէշարդըն դըշդ քի
քօ տէ աշիքեար նա պը , ու դըշդ քի տըղիգա
- 23 քօ տէ նէյէ մէյտանէ : Դը քէուա քօ ժը
պըհիստընուա կօ հէյէ՝ պրա կօտարի պըքը :
- 24 Ու ժը ուանուա կօ . Մէղէքըն չըքօ հուեն
տը պըհիսըն , պը չը էօլէկէ քօ հուեն տը բէ-
վըն , պը ուի էօլէկէ տէ պէ ժը ոռա բիվան-
տըն , ու ժը ոռա քօ կօտարի տըքըն տէ դէ-
- 25 տա պըպը : Դը քէուա քօ հէյէ ժը ուիուա
տէ պէ տայըն ու ժը աուիուա քօ թուենա չի
քօ ուի հէյէ ժի՝ տէ պէժէ սէնտըն :
- 26 Հէմ տը կօթ , փատիշահիթիյէ Խօտէ ահ-
վայէ , չաւան քօ մէուուվ քի լը արտէ դօվէ
- 27 պըխա : Ու լը շէվ ու լը ոօ խաւտա տըքօ ու
ուա տը պա . ու դօվ շին տըպա ու մէղըն տը-
- 28 պա . աուի՝ նըղանը էրքը չաւան : Չըմա քի

- հարի ժը խօ մէյվէ տըտը, ալուլ կիյայէ, ու
բաշէ սըմպըլէ, ու ժը ուի բէվա դըժա կէնըմ
- 29 լը նաւ սըմպըլտա : Համա քինկա քօ մէյ-
վէ տը տը դուվա տասէ տը շէյինէ, չըմա քի
ոխթա չինանտըն կիյայէ :
- 30 Ու տը կօթ. փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
չըճա պը շըպինըմ, հա պը չը թէմնիլա նը-
- 31 շան պըտըմ : Ոգա հապէ խարտալէ է . քը
աւ լը արտէ ոխթա քօ դէ դօվ պուն, լընա-
վա արտէ պուն ժը հէմի դօվան բըջուք է :
- 32 Համա քինկա քօ դէ դօվ պուն շին տը պը,
ժը հէմի փէնջարան ժի մէզըն տը պը. ու կիւ-
լիյէդ մէզընան դինը, վուսան քօ լը պըն սիյէ
ուխտա տանընէ դէյուէ ասիւմանուա պաս տը պը :
- 33 Ու նուա պը թէմնիլա խապէր տը տա պը
ուանուա քէլամէ քը տըքեարը պուն Ֆէհմ
- 34 քըրընէ : Ու պէ թէմնիլա պը ուանուա դըշդ-
քի խապէր նա տըտա, համա ոխթա խալի
պունէ հէմի ժի պէյան տըքըր ժը շակըրտէդ
խօռա :
- 35 Ու լը ուէ ոօտա քինկա քօ էվար տը պու,
ժը ուանուա կօ. լը ալիյէ տըն էմ պը պըհու-
- 36 ըրն : Ու խալգ հըշդըն ու աուի չափան քօ
լը կէմիտա պու, սանտըն. ու բէռա պաշգա
- 37 կէմիյէդ բըջուգան ժի հապու : Ու մէզըն
ֆըրթուան քի պայէ պու, ու տալղայան լը կէ-
միտա դը ժը տըքըր, վուսան քօ համա դըժա
- 38 տը պու պու : Ու աւ լը ալիյէ բաշէ կէմիյէ

լը սէր պալիվէ խալտա տըջօ պու. աուի ժը
խալվէ քըրըն ու ժէռա կօթըն. եւ՝ Խօճա՝
վա՛հա էմ հէլաք տըպըն հաճէթէ գա նընը :
39 Ու հէշար պու զայիտի լը սէր պայէ, ու ժը
պահրէռա կօ, հէշ պը, լալ պը. ու պա սէ-
40 քընի, ու մէղըն խօշիթի քի պու : Ու կօ ժը
ուանռա. չըմա՞ հուն վուսան Թըռսօքըն, չը-
մա՞ խմանէ ո՞ր թուննա, ու փըռ պըղտիւն ու
ժը հէվուտուռա տըկօթը պուն, աճապա. ուի
ա քիւյէ քօ հէմ պա ու հէմ պահր ժէռա
միւթահ տը պըն :

ՍԷՐ 5

- 1 Ու հաթըն ալիյէ տընէ պահրէ լը ոլաթէ
- 2 Գատարիյան : Ու քինկա քօ աուի ժը կէ-
միյէ հաթը տէր, ժը Թըրպան մէտուվ քի լա-
դա ուի հաթ, քը մուրտար ճընէ ուի հապու :
- 3 Վը մէքեանէ ուի լը Թըրպանտա պու. պը
զէնճիրան ժի քէս քի նա տըքարը պու աուի
- 4 կըրէտը : Չըմա քօ փըռ ճարան աուի հաթը
պու կըրէտան պը գայտան ու պը զէնճիրան,
զէնճիրան տը գուրըֆանտը պու ու գայտան
տը շըքէնանտը պու, ու քէսքի նա տըքարը
- 5 պու աուի զաֆթ քըրընէ : Չըմա քի լը շէ-
վէ ու լը ույէ հէր յիւ լը նալ Թըրպան ու լը
ջիյանտա տը գիրա պու. ու աուի խօ պը դէ-
- 6 վըրան տը քութա : Նուա քինկա քօ ժը

- տուրվա Իսայէ տի, պազիա ու սէճտէ քրք
 7 Ժէոա: Պը պըլընտ սառունտ քի գիրա՝ ու կօ. Չը
 շըղուէ դա պը մըռա հէյէ եա՝ Իսա Պուռէ
 8 Ելլահճթաալայէ, դա պը նապէ Խօտէ սօնա
 քըրընէ տըտըմ մը լը իպէնճիյէ մէխը: (Չը-
 մա քի առի Ժէոա տըկօթը պու. Եա՝ բուհէ
 9 մուրտար Ժը մէռուվէ որը տէր:) Ու Ժէ փըռս
 քրք էրքը նապէ դա չիյէ. ու առի կօ. նապէ
 10 մըն լէգաոնը, չըմա քի էմ փըռըն: Ու փըռ-
 լալա տըքըրը պուն Ժէոա քօ ուան Ժը աւ
 11 տիյարէ տէր նէշէյինէ: Ու լը ուէ նէղէ
 ջիյէ կառան քի մէղըն իընղիր հապու, քը
 12 տը ջէրիա պուն: Ու հէմի ճընան Ժէոա ա
 վա քըրըն ու կօն, մը Ժը իընղիրանուա պը
 13 շէյին է՝ քը լը ուան էմ պը գէվըն: Ու էմը
 քըր Ժը ուանուա ու քինկա քօ տէր քէթըն
 նաիաք բուհան, լը իընղիրան քէթըն ու կա-
 ոան Ժը պազտէքէ պազիան լը պահէ, ու լը
 պահէտա խանրգին. (գասա տու հազարան
 14 հա պուն:) Ու կավանէ իընղիրան, բալի-
 ան, լը պաժարան ու լը կիւնտան խապէր քը-
 րըն, ու ուան ոապուն տիթընէ՝ էրքը աւ չը
 15 դըշդէ քօ պու: Հաթըն լը պա Իսայէ, ու
 տին աւ պը ճըննէ լը ուի քի լէգաոն հէպու,
 ճըլէ խօ որկըրթըն ու ագըլէ ուի լը սէրիտա
 16 ոօնըշտի պու. ու պըղտիան: Ու ուան քօ
 տի պուն Ժը ուանուա նաղլ քըրըն, էրքը չք
 հաթ լը սէր պը ճըննէ, ու հավալէ իընղի-

- 17 ըսն : Ու ժեռա լալա քրորնէ պաշափշ
 18 պուն . քը ժը սինսուէ ուան հառը : Ու քին-
 կա քօ աուի լը կէսիյէ քէթ աւ պը ճըննի
 19 լալա տըքըր ժեռա , քօ բէռա պըպը : Հա-
 մա Խսա աուի պէր նա տա . իլա ժեռա կօ ,
 հառը մալա խօ ժը դըսումէ խօռա , ու նագլ
 պըքա ժը ուանռա չըքօ խօտէ քըր ու մէր-
 20 համէթ քըր ժը դառա : Ու աւ չու , ու տէսթ
 քըր լը ոլաթէ Թէկափուլիսէ վաղ քըրնէ ,
 չը քօ Խսա ժեռա քըր , ու հէմիան ժի թա-
 21 ճիւպ տը մա պուն : Ու Խսա քինկա քօ տի-
 սա լը ալիյէ տընէ պահէ պըհուրի , փըռ խաղ
 ճըվանտըն լը պալէ , ու աուի լը քէնարէ պահ-
 22 լէտա պու . Ու վահա մէղընէ ճըվաթան եէ-
 քի նալէ ուի ճայրուս լը պա ուի հաթ . քին-
 23 կա քօ աուի տի՝ քէթ լը լընկա ուի : Ու փըռ
 լալա տըքըր ժեռա ու տը կօթ , էրքը գիզըքէ
 մըն լը սօն նէֆէստայէ , որը տէսթէ խօ լը
 24 սէր տէյնէ , քը խալաս պըպը ու պը ժի : Ու
 չու բէռա , ու փըռ ճըվաթան լը բէյ ուի տը
 չու պուն . ու ժեռա էզիյէթ տըտա պուն :
 25 Ու լը տուանպտահ սալ ժէ խույն չունտող
 26 լը իլէթ քի պուն ժընըք քի : Վը ժը տէս-
 թէ հէքիման փըռ քըշանտը պու . ու վարի-
 յէթէ խօ հէմի թէլէֆ քըրը պու , ու ֆայտա
 քի նէ տի պու , լէ հէնի պէթէր պու պու :
 27 Վինկա քօ ժը պօյ Խսայէ պըհիսթ լը նալա
 խաղէ ժը բէշվէ հաթ՝ ու լը ճըլէ ուի քէթ :

- 28 Չըմա քօ լը տըլէ խօտա տը կօթ . էրբը թէ-
նէ լը ճըլէ ուի պը գէվըմ տէ խալաս պըպըմ :
- 29 Ու զուվա խոյն չունտընէ ուի պըրիա . ու լը
կէօվտէ խօտա հասիա՝ քը ժը աւ իլէթտէ շի-
- 30 ֆա տի : Ու Իսա զուվա հասիա լը խօ քը
աւ գուվվէթ ժէ ուպու, վէկէռիա լը նաւ
- 31 խալգէ ու կօ , քի՞ քէթ լը ճըլէ մըն : Ու շա-
կըրտան կօն ժէռա , տը պինի քօ խալգէ դա տը
ասըրինը . ու տէ ժի , էրբը քի քէթ լը ճըլէ մըն :
- 32 Ու լը չար ալիյէ խօ մէղէ տըքըր քօ պը պի-
- 33 նը էրբը քի՞ քըր աւ դըշդ : Ու ժընըք պըզ-
տիա ու լէրզա , չըմա քի հասիա քօ ժէռա չը
պու, ու հաթ լը պէր ուի քէթ ու հէմի Դըշ-
- 34 Դան՝ ուստը ուստ ժէռա խապէր տա : Ու Ի-
սա ժէռա կօ . Եւ՝ գիղ իմանէ դա՝ դա խա-
լաս քըր , հաճը պը սէլամէթէ ու ժը տէրտէ
խօ սաղ պը պը :
- 35 Ու աուի չըգաս քօ խապէր տըտա հընըքան
ժը ալիյէ մէղընէ ճըվաթան հաթըն ու կօն .
էրբը գիվէ դա մըր . հէնի չըմա զահմէթ տը
- 36 տի ժը խօճառա : Չամա Իսա քին՛ա քօ պը-
հիսթ աւ խապէրան քօ հաթըն խապէր տան ,
ժը մէղընէ ճըվաթանուա կօ . մէ թըռս դու
- 37 թէնէ իման պինէ : Ու եէքի պէր նէ տա բէ-
ռա չունտընէ , թէնէ վէթրոս ու Եագուպ ու
- 38 պըէյ Եագուպէ Չաննա : Ու լը մալա մէ-
ղընէ հաթ , ու շամաթայէ ու հէմ տի աուան
քօ տը կըրիա պուն ու ֆէրիատ տըքըրը պուն :

- 39 Ու լը հընտուռ քէթ՝ ու կօ ժը ուանուա . չըմա՞ հուն շամաթա տըքըն ու տը կըրըն, գու-
 40 ուք նէ մըրի է, լէ խալտա տըչօ : Ու աուի մասգարէ տը քըրը պուն, համա աուի հէմիան տէրվէ քըր, ու պը խօռա կըրթ պալ ու տիյէ գուռըք ու ուան քօ բէռա պուն . ու լը վէ քէթ լը քօ քի գուռըք հաթի պու տա դինըն :
 41 Ու տէսթէ գուռըք է պը կըրթընէ՝ կօ ժէռա . Տալիթա գումի, քը թէրձիւմէ տը պը Նա՛ գիզ
 42 (ժը դառա տըպէմ) ուապը : Ու զուվա դի-
 վըք ուապու ու տը կէռիա, չըմա քի դասա տուանդտա՛ սալան պու, ու ուան պը մաթ
 43 պունէ շաշ պուն : Ու ժը ուանուա գալի թէն-
 պիհ քըր քօ ուիա քէսքի նըղանը . ու կօ քի ժէռա դաամ պըտըն :

ՄԱՐ 6

- 1 Ու ժը ուէ պը ուապունէ հաթը լը ոլաթէ
 2 խօ, ու շակըրտէ ուի չուն լը բէյ ուի : Ու պու քի լը ոջա շէմուէ տէսթ քըր լը նալ ճէմա-
 թէ ուան հին քըրընէ ու փըռան քինկա քօ տը պը հիսթը պուն, աճէպ տը մա պուն լը սէր թալիմէ ուի . ու տը կօթը պուն առա դըշ-
 դան ժը վիռա ժը՞ քօ, ու ժը ուիառա հաթը տայըն իլմ չի՞յէ, քը ահվա քէրէմաթան տը
 3 պըն պը տէսթէ ուիա : Ուիա աւ նաճառ նը-
 նը, գուռէ Սէյրէմէ, ու պրէյ Նագուպ ու

- Յօսէս ու Եղիշա ու Շըմճունէ, ու խուշ-
գէդ ուիա լըվըր լը պա մէ նընըն ու լը սէր
4 ուի խուար տը պուն : Ու կօ ժը ուանու,
փէյղէմպէր քի պէիթիպար նընը, լը պաշգա
տէր քի, լէ թէնէ լը ոլաթէ խօ ու լը նաւ
5 խըսումէ խօ ու լը մալա խօտա : Ու լը ուէ
գաթ նա տըքարը պու քէրէմաթ քի ժի պը-
քը, լէ թէնէ լը սէր չէնտ նախօշան տէսթէ
6 խօ պը տադինընէ սաղ քըր ուան : Ու ժը
պոյ իմանսըյլըդիթիյէ ուան թաճիւպ տը քըր,
ու տը կէռիա պու լը տօռա աւ գասապան ու
Տին տըքըր :
- 7 Ու տուանպտահան ժը խօռա պը կազի քը-
րընէ ու ուան տըտօ, տըտօ ժը շիանտընու
պաշամիշ պու . ու ժը ուանու լը սէր բուՏէդ
8 նափաքան Տէօքմաթ տա : Ու թէնպիՏ քըր
ժը ուանու քօ ժը պոյ ուէ դըշդ քի նէսդի-
նըն . լէ թէնէ ջօլ քի . նա դուր, նա նան .
- 9 նա տըրաւ լը քէմէրէ խօտա : Եւ շարօգան
10 բէքըն, ու տու խաթթան որմէ կըրըն՝ կօ : Ու
կօ ժը ուանու, լը մալա քէ քօ Տուն տըջօն
լը ուէ պը սէքընըն, Տաթա քօ ժը ուէ ոա-
11 պըն : Ու ուան քօ ճ գապուլ նաքըն ու ժը
ռա կօտարի նաքըն, քինկա քօ ժը ուէ ոա
տը պըն, թօզա լընկա խօ տա ոշինըն ժը պոյ
շահատէթիյէ ուան :
- 12 Ու ուան ոապուն վաղ տը քըրը պուն . քը
13 Տիւրու-լան թօպա պըքըն : Ու փըռ ճընան տէր

- տը խրոզը պուն, ու փրո նախօջան պը ոռն
 ոռն տըքըը պուն, ու սաղ տը քըը պուն
- 14 ուան: Ու Հերօտիս փատիշահ պըհիստ, (չը-
 մա քօ նապէ ուի աշիքեար պուն,) ու տը կօթ
 էրքը Հաննայէ Թահֆիլէի ժը մըրիան գըյամ
 քըընէ. ժը պոյ ուի քէրէմաթան տը պըն պը
- 15 տէսթէ ուի: Պաշխասիան տըկօթը պուն քի
 Իլիայէ, ու հընըքան տը կօթը պուն քի Փէյ-
 ղէմպէր քիյէ, եա եէքէ ոգա փէյղէմպէրան
- 16 է: Համա քինկա քօ Հերօտիս պըհիստ կօ,
 Ուիա Հաննա է սէրէ աուի քի մը ժէ քըը,
 ժը մըրիան գըյամ քըրիյէ:
- 17 Չըմա քի Հերօտիս աուի շիանտ Հաննայէ
 կըրթ ու կըտա աուի ու տանի լը հափսէ,
 ժը պոյ Հերօտիս ժընա պըէյ ուի Ֆիլիսպօսէ,
- 18 չըմա քի աուի ժը խօռա ժըն կըրթ: Չըմա
 քօ Հաննա ժը Հերօտիսուա տը կօթ էրքը
 ժը դառա ճայիլ նընը ժընա պըէյ խօ կըր-
- 19 Թըն: Ու զարաղէ Հերօտիս հապու բէռա
 ու տը խօստը պուն աուի գուշիքն. ու նա տը-
- 20 քարը պուն: Չըմա քի Հերօտիս տը Թըռսիս
 պուն ժը Հաննա. պը զանըպուն էրքը աուի
 սատըգ ու մուգատտէս մէռուվ քի է. ու տէ-
 վէ ուի մէզէ տըքըը, ու ժէռա պը կօտարի
 քըընէ փրո դըշդան տըքըը, ու ժը տըլ ժէ-
- 21 ռա կօտարի տըքըը: Ու քինկա քօ մինասիպ
 ոօ քի պուն քը Հերօտիս լը ոօյա մէվլուտէ
 խօ տանթ տըքըը ժը պէյղատանուա ու ժը

- պինպաշխանոա՝ ու ժը փուճուհէ ճէլիլանոա :
- 22 Ու քինկա քօ գիզէ Հերօտիայէ հաթ ու րա-
գըսի, Հերօտիս ու ուան քօ լը սուֆրէտա ու-
նըշտա տուն փըռ պէկէնմիշ պուն, ու փատի-
շահ կօ ժը գիզըգոա. Պը խուաղ ժը մըն,
- 23 չըքօ տը խուաղի տէ պը տըմ ժը դառա : Ու
ժէռա սօնտ խուար քօ. Չըքօ դու ժը մըն
պը խուաղի, տէ պը տըմ ժը դառա հաթա
- 24 նիվէ փատիշահիթիյէ մըն : Ու ժի դապու
ժը տիյէ խօռա կօ. Էղ չը պը խուաղըմ. ուի
- 25 ժի կօ, սէրէ Հաննայէ թահֆիլէի : Ու զու-
վա ֆէղէ պը Էճէլէ չու լը պա փատիշահէ ու
կօ. տը խուաղըմ զուվա լը սէր թէփսիքի սէրէ
- 26 Հաննա է թահֆիլէի ժը մըռա պը տի : Ու
փատիշահ փըռ գապավէթ քըր, համա ժը պօյ
սօնտան ու ժը պօյ ուան առան քօ լը սուֆ-
րէտա ունըշտի պուն նա խօստ քը ժը խապէ-
- 27 րէ խօ վէկէռէ : Ու փատիշահ զուվա ճէլ-
լատ շիանտ ու սէրէ ուի անընոա Էմր քըր, ա-
- 28 ուի ժի լը հափսէտա սէրէ ուի ժէ քըր : Ու
պը թէփսի քի անի սէրէ ուի ու տա ժը գի-
զըքոա, ու գիզըք պըր տա ժը տիյէ խօռա :
- 29 Ու քինկա քօ շակըրտէդ ուի պըհիստըն, հա-
թըն լէշէ ուի հէլանին, ու տանին լը թըրպէ :
- 30 Ու րէսուլան լը պա Խսա հաթըն ճըվան-
տըն. ու թարիֆ քըրըն ժէռա հէր չըքօ քը-
- 34 րըն, ու չը քօ հին քըրըն : Ու ժը ուանոա
կօ, Ուրըն հուն խօ պը խօ թէնէ լը ճի քի

- եապանէ, ու հընըք ըահաթ պըն, չըմա քօ
հաթոզ ու չունտողան փըռ պուն. ու խուա-
- 32 ըննա պիլէ ոխթէ ուան թուննա պու: Ու
ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի եապանէ
- 33 չուն: Ու քինկա ուան տը չու պուն խալգէ
ուան տին. ու փըռան աուի նաս քըռըն, ու
ժը հէմի պաժարան բէյա լը ուէ տը պաղիա
պուն, ու լը պէր ուան կիյան. ու լը պա ուի
- 34 ճըվանտըն: Ու քինկա քօ Խաս ռապուլ փըռ
խալգ տի, ու ժը ուանռա մէրհամէթ քըր.
չըմա քօ ոգա միան պուն քօ չըվան ուան
թուննա. ու տէսթ քըր ժը ուանռա փըռ դըշ-
դան վաղ քըռընէ:
- 35 Ու քինկա քօ ոխթ պըհուրի, շակըրտէդ
ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի եա-
- 36 պան է, ու հէնի ոխթ պըհուրի է: Ընտան
պէրտէ քը հառըն չար ալի գասապան ու կիւն-
տան ժը խօռա խուարըն պը քըռըն. չըմա քօ
լըվըր դըշդ քէ ուան ժը խուարընռա թուն-
- 37 նա: Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանռա
- 38 կօ. հուն պըտըն ժը ուանռա քօ պը խուն: Կօն
ժէռա, էմ պը չուն ժը տու սատ տինարանան
պը քըռըն, ու էմ պըտըն ժը ուանռա քօ պը
- 39 խուն: Կօ ժը ուանռա, Չէնտ նանէ ո հէյէ
հառըն ու մէզէքըն, քինկա քօ սահիթի քը-
րըն կօն ժէռա, բէնճ նան ու տու մահսի:
- 40 Ու էմի քըր ժը ուանռա քօ լը սէր կիյայէ
չին ռօնըն պէօլիւք պէօլիւք, ու սըռա սըռա

- 41 ոօնըշտըն, սատ սատ ու բէնճի բէնճի: Ու առի բէնճ նանան ու տու մահսիան սանտ ռասթ լը ասիւմանան նըհէութ, ու միւպարէք քըր, շիքէսթ նանան ու տա շակըրտէդ խօռա քը պէր ուան տէյնըն, ու տու մահսի ժի ժը
- 42 հէմիանուա փայ քըր: Խուարըն, ու թէր պուն:
- 43 Ու տուանզտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
- 44 սիան հէլ անին: Ու խուարողան դասա բէնճ հաղար մէռուլ հապուն:
- 45 Ու գուվա էճէլէ քըր ժը շակըրտանուա քօ լը գայըղէ պը գէվըն. լը բէշ ուի աւ ալիյէ տըն լը Բէթսայիգայէ հառըն. հաթա քօ ա-
- 46 ուի խալգէ պէրտէ: Ու ժը ուան պը գա-
- 47 թանտընէ ռապու լը ջիյէ նըմէ քըրընէ: Ու քինկա քօ էվար պու. ու կէմի լը օրթա պահ- բէտա պու ու առի պը թէնէ լը գուայիտա
- 48 պու: Ու առան տի քօ ժը պէր քըշանտընէ լը էգիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան- ռա գարշի պու, ու լը ռիսթա տէօրտընճի նօ- պէթէ շէվէ, լը սէր պահրէ պը չունտընէ ժը ուանուա հաթ. ու տը խօստ ուան պըհուրթըն
- 49 պիլէ: Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր պահրէ տը չու պու, ուան աճըպանտ քօ խէ-
- 50 յալէ, ու գիլի քըրըն: Չըմա քօ հէմի ժի առի տին, ու պըղտիան. ու առի գուվա խա- պէր տա պը ուանուա՝ ու կօ. մէր պըն էվ ըմ
- 51 մէ թըռըն: Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան, ու պա սէքընի. ու հէնի փըռ մաթ պու պուն

- լը տըլէ խօտա , ու փըռ թաճիւպ մա պուն :
 52 Չըմա քօ ժը խոլսոլսէ նանան ֆէճմ նէ քը-
 ըրն . չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու :
 53 Ու քինկա . քօ աւ ալիյէ տըն պըհոլըրն ,
 54 հաթըն լը տիյարէ Վէնէսարէթէ : Ու քին-
 կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր . խալլէ աուի
 55 նաս քըրըն : Ու ժըվըր ու ժը ուէ պաղիան
 լը չար ալի գասապան . տէսթ քըրըն պը լը
 հէֆան նախօշան անընէ . լը քօ քի տը պը-
 56 հիստը պուն էրքը աւ լը ուէ է : Ու լը քօ
 քի աուի տը քէթը պու . լը կիւնտան եա պա-
 ժարան եա լը դասապան , նախօշան լը մէյ-
 տանտա տա տըդինը պուն , ու լալա տըքըրը
 պուն ժէռա . պարէ լը փէշա ճըլէդ ուի պը գէ-
 վըն , ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն աուի
 խալաս տը պու պուն :

ՄԱՐԿ 7

- 1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն ֆարիսիան
 ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Վուստէ
 2 հաթը պուն : Ու քինկա քօ տին հընըքան
 ժը շակըրտէդ ուիռա նափաք , եանի պը տէս-
 թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պուն զէմմ
 3 քըրըն : Չըմա քօ ֆարիսիան ու Լէհու-
 տիան կըշք հաթա քօ դանճ տէսթէ խօ նա
 շօն՝ նան նա խօն . չըմա քօ թէնպիհէ իսթիա-
 4 րան տը կըրըն : Ու ժը չարշիյէ քօ դէն ,

- ափուլ հաժա նէյինէ շուշտն նա խօն . ու
 պաշգա փրո գըշդան հէյը քը դասպուլ տը-
 քըն կըրթընէ . եանի շուշտընէ թասան ու
 շէռպան ու ֆըրագէ պախըրան ու լըհէֆան :
- 5 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ու քեաթիպան փրոս
 քըրըն ժէ . էըքը չըմա՞ շակըրտէդ դա ոգա
 թէնպիհէ իիթիարան նա չուն , լէ պը տէսթէ
- 6 նախաք նան տըխօն : Ըուի ճէփապտա ու կօ
 ժը ուանուա՞ գանճ փէյղէմպէրիթի քըր Իշա-
 յա ժը պօյ ո՞ միւրապիյան , չափան քօ կօ . աւ
 գամէ հան պը լէփան ժըմըռա իզզէթ տըքը ,
- 7 ու տըրէ ուան ժը մըն տուրըն : Ու լը նա-
 ֆիլէ ճիտա ժը մըռա խպատէթ տըքըն , ու
 թէնպիհ ու թաքիթի մէռուփան հին տըքըն :
- 8 Թէնպիհէ Խօտէ ո՞ պէրտանը ու թէնպիհէ
 մէռուփան տըկըրըն , շուշտընէ շէռպան ու թա-
 սան ու ոգա ուանան փրո գըշդան տըքըն :
- 9 Ու կօ ժը ուանուա , չը՞ գանճ՞ ժը պօյ թէն-
 պիհէ խօ կըրթընէ՞ թէնպիհէ Խօտէ պադալ
- 10 տըքըն : Չըմա քօ Սուսա տէժը , ժը պափ
 ու տիյէ խօռա իքրամ պըքը , ու քի քօ ժը
 պափ ու տիյէ խօռա տըժմինան տըքա աուի
- 11 էլպէթէ տէ պէ գուշըրըն : Համա հուն տէ-
 ժըն , էըքը Եէքի ժը պափ Եա ժը տիյէ խօ-
 ռա պէժը , աւ դըշդ քօ դու տէ ժըմըն ֆայ-
 տէ պըքի՞ ա- ժը Խօփէա- Կայըն- կուրպան
- 12 է , (եանի հէտիյէ է ,) ա- խալա Կայըն : Ու
 հէնի հուն պէր նա տըն ժէռա դըշդ քի քը-

- 13 ըննէ պալ եա ժը տիյէ խօռա : Ու պըթէն-
պիհէ ո՞քօ հուն թէնպիհ տըքըն քէլամէ
խօտէ պաղալ տըքըն, ու հէնի դըշղան տը-
14 քըն քօ ոգա ուիա է : Ու խալգէ հէմիան լը
պա խօ պը կաղի բըրընէ՝ կօ ժը ուանռա . ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
15 պըքըն : Գա դըշղ քի թուենա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ . ու պը քարը
աուի մուրտար բըրընէ, լէ աուան քօ ժը ուէ
դէնը տէր , աուի է քօ մէռուվ մուրտար տը-
16 քը : Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէ-
յէ պրա կօտարի պըքը :
- 17 Ու քինկա քօ ժը խալգէ, պը գաթանտընէ
քէթը լը մալ շակըրտան ժը խուսուսէ թէմ-
18 սիլէ ժէ փըռս բըրըն : Ու ժը ուանռա կօ,
հուն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն, հուն ֆէհմ
նաքըն քօ , հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ տը չօ, նէ տըքարը աուի մուր-
19 տար բըրըն : Չըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
տը չօ, լէ լը զըքէ ուի, ու հէմի դաաման պը
20 փաղըժ բըրընէ լը տէր դէ : Ու տը կօթ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր,
21 աուի մէռուվ մուրտար տըքա : Չըմա քօ
ժը հընտուռ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
թի ֆըքրան՝ զինայան՝ ֆահշիթիան՝ տըղիդի-
22 ան : Գաթլան՝ թամաքեարիթիան՝ եարամա-
ղիթիան՝ հիլէ՝ էտէպլիան՝ քէմ նաղար՝ բիւֆր՝
23 քիպիրիթի՝ արսըղիթիան : Հէմի աւ եարաւ

մաղ դըշդան ժը հընտուռ դէնը տէր, ու մէ-
ռուլան մուրտար տըքըն :

- 24 Ու ժը ուէ պըռա պունէ՝ հաթ լը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդոնէ ու լը մալ քի քէթ նա
տըխօսթի պու քօ եէքէ բէ պը հասա, գա-
25 տիր նա պու պէ վէշարտըն : Չըմա քօ ժըն
քի քը գիզըքէ ուի ժը նափաք բուհէ եզէյէթ
տը քըշանտը պու պըհիսթ ժը պոյ ուի . հա-
26 թը լը պէր ուի քէթ : Ու աւ ժընըք Եռու-
նանի ժը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր ժէռա՝ քը ճըն ժը գիզըքէ ուի տէրխէ :
27 Խսա կօ ժէռա . Պէրտէ պրա անուլ զառու-
քան թէր պըպըն , չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու ժը սանռա ալէթըն գանձ նընը :
28 Ու աուի ճէվապ տա ու կօ , Պէլի եա՝ Բապպ ,
սան ժի ժը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
29 խօն : Ու կօ ժէռա . ժը պոյ ուի սէօզէ հա-
30 ու ժը գիզըքէ դա ճըն ռապու : Ու կավա
ժընըք չու լը մալ , ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ լը լէհէֆտա տի :
31 Ու տիսա ժը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդոնէ
պը ռապունէ , լը օրթա սինօռէ թիգապօլիսէ
32 լը պա պահրէ Ղ'էլիլէ հաթ : Ու ժէռա եէք
գառ ու փէլթէք մէռուվ քի անին , ու ժէռա
լավա տըքըրըն քօ լը սէր ուի տէսթէ խօ
33 տէյնէ : Ու ժը խալգէ ալի քի կըրթ աուի ,
ու փէհիյէ խօ լը կոյ աուի քըր , ու լը ուէ
34 թու քըր , ու ժը զըմանէ ուի կըրթ : Ու

- 35 առաջ լը ասիւմանան նըհէսթ՝ ախ քըշանտ,
 ու ժէռա կօ. Լէֆֆաթա՝ (եանի վէպէ՛) Ու
 զուվա կօյէ ուի վէ պու, ու կրրէ պըմանէ ուի
 36 վէ պու, ու առաջ խապէր տըտա: Ու ժը
 ուանռա թէնպիհ քըր քօ ժը քէսէռա նա
 պէժըն. համա աուի չըգաս քօ թէնպիհ տը-
 քըր ժը ուանռա. ուան հէնի փըռ վազ տը
 37 քըրը պուեն: Ու փըռ թաճիւպ տըքըրը պուեն
 ու տը կօթը պուեն, հէր դըշդ աուի գանձ
 քըր, քը ժը գառանռա պըհիտըն տըտը, ու
 ժը լալանռա խապէրտան:

ՍԻ՛ 8

- 1 Ուէ ոօյանտա տիսա փըռ խալդ հապու, ու
 ժը խուարընռա դըշդ քէ ուան թուենա պու,
 կապի քըր շակըրտէդ խօ՝ կօ ժը ուանռա:
 2 Լէյֆա մը դէ լը սէր ուի խալդէ. չըմա քօ
 նուա սէ ոօ է լը պա մըն սէքընին. ու դըշդ
 3 քէ ուան թուենա խուարընռա: Ու էրքը
 ուան պըրչի լը մալա խօ պը շէյինըմ, լը ոէ-
 տա թագաթէ ուան տէ պը պըրա. չըմա քօ
 ժը ուան հընըքան ժը ճիյէ տուր հաթընէ:
 4 Ղէվապ տան ժէռա շակըրտէդ ուի, լը ուի
 չօլտա ժըքօ դու տըքարի պը նան ուանան
 5 թէր քըրընէ. Ու փըռս քըր ժը ուան, չէ՛նա
 6 նանէ ո հէյէ, ու ուան կօն, հաֆթ: Ու
 էմր քըր ժը խալդէռա՝ քը լը սէր արտէ ոգ-

- նին, ու հաֆթ նանան սանտ, շրբոր քոր շր-
 քենանտ ու տա ժը շակրրտանուա քօ լը պէր
 խալդէ տէյնըն. ու ուան տանին լը պէր խալ-
- 7 գէ: Ու հէմ՝ չէնտ մահսիյէ ուան հապու
 ու շրբոր քոր, ու էմր քոր քը ուան ժի լը
- 8 պէր ուան տէյնըն: Խուարըն ու թէր պուն,
 ու հաֆթ ղէնպիլ ժը ղէտէ պուն փարչան
- 9 հէլանին: Ու խուարողան գասա չար հաղար
 10 պուն, ու ուան պէրտա: Ու ղուվա լը կէմիյէ
 պը քէթընէ պը շակրրտէդ խօ թէվ՝ հաթը լը
 սինօռէ Տըմանուլթայէ:
- 11 Ու ֆարիսիան հաթըն՝ ու տէսլթ քորըն
 բէռա տօղ քորընէ, ու աուի պը ճառապան-
 տընէ նըչան քի ժը աղիւմանան ժէ տը խօստը
- 12 պուն: Ու աւ լը Բուհէ խօտա աիւ քըչանտ,
 ու կօ. Լէ սիլսիլէ չըմա նըչան տը խուաղը,
 պըռա տը պէմ՝ ժը ոռա. ուի սիլսիլէյէ հան-
- 13 ոա նըչան տէ նէյէ տայըն: Պէրտա ուան,
 տիսա քէթ լը կէմիյէ, ու չու լը ուի ալէյէ
 պահրէ:
- 14 Ու նան սանտընէ պիր քորըն, ու լը կէմի-
 տա ժընան քի բէթըր դըշդ քէ ուան թուն-
- 15 նա պու: Ու ժը ուանուա էմր քոր՝ ու տը
 կօթ. Սէղէքըն, ժը հէվիլէ թըռչէ ֆարի-
- 16 սիան ու Էրօտիսան սագըն պըն: Ու լը
 նալ խօտա ուան ֆըքըր տը քըրը պուն, ու
 տը կօթը պուն, ժը պօյ նան թուննա պունէ
- 17 մէյէ: Իսա ղանը ու կօ ժը ուանուա. Չը-

- մա՞ ժը պոյ նան թուննա պունէ խօ ֆիքըր
տըքըն . հէժա հուն ֆէհմա նա՞ քըն ու լը պի-
րա խօ նայընըն , հէժա տըլէ ո՞ հըժքըն :
- 18 Ջահվէ ո՞ հէյէ ու նա պինըն , կոյէ ո՞ հէյէ ու
19 նա պըհիսըն , ու պիրա խօ նայընըն : Վինկա
քօ բէնճ նանան լը նալ բէնճ հազարան մը
շըքէնանտ , չէ՞նտ դուֆա դըժա փարչան ո՞ հէ-
20 լանի , կօն ժէռա , տուանլտահ : Ու քինկա
քօ հաֆթ նանան լը նալ չար հազարան մը
շըքէնանտ , չէ՞նտ զէմպիլ դըժա փարչան ո՞
21 հէլանի . ու ուան կօն , հաֆթ : Ու կօ ժը
ուանռա . Լէ չափան հուն ֆէհմա նա՞ քըն :
- 22 Ու հաթը լը Պէթսայիդայէ ու ժէռա քէօռ
քի անին , ու ժէռա լալա տը քըրըր պուն քօ
23 պը գէվէ լէ : Ու ժը տէսթէ քէօռ կըրթ ժը
կունտ տէր խըստ , թու քըր լը Ջահվէ ուի ու
տէսթէ խօ լը սէր ուի տանի , ու փըռա տը-
24 քըր ժէ , էրքը դըշդ քի տը պինէ : Մէդէ-
քըր՝ ու տը կօթ . Մէռուվան ոգա տարան տը
25 պինըմ՝ քը տը կէռըն : Տիսա տէսթէ խօ լը
սէր Ջահվէ ուի տանի , ու աուի նըհէռթըն տա ,
ու աուի սաղ պու , ու հէր դըշդ աշիքեար տը
26 տի պու : Ըուի լը մալա խօ շիանտ ու կօ .
Լը կունտ մէ գէվ ու լը կունտ ժը քէսէռա
մէ պէժ :
- 27 Ու Խսա պը շակըրտէդ խօ թէվ ուպու լը
Ֆիլիպուս հաթը կօթան գալայէդ Գայսէ-
րիյէ , ու լը ուտա ֆըռա տըքըր ժը շակըր-

- տանուա՝ ու տը կօթ. Մեռուվան էղ քիյըմ՝
- 28 տէժըն : Ու ուան ճէվապ տան ու կօ. Հան-
նայէ թաճիլէիէ րէժըն, ու հընըքան իլի-
այէ պաշդասիան ժը փէյղէմպերան եէքէ :
- 29 Կօ ժը ուանու համա հուն էղ քիյըմ տէ-
ժըն. ճէվապ տա փէթրոս ու կօ ժէուա. Գուլի
- 30 Մէսիհ : Ու ժը ուանու գանձ թէնպիհ քըր
քօ ժը պոյ ուի ժը քէսէուա նա պէժըն :
- 31 Ու տէսթ քըր ժը ուանու հին քըրընէ,
էրքը լազըմ է քօ Գուռէ մէռուվ, փըռ է-
ղիյէթան պը քըշինը, ու ժը իսթիարան ու
ժը պաշ խախաման ու ժը քեաթիպան՝ պէ
ուտտ պուն, ու պէ դուժտըն, ու լը ոջա սը-
- 32 սէան գըյամ պըքը : Ու խապէր աշի-
քեար տըկօթը պու, ու փէթրոս լը պա խօ
սանտ աուի, տէսթ քըր ժէուա գարշի կօթընէ.
- 33 Ու աուի վէկէոիա լը շակըրտան մէղէ քըր.
Թաղիլ քըր ժը փէթրոսուա ու կօ, լը բէյ
մըն հառը. Եւ Էէյթան, չըմա քօ դու
դըշդէտ Խօտէ տիւշիւմիշ նաքի, լէ դըշդէտ
խանան :
- 34 Ու խալդէ պը շակըրտէդ խօ թէվ կաղի
քըր՝ կօ ժը ուանուա : Էրքը եէքի տը խուաղը
լը բէյ մըն հաթըն պըրա աուի խօ ինքեար
պըքը, ու խալէ խօ հէլինէ ու լը բէյ մըն
- 35 պէ : Չըմա քօ. քի քօ տը խուաղը ճանէ
խօ խալաս քըրըն, աուի տէ ուունտա պըքը,
ու քի քօ ժը պոյ մըն ու ժը պոյ Ինճիլ ճանէ

- խօ ուռնետա տըքը՝ տէ խալտա պըքը առիւ
 36 Չըմա քօ չը ֆայտէ տէ պըպա ժը մէռուվա
 էրքը տընէ հէմի գաղանձ պըքը ու ճանէ խօ
 37 ուռնետա պըքա : Խախօտ մէռուվ լը պէ-
 38 տէլա ճանէ խօ տէ չը պըտը : Չըմա քի.քի
 քօ լը նավա աւ ղինաքերար ու կիւնէքերար
 սիւսիլէտա ժը պօ մըն ու քէլամէ մըն շէրմ
 տըքը . Վուռէ մէռուվ ժի առի տէ պը շէրմ
 պըքը , քինկա քօ պը սաղանաթէ Պապէ խօ
 39 ու պը մուգատտէս մէլէքան պէ : Ու կօ ժը
 ուանուա պըռա տը պէմ ժը ոռա քօ ժըվըր սէ-
 քընանտողան հընըքան հէնէ քօ դահմա մը-
 րընէ տէ նաս թինըն , հաթա քօ պը պինըն
 փատիշահիթիյէ Խօտէ պը գուվէթ հաթըն :

ՄԱՆ 9

- 1 Ու բաշէ շէշ ոջան՝ Խսա փէթըռոս ու Խա-
 գուպ ու Հաննայէ սանտ , ու առանան պը
 թէնէ լը սէր ջիյէ քի պըլընտ պըռ , ու լը պէր
- 2 Էւան թէպտիլ պու : Ու ճըլէդ ուի պէրըգի
 պուռ փըռ սըրիի վուսան քօ լը սէր արտէ գա-
- 3 սարճիան նըքարըն վուսան սըրիի քըրըն : Ու
 Խլիա պը Մուսառա ժը ուանուա խոյայի
- 4 պու , ու պը Խսառա խապէր տըտա պուռ : Ու
 փէթըռոս ճէվապ տա ու կօ ժը Խսառա . Խա՛
 խօճա՝ գանձէ ժը մառա քօ էմ լըվըր պըպըն ,
 նուա սէ հօլըքան էմ ջէքըն , Եէք ժը դա-

- 5 առա: Չըմա քօ աւ նա տըզանը պու չը տէ
 6 ժը չըմա քօ փրո պըզտիա պուն: Ու ժը
 ուանուա սի քըրող ավուրքի պու, ու ժը տվրէ
 սառնետ քի պու ու կօ. Ըրու է Գուռէ մըն
 7 տէլալի, ժէռա կօտարի պըքըն: Ու գաֆըլ
 ուան քօ լը տօռա խօ մէզէ քըրըն պաշգա
 եէքէ նէ տին, լէ թէնէ Իսա պը ուանուա:
 8 Ու ուան քինկա քօ ժը ջիյէ տը հաթը պուն
 խուարը, թէնպիհ քըր ժը ուանուա քօ տի-
 թընէ խօ ժը քէսէռա նա պէժըն, հաթա քօ
 գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պըքը:
 9 Ու ուան աւ խապէր լը պիրա խօ կըրթըն, ու
 լը հէվ ու տու փրոս արգըրը պուն՝ էրքը
 10 ժը մըրիան գըյամ քըրըն ջի՞ է: Ու փրոս
 քըրըն ժէ ու կօն. չըմա՞ քէաթիպան տէժըն
 11 էրքը լաղըմը ավուլ Իլիա պէ: Ու աուի ճէ-
 վապ տա ու կօ ժը ուանուա, պրոս Իլիա ա-
 վուլ դէ հէր գըշդ լը ճիտա դինը, համա չա-
 վան հաթիյէ նըվիսանտըն ժը պոյ գուռէ մէ-
 ռուվ՝ քը փրու դըշգան տէ պըքընը ու գըշդ
 12 քի տէ հասապ նա պը: Համա էլ ժը ոռա
 տէժըմ քի Իլիա հաթ, ու չք քօ խօստըն
 ժէռա քըրըն, չավան հաթը նըվիսանտըն ժը
 պոյ ուի:
 13 Ու հաթը լը պա շակըրտան տի՝ փրո խալթ
 լը տօռա ուան ու քէաթիպան քը տօլ տը
 14 քըրը պուն պը ուանուա: Ու զուվա խալթ

- Տէմիան քինկա քօ առի տին շաշ պուն, ու
 լը բէշ պը պազտանէ սըլաւան ժէռա տըտա
 15 պուն: Ու աւ փըռս քըր ժը քեաթիպան,
 էրքը չը սօզ հուն տը քըրը պուն պը ուան-
 16 ու: Ու ժը խալդէ եէք ճէվապ տա ու կօ.
 Լշա՛ խօճա մը դուռէ խօ ժը դառա անի քը
 17 լալ բուհէ ուի հէյէ: Ու առի լը քօ քօ տը
 կըրը՝ լը արտէ տըխը ու քէֆ տըպը ու տը-
 տանէ խօ տը դըրջինը՝ ու հըշք տը պը, ու մը
 ժը շակըրտէդ դառա կօ քի տէր խըն՝ ու ուան
 18 նըքար պուն: Ղէվապ տա ժը ուանոա ու
 կօ. Լշ խմանըզ սիլսիլէ, հաթա քինկա տէ
 ժը ոռա սապըռ պըքըմ, հաթա՞ քինկա տէ
 19 պը ոռա պըպըմ, ժը մըռա սիինըն առի: Ու
 առի անին ժէռա, քինկա քօ բուհ առի տի,
 զուվա տառշանտ ուի, ու լը աքտէ քէթը պու
 տը կէվըզի ու ժը պավէ ուի փըռս քըր՝ ու կօ.
 20 Զը՞ դաս ոխթ է քօ աւ դըշդ ժէռա պու.
 21 ու առի կօ, ժը զառուղիէ. Ու առի ժը
 պօյ հէլաք քըրընէ, փըռ ճարան լը ակըրէ
 հէմ՝ լը ավան ավէթ. նուա էրքը տըքարի ժը
 մէռա եարտում պըքը. Լշա՛ Բապպ լը սէր
 22 մէ պը մէրհամէթ քըրընէ: Ու Խսա կօ ժէ-
 ոա, էրքը տըքարի պավուր քըրընէ, հէր դըշդ
 պը միւլքիւն է ժը առիռա քը խման դինը:
 23 Ու պավէ դուռըք զուվա գիրա ու կօ. Խման
 դինըմ եա՛ Բապպ ժը խմանսուղիթիյէ մըռա
 24 եարտում պըքը: Ու Խսա քինկա քօ տի

- խաղէ պը պազտանէ տը հաթը պուն ճըվան-
տըն ղայիտի ժը նափաք ըուհաւ՝ ու կօ . Եւ
լալ ու գառ ըուհ էզ ժը գառա էմը տըքըմ՝
ժը աւ մէռուվէ տէր պէ՝, ու հէնի մէ գէվ լը
- 25 ուի : Ու աուի՝ գիրա՝ ու փըռ էղլէթ տա
ժէռա՝ ու ժէ տէր հաթ . ու գուռը ոգա
մըրի պու, վուսան քօ փըռան կօնը՝ էրքը մըր :
- 26 Ու Իսա ժը տէսթէ ուի կըրթ ու հէլ անի
- 27 աուի, ու աւ սէքընի : Ու ռիթա քօ աուի
քէթ լը մալ շակըրտան պը թէնէ ժէ փըռս
քըրըն . լէ չըմա էմ նա տըքարը պուն տէր
- 28 խըստընէ : Ու ժը ուանուա կօ . Եւ ճինսէ
հան միւմքին նընը պը հէնի գըշէքի տէրա-
- 29 նին, իլլա պը ոռճի ու պը նըմէճ : Ու աւ
պուն ժը ուէ՝ ժը նալ ճ'էլիլ տը պըհուրը
պուն, ու նա տըխօստ եէքի բէ պըհասը :
- 30 Չըմա քօ հին տըքըր ժը շակըրտէդ խօ-
ռա, ու տը կօթ ժը ուանուա . էրքը Վուռէ
մէռուվ տէ թէսլիմ պըսը լը տէսթէ մէռու-
վան, ու աուի տէ պը գուժըն . ու քինկա քօ
պէ գուժտըն՝ լը ոջա սըսէանտա տէ գըյամ
- 31 պըքը : Ու ուան ֆէհմ նէ տըքըրը պուն աւ
խապէրան . ու տը թըռսիա պուն ժէ փըռս
քըրընէ :
- 32 Ու հաթ լը Վաֆարնայումէ . ու քինկա քօ
քէթ լը մալ, փըռս քըր ժը ուան, էրքը լը
ռէտա չը խապէր տըտա պուն հուն պը հէ-
- 33 վուտուա : Ու աուան հըքթօթ պուն . չըմա

- քօ լը ուտա ժը մէ քի մէզընը խապեր տըտա
- 34 պուն: Ու կալա քօ ունըշտ՝ կազի քըր տու-
անգտան, ու կօ ժը ուանուա. էրքը եէքէ տը
խուազը ավուլին պուն, տէ բըջուքէ հէմիան
- 35 պըպը ու խալմէթքեարէ հէմիան: Ու զա-
ռուք քի կըրթ ու սէքընանտ լը նալ ուան-
տա. ու աուի լը պէր խօ կըրթ ու կօ ժը ուան-
- 36 ոա: Վի քօ ահվա ժը զառուդան եէքէ գա-
պուլ տըքը պը նալէ մըն՝ աուի մը գապուլ
տըքը, ու քի քօ մը գապուլ տըքը, մը գա-
պուլ նաքը լէ մը շիանտողէ Գապուլ Գըքը:
- 37 Ղէվապ տա ժէռա Հաննա ու կօ. Եւ խօ-
ճա մէ եէքէ տի՝ քը պը նալէ գա ճընան տէր
տը խըստ ու լը տու մէ նէ տը հաթը պու ու
աուի մէ նահըշթ, չըմա քօ լը տու մէ նէ տը
- 38 հաթը պու: Ու աուի կօ, ժէ պը կէռըն,
չըմա քօ թուննա եէքէ քօ պը նալէ մըն
քէրամէթան պըքը. ու զուվա պը քարը ժը
- 39 մըռա քէօթի պէժը: Չըմա քօ աւ քօ զը-
40 տէ մէ նընը ժը ալիյէ մէտայ է: Ու քի քօ ժը
ռուա պը նալէ մըն էրքը հուն է Մէսիհըն՝
թասքի ալ տը տը վէխուարըն պըռա տըպէմ
ժը ոռա իւճրէթէ խօ գա տէ վունտա նէքը:
- 41 Ու քի քօ տըտը խուար քըրըն ժը աւ բը-
ջուքան եէքէ քը ժը մըռա իման դինըն ժէ-
ռա հէնի գանճ է՝ քօ լը ասգույէ ուիռա գէ-
վըր քի աշէ պէ ալըգանտըն, ու լը պահըհ
- 42 պէ անթըն: Ու էրքը տէսթէ գա՝ գա խուար

- տըքը պըպըռ ու պամէ ժը խօ, չըմա քօ ժը
դառա դանձ է չօլագ լը հայաթէ քէթըն. նա
քը տու տէսթէ դա հէպուն, ու լը ճէհէնէմէ
43 չունտըն լը նափա ահրէ նէ՛դաֆանտըն: Լը
քօ քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ահրէ ուի
44 նայէ դաֆանտըն: Ու էրքը լընկէ դա դա
խուար տըքը պըպըռ՝ աուի դանձ է ժը դառա
թօփալ լը հայաթէ քէթըն, նա քը տու լըն-
կէ դա հապուն՝ ու լը ճէհէնէմէ դու պէյ ու
45 վէթըն լը նափա ահրէ նէ՛դաֆանտըն: Լը քօ
քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ահրէ ուի նայէ
46 դաֆանտըն: Ու էրքը ջահվէ դա դա խաւար
տըքը տէրիսէ աուի, գանձ է ժը դառա պը
էէք ջահվ լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէթըն
նա քը տու ջահվէ դա հապը ու լը ճէհէնէ-
47 մէ քէթըն: Լը քօ քի գուրմէ ուան նա՝
48 մըրը ու ահրէ ուի նայէ դաֆանտըն: Չըմա
քօ հէր քէս պը ահրը դէ խօյ քըրըն, ու հէր
49 գուրպան պը խօյ տէ պէ խօյ պուն: Խօյ դանձ
է, համա էրքը պէ դահմ պըպը պը չը՝ աուի
տէ թէրպիյէ պըպը, էրքը վուսան է հուն
լը խօտա խօյէ պը բէն, ու պը հէվուտուա
սէլամէթ պըքըն:

- 1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ լը սինօնէ Լէ-
հուտիան լը ալիյէ տընէ Յօրտանէ հաթ, ու

տիսա խալդ լը պալէ հաթըն ճըվանտըն, ու
առւի չափան քօ առէթէ ուի պու տիսա ժը
ուանուա թալիմ տըտա պու :

2 Ու ֆարիսիան պը ճարդպանտընէ ժէ փըռս
տըքըրը պուն ու տը կօթը պուն. էրքը ճա-

3 յիղ է եէքէ, քօ ժը նա խօ պէրտէ : Եւ ուի
ճէվապ տա ժը ուանուա՝ ու կօ. Սուսա ժը

4 ոռա չը թէնպիհ քըր : Ու ուան կօնը,
Սուսա իպն տա դալադնամէ նըվխանտընէ,

5 ու պէրտանէ : Դէվապ տա Խսա՝ ու կօ ժը
ուանուա. ժը պոյ հըշք պունէ տըլէ ո՛ նըվի-

6 սանտ ժը ոռա աւ թէնպիհէ : Համա ժը իպ-
թիտայէ խալդ քըրընէ Խօտէ ուան մէր ու մէ

7 խալդ քըր, ու կօ : Ժը պոյ ուի մէռուվ
պավ ու տիյէ խօ տէ թէրի պըքը, ու լը բէթ

8 ժընա խօ հառը : Ու հէր տույան եէք կէօվ-
տէ պըպըն. ու ժը ուէ բէվա տըտօ նընըն՝ լէ

9 եէք կէօվտէ : Եւ ուա ճօթ քըրընէ խօտէ
10 ինսան պըռա ճիյէ նէքը : Ու լը մալ շալըր-

տէդ ուի տիսա հէմէն ժը պոյ աւ դըշդ ժէ
11 փըռս քըրըն : Ու կօ ժը ուանուա, քի քօ

ժընա խօ պէր տըտը ու հէնի եէքէ տըսթիըր,
12 զինա տըքը : Ու ժըն ժի էրքը մէրէ խօ պէր

տըտը՝ ու պը պաշկասի քի տը զէվուճէ զինա
տըքը :

13 Ու ժէռա զառուդան անին քը տէսթ տէյնէ
լը սէր ուան, համա շալըրտան տը զայիտի

14 պուն լը սէր անօղան : Ու Խսա քինկա քօ

- տի, զայիտի ու կօ ժը ուանոա, պէրտըն աւ
զառուգան պըրա՝ ժը մըռա պէն, ժը ուան պը
կէռըն, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
- 15 առէ աւ հառա է: Պըռա տըպէմ՝ ժը ոռա,
փատիշահիթիյէ Խօտէ քի քօ ոգա զառուգ
գապուլ նաքը, առի տէ նէ՝ դէվէ լը ուէ:
- 16 Ու զառուգան հէլմէղ քըր ու տէսթէ Խօ տա-
նի լը սէր ուան՝ ու միւպարէք քըր ուան:
- 17 Ու կալա քօ առի ժը ուէ լը ուէ ռապու,
վահ համբա քի լը բէշ պէղիա պը չօք տա-
դինընէ ժէ փըռս տըքըր՝ ու տըլօթ, Եւ
խօճայէ գանձ էղ չը՝ պըքըմ քօ ժը էպէտի
- 18 հօյաթոա վարիս պըպըմ: Ու Խօա ժէռա
կօ, ժը մըռա չըմա գանձ տէժի ժը եէք Խօ-
- 19 տէ բէթըր գանձ թոռննա: Թէնպիհան տը-
զանի, զինա մէքը, գաթըլ մէքը, տըղի մէքը,
տէրէվ շահատէթի մէքը, ու պալ ու տիյէ
- 20 Խօռա իքրամ պըքը: Ու առի ճէվապ տա ու
կօ ժէռա. Եւ խօճա առանան հէմիան ժը
զառութիյէ բէվա մը քըր, նոա հէնի չը գէ-
- 21 մանիյէ մըն հէյ է: Ու Խօա լը առի պը
նըհէռթընէ, հապանտ առի, ու կօ ժէռա,
եէք դէմանիյէ դա հէյ է. էրքը տը խուաղի
թէքմիլ պոռն, հառը հէր չիյէ դա քօ հէյ է
պը ֆըռօշ՝ ու պը տը ժը ֆագիրանոա, ու լը
աղիւմանտա խաղնէյէ դա տէ հապը. ու ոլը-
- 22 կըր խաչէ ու ոլը լը բէյ մըն: Ու աւ լը սէր
ուէ սէօպէ պը գոսապէթ քըրընէ՝ մէլուլ չու.

- 23 չմնա քօ իրո վարիյէթէ ուի հապու : Ու
 Խսա լը տօռա խօ պը մէղէ քրորնէ՝ կօ ժը
 շակրտանոա ուան քօ համբանէ չափան զօռ
 է ժը ուանոա լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէ :
- 24 Թընէ : Ու շակրտան լը սէր սէօղէդ ուի տը
 աճապան տը պուն . համա Խսա տիսա ճէ
 վապ տա ժը ուանոա ու կօ , Խա՛ էվլատան ,
 չը գաս զօռէ ժը ուանոա քօ լը սէր խօրթիյէ
 խօ ումոտէ խօ տանին՝ փատիշահիթիյէ Խօ :
- 25 տէ քէթըն : Ղօլայ է քօ տէվէ ժը գուէ
 տերդիյէ պը չօ՝ նա քի զէնկին պը գէվէ լը
- 26 փատիշահիթիյէ Խօտէ : Ու ուան հէնի իրո
 տը աճրպանտը պուն՝ ու պը հէվու տուռա տը
 կօթը պուն , նուա հէնի քի՛ տը քարը խալաս
- 27 պուն : Ու Խսա լը ուան պը նը հէնիթընէ՝ կօ .
 Ը՛ ժը ալիյէ մէռուվան պէ միւմբիւն է , հա-
- 28 մա լը պէր Խօտէ հէմի դըշդ Գօլայ է : Ու
 փէթրոս ժէռա կօթընէ տէսթ քըր . վահամի
 հէմի դըշդան պէրտան ու լը քէյ դա հաթըն :
- 29 Խսա ճէվապ տա՝ ու կօ . Պըռա տըպէմ՝ ժը
 ոռա , գաթ եէքէ Թուննա քօ ժը պօյ մըն եա
 ժը սէմէտէ Ինճիլ մալ՝ եա պրէյան՝ եա խուշ-
 գան եա պալ եա տի եա ժըն եա էվլատան
- 30 եա զէվիան Թէրք քըր : Ը՛ ուա լը ասիրէ հան-
 տա սատ գաթ մալան ու պրէյան ու խուշ-
 գան ու տիյան ու ոլէտան ու զէվիան՝ պը
 Թէվլի գաւարանտընէ . ու ասիրէ տըն քօ տէ
- 31 պէ էպէտի հայաթէ տէ նասթիինը : Չըմա քօ

- փրո ափուլիան տէ պը պըն բաշին՝ ու բաշի-
- 32 նան՝ ափուլին : Ու ուան լը ալիյէ Վուսսէ
 ու տը պու պուն ու հէժա լը ուտա պուն ,
 ու Իսա լը պէր ուան տը չու պու , ու ուան
 տը աճըպանտը պուն հէմ տը Թըսիա պուն .
 ու տիսա տուանղտան լը պալէ սանտ , տէսթ
 քըր ժը ուանոա կօթընէ չըքօ ժէոա տէ պը
- 33 գաւմիա : Ու կօ . վահա էմ լը Վուսսէ ու
 տը պըն , ու գուռէ մէոուվ տէ պէ Թէսլիմ
 պուն ժը պաշ իմամանոա ու քեաթիպանոա ,
 ու աուի տէ ժը մըրընոա հէօքմ պըքըն , ու
 աուի տէ ժը դայիֆանոա Թէսլիմ պըքըն :
- 34 Ու աուի տէ մասգարա պըքըն ու պը գութըն
 աուի . ու Թու պըքըն ժէոա ու պը գուժըն ,
 ու լը ոջա սըսէանտա տէ գըյամ պըքը :
- 35 Ու լը պալէ չուն գուռէդ Օւէրէթօսէ Եա-
 գուպ ու Հաննա՝ ու կօնը ժէոա . Եա՝ Խօ-
 ճա էմ տը խուաղըն , քօ էմ չը քօ ժը դա
- 36 պը խուաղըն ժը մէոա պըքի : Ու աուի կօ՝
 ժը ուանոա , չը տը խուաղըն ժը մըն քը ժը ո-
- 37 ոա պըքըմ : Ու ուան կօնը ժէոա , քէրէմ
 պըքը ժը մէոա քը ժը մէ եէքէ լը ալիյէ
 ոասթէ դա ու եէքէ լը ալիյէ չէփէ դա ու-
- 38 նին լը սալղանաթէ դա տա : Ղէվապ տա Ի-
 սա՝ ու կօ ժը ուանոա , հուն նըզանըն չը տը
 խուաղըն . տըքաճըն վէխուն աւ Թասէ քօ է-
 ղէտէ վէխում , եա պը աւ Թահֆիլ Թահֆիլ
 պըպըն , քօ էզ տէ Թահֆիլ պըպըմ ու ուան

- 39 Կօնը ժէռա էմ տըքարըն. Ու Իսա Կօ ժը ուանռա, աւ թասէ քօ էզ տէ վէխում, հոն տէ վէխուն ու պը աւ թահֆիլէ քօ էզ բէ
- 40 թահֆիլ պում, տէ թահֆիլ պըպըն: Հաւմա լը ռասթ ու չափէ մըտա, ռօնըշտըն էմըն նընը տայըն. լէ ժը ուանռա տէ պէ տայըն,
- 41 ժը ուանռա քօ հաթիյէ հազըր պուն: Ու քինկա քօ աւ տահ շակըրտէ տընան պըհիտըն, տէսթ քըրըն ղայիտանտընէ լը սէր Եա-
- 42 գուպէ ու Հաննայէ: Ու Իսա լը պալէ կաղի քըր ուան՝ ու Կօ ժը ուանռա, հոն տը վանըն ժը դայֆանռա հաթը կօթան մէզընան՝ լը սէր ուան հէօքմաթ տաթօն, ու համըպէդ
- 43 ուան վապիտիթի տըքըն ժը ուանռա: Համա լը նավ ոտա վոլսան տէ նապը, լէ ժը ո՛քի քօ մէզըն պուն տը խուազը, աւ ժը ռուա խըղ-
- 44 մէթքեար տէ պըպը: Ու ժը ո՛քի քօ բէշ պուն տը խուազը գուլէ ո՛ հէմիան պըրա պը-
- 45 պա: Չըմա քօ գուռէ մէռուվ ժինա հաթ քի ժէռա խըղմէթ պըպը, լէ խըղմէթ պըքը, ու ճանէ խօ ժը տէլա փըռան թէլէֆ պըքը:
- 46 Ու հաթըն լը Իրիխայէ, ու աւ՝ շակըրտան հէմ պը փըռ ճըվաթան քինկա քօ ժը Իրիխայէ ռատը պու պուն, գուռէ Տիմա քէռ Պարթիմավուս լը ռէտա պը ռօնըշտընէ պարս
- 47 տը քըրը պու: Ու քինկա քօ պըհիտ քօ 'Եասրանի Իսա է՝ տէսթ քըր գուրընէ՝ ու Կօ թընէ, Եա՝ գուռէ Տավուտ Իսա ժը մըռա

- 48 մերհամէթ պըքը: Ու փրոռան ժէռա տը դա-
յիտի պուն՝ քօ հէշ պը, Համա աուի հէնի
փրո՝ եա՛ գուռէ Տափուտ ժը մըռա մերհա-
49 մէթ պըքը տը գիրա պու: Ու Խսա սէքընի
ու էմր քըր քօ աուի կազի պըքըն, ու
պը կազի քըրընէ քէօռէ՝ ժէռա կօնը, փէթ
50 պը՝ ու ռապը՝ դա կազի տըքը: Ու աուի ճը-
լէ խօ ալէթ ու պը ռապունէ հաթը լը պա
51 Խսայէ: Շէփսպ տա ժէռա Խսա՝ ու կօ. Չը՝
տը խուալի քօ ժը դառա պըքըմ, քէօռ կօ
52 ժէռա, Եա՛ խօճա ջահվէ մըն վէ պէ: Ու
Խսա կօ ժէռա հառը իմանէ դա դա սաղ քըր,
ու զուվա հաթը վէխուռն, ու լը ռէտա լը բէյ
Խսա տը չօ պու:

ՍԼԻՐ 44

- 1 Ու քինկա քօ նէզէ Գուլթսէ պուն՝ լը
փէթֆագէյէ ու Պէյտանիյէ՝ լը նիլա՝ ջիյէ
Օլէթունէ ժը շահրըտան տըտոյան շիանտ:
2 Ու կօ ժը ուանռա, հառըն լը կիւնտէ հանա
քօ լը պէր ո՛ է. ու կավա քօ լը ուէ պը գէ-
վըն՝ տէ ճահշքի հաթը կրէտան պը պինըն.
քը լը սէր ուի գաթ քէսքի նէ ռօնըշտիյէ.
3 վէքըն աուի ու ժը մըռա պինըն: Ու էրքը
եէքի պէժը ժը ոռա չըմա՞ աւ դըշդ տըքըն,
պէժըն քօ ժը խօտիյէ ուիռա լապըմ է. ու
4 զուվա լըվըր տէ պը շէյինը աուի: Ու աուան

- չուն տին ճահչէ լը տէվէ ուտա լը պէր տէ-
 5 լէյէ լը տէրվա, ու վէքըրըն աուի: Ու լը
 ուէ ժը սէքընանտողան հընըքան կօն ժը ուան-
 6 աւ. Չը տըքըն, չըմա՞ վէտըքըն ճահչէ: Ու
 ուան չափան քօ Խսա ժը ուանոա էմի քըլի,
 7 ժը ուանոա կօն, Ու ուան պէրտան: Ու ճահ-
 չէ անին ժը Խսաոա ու լը սէր ուի ճըլէ խօ
 8 տանին, ու ոօնըշտ լը սէր ուի: Ու փըռան
 ճըլէդ խօ լը սէր ուէ ուտըխըստը պոուն, ու
 հընըքան ժի ժը տարան կուլիան տը պըրի-
 9 պուն ու լը սէր ուէ ուա տը խըստը պուն: Ու ժը
 բէշ ու ժը բաշ չունտողան տը գիրա պուն ու
 տը կօթը պուն, ()սաննա պը նափէ Խօտէ
 10 հաթող միւպարէք պըպը: Պը նափէ Խօտէ
 հաթող փատիշահիթիյէ պափէ մէ հափուտ
 միւպարէք պը պը, լը փըռ պըլնտա ()սանա:
 11 Ու Խսա լը Ղուտսուշէրիֆէ ու լը տաճարէ
 քէթ, ու լը չար ալիյէ լը հէմի գըշդան նը-
 հէոթ, ու հէնի պէ ոխթ պոն պը տուանդ-
 տահան լը Պէյթհանայէ ուապոն:
 12 Ու ոջա տընէ քինկա քօ ժը Պէյթհանայէ
 13 ուա տը պօ պուն պըրջի պոն: Ու ժը տուրվա
 պը փէլըման գըթի տար քի հէթիլէ տի. հա-
 թը քօ պէլքի լը ուէ գըշդքի պը պինը ու
 քինկա քօ հաթը լը պա ուի ժը փէլըման բէ-
 թըր գըշդ քի նէ տի, չըմա քօ ոխթա հէ-
 14 ժիլան նէ պոն: Ու Խսա ճէվապ տա ու կօ
 ժէոա. հէնի ժը դա էպէտա հէքէ ֆէգի նա

- 15 Խօ, ու շնորհակալութիւն պարտաւորութիւն: Ու համարն
 լը Վոլտաւ. ու Խօսա լը հէյքէլէ քէթ՝ ու
 տէսթ քըր տէր խրատունէ ֆրոօթօղան ու քը-
 ոօղան քը լը նաւ տաճարտա պուն. ու տէգ-
 կեաճէ սարրաֆան պէլա քըր, ու քիւրսիյէ
 16 գէվօք ֆրոօթօղան գուլուպանա: Ու պէր նա
 տըպա պուն քօ եէքէ ժը նաւ տաճարէ ֆրոադ
 17 քի պը պըհուրինէ: Ու Թալիմ տը քըր ու տը
 կօթ ժը ուանուա. Հաթիյէ նըվիսանտըն քօ
 մալա մըն մալա իխատէթէ տէ պէ կօթըն ժը
 հէմի գայֆանուա. համա հուն մաղարայէ տը-
 18 վըն քըրըն ուի: Պաշ խախաման ու քեա-
 Թիպան պըհիստըն, ու աուի հէլաք քըրընուա
 ֆուրսէիտ քի արամիշ տը քըրը պուն. համա
 ժը տը Թըռսիա պուն. չըմա քօ խալգէ հէմի-
 ան լը սէր Թալիմէ ուի աճէպ տը մա պուն:
 19 Ու քինկա քօ էվար պուն՝ ժը պաժէր տէր քէ-
 Թըն:
 20 Ու լը սըպէտա քինկա քօ ժը ուէ տը պը-
 հուրը պուն, տինը տարէ հէթիլէ քօ ժը գուր-
 21 մէտա հըշք պուն: Ու պիրա վիթըրոսէ հաթ
 ու կօ ժէուա. Լա՛ խօճա՛ վահա տարէ հէ-
 22 ժիլէ քօ դա լանէթ քըր հըշք պույէ: Շէ-
 վապ տա Խօս՝ ու կօ ժը ուանուա. Լըրըր Ի-
 23 մանէ ո՛ լը սէր Խօտէ պըպը: Վոլա պըռա
 տըպէմ ժը ոռա, քի քօ ժը աւ ջիյէյէ հան-
 ոա պէժը՝ ուսպը ու լը պահրէ պը գէվ, ու լը
 տըլէ խօտա շիֆէ նաքը, լէ իման պիւր չըքօ

- պէժը տըպը, տէ պըպը ժէռա՝ չըքօ պէժը:
- 24 Ժը պը պը ուի տէժըմ՝ ժը ոռա, չը դըշդ քօ պը նըմէճ՝ տը խուաղըն հուն ու իման դինըն էր:
- 25 քը տէ պըսթինըն տէ պը պը ժը ոռա: Ու ոխթա քօ նըմէճ տըքըն էրքը լը պէր քէսէքի դըշդ քի ո՛ հէյ է, ալֆ պըքըն, վուսան քօ Պալէ ո՛ քօ լը ասիւմանտայ է ալֆ պըքը ժը
- 26 ոռա սուճէ ո՛: Համա էրքը հուն ալֆ նէ քըն, պալէ ո՛ ժի քօ լը ասիւմանտայ է սուճէ ո՛ ժը ոռա ալֆ նաքը:
- 27 Ժը ուէ տիսա լը Ղուտսէ հաթըն, ու ա ուի լը տաճարտա քինկա քօ տը կէռիա պու, պաշ խախաման ու քիաթիպան ու իիթիա:
- 28 րան հաթըն լը պալէ: Ու կօնը ժէռա. Ուա նան պը չը հէօքմաթէ տը քի, ու քի տա ժը դառա աւ հէօքմաթէ աւ դըշդաթն քըքըն:
- 29 Ղէվապ տա Խա՝ ու կօ ժը ուանոռա. Լժի ժը ոռա դըշդքի փրոս տըքըմ՝ ժը մըռա ճէ վապ պըտըն, ու էզ տէ պէժըմ՝ ժը ոռա՝ պը չը հէօքմաթէ էզ տըքըմ աւ դըշդէ հան:
- 30 Թահֆիլէ Հաննայէ, ժը ասիւման պու ես
- 31 ժը մէռուլան, ճէվապ պըտըն ժը մըռա: Ու աւ լը նալ խօտա տիւշիւմիշ տը պու պուն ու տը կօթը պուն, էրքը ժը ասիւմանան էմ պէ ժըն, տէ պէժը, Լէ չըմա՝ հուն իման նէ
- 32 անին ժէռա: Համա էրքը էմ պէժըն ժը մէռուլան, ժը խալգէ էմ տը թըռսըն, չըմա քօ հէմիան իման տը անի պուն էրքը Հաննա

33 Ի՞նչ լինի միայն : Նշե՛վապ տան ու կօն ժը ի-
սառա . Ի՞նչ նէ տըղանին . ու Խսա ճե՛վապ
տա ժը ուանոա ու կօ . Ի՞ժի նա պե՛տըմ, պը
չը հեզքմաթէ էզ տը քըմ աւ գըշդ :

ՍԼԻՐ 12

- 1 Ու տէսթ քըր պը թէմնիլան պը ուանոա
խապէր տանէ ու կսթը նէ, Եէք մէռուվ քի
ռաղ տանի ու լը տօռա ուի սէնճ քըշանտ,
ու մահսէրէ քօ լա ու գուլէ ջէքըր, ու աուի
տա տէսթէ փալայան ու աուի չու լը գուր-
- 2 պէթէ : Ու լը տիթէտաւըղմէթքեար քի շիանտ
ժը փալայանոա քը ժը փալայան մահսուլէ
- 3 ռաղէ պըսթինը : Համա ուան աուի կըրթըն
- 4 ու քութան՝ ու վալա ուէ քըրըն : Ու տիսա
պաշգա խըղմէթքեար քի ժի շիանտ, աուի պը
գէվըր քըրնէ պըրինտար քըրըն սէրէ ուի՝
- 5 ու պը ուէզիլ քըրընէ պէրտան : Ու տիսա
պաշգա քի շիանտ, աուի ժի գուշտըն . ու հէ-
նի փրուան՝ քօ հընըքան գութան՝ ու հընը-
- 6 քան գուշտըն : Ու բաշէ հէմիան գուռըք քի
ուի տէլալի հապու աուի շիանտ ժը ուանոա՝
կօ քի պէլքի ժը գուռէ մըն շէրմ պըքըն :
- 7 Համա փալայան քինկա քօ տին աուի քօ տը
հաթը պու, կօն ժը հէվուտուռա ուիա է վա-
րիս, որըն էմ պը գուժըն ուի, ու միրաս ժը
- 8 մէռա պըպը : Ու կըրթըն աուի ու գուժտըն,

- 9 ու ժը ուզէ տէր իրստըն առի: Եւ ահա խօսիցէ ուզէ տէ չո՞ պըքը. տէ պէ, ու փաշայան տէ հէլաք պըքը ու ուզէ պաշդասիան.
- 10 ու տէ պըտը: Եւ նըվիսէ հան հուն նա խօնտըն, էրքը աւ գէվըր քօ եւ փուռիան լը պէր դըշդի տա նանին, սէրիցէ ուրքնէ պու:
- 11 Ուիա ժը Խօտէ պու ու լը պէր քահվէ մէ ա-
- 12 ճէպ է: Ու տը խօստը պուն առի կըրթընէ՝ համա ժը խալլէ թըռսիան չըմա քօ ֆէհմ քըրըն քօ աւ թէմնիլա ժը պոյ ուան կօ. ու առի պէրտան ու չուն:
- 13 Ու ժը ֆարիսիան ու հիրօտիսան հընըքան ժէռա շիառտըն. քը պը խապէր առի պը կը-
- 14 րըն: Ու ուան հաթըն, պը ֆէնտ փըռս տըքըրը պուն ժէ ու տըկօթը պուն. Եւ՝ խօճա էմ տը վանըն քօ դու ուստի ու ժը պոյ քէսէ ումնըէ դանընը, չըմա քօ լը խաթըրէ քէսէ մէզէ նա քի, իլա ուշա Խօտէ պը ուստ հին տըքի, ժը հիւնքեարուա խարաճ տոյըն ճայիզ է եւ նա, էմ պըտըն, եանէ-
- 15 տըն: Ու առի տըռութիէ պը զանը պունէ կօ ժը ուանուա, հուն չըմա՞ մը տը ճառապի-
- նըն. ժը մըռա տինար քի պինըն, քը պը
- 16 պինըմ: Ու ուան անին, ու կօ ժը ուանուա, աւ սուրէթէ հան քօ լը ուիպէ է քի է եւ նըվիս, ու ուան կօնը ժէռա՝ է հիւնքեար:
- 17 Ղէվապ տա ժը ուանուա Խսա ու կօ. Հանըն աւ քի է հիւնքեարէ՝ ժը հիւնքեարուա պըտըն,

ու աւ քի է խօտէ է՝ ժը խօտէոա պըտըն ,
ու ածըպանտըն լը սէր աւի :

- 18 Ու գըյամ՝ թուննա կօթող սատուդիան հա-
թըն լը պալէ , ու ժէ փըոսա աըքըրը պուն ու
19 աը կօթը պուն : Եւ խօծա Սուսա ժը մե-
ոա նըրխանո քօ էրքը պրէյ եէքէ պըմրէ ու
ժը նէ պը հէլէ , ու զուրիյէթ նէ հէլէ , պրէյ
ուի տէ ժընա ուի պըթիւնը , ու ժը պրէյ խօ-
20 ոա զիւրիյէթ աէրիւէ : Եւ ուա լը պա մէ հաֆթ
պրէ հապուն , ազուլին ժըն սանտ ու մըր , ու
21 զիւրիյէթ նէ հըշթ : Ու իքինճի աուի սանտ
ու մըր , ու աւ ժի զիւրիյէ նէ հըշթ , փուսան
22 իւչիւնճի ժի սանտ աուի : Ու աուի հաֆթ
ժի սանտ , ու զիւրիյէթ նէ հըշտըն ու ժը
23 բաշէ հէմիան ժընըք ժի մըր : Եւ ուա լը ու-
թա գըյամէթէ , քինկա քօ գըյամ՝ պըքըն ,
ժը ուան ժը քի՞ ժանոա տէ ժըն պըպը ա-
ուի , չըմա քօ աուի հաֆթան ժի ժըն քըրըն :
24 Ճէվապ տա խա ու կօ ժը ուանոա , ժը պօյ
աւ նընը՝ քօ հուն շաշ պունը քը Եէ քի-
թէպան տըղանըն ու նա գուվվէթէ խօտէ :
25 Զըմա քօ քինկա քօ ժը մըրիան գըյամ պը-
քըն , նա ճամբրան ժըն տըթիւնըն , նա ժի
ժընան մէր տըթիւնըն , լէ ողա մէլէքէ ափ-
26 ման ըն : Զամա ժը պօյ գըյամէ մըրիան՝
քօ գըյամ՝ տըթիւնըն , լը քըթէպէ Սուսա-
տա հուն նա՞ խօնտըն լը սէր տըրիւնէրմ չա-
փան խօտէ ժէոա կօ , էղ իմ՝ կօ , խօտէյէ

- Ի պրահիս, ու խօսեցէ խաղ, ու խօսեցէ
- 27 Եւ ապա : Ու առի խօսեցէ մըրիան նընը՝
լէ սաղան, իսկա հուն փրո շաշն :
- 28 Ու ժը քեաթիպան եէքէ հաթ՝ կօտարի տը
քըր ժը ուանուա ռիթա քօ ուան տօղ տը քը-
րը պուն, քինկա քօ տի էլքը գանձ ճէվապ
տա ժը ուանուա, փրոս քըր ժէ ու կօ, թէն-
- 29 պիհէ ալուլին քի՞ ժան է : Ու խալօ ժէ-
ուա ժը հէմիան ալուլին ուիա է . կօտարի պը-
քը եա՛ Խարայիլ, խօսեց ու Լաւհէ մէ եէք
- 30 խօսե է : Ու տէ պը հուպինի խօսե ու Լէ-
լահէ խօ ժը հէմի տըլէ խօ, ու ժը հէմի վու-
ճիտէ խօ . ու ժը հէմի ֆըքրէ խօ, ու ժը հէ-
մի գուլէթէ խօ . ուիա է թէնպիհէ ալուլին :
- 31 Ու իքինձի ոգա ուիա, հաւալէ խօ ոգա խօ
տէ պըհուպընի, ժը ուանան բէթըր մէզըն
- 32 թէնպիհ թուենա : Ու քեաթիպ կօ ժէուա,
խօշ՝ եա՛ խօճա, դա ուստ կօ, քի խօսե եէ-
քէ, ու ժը ուի բէթըր պաշգասի քի թուենա :
- 33 Ու առի ժը պիւթիւն տըլէ, ու ժը պիւթիւն
գուլէթէ, ու ժը պիւթիւն ֆըքրէ հուպան-
տըն, ու հաւալ ոգա խօ հուպանտըն, ժը հէ-
մի ողջակէզան ու ժը գըրպանան բէթըր է :
- 34 Ու խա քինկա քօ տի, պը աղըլ ճէվապ տա,
կօ ժէուա, ժը փատիշահիթիյէ խօսե տուք
նընի, ու հէնի պաշգասի քի ճուրհաթ նէ տը
քըր ժէ գըշգ քի փրոս քըրընէ :
- 35 Ա՛լէվապ տա ու կօ խա, կաւա քօ լէ տա-

- ճարտա Տին տըբըր . Վերաթիւպան չափա՞ տէ-
- 36 ժըն քօ Սէսի՛ճ գուռէ Տափուտ է : Ու Տա-
փուտ պը խօ պը Րու՛ճ էլ գուտս տէժը , Րապպ
ժը Րապպէ մըռա կօ .] Ը ալիյէ սաղա մըռօ
նի՛ Տափա քօ տըժմընէդ դա բէլ քըրընէ դա
- 37 պըբըմ : Նուա էրբը Տափուտ պը խօ առի
Րապպ տէժը , չափա՛ն դուռէ ուի տըպը , ու ժը
խալլէ փըռան ժըտըլէ խօ ժէռա կօտալի տըբըր :
- 38 Ու տըկօթ պը Տին քըրընէ լը թալիմէ խօ
տա . Սադընըն ժը քերաթիւպան ուան քօ տը
հուպինըն պը ճըլէ գանձ կէռանտըն ու լը չար-
- 39 շիանտա տըլալան : Ու լը ճէմիաթտա քիւր-
սիյէ ափուլին , ու լը տառթանտա ճիյէ պըլըն-
- 40 տան : Ուան քօ մալա ժընէպիյան տը խու՛ն ,
ու ժը պոյ խոյայի պու՛նէ նըմէճէ խօ տըրէժ
տըբըն , ուան Տէնի փըռ տէ Տէօքմ պըպըն :
- 41 Իսա լը պէր խաղնայէ սէքընի՛ տը նըՏէնթ
էրբը չափան խալլէ լը խաղնայէ մանգըրէ պա-
խըռ տալլէ ժը , ու փըռ խօրգան փըռ դըշդ
- 42 ալլէթըն : Ու Փագիր ժընէ պի քի Տափա՛
ու տու փուլըքան ալլէթ , քը մանգըր քի տը-
- 43 քը : Ու շահըրտան լը պալէ կաղի քըռ ու
կօ ժը ուանուա . Պըռա տը պէմ ժը ոռա , քը
աւ Փագիր ժընէպի լը խաղնէյէ ալլէթողան
- 44 ժը Տէմիան փըռ ալլէթ : Չըմա քօ Տէմիան
ժը զէտէ պու՛նէ խօ ալլէթըն , Տամա ժընըքէ
Տան՝ ժը Փագիրթիթիյէ խօ՝ Տէր չըքի ուի Տա-
պու , մալէ խօ Տէմի ալլէթ :

ՍԻՐ 43

- 1 Ու քինկա քօ ժը տաճարէ տէր տը հաթ,
 ժը շակըրտէ ուիռա եէքէ ժէռա կօ. Խա՛ խօ-
 ճա պընէռ չափան գէվըր ու չը թիւրլիւ պի-
- 2 նանըն: Շէվապ տա ժը ուանռա Խա՛ ու
 կօ. տը պի՛նի աւ գէվըրէդ մէղընան, պըռա
 տըպէմ ժը ոռա, քօ տէ նամինա գէվըր լը
 սէր գէվըր լը ուէ՛ քօ տէ նէյէ հէլօշանտըն:
- 3 Ու քինկա առւի լը ջիյէ Օւէյթուռնէ լը
 պէր տաճարէ ոօնըշտի պու, փըռս քըրըն ժէ
 պը թէնէ փէթըռոս ու Խաղուպ ու Հաննա
- 4 ու Լէնարիա: Պէժը ժը մէռա՛ քի՛նկա տէ
 պըպը առւի, չը՞ նըշան տէ պըպը՝ ռիթա
- 5 թէքմիլ պուռնէ աւ հէմի գըշդան: Շէվապ
 տա Խաա ու կօ ժը ուանռա, Սաղընըն քօ եէ-
- 6 քէ ո՛նէ խաթինը: Չըմա քօ փըռան տէ պէն պը
 նափէ մըն, ու պէժըն էրքը էղ ըմ՝ Սէսիհ, ու
- 7 փըռան ժի տէ շաշ պըքըն: Համա քինկա քօ
 պը պըհիտըն գափղան ու տէնկէ գափղան պիրա
 խօ մէ կիւհէն չըմա քօ լաղըմ՝ է պուռն. հա-
- 8 մա հէժա ախրը նընը: Չըմա քօ միլէթ տէ
 լը սէր միլէթ ու փատիշահիթի լը սէր փա-
 տիշահիթի տէ ոապը, ու ճի ճի դէլդէլէյան
 տէ պը պըն, զալսիան ու վէլվէլէյան, համա
- 9 աւ. հէմիան իթիթիտայէ հէշանտըն ըն: Սա-
 գընըն հուռն լը սէր խօ, չըմա քօ ո՛ ժը ճը-
 վաթանռա տէ թէյլէմ պըքըն ու տէ պէնը

- քութան, ու լը պէր վալիյան ու փատիշա-
 չան տէ պը սէքընըն ժը պոյ մըն, ժը ուան-
 10 ոա ժը պոյ շահատէթի քըրընէ: Ու ժը հէ-
 մի դայիֆանուա լաղըմ է քօ ավուլ Ինճիլ
 11 պէ վալ պուն: Համա ոխթա քօ ոժը թէս-
 լիմ պունուա պըպըն, հունէ տէ չը պը պէժըն
 ժը ավուլտա զամ մէ՝ խուն, ու տիւշիւմիշ
 մէ պըն, լսքին ժը ոռա ուէ սաաթէ չը.քօ դէ
 տայըն՝ աուի պէժըն. չըմա քօ խապէրտան
 12 հուն նընըն, իլլա Բուհ էլ գուտա է: Պըրէ
 պըէյէ տէ ժը մըրընուա թէսլիմ պըքը, ու
 պավ գուռէ, ու աւլատան տէ լը սէր պավան
 13 ոա պըն, ու տէ պը գուժըն ուան: Ու ժը
 պոյ նավէ մըն ժը հէմիան տէ իքրահ պըվըն.
 համա աւ քի հաթա բաշէ սապըր տըքա ա-
 14 ուի տէ խալաս պըպը: Ու քինկա քօ տըպի-
 նըն իքրահիթիյէ խարապ պունէ, քը լը ճիյէ
 ճայիլ նէ պունէ տը սէքընը (աւ քօ տը խոյ-
 նը պրա ֆէհմ պըքը) վէ չաղէ ուան քօ լը
 Եէհուտիսթանտա նը պըրա լը ջիյան պը ոէ-
 15 վըն: Ու աւ քի լը սէր խանի է պըրա նէյէ
 խուարի լը մալ ու նէ գէվը լը հընտուռ ժը
 16 մալա խօ դըշդ քի հէլ անընուա: Ու աւ քօ
 լը գէվիտա է, պըրա վէ նէիէոը ճըլէ խօ սան-
 17 տընուա: Համա վալ ժը ուանուա քօ համ-
 18 լանը ու ջըջըք տայօղն ուէ ոյանտա: Տուա
 19 պըքըն քօ լը զըվըստանտա նէ պը: Ուէ ու-
 յանտա վուսան սըխլէթ տէ պըպը քը ժը ա-

- վուէ խալդ քրորնէ մախլուգէ խօտէ հաթա
նուա վուտան նէ պու, ու նէ ժի տէ պըպը:
- 20 Ու էրքը խօտէ գըն նէ քրոր պու ուէ ոջան՝
գաթ ճան քի խալաս տէ պըպա, համա ժը պոյ
պըժարթիյան՝ ուան քօ պըժարթ, ուէ ոջան
- 21 գըն քըր: Ու լը ուէ չաղէ էրքը եէքէ ժը
ոռա պէժը, էրքը վահա՛ լը վըր է Մէսիհ եա
- 22 լը ուէ, պավուր մէ քըն: Չըմա քօ տէրէվ
Մէսիհան ու տէրէվ փէյղէմպէրան տէ ոա-
պըն, ու նշանան ու ալամաթան տէ պըքըն,
քը էրքը միւմքիւնէ պըժարդիան ժի պաշ պը-
- 23 քըն: Համա հուն սագըն պըն, վահա ժը
ավուլ մը ժը ոռա կօ հէմիան:
- 24 Համա ուէ ոջանտա լը բաշա աւ սըխէ-
թան, ոօ տէ դարի պըպը, ու հիւլ տէ ոօհ-
- 25 նիէ խօ նէտը: Ու ըսթէրէ ազիւմանան տէ
պը ոըժըն, ու լը ազիւմանտա պուէն գուվէ-
- 26 թան տէ թէվ կէոըն: Ու վէ չաղէ հաթընէ
Պուռէ մէոուվ պը գուվէթ ու պը փըռ իղ-
- 27 զէթէ լը ավըանտա տէ պըպինըն: Ու վէչա-
ղէ տէ մէլէքէ խօ պըշէյինը ու պըժարդի է
խօ ժը չար պայան, ժը փառէ տընէ է հաթա
- 28 փառէ ազիւմանան տէ պը ճըվինը: Նուա
հուն ժը տարէ հէժիլէ թէմսիլ քի հին պըն,
քինկա քօ հէնի կուլիէ ուի նէրմ՝ ըն, ու
փէռչըմէ խօ տէր տըխը, տը զանըն քօ հավին
- 29 նէզ է. Բահա ժի հուն՝ քինկա քօ տը պինըն
աւ հէմի դըշդան պուէն. պըղանըն քօ նէզէ լը

- 30 պէր տարիան : Պրոա տըպէմ ժը ոռա , էր-
քը աւ՝ սիրիլէյէ հան տէ նէ պըհուրը՝ հաթա
31 քօ աւ հէմի դըշդան պըպը : Ազիւմանան ու
արա տէ պը պըհուրըն , ու քէլամէ մըն տէ
32 նէ պըհուրըն : Համա ժը պօյ ուէ ոջէ ու
սաաթէ եէքէ նըղանը , նէ լը ազիւմանտա պուն
33 մէլէքան ու Ղուուլէ թէնէ Պապա : Սագըն
պըն , հէշար պըն ու տուա պըքըն , չըմա քօ
34 նըզանըն ոխթ քինկա է : Չավան քօ լը
գուրպէթէ չունտող մէռուլ քի մալա խօ
պէրտը , ու ժը գուլէդ խօռա հէօքմաթ պրտը ,
ու ժը հէր քէսէռա շըղուլէ խօ , ու ժը գա-
փուծիռա թէնպիհ պըքը քօ հէշար պըպը :
35 Ղուա հէշար պըն չըմա քօ նըզանըն քինկա
դէ խօտի է մալէ , էվարէ եա նիվէ շէվէ , եա
36 տիք պանտանէ՝ եա սըպէ : Ղա պը քիխալֆ
37 պէ՝ ո՛ լը խավէտա պը պինը : Համա չը քօ
ժը ոռա տը պէմ , ժը հէմիանռա տը պէմ ,
հէշար պըն :

- 1 Ու բաշէ տու ոջան փասիհ ու ֆէթիր
խուարըն պու . պաշ իմաման ու քիաթիպան
արամիշ տըքըրը պուն՝ քօ չավան՝ պը ֆէնտքի
2 աուլի պը կըրըն պը գուժըն : Ու տը կօթը պուն ,
լը ուի պայրամոա նէպը , քը լը գավմոա նէ
3 պը քօ վէլվէլէ քի պըպը : Ու աուլի քինկա

- քօ լը Իէթանհաաա լը մաշա Շ ըմհունէ ու
յուզտա լը սուֆրէտա ոօնըշտի պու, ժըն
քի հաթ՝ քը շուշաքի փըռ պը գըյմէթ ու
պուհա բունէ նարդոսիէ ուի հապու. շըքանտ
4 աւ շուշայէ ու լը սէր սէրէ ուի ուէթ: Ու շա-
կըրտան ղայիտին ու տըկօթը պուն, չըմա՞ լը
5 նաֆիլէ ճիտա չու աւ ոուն: Վը ժը սէ սաս
տինարան բէթըր տըքարը պու պըհաթմանա
ֆոօթըն ու ժը ֆագիրանուա պը հաթա տա-
յըն աւ ոուն, ու ժէոա տը ղայիտի պուն
6 փըռ: Ու Իսա կօ ժը ուանուա, պէրտըն ա-
ուի, չըմա՞ ըահաթսիզ տըքըն, չըմա քօ շը-
7 ղուլ քի գանձ աւ քըր ժըմլուա: Վագիրան
հէր չաղ պը ոուա նը ու քինկա քօ պը խուա-
ղըն տըքարըն ժը ուանուա գանձիթի բըրըն,
8 համա էղ հէր չաղ պը ոուանընըմ: Աւ ժը
տէսթէ խօ հաթընէ բըր, ժը ալուլ կէօվտայ
մըն ոօն բըր ժը պօյ նշանէ քէֆէն պունէ:
9 Պըռա տը պէմ՝ ժը ոուա լը հէմի տընէտա լը
քօ քի աւ Ինձիլէ հան պէ վաղ պուն՝ բը-
րընէ աւ ժընըք ժի ժը պօյ զիբրա ուի տէ
պէ կօթըն:
10 Ու ժը տուանզտան եէքի Ղուտայէ Իս-
խարի՝ չու լը պա պաշիմաման քօ աուի ժը
11 ուանուա թէսլիմ՝ պըքը: Ու ուան քինկա քօ
պըհիտըն՝ շաղ պուն ու ժէոա տըրավ տայը-
նէ վատ բըրըն. ու մէզէ տըքըրը պու քօ ա-
ուի չալան պը ֆուրսէնտքի տէսթէ ուան պըտը:

- 12 Ու ոչյա ավուէ ֆէթիր խուարընէ՝ քօ փա-
սէհէ սէրժէ տըբըրը պուն, շակըրտան կօնը
ժէոա, լը քօ տը խուազի քօ էմ հառն ժը
13 դառա փասէհէ հաղըր պըբըն քօ պըխոյ: Ու
առի ժը շակըրտան տոյան շիանտ ու կօ ժը
ուանոա. հառն լը պաժէր, ու քինկա քօ լը
պաժէր տը գէվըն մէռուվ քի լաբա ո՛ տէ պէ
քը լը սէր բըշդա ուխտա ճէռէ ավէ տէ պը-
14 պը, լը բէյ ուի հառն: Ու առի լը մալա
քի քօ պը գէվէ պէժըն ժը խօտիյէ մալէոա,
խօճա տէժը, լը քօ է միսաֆըռխանէ՝ քը լը
ուէ պը թէվլի շակըրտէդ խօվա փասէհէ պը-
15 խում: Աւ ժի ժը ոռա ատըլանտըն մէղըն
օտա քի թաբա ժօրին տէ նիշան պըտը, լը
16 ուէ հաղըր պըբըն ժը մէոա: Ու շակըրտէդ
ուի չուն հաղըր քըրընէ, լը պաժէր հաթըն,
ու չափան քօ ժը ուանոա կօ՝ վուսան տին.
ու փաթէհէ հաղըր քըրըն:
- 17 Ու կափա քօ էվար պու պը տուանդտան հաթ,
18 Ու քինկա քօ ոօնըշտըն՝ ու հէժա տը խուա-
րը պուն, Խսա կօ. պըռա տը պէմ ժը ոռա,
ժը ո՛ եէքէ քը նուա պը մըռա տը խօ, տէ մըն
19 տէսթ պըտը: Ու տէսթ քըրըն գասափէթ
քըրընէ ու եէքա եէք կօթընէ, սաճըն էղ նէ
20 պըմ, ու առէ տըն սաճըն էղ նէ պըմ: Աւ
ուի ճէվապ տա ու կօ ժը ուանոա. ժը տու-
անդտան եէքէ՝ տէսթէ խօ պը մըռա լը սահա-
21 նէ լէ քըրոզը: Պըռա Վուռէ մէռուվ տը-

չօ չափան . քօ ժը պօյ ուի հաթա նըվիսան-
տըն , համա վայ ժը աւ մէռուվուա քօ պը
տէսթէ ուի Ղուռէ մէռուվ տէ պէ թէսլիմ
պուն . ժը աւ մէռուվուա զա նէ պանա , ժէ-
ռա հէնի խէր պու :

22 Ու կափա քօ ուան տը խուարը պուն Խսա
նան սանտ , միւպարէք քըր ու շըքէնանտ տա
ժը ուանուա , ու կօ . պըսթինըն , աւ է թէ-

23 նէ մըն : Ու թասէ սանտ շըքը քըր ու տա
ժը ուանուա . ու հէմի ժի ժէ վէխուարըն :

24 Ու կօ ժը ուանուա , ուիա խույնա մըն է ահ-
տա նօյէ՝ քը ժը պօյ փըռան դէ ոըժանտըն .

25 Պըռա տը պէմ ժը ոռա , հէնի ժը մահսուէ
մէվ գա տէ վէ նախում , հաթա լը ուէ ոօյէ՝
քօ լը փատիշա հիթիյէ Խօտէ աուի նու տէ
վէխում :

26 Ու ուան իլահի քի պը խօնտընէ՝ լը ջիյէ

27 Օւէյթունէ ուպուն : Ու Խսա կօ ժը ուան-
ռա , հուն հէմիան ժի իշէվ տէ ժը մըն խուար
պը պըն , չըմա քօ հաթը նուիսանտըն , չըվա-
նէ տէ պըխըմ ու միան տէ պէլա պը պըն :

28 Համա բաշէ գըյամ քըրընէ մըն ժը ո բէշ լը

29 Ուէլիէ տէ հառըմ : Ուէվապ տա փէթըոս
ու կօ ժէռա . ֆարաղը հէմի ժի խուար պըն ,

30 համա էզ նա : Ու Խսա կօ ժէռա , պըռա
տը պէմ ժը գառա էրքը դու ժի լը ուէ շէվէ
լը բէշէ պանտանէ տիքան տու ճարան՝ մը սէ

31 ճարան տէ ինքեար պըքի : Համա աուի հէ-

նի վրո ինատ տը .բըր ու տը կօթ, էրբը պը
դառա մըրըն ժի լաղըմ պըպը՝ էղէ դա ին-
.բեար նա քըմ, ու հէմիան ժի վահա տը կօ-
թը պուն :

- 32 Ու հաթըն ուէ կիւնտէ քօնապէ ուի Վէթ-
սէման պու, ու կօ ժը շակըրտանու, լըվըր պը
33 սէքընըն հաթա քօ էզ նըմէճ պըքըմ: Ու
սանտ պը խօռա փէթըոսէ ու Նագուպէ ու
Հաննայէ, ու տէսթ քըր գասապէթ քըրընէ
34 ու ղէմ քըշանտընէ: Ուէ չաղէ կօ ժը ուան-
ու. Ղանէ մըն գասա մըրընէ պը գասապէթ
35 է, լըվըր պը սէքընըն ու հէշար պըն: Ու
հընըք լը բէշ չու, ու լը սէր ուսյա խօ լը
արտէ փէթ, ու տովա քըր, էրբը գապիլ է,
36 աւ սաաթ ժէ պը պըհուրէ: Ու կօ, Նա-
ապպա Պապա լը ճէմ դա հէր դըշդ պը միւմ-
քիւն է, աւ թասէ հան ժը մըն պը պըհուր,
համա նա քօ չափան քօ էզ տը խուաղըմ, լէ
37 չափան քօ դու տըխուաղի պըռա պըպը: Ու
հաթ ուան լը խապէտա տի, ու ժը փէթըոսու
կօ. Շըմհուն խափտա տըչի, սաաթ քի հէ-
38 շար սէքընէ դու գատիր նէ՞ պույ: Հէշար
պըն ու տովա պըքըն քը լը թէրծիւպէյէ
նէ գէվըն, պըռա ըուհ հապըր է՝ համա թէն
39 զաթիֆ է: Ու տիսա չու տովա քըր, ու
40 համան աւ խապէրան կօ: Ու վէկէոիա՝ ու
տիսա ուան լը խաւէտա տի. (չըմա քօ ջահ-
վէդ ուան կըրան պու պուն,) ու նա տը ղանը

- 41 պուն քօ չը ճէվապ պը տըն ժէռա: Ու ճա-
րա սըսէան հաթ, ու կօ ժը ուանոա. ժը վէ
բէվա խաւտա հառըն ու րահաթ պըն, չըմա
քօ ախըր կըհիշէ, հաթը սաաթէ, ու վահա
Գուռէ մէռուվ լը տէսթէ կիւնէքերարան դէ
42 Թէսլիմ պուն: Ուսպըն էմ հառըն. վա-
հա նէշ պու. աւ քի տէ մըն տէսթ պըտը:
43 Ու զուվա հէժա քօ աւ խապէր տը տա՝
ժը տուանլտան եէքէ քօ նապէ ուի Լէհու-
տա պու հաթ, ու բէռա փըռ գալապալըղ պը
քէրան ու պը ջօվան ժը պաշ իմաման ու ժը
44 քեաթիպան ու ժը իսթիարան: Ու աուի
Թէսլիմ քըրօղ ժը ուանոա նըշան քի տա
պու ու կօթը պու քի քօ էշ ռամիսըմ, աւ
45 է, աուի պը կըրըն ու փէթ պըպըն: Ու զու-
վա պը նէշ պունէ՝ կօ ժէռա. Լա՛ խօճախօ-
46 ճա, ու աուի ռամիսա: Ու աուան տէսթ ա-
47 վէթըն աուի՝ ու կըրթըն աուի: Ու լը պա ուի
ժը սէքընանտօղան եէքէ՝ քէրէ խօ քըշանտ
ու խըստ լը խալմէթքեարէ պաշ իմամէ ու կօ-
48 յա ուի ժէքըր: Ու Խսա ճէվապ տա՝ ու կօ
ժը ուանոա. սաքի լը սէր տըլան հուն ռա-
պուն պը քէրան ու պը ջօվան մը կըրթընէ:
49 Ս է չալէ շսկըրտան կըշք աուի պէրտան ու
50 ռապիան: Էէր չաշ էղ լը պա ո՛ պում, ու
լը տաճարտա մը հին տըքըր. ու ո՛ մը նէ կըր-
թըն, համա ժը պօյ քըթէպէ փէյղէմպէրան
51 Թէմամ պունէ ահվա պու: Ու խօրթ քի

- լը բէյ ուի տը չօ պու՝ լը սէր չըփլախ թէնէ
խօ չարշէվքի լէֆանտ, խօրթան աուի կըրթըն:
- 52 Ը, ժի չարշէֆէ պէրտա՝ չըփլախ ժը ուան
ռապի:
- 53 Ու Խսա պըրըն ժը պաշ իմամնա, ու հէմի
պաշ իմաման ու քեաթիպան ու իսթիարան
- 54 լը պա ուի ճէմ պուն: Ու փէթրոս ժը տուր-
վա՝ հաթա հալէա պաշ իմամէ՝ լը բէյ ուի
չու, ու պը խաղմէթքեարան ռօնըշտ, լը պա
- 55 ախըրէ կէրմ տը պօ պու: Ու պաշ իմաման
հէմ ժի ճըվաթան հէմի լը պէր Խսա ժը պօ,
աուի գուշըրնէ լը շահատան տը կէռիա պուն
- 56 համա նա տըքարը պուն տիթընէ: Չըմա
քօ ժէռա դարշի փրոան շահատէթ քըրըն,
համա շահատէթիյէ ուան լը հէվ նա տը հա-
- 57 թը պուն: Ու պաշդասիան ռապուն լը սէր
ուի տէրէվ շահատէթի տըքըրը պուն՝ ու տը
- 58 կօթը պուն: Իքքը մէ պըհիստը ժը ուէ՝ քօ
տը կօթ, աւ պըտէսթ հաթը ջէ պուն տա-
ճարէ տէ հէլօշինըմ, ու լը սէ ռօյանտա պաշ-
- 59 դա՝ պէ տէսթան ջէ պուն տէ շէքըմ: Նա-
մա ահվա ժի շահատէթիյէ ուան լը հէվ նա
- 60 տը հաթը պուն: Ու բաշէ պաշխախամ լը
օրթայէ ռապու, ժը Խսա փրոս տըքըր՝ ու
տը կօթ. Ղէվապ քի նա՞ տի ուան չը շա-
- 61 հատէթ տըքըն լը սէր դա. Նամա աուի հուա
պու պու, դա ճէվապ քի նէ տըտա պու, տի-
աա պաշ խախամ ժէ փրոս քըր, ու ժէռա կօ.

- Դ՛ձԼ Ի Մէսի՛Տ Գ՛ՈԼԵ՛ միւսարէք Խօտէ ։
- 62 Ճէվսպ տա Խսա ու կօ ժէռա . Գա կօ քի
էղ ըմ . ու ոօնըշտընէ Գ՛ՈԼԵ՛ մէռուլ լը
ալիյէ սաղէ Գ՛ՈԼՏՐԵԹԷ ու լը անլրա ասիւմա .
- 63 նսն հաթընէ ուի տէ պը պինըն ։ Ու պաշ
խախամ զուվա խաֆթանէ խօ դաթանտ՝ ու
կօ . Հէնի չը լազըմ՝ է ժը մէռա շահատան ։
- 64 Ա՛նհա հոռն հէմիան ժի ժը տէվէ ուի քիւֆ-
րէ պըհիստըն , չանլան տը խույա ժը ոռա . ու
աուան հէմիան լը սէր ուի հէօքմ՝ քըրըն էր-
- 65 քը ժը մըրընռա միւսթահագ է ։ Ու հընը-
քան տէսթ քըրըն թու քըրընէ լը ոռայա ուի ,
լը սէր սէրէ ուի քընճ ավէթընէ՝ պը քուլմ՝
քուլթանէ ու կօթընէ , փէյղէմպէրիթի պըքը
ժը մէռա , եւ՛ Մէսի՛Տ , քի՛ է աուի քօ ժը
դառա լէ խըստ , ու խազմէթքեարան սիլէ տը
խըստը պուռն ժէռա ։
- 66 Ու փէթըրոս հէժա լը հափէտա պու , ժը
- 67 պէսլըմպէդ պաշխախաման եէքի հաթ ։ Ու
տի աուի քօ կէրմ տը պօ պու , նըհէռտ լէ
ու կօ , դու ժի պը Վասրանի Խսառա պույ ։
- 68 Մուի ինքեար քըր ու կօ . նը զանըմ դու չը
տէժի , ու ֆէհմ՝ նաքըմ՝ , ու քինկա քօ լը
տէրվա լը հափէռապու՝ տիք ժի պանտա ։
- 69 Պէսլէմա տիսա աուի տի , ու տէսթ քըր լը
ուէ սէքընդանռա կօթընէ , քը ուիա ժի ժը
- 70 ուան է ։ Ու աուի տիսա ինքեար քըր , ու
բաշէ կալքի ժի , տիսա՝ լը ուէ սէքընանտո .

- դան կօն ժը փէթրոսոա, պըռա՛ դու ժի ժը
ուան ի՞ . չըմա քօ դու ժը ճ'էլիլի, ու խա-
- 71 պէրտանէ դա ժի ոգա ուան է : Համա ա-
ուի տէսթ քըր լանէթ քըրընէ՝ սօնտ քըրընէ
ու կօթընէ . էրքը էզ աւ մէռուվ նը զանըմ՝
- 72 ժը պոյ աուի քօ հուն տէժըն : Ու լը ուէ
սաաթէ տու ճարան տիք պանտա, ու փէթ-
րոս պիրա խօ անի աւ խապէր քօ Խաա ժէռա-
կօ, էրքը լը բէշ տու ճարան տիք պանտանէ,
դու սէ ճարան տէ մը ինքեար պըքի, ու տէսթ
քըր կըրինէ :

ՍԵՐ 15

- 1 Ու լը սըպէտա զուվա պաշ իմաման պը
թէվլի ինթիարան ու քեաթիպան ու ճէմաթ
ժի հէմիան մէշվերէթ քըրըն , Խաաէ կըտան՝
ու պըրըն ժը փիլատոսոա թէսլիմ քըրըն :
- 2 Ու փիլատոս ժէ փըռս քըր ու կօ . փատի-
շահէ Եէհուտիան դո՛ւ ի , աուի ճէվապ տա
- 3 ժէռա ու կօ, դու տէժի : Ու պաշ խախա-
ման փըռ իթթիրա տըքըրը պուն լը սէր ուի .
- 4 համա աւ ճէվապ քի նէ տըտա : Ու փիլա-
տոս տիսա ժէ փըռս քըր, ու կօ . դու գաթ
ճէվապ քի նա՛տի, մէզէքէ լը սէր դա չը՞ գաս
- 5 դըշդան շահատէթ տըքըն : Համա Խաա
դաթ ճէվապ քի նէ տա, վուսան քօ փիլատոս
թաճիւպ տըքըր :

- 6 Համա լը պայրամտա կրէտան քի ժը ուան-
 ռա պէր տըտա պու քի քօ ուան պը խօստը
- 7 պուն : Ու եէքի հապու քօ նալէ ուի Ռա-
 րաբբա պու՝ պը փէվ չունտողան հաթը կրէ-
 տան, քը ղիթա փէվ չունտընէ ուան մէռուվ
- 8 քի գուշտը պու : Ու խալդէ պը գիրանէ՝
 տէսթ քըրըն տիլէք քըրընէ քը պըքը ժը
 ուանռա չափան քօ հէր չաղ տը քըրը պու :
- 9 Ու փիլատոս ճէվապ տա ժը ուանռա՝ ու կօ .
 տը խուաղըն քօ փատիշահէ Եէհուտիան ժը
- 10 ոռա պէր տըմ : Չըմա քօ տըզանը պու քօ
 պաշ իմաման աուի ժը պօյ հասէտէ տէսթ
- 11 տան : Համա պաշխախաման խալգէ պէկէն-
 միշ քըրըն քօ Ռարաբբա, ժը ուանռա պէր-
- 12 տէ : Ու փիլատոս ժը ուանռա ճէվապ տա՝
 ու կօ . լէ ժը փատիշահէ Եէհուտիանռա չը
- 13 տը խուաղըն քի պըքըմ : Ու ուան տիսա տը
- 14 գիրա պուն, խաչէ պը տէրինը աուի : Ու
 փիլատոս ժը ուանռա կօ . Եա չը շըղուլ քի
 քէօթի քըրի է աուի, ու ուան հէնի փըռ տը
 գիրա պուն ու տը կօթը պուն, լը խաչէ պը
- 15 տէրինը աուի : Ու փիլատոս քինկա քօ խօստ՝
 խալգէ խօշնուտ քըրընէ՝ Ռարաբբայէ պէրտա
 ժը ուանռա, ու Խսա պը քութանտընէ տէսթ
 տա քօ պէ խաչ պուն :
- 16 Ու աութերան աուի լը հընտուռէ հափա մէ-
 ղըն տիվանխանէյէ պըրըն . ու պէօլիւկ հէմիէ
- 17 կազի քըրըն : Ու ժէռա խէլաթէ սօռ տանը

- որկըըթըն, ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը ջե-
 18 քըրընէ լը սէրէ ուի տանին: Ու տէսթ քը-
 րըն ժէռա սըլալ տայընէ ու կօթընէ, սաղ
 19 պը, եա՛ փ ստիշահէ Լէհուտիան: Ու սէրէ
 ուի պը գափշ տը քութա պուն, ու լը ոույա
 ուի թու տըքորը պուն, ու լը սէր չօքան հա-
 20 թընէ՝ ժէռա սէհտէ տըքըրը պուն: Ու բա-
 չէ աուի մէսգարա քըրընէ խէլաթէ ժէ շէ-
 րանտըն՝ ու ճըէ ուի տան որկըըթըն ժէռա,
 ու տէր անին՝ քօ լը խաչէ տէրինին:
- 21 Ու ժը ուէ պըհուրող պալէ Լյէքսանդրէ
 ու Ոուփայէ ժը զէվիյէ հաթող Շըմհունէ
 գուրէնի՝ ժը պայ խաչէ ուի հէլանտընէ սուխ-
 22 րայէ կըրթըն: Ու աուի Գօշկօթա հաթը
 կօթան ճիքի պըրըն, քօ դէ թէրծիւմէ պուն՝
 23 ճիյէ սէրի ժէ քըրընէ: Ու ժէռա պը դալ
 թէլքըրի մէյտան, համա աուի նէ սանտ, ու
 24 լը խաչէ տէր անին աուի: Ու ճըլէ ուի փայ
 քըրըն, ու լը սէր պը գուրա ավէթընէ՝ էրքը
 25 քի տէ չը պըսթինը: Ու սաաթ լը սըսէան-
 26 տա պու, ու աուի լը խաչէ տէր անին: Ու
 եաթթայէ ճիւրմէ ուի հաթը պու նըվիտանտըն
 27 էրքը փ ստիշահէ Լէհուտիան է: Ու բէռա
 տու տըղան խաչ քըրըն, եէքէ ժը ալիյէ սա-
 ղէ ուի ու եէքէ ժի ժը ալիյէ չէփէ ուի:
 28 Ու թէմամ պու աւ նըվիս՝ քօ տէժը, ու պը
 29 պինամուսան հիսապ պու: Ու ժը ուէ պը-
 հուրողան՝ սէրէ խօ պը հէժանտընէ՝ ժէռա

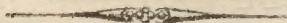
- տըժմին տըքըր ու տը կօթը պուն. Մայ տա-
 ճարէ խարապ քըրող ու լը ոջա սընէան ջէ
 30 քըրող : Գու խօ խալաս պըքը ու ժը աւ
 31 խաչէ որը խուարի : Ու ահվա ժի պաշիմա-
 ման պը քեաթիպանուա թէվ լը նավ խօտա
 պը մէսգարա քըրընէ տըկօթը պուն. Պաշգա-
 սիան խալաս քըր, աւ խօ նը քարը խալաս
 32 քըրըն : Ըւ Մէսիհ փատիշահէ Խարայիլ
 պրա նուա ժը աւ խաչէ պէ խուարը, քօ էմ
 պը պինին ու ժէռա իման պինըն, ու բէռա լը
 խաչէ ռապօղան ժէռա սէրհէվտէ տըքըրը պուն:
 33 Ու քինկա քօ սաաթ շէշ պու, լը սէր ար-
 34 տէ դարի պու հաթա սաաթ նէհան : Ու
 սաաթ լը նէհանտա Խաա պը պըլընտ սառնտ
 քի կազի քըր, ու կօ. Իշի էլի՝ լամա սաբախ-
 թանի. քը թէրծիւմէ դէ պուն, Եւ Ըլա-
 հէ մըն՝ Ըլահէ մըն դա մը չըմա թէրք քըր՝
 35 կօթընէ : Ու ժը ուան հընըքան քօ լը պա
 ուի սէքընի պուն քինկա քօ պըհիստըն՝ տը
 36 կօթը պուն էրքը Իլիայէ կազի տըքա : Ու
 եէքէ պաղտա՝ սիւնկէր քի պը սիրքա դըժը
 ու լը գամիշքի պու հարթ ժէռա տըտա քօ
 վէխու, ու կօ, պէրտըն էմ մէզէքըն՝ Իլիա
 37 դէ՞ աուի պինը խուարը : Ու Խաա տէնկ քի
 մէզըն պէրտա ու ըուհէ խօ թէսիմ քըր :
 38 Ու փերտէյէ տաճարէ ժը ժօրվա հաթա լը
 39 ժէր տու փարչա գաթթիա : Ու եիւզ պա-
 շի քօ լը ուէ սէքընի պու, քինկա քօ տի վա-

- հա կազի քրորնէ ուի ու բուհէ խօ թէսլիմ
քրորնէ կօ, պրուա աւ մէռուվէ հան Գուռէ
- 40 Խօտէ պու: Սընան ժի հապուն քօ ժր տուր-
վա տը նըհիւթը պուն քը լը նավ ուանտա
պու Սէյրէմէ Սակտայի, ու Սէյրէմէ տիյա
բըջուկ Եագուպէ ու ()սէսէ. ու Սօլօմէ ժի
- 41 պը ուանուա պու: Ուան քինկա քօ Խսա լը
Ղէլիլէ տա պու, պը ուիուա տը կէռիա պուն
ու ժէռա խըզմէթ տըքրոր պուն. ու բէռա լը
Գուտսուշէրիֆէ ռապուն հէնի վրո ժընան
ժի հապուն:
- 42 Ու քինկա քօ էվար պու, ժը պօյ ինէ պունէ՝
- 43 քը լը շէմույէ տըբէթը պու: Ու Եուսիֆէ
Գարիպուամայէ համբա քի միւթէպէր հաթ՝
քը աուի ժի ժը պօյ փատիշահիթիյէ Խօտէ
տը բէ պու. աւ ճուրհաթ քրորնէ լը պա փի-
լատոսէ քէթ. ու թէնէ Խսա տիլէկ քըր:
- 44 Ու փիլատոս թաճիւպ մա քօ վահա զուվա
մըր ու եիւզ պաշիյէ կազի քըր, ժը զուվա
- 45 մըր տէյիւ ժէ վրոա քըր: Ու ժը եիւզպա-
շիյէ պը ֆէհմ քրորնէ, թէնէ ժը Եիւսիֆ-
- 46 ռա պաիշ քըր: Ու աուի ճավ բըռի՝ ու աուի
պը խուար սանանէ, պը ճավ լէֆանտ, ու տա-
նի աուի լը նավ թըրպէ քօ ժը գէվըր հաթը
պու քօլա. ու լը տարիյէ թըրպէ գէվըր քի
- 47 կէռ քըր: Կուա Սէյրէմէ Սակտայի, ու
Սէյրէմ տիյա Եագուպէ ու ()սէսէ տիւ
աւ ճի, լը քօ քի հաթը տանին:

- 1 Ու քինկա քօ շէմոյէ պըհուրի, Մէյրէմէ Մակեթալինի ու Մէյրէմ տիյա Եագուպէ ու Սօլօմէ շուն պըխուրան հաղըր քըրըն.
- 2 քօ պէն աուի մէսհ պըքըն: Ու ոջա ավուլէ հաֆթէ պը սըպէ զուվա կավա քօ դավ տը
- 3 քէթը պու հաթըն լը թըրպէ: Ու ժը հիվուտուռա տըկօթը պուն, աւ գէվըր ժը տիրիյէ
- 4 թըրպէ ժը մէռա տէ քի կէռ պըքը: (Ու մէզէ քըրըն տին քօ գէվըր ժը թըրպէ կէռ պօ
- 5 պու,) չըմա քօ փըռ մէղըն պու: Ու ուան լը թըրպէ պը քէթընէ խօրթ քի տին քօ լը ալիյէ սաղ ոօնըշտի պու խաֆթանէ սըփի որ-
- 6 կըրթի, ու պըղտիան: Ու աուի ժը ուանռա կօ, մէ թըռսըն, Խսայէ Կասրանի արամիշ տը քըն. քը լը խաչէ ուպու, աւ գըյամ քըր, լը վըր նընը, վահա աւ ճի լը քօ քի
- 7 աուի տանին: Համա հառըն պէժըն ժը չակըրտէդ ուիռա ու ժը փէթըրոսռա, էրքը վահա ժը ու ավուլ լը ճիլիլէ տըչօ, լը ուէ տէ պըպինըն աուի չավան քօ ժը ոռա կօ:
- 8 Ու քինկա քօ պըհիստըն ուպուն ու ռէվիան ժը թըրպէ չըմա քօ փըռ պըղտիա պուն ու ժը քէսէռա դըշդ քի նէ կօն՝ ժը պօյ թըռասն:
- 9 Խսա լը ոջէ ավուլէ հաֆթէ լը սէրէ սըպէտա կավա քօ գըյամ քըր, ավուլ ժը Մէյրէմէ Մակեթալինի ու խոյայի պու քօ ժը ուի հաֆթէ

- 10 Ճընան տէր անի պու : Ու առի չու ժը ուան-
ռա թարիֆ քըր, ուան քօ ավուլ մէռա պուն,
կավա քօ գասալէթ տըքըրը պուն ու տը կը-
- 11 րիան : Ուան կավա քօ պըհիստըն էրըր սաղ
է՝ ու ժէռա ժի խույայի պու, պավուր նէ
քըրըն :
- 12 Ու բաշէ պը պաշգա քըսվէթ քի ժը ուան
տը տույանռա խույայի պու քը լը զէվիյէ տը
- 13 չօ պուն : Ու ուան չուն ժը պաշգասիանռա
թարիֆ քըրըն. ու ժը ուանռա ժի պավուր նէ
քըրըն :
- 14 Ու բաշէ կավա քօ եանզտան ոօնըշտի պուն,
ժը ուանռա խույայի պու. լը ռույա ուան
խըստ իմանսըղիթիյէ ուան ու հըշէիյէ տըլէ
ուան, չըմա քօ ժը ուանռա քօ աւ խույայի
պու լը բաշէ գըյամ քըրընէ, ուան պավուր
նէ քըրըն :
- 15 Ու ժը ուանռա կօ, հառըն լը տընէ հէմի,
ու ինծիլէ ժը հէմի ալէմնա վաղ պըքըն :
- 16 Ըւ քօ իման պինը ու թահֆիլ տըպը տէ խա-
լաս պըպը. ու աւ քի իման նէյ նէ տէ հէօքմ
- 17 պը պը : Ու ժը իման անօղան աւ նըշան տէ
իճրա պը պըն, պը նափէ մըն տէ Ճընան տէր
խըն, պը զըմանէ նու տէ խապէր պըտըն :
- 18 Պը տէսթան մահրան տէ պը կըրըն, ու էրքը
մըրըն անօղ տէրման քի վէխուն, ժը ուան-
ռա տէ քէտէր նէ տը, լը սէր նախօշան տէ
աէսթ տայնըն՝ ու սաղ պըքըն :

- 19 Ու բաշէ Խոա պը ուանուա խապէր տանէ
 լը աղիւմանան հաթը սանտըն, ու լը ալիյէ
 20 սաղէ Խօտէ ոսերչա : Ու ուան աապուեն լը
 հէմի ճի վազ տըքրըր պուեն . ու Բապպ պը
 ուանուա ամէլ տըքրըր պու, ու պը իճրա պուեն
 նըշանան քէլամէ խապաթ տըքրըր պուեն :

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԵՎԼԵ

ԼՈՒԳԵՍ

ՄԻՐ 4

- 1 Չիւնքի փրոան խօսարն ժը խուսուսէ տւ
դըշդան քօ լը նաւ մէտա գանձ սահիթի պու
- 2 տիսա լը սըրայէ տէյնըն աւ թարիֆան . Չա-
վան քօ ժը իպթիտայէ պը ջահան տիթո-
ղան ու խըզմէթճիյէ քէլամէ ժը մէռա թէս-
- 3 լիմ քըրըն : Ի՛ ժի՛ քօ ժը իպթիտայէ լը
բէյ աւ հէմի դըշդան պը ռաստ չու պում ,
մը խօստ պը ատաթա ժը դառա նըվիսանտըն՝
- 4 եւ՝ գուտրէթլու թէոփիլօս : Վը սահիթի-
յէ աւ հին պուն սէօղան ֆէհմ պըքի :
- 5 Ի՛ լը կիւնա Հիրօտիս փատիշահէ Եէհու-
տիսթանէ , ժը նէվպէթէ ապիպէ պը Օւ-
խարիա նաւ իմամ քի հապու . ու ժընա ուի
ժի ժը գիղէդ Հարուն պու . ու նաւէ ուի Ի՛-
- 6 լիսաբէթ պու : Ու հէրտու ժի լը պէր Լօս-
տէ սատրգ պուն : Ու լը հէմի թէնպիհէ ու
- 7 շէրիաթէ Լօստէ պէպպ տը չօ պուն : Ու ու-
լէտէ ուան թուենա պու , չըմա քօ Ի՛լիսաբէթ
ըսթօլըր պու . ու հէրտոյան ժի ռօյէդ խօ պու-
հարդը պուն :

- 8 Ու պու քի աւ՝ կալա քօ լը սըրայէ նէվ-
պէթէ խօ լը պէր Խօտէ խըզմէթէ իմամիթի
- 9 տըքըր: Լը սէր ատէթէ իմամիթիյէ, ժէ-
ռա քէթ քօ լը տաճարէ Խօտէ պը գէվէ պը-
- 10 խուր պը շալլըթընէ: Ու ճէմաթէ գալմէ
կըշք լը տէրվէ լը ոխթա պըխուրէ լը նըմէճէ
- 11 սէքընի պուռն: Նուա մէլէքէ Խօտէ ժէռա
խույայի պու, քը լը ալիյէ սաղէ մէզպահ
- 12 պըխուրէ տը սէքընի պու: Ու կալա քօ
Օախարիա տի պըզտիա, ու լը սէր ուի թըռա
- 13 քի քէթ: Ու մէլէքէ Խօտէ ժէռա կօ. Սէ՝
թըռա եա՞ Օախարիա. չըմա քօ նըմէճէ դա
գապուլ պու, ու ժընա դա Լըխաբէթ ժը
դառա տէ գուռ քի պըղը, ու նալլէ ուի Հան-
- 14 նա տէյնի: Ու ժը դառա շազպուռնէ ու շա-
զիթի տէ պըպը, ու փըռան լը սէր մէվլուտէ
- 15 ուի տէ շազ պըն: Չըմա քօ լը պէր Խօտէ
տէ մէզըն պըպը, ու շէրապ ու սէրխօշ քըօղ
դըշդ գաթ տէ վէնէ խու, ու հէթա ժը լաճ-
մա տիյէ Խօտա պը Բուհ էլ գուտսէ տէ դը-
- 16 ժը պըպը: Ու ժը գուռէդ Խըրայիյէ փըռան
լը Խօտէ ու Լըլահէ ուան տէ վէկէռինը:
- 17 Ու աուի տէ լը պէր ուի պէ ըուհ ու գուլ-
վէթէ Լըխայէ, քը տըլէ պալան լը սէր գու-
ռան ու պէիթիաթան լը իլմէ սասըգան տէ
վէկէռինը, քը ժը Խօտէռա հազըր պուռն
- 18 գալմ քի հազըր պըքը: Ու Օախարիա կօ
ժը մէլէքու, Լը դըշդա հան պը չը՞ էմվ

- պրզանրմ. չըմա .քօ էզ իխթիարըմ ու ժընա
- 19 մըն ռիւթա խօ պուհարթիյէ : Ու մէլէք ժէ-
ռա ճէվապ տա՝ ու կօ. Լչլ լը պէր Խօտէ
սէքընանտօղ Ղ'էպրայիլ ըմ՝, ու էզ հաթըմ
շիանտըն ժը դառա ավանան կօթընէ ու միւթ-
- 20 տէ քըրընէ : Ու վահա դու տէ լալ պըպի
ու տէ նըքարի խապէրտան հաթա ուէ ոջէ
քը աւ դըշդ պըպը. ժը պօյ ուի .քօ խապէ-
րա մրոա պապուր նէ քըր .քօ ուան լը ռիւթա
- 21 խօ տէ թէմամ՝ պըպըն : Ու գազմէ ժը Օւա-
խարիառա տը բէ պուռն, ու գազմ թաճիւպ
տըքըրը պուռն լը սէր տէրէնկիյէ ուի լը տա-
- 22 ճարտա : Ու կապա .քօ լը տէր հաթ նէ տը-
քարը պու՝ պը ուանոա խապէրտան. ու ֆէհմ
քըրըն .քօ լը տաճարտա ժէռա տիթընքի խու-
- 23 յային պու : Ու աուի պը ուանոա պը իշա-
րէթ խապէր տը տա պու, ու լալ տը սէքընի
- 24 պու : Ու պու քի՝ կապա .քօ ոջէդ խըզմէ-
- 25 թէ ուի թէմամ՝ պու լը մալա խօ չու : Ու
լը բաշէ ուէ ոջան ժընա ուի Լչխարէթ ա-
վըսմա, ու բէնճ մահան խօ տը վէշարթ ու
տը կօթ. Լւ չապան դըշդ քըր ժը մրոա Խօ-
տէ լը ուէ ոջանտա քը լը սէր մըն նըհէոթ
ու սէրհէվտայէ մը ժը մէռուվան հէլանի :
- 26 Ու լը մահա շէշանտա՝ Ղ'էպրայիլ ժը ա-
լիյէ Խօտէ հաթը շիանտըն լը պաթէր քի
- 27 Ղ'էլիլիան .քօ նապէ ուի՝ Լասարէթ պու : Ժը
պիքը գիզքիռա, ժը եէքէռա հաթը պու

- խօստըն՝ քը նալէ ուի Եղուսիֆ պու, ժը մա-
լա Տափուա, ու նալէ պիքրէ Սէյրէմ պու :
28 Ու կալա քօ մէլէք Տաթը լը պալէ կօ . Սէ-
լամ ժը դառա, եա՛ լուծֆ տիթօղ դիպ ,
Բապպ պը դառա է, դու լը նալ ժընան միւ-
29 պարէք ի : Ու աուի ժը սէօղա ուի պըտիա,
ու աւ ժը խօռա տը ֆըքրի պու՝ էրբը շա-
30 վան դըշդ տէ պըպը սէլամէ Տան : Ու մէլէք
ժէռա կօ, Էա՛ Սէյրէմ մէ՛ թըռս . չըմա
34 քօ լը պէր Խօտէ դա լուծֆ տի : Ու վա՛հա
դու տէ ափըս պըմինը ու ոլէտ տէ պը զի, ու
32 նալէ ուի Խսա տէ տէյնի : Ըուի եէքի ա-
զիմ տէ պըպը ու Գուռէ թաալայէ տէ պէ
կաղի քըրըն, ու Խօտէ ու Բապպ տէ ժէռա
33 պըտը թախթէ պալէ ուի Տափուա է : Ու
լը սէր մալա Եագուպ էպէտէն տէ փատիշա-
հիթի պըքը, ու սօնէ փատիշահիթիյէ ուի
34 տէ թուենա պը : Ու Սէյրէմ կօ ժը մե-
լիքռա . Ըւ դըշդէ Տան տէ չափան պըպը ժը
35 մըռա . չըմա քօ էզ մէր նըղանըմ : Ու մե-
լէք ճէվապ տա՛ ու կօ ժէռա . Լը սէր դա
Բուհ էլ գուտս տէ պէ, ու գուվլէթէ թա-
ալայէ տէ լը սէր դա սի պըպը՝ ժը պօյ ուի
աւ ժը դա Տաթը դա մուգատէս ժի՛ տէ Գու-
36 ուէ Ըլլահ պէ կօթըն : Էէմ վա՛հա խըսըմէ
դա Լըխաբէթ՝ աւ ժի լը ոլիթա փիթիթիյէ
խօտա ափըս է ու աւ ալթընճի մահէ ուի է
37 քօ ըսդօլը Տաթը պու կօթըն : Չըմա քօ լը

- դէր խօսեէ գաթ դըշդփի պէ միւմքիւն նապը :
- 38 Ու Սէյրէմ կօ . Ս անհա էզ պէսըմէյէ խօ-
տէ մը , պըկօթընա դա պըրա պըպը ժը մըրա
ու մէլէք ժը պա ուի չու :
- 39 Ի ը ուէ ոջանտա ոապու Սէյրէմ ու պը
զուվա լը ալիյէ ջիյէ լը պաժէր քի ճ'ուտայէ
- 40 չու : Ու քէթ լը մալա Օախարիայա ու ժը
- 41 Լչիսաբէթուա սըլավան տա : Ու պու քի
կավա քօ Լչիսաբէթ սըլավէ Սէյրէմ պը-
հիտ . լը րահմա ուխտա սապի լէյսթ , ու
Լչիսաբէթ պը Ռուհ էլ գուտս դըժա պու :
- 42 Ու պը պընտ սառնտ քի կազի քըր ու կօ .
Դու լը նավ ժընան միւպարէք ի , ու մէյվէ
- 43 յէ րահմա դա միւպարէք է : Ու աւ ժը մը-
ռա ժը՞ քօ՝ քի տիյա Ռապպէ մըն լը պա մըն .
- 44 պէ : Չըմա քօ՝ վահա կավա քօ տէնկէ սը-
լավէ դա լը կօ մը հաթ , սապի լը րահմա մը-
- 45 տա ժը շապուռնէ լէյսթ : Ու խօղիգա ժը
ուխոա քօ պավուր տըքը էրքը տէ թէմամ
պը պըն աւ հէմի դըշդան՝ քը ժը խօտէ ժէ-
- 46 ոա հաթը կօթըն : Ու Սէյրէմ կօ . ճ'ա-
- 47 նէ մըն խօտէ ազիմ տըքը : Ու րուհէ մըն
- 48 պը խալաս Լչահէ մըրա շազ պու : Չըմա
քօ լը մաղլումթիյէ ճարիյէ խօ նազար քըր .
չըմա քօ ժը ուի բէվա հէմի սիսիլէյան տէ
- 49 ժը մըրա խօղի պըքըն : Չըմա քօ Կատիր՝
ժը մըրա չըզուլէդ մէյընան քըր , ու նավէ
- 50 ուի մուգատէս է : Ու րահմա ուի լը սէր ժէ

- 51 Թըռսողան է սիւսիլէ պէ սիւսիլէ : Ու պը
տէսմէ խօ պը գուվէթ շըղուլ տի քիւպախան
- 52 պը թաւլի էֆքեարէդ խօ պէլա քըր : Ու
սուլթանան ժը թախթէդ խօ հէլօշանտ. ու
- 53 ալջաղան պըլընտ քըր : Ու պըրջիան պը նիյ-
մէթան դըթա քըր, ու խօրդան վալա շիանտ :
- 54 Մէրհամէթէ խօ լը պիւր անընէ ժը գուլէ խօ
- 55 Խսրայիլուս իմտատ քըր : Չաւան քը աուի
խապէր տա պը պաւանէ մէնա ժը Խպրահիւմ
ու ու ժը զիւրրիյէթէ ուիուա էպէտա :
- 56 Ու Մէյրէմ լը պա ուի պը գասա սէ մա-
հան սէքընի, ու լը մալա խօ վէկէռիա :
- 57 Ու ոխթա զայի է Լշիսաբէթէ դըթա պու,
- 58 ու գուուք քի վա : Ու ճիրանան ու խըսը-
մէդ ուի պըհիստըն քօ Խօտէ ժէնա անգիմ
մէրհամէթ քըր, ու բէնա շաղ տը պօ պուն :
- 59 Ու պու քի լը ույա հաշթան հաթըն գու-
ուքի սիւնէթ քըրընէ, ու աուի պը նաւէ
պաւէ խօ Օախարիա կազի տը քըրը պուն :
- 60 Ու տիյէ ուի ճէվապ տա ու կօ. Նա, իլա
- 61 Հաննա տէ պէ կօթըն : Ու ժէնա կօն. Վը
լը նաւա խըսըմէ գատա Լէքէ թուենա քօ՝
- 62 նաւէ ուի Հաննա պէ կօթըն : Ու ժը պա-
վէ ուիուա իշարէթ աըքըրը պուն, քօ ժէնա
- 63 չը տը խուպը կուլի քըրըն : Ու աւ ժի
թախթա քի խօստ, նըվիսի ու կօ, Հաննա
- 64 է նաւէ ուի, ու թաճիւպ ման հէմիան : Ու
չուվա տէվէ ուի ու զըմանէ ուի հաթը վէ-

- պուն. ու խապէր տըտա ու խօտէ միւսարէք
 65 տը քըր: Ու թըռս քէթ լը սէր հէմի ճի-
 րանէդ ուան. ու հէմի աւ դըշդան լը հէմի
 տաղըստանէ Եէհուտիանտա տը հաթը պու
 66 կօթըն: Ու աւ հէմիան քօ տը պըհիստը
 պուն լը տըլէ խօտա տան, ու կօն. Ըւ գու-
 ռըքէ հան տէ չը պըպը, ու տէսթէ խօտէ
 պը ուխուա պու:
 67 Ու պալէ ուի Օւխարիա պը Բուհ էլ
 գոլտս դըժա պու, ու փէյղէմպէրիթի քըր ու
 68 կօ: Բապպ ու խօտէյէ Խարայիլ միւսարէք
 պըպը, քը գալմա խօ զէյարէթ քըր, ու ժը
 69 գալմէ խօռա խալաս քըր: Ու ժը մէռա՝ ժը
 մալա գուլէ խօ Տալուտ դօրչէ խալասէ տէր
 70 անի: Չալան քօ պը տէվէ մոլգատէսէդ խօ
 խապէրտա, ուան քօ ժը իպթիապէ տընէ
 71 փէյղէմպէրէդ ուի պուն: Ժը տըժմընէդ մէ
 ու ժը տէսթէ հէմի իքրահ քըրօղէդ մէ խա-
 72 լաս: Ու ժը պալանէդ մէռա պը մէրհամէթ
 քըրընէ՝ ու մոլգատէս վատա խօ պը պիր ա-
 73 նընէ: Ըւ սօնտ քօ պը պալէ մէ Խպրահիմ
 74 քըր ժը մէռա տայընէ: Բը էմ ժը տէս-
 թէդ տըժմընէդ խօ պը խալաս պունէ՝ պէ
 75 թըռս ժէռա իպատէթ պըքըն: Ըլ հէմի ու-
 յէդ էօմրէ մէտա լը պէր ուի պը փաքի ու
 76 պը սատադաթ: Ու դու, ես՝ սապի՝ փէյ-
 դէմպէրէ (Ժաալայէ տէ պէ կաղի քըրըն. չը-
 մա քօ լը պէր ուիյէ խօտէ տէ պըչի, ժը պոյ

- 77 ռիյէդ ուի հազըր քըրընէ : Ժը դալմէ ուիռա
պը ալֆիթիյէ կիւնէյան . ժը պոյ հին քըրը-
78 նէ խալասէ ուան : Ժը պոյ մերհամէթէ Խո-
տէյէ մէ քօ պը տէսթէ ուի ժը ժօր ոօ ժը
79 մէռա պիյարէթ քըր : Վը լը դարիտա ու
լը սիյէ մըրընտա ոօնըշտողանա դալ պըտա
քօ լընկա մէ լը ուէյա սէլամէթէ տա աասթ
պըքը :
- 80 Ու սապի մէզըն տը պօ պու ու պը Բուհ
պը դուլէթ տը պօ պու , ու լը պա ուիտա պու
հաթա ու ոջէ՝ քօ աուի ժը Խարայիլուա խու-
յայի պու :

ՍԷՐ 2

- 1 Ու պու քի լը ուէ ոջանտա ժը Ղըսթոս
Պայսէր ֆէրման ռապու , քօ տընէ հէմի պէ
2 նըվըսանտըն : Բը Թահրիրէ ալուլ , կալա
3 քօ Պուրէնիոս լը Սիւրիատա վալի պու : Ու
հէմիան ժը պոյ Թահրիր պունէ՝ հէր քէս լը
4 պաթէրէ խօ տըչօ պուն : Նուա Նուաիֆ ժի
ժը Ղէլիլէ՝ ժը պաթէրէ Նասարէթ ռապու
լը ալիյէ Նէհուտիսթան լը պաթէրէ Տավուտ՝
քօ Պէյթլահամ դէ կօթըն . ժը պոյ աւ քօ
աւ ժը մալա Տավուտ ու խըսըմէ Տավուտ պու :
5 Ժը պոյ Թահրիր պունէ պը լէվլի Մէյրէմէ ,
6 քի աւ խօսդիյա ուի պու . ու ալլա պու : Ու
պու քի կալա քօ ուան լը ուէ կիյան , ոջա

- 7 մէջիւրեւ տէր թէմամ պու : Ու գուռէ խօ
ափուլին զա, ու առւի գօնտախ քրք, ու առւի
տանի լը աֆըռէ. չըմա քօ լը գօնախտա ժը
պոյ ուան ճի թուեննա պու :
- 8 Ու լը ուէ շըվանան հապուն լը պա ուիտ
սէքընանտըն, ուան քօ լը սէր նախիրէ խօ լը
- 9 շէվէտա նօպէթ տը բէ պուն : Ու մէլէքէ
խօտէ ժը ուանուա խույայի պու, ու լը տօռա
ուան ճէլալէ խօտէ դալտա, ու ուան փրո
- 10 պըզտիան : Ու մէլէք ժը ուանուա կօ. Մէ
թըռսըն, չըմա քօ վաճա էլ ժը ոռա մէզըն
շաղըղ քի միւժտէ տըքըմ, քօ ժը հէմի
- 11 գափմնա տէ պըպը : Չըմա քօ ժը ոռա իրօ
խալաս քըրող քի զա լը նալ պաժէրէ Տա-
- 12 փուտ : Վը աւ Ռապա էլ Մէսիհ է : Ու
ժը ոռա նըշան ալա պըպը, գօնտախպուն
սապի քի տէ պինըն, ու լը աֆըռտա տանին :
- 13 Ու լը ուէ սաաթէ պը ուի մէլէքուա ճիւմ-
հիւր քի ասաքիրէ աղիւմանան պու քօ ժը
խօտէուա թէսպիհ տըքըրը պուն ու տը կօթը
- 14 պուն : Լը պըլընտիյէ աղիւմանան ժը Լա-
լահուա համո, ու լը սէր ալտէ սէլամէթ լը
- 15 մէռուլան խօշնուտիթի պըպը : Ու պու քի
կափա քօ մէլէքան ժը ուան լը աղիւմանան
չուն, ուէ չաղէ շըվանան ժը հէփուտուռա կօն .
Ուրն հաթա լը Պէյթլէհէմէ էմ պըչուն, ու
պըպինըն աւ չը դըշգէ, քօ խօտէ ժը մէռա
- 16 նըշան տա : Ու պը թագաղա քըրընէ հա-

- Թըն , ու Մէյրէմ ու Եղուսիֆ հէմ ժի մահ-
- 17 սոււմ լը աֆըրուտա տանին տին : Ու կալա
 քօ տին , լը խուսուսէ սապիյէ հան դըշդէ
- 18 խապէր .քըրըն : Ու հէմիան քօ տը պըհիս-
 տը պուռն թաճիւպ տը քըրը պուռն լը սէր դըշ-
 դէդ հան , քօ շըվանան ժը ուանուա տը կօթը
- 19 պուռն : Ու Մէյրէմ հէմի աւ խապէրան լը
 20 տըլէ խօ պը տանինէ վէտըշարթ պուռ : Ու
 շըվանան վէկէռիան , ու համոսէնա տըքըրը
 պուռն ժը Լըլահա ժը պօյ աւ հէմի դըշդան
 քօ պըհիստըն ու տին . չավան քօ ժը ուան-
 ոա հաթը պու թարիֆ պուռն :
- 21 Ու սապիյէ ժը սիւննէթ քըրընուա՝ կալա
 քօ հաշմ ու թէքմիլ պուռ , աւ՝ հէժա լը պէր
 լահմա տիյա խօ քէթընէ ժը մէլէքէ հաթ
 կօթան՝ նապէ ուի Խսա հաթը տանին :
- 22 Ու լը սէր գալլա նամսէ Մուսայէ քին-
 կա քօ ոյէդ փագըժիթիյէ ուի՝ թէմամ
 պուռ , աուի ժը պօյ լը պէր Խօտէ տէր անինէ ,
- 23 լը Վուտսէ պըրըն : Չավան քօ լը նամսէ
 Խօտէ հաթիյէ նըվիսանտըն , էրքը հէմի ու-
 լէտէ նէր քօ լահմա տիյէ խօ վէ տըքա՝ ժը
- 24 Խօտէռա միւգատէս տէ պէ կազի քըրըն : Ու
 ոգա լը նապա նամսէ Խօտէ հաթը կօթան՝
 ճօթ քի ֆաթըմօք էա տու ջէժըքէ գէվօգան :
- 25 Ու վահա լը Վուպսէ մէռուվ քի հէպու քօ
 նապէ ուի Դըմհուն պուռ . ու աւ մէռուվ սա-
 տըդ ու պը իթիպաթ պուռ , ու ժը պօյ թէսէլ-

- լէ Իսրայիլէ տը բէ պու, ու Ռուհ էլ գուտս
- 26 լը սէր ուի պու: Ու ժը Ռուհ էլ գուտսէ
ժէռա էմը պու պու քօ մըրըն նա պինը՝ հա-
- 27 թա քօ Մէսիհէ Խօտէ պը պինը: Ու աւ
պը Ռուհ լը տաճարէ հաթ ու կալա տի
ու պապէ ուի մահսում Իսայէ անին քը լը
- 28 սէր ատէթէ նամսէ լը սէր ուի պըքըն. Եւ
Ժի աուի հէլ մէղ քըր ու միւպարէք քըր
- 29 Խօտէ ու կօ: 'Լուա եա՛ Լփէնտիյէ մըն,
պը կէօրա քէլամէ խօ պը սէլամէթ, գուլէ խօ
- 30 ազատ տըքի: Չըմա քօ ջահէդ մըն խէլա-
- 31 սէ դա տին: Բը աւ լը պէր հէմի գալմա
- 32 խօ դա հազըր քըր: Ժը պօյ ոօհնի պունէ
դայիֆան՝ նուր, ու ժը պօյ գալմա դա Իս-
- 33 րայիլէ իզգէթ: Եուսիֆ ու տիյա ուի թա-
ճիւպ տըքըրը պու լը սէր աւ հէմի դըշդան
քը լը տէրհագէ ուի տը հաթը պուն կօթան:
- 34 Ու Շըմհուն միւպարէք քըր ուան, ու ժը
տիյէ ուի ժը Մէյրէմէ ոա կօ, Սահա ուիա
լը նալ Իսրայիլտա ժը պօյ քէթըն ու ուա-
պունէ փըռան՝ ու ժը պօյ նըշանէ տօգէ հա-
- 35 թը տանին: Հէմ ժը տըլէ դա Ժի շուրքի
տէ պը պըհուրէ, հաթա քօ ժը փըռ տըլան
ֆըքըրան աշիքէար պը պըն:
- 36 Ու լը ուէ պու Հանա փէյղէմպէր գիզա
Ֆանուէլէ ժը ասլա Եշէրէ, ուիա ոյա խօ
պուհարթը պու. ժը պէքիթիթիյէ՝ հաֆթ սա-
- 37 լան պը մէրա խօ պը սէքընանտընէ: Ու ժը

- նէ պի պու գասա հաժտէհու չար սալան, քը
 ժը տաճարէ նա տը գաթիյա պու, լէ պը ու-
 ճի ու պը նըմէճ լը շէվ ու ու ժը Խօտէհա
- 38 Խօտէհա տը քըրը : Եւհա ժի ուէ սաաթէ
 ռապու ժը Խօտէհա համո տը քըրը պու, ու
 լը Գուտսուշէրիֆտա հէմի ժը ուանուա քօ ժը
 խէլասուա տը բէ պուն ժը պոյ ուի խապէր տը
- 39 տա պու : Ու կապա քօ հէմի գըշգան լը սէր
 գանանէ Խօտէ թէմամ քըրըն, տիսա վէկէ-
 ուիան լը ճ'էլիլէ լը Կասարէթ լը պաժէրէդ
- 40 խօ : Ու զառուք մէղըն տը պօ պու, ու պը
 գուլիլէթ տը պօ պու պը իլիմէ հաթը գըժա
 պուն :
- 41 Ու լը պայրամէ փասէհէ տի ու պապէ ուի
- 42 հէր սալ լը Գուտսէ տըջօ պուն : Ու կապա
 քօ աուի տուանգտահ սալան պու, ու լը սէր
 գանունէ պայրամէ կապա քօ ուան լը Գուտ-
- 43 սէ ռապուն : Ու կապա քօ աւ ոջան թէ-
 մամ քըրըն՝ ժը Գուտսէ վէկէուիան ու մահ-
 սում Խաա լը Գուտսէ մա, ու Եուսիֆ ու
- 44 տիյա ուի նէ տըգանը պուն : Ուան տը կօթը
 պուն գայ պը ռէվիանուա է, գասա ռէյա ու
 քի հաթըն ու աուի լը նապ խըսուաման ու նա-
- 45 սան արամիշ տը քըրը պուն : Ու կապա քօ
 նէ տին տիսա լը Գուտսէ վէկէուիան աուի ա-
- 46 բամիշ տը քըրը պուն . Ու պու քի՝ բաշէ սէ
 ոջան աուի լը հէյքէլտա տին, քօ լը նապա
 խօճանտա ու տը նըպու ու ժը ուանուա կօ-

- տարի տըքըըը պու ու ժը ուան դըշդ փըռս
 47 տը քըըը պու : Հէմի ուան քօ ժէռա կօ-
 տարի տըքըըը պուն, թաճիւպ տըքըըը պուն
 48 լը սէր իլմ ու ճէվապէդ ուի : Ու կալա քօ
 աուի տին թաճիւպ քըըըն . ու տիյէ ուի կօ
 ժէռա . եւ՝ օղուլ, դա չըմա՞ փուսան քըը ժը
 մէռա . վաճա պամէ դա՝ հէմ էղ՝ պը փըռ-
 տըլ հէշանտըն է էմ դա առամիշ տը քըըը
 49 պուն : Ու աւ ժը ուանռա կօ, մը չըմա՞ ո՞
 առամիշ տըքըը, հուն նէ՞ տըղանը պուն քօ
 ժը մըռա լաղըմ է քօ լը մալա պամէ խօտա
 50 պը պըմ : Ու ուան ֆէհմ նէ քըըըն աւ խա-
 51 պէր քը ժը ուանռա կօ : Ու քէթ պը ուան-
 ռա ու չու լը Նասարէթ է, ու ժը ուանռա
 միւթէհ պու, համա տիյա ուի աւ հէմի դըշ-
 52 դան լը տըլէ խօտա վէտըշարթ : Ու Խսա լը
 իլմտա ու լը գամէթտա ու լը լութֆտա լը պէր
 Խօտէ ու մէռուվան լը բէշ տը չօ պու :

ՍԷՐ 3

- 1 Ու լը օն պէշինճի սալէ փատիշահիթիյէ
 գայսէրէ Տիփէրիուսէ՝ ռիսթա փիլատոսէ Պօն-
 տոսէ քօ լը սէր Եէհուտիսթանէ վալի պու .
 ու ռիսթա Հիրօտիսէ քօ ըըպ ուէյիսէ Շ՛էլիլէ
 պու . ու ռիսթա պրէյ ուի Ֆիլիպոսէ քօ ըըպ
 ուէյսէ տիյարէ Խաուրիա ու Թրախօնիթիս
 պու , ու ռիսթա Լուսանիայէ քօ քըպ ուէյսէ

- 2 Լայեքինէ պու: Ու ոցա պաշ իմամիթիյէ
Հանայէ ու Գայիաֆայէ, լը չէօլէտա քէլա-
մէ Խօտէ լը սէր Հաննա գուսէ Օւսիսարի-
- 3 այէ պու: Ու հաթ լը հէմի Երիյէ Յորդա-
նէ ժը պոյ ալֆըղէ կիւնէյան Թահֆիլէ Թօ-
- 4 պա վազ տըքըրը պու: Չավան քօ լը նավ
քըթէպէ խապէրէ Իշայիա հաթը Նըվիսան-
տըն, քօ տէժը, սաուտա լը չէօլէտա կազի
քըրողէ, ուշա Խօտէ հազըր պըքըն, ու ու-
- 5 չէ լընկէ ուի ոասթ պըքըն: Հէմի նավա-
լան տէ դըթա պըպըն ու հէմի ջիյան ու կա-
ղան տէ նըզմ պըն ու տիւթվարան տէ գօլայ
- 6 պը պըն: Ու հէր քէս խէլասէ Խօտէ տէ
պը պինը:
- 7 Ժը ուի Թահֆիլ պոււն ժը խալգէուա, կօ.
Իյ ոլէտէ կօուրմահուան քի՞ ժը ոուա նըշան
տա քօ պը ուէվըն ժը աւ զազապէ քօ տէ պէ:
- 8 Վուա ժը Թէօվպէուա լայըգ մէյվէյան հա-
սըլ պըքըն, ու հոււն լը խօտա պավէ մէ Իպ-
րահիմ հէյէ կօթընէ պաշլամիշ մէ պըն. չը-
մա քօ էզ ժը ոուա տը պէմ՝ քօ Խօտէ ժը
գէվըրէ հանան ժի գատիր է ժը Իպրահիմ-
- 9 ոա զիւրիյէթ տէրիւր: Հէմ նուա ժի պը-
վըր լը պա գուրմա տարան տը սէքընը, Վուա
աւ հէմի տար քօ՝ գանճ մէյվէ նայինէ, դէ
- 10 պրանտըն ու լը ալըր դէ ալէթըն: Ու խալ-
գէ ժէ փըու տըքըր ու տը կօթը պոււն. Վուա
- 11 էմ չը պըքըն: Ու աուի ճէվապ տա ու կօ

- ժը ուանոա . Ժը քէոա քօ տօւ խափտան
 հէյէ պըրա եէքէ պըտա ժը աուիոա քօ
 թոռննա, ու ժը քէոա քօ թաամ հէյէ պը-
 12 րա ահվա պըքը : Ու ժը թահֆիլոա կիւմ-
 րիւկճիան ժի հաթըն, ու կօնը ժէոա . Լա-
 13 թօճա էմ չը պըքըն : Լուի ժի կօ ժը ուան-
 ոա, ժը ոռա չը քօ էմի պոյէ, ժը ուի վէտէ
 14 դըշդ քի մէ քըն : Լաքէր ժի ժէ փըոս տը
 քըրը պոռն ու տը կօթը պոռն, Լէ էմ ժի չը
 պըքըն . ու ժը ուանոա կօ, Լէքէ թալան մէ
 քըն, ու ժը եէքէոա իֆթիրա մէ քըն . ու
 ժը իւլֆայէ խօռա գանաաթ պըքըն :
 15 Ու կալա քօ խալդէ ումհետ տը քըրը պոռն,
 ու հէմիան լը տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պօ
 պոռն ժը պօյ Լաննայէ, աճապա ուիա է Սէ-
 16 սիհ : Լաննա ժը հէմիանոա ճէվապ տա ու
 կօ, Պըռա էղ ո պը ալէ թահֆիլ տըքըմ .
 համա ժը մըն բէթըր գուվէթը դէ, քը էզ
 սօլէ ուի հէլ անընոա լայըդ նընըմ, աուի
 տէ ո թահֆիլ պըքը պը Բուհ էլ գուտս ու
 17 պը ակըր : Վը մըլէպէ ուի լը տէսթաա է,
 ու պէտէրէ խօ տէ փադըթ պը քը, ու կէնը-
 մէ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվինը, ու գայէ
 տէ պը նէդաֆանտըն ակրէ պը շէվութինը :
 18 Վուա պը հէնի փըո դըշդան ժը գալմոա
 նէսիհաթ տը քըրը պոռ ու միւթտէ տը տա
 պոռ :
 19 Լամա Լիրօտիս ըըպ ուշա ժը ուի պը թա-

- զիլ պունէ ժը սէմէտէ ժընա պրէյ խօ չիրօ-
տիայէ, ու ժը պոյ հէմի եարամաղիթիյէ՝ քօ
- 20 չիրօտիս քըր: Լը սէր աւ հէմիան ուխա
ժի զէտէ քըր, քըր լը զընտանէ տանի չան-
- 21 նայէ: Ու կալա քօ խալդ հէմիան թահֆիլ
պուն, ու Իսա ժի թահֆիլ պուն ու լը տուվ-
- 22 ու սէքընի պուն աղիւման վէպուն. Ու Բուհ
էլ դուտս պըտիթընէ կէօվտէ ողա գալօգէ լը
սէր ուի հաթը խուար, ու ժը աղիւմանան սա-
ունտ քի հաթ՝ քըր տը կօթ, Գու ի Գուուէ
մըն տէլալի ժը դա ըաղի պուն:
- 23 Ու Իսա աուի գասա սի սալան պուն. (քօ
չալան թախմին տը պօ պուն) աուի գուուէ
Երուսիֆ է, քի աւ է չալինէ. քի աւ է
- 24 Սաթատէ: Վի աւ է Լէվիյէ, քի աւ է
Սէլքիյէ, քի աւ է Յանաէ, քի աւ է Երու-
- 25 սիֆէ: Վի աւ է Սատթէէ, քի աւ է Լմովսէ.
քի աւ է Լահումէ՝ քի աւ է չասլինէ՝ քի աւ է
- 26 Լանգէէ: Վի աւ է Սաթթէ՝ քի աւ է Սա-
տաթէ՝ քի աւ է Շամհիէ՝ քի աւ է Երուսիֆէ՝
- 27 քի աւ է Ղուտայէ: Վի աւ է Երուհանա՝
քի աւ է Բիսայէ՝ քի աւ է Օօրապապէլէ՝
քի աւ է Սալաթիէլէ՝ քի աւ է Լէրիյէ:
- 28 Վի աւ է Սէլքիյէ՝ քի աւ է Լտէյէ՝ քի
աւ է Գուսամէ՝ քի աւ է Լըմաթսանէ՝ քի
- 29 աւ է Լըրէ: Վի աւ է Երուտայէ, քի աւ է
Լըլազարէ՝ քի աւ է Երուրամէ՝ քի աւ է
- 30 Սաթաթէ՝ քի աւ է Լէվիյէ: Վի աւ է

- Շքմհունէ՝ քի աւ է Եւհհուտայէ՝ քի աւ է
 31 Եուսիֆէ՝ քի աւ է Եունանէ : Վրի աւ է
 Իլիագիմէ՝ քի աւ է Սէլիայէ՝ քի աւ է Սի-
 32 նան է՝ քի աւ է Սաթաթաէ : Վրի աւ է
 Սաթանէ՝ քի աւ է Տափուտէ՝ քի աւ է Եւ-
 սիէ՝ քի աւ է Տուրէթէ՝ քի աւ է Պաաղէ՝
 քի աւ է Սպմունէ՝ քի աւ է Վասունէ :
 33 Վրի աւ է Լմինատաիէ՝ քի աւ է Լքամէ՝
 քի աւ է Լասրունէ՝ քի աւ է Պարիսէ՝ քի
 34 աւ է Եւհհուտայէ : Վրի աւ է Եագուպէ՝
 քի աւ է Իսհագէ՝ քի աւ է Իպրահիմէ՝ քի
 35 աւ է Թարահէ : Վրի աւ է Վախուրէ՝ քի
 աւ է Սարուսէ՝ քի աւ է Րահունէ՝ քի աւ է
 Պաիդէ՝ քի աւ է Լպերէ՝ քի աւ է Սալա-
 36 մէ : Վրի աւ է Վայնանէ՝ քի աւ է Լք-
 Պաղսաթէ՝ քի աւ է Սամէ՝ քի աւ է Վուհէ՝
 37 քի աւ է Լամէիսէ : Վրի աւ է Սաթասա-
 լիհէ՝ քի աւ է Լչինուսէ՝ քի աւ է Յարե-
 38 թէ : Վրի աւ է Սահլալաէ՝ քի աւ է
 Վայնանէ՝ քի աւ է Լնուսէ՝ քի աւ է Լ-
 տէմէ՝ քի աւ է Խօտէ պու :

- 1 Ու Իսա պը Րուհ էլ գուտս գըժա ժը
 Յորդանէ վէկէոիա . ու ժը Րուհէ լը չէօլէ
 2 հաթը պըրըն : Ու ժը Շէթմանէ չըլ ոօ
 հաթը ճօրապանտըն , ու լը ուէ ոջանտա նէ

- դըշդ քի խուար ու նէ ժի վէխուար, ու հա-
վա քօ աւ ոջան թէմամ պուռն՝ պրօզի պու :
- 3 Ու Շէյթանն կօ ժէռա. Լըբը դու Գուռէ
խօտէյ ի պէժը աւ գէվըրէ հանուա պրօա
- 4 նան պը : Ղէվապ տա ժէռա Խա՝ ու կօ.
Հաթիյէ նըվիսանտըն՝ քօ նա պը նան թէնէ
մէռուվ տը ժի, լէ պը հէր խապէրէ խօտէ :
- 5 Ու Շէյթանն աուի լը ջիյէ քի պըլնտ-
տէր անի լը եէք տադիգա քի փատիշահի-
- 6 թիյէ հէմի տընէյէ ժէռա նըշան տա : Ու
Շէյթանն ժէռա կօ. Հէմի աւ հէօքմաթանն՝
ու իզզէթէ ուան ժը դառա տը տըմ. չըմա
քօ աւ ժը մըռա թէսլիմ պույէ, ու ժը քէռա
- 7 քօ պը խուաղըմ տը տըմ : Կուա էրբը դու
լը պէր մըն պը գէվի ու սէճտէ պըքի, աւ հէ-
- 8 մի ժի ժը դառա պըպը : Ու Խաա ճէվապ տա
ժէռա ու կօ. Հաթիյէ նըվիսանտըն. ժը
խօտէ ու Լըլահէ խօռա սէճտէ պըքի ու
ժէռա իպատէթ պըքի :
- 9 Ու աուի լը Գուռտուշէրիֆէ պըր, ու աուի
լը սէր գուպայէ տաճարէ սէքընանտ, ու ժէ-
ռա կօ. Լըբը պու Գուռէ խօտէյի խօ ժը
- 10 ուէ ժէր պավէժը : Չըմա քօ հաթիյէ նը-
վիսանտըն, էրբը ժը մէլէքէդ խօռա ըսէր-
- 11 թիյէ ժը պոյ դա, քը դա պըբէն : Հէմ
ժի դա լը սէր տէսթան տէ հէլինըն քը գաթ
- 12 լընկա խօ լը գէվըր նէիի : Ղէվապ տա ժէ-
ռա Խաա ու կօ. Հաթիյէ կթըն՝ խօտէ ու

- 13 Եւստէ խօնէ ճէռէպինի : Ու Շէյթան
կապա քօ հէմի թէճրիւպէյան թէմամ քըր,
ոխթ քի ժէ տուր քէթ :
- 14 Ու Խսա պը գուվէթէ Ռուհէ լը Ղ'էլիէ
վէկէոիա . ու ժը տէր հագէ ուի աւ հէմի աւ
15 լիյան նամուսէ ուի ուապու : Ու աուի լը նավ
ճէմիյաթէ ուան հին տըքըր ու ժը հէմիան
տը հաթը պու իզզէթ պուն :
- 16 Ու հաթը լը Նասարէթէ , լը քօ քի աւ
ուի մէզըն պօ պու , ու լը սէր ատէթէ խօ լը
17 ույա շէմույէ քէթ լը ճիյէ ճէմիյաթէ : Ու
տանը ժէռա քըթէպէ Իշայա փէյղէմպէրէ .
ու կապա քօ քըթէպէ վէքըր , աւ ճի լը քօ
18 քը նըվիսանտըն պու : Ռուհէ Խօտէ լը սէր
մըն է , ժը աւ սէմէտէ մը մէսհ քըր , մը ժը
Փագիրանուա միւթտէ քըրընուա շիանտ ու տը
19 լէդ շըքէստիան , շիֆա քըրընէ : Ժը էսի-
րանուա խէլաս ու ժը քօռանուա տիթըն , վազ
քըրընէ . ուան քօ լը գուլմէտանը ալատ պէր-
տանէ , մագպուլ սալէ Խօտէյէ վազ քըրը-
20 նէ մը շիանտ : Ու քըթէպէ գըֆըլանտ՝ ու
տա ժը խըզմէթճիուա ու ոճնըշթ , ու լը ճէ-
միաթա պուն ջահվէ հէմիան լը սէր ուի տը
21 նըհէռթը պուն : Ու տէսթ քըր ժը ուանուա
հօթընէ իոօ նըվիսէ հան լը կօյա ո՛ գըթա պու :
22 Ու հէմիան լը սէր ուի շահատէթ տըքըր պուն ,
ու թաճիւպ տը քըրը պուն լը սէր աւ լաթիֆ
խապէրան քօ ժը տէվէ ուի տէր տը հաթ , ու

- ուրիշ գուռէ Երուսիֆ նընը՝ տը կօթը պուն :
- 23 Ու կօ ժը ուանուա . Պըռա հունէ տէ ժը մը-
ռա պէժըն աւ թէմնիլա հան , եա՛ հէքիմ
դու խօ սաղ պըքը , չը գաս .քօ մէ պըհիսթ
ը Վաֆառնայումէ տա դա քըր , ը վըր ը
- 24 ղաթէ խօտա ժի պըքը : Ու կօ . Պըռա տը
պէմ ժը ոռա , գաթ փէյղէմպէր քի ը ղա-
- 25 թէ խօտա մագպուլ նընը : Պըռա .քօ տըպէմ
ժը ոռա , ը կիւնա Իլիայէ փըռ ժընէպիան
հապուն ը նալ Խարայիլէ կալա .քօ սէ սալ
ու շէշ մահան ալիւմանան հաթը գուֆըլան-
տըն , ու մէղըն ղալայի պու ը հէմի ղաթան :
- 26 Համա Իլիա ժը ուան ժը եէքէռա նէ հաթը
շիանտըն , իլա թէնէ ը նալ պաժէրէ Սար-
ֆիա Սիթոնէ ժը եէք ժընա պի ժընըքէռա :
- 27 Ու ը կիւնա Իլիշահէ փըռ ույուղան հապուն
ը նալ Խարայիլէ , համա ժը ուան եէքէ յիա-
- 28 գըժ նէ պու . իլա Սիւրեանի Վաման : Ու
կալա .քօ ուանան պըհիստըն , ուան հէմիան
քօ ը ճիյէ ճէմիաթէտա պու պը ղաղապէ
- 29 դըժա պուն : Ու ուան ուպուն աուի ժը
պաժէր տէր խըստըն , ու պըրըն աուի հաթա
ը ֆըռիքէքէ ջիյէ ը .քօ .քի պաժէրէ հաթը
պու ջէ պուն , քը աւ ժը ճիյէ պըլընտէ ը
- 30 խուարի պալէ ժըն : Համա աւ ժը նալ ուան
պըհուրի չու :
- 31 Ու չու ը պաժէրէ Ղէլիլէ ը Վաֆառ-
նայումէ , ու ը ոջէդ շէմույէ ժը ուանուա

- 32 Թալիմ տը տա պու : Ու լը սէր Թալիմէդ
ուի մաթ տը մա պուն . չըմա քօ պը հէօքմաթ
- 33 պու սէօպէդ ուի : Ու լը ճիյէ ճէմաթէտա
մէռուլ քի հա պու , քը նէփաք ըուհէ ուի
հա պու . ու աւ պը պըլընտ սառուտ գիրա՝ ու
- 34 հօ . Պէրտը , պը մէռա չը՝ իշէ դա հէյէ , եւ՝
Նաւրանի Իսա , դու հաթի մէ հէլաք քըրը-
նէ . էմ դա զանըն դու քիյի , միւզատէսէ
- 35 Խօտէ : Ու Իսա զայիտի լը սէր աուի ու հօ ,
Լալ պը՝ ու ժը ուի ռապը , ու ճըն աուի լը
օրթայէ խըստ , ու ժէ ռապու , ու զարար քի
- 36 նէ տա ժէռա : Ու լը սէր հէմիան Թաճիւպ
քի հաթ , ու խապէր տը տա պուն պը հէ-
վուտու ու տը կօթը պուն . Եւ չը խապէր է ,
քօ պը հէօքմաթ ու պը գուլվէթ տը զայիտի
- 37 լը սէր նէփաք ըուհան , ու տէր դէն : Ու նա-
մէ ուի ռապու լը հէմի տէրէ աւ մէմլէքէթէ :
- 38 Ու ժը ճիյէ ճէմիաթէ ռապու ու լը մալա
- 39 Շըմհունէ քէթ : Ու խասուէ Շըմհունէ
Թա քի զըտար կըրթը պու , ու ժը պօյ ուի
- 40 լաւա քըրըն ժէռա : Ու աուի սէքընի լը պա
ուի՝ լը սէր Թա զայիտի , ու աուի պէրտա . ու
պը զուլա ռապու ու ժը ուանռա խըզմէթ տը
քըր :
- 41 Ու կաւա քօ ռօ ավա տը պօ պու , ժը հէ-
միանռա քօ հա պու . Թիւրլի Թիւրլի պը իլ-
լէթան նախօջան , տը անը պուռ աուան ժէ-
ռա , աւ ժի լը սէր հէր եէքէ տէսթ տը տա-

- 42 նը պու, ու սաղ տըքըըը պու ուան: Շը-
նան ժի ժը փըռան տէր տը հաթը պուն՝ տը
գիրա պուն՝ ու տը կօթը պուն, քօ դու Գու-
ռէ Խօտէյի, ու աուի տը ղայիտը ու պէր նէ
տը տա պու քօ խապէր պը տըն:
- 43 Ու կալա քօ ոօժ պու՝ ռապու չու լը ճի
քի պառիյէ, ու խալգէ աուի արամիշ տը քը-
լը պուն հաթըն հաթա լը պալէ՝ ու լօռ տը
- 44 քըըը պուն ժէռա քօ ժը ուան նէ չը: Ընի
ժի կօ ժը ուանուա. Լալըմ է քօ ժը ղայրի
պաժարանուա ժի փատիշահիթիյէ Խօտէ միւժ-
տէ պըքըմ. չըմա քօ ժը պօյ ուիա էզ հաթըմ
- 45 է շիանտըն: Ու լը ճէմիաթէ Շէլիլիան վաղ
տը քըըը պու:

ՍԻՐ 5

- 4 Ու պու քի կալա քօ խալգ լը տօռա ուի
թօփի պու պուն ու քէլամէ Խօտէ կօտարի տը
քըըը պուն, աուի ժի լը պա կէօլէ Շանաշա-
- 2 րէ տը սէքընի պու: Ու տի քօ տու գայը-
ղան լը պա կէօլէ տը սէքընի պուն՝ ու սէյա-
տէ մահսիան ժը ուան տէր հաթը պուն՝ թօ-
- 3 ռէդ խօ տը շուշտը պուն: Ու աուի լը աւ
գայըղան եէքէտա քէթ քօ աւ է Ըլմհուն
պու, ժէռա լալա քըր քօ հընըք ժը զուա-
յիյէ լը նալ պահրէ պըպը. ու ռօնըշտ՝ ու ժը
գայըղէ ժը խալգէռա թալիմ տը տա պու:

- 4 Ու կալա քօ ժը խապերտանէ սէքընի, կօ ժը
Շ ըմհունուա . Լը բէշ լը գուրէ պըպը դա-
յուղէ, ու թօռէ խօ պալէժ մահսիան սէյտ
- 5 քըրընէ : Շէվապ տա Շ ըմհուն ու կօ ժէ-
ուա . Եւ խօճա լը շէվ կըժք էմ շըղուլին,
համա գաթ դըշդ քի մէ նէ կըրթ, լաքին ժը
- 6 պօյ սէօզու դա էմ պալէժըն թօռէ : Ու
ուան կալա քօ աուի քըրըն զահֆ փըռ մահ-
սիան ճըվանտըն, վուսան քօ թօռէ ուան տը
- 7 դաթիա պուն : Ու լը աւ գայըղէ տընտա
պուն ժը օրթաղէդ խօռա իշարէթ տը քըրը
պուն՝ քօ պէն ժը ուանուա եարտըմ պըքըն,
ու ուան հաթըն, ու հերտու գայըղան ժի դը-
ժա պուն վուսան քօ նէղա զարի պունէ պուն :
- 8 Ու Շ ըմհուն փէթըռու կալա քօ տի՝ լը սէր
չէօքէ Խսա քէթ ու կօ . խօ ժը մըն ալի տէ
եւ՝ Բապալ չըմա քօ էզ եէքէ կինէյքեա-
- 9 ըրմ : Չըմա քօ պըզտիա աուի ու ուան հէ-
մի քօ բէռա պուն . ժը սէմէտէ սէյտէ մահ-
- 10 սիան : Ս ուսան ժի գուռէդ Օէպտիա Լա-
գուպ ու Հաննայէ ուան քօ օրթաղէ Շ ըմ-
հուն պուն, ու Խսա կօ ժը Շ ըմհունուա, Սէ
թըռու ժը ուի բէվա դու տէ սայատէ մէռու-
- 11 վան պըպի ժը պօյ հայաթէ : Ու գայըղէդ
խօ քըշանտըն լը զուայիյէ ու հէր դըշդ պեր-
տան, ու լը բէյ ուի չուն :
- 12 Ու պու քի կալա քօ աուի կըհիշտ լը պա-
ժէր քի, վահա մէռուվ քի պը ույուզիթիյէ

- դրժի՝ կալա քօ տի Խա, լը սէր ոռ քէթ՝
լալա քըր ժէռա ու կօ. Եւ՝ Բապպ էրքը տը
- 13 խուաղի դու գատիրի մը փագըժ քըրըն: Ու
առւի տէսթէ խօ տըրէժ քըր՝ կիյանտը լէ, ու
կօ. Տըխուաղըմ փագըժ պը, ու զուլա իլ-
- 14 լէթէ ույուզիթիյէ ժէ չու: Ու առւի թէն-
պիհ քըր ժէռա՝ քօ ժը եէքէռա նէ պէժը,
լէ կօ. Հառը դու խօ ժը խմամռա նըշան պը
տէ, ու ժը պոյ փագըժիթիյէդ խօ հէտիյէ
պըտէ չալան քօ Սուսա էմր քըր՝ ժը պոյ
- 15 ժը ուանռա շահատէթի պունէ: Ու ժը տէր
հագէ ուի՝ խապէր հէնի փըռ ոռ տը պօ պու.
ու փըռ խալդ տը հաթը պուն ճըվանտըն ժը
պոյ կօտարի քըրընէ, ու ժը նա խօշիթիյէդ
- 16 խօ սաղ պունէ: Ու առւի լը ճիյէդ պառի-
ան տը չօ պու, ու տուլա տըքըրը պու:
- 17 Ու պու ժի՝ քինկա քօ առւի թէսլիմ տը-
տա պու, ու Փարիսիան ու խօճայէդ նօմօսի-
ան ոռնըշտը պուն. ուան քօ ժը ճէլիլէ ու ժը
Լէհուտիսթանէ ու ժը Գուտսէ ու ժը հէմի
գասապան հաթը պուն ճըվանտըն. ու գուլ-
վէթէ Խօտէ պէլի տը պօ պու ուան սաղ քը-
- 18 լընէ: Ու վահա չէնտ մէռուլան, եէքի
քէօթըռում լը սէր ճըլան տը անի պուն, ու
տըլեօտը պուն քօ առւի լը հընտուռէ պը-
- 19 պըն, ու տէյնըն լը պէր ուի: Ու կալա քօ
ժը գալապալդէ ոէ նէ տը տիթը պուն, քօ
ժը ուէ լը հընտուռ պը պըն առւի, լը սէր խա-

- նի ռապուհն, ու ժը դաթիյէ լը ժէր ալազան-
տըն աուի, ու պը ճըլան լը օրթայէ լը պէր
- 20 Խսայէ անին խուարիյէ : Ու աուի իմանէ
ուան պըտիթընէ՝ կօ ժէռա . Եւ մէռուվ
- 21 կիւնէյէգ դա ժը դառա ավֆ պը պըն : Ու
քիաթիպան ու ֆարիսիան տէսթ քըրըն ֆըք-
լանտընէ ու կօթընէ . Ուիա քի՞ է, քօ վու-
սան տըժմինան խապէր տըտա , քի՞ տը քարը
կիւնէյան ավֆ պըքը ժը եէք Խօտէ պաշգա :
- 22 Ու Խսա կափա քօ շափրէ ուան զանի՝ ճէ-
վապ տա ու կօ ժը ուանուա . Եւ տընէ խօ-
- 23 տա չը՞ տը ֆըքըրըն : Եւ ժան հէնի րա-
հաթ է՝ կիւնէյէ դա ժը դառա ավֆ պը պը
- 24 կօթըն՝ եա ռապը ու պը կէռ կօթըն : Էա-
մա վուսան քօ հուն պը զանըն հէօքմաթէ
Գուռէ մէռուվ , հէյէ լը սէր արտէ ավֆ քը-
րընէ կիւնէյան , կօ ժը քէօթրիւմա . Ժը
դառա տէժըմ . ռապը , պը կըր լէհէվէ խօ
- 25 ու հառը մալա խօ : Ուի ժի լը ուէ սաաթէ
լը պէր հէմիան ռապու՝ աւ քի լը սէր ուի ռա
տըզա պու հէլ անի, ու չու լը մալա խօ՝ ու
- 26 ժը Խօտէռա չըքըր տը քըր : Ու հէմիան
մաթ ման ու ժը Խօտէռա չըքըր տը քըրը
պուն, պը թըռսան դըժա պուն՝ ու կօն . Եւ
քը իռօ էմ՝ դըշդէգ աճայիպ տին :
- 27 Ու ժը ուէ քէվա ժը ուէ ռապու, ու կէօմրիւկճի
քի տի, քօ նափէ ուի Եվի պու, քը ժը պօյ
կէօմրիւկ սանտընուա լը ուէ ռօնըշտի պու,

- 28 ու կօ ժէճաւ . լը բէյ մըն՝ հրը : Ուրի ժի հէր
- 29 զըշդ թէրք քըր լը բէյ ուրի չու : Լէվի
 ժէճա տավաթ քի մէզըն քըր լը մալա խօ .
 ու փըռ գալապալըղ քի հապու է կէօմրիւկ-
 ճիան ու պաշգասիան՝ քօ պը ուանուա լը սօֆ-
- 30 րէտա ոօնըշտըն պուռն : Ու քեաթիպէ ուան
 ու հէմ ֆարիսիան տըռ տըռ տըքըրը պուռն ու
 ժը շակըրտէդ ուիռա տըկօթը պուռն . Չըմա՞
 պը կէօմրիւկճիան ու պը կիւնէյքեարան հուռն
- 31 տըրիսուռն ու վէտը խուռն : Ղէվապ տա ժը
 ուանուա Խսա՝ ու կօ . Ժը սաղանուա հէքիմ
- 32 լազըմ նընը , լէ ժը նախօշանուա : Լը նէ
 հաթըմ սատըգան կաղի քըրընէ , լէ կիւնէյ-
 քեարան ժը թօպա քըրընէ :
- 33 Ուան ժի կօնը ժէճա . Չըմա՞ շակըրտէդ
 շաննայէ փըռ ճարան ոօճի տըկըրըն , ու
 տուվա տըքըն , վուսան ժի շակըրտէդ ֆա-
- 34 րիսիան , ու է դա տըրիսօն ուվէտըրիսօն : Լուրի
 ժի կօ ժը ուանուա . հուռն տըքաթըն ժը դա-
 ոուքէդ տավաթիանուա էմր պըքըն քօ ու-
 ճի պը բէն , չըգաս քօ դավա պը ուանուայէ :
- 35 Լաթին ուշան տէ պէն քօ՝ զավա ժը ուան
 տէ պէ սանտըն , ու ուէ գէմանէ , լը ուէ ու-
- 36 յանտա տէ ոօճի պը կըրըն : Մասալ քի ժի
 կօ ժը ուանուա . Գաթ Եէքէ փինէյէ ճըլէ
 նու ժը ճըլէ գէվընուա տա նէյ նը . էրքը նա ,
 աւ նու ժի տը գաթիներ , հէմի ժի ժը գէվըն-
- 37 ու փինէյէդ նու Եագըշմիշ նա պը : Ու

- հէքի մէյէ նու լը մէշդէ գէվըն տա նէյինը,
 էրբը նա մէյէ նու մէշգէդ գէվըն ան տը գա-
 թինը, ու աուի տը ուրժը. հէմի ժի մէշգան
 38 վունտա տը պըն: Աէ մէյէ նու լը մէշգէ
 նուտա տա դինըն լազըմ է ու հէյ տու ժի
 39 դէնը վէշէրանտըն: Ու եէքէ մէյէ գէվըն
 վէ նա խու ու բաշէ մէյէ նու պը խուապը,
 չըմա քօ տէ ժը, էրբը գէվըն հէնի խօշ ը:

ԱՆՐ 6

- 1 Ու պու քի լը իքինճի ոջա ափուլէ շէմու է
 աուի ժը նափա դէվիան տը պը հուրը պու, ու
 շակըրտէդ ուի պը տէսթան սընպըլէ կէնըմ
 տը գուրուֆանտը պուն ու պը ֆէրըքանտընէ
 2 տը խուարը պուն: Ու ժը ֆարիսիան հընը-
 քան կօն ժը ուանուա. Աւ չը դըշգ է քօ
 հուն տըքըն, քը լը ոջա շէմուլէ տա ճայիլ
 3 նընը: Ղէվապ տա ժը ուանուա Խա ու կօ.
 Ու նա խօնտըն քըրընէ Տափուտէ, կափա քօ
 պըրջի պու աուի ու ուան քօ բէուա պուն:
 4 Ղափան աուի լը մալա Խօտէ քէթ, ու նանէ
 հուլուրէ խուար, ու տա ժը ուանուա ժի՞ քօ
 բէուա պուն, քը աուի խուարըն ժը եէքէուա
 ճայիլ նա պու, լէ թէնէ ժը իմամանուա:
 5 Ու ժը ուանուա կօ. Գուուէ մէուուլ խօտիլէ
 շէմուէ ժի է:
 6 Ու պու քի լը պաշգա ոջա շէմուէ քի՞

- առւի լը ճիյէ ճըվաթան քէթ՝ ու թալիմ տը-
 քըր, ու լը ուէ մէռուվ քի հապու, քը տէս-
 7 թէ ուի ռաստ հըշք պօ պու: Ու քեաթի-
 պան ու ֆարիսիան լէ տը բէ պուն՝ քը լը
 ոջա շէմուէ տա առւի սաղ քը քօ պը աւ
 8 սէմէտէ կըլի քի լը սէր ուի պը պինըն: Ու
 առւի տը վանը պու ֆըքրէ ուան, կօ ժը ա-
 ուիոա՝ քօ տէսթէ ուի հըշք պօ պու, ռասպը
 լը օրթայէ պը սէք. առւի ժի ռասպու սէքը-
 9 նի: Իսա կօ ժը ուանոա. ժը ո՞ գըշդ քի
 փըռս քըմ, լը ոջա շէմուէտա գանձիթի՝
 քըրըն, եա քէօթի թի քըրըն ճայիզ է,
 10 ճան քի խալան քըրըն եա հէլաք: Ու լը
 չար ալի լը սէր աւ հէմիան պը սու հաթընէ
 նըհէռթ, կօ ժը աւ մէռուվոա, Տէսթէ խօ
 տըրէժ քը. աւ ժի տըրէժ քըր, ու տէսթէ
 11 սաղ ոգա առւէ տըն պու: Ուան ժի հար
 պուն, ու լը նավա խօտա ժը Իսառա չը պը-
 քըն խապէր տը տա պուն:
 12 Ու պու քի լը ուէ ոջանտա լը ջիյէ ոա-
 պու նըմէճ քըրընէ, ու շէվէ կըժք ժը Լէ-
 13 լահոա պը տուվա քըրընէ պուհարթ: Ու
 կավա քօ սըպէ պու՝ կաղի քըր շահըրտէդ
 խօ, ու ժը ուան տուանգտան պըժարթ, քը
 14 ուանոա ըհտուլան ժի նավ տանի: Շըմ-
 հուն քօ ժէռա փէթըոս ժի նավ տանի, ու
 պրէյէդ ուի Լ՛նտրիա, ու Լ՛ագուպէ, ու
 Լ՛աննայէ, ու ֆիլիպպուսէ, քը փարթուրի-

- 15 մուսէ, ու Մաթապէ. Ու Խոււմայէ, ու
գուռա Լէլֆա Եագուպէ, ու Լէլթեա հա-
- 16 թը կօթան Շըմհունէ: Ու պրէյէդ Եա-
գուպէ Ղ'ուտա. ու Իսխարի Ղ'ուտա՝ քի
- 17 տէսթ տայօղ ժի պու: Ու պը ուանուա հա-
թը Խուարի՝ ու լը ճի քի տէշդէ սէքընի, ու
գալապալըղէ շակըրտէդ ուի, հէմ ժը հէմի
Լէհոտիսթանէ ու ժը Գուտսէ հէմ ժը ա-
լիյէ քէնարէ պահրէ Տուրօսէ ու Սիգօնէ
- 18 փըռ խալդ հապու: Վը ժը ուէ հաթըն կօ-
տարի քըրընէ, ու ժը պոյ ժը նախօշիթիյէ
խօ սաղ պունէ ու հէմ ժը նափաք ըուհան
- 19 էղիյէթ քշանտօղան սաղ տըպօ պուն: Ու
խալդ կըշք տը խօստը պուն ժէռա նէզ պուն.
չըմա քօ ժէ գուվլէթ ու տը պօ պու, ու
ժը հէմիանուա շիֆա տըտա պու:
- 20 Ու աուի ջահէդ խօ լը շակըրտէդ խօ պը
պըլընտ քըրընէ կօ. Խօղի ժը ոռա եւ՝ ֆա-
գիրան, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ է ոէ:
- 21 Խօղի ժը ոռա եւ՝ նուա պըրջի պույան. չը-
մա քօ հուն տէ թէր պըն. Խօղի ժը ոռա քօ
նուա տը կըրըն, չըմա քօ հուն տէ շալ պըն:
- 22 Խօղի է ժը ոռա կավա քօ մէռուվան ո սէր-
հէվտէ տըքըն ու կավա քօ ո ժը հէվալիթիյէ
խօ ալի տըն՝ ու ժը ո կըրահ պըքըն, ու նա-
վէ ո խարապ տէրիւնըն ժը սէմէտէ Գուուէ մէ-
- 23 ոուվ: Շալ պըն հուն լը ուէ ոյէտա,
շալ պըն, չըմա քօ իւծրէթէ ո փըռ է լը ա-

- զիւմանտա . չումա քօ պավէդ ուան ժը փէյ-
 24 ղէմպէրանուա ահվա տըքըրը պուն : Ապին
 վայ ժը ո պէնկինանուա , չումա քօ թէսէլէյէ խօ
 25 ո սանտըն : Այ ժը ոուա քօ նուա հուն թէր
 ըն , չումա քօ տէ պըրչի պըն . վայ ժը ոու
 քօ նուա տըքէնըն , չումա քօ շին տէ պըքըն
 26 ու տէ պըկըրըն : Այ ժը ոուա կավա քօ
 լը սէր ո գանձ տէժըն հէմի մէռուվան չումա
 քօ պավէդ ուան ահվա տըքըրը պուն ժը
 տարավ փէյղէմպէրանուա :
 27 Համա ժը ոուա կօտարի քըրօղանուա տէ-
 ժըմ , Տըժմընէդ խօ պը հապինըն , ժը ո իք-
 28 րահ քըրօղանուա ջէյի պըքըն : Ժը ոուա
 պէրտովա քըրօղանուա խայր տովա պըքըն ,
 ժը ոուա էգիյէթ տայօղանուա տովա պըքըն :
 29 Լը քօ լը չէնէյ դաուա տըխէ՝ աուէ տըն ժի
 ժէուա նէզ քը . ու աւ քօ ֆէրաճէյէ դա
 տէր տըխա , քըրասէ խօ ժի ժէ մէ վէշէր :
 30 Ու ժը դա հէր խօստօղանուա պըտը , ու ժը
 31 մալէ դա սանտօղան շունտա մասթին : Ու
 չավան քօ տը խուապըն մէռուվան ժը ոուա պը
 քըն , հուն ժի վուսան պը քըն ժը ուանուա :
 32 Ու էրքը հուն ո հապանտօղան պը հուպինըն
 չը սէվապէ տըպը , չումա քօ կիւնէյքեարան
 33 ժի խօ հապանտօղան տը հուպինըն : Ու էր-
 քը ժը ոուա գանձիթի քըրօղանուա գանձիթի
 պըքըն , չը սէվապէ տը պը , չումա քօ կիւ-
 34 նէյքեարան ժի հէման աուի տը քըն : Ու

- էրբը վուսան մեռուվուս տէյն պըտըն քօ ու-
մուտէ հէպէ սանտընէ, չը՞ սէվապէ ո՛ հէյէ,
չըմա քօ կիւնէյքեսարան ժի ժը կիւնէյքեա-
րանուս տէյն տըտըն՝ քը պէտէլէ աուի շուն-
- 35 տա պըսգիներն : Ա՛հ հուն պըհուպիներն տըժ-
մընէդ խօ ու ժը ո՛ իբրահիմ քրօղանուս գանձի-
թի պըքըն . ու տէյն պըտըն ժը ուիուա՛ ժը
քօ քի սանտընէ ումուտէ ո՛ թուննա . քը
իւճրէթէ ո՛ փըռ պըպը, ու գուռէդ թաալա-
յէ պըպըն , չըմա քօ աուի ժը նամքէօռան-
- 36 ու ու ժը եարամաղանուս գանձէ : Վուս
պը մէրհամէթ պըն չապան քօ Պապէ ո՛ պը
- 37 մէրհամէթ է : Ա՛հ հէօքմ մէ՛ քըն քօ ժը ո-
ուս հէօքմ նէպը, հէօքմ ու զաղապ մէ՛ քըն
քօ ժը ոուս ժի հէօքմ ու զաղապ նէ պը,
պախշ պըքըն քօ ժը ոուս ժի պախշ պը պը :
- 38 Պը տըն քօ ժը ոուս ժի պէ տայըն , պըռընտ
էօլէկէ՛ ապանտըն՝ հաթը թէվտայըն՝ դըժա
տէ լը բաշըլէ ո՛ պէ տայըն . պը ուի չափէ քօ
պը աւ քօ հուն տը բիվըն , ժը ոուս տէ պէ
- 39 բիվանտըն : Թէմնիլ քի ժի կօ ժը ուան-
ուս, մէկեր քօն ժը քօնէուս տըքիարը գա-
լափուպիթի քըրըն . նա՞ քի հէր տույան ժի
- 40 լը չալէ տը գէվըն : Շափըրտ ժը խօճայէ
խօ մէղըն նընը, ու հէր թէքմիլ պուեն՝ ոգա
խօճայէ խօ տէ պըպը :
- 41 Չըմա՞ լը ջահվէդ պրէյ խօ գըրշէ տըպի-
նի, ու գէրան լը ջահվէ խօտա նա պիւնի :

- 42 Եւստի չափան տըքեարը կօթըն ժը պրէյ
խօռա. Եւ պըրա պերտէ քօ ժը ջահվէ դա
գըրչէ տերինըմ. ու լը ջահվէ խօտա գերանէ
նա պինի. էյ միւրայը ավուլ ժը ջահվէ խօ
դերանէ պը տերին ու բաշէ տէ պըպինը ժը
- 43 ջահվէ պրէյ խօ գըրչէ տէր անին: Չըմա
քօ տարէ գանձ նը քեարը մէյվէյէդ չուրուկ
պըտը, ու տարէ չուրուկ թուենա քօ պըքեա-
- 44 ըր մէյվէյէ գանձ պըտը: Չըմա քօ հէր տար ժը
մէյվէյէ խօ դէ նաա քըրըն. չըմա քօ ժը ըսթ-
րիան հէթիլ նա ջինըն, ու ժը տըռէ ներմըքէ
- 45 դրի նա ճըվինին: Մէռուվէ գանձ ժը տըքէ խօ
ժը խազնէյէ գանձ, ջէ տէր դինը. չըմա քօ
տէվէ ուի ժը վէտէ պուռնէ սըլ խապէր տըտը:
- 46 Չըմա՞ ժը մըռա եա՛ Ռապա եա՛ Ռապա
- 47 կազի տըքըն, ու կօթընէ մըն նաքըն: Հէր
ժը մըռա հաթօղ աւ քէլամէ մըն կօտալի քը-
րօղ ու առան քըօղ, ժը քէռա մինա՝ ժը
- 48 ռոա նշան պըտըմ: Եւ մալ ջէքըրօղ մէ-
ռուվա տըմինա. քը քօլա ու գուր քըր, ու
հիմէ ուի լը սէր գէվըր տանի, սէլէ ավան
քօ ռապուռն՝ չայ խըստ լը աւ մալ, ու գատիր
նա պու. առուի թէվ կէռանտըն. չըմա քօ հի-
- 49 մէ ուի լը սէր գէվըր գալի պու պու: Հա-
մա աւ՝ քօ քէլամէ մըն տը պըհիսը՝ ու նաքը,
սը մինա ժը աւ մէռուվա՝ քօ լը սէր արտէ
պէ հիմ՝ մալ ջէ տըքը. քօ լէ չայ խըստ ու
զուվա քէթ, ու հէլօշանտընի աւ մալ մէղըն պու:

- 1 Ու կալա քօ քելամէդ խօ կըշք թէքիլ
քըր լը կօյա գալմէ, քէթ լը Վաֆարնայու-
- 2 մէ : Ու գուլէ եիւզպիշի քի լը կըրան նա-
խօշթիտա նէզա մըրընէ պու, քօ ժէոա տէ-
- 3 լալի պու : Կալա քօ լը տէր հագէ Խսա պը-
հիտտ՝ ժը Եհհուտիան չէնտ ոու սըբիան շի-
անտ, ժէոա լալա քըրընէ քօ պէ գուլէ ուի
- 4 խէլաս պըքը : Ու ուան ժի հաթըն լը պա
Խսա փըո լալա տըքըրը պուն ժէոա, ու տը
կօթը պուն. էրքը աւ լայրգէ քօ ժէոա աւ
- 5 դըշդ պըքի : Չըմա քօ միլէթէ մէ տը հու-
պինը, ու ճիյէճովաթէ աուի թէքըր ժը մէոա :
- 6 Ու Խսա պը ուանոա չու, կալա քօ հէնի ժը
մալ տուր նէ պու, եիւզպաշի ժէոա չէնտ
տօսթան շէանտ, ու կօ ժէոա. Եա՛ Բապպ
լը զահմէթէ մէ գէվ չըմա քօ էղ լայրդ նը-
նըմ, քօ լը պըն խանիյէ մըն պը գէվի :
- 7 Ժը պօյ ուիա մը խօ ժի լայրդ նա հասըպանտ
ժը դաոա հաթընէ. լաքին խապէր քի պէ
- 8 գուլէ մըն տէ շիֆա պըպինը : Չըմա քօ է
ժի լը պըն հէօքմաթէ հաթը տայըն մէոուվ
քի ըմ, ու լը պըն էմրէ մըն ասքէր հէյէ, ու
ժը եէքէոա հանը տը պէմ տը չօ, ու ժը
աուէ տընոա ճրը, ու դէ. ու ժը խըզմէթ-
- 9 քեարէ խօոա ուիա պըքը, ու տըքը : Ու
կալա քօ Խսա ուիա պըհիտտ, թաճիւ պ քըր,

- ու վեկեռիս լը բէյ իս չունտող խալգէուս կօ .
 Պըուս տըպէմ՝ ժը ոռա , քօ լը նալա Խորա-
 10 յիտա աւ գաս իման մը նէ տի : Ու հաթը
 շիանտողան լը մալ վեկեռիան՝ ու նախօշ
 խըզմէքեարէ սաղ պուն տին :
- 11 Ու պու քի լը ոցա տըն՝ Նային հաթը
 կօթան պաթէր քի տը չօ պու , բէուս տը չօ
 12 պուն շակըրտէդ ուի ժի՝ ու փըու խալգ : Ու
 կալա քօ նէվա տէրիյէ պաթէր պու վաճա
 մըրի քի տէր տըհաթը պու , ժը տիյէ խօռա
 եէք հապըք պու . ու ժըն ժընապի պու , ու
 13 բէուս ժը պաթէր փըու խալգ հապու : Ու Բապ
 կալա քօ աուի տի , հայֆա ուի հաթ աուի ,
 14 ու կօ . Սէ կըր : Ու չու լը նըզանկէ նէվ
 պու՝ ու ուան քօ հալ անի տը պըրը պուն
 սէքընին , ու կօ . Լշ խօրթօ ժը գառա տը
 15 պէմ՝ ուսպը : Ու մըրի ուսպու ու ոսնըշդ ,
 ու տէթթ քըր խապէրտան , ու տա աուի ժը
 16 տիյէ խօռա : Ու նուս հէմիան ժի թըուս
 կըրթ , ու ժը Խօտէուս շըքըր տը քըրը պուն
 ու տը կօթը պուն . Լշքըր փէյղէմպէր քի
 մէզըն լը նալ մէ ուսպու է , ու էրըր Խօտէ
 17 գալմէ իս զիյարէթ քըր : Ու աւ տէնկ լը
 տէրհագէ ուի՝ լը հէմի Լշհուտիսթանէ ու-
 պու , ու լը չար ալիյէ ուէ տընէ :
- 18 Ու ժը Հաննառա Թարիֆ քըրըն շակըր-
 19 տէդ ուի լը սէր աւ հէմի դըշդան : Ու Հան-
 նա ժի տըտոյան ժը շակըրտէդ խօ կազի քըր ,

- ը պալէ, շիանտը ուան լը պա Խսա՝ ու կօ .
 Լ. քը տէ պէ դո՛ւ ի, եա ժը պաշգասիքիռա
 20 էմ մէյէքըն : Ու աւ մէռուվան հաթըն լը
 պալէ ու կօն, Հաննայ է թահֆիլէի մէ շի-
 անտ ժը դառա, ու տէժը . Լ. քօ տէ պէ դո՛ւ ի,
 21 եա ժը պաշգասիգիռա էմ պը բէն : Ու լը
 ուէ սաաթէտա փրոան ժը նախօշիթիյէ ու ժը
 տէրտան ու ժը եարամաղ ըուհան սաղ քըր,
 ու ժը փրո քօռանոա տիթընոա գուտրէթ տա :
 22 Ղէվապ տա ժը ուանոա Խսա՝ ու կօ . Հանըն
 ժը Հաննառա թարիֆ պըքըն չը քօ ո՛ տի ու
 պըհիտ, քը քօռան տը պինըն, ու թօփալան
 տը չըն, ույուզան փագըժ տըպըն գառան տը
 պըհիտըն, մըրիան գըյամ տըքըն, ժը ֆագի-
 23 րանոա միւժտէ տըպը, ու խօղի ժը ալէռա քօ .
 լը սէր մըն խուար նա պը :
 24 Ու կալա քօ էլէիյէդ Հաննայէ չուն . ժը
 պօյ Հաննա ժը խալգէռա տէսթ քըր կօթը-
 նէ, լը չէօլէ չը՝ թամաշա քըրընէ ո՛ ռապուն,
 25 ժը պօյ է լէրզան գամիշ քի : Լ է չը՝ տի-
 թընէ ո՛ ռապուն, պը նաղիք ճըլան խամալան-
 տըն մէռուվ քի . վա՛հա ուան քօ լը ճըլէկ-
 պը շէօհրէթէ ու լը զէֆգէտանը լը սէրայէդ
 26 փատիշահան տը պըն : Լ է չը՝ տիթընէ ո՛ ռա-
 պուն, փէյղէմպէր քի, պէլի ժը ոռա տըպէմ
 27 ժը փէյղէմպէր քի հէնի բէթըր : Չըմա քօ
 ուիա է . ժը պօյ է քէ քօ հաթը նըվիսան-
 տըն, վա՛հա էլէիյէ խօ էգէ լը պէր դա պըշէ-

- յինըմ, քո ուէյա դա լը պէր դատա հազըր
 28 քը: Պըռա տը պէմ ժը ոռա. ժը ժընան
 զան լը նաւ ուանտա ժը Հաննայէ մէզըն
 փէյղէմպէր քի թուենա. լաքին լը փատիշա-
 հիթիյէ Խօտէ աւ բըջուք ժը ուի մէզըն է :
 29 Ու խալդէ կըշք կավա քօ պըհիստըն՝ ու
 կիւմրիւկճիան ժի, սատըգ քըրըն Խօտէ քօ
 30 պը թահֆիլէ Հաննա թահֆիլ պուէ : Լա-
 քին ֆարիսիան հէմ իօճայէդ նօմօսի լը տէր
 հագէ խօ թէտպիրան Խօտէ պօղալ քըրըն,
 քօ ժէ թահֆիլ նա պուէ :
 31 Ու Բապպ կօ. Սէռուլէ սիլիլէյէ հան
 ժը քիռա պըշըպինըմ, ու ժը քիռա տը մինըն :
 32 Տըմինըն լը աւ զառուգան՝ քօ լը չարչիտա ոօ
 տընըն, լը հէվու տու կաղի տըքըն ու տը պէն.
 ժը ոռա մէ տիւտիւք փըֆ քըր՝ ու ո՛նէ լէյստ.
 33 մէ շին քըր ու ո՛նէ կրիա : Հաննա է թահ-
 ֆիլէի հաթ, քը նէ տը խուար ու նա վէտը-
 34 խուար, ու ո՛ տըկօթ ճընէ ուի հէյէ : Պու-
 ուէ մէռուվ հաթ, քը տըխօ ու վէտըխօ, ու
 տէժըն, վահա խուարօղ ու պէքրի մէռուվ քի՝
 տօսթէ կիւմրիւկճիան ու կիւնէյքեարան :
 35 Համա իլմ ժը հէմի ոլէտէդ խօ սատըգ պու :
 36 Ու ժը ֆարիսիան եէքէ ժէռա լավա տը-
 քըր քօ բէռա նան պըխօ, ուի ժի լը մալա
 ֆարիսիյէ քէթ, ու լը սօֆրէտա ոօնըշդ :
 37 Ու լը ուէ պաթէրտա կիւնէյքեար ժըն ժի
 հէպու. կավա քօ զանի՝ երբը լը մալա ֆա-

- քիսիտա լը սուֆրէտա ոօնըշտիյէ, շուշա քի
 38 պը խօշ պին ոռուն անի: Ու լը բէյվա լը
 պէր լընկա ուի սէքընի ու տը կրիա պու, ու
 պը հէսթրան տէսթ քըր լընկա ուի շըլ քը-
 լըն, ու պը փօռա սէրէ խօ փազըժ տըքըր,
 ու լընկա ուի ուստըմիսա պու, ու պը ոռուն
 39 ոռուն տըքըր: Ու կավա քօ աուի տափաթ
 քըրօղ Փարիսիյէ տի, լը տըրէ խօ տըկօթ.
 Լըքըր ուիա փէյղէմպէր քի պը պանա, ժէ-
 աա նէղ պուն ժըն քի է՝ ու չը թարղէ տէ
 պըլանը պու, չըմա քօ աւ եէքէ կիւնէյքէար
 40 է: Ճէվապ տա Խաա ու կօ ժէռա. Խա՛
 Շըմհուն ժը դառա դըշդ քի մըն հէյէ կօ-
 41 թընէ, ուի ժի կօ. Խա՛ խօճա պէժը: Ժը
 եէքէ տէյն տայօղռա տու տէյնտարէ ուի
 հէպու, ժը եէքիռա բէնճ սատ ու ժը աւէ-
 տընռա բէնճէ տինար տէյնէ ուան հէպու:
 42 Ու կավա քօ դըշդ քէ ուան թուննա պու
 տէլվէ տայընէ, ժը հէրտույանռա պախշ քըր.
 նուա պէժը, աուի քի՞ ժանէ տէ փըռ պըհու-
 43 պինը: Ու Շըմհուն ճէվապ տա ու կօ. Ժը
 մըռա խոյա. էրքը ժը քէռա քօ փըռ պախշ
 քըր, ուի ժի կօ ժէռա, Դա ուստ շէրհ քըր:
 44 Ու վէկէռիա լը ալիյէ ժընըքէ՝ ու ժը Շըմ-
 հունռա կօ. Ժընըքէ հանա տը պինի, էյ
 լը մալա դա քէթըմ, գա ժը լընկա մըռա ալ
 նէտա, համա ուիա պը հէսթրէ խօ լընկա մը
 շուշդ, ու պը փօռա սէրէ խօ փազըժ քըր:

- 45 Դա ժը մըռա ռամիսա քի նէ տա, վաճառուի
կալա քօ լը վըր քէթըմ է ժը ռամիսայէ լըն-
46 կա մըն ֆարաղէթ նէ քըր: Դու սէրէ մըն
պը ռուն ռուն նէ քըր, ուիա լընկա մըն պը
47 խօշ պին ռուն ռուն քըր: Ժը պօյ առի
տը պէմ ժը դառա, ավֆ պըպը ժը ուիառա
փըռ կիւնէյէ ուի, չըմա քօ փըռ հուպանտ.
չըմա քօ ժը քէռա քօ հընտըք ավֆ տըպը
48 հընտըք տըհուպինը: Ու կօ ժէռա. կիւնէ-
49 յէ դա ժը դառա ավֆ պըպըն: Ու թէվ լը
սուֆրէտա ռօնըշտօղան լը խօտա տէսթ քը-
րըն կօթընէ, ուիա քի է քօ ավֆիթիյէ կիւ-
50 նէյան տըտը: Ու առուի կօ ժը ժընըքռա.
Դա իմանէ դա խալաս քըր, հառը պը սէ-
լամէթէ:

ՍԼԻՐ 8

- 1 Ու պու քի ժը ուէ բէվա՝ ուի ժի պաժէր
պէ պաժէր ու գասապա պէ գասապա տըկէ-
ռիա պու՝ վազ տըքըր ու փատիշահիթիյէ
խօտէ միւժտէ տըքըր. ու տուանցտան ժի
2 բէռա: Հէմ ժի չէնտ ժընան քօ ժը եա-
րամաղ բուհան ու ժը նախօշիթիան սաղ
քըրը պու, եանի Սէյրէմ քօ Մակտալինի
տը հաթը կօթան քօ ժը ուի հաֆթ ճընան
3 տէր անի պու: Ու Յօհաննա ժընա խու-
ղայէ քէթիթիտայէ Հիւրտիսէ, ու Սըսանէ,

- ու հէնի փրոան, ուան քօ պը մայլէ խօ ժէ-
 4 ոա խըզմէթ աըքըրը պուն: Ու փըռ գալա-
 պալըզ պը հէվ հաթընէ, ու ժը հէր պաժէր
 խալզ քօ ժէռա հաթըն, պը թէմնիլ քի կօ
 5 ժը ուանոա: Ղօվ քըրօզ քի ոապու դօ-
 վա խօ դօվ քըրընէ, ու ռիթա դօվ քըրընէ՝
 հընըքան լը սէր ոէ քէթըն, ու լը պըն լըն-
 կան հաթըր բէշ պուն ու դայրէ ազիւմանան
 6 աուի խուարըն: Ու պաշգասի լը ճիյէ գա-
 րաժէ քէթ՝ համա պը հէշիլ պունէ հըշք
 7 պու՝ ժը նամիթի թուենա պունէ արտէ: Ու
 պաշգասի լը նավ ըսթըրիան քէթ, ու ըսթը-
 րիան բէռա պը շին պունէ՝ աուի խանըգան-
 8 տըն: Ու պաշգասի լը սէր արտէ ոընտ քէթ,
 ու կավա քօ հասըլ պու՝ ժը տէլա եէքէ սատ
 դաթ տա, ու քինկա քօ աուի խապէր տա
 կօ. Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընոա կօ հէյէ՝
 պըրա պը պըհիսը:
 9 Ու շակըրտէգ ուի ժէ պը փըռա քըրընէ տը
 10 կօթը պուն աճապա թէմնիլէ հան չը է: Ու
 ուի ժի կօ. Սըրա փատիշահիթիյէ խօտէ ժը
 ոռա հաթիյէ տայըն զանընէ. համա ժը պաշ-
 գասիանոա պը թէմնիլադէ կօթըն, քօ տէ
 պը պինըն՝ ու նէ պինըն, ու տէ պը պիհի-
 11 սըն՝ ու ֆէհմ նէ քըն: Համա աւ թէմնիլ
 12 ուիա է դօվ քէլամէ խօտէ է: Ու լը
 սէր ոէ ուան ըն՝ քօ տը պըհիսըն, ու բաշէ
 Ը էյթան տէ՝ ժը տըլէ ուան աւ քէլամէ տէր

- դինը՝ քօ նա պը քօ իման պինըն ու խէլաս
 13 պըն : Ու լը ճիյէ գարաժէ ուան ըն՝ ռիթա
 քօ տը պըհիսըն , պը շաղիթիյէ գապուլ տը
 քըն . համա ժը գուրմ թուննա պունէ ուան ,
 ռիթ քի իման դինըն՝ ու ռիթա թէրճիւպէյէ
 14 պը շունտա տը սէքընըն : Ու լը նաւլ ըս-
 թըրիան քէթօղան ժի ուան ըն . քօ կափա
 քօ աւ քէլամէ տը պըհիսըն՝ պը դէմէ ուէ տընէ
 ու պը դէնկինիթիյէ ու պը տըլ պըժանտընէ
 պը մէժղուլ պունէ՝ դէնը խէնըգանտըն . ու
 15 պէմէյվէ տը պըն : Ու լը սէր արտէ ոընտ
 պուն ուան ըն՝ քօ դանճ ու պը խօշ տըլ աւ
 քէլամէ տը պըհիսըն ու գապուլ տըքըն , ու
 պը սապը մահսուլ տը տըն :
 16 Ու թուննա եէքէ քօ չըրէյէ վէսը՝ ու լը
 պըն ֆրագ քի , եա լը պըն լըհէֆէ տէյնը ,
 լէ լը սէր շէմտանէ տա դինը , քօ լը հընտուռ
 17 հաթօղան ոօհնիյէ պը պինըն : Չըմա քօ վէ
 շարտըն դըշդ քի թուննա քօ աշիքէար նէ պը .
 ու նա ժի տըղիգա դըշդ քի քօ նէյէ վանըն ,
 18 ու լը մէյտանէ նէյէ : Դուա մէզէքըն էրքը
 չափան տը պըհիսըն . չըմա քօ ժը քէռաքօ
 հէյէ՝ ժը ուիռա տէ պէ տայըն , ու ժը քէռաքօ
 թուննա՝ չըքօ ուի ժի քօ աւ թախալին տըքը
 հէյէ՝ ուի ժի տէ ժէ պէ սէնտըն :
 19 Ու տէ ու պրէյէդ ուի ժէռա հաթըն , ու
 ժը գալապայէ նէ տը քեարը պուն լէ պը
 20 կըհէն : Ու ժէռա խապէր քըրըն ու կօն .

- Տէ ու պրէյէդ դա լը տէրվա սէքընին , ու
- 21 տը խոււպըն դա պը պինըն : Ու աուի ճէ-
վապ տա ու կօ ժը՞ ուանուա . Տէ ու պրէյէդ
մին աուանըն քօ քէլամէ Խօտէ տը պըհիսըն
ու թէքմիլ տըքըն :
- 22 Ու պու քի լը ոօ քի աուի լը կէմիյէ քէթ
ու շակըրտէդ ուի ժի , ու կօ ժը ուանուա .
Որըն էմ լը աւ ալիյէ տըն պը պըհուրըն , ու
- 23 չուն : Ու կավա քօ պը կէմիյէ տըչօ պուն՝
աուի խավտա չու , ու պօպլիսքի պայէ լը սէր
կէօլէ հաթը խոււարի ու տը ոռըմի պու , ու
- 24 ուան լը նավ վարարէտա պուն : Ու լը պալէ
չուն ու աուի ժը խավ քըրըն , ու կօն . Եւ
խօճա՝ եւ՝ խօճա՝ էմ հէլաք տը պըն : ու
ուի ժի ուապու ու սուհաթ լը սէր պայէ , ու
սէր տալղայէդ ավան՝ ու րահաթ պուն ու սէ-
- 25 լամէթ պու : Ու աուի կօ ժը ուանուա . լը
քօ՞ է իմանէ ո՛ , ու ուան լը նավ թըռսէ քէ-
թըն՝ մաթ ման , ու ժը հէվուտուուա տըկօթը
պուն . Եւապա ուիա քի՞ տէ պըպը՝ քօ լը
սէր պայան ու ավան էմր տըքը , միւթի տը
պըն ժէուա :
- 26 Ու ուան պը գայըղէ՝ չուն լը ոլաթէ Գէր-
- 27 գէսիան , քը աւ լը գարշիյէ Շ'էլիլէ է : Ու
աուի կավա քօ ժը պաթէր տէր քէթ՝ ժը ուի
պաթէրէ եէքի լը պէր ուի ուապու քօ լը հըն-
տուուա ուի ճընան հէպուն , ու փըռ զէման
ճըլ որնատը կըրթը պու , ու լը մալ նէ տը սէ-

- 28 քննի պու՝ լէ լը նաՎ մէղէլան : Ու կաՎա
քօ Խսա տի , պը դիրանտընէ լը պէր ուի քէթ ,
ու պը պըլընտ սառունտքի կօ . Չը շըղուլէ դա
պը մըռա հէյէ , եա՛ Գուռէ Լլաճ Թաա-
լայէ Խսա , լաՎա տըքըմ՝ ժը դա մը լը Խ-
29 քէնճէ մէ խը : Չըմա քօ էմը տըքըր ժը
աւ նափաք ըռհճա՛ քօ ժը աւ մէռուլէ տէր
պէ , չըմա քօ ժը փըռ գէմանէ առւի զապդ
քըրը պու , ու պը զինճիրան տը հաթը կը-
տան , ու պը գայտան տը հաթը պու վէշար-
տըն ու աւ գայտան տը չըքէնանտը պու , ու
ժը ճընէ՛ լը չէօլէ տըհաթը պու գաՎարանտըն :
30 փըռս քըր ժէ Խսա ու կօ . ԿաՎէ դա չէյէ
ուի ժի կօ . Լադէօն , չըմա քօ լը առւի փըռ
31 ճընան քէթը պուն : Ու լաՎա տըքըրը պուն
ժէռա քօ լը պըն արտէ ոէշ չընտընէ ժը
32 ուանոա էմը նէ քը : Ու լը ուէ կառան քի
փըռ խընգիր հէպու , քօ լը ջիյէտա տը ջէրը
պուն , ու ժէռա լաՎա տը քըրը պուն , քօ ժը
ուանոա իզն պըտը , լը ուան քէթընէ , ու իզն
33 տա ժը ուանոա : Ու ճընան ժը աւ մէռու-
վէ տէր հաթըն՝ քէթըն լը խընգիրան , ու կա-
ռան ժը աւ ճիյէ պազտէքէ լը պահրէ պա-
34 ղիա , ու խանըգի : Ու ջէրանտողէ խընգիրան՝
կաՎա քօ աւ դըշդան տին՝ ոէվին , ու թա-
35 ըիֆ քըրըն լը պաժէր ու լը կիւնտան : Ու
կաՎա քօ մէռուլան աւ դըշդան տիթընէ ոա-
պուն , ու հաթըն լը պա Խսա . ու տին աւ մէ-

ոռւմ ժը է քէ քօ աւ ճընան տէր հաթը
պուն. լը լընկա Խսա ոօնըշտի՝ հաթը որկըր-
թըն ու ագըլ լը սէրի տա, հէնի պըզտիան:

36 Տիթօղան Թարիֆ քըրըն ժը ուանուա էլքը

37 չավա պըճըն խէլաս պու: Ու խալգէ շար
ալիյէ Գէրգէսիան ժէուա լավա տըքըրը պուն՝
քօ ժը սինօռէ ուան հաուը. չըմա քօ լը նավ
մէղըն Թըուա քի քէթը պօ պուն, ուի ժի լը

38 կէմիյէ քէթ՝ ու վէկէուիա: Ու աւ մէոռւմ
ժը էքէ քօ ճընան հաթը պուն տէր, լավա
տըքըր ժէուա՝ քօ բէուա պը կէուը, համա

39 Խսա շիանտ աուի՝ ու կօ: Ա՛ կէկէո լը մալա
խօ, ու Խօտէ չըքօ ժը դաուա քըր խապէր
պըքը, ու աւ չու լը հէմի պաթէրտա չըքօ
Խսա ժէուա քըր նագըլ տըքըր:

40 Ու կավա քօ Խսա վէկէուիա՝ խալգէ աուի
գապուլ քըրըն, չըմա քօ հէմիան լէ տը բէ-

41 պուն: Ու վահա պը Լայիրօս նավ մէոռւմ
քիհաթ, ու աուի սէրվէրէ ճէմիաթէ պու.
քէթ լը լընկա Խսա լավա տը քըր ժէուա, քը

42 լը մալա ուի պը գէվը: Չըմա քօ եէք հապըք
գիզըքա ուի հէպու, գասա տուանլտահ սա-
լան քը նէզա մըրընէ պու. նուա ոխթա ժէուա
չունտընէ խալգէ ժէուա էզիյէթ տըտա պուն:

43 Ու ժըն քի հէպու՝ քօ տուանլտահ սալ լը
նավ իլէթէ խույն չունտընէտա պու, քօ հէմի
վարիյէթէ խօ ժը հէքիմանուա Թէլէֆ քըրը
պու քօ ժէուա ժը եէքէ սաղ պունէ չալէ

- 44 քի նէ պօ պու : Ժը ալիյէ բէվէ պը նէզ պունէ քէթ լը փէշա ճըլէ ուի, ու լը ուէ սա-
- 45 աթէ՝ պազտանէ խոյնա ուի պըրեա : Ու Խաա կօ . Վիի պու աւ քը լը մը քէթ . կավա քօ հէմիան ինքեար տը քըրը պուն՝ կօ փէթ-րոս ու ուան քօ բէռա պուն . Եւ խոճա դա
- 46 դահն տը տըն ու դա տը ասըրիւնըն : Ու Խաա կօ . Եէքէ լը մըն քէթ , չըմա քօ էզ լը խօ հասիամը քօ ժը մըն գուվվէթ քի ուապու :
- 47 Ու կավա քօ տի ժընըք էրքը ժէ նէ հաթը վէշէրանտըն . պը լէրզանտընէ հաթը՝ ու քէթ լը պէր ուի , ու լը պէր հէմի գավմէ՝ նագըլ քըր՝ էրքը ժը սէմէտէ չըլէ քէթը պու , ու պու , ու էրքը չավան աուի գուվա սաղ պօ
- 48 պու : Ուի ժը կօ . Մէ թըռու է՛յ գիզ իմանէ դա դա խալաս քըր՝ հառը պը սէլամէթէ :
- 49 Ու կավա քօ աուի խապէր տըտա պու , ժը ալիյէ սէրվէրէ եէքէ հաթ ու կօ ժէռա . Գի-զա դա մըր , ժը խոճայէռա վահմէթ մէ քը :
- 50 Ու կավա քօ Խաա պըհիստ ճէվապ տա ժէռա ու կօ . Մէ թըռու լէ թէնէ իման պիւնը՝ ու տէ
- 51 խէլաս պըպը : Ու կավա քօ լը մալ քէթ՝ պաշգա եէքէ նէ հիշդ քօ լը հընտուռ պը գէվը՝ ժը զայրէ փէթըրոսէ ու Եագուպէ , ու
- 52 աննայէ , ու պավ ու տիյէ գիպըքէ : Ու հէմիան ժի ժը պօյ գիպըքէ տը կըրիա պուն ու լը սէր ուի շին տըքըրը պուն ու աուի կօ . Մէ կըրըն՝ չըմա քօ մըրի նընըլէ խավտա տը

- 53 չօ : Ու ուան առի մէզգարէ տըքըրը պուն,
 54 չըմա քօ տը զանը պուն՝ էրքը նըր : Ու առի
 հէմիան ժէ լը տէր խըստ . ժը տէսթ մէ ուի
 կըրթ՝ կազի քըր ու կօ . Նա՛ գիզ ուապը :
 55 Ու ըուհէ ուի լը շունտա վէկէոիա , ու զուվա
 ուապու . ու էմր քըր քօ ժէուա թաամ պըտըն :
 56 Ու պաւ ու տիյէ ուի շաշղուն ու ժը ուանուա
 թէնպիհ քըր՝ քը չը քօ պու ժը եէքէուա նէ
 պէժըն :

ՍԷՐ 9

- 1 Ու առի տուանղտահ շախըրտան կազի քըր,
 ժը ուաֆուա գուվկէթ ու հէօքմաթ լը սէր նէ-
 փաք ըուհանտա , ու նախօշիթիան սաղ քը-
 2 ընէ : Ու ուան փատիշահիթիյէ խօտէ վաղ
 քըրընէ՝ ու նախօշան սաղ քըրընէ շիանտ :
 3 Ու ժը ուանուա կօ . Ժը պօյ ուէ դըշդքի մէս
 թիւըն , նա ջօվ՝ ու նա դուր , նա նան , ու նա
 քըրաւ , ու նա ժի տու խաթթանէ ո՛ հէպը :
 4 Ու հէր քի ժան մալ տը գէվըն լը ուէ պը սէ-
 5 քընըն , ու ժը ուէ հառըն : Ու ուան քօ
 ո՛ գապուլ նա քըն , կաւա քօ ժը ուի պա-
 ժէրէ հուն տէր դէն , թօղա լընկա խօ տառ-
 6 շիւրն ժը պօյ ժը ուանուա շահատէթիյէ : Ու
 ուան ուապուն լը պաժարան ու լը կիւնտան
 տը կէոիա պուն , խնճիլէ վաղ տըքըրը պուն
 ու լը հէր ճիյան նախօշան սաղ տըքըրը պուն :

- 7 Ուրպ սերվէր Հիրօտիս, հետի ամէլէ ուի
պըհիսթ՝ Թաճիւս պըքըր, չըմա քօ հընըքան
- 8 Կօթը պուն: Ինքը Հաննայէ ժը մըրիան
գըյամ քըր՝ ու հընըքան՝ էրքը Իլիա աշի-
քեար պու՝ ու պաշգասիան ժի էրքը ժը փէյ-
- 9 Ղէմպէրէդ ավուլան եէքէ գըյամ քըր: Հի-
րօտիս կօ. Սէրէ Հաննա մը ժէքըր, լէ ուիա
տէ քի՞ պըպը՝ ժը պօյ էքէ քօ ահվա դըշդան
տը պըհիսըմ, ու տը խուաղը պու քօ աուի
պը պինը:
- 10 Ու րէսուլան վէկէռիան՝ ու նազլ քըրըն
ժէռա հէր չը քօ քըրըն, ու ուան սանտ պը
Թէնէ խօ պը խօ լը ճի քի չէօլէ քըշիա լը
պա պաժէր քի, քօ նալէ էքէ Պէյթսայիտա
- 11 պու: Կալա քօ խալգ պըհիսթ լը բէյ ուի
չուն, ու ուան պը գապուլ քըրընէ՝ պը ուան-
ռա ժը տէր հագէ փատիշահիթիյէ Խօտէ
խապէր տըտա պու, ու ուան քօ ժը սաղ
- 12 պունռա մուհթաճ պուն՝ սաղ տըքըր: Կալա
քօ ոօ նէզա ավայէ տը պօ պու. տուանդտա-
հան հաթըն ու կօն ժէռա, խալգէ պէրտէ
քօ լը աւ չար ալի դասապան ու կիւնտան հա-
ռըն վէսա պըն, ու հէմ խուարըն պը պինըն.
- 13 չըմա քօ լը վըր լը ճի քի չէօլտանէ էմ: Ու կօ
ժը ուանռա, հուն պըտըն ժը ուանռա Խուա-
րըն, ուան ժի կօն. Դը բէնճ նանան ու տու-
մահսիան բէթըր դըշդէ մէ Թուենա, էրքը
էմ նէչըն պասա աւ խալգէ դամա նէ քը-

- 14 ուրն : Չըմաքօ գասա բէնճ հազարան մէ-
ռուվ հէպու . կօ ժը շակըրտանուա, Ուան պէօ-
լիւք պէօլիւք պը բէնճան բէնճան ոօնըշտըն
15 պըտըն : Ուան վուսան քըրըն, ու հէմիանժի
16 տան ոօնըշտըն : Ու բէնճ նանան հէմ տու
մահսիան յանտ ու ռասթ լը աղիւմանան նը-
հէռթ՝ ուան միւպարէք քըր, ու շըքանտ՝ ու
տըտա պու ժը շակըրտանուա, քօ լը պէր իալ-
17 գէ տէյնըն : Խուարըն ու թէր պուն հէմիան
ժի ու զէտէ պունէ փարչան տուանղտահ զէմ-
պիլ հէլ անին :
- 18 Ու պու քի կավա քօ աուի պը թէնէ տու-
վա տըքըր շակըրտէդ ուի ժի բէռա պուն փըռս
քըր ժը ուան ու կօ . Խալգէ ժը պօյ մըն էզ
19 քնիմ տէժըն : Ու ուան ճէվապ տան ու
կօն . Հաննայէ թահֆիլչի . պազգասիան ժի
Խիպի . ու հընըքան ժի ժը փէյղէմպէրէդ
20 ափուլիան եէքէ գըյամ քըրիա տէժըն : Ըուի
կօ ժը ուանուա . Ի է հուն էզ քնիմ տէժըն .
ու փէթրոս ճէվապ տա ու կօ . Սէսիհէ Խօ-
21 տէյի : Ըուի ժը ուանուա փըռ գափիթի քըր
22 քօ ժը քէսէռա նէ պէժըն դըշդէ հան : Ու
կօ . Իքքը լաղըմ է քօ Գուռէ մէռուվ փըռ
էզիյէթ պըքշինը, ու ժը պաշ իմաման ու
ժը իսթիարան ու ժը քեաթիպան ըէտտ պը-
պա, ու պէ գուշղըն ու լը ոջա սըսէյանտա
23 գըյամ քը : Ու ժը հէմիանուա տը կօթ,
եէքէ էրքը տը խուաղը լը բէյ մըն պէ, աւ

- խօսքս անբեարքը՝ ու հէր ու խաչէ խօսքս
 24 հէլինը, ու լը բէյ մըն պէ: Չըմա քօ քի
 քօ ճանէ խօսալաս քրորն տըխուսպը, աուի
 տէ վունտա պըքը. ու քի քօ ժը պօյ մըն
 ճանէ խօս վունտա տըքը, տէ աուի խալաս պը-
 25 քը: Չըմա քօ չը ֆայտէյէ ժը մէռուվ քի-
 ու. էքքը տընէ հէմի գաղանձ քը, ու ճանէ
 26 խօս հէլաք եա վունտա քը: Չըմա քօ քի
 քօ մը ու քէլամէ մըն պայ տը հասըպինը,
 Գուռէ մէռուվ ժի աուի տէ պը պայ քը,
 կալա քօ պէ՝ պը սալդանաթէ խօ ու Պապա
 27 ու միւգատէս մէլէքան: Համա պըռա տը
 պէմ ժը ուա, ժը լըվըր սէքընանտօղան հը-
 նըքան հէնէ քօ հալմա քօ փատիշահիմիյէ
 Խօտէ պըպինըն՝ գաթ թամա մըրընէ տէ նէս-
 թինըն:
 28 Ու պու քի բաչէ աւ քէլաման գասա հաշթ
 ոյան՝ փէթրոսէ ու Խագուպէ ու Հաննայէ
 29 սանտ, ուպու լը ջիյէ նըմէճ քրորնէ: Ու
 կալա քօ աուի նըմէճ տըքըր՝ ուռջըքէ ուի
 ղայրի թիւրլի քի պու, ու ճըլէ ուի սըրի պա-
 30 ուգի պու: Ու վահա տու մէռուվան բէռա
 խապէր տըտա պուն. քօ ուան Սուսա ու Ի-
 31 լիա պուն: Բը ուան պը իղվէթէ խոյայի
 պուն, ու քօ լը սէր ախըրէ էօմրի ուի խա-
 պէր տըտա պուն, քը լը գուտսէ տէ թէքմիլ
 32 պը պանա: Համա փէթրոս հէմ ուան քօ
 բէռա պուն ժը խավէ կըրան պօ պուն, ու

- կալա քօ ուան ժը խալէ ուպուն տին իղզէ-
 թէ ուի, ու աւ հերտու մեռուվան քօ լը պա-
 33 լէ սէքընի պուն: Ու պու քի կալա քօ
 ուան ժէ վէ գաթիան, փէթրոս կօ ժը Խսա-
 ու. Եւ խօճա ժը մէռա լըվըր պուն գանձ
 է, ու սէ հօլըքան էմ Զէքըն. եէք ժը դա-
 ու, ու եէքէ ժը Սուսաուա, ու եէքէ ժի
 ժը Խիաուա, չըմա քօ կօթընէ խօ նէ տըվա-
 34 նը պու: Ու քինկա քօ ուիա կօ. ավըր քի
 հաթ ու լը սէր ուան սի պու, ու կալա քօ լը
 35 պըն ավըէ քէթըն պըզտիան: Սաուենտ քի
 պու ժը ավըէ՝ ու կօ. Եւ է գուռէ մը տէ-
 36 լալի ժէռա կօտար քըն: Ու կալա քօ աւ
 տէնկ պու՝ Խսա թէնէ մա. ու ուան հէշ պուն,
 ժը աւ դըշդան քօ տին լը ուէ ոջանտա ժը
 քէսէռա դըշգքի նէ կօթըն:
- 37 Ու պու քի լը ոջա տըն կալա քօ ուան
 ժը Զիյէ տը հաթը պուն խուարի խալգ փըռ
 38 ուպուն լը գարշի ուի: Ու վահա ժը խալ-
 գէ եէքէ գիրա ու կօ. Եւ խօճա ժը դա
 տիլէկ տըքըմ լը սէր գուռէ մըն նազար պը-
 39 քը. չըմա քօ եէք ոլէտէ մըն է: Ու վա-
 հա աուի ճըն տը կըրը, ու աուի զաֆիլ տը
 գիրը, ու աուի լը արտէ տըխը, ու տը կէվը-
 ղինը, ու տըտա քէֆ քըրըն ու անճախ ժէ
 վէ տը գաթը՝ աուի պը խուրտուխամ քըրը-
 40 նէ: Ու մը ժը շակըրտէգ դառա լավա քըր
 քօ աուի տէր խըն՝ համա գատիր նա պուն:

- 41 Ու Խսա ճէվապ տա ու կօ. Ի՛յ իմանարդ ու
թէրս սիւիլէ, հաթա քի՛նկա էզ տէ պը ու
ռա պըմ, ու ժը ոռա սապը քըմ. գուռէ խօ
- 42 լըվըր պիւնը: Ու կավա քօ առի նէզ տը պօ
պու ճըն առի լը արտէ խըսդ. ու տառշանտ:
- 43 Ու Խսա սու հաթ լը սէր նափաք բուհէ. ու
սաղ քըր գուռք ու տա ժը պավէ խօռա:
- 44 Ու հէմիան լը սէր ազամէթէ Խօտէ շաշոր պօ
պուն. ու կավա քօ հէմիան շաշ տը պօ պուն
լը սէր քըրընէ Խսա, կօ ժը շակըրտէդ խօ-
ռա. Հուն աւ խապէրան լը կօյա խօ տէյնըն,
քը Գուռէ մէռուվ լը տէսթէ մէռուվան տէ
- 45 թէսլիմ պըպը: Համա ուան աւ սէօզէ հան
նէ տը զանը պուն, ու ժը ուան վէշարթի
պու, քօ ֆէհմ նէքըն. ու տը թըռսիա պուն
ժը սէմէտէ աւ խապէրէ ժէ վիրոս քըրընէ:
- 46 Ու լը նաւ ուան շաւոքի քէթ, էրքը ուան
- 47 տա մէզըն տէ քի՞ պըպը: Ու կավա քօ Խ-
սա ֆէհմ քըր շաւոէ տըրէ ուան վառուքի
- 48 սանտ առի լը պա խօ սէքընանտ: Ու կօ
ժը ուանռա. Վի. քօ զառուգէ հան պը նա-
վէ մըն գապուլ տըքը, մը գապուլ տըքը, ու
աւ քօ մը գապուլ տըքը՝ առի մը շիանտօզէ
գապուլ տըքը. չըմա քօ լը նաւ ոտա ժը հէ-
միան բըջուգ, աւ տէ պըպը մէզըն:
- 49 Ղէվապ տա Հաննա ու կօ. Եւ՛ խօճա
նէքէ մէ տի քօ պը նաւէ դա ճընան տէր տը
խըսդ, մէ նս՛հըջթ առի, չըմա քօ պը մէռա

- 50 նէ տրկէոհա պղւ : Իսա կօ ժը ուանոա .
 Ժէ պրկէոն չըմա .քօ աւ .քօ ժը մէոա պըտտ
 նընը՝ ժը ալիյէ մէտայ է :
- 51 Ու պու քի կավա քօ ոջէդ ժը տընէ հա-
 թը հէլանընէ ուի թէքմիլ տը պօ պու , պէրէ
- 52 խօ լը գուտսէ չունտընէ ոասթ քըր : Ու
 էլէիան լը բէշ խօ շիանտ , ու ուան չուն լը
 գասապա քի Սամարիան քէթըն . քօ ժը պոյ
- 53 ուի թէտարըք պըքըն : Ու առի գասպուլ նէ
 քըրըն , չըմա .քօ աւ ոույա խօ լը ալիյէ
- 54 Գուտսէ ոասթ քըրը պու : Ու կավա քօ
 Եագուպ ու Հաննա շակըրտան տին՝ կօն .
 Եա՛ Րապպ տը խուաճիլ քօ չավան քօ Իլիա
 քըր , էմ պէժըն քօ ժը ազիւմանան ալըր պէ
- 55 խուարի , ու ուան հէլաք պըքը : Սէկէոհա
 թազիլ քըր ժը ուանոա՝ ու կօ . Հուն նը-
- 56 վանըն էրքը խօտիյէ չը բուհըն : Չըմա քօ
 Գուռէ մէոուվ ճանէ մէոուվան հէլաք քը-
 րընէ նէ հաթ , իլա խալաս քըրընէ ու պաշ-
 գա գասապա քի չուն :
- 57 Ու կավա քօ ուան ու տը չօ պուն , եէքէ
 կօ ժէաա . Լժի լը բէյ դա դէմ , լը քօ քի
- 58 դու հառէ : Իսա կօ ժէոա : որջա ոուվիան
 հէյէ ու հէլինէ դայրէդ ազիւմանան . համա
 ժը Գուռէ մէոուվոա ճի քի թուենա քօ սէ-
 րէ խօ տէյնը :
- 59 Ու ժը եէք պաշգասիքիոա կօ . Որը լը բէյ
 մըն . ուի ժի կօ . Եա՛ Րապպ ժը մըոա իղն

- պըտը քօ ավուլ Հառըմ պամէ խօ պը դա մա-
 60 ոինըմ: Իսա կօ ժէռա, Պէրտէ քօ մըրի-
 ան՝ մըրիյէդ խօ պը դամանոինըն, ու դու Հա-
 61 ոը փատիշահիթիյէ Խօտէ վազ պըքը: Պաշ-
 գա եէքէ ժի կօ. Եա՛ Բապպ լը բէյ դա
 պէմ, լաքին իզն պըտը ժը մըռա, քօ ավուլ
 ժը հալալիթի ժը քուֆլէթէ մալա խօ պը
 62 խուաղըմ: Իսա կօ ժէռա. Թուռնա եէքէ
 քօ տէսթէ խօ լը սէր շուրըքէ տէյնը ու լը
 շունտա մէզէ տըքը, մինասիպէ փատիշահի-
 թիյէ Խօտէ տը պա:

ՍԼԻՐ 10

- 1 Ու ժը ուէ բէվա հաֆթէ ու տըտոյան ժի
 խոյայի քըր, ու ուան լը պէր խօ տըտօ տը-
 տօ շիանտ լը հէմի պաժարան ու ճիյան՝ լը
- 2 քօ քի աուէ տէ պը չու պու: Ու կօ ժը
 ուանռա, պըռա հասատան փըռըն. համա
 փալէյան հընտըք, նուա ժը խօտիյէ հասա-
 տանռա լավա քըն քօ փալէյան տէր խը ժը
- 3 հասատէդ խօռա: Հառըն վահա էդ ու տը
 շէյինըմ ոգա պարխան՝ լը նավա կուրան:
- 4 Պըխօռա քիս եա դուր, եա սօլ մէսթընըն,
 ու լը ուտա ժը քէսէռա սըլավան մէտըն:
- 5 Ու լը քի ժան մալ տը գէվըն՝ ավուլ պէժըն՝
- 6 սըլավան ժը մալա հանռա: Երբը լը ուէ ժը
 սըլավա լալիգ եէքէ հէյէ, սըլավէ ու տէ լը

- սէր առի տէյնը, լէ էրբը նա, սըլավէ ո՛ տէ
 7 ժը ոռա վէկէոը: Ու լը աւ մալտա պը սէ-
 քընըն, ժը ուան պըխուն, ու վէխուն, չըմա
 քօ փալէ ժը իւճրէթէ խօռա լայիգ է, հուն
 8 ժը մալան մալ մէյըն կօռանարն: Ու լը հէր
 քիժան պաժէրէ հուն տը գէվըն՝ ու ո՛ գա-
 պուլ տըքըն, չը քօ լը պէր ո՛ տա դինըն
 9 պըխուն: Ու լը ուխտա նախօշ պուն սաղ-
 քըն, ու պէժըն ժը ուանոա, լը սէր ո՛ փա-
 10 տիշահիթիյէ Խօտէ նէզ պույէ: Համա լը
 քիժան պաժէր քօ հուն տը գէվըն ու ուան
 ո՛ գապուլ նաքըն, կավա քօ ժը քուէյէդ
 11 ուի տէր դէնը՝ պէժըն: Ժը պաժէրէ ո՛ աւ
 թօզ քօ լը լընկա մէ զալիգինը ժը ոռա էմ
 տատօշինին, համա ուիա հուն զանը պըն քօ
 փատիշահիթիյէ Խօտէ լը սէր ո՛ նէզ պույ է:
 12 Ու ժը ոռա տէժըմ՝ քօ լը ուէ ոջէ շէրիա-
 թէ Սատուհան՝ ժը աւ պաժէրէ հէնի գօլայ
 13 տէ պըպը: Ս՝այ ժը դառա Վիւրզին. վայ
 ժը դառա Պէյթսատա, չըմա քօ էրբը լը Տիւ-
 րօս ու Սիտանտա պը պանա աւ գուվկէթլի
 ամէլան քօ լը նավ ոտա պուն. ժը զուվա պը
 խարար ու լը նավ խօլիյէ հաթը պուն ու-
 14 նըշտըն ու թօպա քըրը պուն: Համա լը
 ոջա գըյամէթէ, ժը Տիւրօս ու Սայտանոա
 15 ժը ո՛ հէնի գօլայ տէ պըպը: Ու դու եա՛
 Վաֆառնայում քօ լը հաթա ազիւմանան
 պըլընտ պույի, հաթա լը ճէհէնէմէ դույէ տէ

- 16 պէյ խուարի: Եւ քօ ժը ոռա կօտարի տը
քը, ժը մըռա կօտարի տըքը, ու աւ քօ ո
նահասըպինը տըքը մը նահասըպինը, ու աւ
քօ մը նահասըպինը մը շիանտօղէ նահասը-
պինը:
- 17 Եւռա հաֆթէ ու տըտօյան պը շաղիթիյէ
վէկէոհինն ու կօն. Եւ Բապպ պը նավէ
դա ճընան ժի ժը մէռա միւղէհ տը պըն:
- 18 Ու ժը ուանուա կօ. Սը տի Հէյթան ոգա
պըրուք ժը աղիւմանան տը քէթը պու:
- 19 Ահա ժը ոռա մը հէօքմաթ տա լը սէր մահ-
րան ու տուփըչգան ու լը սէր հէմի գուվէ-
թէ տըժմընէ բէշ քըրընէ ու ժը ոռա գաթ
տէ դըշդ քի զարար նէ տըն: Համա հուն
լը սէր ուիա շաղ մէպըն քօ բուհան ժը ոռա
միւղէհ տը պըն, լէ շաղ պըն քօ նավէ ո լը
աղիւմանտա հաթիյէ նըվիսանտըն:
- 21 Ու լը ուէ սաաթէ Խսա պը Բուհէլ գուտս
շաղ պու ու կօ. Եւ Պապա խօտիյէ աղիւ-
մանան ու արտէ ժը դառա շըքըր տըքըմ քօ
ուանան ժը ալիման ու ժը արիֆան դա վէ-
շարդ, ու առան ժը մահսուլմանուա դա պէյան
քըր, պէլի եւ Պապա՝ չըմա քօ լը պէր դա
- 22 ահվա խօշ խույա: Դը Պապէ մըն հէր
դըշդ ժը մըռա թէպիմ պու ու եէքէ նըզանը
քիյէ Վուռ, իլլա Պապա, ու քիյէ Պապա՝
լէ թէնէ Վուռ, ու ժը քէռա քօ Վուռ պը
- 23 խուաղը աշիքեար քըրըն: Ու վէկէոհիա խօ

- պընս լը շակըրտան՝ ու կօ. Նյօղեգա ժը ջահ-
 24 վէ ոռա՝ քօ տիժընէ խօ տը պինըն: Ժը ո-
 ռա տըպէմ՝ քօ փըռ փէյղէմպէրան ու փա-
 տիշահան խօստըն տիժընէ օ պըպինըն, ու նէ
 տին. օւ պըհիստընէ օ պը պըհիսըն, համա նէ
 պըհիստըն:
- 25 Ու վահա եէքէ նօմօսի ուպու, տը ճա-
 ուպանտը պու աուի՝ ու տըկօթ. Եւ՝ խօճա
 էլ չը՝ պըքըմ՝ քօ էպէտի հայաթէ միրաս
- 26 պը կըրըմ: Ուի ժի կօ ժէռա. Լը նօմօստա
 չը՝ հաթիյէ նըվիսանտըն. չափան տը խօյնի:
- 27 Շէվապ տա աուի՝ ու կօ. Պըհուպ Խօտէ ու
 Լըլահէ խօ ժը հէմի փըլէգ խօ. ու ժը հէմի
 ճանէ խօ, ու ժը հէմի գուպլէթէ խօ. ու ժը
 հէմի ֆըքրէ խօ, ու հէվալէ խօ ժի ոգա
- 28 նէֆսէ խօ: Ու աուի կօ ժէռա ճէվապէ խօ
 դա ուսթ տա, աուի պըքը դույէ տէ խա-
- 29 լաս պըպի: Համա աուի խօ ժը պօյ սա-
 տըգ տէրանին է, կօ ժը Խառա. Լէ հէվալէ
- 30 մը քիյէ: Շէվապ տա Խսա ու կօ. Մէ-
 ոուվ քի ժը Պուտսուշէրիֆէ լը Լըրիսայէ
 տը հաթը պու խուարի. ու քէթ լը տէսթէ
 տըզան քօ ուան աուի դազի քըրըն, ու պը
 պրինտար քըրընէ նիվ մըրըն հըշըրն ու չուն:
- 31 Եւա ուսթ հաթ քօ ժը ուի ոէտա խմամ
 քի պէ խուարի ու կավա քօ աուի տի լը ա-
- 32 լիյէ տըն պըհուրի: Վէվալէք եէքի Լէվի
 լը աւ ճիյէ պը հաթընէ, տի՝ ու լը ալիյէ տըն:

- 33 պըհուրի: Լաքին եէքէ Սամարի քօ ոէվն
 Թի տըքը՝ լը ուէ հաթը լը պա ուի, ու կա-
- 34 վա քօ աուի տի՝ հայֆա ուի հաթ: Ու նէզ
 պու ու պրինէ ուի բէչա, լը սէր ոռնա զէյ-
 Թռնէ ու շէրապ պը ոըժանտընէ ու տուի լը
 սէր հայվանէ խօ սուար քըր ու աուի խան
- 35 քի պըր, ու ժէռա մուգայէթ քըր: Ու լը
 ոջա տընէ կավա քօ ժը ուէ ոա տըպօ պու,
 տու տինար տէր անի ու ժը խանճիռա տա, ու
 կօ. Սուգայէթ պըպը ժը աուիռա, ու չըքօ
 լը սէր ուի զէտէ խարճ պըքի, կավա քօ էզ
 տիսա պէմ, էզէ ժը դառա էտա պըքըմ:
- 36 Կուա ժը աւ սըսէյան քի՞ ժան ժը դառա
 տը խույա հէվալէ աւ լը տէսթէ տըզան քէ-
- 37 Թող պու: Լուի կօ. Դէռա մէրհամէթ քըօղ:
- 38 Իսա կօ ժէռա. Հանը դու ժի ահվա պը-
- 39 քը: Ու պու քի կավա քօ ուան չոն, ա-
 ուի լը դասապա քի քէթ. ու ժըն քի նալէ
 ուի Սարթա աուի մալա խօ դապուլ քըր,
 ու ժէռա խուշք քի հէպու քօ նավա էքէ
 Սէյրէմ պու. քօ հաթ լը պէր լընկա Իսա
 ոռնըշտ ու քէլամէ ուի կօտարի տըքըր:
- 40 Համա Սարթա լը նալ փըռ Թէտարիք տի-
 Թընէ մէժըուլ պօ պու. հաթը սէքընի լը
 պալէ ու կօ. Եւ՝ Բապպ հաճէթէ դա նընը.
 քօ խուշգա մըն՝ մը Թէնէ հըշդ լը նալ խըզ-
 մէթէ, նուա ժէռա պէժը քօ ժը մըռա եար-
- 41 տում պըքը: Ղէվապ տա Իսա՝ ու կօ. Եւ՝

Մարթան Մարթան դու ղէմ տըխույի ու պը
42 փըռ դըշդան մէժդուլ պույ: Լաքին լազըմ
պուն դըշդ եէքէ Մէյրէմ աւ հիսսէյէ գանձ
հէլ անի՝ քօ ժէ տէ նէյէ սանտըն:

ՍԼԻՐ 11

- 1 Ու պու քի կավա քօ աւ լը ճիքիտա ի-
պատէթ սըքըր, ղոթա թէպըթանտընէ, ժը
շակըրտան եէքէ կօ ժէռա. Եւ՝ խօճա ժը
մէռա նըմէճ քըրըն հին քը, չավան քօ ան-
- 2 նա ժը շակըրտէդ խօռա հին քըր: Կօ ժը
ուանռա. Ոխթա քօ հուն նըմէճ տըքըն պէ-
ժըն. Եւ՝ Պավէ մէ, նավէ դա մուգատէս
- 3 պըպը. փատիշահիթիյէ դա պէ, Լանէ մէյէ
- 4 հէմի աջան՝ ու պէ ու ժը մէռա պը տը: Ու
կիւնէյէ մէ ժը մէռա ավի պըքը. չըմա քօ
էմ ժի ժը հէմի տէյնտարէդ խօռա ավի տը-
քըն, ու մէ լը թէճրիւպէյէ մէ պը:
- 5 Ու կօ ժը ուանռա, ժը ո՛ քիյէ աւ, քօ
տօսթ քի ուի հէպը, ու լը նիվէ շէվէ պը չօ
ժէռա, ու պէժը ժէռա. Եւ՝ տօսթ ժըմըռա
- 6 սէ նանան տէյն պը տը: Չըմա քօ տօսթ
քի մըն ժը ոէ ժը մըռա հաթ, ու դըշդ քի
- 7 մը թուենա քօ լը պէր ուի տէյնըմ: Ու աուի
ժի ժը հըն տուռ ճէվապ պըտը ու պէժը, ժը
մըռա զահմէթ մէ տը, հէնի տէրիյան հաթը-
նը կըր թըն. ու սէպիյէդ մըն պը մըռա լը

- լըհէֆտա նը, նը քարըմ ռապըմ ու ժը դա-
 8 ռա նան պըտըմ: Ժը ոռա տը պէմ, էրքը
 ժը պոյ տօսթիյէ ուի նէ ռապը ժէռա նէ տը.
 Լաքին ժը պոյ արսըզիթիյէ ուի տէ ռապը ու
 Գասա լազըմ պունէ ուի տէ պըտը ժէռա:
 9 Ի; Ժի ժը ոռա տը պէմ, տիլէկ պըքըն ու
 ժը ոռա տէ պէ տայըն, արամիշ պըքըն ու
 տէ հուն պը պինըն. լը տէրի խըն՝ ու ժը ու
 10 ռա տէ պէ վէ պուն: Չըմա քօ չէր տի-
 լէկչի տըսգինը, ու արամիշ քօզ՝ տը պինը.
 ու քի քօ լը տէրի տը խը տէ ժէռա պէ վէ-
 11 պուն: Ժը ո՛քնյէ աւ պամլ՝ քօ էրքը գուռէ
 ուի ժէ մահսի պը խուազը, մէկէր տէլէ մահ-
 12 սիյէ մահը տը տըտը ժէռա: Եախօտ հէկ
 պը խուազը, մէկէր տուիփիշգ տըտը ժէռա:
 13 Դուա էրքը հուն քօ Եարամազըն տըզանըն
 պախշիշէ գանձ պըտըն ժը ոլէտէ խօռա՝ չը
 Գաս հէնի փըռ պամլէ ո՛ ժը աղիւմանան Դուհ
 էլ գուտս տը տը ժը ուանռա քօ ժէ տիլէկ
 տըքըն:
 14 Ու լալ ճըն քի տէր տըխըստ, ու պու քի
 կամա քօ ճըն ռապու՝ աւ լալ խապէր տա,
 15 ու խալգէ հէմի Թաճիւպ ման: Ու ժը ուան
 հընըքան կօն. Եուի ճընան պը տէսթէ.
 Պաալգէպուլ ոէյ սէ ճընան տէր տը խը:
 16 Ու պաշդասիան Ժի աուի տը ճառապանտը
 պուն, ու ժը աղիւմանան ժէ նշան քի տի-
 17 լէկ տըքըրը պուն: Զամա աուի ֆըքրէ ուան

- պը զանը պունէ՝ Կօ ժը ուանուա . հէմի փա-
տիշահիթի լը նաւ խօտա հաթը ճիհէ պուն՝
խարապ տը պը , ու մալ քի լը նաւ խօտա
18 հաթը ճիհէ պուն տը գէվը : Ու երբը Ը Էյ-
թան ժի լը խօտա ճիհէ տը պը . փատիշահի-
թիյէ ուի չաման տէ պը սէքընը . չըմա քօ
հուն տէժըն երբը եզ ճընան պը Պաալզէ-
19 պուլվա տէր տը խըմ : Ու երբը եզ պը Պաալ-
զէպուլվա ճընան տէր տը խըմ , գուռէդ ո՛ պը
չը՝ տէր տը խըն , ժը պօյ աուի ուան տէ շէ-
20 րաաթճիյէ ո՛ պըպըն : Լէ երբը պը փէչիյէ
խօտէ եզ ճընան տէր տըխըմ . երբը վուան
է փատիշահիթիյէ խօտէ լը սէր ո՛ կիհիշ-
21 տիյէ : Վինկա քօ մէռուվքի պը գապոթ
քի սիլահէ խօ կըրէտան մալա խօ տը բէ ,
22 մալէ ուի լը սէլամէթ տա է : Համա երբը
ժէ եէքէ պը զօռ լը սէր ուի պէ աուի ֆաթհ
պը քը , սիլահ է ուի ժէ տըսթիյնը՝ լը սէր
աուի քօ աւ ումոտէ խօ տանի պու . ու աւ
23 քօ ժը ուի սանտիյէ փայ տըքը : Ըւ քօ
պը մըռա նընը ժը մըռա զըտտ է ու աւ քօ
պը մըռա նա ճըվիյնը՝ պէլա տըքը :
24 Վալա քօ նափաք րուհ ժը մէռուվ քի դէ
տէր լը ճիյէդ պէժի տըկէռը՝ վէսայիթի ա-
րամիշ տըքը , ու քինկա քօ նա պլինը՝ տէժը
վէկէռըմ տիսա լը մալա խօ ժը քօ քի եզ
25 ռապում : Ու կավա քօ դէ աուի փագըթ ու
26 սաղ քըրըն տը պլինը : Ու ուէ չաղէ տը չօ

Ժը խօ բէթըը պաշգա հաֆթ ըռհ տըթինը պըխօռա . ու տը գէվը լը ուէ սաքին տըպը, ու ախըրէ ուէ աւ մէռուվ Ժը ավուլէ ուի պէ-
թէր տըպը :

27 Ու պու քի կավա քօ աուի տըտա՝ ուանան խապէր Ժըն քի Ժը գալապայէ սառնտա խօ հէլ անի ու կօ, խօղի Ժը աւ ըահմա քօ դա խօյի քըր ու Ժը աւ ջըջըքոա քօ Ժը գառա

28 շիր տան : Ու աուի կօ . Իլա՝ խօղի Ժը ուան- ոա քօ քէլամ Խօտէ պը պըհիսըն ու տը բէն :

29 Ու կավա քօ խալգ լը սէր ուի տը հաթը պուռն ճըվանտըն, տէսթ քըր կօթընէ, սիլի-
լէյէ հան եարամալ ը, նշան տըխուապը, հա-
մա Ժը ուիռա Ժը նշանէ Խուռա փէյլէմսէ-

30 ըէ բէթըը՝ նշան տէ նէյէ տայըն : Չըմա քօ չափան քօ Խուռա Ժը Նիհվէյիյանռա նշան պուռ, վուսան Ժի Վուռէ մէռուվ տէ Ժը սիլ-

31 սիլէյէ հանռա պըպը : Սէլէքէ գըպլէյէ ոջա գըյամէ տէ պը մէռուվէ սիլսիլէյէ հան դապը շէրաաթէ ու լը սէր ուան տէ հէգըմ պըքը, չըմա քօ աւ Ժը փառա տընէ հաթ Ժը պօյ պըհիստընէ իրմէ Սիւլէյմանէ . ու վա-
հա լըվըր Ժը Սիւլէյման բէթըր եէքէ հէյէ :

32 Սէռուվէ Նիհվէյիյան լը ոջա գըյամէ տէ պը սիլսիլէյէ հան դապըն՝ ու տէ հէգըմ պը-
քըն ուիա . չըմա քօ պը վազա Խուռայէ թօ-
պա քըրըն . ու վահա Ժը Խուռա բէթըր եէ-
քէ լըվըր հէյէ :

- 33 Ու գաթ եէքէ չըրէ վէ նա խը ու լը ճի
քի տըզիգա տէյնը, նա ժի լը պըն քէլէ,
լէ լը սէր շամտանէ, քօ լը հընտուռ հաթօ-
- 34 ղան դավէ պը պիւնըն: Չըրէյէ կէօվտէ
ջահվ է կավա քօ ջահվ ղալալ է. կէօվտէ
հէմի պը ոօհնի տըպը, համա ոխթա քօ ջահվ
- 35 եարամաղ ը կէօվտա ժի դարի տըպը: Վուա
մէղէքը քօ լը դա տա պուռն ոօհնի դարի նէ
- 36 պը: Լըքը հէմի կէօվտայէ դա պը ոօհնի է,
ու դարի փարչաքի թուռնա՝ հէմի ժի պը ոօհ-
նի տըպը, չավան քօ չըրէ քի պը ոօհնիյէ
խօ դա ոօհնի տըքը:
- 37 Ու կավա քօ դըշդէ հան խապէր տըտա
պու. ֆարիսի քի ժէուա լավա տըքըր քօ
բէուա դաշդէ պըխօն. ուի ժի չու լը սուֆրա-
- 38 յէ ոօնըշդ: Կավա քօ ֆարիսի տի՝ մաթ
մա, քօ ժը դաշդէ քըրընէ ափուլ նէ հաթը
- 39 շուշտըն: Ու Բապպ ժէուա կօ. Վուա հուն
ֆարիսիան, լը ալիյէ տէրվէ թասէ ու չանա-
գէ փագըժ տըքըն. ու լը ալիյէ հընտուռ պը
- 40 քշանտըն ու պը եարամաղիթէ դըժայէ: Լը
ագըրըզան՝ աւ քօ ալիյէ տէրվա ջէքըր, ա-
- 41 լիյէ հընտուռ ժի աւ ջէնէքըր: Լաքին ժը
վարիյէթէ խօ թասատըգ պըտըն, ու վահա
- 42 հէր դըշդ ժը ոռա փագըժ տը պը: Այ՝ ժը
ո, ֆարիսիանուա, քօ ուշըն նանէյէ ու փէ-
գէնայէ ու ժը հէմի փէնճառ մէնճառան տը-
տըն ու կօհ նատըն ժը շէրիաթէ ու մուհա-

- պէթէ Խօտէ առանան քրորնէ ու առա տը-
նան ժի կէրէք է լը բաշ կօճ նալէթըն :
- 43 Այն ժը ո՛ Ֆարիսիանուա . քօ լը նալ տե-
րան լը ճիյէ պըլընտան ոօնըշտըն տը հուպի-
- 44 նըն ու լը չարշիյան սըլալան : Այն ժը ու-
ռա քօ՛ հուն ոգա պէյլըսըզ թըրպանըն , քօ
մէռուլան լը սէր տը չօն ու նըղանըն :
- 45 Ու ժը նօմօսիան եէքէ ճէվապ տա ու կօ .
Խա՛ խօճա աւ խապերան պը կօթընէ մէ ժի
- 46 սէրհէվտէ տըքի : Ուի ժի կօ . Ժը ոռա նօ-
մօսիանուա ժի վայ . չըմա քօ ժը մէռուլանուա՝
պը զօռ հաթը պըրըն պարան պարտըքըն . ու
հուն պը փէջիյէդ խօ ժը աւ պարանուա նէզ
- 47 նապըն : Այն ժը ոռա , քօ թըրպէդ փէյ-
ղէմպերան ջէ տըքըն , ու պալէդ ո՛ գուշտըն
- 48 ուան : Պու քի՛ ժը քըրընէ պալանէդ խօ
պը շահատէթ քըրընէ գայիլ տըպըն , չըմա
քօ ուան առան գուշտըն , ու հուն թըրպէդ
- 49 ուան ջէ տըքըն : Ժը պոյ ուի իլմէ Խօտէ
ժի կօ . տէ ժը ուանուա փէյղէմպերան ուրէ-
սուլան պըշէյինըմ , ու ժը ուան տէ պը գու-
- 50 ժըն ու պըգալարինըն : Հաթա քօ ժը իպ-
թիտայէ տընէ հաթը ոըթանտըն խույնա հէ-
մի փէյղէմպերան՝ ժը սիլիլէյէ հան տէ պէ
- 51 խօստըն : Ժը խույնա Լպէլէ հաթա խույ-
նա Օախարիպէ , քօ լը օրթա մէզպահէ ու
տաճարէ հաթը գուժըրն . պըռա տը պէմ ժը
ոռա , ժը սիլիլէյէ հան տէ պէ խօստըն :

- 52 ՍԼԻՐ ժը ո՛ նոմոսիանուա , քօ մըֆթէյէ իլմէ
հուն վէշարդըն , հուն նէ չունը էքէ , ու ուան
քօ տը խուազըն չունտըն՝ նա հէլըն :
- 53 Ու կավա քօ աւ խապէրան ժը ուանուա
կօ , քեաթըպան ու Փարիսիան տէսթ քըրըն
սու հաթընէ , ու ժը սէմէտէ հէնի փըռ դըշ-
- 54 դան բէուա զըտտ չունտընէ : Ու տը բէ պուն
քօ ժը տէվէ ուի դըշդ քի սէյտ պըքըն . քօ
ժէ կիլի պըքըն :

- 1 Պը աուան կավա քօ պը հազարան գալա-
պա լը սէր ուի հաթըն ճըվանտըն՝ վուսան քօ
հէվու տու բէլ տըքըրը պուն , տէսթ քըր ժը
շակըրտէդ խուա կօթընէ . ժը հէմիան բէշթը
ժը հէվիթ թըռչէ Փարիսիան սագըն պըն , քօ
- 2 աւ միւրայիթիյէ : Չըմա քօ վէշարթի դըշդ
քի թուննա քօ պէյան նէ պը , ու տըպիգա
- 3 քօ նէյէ վանըն : Վը պոյ ուի հէր չըքօ լը
դարիտա հուն տէժըն՝ աւ լը ոսհնիտա տէ պէ
պըհիստըն , ու աւ քօ լը օտայան ու լը կօհտա
ո՛ կօ , լը սէր խանիյան տէ պէ վազ քըրըն :
- 4 Համա ժը ո՛ տօստէթ խուա տէժըմ՝ մէ թըռ-
սըն ժը ուան քօ կէօվտէ տը գուժըն՝ ու ժը
ուէ բէվա հէնի դըշդ քի քըրընէ թուննա :
- 5 Լէ ժը ոռա նշան պըտըմ՝ էրքը ժը քի պը
թըռսըն , ժը ուի պը թըռսըն՝ քօ ժը բաշէ

- գողժտընէ հէօքմաթէ ուի հէյէ լը ճէհէնէմէ
 6 ավէթընէ: Իհնճ ջուջըգան ժը տըտօ փու-
 լըգուա նա՛յէ ֆըռոթան, ժը ուան եէքէ պիլէ
 7 լը պէր Խօտէ նայ է պիր պուն: Լպքին մոյէ
 սէրէ ո՛ հէմի ժի հաթիյէ ժըմարթըն, երբը
 վուսան է մէ՛ թըռսըն, չըմա քօ հուն ժը փըռ
 8 ջուջըգան բէթըրը ըն: Ու ժը ոռա տէժըմ,
 հէր քի քօ մը լը պէր մէռուվան իգրար տը-
 քը, Գուռէ մէռուվ ժի աուի տէ լը պէր
 9 մէլէքէդ Խօտէ իգրար պըքը: Համա աւ
 քօ մը լը պէր մէռուվան ինքեար տըքա, լը
 պէր մէլէքէ Խօտէ տէ պէ ինքեար պուն:
 10 Ու հէր քի քօ լը գարշիյէ Գուռէ մէռուվ
 դըշդ տէժը, ժէռա տէ պէ ավֆ պուն համա
 ժը Բուհ էլ գուտսուա քիւֆիւր քրօղուա տէ
 11 ավֆ նէ պըն: Ու կավա քօ ո՛ տը պըն լը
 ճէմիաթան՝ ու լը պէր վապիգան ու հէօքըմ-
 տարան զամ մէ՛ քը շինըն՝ երբը չը ճէվապ տէ
 12 պըն, եա չը տէ պէժըն: Չըմա քօ Բուհ
 էլ գուտս լը ուէ սաաթէ ժը կօթընուա ժը ո-
 ռա լազըմ պուն տէ հին պըքըն:
 13 Ու ժը գալապայէ եէքէ ժէռա կօ. Խա՛
 խօճա ժը պրէյէ մըռա պէժը քօ պը մըռա
 14 միրասէ փայ պըքը: Ու աուի ժէռա կօ. Խա՛
 մէռուվ մը լը սէր ո՛ գատի եա փայ քըրօղ
 15 քի՛ տանի: Ու կօ ժը ուանուա. մէզէքըն ու
 սազընըն ժը դամաքհարիթիյէ, չըմա քօ
 էօմիէ եէքէ ժը զէտէ պունէ վարիյէթէ ուի

- 36 նընը : ժը ուանուա թէմնիլ քի կօ . ժը ճօ-
թէ մէռուվ քի խօրթ փրո մահսուլ հաթ :
- 17 Ու աուի լը տըլէ խօտա ֆըքըր տըքըրը պու
ու տըկօթ . Չը պըքըմ ճի թուննա քօ լը
- 18 ուէ մահսուլէ խօ դէ քըմ : Ու կօ . Լչը
ղանըմ տէ չը պըքըմ , ամպարէ խօ հէլօշի-
նըմ ու հէնի մէղըն ջէքըմ . ու լը ուէ պը
ճըվինըմ մահսուլէդ խօ ու հէմի նիմէթէդ խօ :
- 19 Ու ժը նէֆսէ խօռա տէ պէժըմ . Լչա՝ նէֆս
ժը պօյ փրո սալան փրո նիյմէթէ դա հէյէ
- 20 լահաթ պը , պըխօ՝ վէխօ , ու շաղ պը : Լա-
քին Խօտէ ժէռա կօ . Լչա գըլըլըլ իշէվ
ճանէ դա տէ ժը դա դալապ պըքըն , նուա
աուան քօ դա հաղըր քըր տէ ժը քէռա պը-
- 21 պըն : Ոգա ուիայէ աւ ժի քօ ժը պօյ նէֆ-
սէ խօ խաղնէ թօյի տըքը , ու պը Խօտէ
ղէնկին նապը :
- 22 Կօ ժը շահըրտէդ խօռա , ժը պօյ աուի ժը
ռոա տէժըմ ժը պօյ նէֆսէ խօ ղամ մէ քը-
շինըն էրքը էմ տէ չը պըխուն , ու նա ժի
ժը պօյ կէօլտէյէ խօ՝ էրքը էմ տէ չը՝ որկը-
- 23 լըն : Չըմա քօ էօմր ժը դաամէ բէթըր է ,
- 24 ու կէօլտէ ժը ճըլ : Լը գըղըքան մէղէքըն
քօ նա դօլ տըքըն ու նա տըչինըն՝ քօ քի-
լէր ու ամպարէ ուան թուննա . ու Խօտէ
ուան Խօտի տըքը , լէ չը՝ գաս զէտէ ո՛ քօ ժը
- 25 դայրան բէթըր ըն : Ու ժը ո՛ քի՞ պը ղամ
քըշանտընէ խօ տըքիարը լը սէր գամէ խօ

- 26 Հալապի քի զէտէ բըրընէ : 'Նուա էրբը ^{մէ} և
 սէր դըշէ բըրըպ գուտրէթէ ո' նա կէ, ժը
 պոյ պաշգա դըշդան չըմա ղէմ տըխուն :
- 27 Մէզէբըն լը սէր շուշանէ չաւան մէզըն տը-
 պը, զահմէթ նա իո ու նա տը ոէսը, համա
 ժը ոռա տէժըմ, Սիւլէյման պիլէ պը հէմի
 սալդանաթէ իո ոգա ուանան եէքէ նէ տը
- 28 հաթը որկըրթըն : 'Նուա էրբը իո լը եա-
 զանէ սէքընի' ու սըպէ տէ լը աղըր պէ ալէ-
 թըն կիյայէ' Խօտէ վուսան տըտա որկըրթըն,
 հէնի չըգաս զէտէ ո' էյ հընտըք իմանան :
- 29 Հէնի հուն արամիշ մէքըն տէ չը պըխուն
 ու տէ չը վէխուն, ու լը վէսվէսէտա մէ գէ-
- 30 վըն : Չըմա քօ աուան հէմիան դայիֆէյէդ
 տընէ արամիշ տըքըն, համա Պապէ ո' տըղա-
- 31 նը քօ աւ հէմիան ժը ոռա լաղըմ ըն : Լա-
 քին հուն փատիշահիթիյէ Խօտէ տիլէկ պը-
 քըն, ու աւ հէմի դըշդան տէ ժը ոռա ղէ-
- 32 տէ պըն : Մէ' թըռս էյ կառանէ բըրըպ.
 չըմա քօ Պապէ ո' ըպի պու քօ ժը ոռա փա-
- 33 տիշահիթիյէ պըտը : Սարիյէթէ խօ պը
 ֆոօըն ու սատագա պըտըն, ու ժը խօռանա
 հաթը գէվըն պուն քէսէյան ջէքըն ու լը ա-
 զիւմանտա ժը խօռա նա հաթը գատանտը
 խազնէ պըքըն' լը քօ քի նէ տըղ տը տըղա
- 34 ու նա կըզուզ խարապ տըքը : Չըմա քօ
 խազնէյէդ ո' լը քօ քի պըպը' տընէ ո' ժի տէ
- 35 լը ուէ պըտը : Բըշդէ ո' կըէտան պըպը, ու

- 36 չըրէյէդ ո՛ հաթը վէխըստըն : Ու հուն ժի
ոգա աւ մէռուվան քօ ժը էֆէնտիյէ խօռա
տը բէն, էրբը չը՝ չաղ տէ վէկէնը ժը տա-
վէթէ՝ քօ քինկա պէ ու լը տէրի խը, պու-
- 37 վա ժէռա վէքըն : Խօղի ժը աւ խըզմէթ-
քեարանոա՝ քօ կավա քօ էֆէնտի պէ՝ ու
ուան հէշար տը պինը. պըռա տը պէմ՝ ժը ո-
ռա, քօ աւ տէ բըշլէ խօ կըրէտը, ու ուան
լը սուֆրէտա տէ պըտը ոճնըշտըն ու պը պը-
- 38 հուրը ժը ուանոա տէ խըզմէթ պըքը : Լշը-
քը լը իքինճի եա իւչիւնճի նօպէթէ շէվէ
պէ ու վուսան պը պինը՝ խօղի ժը աւ խըզ-
- 39 մէթքեարանոա : Համա աուի պը զանըն քօ
էրբը խօտիյէ մալէ պը զանը պու լը քի ժան
սաաթէտա տըզ դէ, հէշար տը սէքընի պու,
ու պէր նէ տըտա քօ տըզ մալա ուի գուլ
- 40 պըքը : Հուն ժի հաղըր պըն, չըմա քօ լը
ոխթա քօ հուն թախմին նա քըն Վուռէ մէ-
ռուլ դէ :
- 41 Ու փէթըռոս ժէռա կօ . Եւ՝ Բապպ աւ թէմ-
սիլէ հա ժը մէռա դա կօ, եա ժը հէմիանոա ժի :
- 42 Ու Բապպ կօ . Է՛ճապպ աւ էմին ու պը ագըլ
վէքիլխարճ քիյէ քօ էֆէնտիյէ ուի աուի լը
սէր խըզմէթքեարանէդ խօ թային քըր . քօ լը
- 43 ոխթէտա թայինէ ուան պըտը : Խօղի ժը աւ
գուլոա՝ քօ ոխթա հաթընէ էֆէնտիյէ ուի
- 44 աուի տէ վուսան քըրօղ պըպինը : Պըռա տը
պէմ՝ ժը ոռա, քօ աուի տէ լը սէր հէմի վա-

- 45 րիյէթէ խօ թային պըքը : Համա երբը աւ
գուլ լը տըլէ խօտա տէժը էֆէնտիյէ մըն տէ-
րէնկ տը գէվլէ հաթընէ , ու խըղմէթքեօրան
հէմ պէսլէմէյան քութընէ , ու սէրխօշ պուռնէ
- 46 պաշլամիշ տըպը : Իֆէնտիյէ աւ գուլ տէ
պէ՝ լը վուսան ոօ քի քօ աւ նա բէ ու լը
վուսան սաաթ քի քօ աւ նըղանը . ու ա-
ուի տէ տու ճը պըքը ու հիսէ ուի տէ պը
- 47 իմանսիղանուա տէյնը : Ու աւ գուլ քօ խօս-
տընէ էֆէնտիյէ խօ զանը ու պը խօստընէ ուի
- 48 հազըր նա քը՝ փըռ տէ պէ քութան : Հա-
մա աւ քօ նըղանը ու ժը քութընուա լայըք
դըշք քի տըքը , հընտըք դէ քութան . ու ժը
քէոա քօ փըռ հաթը տայըն՝ ժը ուի տէ փըռ
թալէպ պըտը ու ժը քէոա քօ փըռ հաթը
թէնպիհ քըրըն , ժը ուի տէ հէնի պէտէ թա-
լէպ պը պը :
- 49 Իշլ ահըր խըսղընէ հաթըմ լը տընէ . չըմա
քօ տը խուաղըմ ժը նուատա ալաֆ վէքէթի
- 50 պույա : Համա թահֆիլ քի մըն հէյէ ժը
թահֆիլ պուռնուա ու չալան թադաղա տըքըմ
- 51 հաթա քօ թէքմիլ պը պը : Հուռն թախմին
տըքըն էղ հաթըմ լը սէր արտէ սէլամէթ
խըստընէ , ժը ոռա տը պէմ , նա , լէ ճի հէ
- 52 պուռն : Չըմա քօ ժը ուի բէվա լը եէք մա-
լէտա լէնճան ժը հէվուտու տէ պէն ճիհէ պուռն ,
- 53 սըսէ ժը տըտոյան՝ ու տըտօ ժը սըսէան : Պալ-
տէ ճի հէ պըպը ժը ոլատէ , ու ոլատ ժը պա-

վէ, տէ ժը գիզ՝ ու գիզ ժը տէ, ու խասու
ժը պուք՝ ու պուք ժը խասու :

- 54 Ու Կօ ժը խալգէոա . Հաւա քօ ժը ալիյէ
ոօ աւայէ աւուր քի հաթը ոապուն տը պի-
նըն զուլա տէժըն էրբը պարան տէ պէ, ու
55 վուսան տը պը : Ու կաւաքօ պայ է դուպ-
լէ, փըֆ տըքը, տէժըն տէ կէրմ պը պը ու
56 վուսան տը պը : Եւ միւրայիան ոույա ալիւ-
մանան ու արտէ տըզանըն թէֆթիշ քըրընէ
լէ ոխթա հան Հաւան հուն թէֆթիշ նա քըն :
57 Ու հուն ժը խօ չըմա՞ ֆարգ նա քըն հագէ :
58 Չըմա քօ կաւա քօ պը խասմէ խօոա լը զա-
պիթէ տըչի . լը ոէտա ժէ խալաս պունոա պը
խապէթ նէ պը քօ դա լը պա գազմի պըք-
շինը , ու գազմի դա ժը ճէլատոա թէսլիմ
պըքը, ու ճէլատ ժի լը զընտանի տա դինը :
59 Ժը դառա տէժըմ, ժը ուէ տէ ոանա պի ,
հաթա քօ փուլըքէ բաշինէ էտա նէ քի :

- 1 Ու լը ուէ զէմանէ հընըքան հաթըն ու ժը
պոյ Ղէլիլիան ժէոա թարիֆ քըրըն, քօ խույնէ
ուան փիլատոս պը գուրպանէ ուան թէվ քըր :
2 Ղէվապ տա Խաա ու Կօ ժը ուանոա . Հուն
թախմին տըքըն քօ աւ Ղէլիլիան ժը հէմի
Ղէլիլիան բէթըր կիւնէյքեա՞ր պուն, քօ վու-
3 սան դըշդան քըշանտըն : Ժը ոռա տէժըմ

նա, լէ երբը հուն թօպա նէքըն հէմիան ժի
4 տէ վոսան քօ հէլաք պըն: Եախօտ աւ
հաշտահան՝ քօ լը սէր ուան գուէյէ Սիլու-
հանէ քէթ ու ուան գուժդ, հուն թախմին
տըքըն քօ աուան լը Գուտսէ սաքին պուն
ժը հէմի մէռուվան բէթըր պը գապահաթ
5 պուն: Ժը ոռա տէժըմ նա, համա երբը
հուն թօպա նա քըն՝ հուն հէմիան ժի տէ
վոսան հէլաք պըն:

6 Թէմնիլէ հան ժի կօ. Եէքէ լը նալ ոէգէ
խօտա տար քի հէժիլ տանի պու. ու հա-
7 թը ժէ մէյվէ խօստընէ ու նէ տի: Լյօ ժը
պաղվանռա վահա սէ սալ է քօ էզ դէմ ժը
աւ տարէ հէժիլէ մէյվէ արամիշ քըրընէ ու
նա պինըմ, նուա պը պըր աուի՝ չըմա՞ արտէ
8 ժի պաղալ տըքը: Եուի ճէվապ տա ու կօ.
Եա՛ էթէնտիյէ մըն աուի իսալ ժի պէր տէ,
հաթա քօ լը տօռա ուի պը քօլըմ ու սէրկին
9 տէյնըմ: Ու երբը մէյվէ տա, խօշ, երբը
նա աուի պըպըր ու պավէ ժը:

10 Ու աուի լը տէր քի լը ոջա շէմնէ հին
11 տըքըր: Ու վահա ժընըք քի հէյուռ քօ
աուէ րուհէ նախօշիթիյէ կըթը պուժը հաժ-
տահ սալան բէվա, ու ճըվիա կըք պօ պուռ
գա նէ տըքէարը պու լը ժօր նըհէռթընէ:
12 Ու Եսա աուի քօ տի ժը խօռա կաղի քըր,
ու կօ ժէռա. Եա՛ հուր մէ ժը նախօշիթիյէ
13 խօ գու խալաս պույ: Ու տէսթէ խօ լը սէր

- ուի տանի , ու զուվա ռաստ պու , ու ժը Խօ-
- 14 տէռա շըբըր տըբըր : Ու մեզնէ ճըվաթէ պը
սու հաթընէ ճէվապ տա՝ ժը պոյ Խսա լը ու-
յա շէմուէ սաղ քըրընէ , ու կօ ժը խալքէռա ,
Շէշ ոօ հէյէ քօ լը ուէ չաղէ ճայիղէ շը-
ղուլ քըրըն է , լը ուէ ոջանտա օրըն սաղ
- 15 պըն , ու նա լը ոջա շէմուէտա : Եւ ուա Բապպ
ժէռա ճէվապ տա ու կօ . Եւ միւրայի՝ ժը ս
հէր եէքէ լը ոջա շէմուտա կայ է խօ եա քէր
- 16 ժը աֆըռ վէ նաքը քօ պը պը ալ տը : Եւ
ուիա քօ գիզա Բապրահիմ պու քօ վահա
հաժտահ սալ է քօ Շէյթան աուի կըրէտա ,
լը ոջա շէմուտա ժը աւ կըրէտանէ վէքըրըն
- 17 վաճիպ նէ պու : Ու գըշդէ հան քի կօ , լը
գարշի ուի սէքընանտող հէմիան ժի րէղիլ
տը պօ պուռն , ու խալգէ հէմի շաղ տը պօ պուռն
լը սէր աւ հէմի գանձ ամէլան քօ ժէ իճրա
տը պօ պուռն :
- 18 Ու կօ փատիշահիթիյէ Խօտէ մինայէ չը ,
- 19 ու ժը չըռա պը շըպինըմ աուի : Տը մինա
հապէ խարտալէ քօ մէռուվ քի սանտ՝ ու լը
պաղէյէ խօ ալէթ , մէյըն պու ու տար պու .
ու գայրէ ալիւմանան լը սէր կուլիէդ ուի
սաքին պուռն :
- 20 Ու տիսա կօ , փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
- 21 չը՝ գըշդռա պը շըպինըմ . Տը մինա հէվիր թըռ-
շէ , քօ աուի ժընըք քի սանտ ու լը նալ սէ
շինիք արան վէ շաթթ , հաթա քօ հէմի ժի
հէվիր պու :

- 22 Ու լը պաժիրան ու լը գասապան պը կէ-
գանտընէ հին տըբըր, ու կաւա քօ լը ալիյէ
- 23 Գուտտէ ռէվիթի տըբըր: Եւքէ կօ ժէռա,
Եւ՛ Բապպ աճապա հընտըբըն ուան քօ տէ
- 24 Խալաս պըն: Ուի ժի կօ ժը ուանոա ղայրէթ
պըբըն քօ ժը տէրիյէ դանկ պը պըհուրըն,
ժը ոռա տը պէմ, փըռան լէ չունտընէ տէ պը
- 25 Խուազըն համա գատիր տէ նէպըն: Սը ուէ
բէվա քօ Խօտիյէ ոա տըպը. տէրի տը գու-
ֆըլինը՝ ու հուն լը տէրվէ պը սէքընանտընէ.
տէ տէսթ քըն լը տէրի Խըստընէ ու. կօթընէ.
Եւ՛ Բապպ Եւ՛ Բապպ ժը մէռա վէ բը, ուի
ժի պը ճէվապ տայընէ տէ պէժը ժը ոռա.
- 26 Էղ ո՛ նաս նաբըմ՝ հուն ժը քօ նը: Ուէ չա-
ղէ տէ տէսթ քըն կօթընէ Էմ լը պէր դա
խուարըն ու վէխուարըն, ու դա լը քուչէյէդ
- 27 մէ հին բըր: Ու աուի տէ պէժը, ժը ոռա
տէժըմ, Էղ ո՛ նաս նաբըմ՝ հուն ժը քօ նը,
ժը մը տուր պըն Եւ՛ հէմի նահապիթի բըրօ-
- 28 ղան: Լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրլինէ
տըտանան, ու կաւա քօ պը պինըն Իպրասի-
մէ ու Խահագէ ու Եւագուպէ ու հէմի փէյ-
ղէմպէրան լը նաւ փատիշահիթիյէ Խօտէ
- 29 ու ո՛ լը տէրվէ բըրընէ: Ու ժը ոօ հէլսթէ ու
ժը ոօ ավայէ ու ժը փօրեստէ ու ժը գուպլէ տէ
պէն ու տէ ոօնըն լը փատիշահիթիյէ Խօտէ:
- 30 Ու վահա հէնը ավուլան քօ տէ բաշինան պը-
պըն ու բաշինան քօ տէ ավուլին պըպըն:

- 31 Ու լը ուի ոջէ տա չէնտ ֆարիսիան հաթըն
ու կօն ժէռա . աւարը ու ժըվըր հառը , չըմն
- 32 քօ Հիրօտիօ դա գուժտըն տը խուազը : Ու
աուի կօ ժը ուանուա , հառըն ժը աւ ուուի-
ռա պէժըն . վահա էզ ճընան տէր տը խըմ ,
ու շիֆայիթիան թէմամ տըքըմ իռօ ոււարպէ , ու
- 33 լը ոջա սըսէանաա տէ լմէքմիլ պըպըմ : Աւ-
քին ժը մըռա լաղըմ է քօ իռօ սըպէ ու աւ
ոջա տըն պը կէռըմ , չըմն քօ իհթիմալ նընը
քօ փէյղէմպէր ժը Գուսսուշէրիֆէ տէրվա
- 34 հէլաք պըպը : Եւ Երուշալիմ փէյղէմպէ-
րան գուժգօղան ու ժը դառա հաթըր շիան-
սօղան գէվըր քրօղ Երուշալիմ , չէնտ ճարան
մը խօստ ոլէտէ դա ճըվանտըն՝ չափան քօ մը-
րիշք ջուջըքէ խօ լը պըն փէռէ խօ տը ճըվինը ,
- 35 ու հոռն նա խօստըն : Աւ հա մալա ո՛ ժը ոռա
խարապ տը մինը , համա ժը ոռա տըպէմ հէ-
նի մը հոռն տէ նէ պինըն , հաթա քօ պէ-
ժըն , պը նապէ Խօտէ հաթող միւպարէք
պըպը :

- 1 Ու պու քի՝ կափա քօ աուի լը ոօ քի չէ-
մուտա , քէթ լը մալա ֆարիսի քի նան խու-
- 2 արընէ , ու աուան աուի տը բէ պոռն : Ու
վահա ևէքէ սըսդա լը պէր ուխտա հէ պու :
- 3 Ու Խաա ճէվապ տա՝ ու կօ ժը նօմօսիանուա

- ու ֆարիսիանոս, էլքը ճայի՞ղ է լը ույա չէ-
 4 մուտա սաղ քըրըն : Ու ուան հըսթօթ պօ
 պուն, ու առւի կըրթ առւի ու սաղ քըր ուի
 5 ու շիանտ ու կօ ժը ուանոս . Սը ո՞ քէր եւ
 կայէ քի լը ույա չէմուտա լը պիրէ պը գէվը՝
 6 առւի զուվա տէր նէյնը : Ու ժէոս ժը պօ
 դըշդէ հան գատիր նէ պուն ճէվապ տայընէ :
 7 Ու ժը տավոթիանոս թէմսիլ քի կօ . կա-
 վա քօ տի էրքը չավան ճիյէդ ավուկին տը պը-
 8 ժարթըն . կօ ժը ուանոս : կավա քօ եէքէ
 դա կազի տը քը լը տավոթէ լը սէր տէօշէկէ
 ժօռին ուումէնը, նէպը քօ ժը ուի ժը դա եէքէ
 9 միւթէպէր պէ կազի պուն : Ու աւ քօ դա
 ու առւի կազի քըր, պէ ժը դառա պէժը, ժը
 աւիոս ճի պը տը . ու ժը բէվա պաշլամիշ պի
 10 պը չէրմ լը ճիյէ բաշին կըրթընէ : Ի է կա-
 վա քօ տավոթ տըպի՝ հառը լը ճիյէ բաշին
 ոօնի, քը ռիւթա դա տավոթ քրօղ պէ, ժը դառա
 պէժը . Եւ տօսթէ մըն հէնի ժօր ուապը, լը
 ուէ չաղէ պը դառա լը սօփրէտա ոօնըշտօղան՝
 լը պէր ուան ժը դառա տէ իզգէթ պը պը :
 11 Զըմա քօ հէր քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքը՝ տէ
 ալլաղ պը պը . ու խօ ալլաղ քրօղ՝ տէ պը-
 լըն պը պը :
 12 Էմ ժը խօ տավոթ քրօղոս կօ . կավա
 քօ դաշդէ եւ շիվէ տըքի, տօսթէ խօ եւ
 պրէյէդ խօ եախօտ խըսըմէդ խօ եւ ճիրանիդ
 զէնկինան տավոթ մէքը, նա պըքօ ուան ժի

- դա տավոթ պըքըն, ու ժը դառա պէտէլ պը-
- 13 պը: Ի է կալա քօ զեյաֆէթ տըքը, ֆազի-
րան, սագաթան թօփալան՝ քօռան տավէթ
- 14 պըքը: Ու խօզե ժը դադա քօ, պէտէլէ ուան
թուենա քօ ժը դառա պըքըն, ու աւ պէտէլ
տէ լը գըյամէ սատըգան ժը դառա պէ տայըն:
- 15 Ժը աւ սուֆրէտա դօնըշտօղան եէքէ կա-
վա քօ խապէրէ հան պըհիստ կօ ժէգա. Խօ-
զի ժը արուիռա քօ նան տը խօ լը փատիշա-
- 16 հիթիյէ Խօտէտա: Ու խուի ժէգա կօ. Մէ-
ռուվ քի շիվ քի մէղըն քըք ու փըռ մէռու-
- 17 վան տավոթ քըք: Ու ռիթա շիվէ խըղմէթ-
քեարէդ խօ շիանտ՝ քօ աւ տավոթլիան կաղի
- 18 քը, պը կօթընէ էրքը՝ հէր դըշդ հաղըր է: Ու
հէմիան ժի պաշլամիշ պուեն մըհանէ տիթընէ,
ալուլին կօ. Մը զէվի քը ոի, տը վապու քօ
հառըմ աուի պը պինըմ: Իշը ժը դա ոէճա
- 19 տըքըմ քօ մը մազուլ հասապ քը: Ու աւ
է տըն կօ. Բէնճճօթի կա մը քըռի, ու տը-
վա պու հառըմ քօ ուան պը ճէռը պինըմ,
ժը դա ոէճա տըքըմ քօ մը մազուլ հասապ քը:
- 20 Ու պաշգասի կօ. Մը ժը խօռա ժըն անի,
- 21 ժը պօյ աուի էղ նըքարըմ պէմ: Ու խըղ-
մէթքեար հաթ ու ժը էֆէնտիյէ խօռա ա-
ուան խապէր քըք, ու է չաղէ աւ խօտիյէ մալէ
սու հաթ, ու կօ ժը խըղմէթքեարէդ խօռա,
ղուվա դապը լը մէյտանան ու քուչէյէդ պա-
թէրէ, ու ֆագիրան ու սագաթան ու թօփա-

- 22 քան ա քառան լըվեր պինը : Իսու ժի կօ .
Իս Բապպ չալան քօ դա էմի քրր պու , ու
- 23 Տէժա ճի Տէյէ : Ու էֆէնտի ժը դուլու կօ .
Ուստը լը նավ ուէյան ա նադապան , ու քի-
քօ տը պինըն՝ պինըն լըվեր՝ հաթա քօ մալա մըն
- 24 դըժը պըտը : Չըմա քօ ժը ոռա տէժըմ՝ քօ
ժը աւ տապիթիթան՝ Լէքէ ժի տէ դամա շիվէ
մըն նաթիթինը :
- 25 Ու քէռա փրու խաղը չուն , վէկէռիա ու
- 26 կօ ժը ուանուա : Ըւ քօ լը բէյ մը գէ , ժը
պավ ա ժը տի , ժը ժըն , ու ժը ուէտան ,
աւ ժը պրէյան , ու ժը խուշգան , ու ժը նէֆ-
սէ խօ ժի իքրահ նէքը՝ նըքարը շակըրտէ մը
- 27 պըպը : Ու քի քօ խաչէ խօ Տէնէյնը , ու
բէյ մըն նէյը . նըքարը շակըրտէ մը պըպը :
- 28 Չըմա քօ ժը ո՛ քի դուլէ քի ջէքըրն պը
խուազը , ափուլ ոօ նէյնը ու խարճէ ուի հի-
սապ նէքը , էրքը աուի թէմամ քըրընէ գուտ-
- 29 բէթէ ուի Տէյը : Էրքը նէ պը քօ կավա
հիմէ տէյնը , ու նըքարը թէմամ պըքը , հէ-
մի տիթօղան տէսթ պըքըն աուի մէզգարա
- 30 քըրընէ : Ու կօթընէ , էրքը մէռուվէ հան
տէսթ քըր ջէ քըրընէ , ու գատիր նէ պու
- 31 թէմամ քըրընէ : Իսխօտ քի՞ ժան խօնտքեար
տը չօ՝ բէվ տըչօ պը հէնի խօնտքեար քի ,
ու ափուլ ոօ նէյնը ու ժը խօռա շէվըր պը-
քը , էրքը պը տահ հաղարան տըքարը՝ լը պէր
աուի պը սէքընը քօ պը պիսթ հաղարան գէ

- 32 լը սէր ուի : Լըբը նա , չը դաս քօ աւ տուր
է , էլլի տը շէյինը՝ ու պարուշիթի տը խուա-
33 զը : Եւուա ժը ո ժի՝ աճվա հէր քի քօ հէմի
վարիյէթէ խօ թէրկ նաբը , նըքարը շահըրոէ
34 մը պըպը : Խօյ գանճ է , համա խօյ էրբը
պէ դահմ պըպը , պը չը՝ աէ թէրպիյէ պը-
35 պը : Ըւ նէ ժը հարիոա նա ժի ժը սէրկին-
ոա լաղըմ տը պը , լէ աուի լը տէր տավէժըն ,
ժը քէոա քօ ժը պըհիտընոա կօ հէյէ պըա
կօտարի պը քը :

- 4 Ու աուի կօտարի քըրընէ հէմի կիւմիւրէք-
ճիան ու կիւնէյքիարան ժէոա նէղ տը պօ
2 պուն : Ու ֆարիսիան ու քեաթիպան կաղըն
տըբըրը պուն ու տը կօթը պուն . չըմա ուիա
կիւնէյքիարան դապուլ տըբը , ու պը ուան-
ոա տըխօ :
3 Թէմսիլա հան կօ ժը ուանոա : (4) Ժը ո
ժըքէոա՝ սատ պըղընէ ուի հէպը՝ ու ժը ուան
էրբը եէքէ վունտա պըքը , նօթու նէհան
նա՝ հէլը լը չէօլէ , ու լը բէյ աւ վունտա
պուն պը չօ , ու հաթա քօ աուի պը պինը :
5 Ու կավա քօ տը պինը՝ պը շաղիթի լը սէր
6 բըշդա խօ տա գինը աուի : Ու լը մալ տը
չօ կաղի տը քը տօսթ ու ճիրանէդ խօ , ու
ժը ուանոա տը պէ . Շաղ պըն պը մըոա .

- չըմա քօ մը վունտա քըր պըղընէ խօ տի:
 7 Ժը ոռա տը պէմ քօ ահվա շաղիթի տէ պը-
 պը լը աղիւմանտա ժը պոյ կիւնէյքեար քի
 քօ թօպա տըքը՝ նա քի ժը պոյ նօթ ու նէհ
 սատըքան՝ քօ ժը ուանոա թօպա լաղըմ
 8 նընը: Եախօտ՝ քի՞ ժան ժընէ քօ տէհ տըէմ
 է ուի հէպը, ու էրքը տըէմ՝ քի վունտա պը-
 քը. չըրա վէ նախը, ու լը նաւ մալէ սըվ-
 նըք խը, ու գանձ լէ պը կէռը, հաթա քօ
 9 աուի պը պինը: Ու կաւա քօ տը պինը՝ կա-
 զի տըքը տօսթ ու ճիրանան ու տէժը, պը
 մըռա շաղ պըն, չըմա քօ մը վունտա քըր
 10 տըէմէ խօ տի: Ժը ոռա տը պէմ, վունտան
 ժի շաղիթի տըպը լը պէր մէլէքէ Խօտէ՝ ժը
 պոյ կիւնէյքեար քի քօ թօպա տըքը:
 11 Ու կօ, Ժը եէքէռա տու գուռէ ուի հէ-
 պու. ժը ուան բըջուկ ժը պազէ խօռա կօ:
 12 Եա՛ պապա ժը վարիյէթէ խօ չը քօ ժը մը-
 ռա տըգէվը՝ հիսսէյէ մըն պըտը. ուի ժի՛
 13 մալէ խօ ժը ուանոա փայ քըր: Ու փըր նէ-
 մա՝ գուռէ բըջուք հէմի դըշգէ խօ ճըվանտ
 ու լը ոյաթ քի տուր չըռ, ու լը ուէ մալէ խօ
 հէմի թէլէֆ քըր, չըմա քօ պը խօվարտէյի-
 թի ոա տը պօ պու ու ոօ տը նըշտը պու:
 14 Ու կաւա քօ հէմի գատանտ՝ լը ուէ մէմլէ-
 քէթէտա ղալայիքի մէզըն պու, աուի պաշ-
 15 լամիշ պու ֆաքիրիթի քշանտընէ: Ու չու
 քէթ լը պա եէքէ աւ մէմլէքէթլէյէ, ուի ժի

առւի շիանտ լը տէշտէ խինզիրան շէրանտընէ :

- 16 Ու արդու տըքըր ժը խարնուպէ ժը խուարընէ
խընզիրան զըքէ խօ դըժա քըրընէ , ու եէքէ
- 17 նէ տը տա ժէռա : Ու առւի լը սէր խօ հաթ'
ու կօ . Ղէնտ փալէյան հէնը լը մալա պապէ
մըն պը նան թէր պուն , ու էզ լը վըր ժը
- 18 նալան տը մըրըմ : Ուապըմ հառըմ ժը պա-
պէ խօռա , ու պէժըմ ժէռա . Եւ պապա մը
կիւնէ քըր լը պէր աղիւմանան ու լը պէր դա :
- 19 Ու հէնի լայիգ՝ նընըմ էզ գուռէ դա պէմ
կօթընէ , մը ոգա փալէյանէդ խօ եէքէ պը-
- 20 քը : Ու ռապու ժը պապէ խօռա հաթ , ու
առւի կապա քօ հէժա տուր պու պապէ ուի
տի , ու հայֆա ուի հաթ , ռապու պազ տա
ու լը աա դույէ ուի քէթ ու ռամիսա առւի :
- 21 Ու գուռ ժի ժէռա կօ . Եւ պապա՝ մը կիւ-
նէ քըր լը պէր աղիւմանան ու լը պէր դա ,
ու հէնի լայիգ նընըմ էզ գուռէ դա պէմ
- 22 կօթընէ : Ու պապա ժը խըզմէթքեսարանա
կօ . Պը տէրինըն ճըլէ ամուլին ու ժէռա պը-
տըն որկըրթըն , ու կիւսթիր տէյնըն լը բէչիյէ
- 23 ուի ու սօլ լը լընկա ուի : Ու ճօնը կտյէ դա-
լավ պիւնըն ու սէրժէքըն , էմ պը խուն ու
- 24 շազ պըն : Ղըմա քօ գուռէ մը հան՝ մըրի
պօ պու սաղ պու , ու վունտա պօ պու հա-
- 25 թըտիթըն . ու տէսթ քըրըն շազ պունէ : Ու
գուռէ ուի մէզըն լը զէվիտա պու . ու կապա
քօ տը հաթը պու , ու նէզէ մալ պու ու տէն-

- 26 Կա ըսթրան ու ռագսան պըհիստ : Ու ժըխըզ-
մէթքեարան եէքէ խոռա կաղի քըր ու փըռս
27 տըքըր , էրքը աւ չինը : Ուի ժի կօ ժէռա .
էրքը պրէյ դա հաթ ու պապէ դա ճօնը կայէ
դալավ սէրժէ քըր , ժը ուի սէմէտէ քօ աուի
28 սաղ սէլիմ տէսթ անի : Կուա աուի սու հաթ .
ու նա տը խօստը պու լը հընտուռ քէթընէ ,
համա պապէ ուի լը տէր քէթ ու ժէռա լավա
29 տըքըր : Շէվապ տա ու կօ ժը պապէ խօ-
ռա , աւ չէնտ սալը քօ ժը դառա խըղմէթ տը-
քըմ , ու դաթ ժը խապէրէ դա էղ տէրնէ
քէթըմ , ու գաթ ճար քի ժը մըռա դա դա-
րըք քի նէ տա , քօ պը տօսթէդ խօռա մը շա-
30 զիթի պը քըռա : Համա կավա քօ հաթ գու-
ռէ դա աւ քօ մայէ դա պը ֆահշան խուար ,
ժէռա դա սէրժէ քըր ճօնը կայէ դալավ :
31 Ու աուի կօ ժէռա . Լյէ էվառ դու հէր չաղ
պը մըռայի , ու հէմի վարիյէթէ մըն է դա է :
32 Համա լաղըմ պու քի շաղ աւ մէքրուր պուռն .
չըմա քօ պրէյ դա հանա մըրի պօ պու ու
աաղ պու , ու վուռտա պօ պու , ու հաթը տի
թըն :

ՍԼԻՐ 16

- 1 Ու կօ ժը շակըրտանուա . Լէքէ զէնկին հէ-
պու . քօ քէթխիւաա քի ուի հէպու , ու լը
սէր ուի կըլի պու , էրքը վարիյէթէ ուի թէ-

- 2 Լէֆ տըքը : Ու առւի կազի քըր ու կօ . Լւ
 չըյէ քօ ժը պօյ դա տը պըհիսըմ, հիսապէ
 քէթիսիւտայիթիյէ խօ պըտը, չըմա քօ հէնի
- 3 քէթիսիւտայիթի տէ նէ քի : Վէթիւտա
 լը տըլէ խօտա կօ . Լչլ չը պըքըմ, չըմա քօ
 էֆէնտիյէ մըն քէթիսիւտայիթի ժը մըն տըս-
 թինը, չըղուլ քըրըն նըքարըմ, տիլանչիթի
- 4 շէրմ տըքըմ : Լչլ զանըմ տէ չը պըքըմ
 վուսան կավա քօ ժը քէթիսիւտայիթիյէ խօ
 մաղուլ պըպըմ, մը լը մալա խօ գապուլ պը-
- 5 քըն : Տէյնտարէ էֆէնտիյէ խօ ժը խօռա
 կազի քըր՝ ժը ալուլինուա կօ, չը գաս տէյնէ
- 6 դա հէյէ ժը էֆէնտիյէ մըռա : Ուի ժի կօ .
 Սատ չափ ոռնէ զէյթուն . կօ ժէռա , պըս-
 թինը թէմէսիքէ խօ , ու ոռնի զուվա բէնճա
- 7 պը նըվիս : Բաշէ ժը առէ տընուա կօ . Վու
 չը գաս տէյնտարի . ուի ժի կօ . Սատ քէլ
 կէնըմ, ու կօ ժէռա . Թէմէսիքէ խօ պըս-
- 8 թինը՝ ու ոռնի հաշթէ պը նըվէս : Ու էֆէն-
 տի քէթիսիւտայէ նահագ մէտհ քըր՝ ժը պօյ
 պը աղըլ թէվ կէռանտընէ . չըմա քօ ոլէտէ
 տընէյէ հան լը ճինսա խօտա՝ ժը գուռէդ ոռհ-
- 9 նիյէ հէնի պը աղըլըն : Ու էզ ժի ժը ոռա
 տը պէմ . հուն ժը խօռա ժը մալէ նահագի-
 թիյէ տօսթան փէյտա պըքըն , կավա քօ
 հուն մուհթաճ տը մինըն՝ ո լը չատըրէդ է-
- 10 պէտիան գապուլ պըքըն : Լը դըշդէ հըն-
 տըքտա էմին պուն՝ լը փըռտա ժի էմին է .

- ու լը հընտըքտա նահագ պուն՝ լը փըռտա ժի
 11 նահագ է : Դուա էրքը հուն լը նահագ մալ-
 տա էմին նէ պուն . հագ մալ քի տէ ժը ոռա
 12 պալուր պըքը : Ու էրքը լը դըշտ տա պաշ-
 գասիան հուն էմին նէ պուն . է ո քի տէ
 13 ժը ոռա պըտը : Գաթ եէք գուլ քի ժը տու
 աղանոա խըզմէթ նըքարը պըքը . չըմա քո
 եա ժը եէքէ իքրա՛հ տէ պըքը՝ ու աուի տըն
 պըհուպինը , եա ժի եէքէոա տէ թապի պը-
 պը՝ ու լը աուէ տըն խարապ մէզէքը . հուն
 գասիը նընըն ժը խօտէոա ու մամօնաոա խըզ-
 մէթ քըրըն :
- 14 Ու աուանան հէմիան դամաքեար ֆարի-
 սիան տը պը հիսթը պուն , ու աուի մէսգարա
 15 տը քըրը պուն : Ու կօ ժը ուանոա . Զու-
 նըն քօ լը պէր մէռուվան խօ սատըգ նշան
 տը տըն , համա խօտէ տըլէ ո տը զանը , չը-
 մա քօ լը պէր մէռուվան պըլընտ պուն՝ լը
 16 պէր խօտէ մէքրուհ է : Դօմն ու փէյղէմ-
 պէրիթի հաթա Զաննա պուն . ու ժը ուէ բէ-
 վա փատիշահիթիյէ խօտէ միւթտէ տըպը , ու
 17 հէր քէս աուի պը ղօռ տէսթ տը խը : Ու
 աղիւման ու արտ պը պուհարթընէ՝ ժը նօմօ-
 18 տէ նօգդա քի քէթընէ գօլայ է : Զէր քի
 քօ ժընա խօ պէր տը տը ու պաշգասիքի
 տըսթինը , զինա տըքը . ու քի քօ աւ հաթը
 պէրտանը տըսթինը՝ զինա տըքը :
- 19 Ու եէք մէռուվ քի զէնկին հէ պու , քօ

- բէհէզ ու նաղիք տիւլպէնտ որտըկըրթպու,
 20 ու հէր ոս սէֆա տըքըր: Ու եէք Ազա-
 րոս պը նաՎ ֆագիր հէ պու, քօ աւ հաթը
 պըինտար պու՝ լը պէրտէրէ ուի հաթըպու ա-
 21 վէթըն: Ու արզու տըքըր քօ ժը սուֆրայէ
 աւ զէնկինէ հաթը քէթըն ժը հուրըք է նա-
 նան զըք է խօ դըժը պըքը, ու հէմ ժի քէշ-
 պան տը հաթը պուն ու պըինէզ ուի տալէս-
 22 թըն: Ու պու քի քօ աւ ֆագիր մըր. ու
 մէլէքէ խօտէ աուի պըրըն լը հէլ մէզէ Եպ-
 րահիմէ. զէնկին ժի մըր ու հաթը գամը-
 23 ռանտըն: Ու լը ճէհէնէմէտա կավա քօ լը
 խքէնճէտա պու, ջահվէ խօ հէլանի ու ժը
 տուրվա Իպրահիմէ ու Ազարոսէ լը հէլ մէ-
 24 զա ուի տի: Ու աուի գիրա ու կօ. Աճ՝ պա-
 պա Իպրահիմ ժը մըռա մէրհամէթ պըքը,
 ու պը շէյինը Ազարոսէ քօ սէրէ փէչիյէ
 խօ լը ավէ խը, ու զըմանէ մըն հէնըք պը-
 քը, չըմա քօ լը ալավէ հանտա աղապ տըք-
 25 շինըմ: Ու Իպրահիմ ժի կօ ժէռա. Աճ՝
 էվլատ պիրա խօ պինը քօ դու լը ուէ տընէ-
 տա նիյմէթէ խօ սէնտ, քէզալիք Ազարոս
 ժի էղիյէթէ. անվա աւ լըվըր թէսէլլի տը-
 26 պը ու դու աղապ տըքշինի: Աճ՝ լը սէր
 աւ հէմի դըշգան մատա լը մապէյնա մէտա
 խէնտէք քի գայիմ պույէ. հաթա քօ ժը վըր
 ժը ոռա պուհարթօղ խօստըն գատիր նէ պըն,
 հէմ ուան քօ լը ուէ նը ժը մէսա գատիր նէ

- 27 պըն պուհարթընէ : Ուի ժի կօ. 'Նուա ժը
դա տիլէկ տըքըմ' եւ պապա քօ աուի լը
- 28 մալա պապէ մըն պըշէյինը : Լը ուէ բէնճ
պրէյ մըն հանը քօ հառը ժը ուանուա շա-
հատէթի պըքը, քօ նէ պը քօ ուան ժի լը
- 29 աւ ճիյէ աղապէ պէն : Ու Իպրահիմ ժէ-
ուա կօ. Սուա ու փէյղէմպէրան լը պա ո
- 30 նըն. ժը ուանուա պրա կօտարի պըքըն : Ուի
ժի կօ, 'Նա եւ պապա Իպրահիմ', լըքին
էրքը ժը մըրիան եէքէ հառը ժը ուանուա,
- 31 թօպա տըքըն : Ու աուի կօ ժէուա. էրքը
ժը Սուաուա ու փէյղէմպէրանուա կօտարի
նա քըն. ժը մըրիան ժի եէքէ ոապը տէ
պապուր նէ քըն :

ՍԻՐ 17

- 1 Ու ժը շալըրտէդ խօուա կօ. պէ միւմքիւնըն
քօ խուար պուն նէյըն, համա վայ ժը աուէ-
- 2 ոա քօ՝ պը տէսթէ էքէ դէ : Ժը ուիուա
հէնի դանճ պու՝ քօ ժը ասդույէ ուիուա գէ-
վըր քի աշէ պը հաթը ալադանտըն ու լը պահ-
րէ պը հաթա ամէթըն՝ նա քի ժը աւ եէքէ
- 3 բըջուգան խուար քը : Զուն ժը խօուա սա-
գըն պըն :

Իքըր պրէյ դա ժը դաուա գապահաթ տը-
քը, ժէուա թազիւր պըքը, ու էրքը թօպա
A տըքա ժէուա ամֆ պըքը : Ու լը ույէտա

- հաֆթ ճարան ժը դառա գապահաթ պըքա
ու հաֆթ ճարան վէկէոը ու պէժը, թօպա
5 տըքըմ, ժէոա ավֆ պըքը: Ու րէսուլան
կօն ժը Ռապպուա. իմանէ մէ զէտէ պըքը:
6 Ու Ռապպ կօ. Լըքը գասա հապէ խարտա-
լէ իմանէ ո՛ պըպը, ու ժը տարէ թույէ հան-
ուա պէժըն. ժը ճիյէ խօ պը ֆըլթ ու լը
պահրէ պէ տայըն՝ աւ ժի ժը ոռա տէ իդա-
աթ պըպը:
7 Համա ժը ո՛ քիյէ աւ քօ ճօթքեսար եա
չըվան գուլ քի ուի հէպը՝ քօ կավա քօ աւ
ժը զէվէյէ լը մալ պէ, զուվա պէժը ժէոա
8 երքը որըլըվըր ոօնի լը սուֆրէտա: Լէ նա՞
պէժը ժէոա, երքը շիվէ մըն հազըր պըքը,
ու բըշդա խօ կըրէտէ ժը մըռա խըղմէթ պը-
քը հաթա քօ էզ պըխոււմ ու վէխոււմ, ու
9 բաշէ դու ժի պը խօ ու վէ խօ: Մէկէր
րազի տը պա ժը աւ գուլէ ժը պօյ ժէոա էմը
10 պուռն դըշդան իճրա քըրընէ: Վէզալիք հուռն
ժի կավա քօ ժը ոռա հաթը էմը պուռն հէմի
դըշդան տըքըն, պէժըն երքը էմ ֆայտէսիզ
գուլըն, չըմա քօ աւ քօ էմ տէյնտար պուռն
քըրընէ մէ քըր:
11 Ու պու քի կավա տուի լը Գուտսէ տը չօ
պու, ժը օրթա Սամարիայէ ու Շէլիլէ տը
12 պըհուրի պու: Ու կավա քօ աուի լը գասա-
պա քի տը քէթը պու. տահ ույուզ մէռու-
վան լազա ուի պուռն. քօ ուան ժը տուրվա

- 13 սէքընին : Տէնկէ խօ հէլ անին ու կօն .
Եւ խօծա Խա ժը մէռա մէրհամէթ պըքը :
- 14 Ու կալա քօ ուան տի՛ կօ ժը ուանռա . Հա-
ռըն հռն խօ նշանէ իմաման պը տըն , ու պու
- 15 քի կալա քօ չուն , զուվա փագըժ պուն : Ժը
ուան եէքէ կալա քօ տի էրքը շիֆա սանտ՝
վէկէռիա պը պըլընտ ալալ քի ժը Խօտէռա
- 16 չըքըր տը տա : Իլ լընկա ուի քէթ լը սէր
ռու , ու ժէ ռազի տը պօ պու ու աուի ժը
- 17 Սամարի պու : Ղ'էվապ տա Խա ու կօ .
Տահ մէռուվան փագըժ նէպան , նուա նա-
- 18 հան լը քօ՞ նը : Վօ լը վըր նայըն խոյայի՛
վէկէռանտընէ ու ժը Խօտէռա չըքըր քըրը-
- 19 նէ . Լէ Թէնէ եապանձիյէ հան : Ու կօ ժէ-
ռա . Ուապը հառը չըմա քօ իմանէ դա դա
սաղ քըր :
- 20 Փարիսիան կալա քօ փըռա քըրըն՝ էրքը
փատիշահիթիյէ Խօտէ քի՛նկա տէ պէ . Ճէ-
վապ տա ժը ուանռա ու կօ . Փատիշահիթիյէ
Խօտէ պը տէրվա հաթը խոյայը դըշդան
- 21 նայը : Հէմ վահա լըվըրը եա վահա լը ո՛է
տէ նա պէժըն . չըմա քօ փատիշահիթիյէ
- 22 Խօտէ լը հընտուռա ոտա է : Ու ժը շակըր-
տանռա կօ . ռօյան տէ պէն քօ հռն ռօյա
Գուռէ մէռուվ տիթընէ տէ արզու պըքըն ,
- 23 ու համա տէ նապինըն : Ու էրքը ժը ոռա
պէժըն , վահա լըվըրը եա լը ուէ լը տու ուան
- 24 մէ չըն : Չըմա քօ չալան քօ պըրուպ ժը

- պըն աղիւմանան պը պարագանտընէ՝ հաթա
 լը ալիյէ տընէ աղիւմանան շալգ տըտա, Գու-
 ուէ մէռուվ ժի լը կիւնա խօ տէ ահվա պը-
- 25 պը : Համա ժէռա ավուլ փըռ էղիյէթան
 քչանտըն լաղըմ է, ու ժը սիլսիլէյէ հան րէտտ
- 26 պուն : Ու չալա քօ կիւնա Վուհ պուն, կիւ-
 նա Գուուէ մէռուվ ժի տէ վուսան պըպը :
- 27 Տըխուարը պուն ու վէ տը խուարը պուն՝ տը
 ղէվուճը պուն ու տը ղէվուճան տը պուն ,
 հաթա լը ուէ ույէ , քօ Վուհ լը կէմիյէ քէթ ,
 ու թօֆան հաթը ու հէմիան հէլաք քըր :
- 28 Վէղալիք չալան քօ լը էյամէ Լութ պու,
 տըխուարը պուն ու վէ տը խուարը պուն , տը
 քըրը պուն՝ տը ֆըռօթը պուն՝ տը զանի պուն
- 29 ջէ տը քըրը պուն : Համա ույա տէր հաթը-
 նէ Լութ ժը սուտումէ, ժը աղիւմանան ալքը
 ու քիպրիթ հաթը դրժանտըն , ու հէմիան ժի
- 30 հէլաք քըր : Լը ույա աշիքեար պունէ Գու-
 ուէ մէռուվ ժի՝ ողա ուանան տէ պըպը : Լը
- 31 ուէ ուտա աւ քօ լը սէր խանիտայէ ու ֆը-
 րադա ուէ լը մալտա , պըրա ժը պոյ ուան սան-
 տընէ նիյէ խուարի, ու աւ քի լը ղէվիտայէ՝
- 32 պըրա վէ նէ կէռինը : Լը պիրա խօ պինըն
- 33 ժընա Լութէ : Ը քի քօ ճանէ խօ խալաս
 քըրընէ տը խուաղը , աուի տէ վունտա պը-
 քը , ու աուի քի քօ վունտա տըքը՝ տէ խա-
- 34 լաս պըքը : Ժը ոռա տը պէմ , էրքը տու-
 մէռուվ լը ուէ շէվէտա լը եէք լը հէֆտա պը

- պըն, եւքէ տէ պէ սանտըն ու առէ տըն տէ
 35 պէ հըշտըն: Ու երբը տու ժըն լը եւք ճի-
 տա ժը հէռանտընոա պըպըն, եւքէ տէ պէ
 սանտըն ու եւքէ տէ պէ հըշտըն, ու երբը
 տու մէռուվ լը զէվիտա պըպըն, եւքէ տէ պէ
 36 սանտըն ու եւքէ տէ պէ հըշտըն: Ճէվապ
 տան ու կօն ժէռա. Լա՛ Բապպ լը քօ տէ
 37 պը պըն զըշտէ հան: Ուի ժի կօ ժը ուան-
 ոա. լը քօ քի լէշ հէյէ՛ գարթալան լը ուէ
 տէ պէն ճըվանտըն:

ՍԻՐ 18

- 1 Ժը ուանոա թէմնիլ քի ժի կօ ժը պօյ
 առւի քօ. երբը ժը ուանոա տայիմա իպատէթ
 2 քըրըն լաղըմ է, ու ածիլ նէ պոն: Լօ.
 Լը պաժէր քի գատի քի հէպու, ժը Խօտէ
 նէ տը թըռսա պու. ու ժը մէռուվան շէրմ՝
 3 նէ աըքըրը պու: Ու ժընէպի քի հապու լը
 աւ պաժէրտա. տը հաթը պու ժէռա ու տը
 կօթ. հադէ մըն ժը խըմէ մըռա՝ ժը մըռա
 4 պըթըն: Ու լը փըռ զէման աւ նա տըրիսա-
 տը պու, համա ժը ուէ լէվա լը տըլէ խօտա
 կօ. Պարազա էլ ժը Խօտէ նա թըռսըմ՝ ու
 5 ժը մէռուվան շէրմ՝ նա քըմ: Պարէ ժը
 պօյ ժը մըռա զահմէթ քըրընէ ժընէպիյէ
 հան հադէ ուի հադ պըքըմ՝, քօ նէյէ հէր
 6 ռիթ ժը մըռա ածիլթի պըտը: Ու կօ

- Բապա. Պը պըճիսըն քըրընէ նահապ գատի-
- 7 յէ: 'Նուա խօտէ' լը ոօ ու շէվէ ժէռա Ֆէ-
րիատ քըօղ հագէ պըժարթիյէդ խօտէ հագ
նաքը, էրքը ժը ուանուա սապը ժի պըքը:
- 8 Պըռա տը պէմ ժը ոռա, էրքը զուվա հագէ
ուան տէ հագ պըքը. լաքին կավա քօ 'Նու-
ռէ մէռուվ պէ. աճապա լը սէր արտէ իման
տէ պըպինը:
- 9 Ու ժը չէնտ մէռուվանուա՝ քօ ժը խօռա
կիւվէնմիշ պօ պուն, ու փրուան սէրճէվտէ
- 10 տը քըրը պուն թէմնիլէ հան կօ: Տու մէ-
ռուվ ժը պօյ խպատէթ քըրընէ լը տաճարէ
ռապուն եէքէ ֆարիսի ու աւ է տըն կիւմ-
- 11 րիւկճի: Ու ֆարիսի սէքընի՝ տուվայ է հան
տըքըր. Եւ՝ Լլաճ ժը գառա շըքըր տը-
քըմ քօ՝ էդ ոգա պաշգա մէռուվան նընրմ,
քշանտօղ՝ նահագ, զինաքեար՝ եախօտ ոգա
- 12 կիւմրիւկճիյէ հան ժի նընրմ: Եւ լը հաֆ-
թէտա տու ճարան ոօնճի տը կըրըմ. ու ուշ-
- 13 րէ ճէմի մալէ խօ տըտըմ: Ու կիւմրիւկճի
ժը տուրվա սէքընի՝ ջահվէ խօ ժի ուստ լը
աղիւմանէ պըլընտ քըրընէ նէ տը խօստը պու.
իլա լը սընկէ խօ տը իըստ՝ ու տը կօթ. Եւ՝
- 14 Լլաճ ժը մը կիւնէքեարուա ալֆ պըքը: Ժը
ռա տը պէմ, ուրա ժը աուէ տըն բէթըր
սատըդ չու լը մալա խօ. չըմա քօ ճէր քի քօ
աւ խօ պըլընտ տըքա, տէ ալչաղ պըպը, ու
քի քօ աւ խօ ալչաղ տըքա՝ տէ պըլընտ պըպը:

- 15 Հէմ ժէռա մասսուման անին՝ քօ լը ուան
պը գէվը, կավա քօ շակըրտան տին՝ ժը ուան~
- 16 ոա թապիլ տըքըրը պուռն : Համա Խսա
ուան ժը խոռա պը կապի քըրընէ կօ . Պէր-
տըն աւ մասսուման քօ ժը մըռա պէն, ու ժը
ուան պը կէռըն, չըմա քօ փատիշահիթիյէ
- 17 Խօտէ ոգա ուանանուա է : Պըռա տը պէմ
ժը ոռա, քի քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ ոգա
զառուք քի գապուլ նէ քը, տէ լը ուէ նէ
- 18 գէվը : Ու սէրվէր քի ժէ փըռա քըռ ու կօ .
Խա՛ խօճայէ գանձ՝ չը ամէլ պըքըմ քօ ժը
- 19 էպէտի էօմրէռա վարիս պըպըմ : Խսա կօ
ժէռա . ժը մըռա չըմա դանձ տէ ժի ժը Խօ~
- 20 տէ մատէ գաթ եէքէ գանձ թուռնա : Թէն~
պէհան տըզանի՞ . ղինա մէքը , գաթըլ մէքը,
տըղի մէքը, տարավ շահատէթի մէքը, ժը
- 21 պավ ու տիյէ խոռա իքրամ պըքը : Ուի
ժի կօ . Լուանան հէմիան ժը բըջուքիթիյէ
- 22 խօ մը կըրթիյէ : Կավա քօ Խսա պըհիստ
կօ ժէռա . եէք գէմանի քի դա հէթա հէյը,
հէմի վարիյէթէ խօ պը ֆըռօշ ու ժը ֆագի-
րանուա պըտը, ու լը աղէմանտա խաղնէյէ դա
- 23 տէ պըպը . ու որը լը բէյ մըն : Լուի կավա
քօ առաւ պըհիստ պը գասավէթ պու . չըմա
- 24 քօ փըռ գէնկին պու : Ու Խսա կավա քօ
տի առի պը գասավէթ, կօ . ուան քօ մալէ
ուան հէյէ՝ չա՛վան պը չէթըն տէ պը գէվըն
- 25 լը փատիշահիթիյէ Խօտէ : Չըմա քօ տէվէ

- Ժը գուլա տէրղիյէ պը պըհուրնէ, Ժը մե-
 ոււմէ զէնկին լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէ-
 26 Թընէ բէթըր է: Ու ուան քօ պըհիստըն՝
 տը կօթը պուն. Հէնի քի տըքարը խալաա
 27 պուն: Ու աուի կօ. Ըւ դըշդ քօ Ժը մե-
 ուուվան պէմիւմքիւնըն, լը պէր Խօտէ պը
 28 միւմքիւնըն: Ու փէթրոս կօ. Սահա մէ
 հէմի դըշդէդ խօ պէրտան ու լը բէյ դա հա-
 29 Թըն: Ու աուի կօ Ժը ուանուա. պըուա տը
 պէմ Ժը ոուա. դաթ եէքէ Թուննա քօ Ժը
 պոյ փատիշահիթիյէ Խօտէ՝ հըշթ, մալ, եա
 պալ ու տէ, եա պրէյան՝ եա Ժըն եա ոլէ-
 30 տան: Վի աւ լը ասիրէ հանտա փըռ գա-
 Թան ու լը աւ տընէյէ տընէտա էպէտի էօմրէ
 նէսթիւնը:
 31 Ու տուանղտահան լը պալէ սանտ Ժը ուան-
 ոա կօ. վահա էմ լը Գուտսէուա տը պըն.
 պը տէսթէ փէյղէմպէրան Ժը տէրհագէ Գու-
 ոէ մէուուվ՝ հէմի հաթը նըվիսան տէ Թէմամ
 32 պըպըն: Չըմա քօ Ժը դայիֆանուա տէ Թէս-
 33 լիմ պըպը: Ու տէ պը քուԹըն ու տէ պը
 գուԺըն աուի, ու լը ռոյա սըսէյանտա տէ
 34 դըյամ պըքը: Ու ուան Ժը ուանան գաթ
 եէքէ ֆէհմ նէ քըրըն, ու սէօլէ հան Ժը
 ուան հաթը պու վէշարթըն. ու հաթը կօ-
 Թան դըշդան նէ տը վանը պուն:
 35 Ու պու քի կավա քօ աւնէղ է Խրիսայէ տը
 պօ պու, լը սէրուէտա եէք քօն մէուուվ քի ու-

- 36 նը շտի պու ժը պոյ տիլէնճիթիյէ : Կալա քօ
պըհիստ պուհարթընէ գալապայէ , փրոս քըր՝
37 էրքը չիյէ աւ : Ու ժէոա կօնը էրքը Խասյէ
38 Նասրանի տը պըհուրի : Ու աուի կալի քըր
ու կօ . Եւ Խաս գուռէ Տափուտ ժը մրոա
39 մէրհամէթ պըքը : Ու ուան քօ լը բէշ տը
չօ պուն՝ Թալիւր տը քըրը պուն ժէոա քօ
տէնկէ խօ պըպըր , ու աուի հէնի փրո եւ՝
գուռէ Տափուտ ժը մրոա մէրհամէթ պըքը ,
40 տը գիրա պու : Նուա Խաս սէքընի ու էմր
քըր քօ աուէ ժէոա պինըն , ու կալա քօ
նէգա ուի պու՝ փրոս քըր ժէ ու կօ . Չը՝ տը
41 խուալի դու քօ ժը դառա պըքըմ : Ուի ժի
կօ . Եւ Բապա տը խուալըմ քօ պը պի-
42 նըմ : Ու Խաս ժի ժէոա կօ . Պըրա վէ պըն
43 իմանէ դա դա խալաա քըր : Ու աւ գուլա
տի , ու լը բէյ ուի տը չօ պու , ու ժը Խօ-
տէոա շըքըր քըր , ու կալա քօ խալգ հէմի-
ան տին . ժը խօտէոա համա տըքըրը պուն :

ՍԼԻՐ 49

- 1 Ու քէթ ժը Իրիխայէ տը պըհուրի պու :
2 Ու վահա մէռուվ քի հէպու՝ նալէ ուի Օա-
քա՝ քօ պաշէ կիւմրիւկճիան պու , ու եէքէ
3 գէնկին պու : Ու տը խօստը պու տիթընէ՝
էրքը քիյէ Խաս , համա ժը գալապայէ գա-
տիր նէ տը պօ պու , չըմա քօ գամէ ուի գըն

- 4 պու : Ու պապիւս լը բէշտա ռապու լը սէր տարա հէժիլէ քօ աուի պը պինը , չըմա քօ
- 5 ժը ուէ տէ պը պըհուրի պու : Կապա քօ լը ուէ հաթ , Խսա , լը ժօր նըհիսթ ու կօ ժէ-
ռա . Եւ՛ () աքա՛ զու քը ժը ուէ որը խուա-
րի , չըմա քօ ժը մըռա կէրէքէ քօ իոօ լը մա-
- 6 լա դատա պը պըմ՛ : Ու աուի զուվա հաթը
խուարի , ու պը շաղ պունէ աուի գապուլ քըր :
- 7 Ու կապա քօ հէմիան տին , կազընան տը քըրը
պուն ու տը կօթը պուն . լը պա կիւնէքեար մէ-
- 8 ռուվէ գօնախ սանտընէ չու : Ու () աքա հաթը
սէքընի ու ժը Բապպուա կօ . իշթէ նիվէ վա-
րիյէթէ իս ժը ֆագիրանռատըտըմ եւ՛ Բապպ .
ու ժը քէռա քօ մը զատը քըր չար գաթէ
- 9 էօտէմիշ տը քըմ՛ : Խսա կօ ժէռա . իոօ լը
մալա հանտա խալաս իծրա պու , չիւն քի ուի
- 10 ժի գուռէ Բաքահիմ պու : Չըմա քօ Գու-
ռէ մէռուվ հաթ քօ վունտա պուն արամիշ
պըքը ու խալաս քը :
- 11 Ու կապա քօ ուան աւ դըշդան տը պըհիս-
տը պուն՝ թէմիլ քի ժի կօ լը սէր նէղ պու-
նէ ուի լը Գուտսէ . ժը պօյ ուան քօ վու-
սան թախմին տըքըր պուն , էրքը փատիշա-
- 12 հիթիյէ Խօտէ զուվա տէ պէյան պը : Կօ՛
եէք ասըլպատա մէռուվ քի՛ չու լը ոլաթ քի
տուր ժը իսռա փատիշահիթի սէնտընէ ու վէ-
- 13 կէռանտընէ : Ու գուլէդ իս կազի քըր , տահ
մընա տա . ու կօ ժը ուանռա , առա պը շը-

- 14 զուլիննն հաթա քօ էզ պէմ : Համա պա-
 ժարիյէ ուի ժէ իբրահ տըբըրը պուն , ու լը
 բէյ ուիտա էլչի շիանտըն ու կօն . Լյամ նա
 խուազըն քօ աւ լը սէր մէտա փատիշահիթի
- 15 պըբը : Ու պու քի կավա քօ աուի փատի-
 շահիթի սանտ , վէկէռիա , կաղի բըր աւ գու-
 լան քօ ժը ուանուա աղէ տա պու , քօ պը
- 16 զանը քի չը քեար բըրիյէ : Ու ափուլին հա-
 թը ու կօ . Լյա՛ էֆէնտիյէ մըն , մընայ է դա
- 17 տահ մընայ է տըն գազանճ բըր : Ու կօ ժէ-
 ոա . Լյֆէրին եա՛ գուլէ գանճ՝ չիւն լը հըն-
 տըքտա դու էմին պույ , լը սէր տահ պաթա-
- 18 րան հէքմաթ պըբը : Ու իքինճի հաթ ու
 կօ . Լյա՛ էֆէնտի մընայ է դա բէնճ մընայ
- 19 է տըն գազանճ բըր : Ու ժը ուիուա ժի կօ .
- 20 Դու ժի լը սէր բէնճ պաթէրան պըպը : Ու
 հաթը պաշգասի քի ու կօ . Լյա՛ էֆէնտիյէ մըն ,
 վահա մընայ է դա դա քօ աուի մըլը տըսմալ քի
- 21 լէֆանտը պու . չըմա քօ էզ ժը դա տը թըու-
 սիա պում . չըմա քօ դու մէռուվ քի սէրթի ,
 դա նատանին է խօ տը հէլինի , ու դօվ նէ
- 22 բըրընէ խօ տը չինի : Ու աուի ժէաա կօ .
 Լյղէ դա ժը տէվէ դա տէ հէօքմ պըբըմ էյ
 գուլէ ետրամաղ , դա տը զանը պու էրբը էլ
 մէռուվ քի սէրթըմ . էզ տը հէլինըմ ժը ճի-
 յէ նատանին է խօ , ու ժի ճիյէ դօվ նէ բը-
- 23 րընէ խօ տը չինըմ : Դուա դա չըմա աղ-
 չէյէ մըն ժը սարրաֆուա նէտա , քօ էզ պու

- համարման՝ ու առւի մը պը ֆայլզէ ժէ թահ-
- 24 սիւլ պը քըրանա : Ու ժը խըղմէթքիարան-
ու կօ . Պըսթինըն ժէ մընայ է , ու առւի պը-
տըն ժը առւիուա քօ տահ մընայ է ուի հէյէ :
- 25 (Ու կօնը ժէուա . Եւմ էֆէնտիմ տահ մընայ
26 է ուի հէյէ) : Ժը ոռա տը պէմ , ժը քէ-
ուա քօ հէյէ տէ ժէուա պէ տայըն , ու ժը
քէուա քօ թուենա , աւ քի բէուայ է ժի տէ
- 27 պէ ժէ սանտըն : Համա աւ տըթմընէդ մըն՝
ուան քօ նէ տը խօտտը պուեն քօ էզ լը սէր
ուան փատիշահիթի պըքըմ լը վըր լը պէր
- 28 մըն պինըն ու պը գուժըն : Ու կավա քօ
ուանան կօ , լը բէշ չու լը Պուտսէ ուպու-
նէ ,
- 29 Ու պու քի կավա քօ նէզա Պէյթֆադէ
ու Պէյթանիայէ՝ նէզա աւ ջիյէ քօ՝ ջէյէյէդ
Օէյթուենան գէ կօթըն պու , տը տօ ժը շա-
- 30 կըրտէգ խօ շիանտ ու կօ : Հուեն հանըն լը
պէր մէտա պուեն կիւնտ , լը առւիտա կավա քօ
պը գէվըն տէ պը պինին ճահշ քի համը կը-
րէտան՝ քօ լը սէր էքէ գաթ եէքէ սու ալ
- 31 նէ պույ է , վէքըն ու պինըն : Ու էրքը եէ-
քէ ժը ոռա փըռս քը՝ էրքը հուեն չըմա վէ
տըքըն , ահվա պէժըն ժէուա , էրքը ժը Բապպ-
- 32 ու լաղըմ է : Ու կավա քօ չուեն առւան քօ
համըն շիանտըն , տին չավան քօ ժը ուան-
- 33 ու՝ խապէր տա : Ու կավա քօ ճահշէ վէ
տըքըրը պուեն խօտիյէդ ուի ժը ուանուա կօն .

- 34 Չըմա վէ տըքըն ճահչէ հան : Ուան ժի
 35 կօն . Ըւ ժը րապպուա լաղըմ է : Ու աուի
 ժը Խսառա անին, ու ճըլէդ խօ ավէթըն լը
 36 սէր ճահչէ, ու Խսայէ սուար քըրըն : Ու
 կավա քօ աուէ տը չօ պու ուան ճըլէդ խօ լը
 37 սէր ու տը խըստը պուն : Ու կավա քօ ա-
 ուի նէզա պէրժէրէ ջիյէյէ զէյթուենէ պու ,
 ճիւմհիւրէ շակըրաան հէմի տէսթ քըրըն պը
 շազ պունէ ժը Խօտէռա թէսպիհ տըքըրընէ
 պը պըլընտ աւազ քի՝ ժը պօ աւ հէմի քէ-
 38 րէմաթան քօ տիթը պուն : Ու տը կօթը
 պուն պը նավէ Խօտէ հաթօղ փատիշահ միւ-
 պարէք պըպը, լը աղիւմանան սէլամէթ ու լը
 39 փըռ պըլընտան իզզէթ պը պը : Ու ժը նավ
 աւ գալապայէ չէնտ Փարիսիան կօն ժէռա .
 Եւ՝ խօճա ժը շակըրտէդ խօռա թազիլ պը-
 40 քը : Ղէվապ տա ու կօ . Ժը ոռա տը պէմ,
 էրքը ուանան հէշ պըպըն . գէվըրան տէ պը
 գիրըն :
 41 Ու կավա քօ նէզ պու , պաժէր՝ տի ու
 42 կըրիա լը սէր ուի ու կօ : Պարէ լը աւ ոռ-
 յանտա դա պը զանը պու սէլամէթէ խօ , հա-
 մա նուա հաթը վէշարտըն ժը պէր ջահչվէ դա :
 43 Չըմա քօ լը սէր դա ոռյան տէ պէն՝ քօ
 տըժմընէդ դա լը սոռա դա տէ մէթէրիս
 պըքընըն ու դա տէ հա սար պըքըն , ու ժը
 հէմի ալիյէ տէ դա լը էղէյէթէ պըլըն :
 44 Ու դա հէմի ոլէտէ դա քօ լը նավ դատանը

տէ լը արտէ խըն, ու գէվըր լը սէր գէվըր
տէ նա հէլըն լը դատա. չըմա քօ դա ոջա
զիյարէթէ խօ նըզանը պու :

45 Ու քէթ լը տաճարէ՝ տէսթ քըր տէրա-

46 նընէ ժէ ֆըռօթօղան ու քոօղան : Ու Կօ
ժը ուանուա, հաթիյէ նըվիսանտըն, մալա
մըն մալա իպատէթէյէ, ու հուն աուի մաղա-
րայէդ տըզան քըրըն :

47 Ու հէր կալ լը նալ տաճարտա ժը ուան-
ուա հին տըքըր համա պաշ իմաման ու քեա-
թիպան ու մէզընէդ գալմէ՝ աուի հէլաք քը-

48 լընէ արամիշ տըքըրը պուն : Ու դըշդ քի
նա տըքեարը պուն տիթինէ՝ քօ չը պըքըն,
չըմա քօ խալգ կըշք լէ հաթը պուն կրէտան՝
ժը Կօտարի քըրընուա :

ՍԼԻՐ 20

1 Ու պու քի լը ուէ ոջան եէքէտա՝ կալա
քօ լը տաճարտա գալմէ հին տըքըր ու Խն-
ճիլէ վաղ տըքըր, պաշ իմաման ու քեաթի-
պան պը թէվլի իիթիարան լը սէր կիյան :

2 Ու Կօն ժէուա, Ժը մէուա պէժը աուանան
պը չը հէօքմէթէ տըքի, եախօտ հէօքմէթէ

3 հան քի՞ ժը դաուա տա : Շէվապ տա ու Կօ
ժը ուանուա. Ի՞ ժի ժը ո՞ դըշդ քի վըռս տը-

4 քըմ, ու ժը մըռա պէժըն : Թահֆիլէ Հան-
նա ժը ազիւմանա՞ն պու, եա ժը մէռուվան :

- 5 Ուան ժի լը տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պօ
6 պօւն՝ ու տը կօթըն: Իյքը էմ պէժըն ժը
աղիւմանան տէ պէժը, Ի է չըմա՞ ո ժէռա
իման նէ անին, ու էրքը էմ պէժըն ժը մէ-
ռուվան խալգ կըժք տէ մէ գէվըր պըքըն,
չըմա քօ լը տըլէ խօ առա՛հ տանի պօւն ժը
7 պօյ Հաննայէ՝ էրքը փէյղէմպէր է: Ու ճէ-
8 վապ տան՝ էրքը էմ նըղանըն ժը քօ է: Ու
Խսա կօ ժը ուանռա, Իյքը է ժի ուանան
պը չը հէօքմաթէ տըքըմ նա պէժըմ:
9 Ու տէսթ քըր թէմնիլէ հա ժը խալգէռա
կօթընէ: Մէռուվ քի ռէզ քի տանի, ու
առւի տա ժը պաղճիանռա, ու առւի փըռ սա
10 լան լը գուրպէթէ չու: Ու լը դսթէտա ժը
աւ պաղճիանռա խըզմէթքեսար քի շիանտ, քօ
ժը մահսուլէ աէզէ ժէռա պըտըն. համա պաղ-
ճիան առւի պը քութանտընէ վալա շիանտըն:
11 Ու տիսա պաչգա խըզմէթքեսար քի ժի շի-
անտ, ուան առւի ժի քութան՝ ռէզիլ քըրըն
12 ու վալա շիանտըն: Ու տիսա իւչիւնճի քի
շիանտ. ուան առւի ժի պը պրինտար քըրընէ
13 լը տէր խըստըն: Խօտիյէ ռէզ կօ. Իյզ չը՞
պըքըմ, գուռէ խօ տէլալիյէ պը շէյինըմ,
14 պէլքի ժէ շէրմ պըքըն: Համա կավա քօ
պաղճիան առւի տին՝ լը նավ խօտա կօն, Վ ա-
րիս ուիայէ, որըն էմ ուի պը գուժըն քօ մի-
15 ըաս ժը մէռա պըպը: Ու առւի ժը ռէզ տէր
խըստըն ու գուշտըն, նուա խօտիյէ ռէզ ժը

- 16 ուանուա տէ չը՝ պըքը : 'Լա՛ քի տէ պէ ու
աւ պաղճիան հէլաք քը, ու ռէղ տէ ժը
պաշգասիանուա պըտը, ու կավա քօ աուի պը
- 17 հիստըն կօն . Հա՛շա : Ու աուի լը ուան պը
նըհէռթընէ կօ, նուա աւ հաթը նըվիսան-
տըն չըյէ . Լըքը աւ գէվըր քօ ժը եափու-
- 18 ճիան րէտտ պու՝ աւ սէրէ ռըքնէ պու : Հէր
քի քօ լը սէր աւ գէվըր տը գէվը՝ տէ պէշը-
քանտըն ու լը սէր քի քօ պը գէվը, տէ խուրտ
- 19 ու խաշ պըքը աուի : Ու քեաթիպան ու
պաշ իմաման լը ուէ սաաթէտա տը խօստը
պուն լէ տէսթ ավէդընէ, համա ժը խալգէ
թըռսիան, չըմա քօ թէմնիլ ժը տէր հագգէ
ուան կօթընէ ֆէհմ՝ քըրըն :
- 20 Ու բաշէ լէ բէ քըրընէ՝ չէնտ մէռուվէդ
տարավին շիանտըն, ուան քօ պը միւրայի-
թիյէ աւ խօ սատըղ տը տա պուն խօյայի,
քօ աուի պը խապէր քի պը կըրըն, ժը զա-
պիդ ու հէօքմաթէ վալիյէ աուի թէսլիմ պը-
- 21 քըն : Վըռա քըրըն ժէ ու կօն . Լա՛ խօճա
էմ զանըն քօ ռաստ խապէր տըտի ու հին
տըքի, խաթըր նաքի, լէ լը սէր հագիյէ ռէ-
- 22 յա Լայտէ թալիմ տըքի : Ժը մէռա ճայիլ
է ժը գայսէրուա խարաճ տայըն, եա նա՛ :
- 23 Ու հիլէքարիթիյէ ուան պը ֆէհմ՝ քըրընէ
- 24 կօ ժը ուանուա : Չըմա մը տը ճէռէպինըն .
Ժը մըռա տինար քի նշան տըն . ուան ժի
նշան տան, ու կօ ժը ուանուա . Սուրէթէ հա՛ն

- ու հարֆ է քիյէ, ճէվապ տան ու կօն. 12
- 25 գայսէր է: Լուի կօ ժը ուանոա, նուա հա-
ռըն է գայսէր ժը գոյսէնա ու է Խօտէ ժը
- 26 Խօտէնա պըտըն: Ու ուան աուի լը պէր
խալգէ պը խապէր քի կըրթընէ գատիր նէ
պուն, ու պը թաճիւպ մանէ լը սէր ճէվապէ
ուի՝ հէշ պուն:
- 27 Ժը սատուգիան հընըքան հաթըն՝ ուան
քօ զըտտը սէքընի պուն էրքը գըյամէթ թուն-
- 28 նա, փըռս քըրըն ժէ ու կօն: Լա՛ խօճա,
Սուսա ժը մէոա նըվիսանտը պու, էրքը պը-
րէյ եէքէ՝ ժըն աուի հէպը, ու պէ ոլէտ պը
մըրէ, պըրէյ աուի պրա պըսթինը ժընա ուի
- 29 ու ժը պրէյ խօռա զիւրիյէթ տէրլը: Կուա
հաֆթ պըրէյան հէպուն, ու եէքէ պը զէվի-
- 30 ճանտընէ պէ ոլէտ մըր: Ու իքինձի ժի ա-
- 31 ուի սանա, ու աուի ժի պէ ոլէտ մըր: Իւ-
չիւնձի ժի աուի սանտ, հէմ՝ քէզալիք հաֆ-
թան ժի, ոլէտան պը նէ հըշտընէ մըրըն:
- 32 Ու բաշէ հէմիան ժընըք ժի մըր: (33) Կուա
լը ոշյա գըյամէթտա ժը ուան ժը քէոա տէ
ժըն պըպը, չըմա քօ հաֆթան ժի աուի ժըն
- 34 սանտ: Իսա ճէվապ տա ժը ուանոա ու կօ.
Սէոուվէ տընէյէդ հան տը զէվուճըն ու տը
- 35 զէվուճինըն: Համա ուան քօ լայիգ տէ պը-
պըն լը աւ տընէյէ աընոա կըհիշտընէ ու ժը
մըրիան գըյամ՝ սանտընէ. նա տը զէվուճըն
- 36 ու նա տը զէվուճինըն: Չըմա քօ հէնի նը-

- քարըն պըմըն , չըմա քօ պարան պերէ մէլէ-
քանըն , ու Վուռէդ Խօտէ նըն , չըմա քօ
37 դուռէդ գըյամէթէ նըն : Համա լը նագըի-
յէթէ գըյամէ մըրիան Սուսա ժի խապէրտա
լը թարիֆէ տըռէյէ նէրմտա կավա քօ տէժը
ժը պօյ Բապպ Խօտէյէ Իպրահիմէ , ու Խօ-
38 տէյէ Իսհագէ , ու Խօտէյէ Լագուպէ : Ու
Խօտէ Խօտէյէ մըրիան նընը , լէ է սաղան . չըմա
39 քօ հէմիան ժի պը ուի սաղըն : Ժը քեաթի-
պան հընըքան ճէվապտան ու կօն . Լա՛ խօճա
40 դա գանձ կօ : Ու հէնի եէքէ ճէսարէթ նէ
քըրը պու ժէ դըշդ քի փըռա քըրընէ :
41 Ու կօ ժը ուանուա , Սէսիհ չըմա՞ գուռէ
42 Տավուտ է տէ ժըն : Ու Տավուտ աւ պը խօ
տէժը լը նավ քըթէպէ զապուր , Բապպ ժը
43 Բապպէ մըռա կօ : Լը ալիյէ ուստէ մըտա
ուօնի , հաթա քօ էզ տըժմընէդ դա ճիյէ տա
44 թիներնէ լընկա դա պըքըմ : Վուա էրքը
Տավուտ աուի Բապպ կազի տըքա , Ու չա՛-
45 վան գուռէ ուի տըպը : Ու լը պեր հէմի խալ-
46 գէ կօ ժը շաղըրտէդ խօռա : Սագընըն ժը
աւ քեաթիպան քօ տը խուազըն պը ճըլէ
պօլ կէռանտըն , ու լը չարչիտան սըլափան տը
հուպինըն . ու լը տէրանտա քիւրսիյէդ ափու-
լին . ու լը զեյաֆէթէտա ճիյէդ պըլընտան :
47 Ուան մալա ժընէպիյան տըխոււն ու ժը պօյ խու-
յայի պուռնէ նըմէճէդ տըրէժան տըքըն ուան
հէնի փըռ տէ ազապ պըքընըն :

ՍԼԻՐ 21

- 1 Ու ջահլ ավէթ լը խաղնէյէ հէտիյէ ա-
- 2 վէթող զէնկինան տի: Ու եէք ֆագիր ժը-
- նէպի քի ժէ տի քօ լը ուէ տու փուլ ավէթ:
- 3 Ու կօ. Պըռա տը պէմ ժը ոռա. քօ աւ-
- 4 ֆագիր ժընէպի ժը հէմիան փըռ ավէթ: Չը-
- մա քօ ուան հէմիան ժը ուան զէտէ պունան
- ավէթըն լը հէտիյէ Խօտէ, համա ուիա ժը
- նէչարիթէյէ խօ հէմի ապուրէ խօ ավէթ:
- 5 Ու կավա քօ հընըքան ժը տէր հագէ տա-
- ճարէ տը կօթը պուն, էրքը չավան պը գէվ-
- րէդ գանձ ու պը հէտիյան հաթիյէ խամա-
- 6 լանտըն, աուի կօ: Ըւ հէմիան քօ տը պի-
- նըն ոջան տէ պէն՝ քօ լը ուէ չաղէ գէվը տէ
- լը սէր գէվըր նէ մինը լը ուէ քօ նէյէ հէլօ-
- 7 շանտըն: Եռա ժէ փըռա քըրըն ու կօն.
- Եռ՝ խօճա քինկա տէ պը պը աւ, ու չըյէ
- 8 նշան՝ կավա քօ աուի տէ պը պը: Ուի ժի
- կօ. Սագընըն քօ նէյըն խաբանտըն, չըմա
- քօ փըռան տէ պէն պը նավէ մըն՝ ու պէժըն,
- էրքը էղըմ Սէսիհ, ու վաղթ նէզ պու. լը
- 9 բէյ ուան հուն նէ չըն: Համա կավա քօ
- հուն պը պը հէն ճէնկան ու ֆըթնէթիյան՝
- մէ թըռսըն, չըմա քօ աուանան լաղըմ է քօ
- ափուլ պըպըն, համա աիըր զուվա նա պը:
- 10 Ուէ չաղէ ժը ուանռա կօ. Սիլէթ լը սէր
- միլէթ ու փատիշահիթի լը սէր փատիշահի-

- 11 թի տէ ռապը : Հէմ տէ լը ճի ճիյան մէզըն
զէլզէլէյան ու զալայիյան ու էօլէթան պը-
պըն . Հէմ դըշդէդ պը հիյպէթան ու ժը
- 12 աղիւմանան տէ մէզըն նշանան պըպըն : Հա-
մա ժը աւ հէմի դըշդան բէշ տէսթէ խօ տէ
լը ո՛ պավէթըն ու պը գավարինըն . ժը ճըվա-
թաննա ու հափսաննա տէ ո՛ թէսլիմ պըքըն ,
ու լը պէր վալիյան ու փատիշահան տէ ո՛ պը-
- 13 պըն ժը պոյ նավէ մըն : Ու ուիա ժը ոռա տէ
- 14 պոյ շահատէթիյէ պըպըն : 'Նուա լը տըլէ խօ
տէյնըն քօ՝ ժը ափուլէ ժը պոյ ճէվապ տայընէ
- 15 թալիմ նէ պըն : Չըմա քօ էզ ժը ոռա
տէվ ու իլմ տէ պըտըմ քօ ժէռա գարշը
տէ նըքեարըն եէքընըն , եախօտ ճէվապ քի
- 16 պըտըն հէմի խըամէ ո՛ : Տէ թէսլիմ պըպըն
ժը պավ ու տիյէ ու ժը պրէյան , ու ժը խը-
սըման ու ժը տօսթան , ու ժը ո տէ պը
- 17 գուլթըն : Ու ժը հէմիան տէ իքրահ պըպըն
- 18 ժը սէմէտէ նավէ մըն : Համա մու քի ժը
- 19 սէրէ ո տէ վունտա նէ պը : Ու ճանէ խօ ո
տէ պը սապրէ խօ գազանճ պըքըն :
- 20 Ու քինկա քօ տը պինըն 'Վուտսուշէրիֆէ
ժը չար ալիյէ պը աքէրան հաթը լէֆանտըն
ուէ չաղէ պը վանըն քօ խարապէթէ ուի նէզ
- 21 պույէ : Ուէ չաղէ ուան քօ լը 'Նէհուտիս-
թանըն՝ պրա լը ջիյան պը ուէվըն , ու ուան
քօ լը նավ ուիտանը պըրա լը տէրվէ պըգէ-
վըն , ու ուան քօ լը տօռա ուի տանը՝ պըրա

- 22 նէ գէվըն լը հընոռուա ուի: Չըմա քօ ուէ
 ոջան ոջա ինթիգամէ նըն, քօ հէմի հաթըր
- 23 նըվիսանտընան թէքմիլ պըպըն: Ու վայ լը
 ուէ ոջանտա ժը ավըսանուա ու ժը ջըջըք
 տայօղանուա, չըմա քօ մէզըն սըխլէթ տէ պէ
 սէր արտէ ու զազապ տէ պէ լը սէր աւ գավ-
- 24 մէ: Ու պը տէվէ շուրէ տէ պը գէվըն, ու
 ժը հէմի դայիֆանուա տէ եէսիր պըպըն, ու
 Գուտսուշէրիֆ ժը դայֆան բէլ քըրըն տէ
 պըպը, հաթա քօ վազթա դայֆան թէքմիլ
- 25 պըպը: Ու լը սէր ու ու հիվ ու ըսթէբան
 նշանան տէ պը պըն, ու լը սէր արտէ պը
 շաշ պուռնէ դայֆան տէ սըխլէթ պըպըն, ու
- 26 պահըր ու տալըայան տէ տէնկ պըտըն: Ժը
 թըռսէ աւ պէլայան քօ լը սէր տընէ տէ պէն
 ու ժը բէ քըրընէ աւ դըշդան տըրէ մէռուվան
 տէ պը պըհուրըն, չըմա քօ գուվվէթէ ազիւ-
- 27 մանան տէ պը լէրզըն: Ուէ չաղէ տէ պը
 պինըն Գուռէ մէռուվ լը սէր ավըան, պը
- 28 գուվվէթ ու պը մէզըն իզզէթ հաթըր: Ու
 կավա քօ աւ դըշդան պաշլէմիշ տըպըն պուռնէ,
 լը ժօր մէզէքըն ու սէրէ խօ պըլըն քըն. չը-
 մա քօ խալասէ ո' նէզ է:
- 29 Ու ժը ուանուա թէմնիլ քի կօ, Լը տարէ
- 30 հէթիլէ ու լը հէմի տարան մէզէքըն. կավա
 քօ մէյվէյէ խօ նշան տըտըն, տը պինըն՝ ու
 ժը ուան նաս տըքըն էրքը հավին նէզ է:
- 31 Վէզալէք հուռ ժի կավա քօ տը պինըն աւ

- հէմի գրչդան պուն՝ պը զաննն քօ փատիշա-
- 32 հիթիյէ Խօտէ նէզ է: Պըռա տը պէմ՝ ժը
ռռա՝ էրբը աւ սիլիլէյէ հան տէ նէ պըհուրը
- 33 հաթա քօ աւ հէմիան թէմամ պըպըն: Լ՛ղիւ-
ման ու արտ տէ պը պըհուրը, համա քէլամէ
- 34 մը գաթ տէ նէ պըհուրը: Ու հուն ժը խօռա
սադըննն քօ նէ պը տըլէ ո՛ պըխուարըն ու վէ
խուարըն ու պը սէրխօշիթի ու պը ղէմէ տը-
նէ կրան պըպըն, ու ղաֆիլ ոջա հան լը
- 35 սէր ո՛ պը կէ: Չըմա քօ աւ լը սէր ոռյա
արտէ լը սէր հէմի ոծնըշտօղան ոգա ֆագ տէ
- 36 պէ: Կուա հուն հէնի հէշար պը սէքընն,
հէր վագթ տուվա պըքըն, քօ հուն լայըգ պը-
պըն խալաս պունէ ժը աւ հէմի գրչդան քօ
տէ պըպըն. ու լը պէր գուռէ մէռուվէ սէքը-
նանտընէ:
- 37 Ու աուի լը ոօ լը տաճարտա թալիմ տը
քըրը պաւ, ու լը շէվան ոա տը պօ պու լը
ջիյէ զէյթուն հաթը կօթան տը սէքընի պու:
- 38 Ու գալմ կըժք լը սըպէ զուվա ժէռա տը չօ
պուն լը տաճարէ ժը պօյ խապէրէ ուի կօ-
տարի քըրընէ:

- 1 Ու ֆէթիր պայրամէ նէզ պու՝ քօ փասէհ
- 2 տը հաթը կօթան: Ու պաշ իմաման ու քեա-
թիպան՝ աուի չավան պը գուժըն աէ քի ա-

- րամիշ տըքըրը պուն, չըմա քօ ժը գալմէ տը
 3 Թըռսը պուն: Ու բաշէ Շէյթան լը նալ
 Իսխարի հաթը կօթան ճ'ուտայէ քէթ' քը
 4 աւ ժը հասապէ տուանդտան պու: Չու ժը
 պաշ իմամանոա ու սերտարանոա խապէր քըր'
 քօ աուի լը տէսթէ ուան թէսլիմ' պըքը:
 5 Ուան ժի շալ պուն, ու ժէոա աղէ տայընոա
 6 սէօզ տան: Ու աուի լը սէր խօ սանտ, ու
 Ֆուրսէնթ քի արամիշ տըքըր քը աուի ժը
 գալմէ ճի քի խալի լը տէսթէ ուան թէսլիմ'
 պըքը:
 7 Ու ոջա ֆէթիրան հաթ, քօ լը ուէ ոջէ
 8 ատէթ հէպու փասէհէ սէրժէ քըրընէ: Ու
 չիանտ ֆէթրոսէ ու շաննայէ' ու կօ. շա-
 ոըն ժը մէոա փասէհէ հազըր պըքըն' քօ էմ'
 9 պը խուն: Ուան ժի կօն. Լը քօ տը խու-
 10 ազի քօ էմ' հազըր պըքըն: Ու կօ ժը ուան-
 ոա. Ս'ահա կալա քօ հուն լը պաժէր տը
 գէվըն' ժը ոոա ճէոէ ավէ հէլանտօղ մէոուվ
 քի տէ ոաստ պէ, լը բէյ ուի հաոըն լը աւ
 11 մալ լը քօ քի աուէ տէ պը գէվը: Ու ժը
 խօտիյէ աւ մալեոա պէժըն, խօճա տէժը, օ-
 թազա մը լը քօյէ, քօ լը ուէ պը թէվլի
 12 շակըրտէդ խօ փասէհէ պը խուլմ': Ու ժի
 ժը ոոա հաթը խամալանտըն թազ քի ժօրին
 տէ նշան պըտը, ու լը ուէ հազըր պըքըն:
 13 Ու ուան չուն չալան քօ ժը ուանոա կօ տին
 աւ փասէհէ հազըր քըրըն:

- 14 Ու կալա քօ ռխթ հաթ, լը սուֆրէտա ու-
- 15 նըշտ, ու տուանգտահ ըէսուլան բէռա: Ու
կօ ժը ուանոա. Սը փըռ հասրէթ քշանտ
քօ փասիհէ հան պը ոռա պը խոււմ ժը էզի-
- 16 յէթ քշանտընէ մըն ալուլ: Չըմա քօ ժը
ոռա տը պէմ՝ քօ հէնի ժը ուի տէ նախոււմ
հաթա քօ լը նալա փատիշահիթիյէ խօտէ
- 17 թէքմիլ պըպը: Ու քեասըքէ սանտ, շըքըր
քըր ու կօ. Ուիա պըսթինըն, ու լը նալ խօ
- 18 փայ պըքըն: Չըմա քօ ժը ոռա տը պէմ,
քօ ժը ուէ բէվա ժը մահսուլէ մէվէ տէ նէ
վէխոււմ՝ հաթա քօ փատիշահիթիյէ խօտէ պէ:
- 19 Ու նան սանտ շըքըր քըր, շըքէնանտ ու տա
ժը ուանոա՝ ու կօ. Ուիա է թէնէ մըն քօ ժը
պոյ ո՛ հաթիյէ տայըն. ուիա պըքըն ժը պոյ
- 20 մը վըքըր քըրընէ: Վէզալէք բաշէ շիվէ քեա-
սըք ժի սանտ՝ ու կօ. Մէ քեասըքէ հան
պը խուլնա մըն ահտա նոյէ, քը ժը պոյ ո՛ դէ
որժանտըն:
- 21 Լաքին վահա տէսթէ մը թէսլիւմ քըրօղ
- 22 պը մըռա լը սէր սուֆրէյ հանոայէ: Պըռա
Վուռէ մէռուլ տըլօ՝ չալան քօ միւգատէր
պոյէ. համա վայ ժը աւ մէռուլուա՝ քօ պը
- 23 տէսթէ ուի տէ պէ թէսլիւմ պոլն: Ու ուան
աճապա ժը ուան դըշդէ հան քըրօղ տէ քի՞
պըպը լը նալ խօռա փըռս քըրընէ տէսթ
քըրըն:
- 24 Հէմ տօղ քի ժի լը նալ ուան ոապու՝ էր-

- քը ժը ուան քի տէ մէզըն Տիսայ պը պը :
- 25 Ու ուի ժի կօ ժը ուանուա . փատիշահէդ դա-
յիֆայան ուան զապդ տը քըն , ու ժը ուանուա
հէօքմաթ աթօդօղան՝ քանճիթի քըրօղ գէնը
- 26 կօթան : Համա հուն տէ վուսան նէ պըն ,
լէ աւ քօ լը նալ ոտա մէզէնը՝ պըրա՝ ոգա
բընուկ պըպը , ու աւ ալուլին պուն պրա՝ ոգա
- 27 խըզմէթ քըրօղ պըպը : Չըմա քօ մէզըն քի-
յէ , լը սուֆրէտա ոօնըշտօղ , եախօտ խըզ-
մէթ քըրօղ . լը սուֆրէտա ոօնըշտօղ նը՝նը ,
համա էդ լը նալ ոտա ոգա խըզմէթ քըրօղ
- 28 քի լմ : Ու հուն ուանըն քօ տայիմ պը
մրուա լը թէրճուպէյէ մըն տը սէ քընի պուն :
- 29 Իժի ժը ոգա փատիշահիթի քի վատ տը քըմ
չալան քօ պամէ մը ժի ժը մրուա փատիշա-
- 30 հիթի քի վատ քըր : Հաթա քօ լը նալ
փատիշահիթիյէ մըն՝ ժը սուֆրէյէդ մըն
պըխուն ու վէխուն , ու լը սէր թախթան
ոօնըն ու շէրաթէ տուանդտահ սիլսիյէյէ Իս-
- 31 րայիլէ պը պինըն : Ու Բապպ կօ . Եւ
Ը մհուն Ը մհուն՝ վահա շէյթան խօստ քօ
- 32 ո՝ ոգա կէնըմ պէթընկ պը քը : Համա մը ժը-
պօյ դա տովա քըր՝ քօ իմանէ դա գէմ նէպը :
ու դոդ վաղթա քօ վէկէոի պրէյէդ խօ գա-
- 33 յիմ պը քը : Ուի ժի կօ ժէուա . Եւ՝ Բապպ
էդ պը դաուա՝ հէմ լը հափսէ ու հէմ ժը մը-
- 34 լընդա չունտընէ հաղըրըմ : Ուի ժի կօ ժէ-
ուա . Եւ՝ Փէթրոս ժը դադա տը պէմ քօ խօ

ժը բէշ տիք պանտանէ, սէ ճարան դույէ տէ
մը ինքիար պը քի՝ էրբը մը նաս նա քի
պը կօթընէ :

35 Ու կօ ժը ուանոա . կապա քօ մը ո՛ շիանա
պէ քիս ու պէ դուր ու պէ սօլ գաթ ո դէ-
մանիյէ դըշդ քի քշա՞նտ . ու ուան կօն, գաթ

36 ժը դըշդ քիռա ժի : Կուա ժը ուանոա
կօ . Կաթին նուա ժը քէռա քօ քիս հէյէ
պրա՞ պը խօռա պըսթինը, վուսան ժի դուր .
ու ժը քէռա քօ շուր թուենա պրա ճըլէ խօ
պը ֆոօշը, ու ժը խօռա շուր քի պը քըռը :

37 Համա ժը ոռա տը պէմ, քօ աւ դըշդէ հան
քօ հաթը նըվիսանտըն կէրէք լը սէր մըն թէք-
փլ պըպը . էրբը պը պէնամուսան հիսապ պու .

38 քըմա քօ սօնէ աւ դըշդան քօ ժը տէր հապ-
դէ մըն պոռն հաթ : Ուան ժի կօն . Կա
Բապա վահա լը վըր տու շուր հէնը, աւ ժի
կօ ժը ուանոա, Պոս ըն :

39 Ու ոապու լը սէր ատէթէ խօ լը ջիյէ դէյ-
թուենան չու, ու շախրթտան ժի լը տու չուն :

40 Ու կապա քօ լը ուէ կըհիշա՞ կօ ժը ուանոա .
տուվա պըքըն քօ լը թէրծուպէյէ նէ գէվլն :

41 Ու աւ դասա դէվըր ամէթըն քի ժը ուան
գաթիա, ու լը սէր չէօքան հաթ ու նըմէճ տը-

42 քըր, ու տը կօթ : Կա՞ Պապա էրբը տըխու-
ապի քիտարքէ հան ժը մըն պը պըհուր, լա-
քին իրատէթէ մըն նա՞ իլա իրատէթէ գա

43 պրա պըպը : Ու ժը աղիւմանան ժէռա մէ-

- էք քի հաժը շիանտըն ու բէթ տըբըր աուի-
 ու լը նաւլ փըռ սըլսէթէ քէթընէ՝ հէնի փըռ
 44 պը տըլ նըմէճ տըբըր: Ու խօյտանէ ուի լը
 սէր արտէ հաժը խուարի ոգա մէղըն տըլօփէ
 45 խոյնէ պու: Ու ժը նըմէճէ ռապու լը պա
 շակըրտան հաժ, Ու ուան ժը գասառթէ խաւ-
 46 տա չաւն տի: Ու ժը ուանոա կօ. Չըմա
 խափտա տըլուն՝ ռապըն նըմէճ պըբըն քօ
 լը թէրճուպէյէ նէ գէվըն:
 47 Ու կաւա հէժա քօ աւ խապէր տըտա,
 վահա գալապա քի ու աւ ճ'ուտա հաժը կօ-
 թան ժը պը ուանոա տը հաժը պուն, ու
 48 նէզա Խսա պու քօ աուի ռամիսը: Ու Խսա
 կօ ժէռա. Եւ ճ'ուտա Գուռէ մէռուլ պը
 49 ռամիսայէ տէսթ տըտի: Ու ուան քօ լը տօռա
 ուիտա պուն կաւա քօ աւ գըշդէ պուն տին՝ կօն
 ժէռա. Եւ Բապպ պը շուր էմ լէխըն ուան:
 50 Ու ժը ուան եէքէ լը խըղմէթքեարէ պաշի-
 մամէ խըստ, ու ավէթը խուարիյէ կօյա ուի
 51 ռաստէ: Ու Խսա ճէվապ տա ու կօ. Հաթ
 լըվըր պէրտըն, ու քէթ լը կօյա ուի ու սաղ
 52 քըր աուի: Ու Խսա կօ ժը ուանոա քօ լը
 սէր ուի հաժը պուն ժը պաշ իմամանոա ու
 սէրտարանոա ու ժը իխթիարանոա. հասաքի
 լը սէր տըղ ու ռապուն պը ջովան ու պըբէ-
 53 րան: Հէր ոօ պը ոռա լը նաւլ տաճարտա
 պում, ու լը սէր մըն տէսթ նէ ավէթըն, հա-
 մա սասթէ ու հէօքմաթէ դարիյէ ուիա է:

- 54 Ու առւի կըրթըն պըրըն՝ ու առւի անին լը
նալ մալա պաշ իմամէ, ու փէթրոս ժի ժը
- 55 տուրվա լը բէյ ուի տը չօ պու: Ու կա-
վա քօ ահըր ղէխըստըն լը հալէտա ու լը
սօռա ուի ոօնըշտըն, փէթրոս ժի լը նալ
- 56 ուանտա ոօնըշտ: Գարվաշ քի տի առւի լը
պա ահըրէ ոօնըշտի. լէ մէղէքըր ու կօ.
- 57 Ուիա ժի ժը ուան է՝ քօ բէռա պուռն: Հա-
մա փէթրոս ինքեար քըր ու կօ. Եւ ժըն
- 58 էզ ուի նաս նաքըմ: Ու բաշ է կալ քի
ժի պաշգա քի ժի առւի տի՝ ու կօ. Գու ժի
ժը ուան ի, համա փէթրոս կօ. Եւ մէռուլ
- 59 էզ ժը ուան նընըմ: Ու գասա սաաթ քի
պըհուրի պաշխա քի լընկ տը խըսթ ու տը
կօթ, ասահ ուիա ժի բեռա պու, չըմա քօ
- 60 ուի ժի ճ'էլիլէ: Կօ փէթրոս. Եւ մէռուլ
էզ նը զանըմ՝ գու չը տէժի, ու լը ուէ սա-
աթէ, հէժա քօ աւ խապէր լը տէվտա պու՝
- 61 տիք պանտա: Ու Բապպ վէկէռիս ու լը
փէթրոսէ նը հէռթ, ու փէթրոս խապէրէ
Բապպէ լը պիրա խօ անի, քօ ժէռա կօթը
պու. Եւքըր լը պէր պանտանէ տիքան, սէ
- 62 ճարան գույէ մը ինքեար պըքի: Ու փէթ-
րոս քէթ լը տէրվա ու փըռ պը դահլ կրիա:
- 63 Ու աւ մէռուվան քօ Խաա կըրթը պուռն ա-
ռւի պը մասգարա քըրընէ տը քութա պուռն:
- 64 Ու տընըխաթթըն ոույէ ուի ու լը ոույա ուի
տը խըստը պուռն, ու ժէ փըռս տըքըր պուռն

- ու. ար կօթը պուն. փեղեմպերիմի պըբը և
 65 դա խրատող քի է: Ու հենի փըռ շըշդան
 ար կօթը պուն ժեռա պը արժմինան:
- 66 Ու կամա քօ սըպե պու, իմթիարե գամբ
 մէ՝ հէմ պաշ իմանան ու քեւթիպան հա-
 թըն ճըվանարն, ու առի լը ճէմասթե խօ
 պըրըն՝ ու կօնը, էրբը Սէսիհ գույի՝ ժը
 67 մէռա պեժը: Կօ ժը ուանոա՝ էրբը ժը ո-
 68 ա պեժըմ ժի տէ պամուր նէբըն: Ու էր-
 քը ժը ո դըշդ քի փըռս քըմ՝ հոն տէ ժը
 69 մըռա ճէվապ նէ արն: Ե՛ ժը ուէ բէվա
 Գուռե մէռուվ ժը ախյէ ուստե գուվվե-
 70 թէ Խօտե տէ ոսնի: Ու հէմիան կօն. Կուա
 գու գուռե Խօտէյի, ու աւ ժը ուանոա կօ.
 71 Երբը հոն տէժըն էղ ըմ: Ու ուան կօն,
 Էէնի չը՝ լազըմ է ժը մէռա շահատէթի,
 էմ պը խօ ժը տէվ է ուի պըհիսարն:

ՍԻՐ 23

- 1 Ու հէմի ճէմասթե ուան ուսպուն, առի
 2 ժը փիլատոսա պըրըն: Ու ժէ կըւի բըրընէ
 պաշլամիշ պուն ու կօն. Ուիա մէտի քօ
 միլէթե ազարմիշ ար բըռ, ու ժը գայսէր-
 ոա խարաճ ապըն նատը հըշթ, ու ժը պօ
 խօ տըկօթ՝ էղ Սէսիհ ու փատիշահըմ:
 3 Կուա փիլատոս փըռս քըռ տէ՝ ու կօ. փա-
 տիշահէ Եէհուտիան գույի, ուի ժի ճէվապ

- 4 Երա ժէճա՝ ու կօ . Դա կօ : Ու փիլատոս
 Ժը պաշ իմամանա ու խաղէնա կօ . Լը լը
 սէր մէռուվէ հան գապահաթ քի նա պինըմ :
- 5 Համա ուան զօռ տըքըռ ու տը կօթ , էրքը
 Ժը ճ'էլիլէ տէսթ քըրի հաթա լը վըր ու լը
 նավա հէսի Լէհոտիսթանէ հին տըքըռ ու
- 6 խաղէ լը վէլվէլէյէ տըխը : Ու փիլատոս
 կավա քօ ճ'էլիլէ պըհիստ փըռս քըռ էրքը
- 7 աւ մէռուվ Ժը ճ'էլիլէ է : Ու կավա քօ
 վանի՝ էրքը Ժը հէօքմաթէ Հիրօտիսէ , աուի
 Ժը Հիրօտիսա շիանտ , չըմա քօ աւ Ժի լը
 ուէ ոջանաա լը Գուաաէ պու :
- 8 Ու Հիրօտիս կավա քօ Խսա տի փըռ շաղ
 պու . չըմա քօ աուի Ժը զուվա հասրէթ տըք-
 շանտը պու քօ աուի պը պինը , չըմա քօ փըռ
 ճարան Ժը տէրհագէ ուի փըռ զըշղան տը
 պըհիստը պու , ու ումիշ տըքըռ Ժէ նշան քի
- 9 պը պինը : Ու պը փըռ խապէրան Ժէ փըռս
 տըքըռ : համա աուի գաթ ճէվապ քի Ժէճա
- 10 նէ տա : Ու պաշ իմաման ու քեաթիպան
 Ժի սէքընի պուն՝ ու գալի կըլի տըքըռը պուն
- 11 լը սէր ուի : Ու Հիրօտիս պը ապէրէլէ խօ
 աուի պը խարապ մէղէքըրընէ ու պը մաս .
 գարա քըրընէ ճըլէ պարըգի Ժէճա տա ու-
- 12 կըթթըն ու տիսա Ժը փիլատոսա շիանտ : Ու
 Ժը աւ ոջէ փիլատոս ու Հիրօտիս տօսթէ հէ-
 վու տու պուն . չըմա քօ ալուլ տըթմընէ հէ-
 վու տու պուն :

- 13 'Նուա փիլատոս պաշ խմաման ու սէրվէրան ու
 14 գալմէ կալի քրո ու կօ ժը ուանաւ: Սէ-
 ոուվէ հան եանի գալմէ արարմիշ տըքը ու
 ժը մըռա անի. ու մը լը պէր ու թէֆթիշ քըք,
 ու ժը պոյ աուի ժը կըլի քըք դըշդէդ ու մը
 15 գապահաթ քի նէտի լը սէր ուի: Ու նա ժի
 Հիրօտիս. չըմա քօ աուի մը ժէռա շիանա,
 նուա աուի ժը մըրընոա լըյըգ դըշդ քի նէ
 16 քըրիյէ: 'Նուա թէտիպ պըքըմ աուի ու
 17 պէրտըմ: Չըմա քօ աւ լը հէր պայրամա
 18 տը ու պու ժը ուանոա կրէտան պէրտը: Ու
 գալապա կըշք գիրան ու կօն. Ուիա հէլինը
 19 ու ժը մէռա Պարապպէ պէրտը: Վի աւ լը
 պաժէրտա պուն ժը պոյ ֆիթնէթիյէ ու գաթ-
 20 լէ լը հափսէ տանի պուն: 'Նուա փիլատոս
 տիսա տէսթ քըք կօթընէ, չըմա քօ աուի տը-
 21 խօստ քօ խալէ պէրտը: Համա ուան պը
 գիրանէ տը կօթը պուն. լը խաչէ պը տէրինը
 22 աուի: Ու աուի իւչիւնճի ճարան կօ ժը ուան-
 ոա. լէ ուիա չը քէօթի շըզուլ քի քըք,
 ժը մըրընէ միւսթահադ մը գաթ սուճ քի նէտի
 լը սէր ուի. նուա աուի թէտիպ պըքըմ ու
 23 պէրտըմ: Համա ուան պը պըլընտ ալալ
 քի զօռ տըքըքը պուն ու տը խօստը պուն աուի
 լը խաչէ տէրանընէ. ու ուան ու տէնկէ պաշ
 24 խմաման փըռ զօռ պուն: Ու փիլատոս րաղի
 25 պու քօ տիլէկէ ուան պըքը: 'Նուա Պա-
 րապպէ պէրտա ժը ուանոա, աւ քի ժը պոյ

Ֆիլմնէթիյէ ու գաթլէ լը հափսէ հաթը պու տանին . քը աուի տը խօստը պուն . Ու Իստը ժը խօստընէ ուանուա թէսլիմ քըր :

26 Ու կավա քօ ուան տը չօ պուն , ժը դէ-վիյէ հաթօղ պը նաւ Ը ըմհուն եէքէ Գու-րէնի կըրթըն՝ ու խաչէ լը սէր ուի տանին ,

27 քօ լը բէյ Իսա պինը : Ու լը բէյ ուի տը-չօ պուն փրո խալգ՝ ու ժընան ժի , ուան քօ շին

28 տըքըր ու տը կրիա պուն լը սէր ուի : Իսա վէկէռիա ու կօ ժը ուանուա . Եւ գիգէգ Գուտսուէրիֆէ լը սէր մը մէ կըրըն , լէ հուն լը սէր խօ ու լը սէր գուռէգ խօ պը կըրըն :

29 Վահա ոջան դէն քը լը վա ոջանտա տէ պէժըն . Խօզի ժը ըսթօվուանուա ու ժը նա-ղա րահմանուա ու ժը աւ ջըջըքանուա քօ շիր

30 նա տան : Լը ուէ չադէ տէ պաշլամիշ պը-պըն ժը ջիյանուա կօթընէ , էրքը լը սէր մէ պը գէվըն , ու ժը կազանուա էրքը մէ պը նը-

31 խէֆըն : Արմա քօ էրքը ժը էզընկէ դառըն-ուա ահվա տըքըն լէ ժը հըշքուա տէ չը պըպը :

32 Պաշգա տու խարապքեար ժի բէուա անին

33 ժը գուժթընուա : Կավա քօ հաթըն լը աւ ճիյէ քօ Գաֆ տը հաթը կօթըն՝ լը ուէ ա-ուի լը խաչէ տէր անին ու աւ խարապքեա-րան ժի եէքէ լը ալիյէ ռասթէ ուիտա ու եէ-

34 քէ ժը չէփի ուիտա խաչ քըրըն : Ու Իսա կօ . Եւ Պապա , ալֆ պըքը ժը ուիանուա . չըմա քօ չը քըրընէ խօ նը դանըն : Ու ոխթա-

- 35 Ճըլէ ուի փայ քըրընէ գուրա ավէթըն : Ու խալլէ սէքընի լժամաշա տըքըր, ու պը ուանւա պոշ իմաման ժի՛ մասգարա տըքըրը պուն աուի ու տը կօթըն : Պաշտասիա խալաս քը պըրա աւ խօ ժի խալաս քը, էրքը պըթար :
- 36 Թիյէ Խօտէ Սէսի՛Տ աւ է : Ու ապէլան ժի աուի մասգարա տըքըրը պուն լը պէր տը հաթը պուն ու սիրքէ ժէռա տը տա պուն :
- 37 Ու տը կօթը պուն, էրքը փատիշահէ Եէհու :
- 38 տիան դույի՛ խօ խալաս պըքը : Ու լը սէր ուխտա՝ ՓԵՏԻՇԵԼԷԼԷ ԵԼԷՆՈՒՏԻԵՆ ՈՒԻԵՅ Է՛ պը Եունանի ու պը Բօմանի ու պը Իպրանի հաթը նըվիսանտըն եաֆթա քի հէպու :
- 39 Համա ժը աւ հաթը ալագանտըն խալապ քեարան եէքէ ժէռա տըթմինան տըքըր ու տը կօթ : Էրքը Սէսի՛Տ դույի հէմ խօ ու հէմ :
- 40 ժի մէ խալաս պըքը : Համա ճէվադ տա հէվալէ ուի, ու կօ : Դու ժը Խօտէ նա լթըռսի, չըմա քօ դու հէման լը նավա աւ ալապ տայի :
- 41 Ու էմ լը սէր հագիյէ տըքընըն. չըմա քօ էմ մուսթահագ պէտէլէ քըրընէ խօ տըսթի նըն. համա ուիա քեօթի դըշդ քի նէ քըր :
- 42 Ու ժը Խառա կօ. Եա՛ Բապպ կավա քօ լը փատիշահիթիյէ խօ պէյ մը պիրա խօ պինը :
- 43 Խա ժի կօ ժէռա. Պրոա տը պէմ ժը դառա խօ պը մըռա լը ճէնէթտա տէ պըպի :
- 44 Ու ռիթա ստաթ լը շէշանտա պու, ու լը

- սէր հէմի արտէ դարի պու համա լը տօգու-
- 45 զինձի սաամէ : Ու ու գարի պու, ու փեր-
- 46 տէյէ տաճարէ ժը օրթայէ գամիա : Ու խ-
- բա պը պըլնա սաունա քի կապի քըր ու կօ,
- Կա՛ Պապա էղ ըուհէ խօ լը տէսթէ գա թէս-
- լիմ տըքըմ, ու կալա քօ ուանան կօ ըուհէ
- թէսլիմ քըր :
- 47 Ու եիւզ պաշի աւ դըշդան պըտիթընէ ժը
- խօտէոա շըքըր տա ու կօ, Պըոա մէոուլէ
- 48 հան սաաըք պու : Ու խալգ կըժք քօ համը
- պուն աւ դամաշայէ տիթընէ ու աւ դըշդան
- քօ պօ պուն լը սընկէ խօ տը խըստը պուն ու
- 49 վէ տըկէոիա պուն : Ու հէմի նասէղ ուի ժը
- տուրվա սէքընի պուն, ու աւ ժընան քօ լը
- բէյ ուի համը պուն ժը ճէլիլէ, տը տի պուն
- աւ դըշդէ հանան :
- 50 Ու վահա հէքէ քօ նալէ ուի Խուսիֆ պու,
- աուի միւշիր պու՝ գանձ ու սաաըգ մէոուվ
- 51 քի : Վի ուի ժը միշէվըր ու ամէլէ ուանուա
- բաղա նէտա պու, ժը Լըրիմէթա ժը պաժէրէ
- Խէհուտիան պու, քը աւ ժէ ժը փատիշա-
- 52 հիթիյէ խօտէ տը բէպու : Ուիա լը պա փի-
- 53 լատոսէ համ ու կէօվտէյէ խաա խօստ : Ու
- աուի ժը խաչէ անի խուարի ու չարշէֆ քի
- բէչա ու աուի ժը զընպու քի համը քօլա՛
- թըրպ քի տանի, քօ լը ուէ դամթ լմուճարան
- 54 հէքէ նէ համը պու տանին : Ուօ ժի ինէ
- պու, ու շէմուէ նէղ տը պօ պու :

- 55 Ու լը բէյ ուի տը չօ պուն աւ ժընան
քօ ժը ճ'էլիէ բէռա հաթը պուն , թըրպէ
ու կէօվտէյէ ուի տին էրբը չափան լը ուէ
56 հաթը տանին : Ու վէկէոհան ու հազըր
քըրըն . պը խուրան ու պը պինա խօշ ոու-
նան . ու լը ոջա շէմուէ կէօրա թէնպիհէ
րահաթ պուն :

ՍԷՐ 24

- 1 Համա լը ոջա եէք շէմու լը պրպէտա
զուվա հաթըն լը թըրպէ , անին աւ պըխու-
րան քօ հազըր քըրըն , ու պաշգա ժընան ժի
2 պը ուանա : Ու գէվըր ժը թըրպէ լը ա-
3 լիքի կէռ պուն տին : Ու լը հընտուռ քէ-
թըն՝ համա մէյիթէ Խաա լը ուէ նէ տին :
4 Ու պու քի կավա քօ ուան ժը պօյ աուի
թաճիւպ տըքըրը պուն՝ վահա տու մէռուվան
պը ծըլէ պարըգի լը պա ուան սէքինին :
5 Ու աւ ժընան պը թըրոս դըժա պունէ՝ կա-
վա քօ ոույա խօ լը արտէ նըզմ քըրըն . ուան
ժը ուանա կօն . Չըմա՞ սաղէ լը նավ մը-
6 բիան ի արամիշ տըքըն : Լը վըր նընը աւ ,
լէ գըյամ սանտ , լը պիրա խօ պինըն չա-
վան քօ ժը ոուա խապէր տա , կավա քօ լը
7 ճ'էլիէ տա պու : Կը տը կօթ էրբը Գու-
ոէ մէռուվոա լազըմէ քօ լը տէսթէ մէռուվէ
կիւնէքէարան պէ թէսլիմ պուն , ու լը խա-

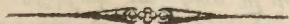
- չէ ռապը. ու լը ռոյա սըսէյանտա գըյամ
 8 պըսթինը: Ու լը պիրա խօ անին խապէր է
 9 ուի: Ու վէկէռիան աւ հէմի գըշդան թա-
 րիֆ քըրըն ժը աւ եանզտահանուա ու ժը պաշ-
 10 դա հէմիանուա ժի: Ու ուանան պուն քօ աւ
 գըշդան ժը րէսուլանուա թարիֆ քըրըն.
 Սէյրէմէ Սագթալինի, Լունանէ ու Սէյ-
 11 րէմ տիյէ Լագուպէ: Ու խապէրէ ուան լը
 պէր ուան ոգա պօշ սէօզ խոյպի գու, ու
 12 ժը ուանուա պափուր նէ տըքըրը պուն: Հա-
 մա փէթրոս ռապու լը թըրպէ պազիա, ու պը
 նըզմ պունէ տի քօ ճալան թէնէ տը սէքը-
 նի պուն, ու աւ լը տըրէ խօտա պը թաճիւպ
 քըրընէ լը սէր աւ պունէ չու:
 13 Ու վահա ժը ուան տըտոյան լը ուէ ռոյէ
 լը կիւնտ քի տըչօ պուն, քօ ժը Դուտսէ սա-
 տու շէսթ ասպարէզ տուր պու. ու նափէ ուի
 14 Լմափուս պու: Ու ուան լը նափ խօտա լը
 սէր աւ հէմի հաթը գափմի գըշդան խապէր տը
 15 տա պուն: Ու պու քի կափա քօ ուան խա-
 պէր տըտա ու տօզ տըքըրը պուն. Իսա պը
 խօ ժի նէզ պու ու պը ուանուա տըչու պու:
 16 Ու աուի ժը նազ քըրընէ ջահվէդ ուան հա-
 17 թը պու կըրթըն: Ու կօ ժը ուանուա. չըյէ
 աւ խապէրէդ ո՞ ժը պօյ աուի քի հուն պը հէ-
 վու տու տօզ տըքըն կափա քօ տը չուն, ու
 18 հուն մէյուլըն ժի: Ղէփապ տա ժը ուան եէ-
 քէ՝ քօ նափա էքէ Բլաօպաս պու, ու կօ ժէ-

- առաջին թիվն է լը Գլուտտէ միսաֆիրի՝ քօ նը
 49 զանը չը պու լը ուէ լը ուի ույանտա : Ու
 աուի կօ ժը ուանուա, 20. ուան ժի կօն .
 ժը տէր հագէ Խայէ Կարանի աւ գըշգան
 քօ պուն , քը աւ մեռուվ քի փէյղէմպէր
 պու՝ պը ամէլ ու պը խապէր պը գուվլէթ լը
 20) պէր Խօտէ ու գավմէ : Ու չափան պաշ իմա-
 մէ մէ ու սէրվէրէդ մէ ժը մըրըն հէօքմապ
 21 թէսլիմ քըրըն՝ ու լը խաչէ տէրանին : Սէ
 ումիշ տըքըր քօ աւ է քի Խարայիլէ տէ խա-
 լաս պըքը . լաքին լը սէր աւ հէմիան աւ ու-
 22 յա սըսէյանէ՝ քօ աւ գըշգ պուն : Ու հէմ
 ժը մէ չէնտ ժընան ժի մէ թաճիւպ քըրըն՝
 23 ուան քօ սըպէտա զու լը թըրպէ չուն : Ու
 մէյիթէ ուի նէ տին , հաթըն ու կօն , Լըքը
 շէքլէ մէլէքան ժի տին , ուան քօ կօթը պուն
 24 ժը պօյ ուի՝ էրքը սաղ է : Ու ժը մէ հը-
 նըքան ժի լը թըրպէ չուն՝ ու վուսան տին ,
 չափան քօ աւ ժընան կօն , համա կէօլտէյէ
 25 աուի նէ փին : Ուի ժի կօ ժը ուանուա . Լյ
 ագըսըզան ու պը տըլ կրանան պափուր քը-
 րընէ ժը աւ հէմի գըշգանուա քօ փէյղէմպէ-
 26 րան խապէր պան : Ժը Սէսիհառ ուանան
 քըշանտընէ ու լը սալղանաթէ խօ քէթընէ կէ-
 27 րէք նէ՝ պու : Ու տէսթ քըր ժը Սուսայէ
 ու ժը հէմի փէյղէմպէրան՝ թարիֆ տըքըր ,
 չը քօ ժը տէր հագէ ուի լը քըթէպանտա
 28 հաթը պու նըվիսանտըն : Ու կափա քօ նէ-

- զա աւ գասապայէ պուն՝ լը քօ քի տը չու
 պուն, ուի ժի վուսան տը տա պու խոյայի
 էրբը ուի լը հէնի տուր տէրքի տէ պըչօ :
 29 Համա լէ վոռ քրորն ու կօն . լը պա մէ պը
 սէքրնը , չըմա քօ էվար է , ու ռիւրթ տէրէնկ
 է , ու լը ուէ քէթ լը պա ուան սէքրնանտը-
 30 աա : Ու պու քի կավա քօ աուի պը ուանոա
 լը սուֆրէտա ոօնըչա , նան սանտ միւպարէք
 31 քրօ՝ շըքէնանտ ու տա ժը ուանոա : Ու ջահ-
 վէդ ուան հաթը վէպուն ու աուի նազ քը-
 ղըն . ու աուի ժը ուան նա խոյայի պու :
 32 Ու ժը հէվուտուոա տը կօթը պուն . նա՞ քի
 տըլէ մէ ժի նալ մէ տը շավութի պուն կավա
 քօ լը ուտա պը մէոա խապէր տըտա պու ,
 ու քըթէպան պը թարիֆ քրորնէ ժը մէոա :
 33 Ու ուպուն լը ուէ սաաթէ լը Վուտսէ
 վէկէոիան ու Կանդտահան ու պը ուանոա
 պուն լը եէք ճիտա հաթը ճըվանտըն տին :
 34 Ու կօն . Պըրա Բապպ գըյամ՝ սանտ , ու ժը
 35 Շըմհունոա խոյայի պու : Ու ուան թափ
 րիֆ քրորն չը քօ լը ուտա պու , ու էրբը չա-
 վան աուի իօ տա նազ քրորն , լը ռիւթա նան
 շըքէնանտընէ :
 36 Ու կավա քօ ուան խապէր տը տա պուն
 Խաա աուի պը խօ սէքրնանտ լը նալ ուան ու
 կօ ժը ուանոա . սէլամ՝ ժը ոուա համա ուան
 37 պը պըզտիան թըռսիան ու թախմին տըքրըր
 38 պուն էրբը րուհ քի տը պինըն : Ու կօ ժը

- ուանուա. չըմա՞ հուն լը հէվ քէթըն ու չը-
 39 մա՞ լը տըլէ ոտա ֆիքրան դէն : Մեզէքըն
 տէսթ ու լընկա մըն, էրքը էզ աւ ըմ, պը
 սահինըն մըն ու պը նէոըն. չըմա քօ կէօվտա
 ու ասթիյէ ըուհէ թուննա, չավան քօ տը
 40 պինըն ամըն հէյէ : Ու ահվա պը կօթը նէ
 տէսթ ու լընկէդ խօ նշան տա ժը ուանուա :
 41 Ու ուան ժը շաղիթիյէ պափուր նէ տըքըրը
 պուռն՝ ու լը թաճիւպտա պուռն. կօ ժը ուան-
 42 ուա. խուարըն քէ ո՞ հէյէ լը վըր : Ուան
 ժի ժէուա փարչա քի մահսիյէ գալանտի ու
 43 նանէ հընկըֆ տան ու սանտ ու խուար լը
 44 պէր ուան : Ու կօ ժը ուանուա. ուանանըն
 աւ խապէրան կափա քօ պը ոռա պուռն մը ժը
 ոռա կօ. էրքը լաղըմ է քօ թէքթիլ պըպըն
 աւ հէմիան՝ քօ լը խէվըաթէ Մուսատա ու
 լը նափ փէյղէմպէրան ու նափ Օէպուրան
 45 ժը պոյ մը հաթըն նըվիսանտըն : Ուէ չաղէ
 մէժիյէ ուան վէքըր քօ քըթէպան ֆէհմա քըն :
 46 Ու կօ ժը ուանուա, Նըքը ափհա հաթիյէ նը-
 վիսանտըն ու ահվա լաղըմ է ժը Մէսիհուա
 քըշանտըն, ու լը ուոյա սըսէյանտա գըյամ
 47 քըրըն : Ու պը նափէ ուի թօպան ու ժը
 կիւնէյանուա ավֆիթի պէ վաղ պուռն լընափ
 հէմի դայֆան՝ ժը Վուտսէ պը պաշլամիշ
 48 պուռնէ : Ու հունըն շահիտէ աւ գըշդան :
 49 Ու վահա էզ ժը ոռա վատէ Պափէ խօ տը
 շէյինըմ, համա հուն լը պաթէրէ Վուտսէ

- ոտնըն հաթա քօ ժը ժօր գուվվէթ պըսթի-
 50 նըն լը սէր խօ: Ու ուան հաթա լը Պէյ-
 թանիայէ տէր անի, ու տէսթէ խօ լը ժօր
 հէլանի ու ուան միւպարէք քըր:
 51 Ու պու քի կաւա քօ ուան միւպարէք աը-
 քըր ժը ուան վէ գաթիա, ու ժօր լը ազիւմա-
 52 նան ու տը պօ պու: Ու ուան ժէռա պը
 սէճտէ քըրնէ՝ պը մէզըն շազիթիյէ վէկէոի-
 53 ան լը Վուսուլէրիֆէ: Ու հէր կաւ լը
 տաճարտա պուն, ժը խօտէռա շըքըր տը տա
 պուն ու միւպարէք տըքըր պուն:

ԻՆՃԻԼ ԳԸ ԳԵՎԱԼԸ

ՀԱՆՆԵ

ՍԽԻ 4

- 1 ԺԵ իսկ իտայէ Վէլամ հէպու, ու Վէլամ լը պա Լաւհ պու, ու աւ Վէլամ Լաւհ
- 2 լահ պու: Լա ժը իսկ իտայէ լը պա Լաւհ
- 3 պու: Հէր գըլլէ պը աուի պու, ու պէ ուի
- 4 գըլլէ քի նէ պու՝ հէր չը քօ պու: Լօմր պը ուի պու, ու էօմր ոօհնիյէ մէռուվան պու:
- 5 Ու ոօհնի լը նաւ աւ գարիյէ ոօհնի տըտա
- 6 պու, ու գարի աուի ֆէհմ նէ քըր: Ժը Խագտէ մէռուվ քի հաթը շիանտըն, քօ նա-
- 7 վէ էքէ Հաննա պու: Ուիա հաթ շահա-տէթ քըրընէ՝ քօ ժը պը աւ ոօհնիյէ շահա-տէթ պըքը, քօ պը ուի հէմիան պաւուր պը-
- 8 քըն: Ուօհնի աւ նէ պու, լէ հաթ քօ ժը պը ոօհնիյէ շէհատէթ պըքը:
- 9 Տօղրի ոօհնի աւ պու քի, լը տընէ հա-
- 10 թօղ հէմի մէռուվան ոօհնի տըքըր: Լուի լը նաւ տընէ պու, ու տընէ պը ուի պու,
- 11 ու տընէ աուի նաս նէ քըր: Ժը ախիյիյան գա հաթ ախիյիյան աուի գապուլ նէ քըրըն:

- 12 Համա ուսն քօ առի գաղութ քրքն, ժը
ուանոա, ժը նալէ ուի ոա պալուր քրքո-
ղանոա, հէօքմէթ տա քօ դուռէթ Խօտէ պը
13 պըն: Վօ ուան նա ժը խոյնէ՝ ու նա ժը
իրատէթէ կէօվտէ ու նա ժի ժը իրատէթէ մէ-
14 ոռվ՝ իլլա ժը Խօտէ դան: Իւ Վէլլամ՝ թէն
պու, դւ պը լուդվ ու հէմ պը տօգըրթիյէ
դըթի՝ լը նալ մէտա սաքին պու, ու իղլէթէ
ուի ժը Պապա ոգա իղլէթէ եէքըքէ մէ աի:
15 Հաննա շէհատէթ քըր ժը պօյ ուի՝ գիրա
ու կօ. Ուիա է ժը պօյ էքէ քօ մը տը կօթ.
Իւ քօ տէ լը բէյ մըն պէ՝ ժէ մըն թւ ավուլ
16 պօ պու, չըմա քօ ժը մըն ավուլ պու: Իւ
ժը դըթաթիյէ ուի ժը տէլա լուծֆէ մէ հէմֆ
17 ժի լուծֆ սանտ: Չըմա քօ նօմօս պը տէսթէ
Սուսա հաթը տայըն, համա լուծֆ ու տօղ-
18 թիթի պը տէսթէ Խսա էլ Մէսիհ պու: Խօ-
տէ գաթ եէքէ նէ տիթիյէ, համա եէքդա
Գուդ քօ լը հէքմղա Պապա է, աւ թարիֆ
քըր:
19 Ու շէհատէթիյէ Հաննա ուիա է, կավա քօ
Վէհուտիան ժը Գուտտէ իմաման ու Լէ-
վիան ժէոա շխանտըն՝ քօ ժէ փրոս քըրըն,
20 էրքը դու քնի: Ու իգրար քըր ու ինքեար
նէ քըր. իգրար քըր՝ էրքը էլ Մէսիհ նը-
21 նըմ: Ու ժէ փրոս քըրըն լէ դու քնի. Լ-
լիայի. ու կօ՝ նընըմ. լէ դու աւ փէյղէմ-
22 պէր ի, ճէվապ տա էրքը նընըմ: Առա ժը

- մէռա պէժը՝ դու քնի, քօ էմ՝ ճէվապ պը
պըն ժը ուանուա քօ մէ շիանտըն, դու չը
23 տէժէ ժը պոյ խօ : Կօ . Եղ սառնտ քի մը
քը լը չէօլէ տա կազի տըքը, դարիգէ Խօտէ
ռասթ քըն, չափան քօ Խշայա փէյղէմպէր
24 կօ : Ու աւ հաթը շիանտըն ժը Ֆարիսիան
25 պուն : Փըռս քըրըն ժէ ու կօն . Ե չըմա՞
թահֆիլ տըքի . էրքը դու Սէսիհնընի, ունա
26 Իլիա, ունա ժի աւ փէյղէմպէր : Հաննա
ժը ուանուա ճէվապ տա ու կօ . Եղ պը ալ
« թահֆիլ տըքըմ՝ համա լը նալ ո՛ր եէքէ
հէյէ՝ քօ հուն նաս նաքըն . քօ աւ լը բէյ
27 մըն տէ պէ, քօ էզ լայըգ նընըմ՝ կրէտանէ
28 սօլէ ուի վէքըրընէ : Եւ դըչդէ հան լը Պէյթ-
հապրայէտա պու աւ ալիյէ տընէ Ճօրտանէ .
լը քօ քի Հաննա տը սէքընի պու ու թահ-
ֆիլ տը քըր :
29 Եւ ոջա տընէ Հաննա տի քօ Խսա ժէռա
դէ ու կօ . Սահա Պէրիսէ Խօտէ, քօ կիւ-
30 նէյէ տընէ տը հէլինը : Ուհա է քօ ժը պոյ
էքէ մը տը կօթ, լը բէյ մըն մէռուլ քի դէ,
քօ աւ ժը մըն ալուլ պօ պու, չըմա քօ ժը
31 մըն ալուլ պու : Ու մը աուի նաս նէ տըքըր,
համա ժը աւ սէմէտէ էզ հաթըմ պը ալ
թահֆիլ պըքըմ, քօ աւ ժը Խսրաիլուա ա-
32 շիքէար պըպը : Հաննա շէհատէթ քըր ու
կօ . Բուհ ոգա գէվօքէ մը տի, քօ ժը ա-
33 զիւմանան տը հաթը խուարը : Ու մը աուի

- նէտը զանը պուն, համա աւ քօ մը շիանտ
 պը ավէ թահֆիլ քրորնէ առւի կօ ժը մըռա
 լը սէր քի քօ դը պինի քօ Ռուհ տէ խուարը,
 ու լը սէր ուի տադինը, պը Ռուհ էլ Գուտս
 34 թահֆիլ քրորդ աւ է: Սը ժի տի ու
 շէհատէթ քրը երբը աւ է Գուռէ Խօտէ:
 35 Լը աւ ոջա տընէ տիսա Հաննա սէքընի
 36 պու ու ժը շակըրտէդ ուի տը տույան: Ու պը
 մէզէ քրորնէ լը սէր Խսա, քօ տը կէռիա, կօ
 37 Վահա Սէսիհ Պէրիսէ Խօտէ: Պըհիստինը
 ժէ հէր տու շակըրտան՝ քօ խապէր տըտա ու
 38 լը բէյ Խսա չուն: Կափա քօ Խսա վէկէռիա
 ու տի ուան քօ լը բէյ ուի տըչօ պուն, կօ
 ժը ուանուա. Չը տը խուազըն. ուան կօն ժէ
 աա. Րապպի (քօ պը թէրճումէ պունէ խօճա
 կօթընը) լը քօ տը մինի:
 39 Ժը ուանուա կօ. Որըն ու պը պինըն. հա
 թըն ու տին լը աւ տէր քօ աւ տը սէքընի
 պու. ու լը աւ ոջանտա լը պա ուի սէքընին,
 40 ու լը ոթթա տահ սաաթան պու: Ժը աւ
 հէրտույան եէքէ փէթրոս հաթը կօթան պրէյ
 Շըմհուն Ընտրիա պու, քօ ժը Հաննա պը
 41 հիստըն ու լը բէյ ուի չուն: Ուիա ափուլ
 պրէյ խօ Շըմհունէ տի, ու ժէուա կօ. Սէ
 սիհէ (քօ պը թէրճումէ պունէ Խրիստոս դէ
 42 կօթան) մէ տի: Ուիա առւի պըր լը պա Խ
 սա, Խսա լէ պը նըհէռթընէ՝ կօ. Գուռէ
 Էռնանէ Շըմհուն դոյի. քու տէ Վէֆաա

- պէ կ'օթըն, քօ փէթըռս թէրճիւմէ տըպը :
- 43 Լը աւ ոջա տընէ Իսա լը Ղէլիլէ ռապուկնէ
խօստ . ու Ֆիլիպոսէ տի, ու ժէռա կօ . Լը
- 44 բէյ մըն որը : Աւ Ֆիլիպոս ժը նալ Պէթ-
սայիթայէ պու ժը պաժէրէ Լ'նարիպէ ու փէթ-
- 45 ըոսէ : Ֆիլիպոս 'Նաթանայէլէ' տը պինը ու
ժէռա տէ պէ, աւ ժը պոյ էքէ քօ Սուսա
լը նալ Թափըթէ նըվիսանտ ու փէյղէմպէ-
րան ժի' աուի մէ տի . եանի 'Նասրանի Իսա,
- 46 գուռէ Լուսիֆ : 'Նաթանայէլ կօ ժէռա .
Ժը 'Նասրաթտէ դըշդէ գանձ գապլ'է է քօ
պէ, կօ ժէռա Ֆիլիպոս , Որը ու պը պինը :
- 47 Իսա կալտ քօ տի քօ 'Նաթանայէլ լը ալիյէ
ուի տը հաթ, կօ ժը պոյ ուի . Մ'ահա' տօզ-
րի Խարպիլ քի քօ լը նալ ուի հիլէ Թուկ-
- 48 նա : 'Նաթանայէլ կօ ժէռա . դու մը ժը
քօ նաս տը քը, ճէվապ տա Իսա , ու կօ ժէ-
ռա . Ֆիլիպոս հէժա մը դա կաղի նէ քըր
հալա քօ դու լը պըն տարա հէժէլէտա պույի,
- 49 մը դա տի : Ղէվապ տա ժէռա 'Նաթանա-
յէլ ու կօ . Լա խօճա դույի 'Կուռէ Խօտէ .
- 50 դույի փատիշահէ Խարպիլէ : Իսա ճէվապ տա
ժէռա ու կօ . Չիւն քի մը դառա կօ , էքք
մը դա լը պըն տարէ հէժիլէ տի . պալուր տը
քի . ժը ուիա հէնի փըռ մէղըն դըշդան' տէ
- 51 պը պինի : Ու կօ ժէռա . Պըռա պըռա տը
պէմ ժը ոռա , ժը ուի բէվա տէ պը պինըն
աղիւմանան հաթը վէ պուկն ու մէլէքէ Խօ-

տէ՛ քօ ռասը պըն ու դէնը խուարի լը սէր
Գուռէ Սէնուլ :

ԱՄՐ 2

- 1 Ու լը բաշէ սէ ոջան տառթ քի հէպու լը
Վանա լը պաժէր քի ճ'ելիլէտա, ու տիյա
- 2 Իսա ժի լը ուէ պու : Եւա հէմ Իսա հէմ
ժի շահըտէդ ուի ժի հաթըն կաղի քըրըն լը
- 3 տառթէ : Ու կավա քօ մէյ գէմ պու, տիյէ
- 4 Իսայէ ժէռա կօ. մէյէ ուան թուննա : Իսա
կօ ժէռա. Եւ՞ ժըն չը՞ իշէ տա պը մըռա
- 5 հէյէ. ոխթա մըն հէժա նէ կըհիշտիյէ : Տի-
յա ուի ժը խըղմէթճիանուա կօ. Վը ոռա հէր
- 6 չը քօ տէժը պըքըն : Լը ուէ հաֆթ տէնէդ
գէվըրըն հէպուն լը կէօրէ ատէթէ փազըժ
պունէ Եէհուտիան. քօ հէր Իէքէ ուան տը
- 7 տօ եա սըսէ մար դըշդ տը սանտ : Իսա կօ
ժը ուանուա. Դը ժը պըքըն տէնէդ հանա
պը ալ ու ուան դը ժը քըրըն հաթա տէվէդ
- 8 ուան : Ու կօ ժը ուանուա, նուա պըսթիներն
ու ժը գատէհքեար պաշիռա պըպըն ուան ժի
- 9 անին : Ու գատէհքեար պաշի կավա քօ դա
մէ մէյ պուն ալէ սէնտ, ու նէ տը զանի պու
ժը քօ պունէ ուի (համա խըղմէթճիան տը
զանը պուն քօ ալէ դը ժը քըրըն) գատէհ-
- 10 քեար պաշի զավայէ կաղի քըր : Ու կօ.
Էր քէս մէյէ գանճ ալուլ լը օրթայէ դի-

- նը, ու քինկա քօ պը մէյ տըպըն՝ ուէ չաղէ
քօթիյէ. դա մէյէդ գանճ հաթա նուա վէ-
- 41 շարթ: Իսա լը պաթէրէ ճ'էլիէ Կանատա
իպթիտայէ միւճիւզաթան օւիա քըր, ու իզ-
զէթէ խօ պէյան քըր, ու շակըրտէդ ուի ժէ-
ռա իման անին:
- 42 Ու ժը ու բէվա Իսա չու լը Վաֆառնա-
յումէ. աուի ու տիյէ ուի, ու պրէյէդ ուի,
ու շակըրտէդ ուի, ու լը ուէ չէնտ ոջան սէ-
- 43 քընին: Ու փասէհէ Լէհհուտիան նէզ պու.
- 44 ու Իսա լը Գուտսէ ուպու: Ու տի քօ լը
հէյ տաճարտա նօկընան ու պըզընան ու գէ-
վօգան տըֆոթը պուն, ու սարրաֆան ժի քօ
- 45 ոսնըշտի պուն: Ու ժը պէնէ գամփի քի ջէ-
քըր ու հէմիան ժը տաճարէ տէր իւրստ, պը-
զընան ու նօկընան. ու ախչայէ սարրաֆան
- 46 պէլա քըր. ու տէզկեահան գուլուպանտ: Ու
ուան քօ գէվըքան տը ֆոթը պուն՝ կօ ժը
ուանռա. Ժը ուէ հէլինըն ուանան. ու մալա
- 47 պալէ մըն մալա ալըշվէրիշէ մէ քըն: Բաշէ
շակըրտէդ ուի պիրա խօ անին, քօ հաթիյէ
նըվիսանտըն, դայրէթէ մալա դա մը խուար:
- 48 Ճ'էվապ տան Լէհհուտիան ու կօն ժէռա,
Ժը պոյ ուանան քըրընէ ժը մէռա չը նշաննշան
- 49 տըտի: Ճ'էվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանռա.
Հէլօշինըն տաճարէ հան լը սէ ոջանտա էզէ
- 20 ջէքըմ աուի: Լէհհուտիան ժէռա կօն. տաճարէ
հան լը չը ու շէշ սալան հաթը ջէպուն. ու դու լը

- 21 սէ՞ ոօյանտա տէ ջէ քի առի : Համա աւ ժը
 22 պոյ տաճարէ կէօվտայ խօ տը կօթ : Վոռա
 կավա քօ ժը մըրիան ուսպու, շակըրտէդ ուի
 պիրա խօ անին, էրբը ուիա պույէ քօ առի
 կօ . ու իման անին ժը քըթէպուա ու ժը քէ-
 լամէ Իսաուա :
 23 Ու լը փասէհտա՝ լը պայրամտա՝ կավա քօ
 առի լը Վոռտսէ պու, փըռան իման անին ժը
 նավէ ուիուա, չըմա քօ աւ միւճիւղաթ քօ աւ
 24 տըքըր, ուան տը տիթը պուն : Համա Իսա
 աւ խօ՝ ժը ուանուա պավուր նէ տըքըր, չը-
 25 մա քօ աւ տը զանի պու հէր քէս : Ու լա-
 ղըմ՝ նէ պու, էրբը եէքէ ժը պոյ մէռուվ շէ-
 հատէթ պըքը, չըմա քօ աւ տը զանի էրբը
 չը հէյէ լը հընտուռէ մէռուվ :

ՍԼԻՐ 3

- 1 Ու լը նավ Փարիսիան մէռուվ քի հէպու
 քօ նավէ էքէ Վիգօթիմօս պու, քօ ոէյսէ
 2 Եհհոտիան պու : Ուիա լը շէվէտա լը պա
 ուի հաթ, ու կօ ժէռա . Եւ՝ խօճա էմ տը
 զանըն քօ դու ժը Խօտէ խօճա հաթիյ . չը-
 մա քօ եէքէ նէ տըքարը պըքը աւ քէրէմէ-
 թան քօ դու տըքի, էրբը Խօտէ բէռա նէ
 3 պը : Ղէվապ տա Իսա՝ ու կօ ժէռա . Պը-
 ուա պըռա տըպէմ ժը գառա . էրբը եէքէ ժը
 ժօրտապ նէ ղը՝ նըքէարը փատիշահիթիյէ Խօ-

- 4 տէ տիթընէ: Վիպօթիմօս կօ ժէռա. Չա՞-
վան տըքեարը մէդուվ քի պը զը, աւ քօ
իւթիարէ, գապիլ է՞ քօ ճար քի ժի տիսա
լը ըաճմա տիյա խօ պը գէվը, ու պը զը:
- 5 Ղէվապ տա Խսա ու կօ. Պըռա պըռա տը-
պէմ՝ ժը դադա, էրբը եէքէ ժը ավ ու ժը
Բուճ նա զը, նըքեարը լը փատիշաճիթիյէ
- 6 Խօտէ քէթընէ: Չըմա քօ ժը թէն հաթը
զա թէն ը ու ժը Բուճ հաթը զա շուճ է:
- 7 Դու Թաճիւպ մէքը քօ մը ժը դադա կօ լա-
- 8 զըմ է քօ ժը որա տիսա ժը ժօր զայըն: Չը-
մա քօ պա լը քօ քի պը խուազը փըֆ տըքը,
ու տէնկէ ուի տը պըճիսի, համա նըզանի ժը
քօ դէ ու լը քօ տըչօ. աճվա նըն աւ հէմիան
- 9 քօ ժը Բուճ տը զըն: Ղէվապ տա Վիգօ-
թիմօս ու կօ ժէռա. Լւ չա՞վան տըքեարը պը
- 10 պը: Ղէվապ տա Խսա ու կօ ժէռա. Դու
խօճայէ Խսրայիլ ի, դըշդէ հանան նը զանի:
- 11 Պըռա տը պէմ՝ ժը որա, էրբը չը քօ էմ տը զա-
նին խապէր տըտըն, ու չը քօ մէ տի էմ շէհա-
տէթ պըքըն, ու շէհատէթիյէ մէ հուն գապուլ
- 12 նա քըն: Վուա էրբը մը ժը որա տիւննպփի դըշ-
դան խապէր տա՝ հուն պափուր նա քըն, լէ չա-
վա՞ն տէ պափուր պըքըն, էրբը քօ ալմանի դըշ-
- 13 դան պէժըմ: Ու լը աղիւմանէ գաթ եէքէ ռանէ
պոյէ, իլա ժը աղիւմանէ հաթը խուարը քօ աւ
- 14 լը աղիւմանտայը: Ու չափան քօ Սուսա լը
չէօլէտա մաճրէ պըլընտ քըր, փուսան ժի

- լազըմ է քօ Գուռէ մէռուվ պըլընտ պըպը։
- 15 Վը հէր քի քօ ժէռա իման պինը՝ վունտա
նէ պը, իլա ժը էպէտի էօմրոա մալիք պըպը։
- 16 Չըմա քօ Խօտէ վունան հուպանտ տընէ,
հաթա քօ եէք զա Գուռէ խօ տա, Վը հէր
քի քօ ժէռա իման պինը վունտա նէ պը, լէ
- 17 ժը էպէտի հայաթոա մալիք պըպը։ Չըմա
քօ Խօտէ Գուռէ խօ նէ շիանտ լը տընէ քօ
տընէ հէօքմ պըքը, լէ՝ քօ տընէ պը ուի խէւ
- 18 լաս պըպը։ Լէ քօ ժէռա իման դէնը՝ հէօքմ
նա պը, ու աւ քօ իման նայնը ժէռա, աւ ժը
ան վատա հէօքմ պոչը. չըմա քօ ժը նավա
եէքզա Գուռէ Խօտէռա իման նա անի։
- 19 Ու հէօքմ ուիա է՝ քօ ոօհնի հաթ լը տընէ.
ու մէռուվան դարի ժը ոօհնի լէթըր հապան-
տըն. չըմա քօ ամէլէ ուան եարամաղ պոն։
- 20 Չըմա քօ հէր քի քօ քէօթի ամէլ տը չը-
ղուլը աւ ժը ոօհնի իբրահ տըքը. ու լը պա
ոօհնիյէ նայը քօ ամէլէ ուի դէմմ՝ նէ պըն։
- 21 Համա աւ քօ հագի տը չըղուլը՝ լը պա ոօհ-
նի դէ, հաթա քօ ամէլէդ ուի աշիքեար պը-
պըն. քօ պը Խօտէ հաթը չըղուլանտըն։
- 22 Վը ուան բէվա՝ Խսա պը թէվլի շակը-
տէդ խօ հաթը լը տիարէ Եէհուտիսթանէ,
ու լը ուէ տըկէռիա պը ուանոա, ու թահ-
- 23 Ֆիլ տըքըր։ Հաննա ժի լը նավ Լ՝Յնօնէ
լը նէզա Սալիմէ թահֆիլ տըքըր, չըմա քօ
լը ուէ փրո ալ հէպու ու տը հաթը պոն

- 24 ու թահֆիլ տը պօ պուն : Չըմա քօ Զաննա
 նա հեժա լը զընտանե նե հաթը պու տա
 25 նին : Կուա պը շակըրտեդ Զաննա լը նավ
 Լեհուտիան ժը խուսուսե փագըժ պունե տօզ
 26 քի պու : Զաթըն ժը Զաննառա ու կօն
 ժեռա . Կա՛ խօճա աւ քօ պը դառա լը աւ
 ալիյե տընե Զօրդանե պու, ժը պօյ էքե քօ
 տա շահատեթ քըր . վահա աուի թահֆիլ տը
 27 քը՝ ու հեմիան ժեռա տըչուն : Շէվապ տա
 Զաննա ու կօ . Մեռուվ ժը խօ դըշդ քի ժի
 նըքեարը քըրընե, էրքը ժը ժօր ժը աղիւմա
 28 նան ժը ուիռա նեյե տայըն : Զուն պը խօ
 ժը պօյ մըն շեհատեթ տըքըն, քօ մը ժը ու
 աւ կօ . Լըքը Սէսիհ էզ նընըմ, իլա քօ
 29 լը պէր ուի հաթըմ շիանտըն : Ժը քեռա
 քօ պուք հեյե՝ զավա աւ է . համա տօսթե
 վաւա՝ քօ տը սէքընը ու աուի կօտարի տը
 քը, պը շաղիթիյե շաղ տըպը ժը պօյ տեն
 կե զավա . նուա շաղիթիյե մըն դըժա պույե :
 30 Զէնի լաղըմ է քօ աւ մեղըն պըպը, ու էզ
 31 բըջեք պըպըմ : Լ. քօ ժը ժօր դե՝ ժը հե
 միան ժօր է, ու աւ քօ ժը աւ տընե է,
 ալունեապի է, ու ժը տընե խապէր տըտը :
 32 Լ. քօ ժը աղիւմանան դե չըքօ տի, ու չը
 քօ պըհիտ՝ շեհատեթ տըքը, ու շեհատե
 33 թիյե ուի եէքե գապուլ նաքը : Լ. քօ շե
 հատեթիյե ուի գապուլ քըր . մեօհը քըր քօ
 34 Խօտե տօզրի է : Չըմա քօ աւ քօ Խօտե

շինան՝ խապերէ Խօտէ խապեր տըտը, չըմա
 քօ Խօտէ ժէռա պը էօլէլոյէ Բուհէ նա տը :
 35 Պապա Վուռէ տը հապինը, ու հէր գըշդ
 36 տա լը տէսթէ ուի : Ըւ քօ ժը Վուռէռա
 իման գինը՝ էպէտի հայաթէ գապուլ աըքը,
 ու աւ քօ ժը Վուռէռա իգաաթ նա քը, ա-
 ուի հայաթ նա պինը, լէ դաղապէ Խօտէ լը
 սէր ուի տը սէքընը :

ՍԼԻՐ 4

1 Կալիա քօ Խսա ֆէհմ քըր քօ Փարիսիան
 պըհիստըն՝ էըքը Խսա ժը Հաննայէ բէթըր
 շակըրտան փէյտա տըքը ու թահֆիլ տըքը :
 2 (Պարաղա Խսա աւ պըիս թահֆիլ նա տըքըր
 3 լէ շակըրտէդ ուի :) Եհհուտիսթանէ հըշթ
 4 տիսա լը Ղէլիլէ հաթ : Ու աուի ժը Սամա-
 5 ռիայէ տէ պը պըհուրիա : Հաթ լը պաթէր
 քի Սամարիայէ՝ քօ նափէ էքէ Սուգար պու,
 նէղա աւ կիւնտէ՝ աւ քօ Եագուպ ժը գուռէ
 6 իս ժը Եիւսիֆաա տա պու : Ու լը ուէ ժը
 Եագուպուա պիր հէպու Խսա ժի պը ոէվա
 պը րահաթ պունէ լը սէր աւ պիրէ ոօնըշդ,
 սաաթ ժի ոգթա շէշան պու :
 7 Ժը Սամարիայէ ժընըք քի հաթ ավ քը-
 8 շանտընուա, Խսա կօ ժէռա : Ժը մըռա ալ
 պըտը վէսուարընուա, չըմա քօ շակըրտէդ ուի
 լը պաթէր չօ պուն քօ դաամ պը քըռըն :

- 9 Ճընըքէ Սամարիյէ կօ ժէոա . Դու քի Նէ-
հուտի , չափան ժը մըն վէ խուարըն տը խուա-
ղի ժը ժըն քի Սամարիյէ . չըմա քօ Նէհու-
տիան գաթ պը Սամարիանոա թէվ նա պըն :
- 10 Խսա ճէվապ տա ժէոա ու կօ . Երբը դու պախ-
շիշէ Խօտէ ու աւ քիյէ քօ ժը դա ավ վէ
խուարընէ տը խուարը պըղանը պանա , դու ժը
ուի տէ տիլէյ պը քըրանա , ու աւ ժը դաոա
- 11 տէ ապուհայաթ պը տանա : Ճընըք կօ ժէ-
ժա , Լա՛ Բապպ , ավ քշանտընոա ֆըրապէ
դա ժի թուենա , ու պիրէ հան դուր է , նուա
- 12 ժը քօ տէ պըպը ապուհայաթէ դա : Սէ-
կէր դու ժը պավէ մէ Նապուպ եէքէ մէղըն
ի , քօ պիրէ հան ժը մէոա տա , ու աուր ժը
վըր վէխուար քա ոյէտէդ ուի ու հայվանէդ ուի
- 13 ժի : Ղէվապ տա ժէոա Խսա ու կօ . Էէր
քի քօ ժը աւ ավէ վէ խօ՝ տիսա թի տըպը ,
համա քի քօ վէ խօ ժը աւ ավէ քօ՝ էղ տը-
- 14 տըմ՝ ժէոա , Լպէտի թի նա պը : Լէ աւ
ավէ՝ քօ էղէ տէ պըտըմ՝ ժէոա , տէ պըպը
ժէոա դանի քի ավէ , քօ լը նավ էպէտի հա-
- 15 յաթտա տավէժը : Ճընըք կօ ժէոա . Լա՛
Բապպ պըպը ժը մըոա ժը աւ ավէ , քօ թի
նէ պըմ՝ ու լըվըր նէյիմ ավ քշանտընէ , Խ-
սա կօ ժէոա . Էանը մէրէ խօ կազի քը ու
- 16 լըվըր դըր : Ճընըք ճէվապ տա ժէոա ու կօ :
- 17 Սէրէ մը թուենա , Խսա կօ ժէոա . Դա
- 18 դանճ կօ , էրբը մէրէ մը թուենա : Էըմա քօ

- գա բէնճ մէրան կօհրանտիյէ, աւ քօ անվա
 ժը դառա հէյէ մէրէ դա նընը. առի դա
 19 ռաստ կօ: Կօ ժէռա ժընըք. Եւ՛ Բապպ
 ժը մըռա խոյայէ քօ դու եէքի փէյղէմպէր
 20 ի: Եթտատէ մէ լը ջիյայէ հանտա սէճտէ
 քըրն հուն տէժըն, էրքը թէնէ լը Գուտ-
 սուշէրիֆէ աւ ճի՛ քօ լը ուէ լալըմ է սէճտէ
 21 քըրն: Իսա կօ ժէռա. Եւ ժըն ժը մըռա
 իման պինը՝ քօ դէման տէ պէ՛ ժը Պապառա
 նա լը ջիյէ հանտա ու նա ժի լը Գուտսու-
 22 շէրիֆտա տէ սէճտէ պըքըն: Եւն սէճտէ
 տըքըն ժը եէքէռա քօ նաս նաքըն, էմ ժը
 պուրա սէճտէ տըքըն՝ քօ առի էմ նաս տը-
 23 քըն, չըմա քօ խէլաս ժը Եհհուտիյան է: Եւքին
 դէման տէ պէ, ու հալանուա ժի է, քօ ժը Պա-
 պառա տօղրի սէճտէ քրօղան պը բուհ ու պը
 հագգիյէ տէ սէճտէ պըքըն, չըմա քօ Պա-
 պա տախի ահլա սէճտէ քրօղան տը խուաղը:
 24 Եւլահ բուհ է, ու ժէռա սէճտէ քրօղանուա
 ժի լալըմ է քօ պը բուհ ու պը հագգիյէ սէճ-
 25 տէ պըքըն: Եւնըք կօ ժէռա. Օանըմ քօ
 Խորիսթոս հաթը կօթան Սէսիհ տէ պէ, կա-
 վա քօ պէ՛ առի տէ պէ ժը ժըմէռա հէմի
 26 դըշղան: Իսա կօ ժէռա. Եւ աւ լմ՝ քօ
 27 պը դառա խապէր տըտըմ: Ու լը սէր ուի
 սէօզէ շակըրտէդ ուի հաթըն. ու մաթ ման
 քօ պը աւ ժընըքա խապէր տըտա պու. հա-
 մա ժը ուան եէքէ ժի նէ կօ՛ էրքը չը տը

- խուազը նախօտ չը խապէր տըտի բէռա :
- 28 Ժընըք հըըթ Զէռէ, ու չու լը պաժէր՝ ու
- 29 կօ ժը մէռուլանոա : Որըն պը պինըն մէ-
ռուլ քի՝ քօ կօ ժը մըռա՝ հէր չը քօ մը
- 30 շըղուլի . աճապա ուհպօյ է Ո՛րէսիհ : Ժը պա-
ժէր ոապուն ժէռա տը հաթը պուն :
- 31 Ու հէժա ուան նէ հաթ՝ շակըրտան ժէռա
լափա տըքըրը պուն ու տըկօթը պուն, Եւ՝
- 32 խօճա պըխօ : Եւռի կօ ժը ուանոա . Դաա-
մէ մըն է խուարընէ հէյէ քօ հուն նըղանըն :
- 33 Դակըրտան ժը հէվ ու տուռա տը կօթը
պուն աճապա եէքէ ժէռա գըշդ քի խուարընէ
- 34 անի՞ : Դսա կօ ժը ուանոա . Դաամէ մըն
աւ է քօ իրատէթէ մը շիանտօղէ պըքըմ :
- 35 Ու շըղուլէ ուի թէմամ պըքըմ : Եւ՝ քօ հուն
տէժըն, հէժա չար մահ հէյէ քօ ռիթա հասա-
տէպէ . վահա էզ ժը ոռա տըպէմ . Թահ-
վէդ խօ հէլինըն լը դէվիան պը նէհէռըն , քօ
սըրիի պունը՝ ու ժը չինանտընոա կիյանը :
- 36 Ու չինանտօղ իւճըթ տըսթինը, ու ժը է-
պէտի հայաթա մահսուլ տը ճըվինը . քօ դօվ
քրօղ ու չինանտօղ պառապար շապ պըն :
- 37 Չըմա քօ տօղըիսէօղ լը ուիատա է դօվ քը-
38 րօղ պաշդա, ու չինանտօղ պաշդա է : Ո՛ր
ն չիանտ չինանտընէ աւ քօ ո էմէկ նէ քը-
շանտ, պաշդասիան չաըշմիշ պուն ու հուն լը
էմէկէ ուան քէթըն :
- 39 Եւռա ժը աւ պաժէրէ Սամարիան փըռան

- ժէճա իման անին, ժը պոյ սէօղա աւ ժընը-
քէ քօ շէհատէթ քըր՝ էրքը մը չը քօ քըրը
40 պու հէմի ժի ժը մըռա կօ: Կալա քօ Սա-
մարիան ժէճա հաթըն, լափա տը քըրը պուն
ժէճա քօ լը պա ուան պըմինը. տու ոօ լը ուէ
41 սէքընի: Աւ հէնի փըռան ժէճա իման ա-
42 նին՝ ժը պոյ սէօղա ուի: Աւ տը կօթը պուն
ժը ժընըքու, Ժը ուէ բէփա նա ժը պոյ
սէօղա դա էմ իման դինըն. չըմա քօ էմ պը
խօ պըհիստըն ու տը վանըն. քօ ասահ խէլաս
քըրօղէ տընէ Սէսիա ուիա է:
43 Աւ բաշէ տու ոջան ժը ուէ ռապու ու չու
44 լը Ղէլիլէ: Չըմա քօ Խաս պըխօ շէհատէթ
քըր, էրքը ժը է փէյղէմպէր քիռա լը նափ
45 ոլաթէ խօտա իթիպար նապը: Չըմա կալա
քօ աուի լը Ղէլիլէ հաթ՝ ճէլիլիան աուի գա-
պուլ քըրըն, չըմա քօ տիթը պուն աւ հէմի
քէրէմէթան՝ քը աուի քըր լը Վուսսէ լը ոի-
թա պայրամէ. չըմա քօ ուան ժի հաթը պուն
լը աւ պայրամէ:
46 Տիտա հաթ լը պաժէրէ Ղէլիլէ լը Կանա-
յէ, լը քօ քի ափ մէյ քըրը պու, ու լը ուէ
ժը ասլէ փատիշահէ էէքէ հէպու քօ գուռէ
ուի լը նափ Վաֆառնայուստա նախօջ պու:
47 Կալա քօ աուէ պըհիստ Խաս էրքը ժը Լէ-
հուտիթան լը Ղէլիլէ հաթիյէ, հաթը ժէ-
ռա ու լափա տըքըր, քօ պէ ու գուռէ ուէ
ասղ քը, չըմա քօ լը նէզա մըրընէ պու:

- 48 Իսա կօ ժէռա. էրբը հուն քերէմաթան ու
 49 միւճիւղաթան նէ պիննն իման նայնն: Ժը
 ասլէ փատիշահէ ու մէռուվ կօ ժէռա. Եւ
 Բապպ որը չը գաւ քօ գուռէ մըն նէ մըրիյէ:
 50 Իսա կօ ժէռա. Հանը գուռէ դա սաղ է,
 մէռուվ ժէ պափուր քրք ժը աւ խապէրու
 51 քօ Իսա կօ ժէռա, ու չու: Ու կափա քօ
 տը չօ պու լը բէշ ուի ռապուն խըզմէթքեա-
 րէդ ուի, միւժտէ տան ու կօն, էրբը գուռէ
 52 ուի սաղ է: Կուա ժը ուան ռիթա սաղ
 պունէ փրոս քրք, ու ժէռա կօն. Թաա աուք
 53 աօ սաաթ լը հաֆթան պէրտա: Օանի պա-
 վէ ուի էրբը աւ սաաթ պու, քօ Իսա ժէ-
 ռա կօ, Երբը գուռէ դա սաղ է, ու իման
 54 անի աուէ ու մալա ուի ժի կըշք: Իսա ժը
 Եէհուտիսթանէ կափա քօ հաթ լը ճ'էլիէ'
 տիսա ուիա իքինճի քէրէմէթ քրք:

ՈՒՐ 5

- 1 Ժը ուէ բէվա՝ պայրամէ Եէհուտիան պու
 2 ու Իսա լը Գուտտէ ռապու: Ու լը Գուտտէ՝
 լը տէրիյէ. պըզընանտա պը Բպրանիյէ Պէթ-
 հէսթ հաթը կօթան հափուդ քի հէպու. քը
 3 բէնճ հայաթէ ուի հէպու: Կօ լը ուանտա
 փրո նախօշան տը հաթը պուն վէզէլանտըն.
 քուան. Թօփալան, հըշք պույան, քօ ժը
 4 Թէվ պունէ ափէ տը բէ պուն: Չըմա քօ
 կափա կափա մէլէքէ Խօտէ տը հաթը պու

- խուարի ու ավէ թէ՛ տը տա պու . նուա բա-
 շէ թէ՛ պունէ ավէ՝ քի քօ ավուլ լը ավէ տը
 քէթը պու հէր չը նախօշիթի պը պանա՝ սաղ
 5 տը պօ պու : Ու լը ուէ մէռուվ քի հէպու
 քօ ժը սի ու հաշթ սալան բէշ նախօշ պու :
 6 Իսա կավա քօ տի աուի՝ քօ քէթի . հաթը
 պու տանի , ու զանի քօ ժը փրո զէման է ,
 7 կօ ժէռա . Տը խոնաղի սաղ պուն : ‘Լախօշ
 ճէվապ տա ժէռա . Եա Բապպ խօտիյէ մըն
 թուննա քօ ռիթա թէ՛ պունէ ավէ , մը լը
 հավուզէ պավէժը , լէ ռիթա քօ էղ կըրան
 թէ՛ տը կէռըմ , ժը մըն բէշ պաշգասի քի տը
 8 գէվը : Իսա կօ ժէռա . Ու փալը լը հէֆա խօ
 9 հէլինը ու հառը : Ու զուվա սաղ պու աւ մէ-
 ռուվ . ու լը հէֆա խօ հէլանի , ու տը կէռիա ,
 10 ու աւ ոօ շէմու պու : ‘Լուա Լէհուտիան
 ժը աւ սաղ պուն մէռուվուա կօն , ոօյա շէմու
 է ժը դառա ճալիղ նընր քօ լը հէֆա խօ հէ-
 11 լինի : Շէվապ տա ժը ուտնուա ու կօ . Լւ
 քօ մը սաղ քըր , ժը մըռա կօ . Լը հէֆա
 12 խօ հէլինը ու հառը : ‘Լուա ժէ փրոս քը-
 ռըն , աւ քիյէ քօ ժը դառա կօ , լը հէֆա խօ
 13 հէլինը ու հառը : Լաքին աւ շիֆա սանտօղ
 մէռուվ , նէ տը զանը պու էրքը աւ քիյէ , չը-
 մա քօ Իսա ժը աւ ճիյէ խօ տա պու ալի ժը
 14 պօյ գալապայ է : Ժը ուէ բէվա Իսա աուի
 լը նավ տաճարտա տը պլինը ու ժէռա տէժը .
 Ու հա գու սաղ պոյ հէնի կիւնէ մէքը . քօ

- 15 Տէնի պէթէր գըշդփիռա օղրամիշ նէ պի: Չու-
մէռուլ ու ժը Եէհուտիանուա կօ. Լըբը աւ
Խսա պու՝ քօ մը սաղ քըր:
- 16 Ու ժը պօյ ուիա Եէհուտիան Խսա տը գա-
վուրանտը պուն. քօ աւ գըշդ աուի լը ոօյա
- 17 Շէմուէ տըքըր: Համա Խսա ճէվապ տա ժը
ուանուա ու կօ. Պապէ մըն հաթա անվա տը
- 18 շըղուլը, է ժի տը շըղուլըմ: Ժը պօյ ուիա
Տէնի փըռ Եէհուտիան աուի գուշտընէ արա-
միշ տըքըրը պուն, չըմա քօ նա քի թէնէ
սօյա շէմույան նատը բէ պու, լէ Լըլահ ժի
պապէ մըն է տը կօթը պու, վուան քօ՝ աուի
- 19 Խօ պէրապէրէ Լըլահ տըքըր պու: Վուա
Խսա ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ. Պըռա
պըռա տը պէմ՝ ժը ոուա, Վուռ աւ ժը Խօ
գըշդ քի ժի նա տըքնարը պու քըրընէ, լէ
թէնէ չը. քօ տը պինը, քօ Պապա տըքը, չը-
մա քօ չը. քօ աուի տըքը, համա աւ գըշդ՝
- 20 Վուռ ժի տըքը ոգա ուի: Չըմա. քօ Պա-
պա Վուռէ տը հապինը ու հէր գըշդ նշան
տըտը ժէռա, չը քօ աուի տըքը. ու ժը ուան
Տէնի փըռ մէղըն շըղուլան տէ նշանէ ուի պը-
տը, քօ լը սէր ուի հուն աճէպ պը մինըն:
- 21 Չըմա քօ չավան քօ Պապա մըրիան րատըխը,
ու սաղ տըքը վուան ժի Վուռ՝ քի ժան քօ
- 22 տը խուաղը սաղ տըքը: Չըմա քօ Պապա
գաթ քէս քի հէօքմ նաքը, իլա հէմի հէօքմ
- 23 ժը Վուռա տայիյէ: Վօ հէմիան իղղէթ պը-

- քնն ժը գուռոա, չափան քօ ժը Պապառա տըբըն. աւ քօ ժը Ղուռոա իզղէթ նաբը,
 24 ժը առէ շիանտող Պապառա նաբը: Պըռա պըռա տը պէմ ժը ոռա, էըբը աւ քօ քէ-
 լամէ մըն հօտարի տըբը, ու իման գինը ժը մը շիանտողա, էպէտի հայաթէ գապուշ տըբը, ու լը պըն հէօքմէ նա գէվը, լէ ժը
 25 մըրընէ լը էօմրէ պըհուրէյէ: Պըռա պըռա տը պէմ ժը ոռա, գէման տէ պէ ու նուաթի է, քօ ուէ չաղէ մըրիան տէ տէնկէ Ղուռէ Խօտէ պը պըհիսըն. ու ուան քօ տը պըհի-
 26 սըն, տէ պը ժին: Չըմա քօ չափան քօ ժը Պապառա լը խօտա էօմրէ ուի հէյէ, վուսան ժի տա ժը Ղուռէռա քօ լը խօտա էօմրէ
 27 ուի պըպը: Ու ժէռա հէօքմաթ տա քօ շէ-
 28 լիաթ պըբը. չիւնքի աւ Ղուռէ մէռուվ է:
 28 Լը սէր ուիա աճէպ մէ պըն, չըմա քօ ոգթ տէ պէ քօ աւ հէմիան քօ լը թըրպէտանէ
 29 տէ տէնկէ ուի պը պըհիսըն: Ու լը տէր տէ պէն, ուան քօ խայր ամէլ քըրընը լը գըյա-
 մէթէ հայաթէ, ու ուան քօ քէօթի աւմէլ քըրըն լը գըյամէթէ ապապէ տէ հառըն:
 30 Լը ժը խօ գըշդ քի նըքարըմ քըրընէ, լէ չափան քօ տը պըհիսիմ, վուսան հէօքմ տը-
 քըմ, ու շէրաթէ մըն տօշըրիյէ, չըմա քօ էզ իրատէթէ խօ արամիշ նաբըմ, լէ մը շիան-
 31 տօղ իրատէթէ Պապա: Լըբը էզ ժը պօյ խօ շէհատէթի պըբըմ, շէհատէթէյէ մըն

- 32 տօղրի նընը: Պաշգասի է քօ ժը պօյ մըն
 չէհատէթ տըքը, ու էլ զանըմ քօ աւ չէ-
 հատէթի քի ժը տէր հագէ մը քըր տօղրի է:
- 33 Ո՛ ժը հաննառա շիանտ ու ժը հագիռա չէ-
- 34 հատէթ քըր: Համա էզ նա քի ժը մէ-
 ոռւվան չէհատէթ տըսթինըմ, լէ ուիա տը
- 35 պէմ քօ հուն խէլաս պըպըն: Մուի չիրա
 քի պու քօ տը շավուդի պու ու ոօհնի տըտա
 պու ու հուն խօստըն ոխթ քի պը ոօհնիյէ
- 36 ուի շաղ պուն: Համա ք մըն ժը չէհատէ-
 թիյէ Հաննա հէնի մէզըն չէհատէթի հէյէ,
 աւ շըղուլան քօ Պապա ժը մըռա տա քօ
 ուան թէքմիլ պըքըմ. աւ ամէլան քօ տը շը-
 ղուլըմ, ուան ժը պօյ մըն չէհատէթ տըքըն
- 37 էրքը Պապա մը շիանտ: Ու Պապա քօ մը
 շիանտ, աուի ժը պօյ մըն չէհատէթ քըր,
 հուն գաթուճար տէնկէ ուի պըհիստըն, ու
- 38 չէքէ ուի ժի ո նա տի թըն: Վա ժի քէ-
 լամէ ուի լը նալ ոտա սաքին հէյէ, չըմա քօ
 հուն իման նայընըն ժը աուիռա քօ աւ շիանտ:
- 39 Վըթէպան թէֆթիշ պըքըն, չըմա քօ հուն
 պը ուան հիսապ տըքըն էպէտի էօմիէ ո հէ-
 պուն. ու ասըլ ուան ըն քօ ժը պօյ մըն չէ-
- 40 հատէթ տըքըն: Ու հուն նա խուազըն ժը
 մըռա հաթըն, քը էպէտի հայաթէ ո պըպը:
- 41 Իշ ժը մէռուվան իղդէթ նաս թինըմ:
- 42 Համա էլ ո տը զանըմ քօ մուհապէթէ խօ-
- 43 տէ լը նալ ոտա թուենա: Իշ պը նալէ

Պապէ խօ հաթըմ, ու հուն մը գապուլ նա
 քըն, էրքը պաշգա եէքէ պը նապէ խօ պէ,
 44 աուհի գապուլ տըքըն: Հուն չապա՞ն տըքա-
 րըն իման պինըն, քօ ժը հէվ ու տու իղզէթ
 տըսթինըն, ու աւ իղզէթ քօ ժը եէք Խօտէ
 45 է, արամիշ նա քըն: Թախմին մէ քըն քօ
 ժը Պապառա էվ ժը ոռա կըլի տըքըմ, հէ-
 յէ եէքէ քօ լը սէր ո կըլի տըքը, Մուսա՛ լը
 46 աուհի քօ ո ումուտ քըրիյէ: Չըմա քօ էրքը
 հուն ժը Մուսառա իման պը անիյանռա, ժը
 մըռա ժի տէ իման պը անիյա պուն, չըմա
 47 քօ աւ ժը պօյ մը նըվիսանտ: Չիւնքի էրքը
 ժը հաթը նըվիսանտընէ ուիռա հուն իման նայ-
 նըն՝ ժը քէլամէ մըռա չափան տէ իման պինըն:

ՍԼԻՐ 6

1 Ժը ուան բէվա Խսա լը աւ ալիյէ տընէ
 2 պահէ հիպերիայէ Ո՛ղլիէ չու: Ու լը բէյ
 ուի փըռ խալգ տը չօ պուն. չըմա քօ տըտի-
 թը պուն աւ քէրէմաթան քօ լը սէր նախօշան
 3 տըքըր: Խսա լը ջիյէ քի ոապու, ու լը ուէ
 4 ոօնըշտ պը թէվլի շակըրտէդ խօ. Ու փա-
 սէհ պալրամէ Եէհուտիան նէղ պու:
 5 Ու Խսա կափա քօ ջահպէ խօ հէլանի, ու տի
 քօ փըռ խալգ ժէռա տը հաթը պուն, կօ ժը
 Ֆիլիպպօսռա. ժը՞ քօ էմ նան պը քըռըն քօ
 6 առանան պըխուն: Ուիա տը կօթը ժը պօյ

- առւի ճօռապանտընէ. համա առւի տը զանը
 7 պու չը՝ տէ պըքը: Յիլիպպոս ճէվապ տա
 ժէռա, տու սատ տինար նան ժը ուանոա պաս
 նընը. էլքը ժը ուան հէր էէքէ հընըքի ժի
 8 պըսթինը: Ժը շակըրտէդ ուի էէքէ Լնտ-
 ռիաս պրէյ Դըմհուն փէթրուէ՝ կօ ժէռա.
 9 Լը վըր պառուք քի բըլուք հէյէ քօ բէնճ
 նանէ ճէհէ ուի ու տու մահսիյէ ուի հէյէ,
 լաքին աւ ժը աւ դաս մէռուվանոա տէ չը՝
 10 պըպը: Խսա կօ, պըտըն ոսնըշտըն աւ մէ-
 ռուվան. ու լը ուէ փրո կիյա հէպու. ու մէ-
 ռուվան ոսնըշտըն պը հիսապ գասա բէնճ հա-
 11 զարան: Ու Խսա նան սանտ ու շըքըր բըր
 ու ժը աւ ոսնըշտօղանոա փայ բըր, վուսան
 12 ժի ժը մահսիան չը գաս քօ խօստըն: Ու
 կալա քօ թէր պուն կօ ժը շակըրտանոա.
 Օէտէ պուն գէրիան պը ճըվինըն. հաթաքօ
 13 դըշդ քի վունտա նէ պը: Ղըվանտըն, ժը
 խուարօղան դէտէ պունէ՝ ժը գէրիյէ բէնճ նա-
 նէ ճէհան, տուանդտահ գուֆան դըժա քը-
 14 ըն: Վուա աւ մէռուվան կալա քօ աւ ա-
 լամթան տին՝ տը կօթը պուն, էլքը ասահ
 աւ փէյղէմպէր քօ տէ լը տընէ պէ ուիա է:
 15 Վուա կալա քօ Խսա ֆէհմ քըր քօ տէ պէն
 առւի պըքընըն պըքըն՝ քօ առւի փատիշահ
 16 պըքըն. տիսա աւ թէնէ չու լը ջիյէ: Ու
 կալա քօ էվար պու, շակըրտէդ ուի չունը
 17 խուարի լը քէնարէ պահէ: Ու ուան լը կէ-

- միյէ պը բէթընէ լը ալիյէ տընէ պահրէ լը
Վաֆանայում տը չը պուն . ու հէնի դարի
պու , ու Խսա հէժա ժը ուանաա նա հաթը
18 պու : Պահր ժի ժը փըռ փըֆ քըրընէ պոյէ
19 տը ոռը մի պու : 'Նուա ուան պիսթ ու բէնճ
եաիքո գասա տի ասպարէզան քօ լը բէշ չուն .
տին քօ Խսա լը սէր պահրէ տը հաթը պու ու
նէզա կէմիյէ պօ պու , փըռ պըզտիան :
20 Համա աուի կօ ժը ուանաա . Լչը ըմ' մէ'
21 Թըռսըն : 'Նուա խօստըն քօ աուի լը կէմիյէ
պըսթինըն , ու զուվա կէմի կիյա լը աւ ոլա-
թէ լը քօ քի ուան տէ պը չուանան :
22 'Է ոթա տընէ' քօ խալդ լը ալիյէ տընէ
պահրէ պուն տին քօ ժը աւ եէքէ բէթըր
կէմի լը ուէ Թուննա պու , լը աուէ քօ շա-
կըրտէդ Խսա բէթըն , ու քօ Խսա պը շա-
կըրտան լը կէմիյէ նէ բէթը պու , լէ Թէնէ
23 շակըրտէդ ուի չուն : Համա ժը Ս իպէրիա-
յէ պաշգո կէմիան հաթըն նէզա աւ ճիյէ ,
24 լը քօ քի նան խաւարըն : 'Նուա կավա քօ
խալդէ տին նա Խսա հէմ նա շակըրտէդ ուի
լը ուէ նը , ուան ժի բէթըն լը կէմիյէ , Խ-
սայէ պը արամիշ քըրընէ' հաթըն լը Վա-
25 ֆանայումէ : Ու կավա քօ աուի լը ալիյէ
տընէ պահրէ տին' կօն ժէդա . Լչա' խօճա լը
26 վըր դու չը շաղ հաթիյ : Խսա ժը ուանաա
ճէվապ տա ու կօ . Պըռա պըռա տը պէմ ժը
ռա հուէ մը արամիշ տըքըն' նա քօ ժը պօյ

- աւ քերէմաթան քօ հուն տին, լէ ժը պօյ
աուի քօ հուն ժը նանէ խուարըն ու թէր պուն:
- 27 Ժը պօյ աւ հէլաք պուն դաամէ նա՝ իլլա ժը
պօյ լը էպէտի հայաթտա մայօզ դաամէ պը
շըղուլըն. աուի քօ ժը ոռա տէ Գուռէ մէ-
ուուվ պըտը, չըմա քօ Լլլա՛ հայա աուի
- 28 մէօհր քըր: Լուա ժէռա կօն. Լճ չը պը-
- 29 քըն, քօ ամէլէ Խօտէ պը շըղուլըն: Ղէ-
վապ տա Խսա ու կօ ժը ուանռա. ուիա է
շըղուլէ Խօտէ քօ ժը շիանտօղէ ուիռա իման
- 30 պինըն: Լօն ժէռա. Չը նշան տըքի՝ քօ
էմ պը պինըն ու իման պինըն. չը տը շըղու-
- 31 լի: Լժտատէդ մէ լը չէօլէտա մանանայէ
խուարըն չափան քօ հաթիյէ նըվիսանալըն. ժը
ազիւմանան նան տա ժը ուանռա քօ պըխուն:
- 32 Խսա կօ ժը ուանռա. Պըռա պըռա տըպէմ ժը
ոռա, էլըքը Սուպա նա տա ժը ոռա նանէ
ազիւմանի, լաքին պալէ մըն տը տը ժը ոռա
- 33 աւ ասա՛ նանէ ազիւմանի: Չըմա քօ ժը
Խօտէ հաթը տայըն նան աւ է քօ ժը ազիւ-
մանէ դէ խուարը, ու էօմը տըտը ժը տընէ
- 34 ու: Լօնը ժէռա. Լա՛ Բապպ հէր չաղ
- 35 աւ նան պըտը ժը մէռա: Խսա կօ ժը ուան-
ռա, էզ ըմ նանէ հայաթէ, աւ քօ ժը մըռա
դէ պըրջի նա պը, ու աւ քօ ժը մըռա իման
- 36 դինը՝ գաթ թի նապը: Համա մը ժը ոռա
- 37 կօ, քը հուն էզ տինը ու իման նայնըն: Լէ
հէմիան քօ Պապա ժը մըռա տըտը, ժը մը-

- առ տէ պէ, ու աւ քօ ժը մըռա դէ առւի տէր
- 38 նա խըմ : Զըմա քօ էզ ժը ազիւմանէ հա-
թըմ խուարը՝ նա քօ մէրամէ խօ պըքըմ, լէ
- 39 մէրամէ առւի քօ մը շիանտ : Ուիա է մէրա-
մէ պավէ մըն քօ մը շիանտ, քօ աւ հէմիան
քօ Պապա ժը մըռա տա ժէ վոնտա նաքըմ,
- 40 իլլա առւի լը ոջա բաշիյէ ըախըմ : Ու մէ-
րամէ Պավէ մըն ուիա է, քօ հէր քի քօ
Վուռէ տը պինը ու ժէռա իման դինը էպէ-
տի էօմրէ ուի պըպը, ու առւի լը ոջա բա-
շինէ ըախըմ :
- 41 Եւռա Լէհուտիան ժը պոյ ուի կաղընան
տըքըքը պուն. չըմա քօ կօ . Լըքը էզ ըմ
- 42 ժը ազիւմանան հաթը խուարի նան : Ու տը
կօթը պուն, ուիա գուռէ Լուսիֆ Խսա նընը,
քօ պավ ու տիյէ էքէ էմ նաս տըքըն, նուա
չամվան տէ ժը քօ էզ ժը ազիւմանան հա-
- 43 թըմ խուարի : Շէվապ տա Խսա, ու կօ ժը
ուանռա . Պը հէվու տու տըռ տըռ մէ քըն :
- 44 Լէքէ գաթ ժը մըռա նըքարը պէ, էրքը մը
շիանտօղ Պապա առւի նէքշինը, ու էզ ա-
- 45 ուի ըախըմ լը ոջա բաշինէ : Լը նավ փէյ-
ղէմպէրան հաթիյէ նըվիսանտըն. ու հէմիան
ժի ժը Խօտէ պէնը հին պուն. աւ հէմիան
քօ ժը Պապա տը պըհիտը ու հին տըպը՝ ժը
- 46 մըռա դէ : Եւա քի քէս քի Պապա տիթիյէ՝
ժը աւ քէսէ մատէ՝ աւ քօ ժը Խօտէ է .
- 47 Պապա աւ տիթիյէ : Պըռա պըռա տը պէմ

- 48 ժը ոռա, ժը մրուա պալուր քրօղուա էպէտի
 49 Լճութատէ ո լը չէօլէտա մանանայ է խուա-
 50 րըն ու մըրըն : Ուիա է աւ նան՝ քօ ժը ա-
 51 զիւմանքն հաթիյէ խուարի, քօ էրբը եէքէ
 52 հաթըմ խուարի նանէ էօմրէ մը : Լըբը եէ-
 քէ ժը նանէ հանա տը խօ, էպէտէն տէ պը
 Ժօ . հէմ աւ նան քօ էպէ պըտըմ, թէնէ
 մըն է, քօ պուի տէ ժը պջ էօմրէ տընէ
 պըտըմ :
 53 Նուա Եէհուտիան պը հէվ ու տու փէվ
 տը չօ պուեն ու տը կօթը պուեն, ուիա չափան
 տը քարը թէնէ խօ ժը մէռա ժը խուարընոա
 54 պըտը : Խսա կօ ժը ուանոա . Պըռա պըռա
 տը պէմ ժը ոռա, էրբը թէնէ Պըռուէ մէ-
 ոուվ հուեն նա խօն ու խույնա ուի վէ նա-
 55 խեն, լը Խօտէ էօմրէ ո նա պը : Ը, քօ թէ-
 նէ մը տըխօ ու խույնա մը վէ տըխօ էպէտի
 էօմրէ ուի հէյէ ու էպէ ուի աէ ըախըմ լը
 56 ոյա բաշիյէ : Չըմա քօ թէնէ մըն ասահ
 գաամ է ու խույնա մըն ասահ վէ խուարըն
 57 է : Հէր քի քօ թէնէ մըն տըխօ գը խույնա
 մըն վէ տըխօ, աւ լը մըտա սաքին տըպը ու
 58 էղ լը ուի : Չափան քօ սաղ Պապա մը շի-
 անտ ու էղ սաղ ըմ պը տէսթէ Պապէ խօ,
 վուսան ժի աւ քօ մը տըխօ, աւ ժի պը տէս-
 59 թէ մըն սաղ տը մինը : Ժը ազիւմանան

- համբար խուարը նան ուիւ է, նա քօ չաւան
քօ էժտատէ ո՛ մանանայէ խուարըն ու մըրըն .
աւ քօ նանէ հան տըխօ՝ լը էպէտի դէ պը ժօ :
- 60 Ղըշդէ հանան խապէր տա լը նաւ տէրէ
կաւա քօ լը Վաֆառնայումա հին տըքըր :
- 61 Նուա ժը շահըրտան փըռան կաւա քօ պը-
հիտըն կօն . Չէթընը խապէրէ հան , քի՛ տը
- 62 քեարը ժէռա կօտարի քըրըն : Իսա կաւա
քօ ֆէհմ քըր աւ ժը խօռա , քօ շահըրտէդ
ուի ժը պօյ աւ դըշդ կաղինան , տըքըրը պուն ,
- 63 կօ ժը ուանռա . Նւ ո խուար տըքը՞ : Լէ
չը հուն տի թախմին պըքըն էրքը պը պինըն
Վուռէ մէռուվ քօ ուապը լը քօ քի աւուլ
- 64 պու : Լյօմի տայօշ լուհ է , թէն՝ գաթ ֆայ-
տա քի նա քը , աւ քէլաման քօ մը ժը ոռա
- 65 խապէր տա , լուհ ու հայաթ է : Լաքին ժը
ո՛ հընըքան հէնը քօ իման նայնըն . չըմա քօ
Իսա ժը իպթիտա տը ղանը պու էրքը քի նը՞
ուան քօ իման նայնըն , ու աւ քիյէ քօ քուի
- 66 տէ թէսլիմ պըքը : Ու տը կօթ , ժը պօյ ուիւս
մը կօ ժը ոռա , քի քէս քի նըքարը ժը մըռա
պէ , էրքը ժը Վալէ մըն ժէռա նէյէ տայըն :
- 67 Ժը ուի սէմէտէ ժը շահըրտէդ ուի փըռան
չունտա չուն , ու հէնի բէռա նէ տը կէռիւ
- 68 պուն : Իսա ժը տուանգտահ շահըրտանռա
- 69 կօ . Հուն ժի տը խուաղըն չունտըն : Շըմ-
հուն ֆէթըրոս ճէվապ տա ժէռա . Լա՛ Ռապպ
էմէ ժը քէռա հառըն , ժը դառա քէլամէ է-

- 70 պէտի էօմրէ հէյէ: Ու էմ իման անին ու
նաս քրորն երբը դույի Խէսիհ գուռէ սաղ
71 Ալլահ: Իսա ճէվապ տա ժը ուանուա, մը ո
տուանկտահան նէ՞ պրժարտ, համա ժը ո եէ-
72 քէ շէյթան է: Ու գուռէ Շըմհուն ժը պօյ
Ճուտայէ Իսխարի տըկօթ, չըմա քօ աւ պու-
քի աուի տէ թէյլիմ պըքըրա, ու ժը տու-
անկտահան եէքէ պու:

ՍԷՐ 7

- 1 Ու ժը բաշէ դըշդէ հանան Իսա լը նալ
Ճէլիէ տը կէռիա պու չըմա քօ նա տը խօս-
տը պու լը նալ Եէհուտիսթանէ կէռանտըն .
չըմա քօ Եէհուտիան տը խօստը պուն աուի
գուշտըն:
2 Ու չատըր պայրամէ Եէհուտիան նէղ պու:
3 Նուա պրէյէդ ուի կօն ժէռա, Ուսպը ժը
վըր ու լը Եէհուտիսթանէ հառը, հաթա
շախըտէդ դա ժի պը պինըն ամէլէ դա քօ
4 տըքի: Չըմա քօ թուենա եէքէ քօ տըղի-
դա դըշդ քի պըքը, ու աուի պը խուազը
աշիքեար պուն. երբը դու աւ դըշդան տը-
քի, դու խօ ժը տընէռա աշիքեար պըքը:
5 Չըմա քօ պրէյէդ ուի ժի պիլէ ժէռա իման
6 նա տը անը պուն: Նուա Իսա ժը ուանուա
կօ. Էէժա ոգթէ մըն նէ կիյայէ, լաքին ոգ-
7 թէ ո տայիմ հազըր է: Տընէ ժը ո իքրահ

- նըքեարը պըքը համա ժը մըն իբրահ տըքը,
 չըմա քօ էզ լը սէր ուի շէհատէթ տըքըմ
- 8 քօ ամէլէդ ուի եարամազը բն: Լը պայրամէ
 հան հուն հանուն, էզ հէժա լը պայրամէ
 հան նա չըմ, չըմա քօ ոգթէ մըն հէժա թէք-
- 9 միլ նա պույէ: Ուանան քօ կօ, աւ լը ուէ
 10 լը Ն'էլիէ մա: Ապլա քօ պրէյէդ ուի ու-
 պուն, բաշէ աւ ժի ուպու լը պայրամէ, լա-
 քին նա աշիքեար, իլա պը տըզիդա թարզ
 քի:
- 11 Կուա Եէհուտիան, լը պայրամտա աուի
 արամիշ տըքըռ ու տը կօթը պուն. Լը լը
 12 քօյէ: Ժը պոյ ուի լը նալ խալգէ փըռ
 տըռ տըռ հէպու. հընըքան՝ գանձէ տըկօթը
 պուն, հընըքան ժի, տը կօթը պուն. նա,
 13 լէ խալգէ շաշ տըքը: Համա գաթ եէքէ ժը
 պոյ ուի աշիքեար խապէր նա տըտա պու՝ ժը
 թըռսէ Եէհուտիան:
- 14 Ապլա քօ պայրամ նիվ պու, ֆաս լը տա-
 15 ճարէ ուպու, ու հին տըքըռ: Եէհուտիան
 թաճիւպ տըքըռ ու տը կօթը պուն. Ուիա
 չափան քըթէպան տը զանը, քօ գաթ հին նա
 16 պույէ: Խաա ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ.
 Տէրսէ մըն ամըն նընը, լէ է մը շիանտօղէ է:
 17 Լըքը եէքէ տը խուաղը իրատէթէ ուի քը-
 րըն, տէ պը զանը ժը պոյ տէրսէ հան, էրքը
 աճապա ժը խօտէ է՝, եա էրքը էզ ժը խօ
 18 տը պէմ: Լը քօ ժը խօ տը պէժը՝ իզզէթէ

- իւօ արամիշ տըքը. համա աւ քօ իղզէթէ խա
 շիանտօղ արամիշ տըքը՝ աւ տօղըի է. ու լը
 19 ուի տա նահագգիթի թուննա: Սոսա ժը
 ոռա նա՞ տա նօմօսէ, ու ժը ո գաթ եէքէ
 20 նօմօսէ փճրա նաքը: Չըմա՞ հուն էլ գուշ
 տընէ արամիշ տըքըն. խալդէ ճէվապ տան ու
 կօթըն. ճընէ դա հէյէ, քի՞ արամիշ տըքը
 21 դա գուշտընէ: Ճէվապ տա Իսա ու կօ ժը
 ուանուա. Սը շըղուլ քի շըղուլի ու հուն հէ-
 22 միան ժի մաթ մանը: Նուա Սոսա ժը ո-
 ա սիւնէթէ տա, նա քի աւ ժը Սոսա է
 լէ ժը էթտատան ը. ու լը ոջա շէմույէ մէ-
 23 ոուլ սիւնէթ տըքըն: Նուա էրքը լը ոջա
 շէմուէ մէոուլ սիւնէթ տըսթիւնը, քօ նօմօ-
 սէ Սոսա խարապ նա պը, հուն ժը մըոա
 ղէյիտիւնը քօ էլ լը ոջա շէմուէ թէմամ
 24 մէոուլ քի սաղ քըրըմ: Ոգա խոյալիյէ
 շէրաաթ մէ քըն. լէ տօղըի շէրաաթ պըքըն:
 25 Նուա ժը Իուտսիյան հընըքան տը կօթը
 պուն. Ուիա աւ նընը՝ քօ աուի արամիշ տը
 26 քըրը պուն գուշտընէ: Ու վահա աուի ա-
 շիքիար խապէր տը տը ու ժէոա դըշդ քի նա
 քըն. աճապա սէրվէրան ժի Սէսիհ պունէ
 27 ուի Ֆէհմ քըրըն: Վաքին էմ աւ ժը քյէ
 զանըն համա Սէսիհ կավա քօ պէ՝ եէքէ նը
 28 զանը աւ ժը քյէ: Նուա Իսա լը տաճար-
 տա հին տըքըր՝ ու տը կօթ. Սը ժի հուն
 տը զանըն ու էլ ժը քօ մը տը զանըն, ու էլ

- Ժը խօ նա հաժըմ, լէ աւ քօ մը շիանտ
 29 ուստ է. քօ առւի հուն նը վանըն : Լչլ
 տը վանըմ առւի, չըմա քօ էզ ժը ուի մը,
 30 ու առւի մը շիանտ : 'Նուա տը խօստը պուն
 առւի կըրթընէ համա քէս քի լէ տէսթ նա-
 վէթ. չըմա քօ հէժա ոխթէ ուի նէ հաժը
 31 պու : Ու ժը խալգէ փրոան ժէռա իման
 անին, ու տը կօթը պուն, կապա քօ Սէսիհ
 պէ, հէ՞նի փրօ քէրէմաթան տէ պըքը, չը
 դաս քօ ուիա տըքը :
 32 'Նուա ֆարիսիան ժի պըհիստըն տըռտըռէ
 խալգէ լը սէր ուի. ու պաշ իմաման ու ֆա-
 րիսիան իրզմէթճիան շիանտըն, քօ առւի պը
 33 կըրըն : 'Նուա Իսա կօ. շընըք քի ոգթ ժի
 էզ պը ոռա մը. ու տը չըմ ժը առւիռա քօ
 34 մը շիանտ : շուն մը տէ տրամիշ պըքըն ու
 տէ նա պինըն. ու լը քօ քի էզ տը չըմ հուն
 35 նըքեարըն պէն : Վէհոտիան կօ ժը հէվ ու
 տուռա. Ուիա լը քօ տէ հառը քօ էմ առւի
 տէ նըվանը պըն, աճապա լը նալ Վշունա-
 նիյան ժը պէլապունանռա տէ հառը ու ժը
 36 Վշունանիյանռա ժի տէ թալիմ պըտը : Չը
 է աւ խապէր՝ քօ խապէր տա. շուն մը տէ
 արամիշ պըքըն, համա տէ նա պինըն, ու լը
 քօ քի էզ տըչում, հուն նըքեարըն պէն :
 37 Ու լը ախրոէ պայրամէ. լը ոշյա ալիմէ, Ի-
 սա սէքընի, ու պը կալի քըրընէ կօ. Լչըքը
 էէքէ թի պույէ պրա ժը մըռա պէ, ու վէխօ :

- 38 Եւ քօ ժը մըռա իման դինը, չափան քօ քը-
թէպան տէժըն, ժը զըքէ ուի տէ չէմէ ապու
- 39 հայաթ պըքէ: Ուիա տը կօթ ժը պոյ թու-
հէ քօ ժէռա իման անօղան տէ պըսանտանա,
չըմա քօ հէժա թաւ հէ հաթը պու տայըն.
չըմա քօ հէժա իսա պը իղգէթ նէ պօ պու:
- 40 Ժը խալգէ հընըքան քօ սէօզէ հան պըհիս-
տըն՝ տը կօթըն. Ուիա է աւ փէյղէմպէրէ
- 41 ռաստ: Պաշգասիան տը կօթը պուն. Ուիա
է Սէսիհ. համա նիվիան տը կօթը պուն
- 42 Սէսիհ ժը ճէլիլէ տէ պէ: Նա քօ քը-
թէպան տէժըն. Լըքը ժը զիւրիյէթէ հա-
վուտ՝ ժը գասապայէ Պէյթէհէմէ լը քօ քի
- 43 հավուտ պու. ժը ուէ տէ պէ Սէսիհ: Ու
լը նալ խալգէ ֆըրգա քի պու ժը պոյ աւ:
- 44 Ու ժը ուան հընըքան խօստըն աուի կըթը-
նէ, համա եէքէ տէսթ լէ նա իըստ:
- 45 Նուա իըղմէթքեարան հաթըն ժը պաշ
իմամանուա ու ժը ֆարիսիանուա, ու ուան ժը
աուանուա կօն. աուի հուն չըմա՞ նէ անըն
- 46 լը վըր: Ճէվապ տան իըղմէթքեարան ու
կօն. Գաթ եէքէ վուսան խապէր նա տայը
- 47 չափան քօ աւ մէռուվ: Ֆարիսիան ճէվապ
տան ու կօն. Լուն ժի շաշ պուն: Ժը համ-
քան եախօտ ժը ֆարիսիան եէքէ ժէռա իման
- 49 անի: Լէ թէնէ աւ նաս ան քօ նօմօսէ նը
50 զանըն ու պը պէտուանըն: Նիգօթիմօս կօ
ժը ուանուա. քօ ժը պէրէ լը շէվէ ժէռա հա-

- 51 Թը պու, ու ժը ուան եէքէ պու: Երիա-
թէ մէ եէքէ հեօքմ տըբը. երբը ավուլ ժէ
դըշդ քի նա պըհիւր. եախօտ նըզանը չը բը-
52 լիյէ: Ղէվաւի տան ժէռա ու կօն. Լճապա-
դու ժի՞ ժը ճէլիլ ի, թէֆթիշ պըբը ու մէ-
զէբը. բը ժը Ղէլիլէ փէյղէմպէր տէր նայը:
53 Ու հէր եէք լը ճիյէ խօ չուն:

ՄԻՐ 8

- 1 Ու Իսա լը ջիյէ զէյթունէ չու: (2) Ու
լը սպէտա զուվա տիսա հաթ լը տաճարէ, ու
խալգ կըժք ժէռա տը հաթ, ու աուի պը ոճ-
3 նըշտընէ ժը ուանոա թալիմ տըտա: Երու
քեաթիպան ու ֆարիսիան լը զինատա հաթը
կըրթըն ժըն քի անիմ ժէռա, ու աուի լը օր-
4 թայէ պը սէքընանտընէ՝ կօն ժէռա: Եւ
խօճա ժընէ հան կապա զինա տըբըր լը սէր
5 աւ ամէլէ հաթը կըրթըն: Ու լը նաւ թաւ-
րաթէտա Սուա ժը մէռա թէնպիհ բըր՝
ահվանան գէվըր բըրընէ. նուա դու չը տէ-
6 ժի ժը պօյ աուի: Ու ուիա՝ պը ճէռըպանէ
տը կօթը պուն. հաթա քօ լը սէր ուի կըլի
քի պըպը. համա Իսա լը խուարը պը նըհէռ-
թընէ՝ պը փէշիյան լը սէր արտ տը նըվիսանտ:
7 Համա կապա քօ լը սէր քէթըն պը փըռա
բըրընէ ժէ լը ժօր պը նըհէռթընէ կօ ժը
ուանոա. ժը ո՞ քի քօ պէ կիւնէյէ՝ պրա ա-

- 8 ուի ավուլ գէվըր լը սէր աուի պալէժը: Աստիսա լը խուարի պը նըհէթընէ՝ լը սէր ար-
- 9 տէ տը նըվիսանտ: Ու կովա քօ ուիա պը-
հիստըն եէքա եէք լը տէր տը քէթը պուե,
ժը ավուլիան, պը տէսթ, քըրընէ հաթա բա-
շինան. ու Խաա թէնէ մա, ու ժընըք ժի
- 10 լը պէր սէքքնի պու: Ղ'էվապ տա Խաա ա
կօ ժէռա. Խա ժընէ լը քօ՞ նը. եէքէ լը
- 11 սէր դա հէօքմ նէ՞ քըր: Ու աուի կօ. 'Խա
հա՛ Բապպ, ու կօ Խաա. Խ ժի դա հէօքմ
նաքըմ, հառը ժը ուէ. բէվա կէնէ մէ քը:
- 12 Խաա ճէվապ տա ժը ուանռա տիսա ու կօ.
Խզ ոօհնիյէ տընէ մը. աւ քօ լը բէյ մըն
գէ՝ լը նավ զուլմէ նա կէռը. լէ ոօհնիյէ հա-
- 13 յաթէ տըսթիներ: Պարիսիան կօն ժէռա.
'Խու ժը պօյ խօ շէհատէթի տըքի, շէհատէ-
- 14 թիյէ դա ոաստ նընը: Ղ'էվապ տա Խաա ու
կօ ժը ուանռա. Խըքը էզ ժը պօյ խօ շէհա-
տէթ պըքըմ ժի, շէհատէթիյէ մըն-ռաստ է.
չըմա քօ տըղանըմ ժը քօ հաթըմ, ու լը քօ
տը չըմ, համա հուէ նըղանըն, ժը քօ դէմ
- 15 եախօտ լը քօ տը չըմ: Հուէ լը թէնէ պը
նըհէթընէ հէօքմ տըքըն. էզ դաթ հէքէ
- 16 հէօքմ նա քըմ: Պարաղա էքըր եէքէ հէօքմ
ժի պը քըմ շէրիաթէ մըն ոաստ է չըմա քօ
էզ թէնէ նընըմ, լէ էզ ու պապա, քօ մը
- 17 շիանտ: Ու լը նավ թէվրաթէ ո ժի նըվիսան-
տիյէ, էքըր շահատէթիյէ տու մէռուվան ոաստ

- 18-է : Այլ ըմ քօ ժը պօյ խօ չէհատէթ տը-
բըմ, ու չէհատէթ տըբը ժը պօյ մըն Պա-
19-պա՝ քօ մը շիանտ : Այուա ժէռա կօն պավէ
գա լը քօյէ . Իսա ճէվապ տա ու կօ ժը ուան-
ռա . Այա հուն մը՝ տը զանըն ու նա Պավէ
մըն . Էբբը հուն մը պը զանըպանա , Պավէ
մը ժի տէ պը զանը պուն :
- 20 Սէօղէ հան Իսա խապէր տա լը խաղնէ օ-
տասիյէ կավա քօ լը տաճարտա թախմ տը-
տա պաւ , ու եէքէ առի նէ կըրթ . չըմա քօ
հէթա ռիթէ ուի նէ կիյա պու :
- 21 Իսա ախաւ կօ ժը ուանռա , Այլ տը չում
ու հուն տէ մը արամիշ պըբըն , ու լը նաւ
կիւնէյէդ խօ տէ պըմըն . չըմա քօ լը քօ քի
22 եղ տը չում հուն նըբեարըն պէն : Լէհու-
ախան տը կօթը պուն , սապըն աւ խօ նէ գու-
ժը , քօ տէժը Էբբը լը քօ քի եղ տը չում .
- 23 հուն նըբեարըն պէն ու կօ ժը ուանռա . Հուն
ժըվըր ժը ժիրտա նը ու եղ ժը ուէ ժըժօր-
տա մը . հուն ժը աւ տընէ նըն , Էղ ժը աւ
24 տընէ նը նըմ : Այուա մը ժը ռաա կօ . Այր-
բը լը նաւ կիւնէյէդ պըմըն , չըմա քօ Էր-
բը հուն իման նէյինըն Էբբը եղ ըմ . լը նաւ
25 կիւնէյէդ խօ տէ պըմըն : Այնը ժէռա . Իու
քիյի . կօ ժը ուանռա . Իսա , Հէման ժը իպ-
26 թիտայէ չը քօ պը ռուա խապէր տըտըմ : Փըռ-
դըշդէ մը հէյէ ժը տէրհագէ ո կօթընէ ու
հէօքմ քըրընէ , լաքին աւ քօ մը շիանտ ռասա

- է. է ժի աւ դըշդ քօ ժէ պըճիստըմ, առի
 27 խապէր տըտըմ լը տընէյէ հան: Ու ուան
 ֆէճմ նէ քըրըն քօ ժը պոյ Պապա խապէր
 տըտա պու պը ուանոա:
- 28 Վուա Խսա կօ ժի ուանոա, քինկա քօ
 Վուաէ մէռուվ պըլընտ պըքըն տէ պը զա-
 նըն ուէ չաղէ քօ էզ ըմ, ու մը ժը խօ դըշդ
 քի նէ քըրիյէ. լէ Պավէ մըն չավան քօ մը
- 29 Տին քըր վուսան խապէր տը տըմ: Ու աւ
 քօ մը շիանտ պը մըրաէ, էզ թէնէ նէ Տիշթ,
 չըմա քօ էզ մուգըմ խօսքընէ ուի տըքըմ:
- 30 Վավա քօ ուիա խապէր տա փըռան ժէռա
 31 իման անին: Վուա Խսա ժէռա իման անօղ
 ժը Լէհուտիանօա տըկօթ, Լըքը հուն լը
 նավ քէլամէ մըն պը սէքընըն՝ ոաստ շակըր-
- 32 տէ մը նըն: Ու տօղըրիթիյէ տէ պը զանըն
 33 ու աւ տօղըրիթի տէ օ խալաս պըքը: Ղէ-
 վապ տանը ժէռա ու կօն. Լյմ զիւրիյէթէ
 Խպրահիմըն, ու գաթ մէ ժը Լէքէռա գուլ-
 լուղ նէ քըրիյէ դու չավան տէժի տէ հուն
- 34 աղատ պը պըն: Խսա ճէվապ տա ժը ուան-
 ոա ու կօ, Պըռա պըռա տը պէմ ժը ոռա,
 էքըր հէր քի քօ կիւնէ տը չըղուլի աւ գուլէ
- 35 կիւնէ է: Ու գուլ էպէտի լը մալտա նա մի-
 36 նը, համա գուռ էպէտա տը մինը: Վուա
 էքըր Վուռ ու աղատ պըքը, հուն պը ոաստի
- 37 աղատ տըպըն: Հուն զիւրիյէթէ Խպրահիմ
 ըն տը զանըմ, համա էզ գուշտընէ արամիշ

- տըքըն. չըմա քօ քէլամէ մըն լը ոտա ճի նա
- 38 կըրը: Լչլ չը քօ տի մը լը ճէմ Պապէ խօ
առւի խապէր տը տըմ, ու հուն ժը պապէ խօ
- 39 չը քօ պըհիստըն, առւի տըքըն: Շէվապ տան
ժէռա ու կօն, Պապէ մէ Իպրահիմ է. կօ ժը
ուանռա Խաա, Լչլքը հուն ղիւրիյէթէ Իպ-
րահիմէ պը պանա, ամէլէ Իպրահիմ տէ չը-
- 40 ղուրիա պուն: Համա նուա հուն տը խուա-
ղըն քօ մը պը դուժըն, վուսան մէռուլ քի
քօ մը ժը ուա տօղըթիթի խապէր տա, աւ քօ
էլ ժը պապէ խօ պըհիստըմ. Իպրահիմ դըշ-
- 41 դէ հան նա քըր: Հուն ամէլէ պապէ խօ տը
չըղուլըն, կօն ժէռա. Լչմ ոլէտէ ղինա նընըն,
- 42 եէք պապէ մէ հէյէ, Լլահ: Նուա Խա
ժը ուանռա կօ. Լչլքը Լլահ պապէ ո պը
պանա, հուն տէ մըն պը հուպանտընա. չըմա
քօ էլ ժը Խօտէ բապուն ու հաթըմ, ու էլ
- 43 ժը խօ նա հաթըմ, լէ առւի մը շիանտ: Չը-
մա հուն քէլամէ մըն ֆէհմ նա քըն. ժը
պօյ առւի քօ հուն նըքեարըն կօթընէ մըն կօ-
- 44 տարի քըրընէ: Հուն ժը պապէ խօ Դէյ-
թանըն, ու տը խուաղըն արղույէ պապէ խօ
քըրընէ. չըմա քօ աւ ժը իպթիտայէ գաթուլ
պու. ու լը նալ տօղըթիթիյէ նէ սէքէնանտ.
չըմա քօ լը հընպուռէ ուխտա ռաստի թուն-
նա, կալա քօ առւի տէրէլ քի տէժը, ասըլ
ժը էխօյան տէժը. սէմէտ աւ է քօ աւ տէ-
- 45 լէլ է ու պապէ ուի: Համա էլ քօ հադի-

- յէ խապէր տը տըմ, ժը մըռա իման նայնըն,
- 46 Ժը ո՛ր քի՞ տըքեարը մը թաղիլ պըքը ժը պոյ
կիւնէյէ, էրքը հաղիյէ խապէր տը տըմ. չը-
- 47 մա՞ ժը մըռա իման նայնըն: Եւ քօ ժը Խօ-
տէ է. քէլամէ մըն կօտարի տըքը, ու հուն
ժը պոյ աւ կօտարի նա քըն, չիւնքի ժը Խօ-
- 48 տէ նընըն: Շէվապ տան Լէհուտիան՝ ու
կօն ժէռա. Լյմ գանձ նա՞ պէժըն, էրքը դու
- 49 ժը Խամարի ու ճընէ դա հէյէ: Խսա ճէ-
վապ տա ու կօ. Շընէ մըն թուենա, լէ էղ
ժը Պապէ խօռա իղկէթ տըքըմ, ու հուն մը
- 50 սէրհէվտէ տըքըն: Լյղ իղկէթէ խօ արամիշ
նա քըմ. աուի արամիշ քրօղ ու շէրամթ
- 51 տիթօղ հէյէ: Պըռա պըռա տը պէմ ժը ու-
ռա. Լյքը քի քօ քէլամէ մըտը բէ, էպէ-
- 52 տա գաթ տէ մըրքն նա պինը: Լյէհուտիան
կօն ժէռա. Լուա էմ զանըն քօճընէ դա հէ-
յէ Խպրահիմ մըր ու հէմ փէյլէմպէրան,
ու դու տէժի էրքը՝ էէքէ քէլամէ մը տը բէ,
էպէտա գաթ տէ դաամա մըրընէ նաամիըն:
- 53 Դու ժը պապէ մէ Խպրահիմէ մէզօն ի, քը
աւ մըր ու փէյլէմպէրան տախի մըրըն. դու
- 54 խօ քի՞ տըքի: Խսա ճէվապ տա, էրքը էղ
ժը խօռա իղկէթ պըքըմ. իղկէթէ մըն դըշդ
քի նընը. Պապէ մըն է քօ ժը մըռա իքրամ
տըքա, ժը պոյ էքէ քօ հուն տէժըն Լյլահէ
- 55 մէ է: Բւ աուի հուն նաս նա քըն համա
էղ աուի զանըմ, ու էրքը պէժըմ, էրքը աուի

նը վանըմ, ոգա ո տէրէվ տըպըմ. լաքին ա-
 56 ուի տը վանըմ, ու քէլամէ ուի տը բէմ: Պա-
 վէ ո Իպրահիմ արզու քըր ոջա մըն տիժը-
 57 նէ. տի ու շաղ պու: Եէհուտիան կօն ժէ-
 ոա. Դու հէժա բէնճա սալի նընի, Իպրա-
 58 հիմ ժի դա տի: Իսա կօ ժը ուանուա. Պը-
 ոա պըռա տը պէմ ժը ոռա, հէժա ժը ա-
 59 վուլ նա պուսէ Իպրահիմ էզ հէյըմ: Կէ-
 վըրան հէլ անին քօ լը սէր ուի պավէժըն,
 համա Իսա իս քշանտ ալի քի, ու ուպու
 չու ժը տաճարէ:

ԱՆԻՐ 9

1 Ու կավա քօ տը պըհուրի պու, ժը տէ վա
 2 մէռուվ քի քօռ տի: Ու շակըրտէդ ուի ժէ
 փըռա քըրըն ու կօն. Եւ խօճա քի կիւնէ
 քըր ուիա՝ եախօտ պալ ու տիյէ ուի՝ քօ աւ
 3 քօռ դա: Ղէվապ տա Իսա. նա աուի է
 կիւնէ նա ժիէ պալ ու տէ. լաքին քօ ամէ-
 4 լէ Խօտէ լը սէր ուի աշխրեար պը պը: Ու
 ժը մըռա լաղըմ է քօ շըղուլէ մը շիանտօղէ
 պը շըղուլըմ, չը գաս քօ ոօ է, չէվէ դէ,
 քօ լը ուէ չաղէ քէպքի նըքեարը պը շըղուլը:
 5 Չը գաս քօ լը նալ տընէ մը ոօհնիյէ տընէ
 6 մը: Կավա քօ ուիա կօ, թու քըր լը արտէ,
 ու պը թու հարի ջէքըր, ու աւ հարի լը սէր
 7 ջահլէ: Գուրդայնանտ ու կօ ժէռա. Հառը

- լը հալոնդէ Սիւամէ պը շօ (քօ թէրճիւմէ պը
 պը հաթը շիանտոդ դէ կօթան,) չու շուշտ,
 8 ու հաթ ու տը տի պու: Վուա ճիրանան ու
 ուան քօ ավուչ քօն պուլնէ ուի տի պուլն տը
 կօթը պուլն: ուիա աւ նընը քօ տը ոծնըշտ
 9 ու փարա տըքը: Վիվիան տը կօթըն աւ է,
 ու պաշգասիան նի, լէ ոգա ուի եէք է, ու
 10 աուի տը կօթ էրքը էդ ըմ: Վօնը ժէռա, լէ
 11 չափան ջահէդ դա հաթը վէպուլն: Վուի
 ճէվապ տա, մէռուվ քի քօ ժէռա Խսա տէ
 ժըն հարի ջէքըր ու ջահէդ մըն դայնանտ
 ու կօ ժը մըռա. Հանը լը հալուղա Սիւամէ
 ու պը շօ, ու կափա քօ էդ չում հաթըմ
 12 շուշտըն, էդ տը պինըմ: Վօնը ժէռա աւ
 13 լը քօյէ, կօ ժը ուանռա. Վըզանըմ: Ժը
 Փարիսիանռա պըրըն աուի քօ պը դէմանտ
 14 քօռ պօ պու: Ու շէմուէ պու աւ ոօ, կա
 վա քօ Խսա հարի ջէքըր, ու ջահէ քօռէ
 15 վէքըր: Տիսա Փարիսիան ժի ժէ փըռս տը
 քըրը պուլն, էրքը չափան տը պինի. ուիա ժի
 կօ ժը ուանռա. Հարի տանի լը սէր ջահէ
 մըն, ու հաթըմ շուշտըն ու տը պինըմ:
 16 Վուա ժը Փարիսիան հընըքան տըկօթը պուլն
 մէռուվէ հան ժը Խօտէ նընը, չըմա քօ ոօ
 յէդ շէմույան նա բէ. նիվիան տըկօթը պուլն
 լէ մէռուվէ կիւնէքեար չափան տըքեարը քէ
 ըմամթէ աշվա քըրընէ, ու լը նաւ ուան փըր
 17 դա քի պու: Տիսա ժը քօռա կօն. Վու

- 18 չե՞ տէժի ժը պոյ աւ մէռուվ քի ջահվէ դա
 վէքըր. ուի ժի կօ, փէյղէմպէր քի է: 'Լուա
 Լէհնուտիան պապուր նա տըքըրը պուն ժը պոյ
 աուի՝ էրքը քօր պու, ու հաթը վէ՝ պուն հա-
 թա պավ ու տիյէ էքէ կաղի քըրն քօ ջահ-
 19 վէ ուի հաթը պու վէ պուն: Ու ժը ուան
 փըռս քըրն ու կօն. Ուիա՞ է գուռէ ո՛, քօ
 ժը պոյ էքէ ո՛ տըկօթը պուն էրքը քօր զա,
 20 լէ անվա չամվան տը պինը: Շէվապ տան
 պավ ու տիյէ ուի ու կօն. Եմ տը զանըն
 ուիա է գուռէ մէ, ու քօ աուի քօր զա:
 21 Համա նուա չամվան տը պինը էմ նը զանըն.
 Եախօտ քի՞ ջահվէ ուի վէքըր էմ նը զա-
 նըն. ժէ փըռս քըն, թէմամ է ապրա աուի
 22 ժը պոյ խօ խապէր տը: Իհվա կօթըն պավ
 ու տիյէ ուի, չինքի ժը Լէհնուտիան տը
 թըռսիա պուն. չըմա քօ Լէհնուտիան վատ
 քըրը պուն էրքը եէքէ աուի Սէսիհ իդրար
 23 պըքը ժը տէրէ տէր պըմընը: Ժը պոյ ուիա
 պավ ու տիյէ ուի կօն, Եւ թէմամ է ժէ
 24 փըռս քըն: Բաշէ տիսա կաղի քըրն աւ
 մէռուվէ քօր, ու կօն ժէռա. Եքըր քը ժը
 Խօտէռա էմ զանըն քօ մէռուվէ հան կիւ-
 25 նէքէպր է: Ուի ժի կօ. Եւ էրքը կինէ-
 քէար է էղ նըզանըմ թէնէ ուիա զանըմ էղ
 26 քօր պուն ու անվա տը պինըմ: Տիսա կօն
 ժէռա. Զը քըր ժը դառա, ջահվէդ դա չա-
 27 վան վէքըր: Շէվապ տա ժը ուանռա. Սը

- նուա կօ ժը ոռա ու հուն նա պըհիստըն . չը-
մա տիսա պըհիստընէ տը խուաղըն , սազըն
հուն ժի՞ տը խուաղըն շակըրտ պըն ժէռա :
28 Ուան տըթմին արտա պունժէռա , ու տըկօթը
պուն , դու պըպը ժէռա շակըրտ . էմ շակը-
29 տէ Սուսա նը : Լ՛մ զանըն քօ Խօտէ պը
Սուսառա խապէր տա , համա ուրիա էմ նը
30 զանըն ժը քօյէ : Շէվապ տա մէռուվ ու
կօ ժը ուանռա . Գըշդէ պը աճէպ աւ է քօ ,
հուն նըզանըն ժը քույէ , ու աուր ջաճվէ մը
31 վէքըր : Լ՛մ զանըն քօ Խօտէ ժը կիւնէ-
քեարանռա կօտարինա քը , իլա էրքը եէքէ
ժը Խօտէռա իթիզաթ պըքը ու մէրամէ ուր
32 իճրա պըքը , ժէռա կօտարի տըքը : Վը իպ-
թիտայէ տընէ բէվա եէքէ նա պըհիստիյէ .
էրքը մէռուվ քի ջաճվէ ժը տէ զա քօռ է վէ
33 քըր : Լ՛քըր ժը Խօտէ նապանա աւ մէռուվ
34 դըշդ քի նա տըքեարը պու քըրընէ : Շէ-
վապ տան ժէռա ու կօն . Գու եէք ճար լը
կիւնէտա զայ , ու դո՞ւ ժը մէռա թալիմ տը-
տի , ու աուր լը տէր քըրըն :
35 Իսա պըհիստ քօ աուր տէր քըրըն , կապ
քօ տի աուր՝ կօ ժէռա . Գու իման դի՛նի ժը
36 Գուռէ Խօտէռա : Ըուր ճէվապ տա ու կօ .
Խա՛ Բապպ քիյէ աւ քօ ժէռա իման պինըմ :
37 Իսա կօ ժէռա . Գա տի ժի աուր , ու պը դա-
38 ռա խապէր տայօղ աւ է : Ուր ժի կօ . Ի-
ման դինըմ եա՛ Բապպ , ու ժէռա սէճտէ քըր :

- 39 Ու կօ Իսա . Լը շէրիաթ քըրընէ հաթըմ տընէյ հան, քօ ուան քօ նա պինըն, պըպինըն, ու ուան քօ տը պինըն քօռ պըն :
- 40 Ը ուան բէռա պուըն ֆարիսիան պըհիստըն հընըքան, ու կօն . Սէկէր էմ ժի՞ քօռըն :
- 41 Իսա կօ ժը ուանուա . Լըքըր ո՛ քօռ պը պանա, կիւնէյէ ո թուենա պու, համա նուա տէժըն էրքը էմ տը պինըն . ժը պօյ աուփ կիւնէյէ ո լը սէր ո տը մինը :

- 1 Պըռա պըռա տը պէմ ժը ոռա . աւ քօ ժը տէրի նա գէվը լը կօմէ միյան, լէ ժը պաշգա տէր քի ուատը պը, աուփ տըղ ու հարամի է :
- 2 Համա աւ քօ ժը տէրի տը գէվը աւ շըվանէ
- 3 միյան է : Վափուճի ժէռա վէտըքը, ու միյան տէնկէ ուփ տը պըհիսըն ու միյէ խօ, պը
- 4 նաւ կաղի տըքը ու տէր տըխը ուան : Ու կավա քօ միյէ խօ տէր տըխը . լը պէր ուան տը չօ, ու միյան լը տու ուփ տը չուըն չըմա քօ
- 5 տէնկէ ուփ նաս տըքըն : Լը բէյ զարիպան գաթ նա չուըն, իլլա ժէ տը ուավըն . չըմա քօ տէնկէ զարիպան նաս նա քըն :
- 6 Իսա թէմնիլէ հան ժը ուանուա կօ . համա ուան ֆէհմ նա տըքըրը պուըն՝ էրքը չը՞ պու
- 7 քօ պը ուանուա խապէր տը տա պու : Տիսա Իսա կօ ժը ուանուա . Պըռա պըռա տըպէմ

- 8 Ժը ոռա, քօ տէրիյէ միյան էզ ըմ: Աւ
հէմիան քօ Ժը մը ավուլ հաթըն տըզ ու հա-
լամի պօ պուն համա միյան Ժը ուանուա կօ-
- 9 տարի նա քըրըն: Լչը ըմ տէրի, էրքը եէ-
քէ Ժը մըն լը հընտուռ տը գէվը, խալաս տը
պը, տը գէվը ու լը տէր գէ ու ջէրանտըն
- 10 տը պինը: Տըզ նայը՝ էլլա քի պը տըզը ու
սէր Ժէ քը ու հէլաք պըքը. էզ հաթըմ քօ
էօմրէ ուան հապը, ու հէնի զէտէ պըպը Ժը
- 11 ուանուա: Լչը ըմ շըվանէ գանձ շըվանէ
գանձ ճանէ խօ լը ուղուրէ միյա տա գինը:
- 12 Համա շըվանէ պը իւճրէթ, քօ շըվան նընը,
քօ պըզընան աուի նընըն, կավա քօ տը պի-
նը քօ կուր գէ. պըզընան պէր տըտա ու տը
ռէվը, կուր Ժի ուան գալիմիշ տըքը ու պէ-
- 13 լա տըքը: Չըմա քօ աւ պը իւճրէթէ հա-
- 14 ճէթէ ուի նընը Ժը պօյ միյան: Շըվանէ
գանձ էզ ըմ, ու ախօյիան նաս տըքըմ ու
- 15 Ժը ախօյիան նաս տըպըմ: Չավան քօ Պա-
պա մը նաս տըքը, վուսան Ժի էզ Պապա
նաս տըքըմ, ու ճանէ խօ լը ուղուրէ միյան
- 16 տա գինըմ: Պաշգա միյա մը Ժի հէնը քօ
Ժը աւ կօմէ նընըն, ուան Ժի լը վըր անըն է
Ժը մըռա լաղըմ է. ու տէնկէ մը տէ պը պը
հէն ու տէ պըպըն եէք ճէօլ ու եէք շըվան:
- 17 Պապա մը Ժը պօյ ուիա տը հուպինը քօ ճա-
նէ խօ տա գինըմ ու տիսա աուի պըսթինըմ:
- 18 Աուի եէքէ Ժը մըն տէր նա խը, լէ էզ տա

դինքս առի ժը խօ, հէօքմաթէ մը հէյէ ա-
ռի տա դինքնէ ու հէօքմաթէ մըն հէյէ տի-
սա առի սանտրնէ. թէնայիհէ հան մը ժը
Պապէ խօ սէնտիյէ :

19՝ Դուա ժը սէմէտէ սէօզէ հանան լը նաւ

20՝ Եհհուտիան տիսա ֆըրգա պու : Դուա ժը
ուան փըռան տը կօթը պուն, ճընէ ուի հէյէ,
ու տին պույէ, հէնի չըմա՞ ժէռա կօթարի տը-

21՝ քըն : Պաշգասիան տը կօթը պուն, խապէ-
լէդ ահվա խապէրէ պըճանան նընը. ճըն տը-
քեարը ջահվէ քսռան վէքը :

22՝ Ուէ չաղէ լը Դուտսէ այտա թէպէրիւքէ

23՝ պու, ու զըվըսթան պու : Ու Խսա լը տա-
ճարտա լը հայաթէ Սիւլէյմանէ տը կէռիա

24՝ պու : Եհհուտիան չար ալիյէ ուի կըրթըն
ու կօթըն, հաթա քինկա դույէ ճանէ մէ տէ
պը տէրիսի, էրքը Սէսիհ գույի ժը մէռա ա-

25՝ շէքեար պէթը : Ինա ճէվապ տա ժը ուան-
ռա ու կօ : Սը ժը՞ռա կօ ու հուն ժը մըռա
իման նայնըն, աւ ամէլան քօ էղ պը նապէ
Պապէ խօ տըքըմ, ուան ժը պօյ մըն շէհա-

26՝ տէթ տըքըն : Զամա հուն իման նայնըն.
չըմա՞ քօ հուն ժը աւ պըզընէդ մըն նընըն :

27՝ Պըզնէդ մը տէնկէ մը տը պըհէն, էթի ուան

28՝ նաս տըքըմ : Ու լը տու մը դէն ու էթի ժը
ուանռա էպէտի հայաթէ տըքըմ, քօ էպէտի
գաթ տէ ուանտա նա պըն ու էէքէ ուան տէ

29՝ ժը տէսթէ մը նէտէրինէ : Պապէ մըն քօ

- ուան ժը մըռա տա ժը հէմիան մէղըն է, ու
 եէքէ նըքեարը ժը տէսթէ Պալէ մըն պը
 30 տէրինը: Ու էզ ու Պալէ խօ էմ եէք ըն:
 31 Եհհուտիան գէվըր հէլանին քօ աուի գէ-
 32 վըր քըն: Իսա ճէվապ տա ժը ուանու, Սը
 ժը Պալէ խօ փըռ չըղուլէ գանձ ժը դու նը-
 շան տա, ժը ուան ժը պօյ քիժա ամէլէ հուն
 33 էզ գէվըր տըքըն: Եհհուտիան ճէվապ տան
 ժէռա. Ժը պօյ չըղուլէ գանձ էմ դա գէվըր
 նաքըն, լէ ժը պօյ քըքրէ, ու չըմա քօ դու
 34 մէռուվի ու դու խօ Լլահ տըքի: Իսա ճէ-
 վապ տա ժը ուանու. Կա քի լը նալ թէվ-
 րաթէ ո հաթիյէ նըվիսանտըն, էրքը մը կօ
 35 գայ հուն Լլահըն: Համա էրքը ժը ուան-
 ու Լլահան տէժը, ժը ուանուա քօ խապէ-
 րէ Խօտէ պու, ու գապիլ նընը քօ աւ հա-
 36 թը նըվիսանտըն պէ խարապ պուն: Լէ աւ
 քօ Պապա մուգատէս քըր ու լը տընէ շիանտ,
 հուն ժէռա տէժըն էրքը քըքրէ տըքի, ժը
 37 պօյ Ղուուէ Խօտէ մը կօթընէ մըն: Լըքը
 չըղուլէ Պալէ խօ նա քըմ ժը մըռա պալուր
 38 մէ քըն: Լէ էրքը տը չըղուլմ, փարազ ժը
 մըռա պալուր նա քըն, պարէ ժը չըղուլան-
 ու խման պինըն, քօ պըղանըն ու նաս պըքըն
 էրքը Պապա լը մը տա է ու էզ լը Պապա տա
 մը:
 39 Տիսա տը խօստը պուն աուի կըրթընէ հա-
 40 մա ժը տէսթէ ուան փըլըթի: Ու տիսա չու

- լը աւ արիյէ տընէ Յորտանէ՝ լը աւ ճի, լը
 քօ քի Հաննա լը ավուլէ տը սէքընի ու թահ-
 41 ֆիլ տըքըր: Ու փրոան հաթըն ժէռա ու
 կօն. Լըքը Հաննա քէրէմէթ քի նէ քըր:
 42 Համա չը քօ Հաննա կօ ժը պոյ ուի աւ
 հէմի ժի ոաստ պու ու փրոան լը ուէ ժէռա
 իման անին:

- 1 Ու պը Լաղար նաւ նախօշ քի հէպու լը
 նաւ Պէյթանիայէ, ժը կիւնտէ Մէյրէմէ ու
 2 խուշգա ուի Մարթայէ: Ուիա աւ Մէյ-
 րէմ պու, քօ Բապպի պը պինա խօշ ոռնէ
 ոռն քըր, ու լընկա ուի պը փօռա խօ փա-
 դըթ քըր, քօ պրէյ էքէ Լաղար նախօշ պու:
 3 Խուշգադ ուի մէռուլ շիանտըն ժէռա ու կօն.
 Եւ Բապպ վահա առւի քօ դա փրո տը հա-
 4 պանտ, նախօշ է: Կավա քօ Իսա պըհիստ
 կօ. Եւ նախօշիթիյէ մըրընէ նընը, լէ ժը
 պոյ իղզէթէ Խօտէ է, քօ Վուռէ Խօտէ պը
 5 առւի իղզէթ պըպը: Ու Իսա տը հուպանտ
 Մարթայէ ու խուշգա ուի Մէյրէմէ ու Լա-
 6 ղարէ: Կավա քօ պըհիստ էրքը նախօշէ,
 տու ու ժի սէքընի հէման լը աւ տէրէ լը քօ
 7 քի տը սէքընի պու: Ու ժը ուէ բէվա կօ
 ժը շակըրտանու. Որըն աիսա էմ լը Եէհու-
 8 տիսթանէ հառըն: Եւ շակըրտան ժէռա կօն.

- Եւ՛ խօճա, Եւ՛ հուտիան նուա գա արամիշ
տըքըըը պուն գէվըը քըրընէ, ու տիսա լը ուէ՞
- 9 Էմ՛ հառըն: Ճէվապ տա Խսա, տուանդտահ
սաթէ ոյէ թոննա, էրքը եէքէ լը ոյ տը
կէռը շաշ նա պը, չըմա քօ ոսհնի ուէ տընէ
- 10 տը պինը: Համա էրքը եէքէ լը շէվէ պը
կէռը՝ շաշ տը պը. չըմա քօ պը ուիոպ ոսհ-
- 11 նի թոննա: Ուիա քօ կօ՝ ժը ուէ բէվա կօ
ժը ուանուա. Տաթէ վէ՛ Լաղար լը խալ չու,
համա տը չում քօ աուի ժը խալէ րաքըմ՛:
- 12 Ե յօկըտան կօն ժէռա. Եւ՛ խօճա էրքը լը
- 13 խալ չույէ աւ տէ խէլաք պը պինը: Համա
Խսա ժը պոյ մըրընէ ուի տըկօթ, ժը ուանուա
վուսան տը խույա պու՝ քօ ժը պոյ խալ չուն-
- 14 տընէ տըկօթ: Ուէ չաղէ Խսա աշխրեար կօ
- 15 ժը ուանուա, Լաղար մըր: Ու էզ շաղ ըմ
ժը պոյ ո՛ քօ էզ լը ուէ նէ պում քօ հոն
ժը մըռա իման պինըն. համա նուա որըն էմ՛
- 16 ժէռա հառըն: Թումա՛ քօ ճէվի տը հաթը
պու կօթան, կօ ժը հէվալ տաշ շաղըտանէ
խօռա. Որըն էմ՛ ժի հառըն քօ բէռա պըմ-
ըն:
- 17 Եւա Խսա հաթ՝ աուի ժը չար ոյյան լը
- 18 թըրպէ հաթը տանի տի: Ու Պէյթանիա ժը
Գուտսէռա գասա փանդտահ միլ նէզ պու:
- 19 Ու ժը Եւ՛ հուտիան փըռան հաթը պուն ժը
Սարթառա ու ժը Սէյրէմուա, քօ ժը ուան-
ապ ժը պոյ պրէյ ուան լը տըլէ ուան փըռա

- 20 քըն: Կա՛վա քօ Մարթա պըհիստ Իսա դէ
չու լը գարշիյա ուի. համա Մէյրէմ լը մալ
21 ոօ տը նը պու: Մարթա կօ ժը Իսառա.
Իշա՛ Բապպ էրբը դու լը վըր պը պանա՛ պը-
22 ըէյ մը նա տը մըր պու: Համա նուա ժի
էզ զանըմ՝, չը քօ դու ժը Խօտէ տիլէկ պը-
23 քի՛ Խօտէ տը տը ժը դառա: Իսա կօ ժէ-
24 առ. Պրէյ դա տէ գըյամ պըսթինը: Մար-
թա կօ ժէռա. Իշ զանըմ՝ քօ լը ոջա բա-
25 շինէ լը գըյամէթէտա տէ ռապը: Իսա կօ
ժէռա. գըյամէթ ու հայաթ էզ ըմ՝ աւ քօ
ժը մըռա իման դինը, էրբը պըմիէ ժի՛ տէ
26 պըժօ: Եւ հէմիան քօ սաղ ըն ու ժը մը-
ռա իման դինըն՝ էպէտի տէ նա մըրըն դու
27 ժը աուիառա պա՛վուր տը քի՛: Կ. ժէռա,
Պէլի եա՛ Բապպ, մը իման անի՛ քօ դույի
Մէսիհ Գուռէ Խօտէ, քօ լը տընէ տէ պը
28 հաթը պույ: Ու կա՛վա քօ ոսիա կօ, չու
պը տըզիքա խուշգա խօ Մէյրէմէ կազի քըր
ու կօ. Խօճա հաթիյէ ու դա կազի տըքը:
29 Կա՛վա քօ աուի պըհիստ զու՛վա ռապո՛ ու
30 հաթը լը պալէ: Իսա հէժա լը կիւնտ նա
հաթը պու, լէ լը տէրէ հան պու, լը քօ քի
31 Մարթա գարշիյէ ուի չու: Համա Լէհու-
տիան քօ բէռա լը մալտա պուն ու լը տըլէ
ուի տը փըռսի պուն. կա՛վա քօ տին Մարթա
զու՛վա ռապու ու չու՝ ուան ժի լը բէյ ուի
չուն, Թախմին տըքըրը պուն քօ լը ձըրպէ

- 32 տըճ՝ քօ լը ուէ պը կըրը : Դուա Սէյրէմ
կա՛վա քօ հաթ լը աւ ճիյէ քօ Խսա պու, ու
աուի տի, լը լընկա ուի քէթ ու կօ. Եւ՛
Բապպ էրբը դու լը վըր պը պանա, պրէյ
- 33 մըն տէ նա մըրան ա : Խսա կա՛վա քօ տի
աուի քօ տը կրիա, ու բէռա պուն Լէհոու
տիան քօ տը կրիա պուն, Խսա ոգա տէրտըի
քի լը տըէ խօ տա սէր ու պընի պու, ու կօ :
- 34 Եւ քօ՞ ո տանի ուի. կօնը ժէռա. Եւ՛ Բապպ
- 35 որը ու պը պինը : Ու Խսա կրիա : (36) Լէ-
հուտիան տը կօթը պուն, մէղէքըն չը գաս տը
- 37 հուպանտը աուի : Ժը ուան հընըքան տըկօ-
թը պուն, ուիա քօ ջահէ քօռան վէքըր,
նա՞ տըքէարը պու քի ուիա ժի նէ մըրը :
- 38 Խսա տիսա լը տըէ խօտա պը տէրտըի՝ լըթըր-
պէ դէ. ու լը ուէ մըղարա քի հէպու, ու լը
սէր սւի գէվըր քի հաթը պու տա դինըն :
- 39 Ու Խսա կօ. Գէվըրէ հան հէլինըն, ու խուշ-
գա մըրիյէ Սէյրէմ կօ ժէռա. Եւ՛ Բապպ
նուա պինօ պույ է, չըմա քօ ժը չար ոջա-
- 40 նէ : Կօ ժէռա Խսա. Սը ժը դառա նա՞ կօ
էրբը պավուր պըքի, իղղէթէ Խօտէ տէ պը
- 41 պինի : Ու կա՛վա քօ գէվըր հէլ անին՝ Խսա
ջահէդ խօ լը ժօր հէլանի ու կօ. Շքըր
ժը դառա եւ՛ Պապա՝ քօ դա մը կօտարի քըր :
- 42 Ու էզ տըղանըմ քօ դու տայիմա ժը մըռա
կօտարի տըքի, լաքին լըվըր սէքընանտօղ ժը
պօյ խալգէ տէժըմ, քօ պավուր պըքըն քօ

- 43 դա էղ շիանտ: Կալա քօ ուհա կօ, պը պը-
լընտ ալաղ քի կաղի քըր ու կօ, Լա՛ Լա-
44 զար լը տէր որը: Մէյիտ ժի ուապու լընկ
հաթը կրէտան, ու տէսթ պը լէֆանտընէ, ու
ռույա ուի պը տըսմալ հաթը լէֆանտըն, ու
Խսա կօ ժը ուանուա. Վէքըն աուի ու պէր-
տըն պրա հառը:
- 45 Ժը Լէհուտիան փըռան քօ ժը Մէյրէմ-
ու հաթը պուն, կալա քօ քըրընէ Խսա
46 տին՝ ժէռա իման անին: Ու ժը ուան հը-
նըքան ժի չուն ժը ֆարիսիանուա ու քըրնէ
Խսա ժը ուանուա թա քըրըն:
- 47 Պաշ իմաման ու ֆարիսիան՝ լը եէք ճի
հաթըն ճըվանտըն՝ ու կօն. Լյմ չը պըքըն
չըմա քօ մէռուվէ հան փըռ քէրէմէթան տը-
48 քը: Լյրքը էմ աուի վուսան պէրտըն, հէմի
ժի տէ ժէռա իման պինըն, ու ուման տէ պէն՝
ու հէմ ճիյէ մէ ու հէմ գալմէ մէ տէ հէլի-
49 նըն: Ժը ուան եէքէ պը Վայետաֆա նալ-
քօ պաշ իմամէ ուէ սալէ պու, կօ ժը ուան-
50 ոա, հուն գաթ դըշդ քի նըղանըն: Ու գաթ
ժի տիւշիւմիշ նա պըն, էրքը ժը մէռա գանձ
է քօ մէռուվ քի տէլա գալմէ պըմրէ, ու
51 գալմ կըշք հէլաք նէ պը: Ու դըշդէ հան
աւ ժը խօ նա կօ, լէ պաշ իմամէ ուէ սալէ
պույընէ, փէյղէմպէրիթի քըր, էրքը Խսա
52 ժը պոյ միլէթէ տէ պըմրանա: Ու թէնէ
ժը պոյ աւ միլէթէ նա, լաքին քօ հաթը

պէլա պուն՝ էվլատէ Խօտէ լը եէք ճի պը ճը-
վինը:

53. Հէնի ժը ուէ ոյէ բէվա շավը քըրըն քօ

54. աուի պը գուժըն: Վուա Խսա լը նաւ Եէ-
հուտիան հէնի աշխբեար՝ նա տըկէոիա պու,
լաբին ժը ուէ լը նէզա չէօլէ ոլաթ քի չու,
լը պաժէր քի քօ նավա էքէ Լփրայիմ՝ պու:

55. Ու փասէհէ Եէհուտիան նէզ պու, ու
փըռան՝ ժը ուէ սէմթէ լը բէշ փասէհէ լը
Վուտսէ՝ ուսպուն. քօ աւ խօ՝ փազըժ քըն:

56. Վուա Խսայէ արամիշ տըքըրը պուն, յու ժը
հէվ ու տուռա տըկօթը պուն կավա քօ
լը տաճարտա պուն, ժը ոռա չափան տը խոյա
աճապա լը պայրամտա լը վըր տէ՝ պէ. պաշ
խմաման ու ֆարիսիան թէնպիհ քըրը պուն
քօ էրքը եէքէ պը զանը լը քի ժան տէր
պունէ ուի՝ խապէր պըքը ժը պօյ ուի՝ քօ
աուի պը կըրըն:

ՍԻՐ 12

1. Վուա Խսա չէշ ու լը բէշ պայրամ լը
Պէյթանիպէ հաթ, լը քօ քի Լազարոսէ
մըրի պու, քօ Խսա աուի ժը մըրիան րաքըր:

2. Իւ լը ուէ ժէռա զիյաֆէթ քի քըրըն, ու
Սարթա խըզմէթ տըքըր, ու Լազար բէռա
լը սուֆրէտա ժը ունըշտօշան եէքէ պու:

3. Վուա Սէյրէմ լըդըր քի պը փըռ պուհա

- խալիս ոռնա նարտէնէ սանտ, լընկէ Իսա
 ոռն քըր, ու պը փօռա խօ լընկէ ուի փա-
 գըժ տըքըր, ու մալ պը պինա ոռնէ գըժա
- 4 պու: Ժը շակըրտան եէքէ Ղ'ուտայէ Իս-
 խարի՝ քօ աուի տէ տէսթ պըտանը, կօ:
- 5 Չըմա՞ ոռնէ հան պը սէ սպտ տինարէ նէ
 հաթը ֆոօթան քօ ժը ֆագիրանուա պը հա-
- 6 թը տայըն: Ուի կօ, նա քօ ժը պօյ ֆագի-
 րան հաճէթէ բւի պու, լէ քօ տըզ պու, ու
 տընտօդ աուի տը բէ պու, ու չը քօ տը հա-
 թը պու ալէթըն լէ աուի տը քըշանտը պու:
- 7 Իսա կօ. Պէրտը աուի, աւ ժը պօյ ոջա դա-
- 8 մըրանտընէ մըն վէշարթ: Չըմա քօ ֆագի-
 րան հէր չաղ պը ոռա տըպըն, համա էզ
 տայիմա պը ոռա նա պըմ:
- 9 Կալա քօ ժը Եէհուտիան փըռան հասի-
 ան քօ աւ լը ուէ է, հաթըն, նա թէնէ ժը
 պօյ Իսա, լէ քօ Լազարէ ժի պը պինըն, ա-
- 10 ուի քօ ժը մըրիան ըաքըր: Պաշ իմաման
 շալը քըրըն քօ Լազար ժի պը գուժըն:
- 11 Չըմա քօ ժը Եէհուտիան փըռան ժը պօյ
 աուի տըջօ պուն ու ժը Իսառա իման տը ա-
 նի պուն:
- 12 Լը աւ ոջա տընէ՝ փըռ խալզ քօ լը պայ-
 րամէ հաթը պուն, կալա քօ պըհիտըն էր-
- 13 քը Իսա լը Գուտսէ դէ: Աուլիյէ տար ա
 խուրմէ սանտըն, ու չուն լը գարշիյէ ուի,
 տը գիրա պուն ու տը կօթը պուն, (Սաննիս)

- պը նազէ Խատէ հաթօղ, փատիշահէ Խարա-
 14 յիլէ միւսպարէք պըպը: Ու Խսա քէր քի
 տի ու լը ուի ոսնըշտ, չալան քօ հաթիյէ
 15 նըվիսանտըն: Սէ թըռս էյ գիզէ Սահեու-
 նէ վահա փատիշահէ դա լը սէր ճահշէ քէ-
 16 րէ սուար պու դէ: Ու շակըտէդ ուի ա-
 վուլ ուիա ֆէհմ նա քըրըն. համա կավա
 քօ Խսա պը իզզէթ պու, ուէ չաղէ պիրա խօ
 անին. էրքը աւ պու, քօ հաթի պու նըվի-
 սանտըն ժը պօյ ուի. ու ուան դըշդէ հանան
 17 քըրըն ժէռա: Սուա բէռա պուն խալդ շէ-
 հատէթ տը քըրը պուն քօ Լազարէ թէնէ ժը
 թըրպէ կազի քըր, ու ժը մըրիան ըպքըր ա-
 18 ուի: Ու ժը պօյ աուի խալդ աուի գարշը-
 լէմիշ քըր. չըմա քօ պըհիտը պուն էրքը աւ
 19 քէրէմէթէ հան քըրը պու: Սուա ֆարիսի-
 ան ժը հէվ ու տուռա տը կօթը պուն, մէզէ
 տըքըն քօ նըքեարըն ֆայտէ քի քըրընէ
 վահա տընէ կըշք լը բէյ ուի չուն:
 20 Ու լը ուէ չէնտ Լունանիան ժի հէպուն,
 պը ուանռա քօ լը պայրամտա ժը սէճտէ քը-
 21 րընռա ուապօ պուն: Ուան ան հաթըն ժը
 Ֆիլիպպօսուա, քօ աուի ժը Պէյթսայիտէ Ղէ-
 լիլէ պու, լավա տըքըրը պուն ժէռա ու տը
 կօթը պուն. Լա էֆէնտի, Խսա էմ տըխու-
 22 աղըն տիթընէ: Ֆիլիպպօս ժի հաթ ժը Լնտ-
 ըրառա կօ. Լնտըրիա ու Ֆիլիպպօս թէվ ժը
 23 Խսառա կօն: Խսա ժի ճէվապ տա ժը ուան-

- ուս ու կօ. Հաթ սաաթէ քօ Վուռէ մէռուվ
- 24 պը իղզէթ պըպը: Պըռա պըռա տըպէմ ժը
ռռա. էրբը հապէ կէնըմէ լը նավ խօլիյէ
նէյը ավէթան նա մըրը. համա էրբը պը մը-
- 25 րէ, փըռ մէյվէ դինը: Աւ քօ ճանէ խօ տը
հուպինը, աուի տէ վունտա պըքը. ու աւ
քօ ճանէ խօ իքրահ տըքը լը նավ տընէյէ
հան, ժը պօյ էպէտի հայաթէ պը վէշէրինէ
- 26 աուի: Երբը եէքէ ժը մըռա խըղմէթ տը-
քը պրա լը բէյ մը պէ. ու էզ լը քօ մը իըզ-
մէթքեարէ մը ժի տէ լը ուէ պըպը. էրբը
եէքէ ժը մըռա խըղմէթ տըքա, Պապա աուի
- 27 տէ պը իղզէթ պըքա: Համա նուա ճանէ
մըն սէրհէվ լադալըպիյէ ու չը պէժըմ, էր-
քը եա՝ Պապա մը խէլաս պըքը ժը սաաթէ
հան. համա էզ ժը պօյ ուիա հաթըմ ժը
- 28 սաաթէ հանուա: Եա՝ Պապա նավէ խօ պը
իղզէթ պըքը, նուա ժը ազիւմանան տէնկ քի
հաթ, մը պը իղզէթ քըր ժի, ու տիսա տէ
- 29 պը իղզէթ պըքըմ: Աւ խալգէ քօ սէքընի
պուն ու տը պըհիստը պուն, տը կօթը պուն՝
կիւռիւլթի տը պը. ու հընըքան ժիտը կօթը
- 30 պուն էրբը մէլայիք բէռա խապէր տա: Խաա
ճէվապ տա ու կօ. Տէնկէ հան ժը պօյ մը
- 31 նէ հաթ, լէ ժը պօյ ո: Վուա հէօքմէ տը-
նէյէ հան տըպա. նուա ուէյգէ տընէյէ հան
- 32 տէ պէ տէրվէ ամէթըն: Եժի կալա քօ ժը
արտէ պըլընտ պըզըմ, հէմիան ժի տէ ժը

- 33 խօռա պըքշինըմ : Ու ուիա պը չը մըրընէ
 34 տէ պըմիէ պը պէյան քըրընէ կօ : Խաղգ
 ժէռա ճէվնոյ տա . Լյա՛ ժը թէվրաթէ պը-
 Տիստըն քօ Սէսի՛՛՛ ժը քպէտան տէ պը մինը ,
 ու դու չալա՛ն տէժի քօ՛ ժը Գուռէ մեռուվ
 աւ պըլնտ պուն լաղըմ է . քիյէ աւ Գու-
 35 ուէ մեռուվ : Խաա կօ ժը ուանոա . Տէժպ
 Տընըք ոպթ ոօՏնի պը տոա է . Տառըն Տուկ
 չը գաս քօ ոօՏնի Թը տա է . չըմա քօ լը
 դարիսա չունտօղ նը կանը լը քօ տը չօ :
 36 Չը գաս քօ ոօՏնի պը ոռա է իման պինըն
 ժը աւ ոօՏնիռա , քօ գուռէ ոօՏնի պըպըն ,
 ու Խաա դըչդէ Տանան խապէր մա , ու չու խո
 37 վէշարթ ժը ուան : Ու Փարաղա աւ գասա
 քէրէմաթան քըրը պու լը պէր ուան . Տամա
 38 ուան իման նա տը անի պուն ժէռա : Վ.գ
 քէլամէ Խչայա փէյղէմպէրէ Թէմամ պըպը ,
 քօ կօ . Լյա՛ Բապպ ժը խապէրէ մէռա քի՛
 պալուր քըր , ու պիլէիէ Խօտէ ժը քէռաա-
 39 չիքեաք գու : Ժը պոյ ուիա նէ տըքեարը
 պուն իման անընէ , չիւն տիսա Խչայա կօ :
 40 Գաճվէ ուան գոր քըր ու գալպէ ուան գա-
 լըն քըր քօ պը ջաճվան նէպինըն ու պը գալ-
 պէ Փէճմ նէքըն , ու վէկէռըն , ու էզ ժը
 41 ուանոա չիճա պըտըմ : Խապէրէ Տան կօ
 Խչայա , կալա քօ իղղէթէ ուի տի , ու խա-
 42 պէր տա լը նէր ուի : Լաքին պը աճվա պու-
 նէ , ժը Տամիսյան տիսա Կըռան ժէռա Ի-

ման անին. համա ժը պոյ ֆարիսիան պէյան

43 նէ տըբըըըն քօ ժը տէրէ տէր նէյըն : Չը-
մա քօ իղլէթէ մեռուվան ժը իղլէթէ խօտ
բէթըը հապանտըն :

44 Համա խա տը գիրա ու տը կօթ. Մէ քօ
ժը մըռա իման գինը, ժը մըռա իման նայնը,

45 լէ ժը աուիռա քօ մը շիանտ : Ու աւ քօ մը

46 տըպինը. տըպինը աուի քօ մը շիանտ : Լիզ

ժը տընէռա դօհնի հաթըմ, քօ հէր քի քօ
պը մըռա իման պինը, լը նալ դարիտա նա

47 մինը : Ու էրբը եէքէ խապէլէ մը տը պըհէ
ու տը բէ, էզ աուի հէօքմ նա քըմ. չըմա

քօ էլ նա հաթըմ քօ տընէ հէօքմ պըքըմ,
48 լէ քօ տընէ խէլպո պըքըմ : Մէ քօ մը հա-

սապ նաքը ու քէլամէ մըն գապալ նաքը,
հէյէ եէքէ քօ աուի հէօքմ տըքը. աւ խա-

պէր քօ մը խապէր տա. աւ խապէր լը ոջա
49 ախըրէ պուի հէօքմ տըքը : Չըմա քօ մը

ժը խօ խապէր նէ տա, լէ Պապա քօ մը շի-
անտ, աւ ժը մըռա թէնպիհ քըը չըքօ տէ

50 պէթըմ ու չըքօ տէ խապէր պըտըմ : Ու տը
զանըմ քօ թէնպիհէ ուի էպէտի հալաթ է,

նուա չըքօ էզ խապէր տըտըմ, չափան քօ
Պապա ժը մըռա կօ, վոգսան խապէր տը-

տըմ :

- 1 Ու ժը փասէ՛հ պայրամէ ալու, Իսա զա-
նի քօ սաաթէ ուի կիյայէ, քօ ժը տընէ հան
ռապը լը պա Պապա. ախօյիան քօ լը նաւ
տընէտա պուն, հապանստ, հաթա բաշէ՝ ժի
հապանտը ուան:
- 2 Ու կավա քօ շիվ տը պանա՝ Ը Էյթան ժի
լը տընէ ճ'ուտայէ Ը ըմհունէ Իսխարի տանի
- 3 պու. քօ աուի թէսլիմ պըքը: Իսա Փէհմ
քըր քօ Պապա հէր դըշդ լը տէսթէ ուի տա,
ու քօ ժը Խօտէ ռապու ու լը պա Խօտէ տը
- 4 չօ: Ժը շիվէ ռապու, ու ճըլէ խօ տէր անի՝
ու փէշթըմալ քի կըրթ հաթը լէֆանտըն:
- 5 Ու բաշէ աւ սանտ լը լէկանէ դըթա քըր, ու
տէսթ քըր լընկա շակըտէդ խօ շուշտընէ, ու
պը աւ հաթը լէֆանտըն փէշթըմալ խօ փա-
- 6 գըթ տըքըր: 'Կուա Ը ըմհուն՝ փէթըրոսա
հաթ. ուի ժի կօ ժէռա. Եա՛ Բապպ դո՛ տէ
- 7 լընկա մը պը շույ: Իսա ճէվապ տա ժէռա
ու կօ. Եղ չը քօ տըքըմ դու նուա նըղա-
- 8 նի, լէ բաշէ տէ ֆէհմ պըքի: փէթըրոս կօ
ժէռա. Ելընկա մը գաթ դու տէ նա շույ, Ի-
սա ճէվապ տա ժէռա. Երքը էզ դա նա շում,
- 9 հիսսէ դա պը մըռա թուննա: Ը ըմհուն
փէթըրոս ժէռա կօ. Եա՛ Բապպ նա կէօվ-
- 10 տայէ մըն լէ՝ տէսթ ու սէրէ մը ժի: Իսա
կօ ժէռա. Ժը եէքէ հաթը շուշտընուա ժը

- շինկա պաշգա ժը շուշտընուա մուհթած նընը,
 իլա եէք ճար փաք է, հան ժի փաք ըն, լա-
 41 քին հուն հէմիան նա : Չըմա քօ տը վանը
 պու աուի՝ քօ տէ աուի տէսթ պըտանա, ժը
 աւ սէմէտէ կօ . երբը նա հուն հէմի փագըժ
 42 ըն : Ու կավա քօ լընկէ ուան շուշտ, ճըլէ
 իօ կըրթ ու լը սուֆրէ ոօնըշտ, ու կօ ժը
 ուանուա, շուն տը դանըն մը չը քըր ժը ո-
 43 ռա : շան էլ խօճա ու Րապպ կաղի տը-
 քըն ու գանճ տը քըն, չըմա քօ էլ վուսան
 44 ըմ : Էէ երբը էլ խօճա ու Րապպ մը լըն-
 կա ո շուշտ . լաղըմ է քօ հուն ժի լընկա հէ-
 45 վուտու պը շուն : Չըմա քօ մը ժը ոռա էօր-
 նէկ քի տա . քօ չավան քօ մը ժը ոռա քըր
 46 հուն ժի ոգա քըրընէ մը պը քըն : Պըռա պը-
 ռա տըպէմ ժը ոռա . գուլ ժը աղայէ իօ մէ-
 զըն նընը, նա ժի հաթը շիանտօղ ժը իօ շի-
 47 անտօղ մէղընը : Չիւնքի ուանան հուն զա-
 նըն, խօղի ժը ոռա՝ երբը ուանան պը քըն :
 48 Ուր ո ժը հէմիանուա նա պէմ . չըմա քօ էլ
 նաս տը քըմ ուան քօ մը պըժարթ, լաքին
 հաթա քօ նըվիս թէքմիլ պըպը, աւ քօ պը
 մըռա նան տը խուարը պու, ժը մըռա հիլէ
 49 քըր : Ուր նուա ժը ոռա տը պէմ չը գաս
 քօ նա պույէ, քօ քինկա քօ պըպը՝ իման
 20 պինըն քօ էլ աւ ըմ : Պըռա պըռա տը պէմ
 ժը ոռա . Քի քօ գապուլ տը քըր աուի քօ
 էլ տը շէյինիմ մը գապուլ տը քըր, ու քի քօ

- մը գապուլ տըբը, մը շիանտողէ գապուլ տըբը:
- 21 Իսա կալա քօ ուիա կօ, լը Բուհէ խօտա
հարրտի շէհատէթ քըր ու կօ. Պըուս պըռա
տը պէմ ժը ոռա, ժը ո Եէքէ տէ մը տէսթ
- 22 պը տը: Իռա շահրրտան ժը պոյ քի տէժը
աճապ պը թաճիւկ քըրընէ լը հէվու տու մէ-
- 23 զէ տը քըրըր պուն: Ու ժը շահրրտան Եէքէ
հէպու քօ լը պա Իսա ոօնըշտի, աուի քօ Ի-
- 24 սա տը հապանտը Եէքէ: Իռա Ը ըմհուն
փէթրոս ժէռա իշարէթ տը քըր ժը պոյ փըռա
քըրընէ էրքը քի տէ պըպա աւ, ժը պոյ էքէ
- 25 քօ խապէր տըտա: Ուի ժի լը սէր սէնկէ
Իսայէ քէթ ու կօ ժէռա. Իա Բապպ քէթ
- 26 աւ: Իսա ճէվապ տա ու կօ. Բէ է ժը քէ-
ռա քօ՝ էղէ նան շոլ տըբըմ ու տը տըմ. ու
- 27 շըլ քըր նան տա ժը Իսխարի ճ'ուտառա: Ու
ժը բաշէ նանէ Ը էյթան լը հըմտուռա ուի
քէթ. ու Իսա կօ ժէռա. Իռա չը քօ տէ պը-
- 28 քի զուվա պըբը: Լաքին դըշղէ հան ժը
սուֆրէտա ոօնըշտողան Եէքէ ֆէհմ նա քըր,
- 29 էրքը ժը պոյ չը կօ ժէռա: Չըմա քօ հընը-
քան թախմին քըրըն քօ՝ ճ'ուտա ժը պոյ քէ-
սէտար պունէ՝ Իսա ժէռա կօ. լը պոյրամտա
չը քօ ժը մէռա լազըմ է պը փըռ, Եախօտ
- 30 ժը ֆադիրանռա դըշղ քի պը տը: Բուի ժի
համա քօ նանէ սանա՝ զուվա լը տէր ռապու,
ոս շէվ պու:
- 31 Ու կալա քօ ռապու լը տէր Իսա կօ. Եռա

- 32 Դուռնէ մէտուլ պը իզլէթ պու, ու Լըւահ
 պը աուի պը իզլէթ պու: Լըբը Լըւահ
 աուի տէ պը իզլէթ պըբա ու զուվա տէ պը
 33 իզլէթ պըբա աուի: Լըճառուգան, Տընըք
 ոգթ ժի էզ պը ոռամը. հուն մը տէ արամիշ
 պըբը, ու չափան քօ մը ժը Լէհուտիանու
 34 րն պէն, նուա ժի ժը ոռա տըպէմ: Ժը
 ոռա թէնպիհ քի նօ տը տըմ քօ հէվու տու
 պը հապինըն, չափան քօ մը ճ հուպանտ, հաթա
 35 քօ հուն ժի հէվուտու պը հապինըն: Պը
 աուի հէմիան տէ պըղանըն, էրբը հուն չա-
 36 փըմ հուն փէթրոս կօ ժէռա. Լըճ Բապպ
 լը քօ տը չի. Խա ճէխպ տա, Լը քօ քի
 էզ տըչում, դու նուա նըքեարը պէ համա
 37 բաշէ տէ պէյ լը բէյ մը: փէթրոս կօ ժէ-
 38 ժի լը ուղուրա դա տաթինըմ: Ճէվապ տա
 Խա. Ճանէ խօ լը ուղուրա մը տէ տէյնի,
 պըռա պըռա տը պէմ ժը դառա, լը պէր տիք
 պանտանէ, տէ ճարան դույէ տէ մը ինքեպը
 պըբի:

- 4 Տըէ՛ն՝ սորա սէր ու պըն նապը ժը Խօտէ-
ռա իման պինըն, ու ժը մըռա իման պինըն :
- 2 Լը մալա Պապէ մըն փրո գօնախան Տէնըն
էրբը նա մը ժը ոռա տը կօթ, էրբը տըռում
- 3 ու ժը ոռա ճի հապըր տըքըմ : Ու էրբը պը-
չում ու ժը ոռա ճի հապըր պըքըմ, տիսա
դէմ ու ճ լը պա խօ տըսթինըմ, քօ էզ լը
- 4 քօ մը՝ հուն ժի լը ուէ պը պըն : Ու լը քօ
քի տըռում, հուն զանըն, ու ոէ ժի զանըն :
- 5 Թումա ժէռա կօ . Եւ՛ Բապպ էմ նըզա-
նըն լը քօ տըքի . ու չափն տըքեարըն ոէ
- 6 պը զանըն : Իսա կօ ժէռա . Լը ըմ ոէ ու
ռաստի ու հայաթ, ժը Պապառա քէս քինը-
- 7 քեարը պէ . Իլա պը տէսթէ մըն : Լըքը
հուն մը պըզանըպանա, պապէ մը ժի տըզա-
նը պանա, ժը ուի բէվա առի զանըն ու
առի տին :
- 8 Ֆիլիպօս կօ ժէռա . Եւ՛ Բապպ Պապա ժըմէռա
- 9 նշան պըտը, ու պէս է ժը մէռա : Լիօ ժէռա Իսա .
Ըւ գաս ոգթ պը ոռա մը, ու դա էզ նաս նա քըր
եւ՛ Ֆիլիպօս, աւ քօ էզ տի Պապա ժի տիյէ, ու
դու չափանտէթի էրբը Պապա ժը մըռանշան պը-
- 10 տը : Դու պափուր նա՞ քի, էրբը էզ լը Պա-
պա տա մը ու Պապա լը մըտա է, աւ խապէր
քօ էզ ժը ոռա խապէր տը տըմ, էզ ժը խօ
նա պէժըմ, Իլա Պապա քօ լը մըտա սաքին

- 11 պոյէ, առի տը շըղուլը աւ շըղուլան: Վը
մըռա իման դինըն, էրբը էղ լը Պապատա
12 մը ու Պապա լը մը տա է: Երբը նա ժը պոյ
աւ ամէլան ժը մըռա իման պինըն. պըռա պը-
ռա տը պէմ ժը ոռա, էրբը աւ քօ ժը մը-
ռա իման դինը, աւ ամէլան քօ էղ տը շը-
ղուլըմ, ուի ժի տէ պը շըղուլը, ու ժը ուան
հէնի զէտէ տէ պըքը, չըմա քօ էղ ժը Պա-
13 պառա տը չըմ: Ու պը նապէ մըն չը քօ
տիլէկ պըքըն, տէ պըքըմ առի, քօ Պապա
14 պը Վուռ պը իզըէթ պըպը: Չը քօ պը նա-
պէ մըն տիլէկ պըքըն, առի տէ պըքըմ:
15 Երբը հուն մը տը հապինըն թէնպիհէ մը պը
16 բէն: Ու էթի ժը Պապառա տէ լալա պը-
քըմ, ու պաչգա թէսէլի տայօղ քի տէ պը-
տը ժը ոռա, քօ էպէտան աւ պը ոռա պը մի-
17 նը: Իռհէ ռաստիյէ, քօ տընէյ հան նը-
քէարը աւ գապուլ քըրըն. չըմա քօ նա պի-
նը առի, ու նաս նա քը առի. լաքին հուն
նաս տըքըն առի, չըմա քօ պը ոռա տը մի-
18 նը, ու պը ոռա տէ պըպը: Ո սէվինա հէ-
19 լըմ, դէմ ժը ոռա: Վը բաշէ հընըքի զէ-
ման, հէնի տընէ մը նա պինը. համա հուն
տէ պը պինըն մը. չըմա քօ էղ սաղ լըմ, ու
20 հուն տէ սաղ պըպըն: Ու ուէ ոյէ հուն
տէ պըզանըն, քօ էղ լը Պապա տա մը, ու
21 հուն լը մը տա, ու էղ լը ոռա: Թէնպիհէ
մը կըրթօղ ու բէ քըրօղ, աւ է էղ հապան-

տող, ու աւ քօ էղ տը հապինը, ժը Պա-
վէ մըն տէ պէ հապանտըն, ու էղէ տէ ուի
պը հապինըմ, ու էղ խօ ժէռա տէ պէյան
պըքըմ:

- 22 Շուտա (նա Խսիարի) կօ ժէռա, Լա-
Րապպ չափան պու քի դու խօ տէ ժը մէռա
23 պէյան պըքի ու նա ժը տընէռա: Խսա ճէ-
վապ տա ու կօ ժէռա. էրբը Էէքէ մը տը
հապինը քէլամէ մըն տը բէ. ու Պապէ մըն
տուի տը հապինը. ու էմ ժէռա պէն, ու լը
24 պա ուի գօնախ տըքըն: Ու աւ քօ մը նա
հապինը, քէլամէ մըն նա բէ, ու քէլամէ մըն
քօ տը պըհէն, տմըն նընը, լէ է Պապա քօ
25 էղ շիանա: Պըշդէ հանան մը ժըռա խա-
պէր տա՝ չո գաս քօ էղ լը պա ոտա մը:
26 Լաքին Թէտէլի տպօղ Բուհ էլ գուտս, քօ
Պապա պը նապէ մըն տէ պը շէյնը, հէմիան
աւ տէ ժըռա հին պըքը, ու մը չը քօ ժը
27 ոռա կօ տէ պիրա ո պինը: ժըռա սէլա-
մէթ տը հէլմ, սէլամէթէ խօ տը տըմ ժըռ-
աւ. էղ ոգա տպինէ տընէ ժըռա նա տըմ,
տըլէ ո պրա սէր ու պըն նապը ու մէ՝ թըռ-
28 սըն: Հուն պըհիտըն քօ մը ժըռա կօ.
Տը չում ու ժըռա դէմ. էրբը հուն էղ
պը հուպինանտանա, վուսանը տէ շաղ պը
պանա, էրբը էղ ժը Պապէ խօռա տը չում.
29 չըմա քօ Պապէ մըն ժըմըն մէղըն է: Ու ժը
նուտա քօ հէժա նա պույէ մը ժըռա կօ:

- 30 կապա քօ պըպը՝ պափուր պըքըն։ Հէնի պը
 ոռա տէ փըռ խապէր նատըմ։ Զամա քօ մէզը-
 նէ տընէյ հան դէ, համա լը պա մըն դըշդ
 34 քէ ուի թուննա։ Աքին տընէ պը զանը քօ
 էզ Այապա տը հապինըմ, ու չափան քօ Պա-
 պա ժը մըռա թէնպիհ քըր, վուսան տըքըմ,
 հէնի ուսպըն ժըվըր էմ հառըն։

ՍԼԻ 15

- 1 Մէվէ ոաստ էղ ըմ, ու պափէ մըն պազ-
 2 վան է։ Հէր կուլի քօ լը սէր մընը ու եէ-
 միշ նայնը. տը պըր առի, ու աւ հէմի քօ
 եէմիշ դինը փազըմ տըքը առի, քօ հէնի փըռ
 3 մէյվէտար պըպը։ Հուն ժը անուա տա փա-
 գըժըն պը աւ քէլամէ՝ քօ մը ժը ոռա խա-
 4 պէր տա։ Ար նալ մըտա պը սէքընըն, ու
 էզ լը նալ ոռա. չափան քօ կուլի աւ ժը իօ
 նըքեարը մէյվէ պինը, էրքը լը սէր մէվ հա-
 թը առըլանտըն նա պը վուսան ժի հուն. էր-
 քը լը սէր մը հաթը առըլանտըն նէ պըն։
 5 Լիշ մէվ ըմ ու հուն կուլի. աւ քօ լը սէր
 մը հաթիյէ առըլանտըն ու էզ լը սէր ուի,
 առի փըռ մէյվէ դինը, Զամա քօ պէ մըն հուն
 6 նըքեարըն դըշդ քի քըռընէ։ Այրքը եէքէ
 լը սէր մը նա հաթիյէ առըլանտըն, առի ո-
 գա կուլի լը տէր քէթ ու հըշք պու ու տը
 քըպինըն առի, ու լը ազըրէ տապէժըն՝ ու տը

- 7 Հալուդը: Ու երբը հուն լը նաւ մը պի մի-
նըն ու քէլամէ մը ժի լը նաւ ոտա պըմինըն,
չը քօ տը խուսպըն տիլէկ պըքըն, ու տէ պը-
- 8 պը ժը ոռա: Պը աուիա Պամէ մըն պը իզ-
գէթ պու, քօ հուն փըռս մէյվէ պինըն, ու
շահըրտէ մը պըպըն:
- 9 Հալան քօ Պապա մը հապանտ, մը ժը ո
հապանտ, լը մուհապէթէ մըտա աորլանտի պը
- 10 սէքընըն: Երբը թէնպիհէ մը հուն պը բէն
լը նաւ մուհապէթէ մը տէ պը սէքընըն, չա-
վան քօ մը թէնպիհէ Պապա կըրթ, ու լը
- 11 նաւ մուհապէթէ ուի սէքընիմ: Երբը
հանան մը պը ոռա խապէր տա. քօ շաղը-
ղէ մը լը նաւ ո պըմինը, ու շաղըղէ թէք-
- 12 միլ պըպը: Թէնպիհէ մը ուիա է քօ հէլ
ու տու պը հապինըն, չավան քօ մը ո հա-
- 13 պանտ: Եր ուիա բէթըր մուհապէթէ եէ-
քէ թուննա. քօ ճանէ խօ լը ուղուրա տօս-
- 14 տէդ խօ տէյնը: Հուն տօստա մընըն, երբը
պըքըն չը քօ էզ ժը ոռա թէնպիհ տըքըմ:
- 15 Հէնի ժը ոռա գուլ նա պէմ, չըմա քօ գուլ
նը պանը չը քըրընէ աղայ խօ. համա մը ժը
ուռա տօստ կօ, չըմա քօ ժը Պապա չը դըշի
քօ մը պըհիտ, մը ժը ոռա խապէր տա:
- 16 Հուն էզ նա պըժարտըն, լէ մը ո պըժարտ,
ու մը ո թային քըր, քօ հուն հառըն ու մէյ-
վէ պինըն, ու մէյվէյէդ ո պըմինը, ու պը
նապէ մըն չըքօ ժը Պամէ մըն պը խուսպըն

- 17 Ժը ոռա պըտը: Ուիա թէնպի՛ճ տըբըմ՝ քօ
 Տէվ ու տու պը հապինըն:
- 18 Լըբը տընէ ժը ո՛ իբրա՛ճ տըբա. պը վա-
- 19 նըն քօ ալուլ ժը մը իբրա՛ճ բըր: Լըբը
 հուն ժը տընէյ հան պը պանա, տընէ ախօ-
 յիյան տըհապինը, լաբին հուն ժը տընէ նը-
 նըն, լէ մը ո՛ ժը տընէ պըժարթ. ժը պոյ աւ-
- 20 տընէ ժը ո՛ իբրա՛ճ տըբը: Պիրա խօ պինըն
 խապերէ հան քօ մը ժը ոռա կօ, Լըբը գուլ
 ժը աղայ խօ մէյըն նընը, էբբը էզ գավա-
 րանտըն, ո ժի տէ պը գավարինըն, էրբը խա-
- 21 պերէ մը կըրթըն ա ո ժի տէ պը կըրըն: Լա-
 բին աւ հէմի դըշղան տէ ժը ոռա պըբըն ժը
 պոյ նավէ մըն, չըմա քօ նաս նա բըրըն ա-
- 22 ուի քօ մը շիանտ: Լըբը էզ նա հաթըպա-
 նա ու ժը ուանուա նա կօթը պանա, կիւնէյէ
 ուան տէ նա պանա, լաբին հէնի նուա ժը պոյ
 կիւնէյէդ ուան մը հանա քի ո՛ թուենա:
- 23 Լ. քօ ժը մըն իբրա՛ճ տըբը, ժը Պավէ մը
- 24 ժի իբրա՛ճ տըբը: Լըբը աւ շըղուլան մը
 նավ ուանտու նէբըրանա, աուան քօ դայրի
 էէքէ նա բըրիյէ, կիւնէյ ուան տէ թուենա
 պանա, համա նուա հէմ տին, ու իբրա՛ճ բը-
 րըն կերէք ժը մըն՝ կերէք ժը Պավէ մըն:
- 25 Լաբին ուիա պու քի թէմամ պըպը աւ քէ-
 լամ քօ լը նավ լմէվըաթէ ուան հաթիյէ
 նըվիսանտըն, էրբը պիլա սէպէպ ժը մըն իբ-
- 26 րա՛ճ բըրըն: Լաբին կազա քօ թէսէլի տա-

յօղ պէ՛ք քօ էղ ժը Պապա տէ ժը ոռա պը
 շէյնիմ աւ Իռհէ ռաստիյէ՛ք ժը Պապա
 խուրուճ տըքը, աւ տէ ժը պօյ մը շէհատէթ
 27 պըքա: Ու հուն ժի շէհատէթ տըքըն, չը-
 մա քօ ժը իպթիտայէ հուն պը մըռա նը:

ՍԼԻ 16

- 1 Իըշդէ հանան մը ժը ոռա կօ, քի խուար
- 2 նապըն: Դը տէրա խօ ո տէ լը տէրիսըն,
 լաքին ոգթ տէ պէ, քօ հէր քի քօ ո պը
 գուժը, վուսան տէ հասապ պըքը քօ ժը խօ-
- 3 տէռա խըղմէթ տըքը: Ու դըշդէ հան տէ
 ժը ոռա պըքըն. ժը պօյ աւ քօ նա Պապա
- 4 նաա քըրըն ու նա ժի մը: Լաքին դըշդա
 հան մը ժը ուանդա կօ, քօ կափա սաաթ պէ՛
 հուն պիրա խօ պինըն էրքը մը ժը ոռա կօ,
 սէօղէ հան ափուլ մը ոռա նա կօ, չըմա քօ
 էղ պը ոռա պում:
- 5 Լաքին նուա էղ տը չում լը պա մը շիան-
 տօղէ, ու ժը ո հէքէ ժի փրուս նա քը էրքը
- 6 լը քօ տը չի: Լաքին ժը պօյ աւ դըշդան
 քօ մը ժը ոռա կօ, տըքէ ո պը գասապէթէ
- 7 դըժա պու: Համա էղ պըռա տըպէմ ժը
 ոռա, ժը ոռա գանձ է քօ էղ հառըմ, չըմա
 քօ էրքը էղ նէ չում, թէսէլի տայօղ ժը
 ոռա նայը. համա էրքը պը չում, աուի ժը
- 8 ոռա տը շէյնիմ: Ու աուի կափա քօ պէ,

- տրնէ տէ թագիլ պըքը ժը պօյ կիւնէյան՝
 9 ու սատագաթէ ու շէրիաթէ: Ժը պօյ կիւ-
 10 նէյան՝ չիւնքի ժը մլուա իման նայնըն: Ժը
 պօյ սատագաթէ, չիւնքի էզ ժը Պապառա
 11 տը չոււմ, ու հէնի մը նա պինըն: Ժը պօյ
 շէրիաթէ, չիւնքի շէրիաթէ մէյընէ ուէ տը-
 12 նէյէ հաթիյէ պրանտըն: Հէժա ժը ոռա
 փըռ դըշդէ մըն հէյէ կօթընուա, լաքին անուա
 13 հուն նըքեարըն թահմուլ քըրընէ: Համա
 կափա քօ Ռուհէ ռաստիյէ պէ ժը ոռա լը
 հէմի ռաստիյէ գալափուզիթի տըքը, չըմա քօ
 աւ ժը խօ դըշդ քի տէ խապէր նա տը, լէ
 չը քօ պը պըհիսէ՝ աուի տէ խապէր տը, ու
 ժը ոռա աւ դըշդ քօ տէ պըպըն տէ թարիֆ
 14 պըքը: Ռուի էզ տէ պը իզլէթ պըքը, չը-
 մա քօ ժը ամընան տէ պըսթինը, ու ժը ոռա
 15 թարիֆ պըքը: Ժը Պապառա հէր չը քօ
 հէյէ, է մընը. ժը պօյ աւ մը ժը ոռա կօ՝
 էրքը ժը ամընան տէ պըսթինը՝ ու ժը ոռա
 16 թարիֆ պըքը: Հընըքի՝ ոգթ հէնի տէ մը
 նա պինըն, ու տիսա հընըքի ոգթ տէ մը պը
 պինըն. չըմա քօ էզ ժը Պապառա տը չոււմ:
 17 Ռուա ժը շահըրտան հընըքան ժը հէփու-
 տուռա տը կօթը պոււն. չիյէ ուիա քօ ժը մե-
 ոա տէժը, էրքը հընըքի, հէնի մը տէ նա
 պինըն, ու տիսա հընըքի՝ տէ մը պը պինըն,
 18 ու էրքը էզ ժը Պապառա տը չոււմ: Ու տը
 կօթը պոււն, չը տէ պըպը աւ հընըք ժի. էմ

- 19 նըզանըն չը տեժը : Իսա ֆէհմ քըր քօ տը-
 խուսզըն ժէ փըռս քըրընէ, ու կօ ժը ուան-
 ուա, ժը պոյ աուի լը նավ խօ փըռս տըքըն,
 քօ մը կօ կավ քի ժի հէնի տէ մը նէ պինըն,
 20 ու տիսա կավ քի ժի տէ մը պը պինըն : Պը-
 ուա պըռա տը պէմ ժը ոռա, քօ հուն տէ պը
 կըին, ու շին պըքըն համա տընէ տէ շաղ պը,
 հուն տէ գասավէթ պըքըն . լաքին գասավէ-
 21 թէ ո տէ լը շաղիթիյէ պէ կօհանսըն : Ժըն
 քի կավա քօ տըզը՝ գասավէթ տըքընը չըմա
 քօ սաաթէ ուի կիյայէ, լաքին կավա քօ ո-
 լէտ պըզը՝ ժը շաղիթիյէ հէնի սըխէթէ խօ
 պիրա խօ նայնը, քօ լը տընէաա մեռուվ քի
 22 դա : Հուն ժի նուա գասավէթէ ո հէյէ,
 համա էզ տիսա տէ ո պը պինըմ, ու տընէ
 ո տէ շաղ պըն ու շաղիթիյէ ո եէքէ տէ ժը
 23 ո տէր նայնը : Ու ուէ ոջէ հուն տէ ժը
 մըն դըշդ քի փըռս նէքըն, պըռա պըռա տը
 պէմ ժը ոռա՝ քօ պը նավէ մըն չը քօ տիլէկ
 պըքըն ժը պավէ մըն տէ պըտը ժը ոռա :
 24 Հաթա նուա պը նավէ մըն գաթ դըշդ քի
 ո տիլէկ նէ քըրըն, տիլէկ պըքըն ու տէ պըռ-
 25 թինըն, քօ շաղիթիյէ ո թէմնամ պըպը : Դըշ-
 դէ հանա մը ժը ոռա պը թէմնիլա կօ, լաքին
 սաաթ տէ պէ, քօ ուէ չաղէ հէնի պը ոռա
 պը թէմնիլա տէ խապէր նէ տըմ . լէ պը ա-
 շէքեար ժը պոյ Պապա տէ ժը ոռա թարիֆ
 26 պըքըմ : Ուէ ոջէ տէ պը նավէ մըն տիլէկ

- պըքըն, ու էլ նա պէմ ժը ոռա՝ երբը էլ ժը
 27 պոյ ո ժը Պապառա տէ լափա պըքըմ. Զըմա
 քօ Պապա աւ պը խօ ո տըհապինը. չինքի
 ո էլ հապանտըն, ու պափուր քըրըն քօ էլ
 28 ժը խօտէ ռապոււմ: Ժը Պապա ռապոււմ
 ու լը տընէ հաթըմ. տիսա տընէ տը հէլըմ
 ու ժը Պապառա տըչոււմ:
- 29 Հալըրտան կօն ժէռա. Սահա անուա պը
 աշիքեար խապէր տըտի, ու թէմնիլ քի ժի
 30 նա պէժի: Կուա էմ ֆահմ քըրըն քօ գու
 հէր գըշդ զանի՝ ու գըշդ քի ժի լազըմ՝ նընը
 քօ եէքէ ժը դա փըռա պըքը, պը ուխա էմ
 31 տը զանըն քօ գու ժը խօտէ ռա պույ: Խա
 ճէփապ տա ժը ուանուա ու կօ. Լ՞նուա պա-
 32 փուր տըքըն: Սահա սաաթ դէ, ու հաթիյէ
 ժի, քօ տէ պէլա պըն, հէր եէք լը ճիյէ խօ-
 տա, ու էլ թէնէ տէ պը հէլըն, լաքին էլ
 թէնէ նընըմ չըմա քօ Պապա պը մըռա է:
 33 Գըշդէ հանա մը ժը ոռա կօ՝ քօ պը մըռա
 սէլամէթէ ո հէպը. լաքին փէթ պըն, չըմա
 քօ մը տընէ ֆաթհ քըր:

- 1 Ու կափա քօ Խաա ուանան խապէր տա,
 ջահլէ խօ լը ազիւմանան պըլընտ քըր ու կօ-
 Լ՞ Պապա սաաթ կըհիշտիյէ, պը իզզէթ քը
 Գուռէ խօ, քօ Գուռէ զաժի դա պը իզ-

- 2 զէթ քը : Չափան քօ ժէռա դա լը սէր Տէր
թէն հիւքմաթ տա , հաթա քօ էպէտի հա-
յաթ պըտը ժը աւ հէմիանուա , քօ դա ժէռա
- 3 տա : Ուիա է էպէտի հայաթ , քօ նաա պը-
քըն դա թէնէ հագդ Լլահ ու Խաա էլ Սէ-
- 4 սիհէ քօ դա շիանտ աուի : Սը դա լը սէր
արտէ պը իղղէթ քըր , աւ շըղուլ քօ դա ժը
- 5 մըռա տա քըրընէ՝ մը թէմամ քըր : Ուան-
ուա է՛ Պապա՝ դու լը պա Խօ մը պը իզզէթ
քը . պը աուի իզզէթէ , քօ ժը պունէ տընէ
- 6 ալուլ լը պա դա ժը մըռա հէպու : Սը նա-
վէ դա պէյան քըր ժը աւ մեռուվանուա , ուան
քօ դա ժը տընէտա ժը մըռա . է դա պուն ,
ու դա ժը մըռա տա ուան , ու քէլամէ դա
- 7 կըրթըն : Վուա ֆէհմ քըրըն՝ էքքը աւ հէ-
մի դըշդ քօ դա ժը մըռա տա՝ ժը դա նը :
- 8 Շըմա քօ աւ քէլաման քօ դա ժը մըռա տա
մը ժի ժը ուանուա տա . ու ուան ժի գապուլ
քըրըն ու պը ռապտ դանին քօ էղ ժը դա
ռապուլ , ու իման անին քօ դա էզ շիան-
- 9 տըմ : Վուա էզ ժը պոյ ուան լափա տը-
քըմ , ու նա ժը պոյ տընէ լափա տըքըմ . է
ժը պոյ ուան քօ դա ժը մըռա տա , չըմա քօ
- 10 ուան է դա նը : Ու հէմի ամընան՝ է դա նը
ու չը քօ է դա է էմըն է , ու էղ պը ուան
- 11 պը իզզէթ պումը : Ու էղ հէնի լը տընէտա
նընըմ , լաքին ուան լը լը տընէտա նը , ու էզ
ժը դառա դէմ , է՛ աղիզ Պապա պը նափէ

- խո ուան պը բէ, ուան քո դա ժը մըռա տա,
քո եէք պըպըն, չափան քո էմ եէք ըն:
- 12 Ձը դաս քո էզ լը տընէտա պում պը ուան,
ոա, մը պը նափէ դա ուան հըֆըլ քըր, ուան
քո դա ժը մըռա տա, ու մը հըֆըլ քըր ու
ժը ուան եէքէ վուենտա նէ պու, ժը ղայրէ
օղուլէ հէլաք է, քո քըթէպ թէքմիլ պըպը:
- 13 Հէնի նուա ժը դառա դէմ ու լը նափ տը
նէ դըշդէ հան խապէր տը տըմ, քո չազի-
- 14 թիյէ մըն լը խօտա թէքմիլ պը կըրըն: Մը
քէլամէ դա ժը ուանոա տա. ու տընէ ժը
ուան իքրաճ քըր, չըմա քո ուան ժը տընէ
նընըն, չափան քո է ժի ժը տընէ նընըմ:
- 15 ժը պօյ ուան ժը տընէ հէլինի լափա նաքըմ,
լէ քո ուան ժը եարամազէ հըֆըլ պըքի:
- 16 Ուան ժը տընէ նընըն չափան քո էզ ժը տը-
17 նէ նընըմ: Ուան պը ուստիյէ. խօ մուգա-
- 18 տէս տըքը, քո քէլամէ դա հազգ է: Ձա-
փան քո դա էզ լը տընէ շիանտըմ, է ժի ուան
- 19 լը տընէ շիանտըմ: Ու լը սէր ուան էզ խօ
փազըժ տըքըմ քո ուան ժի պը հազգիյէ
- 20 փազըժ պը պըն: Ու թէնէ ժը պօյ ուան
լափա նա քըմ, լաքին պը խապէրէ ուան ժը
պօյ հէմի ժը մըռա իման անօղանոա ժի:
- 21 Վօ հէմիան ժը եէք պըպըն, չափան քո դու-
է՛յ Պապա լը նափ մըն ու էզ լը նափ դա,
քո ուան ժի լը նափ մէտա պըպըն. քո տը-
նէ ժի պափուր պըքը, էքքը դա էզ շիանտըմ:

- 22 Իւ աւ իղզէթ քօ դա ժը մըռա տա, մը ժի
 ժը ուանոա տա, քօ եէք պըպըն. չափան քօ
- 23 էմ եէք ըն: Լչը լը ուանտա ու դու լը մը-
 տա, հաթա քօ լը եէքտա թէքմիլ պըպըն,
 ու տընէ ժի պըպընը քօ դա էզ շիանտըմ,
 դա հապանտ ուան չափան քօ էզ հապան-
- 24 տըմ: Լչ Պապա ուան քօ դա ժը մըռա
 տա, տը խուաղըմ լը քօ քի էզ ըմ, ուան
 ժի պը մըռա պը պըն. քօ պըպինըն իղզէթէ
 մըն՝ աւ քօ դա ժը մըռա տա, չըմա քօ դա
- 25 էզ հապանտըմ ժը ափուլ պունէ տընէ: Լչ
 սատըգ Պապա՝ տընէ դա նաս նէ քըր, լպին
 մը դա նաս քըր, ու ուան ժի նաս քըրըն եր-
- 26 քը դա էզ շիանտըմ: Մը նափէ դա ժը
 ուանոա տա զանին ու տէ պըտըմ զանին, քօ
 աւ մուհապէթ, քօ պը աուի դա էզ հապան-
 տըմ, լը նափ ուան պըպը, ու էթի լը նափ
 ուան:

ՍԻՐ 48

- 1 Խաւ կափա քօ խապէրէ հանա կօ, ուապու
 պը թէփլի շակըրտէդ խօ լը ալիյէ տընէ նա-
 վալէ Վաթըռնէ պըհուրի, լը քօ քի պաղ-
 չա քի հէպու լը նափ էքէ քէթըն աւ ու
- 2 շակըրտէդ խօ: Շուտա ժի աուի քօ աւ տէ
 թէսլիմ պը քըրանա աւ ճի տը զանը պու-
 չըմա քօ Խաւ փըռ ճարան պը թէփլի շա-

- կրօտէ խօ լը ուէ հաթը պոռն ճըվանտըն :
- 3 'Լուա ճ'ուտա պէօլիւկէ ապէրան ու ժը պաշ իմաման ու ժը ֆարիսիան խըղմէթճիան պը խօռա սանտ, հաթը լը աւ տէր, պը մաշհա-
- 4 լան ու պը ֆէնէրան ու պը չէքան : Համա Խաա կալա քօ տի աւ հէմիան լը սէր ուի հաթ, ապու ու կօ ժը ուանոա . հուն լը քէ
- 5 տը կէոըն : Ճ'էվապ տանը ժէոա . Խաայէ 'Լաարանի, կօ ժը ուանոա Խաա . Խը լմ, ճ'ուտա ժի քօ աուի տէ թէսլիմ պը քըրա-
- 6 նա' պը ուանոա պու : Կալա քօ կօ երբը եշ լմ, պը շունտա չուն ու լը արտէ քէթըն :
- 7 Տիսա փըոս քըր ժը ուանոա . լը քէ տը կէ-
- 8 ոըն . ուան ժի կօ, Խաայէ 'Լաարանի : Խաա ճէվապ տա ժը ուանոա . Ս'ը ժը ոռա կօ էր- քը եշ լմ . նուա երբը հուն մը տը խուպըն :
- 9 աուանան պէրտըն քօ պը չուն : Վ'օ թէք- միլ պըպը աւ խապէր քի կօ, ուան քօ դա ժը մըոա տա, ժը ուան եէքէ ժի մը վունտա :
- 10 նա քըր : 'Լուա ժը Հըմհուն փէթրոսոա շուրքի հէպու , քշանտ աուի, ու լէ խըստ լը խըղմէթքեարէ պաշ իմամէ, ու կօյէ ոաստէ ուի պրանտ ճիյէ քըր, ու նավէ աւ խըղմէթ-
- 11 քեարէ Ս'ալիսոս պու : Խաա կօ ժը փէթ- րոսոա . Հըրա խօ տիսա լը քալան տէյնը . աւ քիասէ քօ Պալէ մըն ժը մըոա տա, տէ վէ նախում աուի :
- 12 'Լուա պէօլիւկէ ապէրէ ու պին պաշի ու

- խղճմեթծիյէ Եւհուտիան կըրթըն Խսա, ու
 13 կրէտան : Ու առի իպթիտա ժը Զանառա
 պըն քօ Ղաղուրէ Գայաֆա պու, քօ պաշ
 14 իմամէ ուէ սալէ պու : Ուհա աւ Գայաֆա
 պու քի ժը Եւհուտիանու նասիհաթ քըր,
 էրքը Գանձ է քօ ժը պօյ Գալմէ մէռուվ քի
 15 պըմըր : Ու լը քէյ Խնա տըրօ պուն Ըլմ
 հուն փէթրոս ու աւ շակըրտէ տըն. ու աւ
 շակըրտ նասէ պաշ իմամէ պունէ պը Խսառա
 16 լը հալշա պաշ իմամէ քէթ : Լաքին փէթ-
 ռոս տէրվա լը պա տէրիյէ սէքընի պու. ռա-
 պու աւ շակըրտէ տըն քօ նասէ պաշ իմամէ
 պու, ու կօ ժը Գալուճիռա. փէթրոսէ լը
 17 հընտուռ սանտ : Եւռա աւ Գալուճի Գար-
 վաշ ժը փէթրոսու կօ. Սաղըն դու ժի ժը
 շակըրտանէ ուէ մէռուվէ նէ՞ պի ուի ժի կօ
 18 նընրմ : Լը ուէ սէքընի պուն խղճմեթքեա-
 լան ու հասանան քօ շակըր շալուծանտը պուն,
 չիւնքի սէրմա պու, ու կէրմ տը պօ պուն.
 փէթրոս ժի պը ուանուա սէքընի պու ու կէրմ
 19 տը պօ պու : Ու պաշ իմամ ժը Խսառա
 փըռս քըր ժը պօյ շակըրտան ու թալիմէ ուի :
 20 Խսա Ղէվապ տա ժէռա, մը լը տընէտա ա-
 շէրեար խապեր տա, մը հեր չաղ լը տէրան
 ու լը տաճարտա հին քըր, լը քօ քի Եւ-
 հուտիյան կըշք ճէմ պօ պուն, ու տըղիգա
 21 ղըշդ քի մը խապեր նա տա : Չըմմ ժը մը-
 ռա փըռս տըքի, ուան քօ պըհիստըն ժը ուան

- նա փրոս քը երբը մը չը պը ուանուս խապեր տա, վահա մը չը քօ խապեր տա ուան վա-
- 22 նըն: Կապա քօ ուիա կօ. ժը խըզմէթքեա-
րան եէքէ քօ լը ուէ սէքընի պու, սիլա քի
լէ խըստ ժը Խսառա ու կօ, Ա ուսան ճէվապ
- 23 տըտի ժը պաշ իմամհա: Խսա ժի ժէռա կօ.
Լչրբը մը քէօթի խապեր տա, ժը պոյ քէօ-
թիթիյէ շէհատէթ պըքը. լէ երբը մը գանձ
խապեր տա, դու չըմա՞ ժը մըռա լէ տըիւի:
- 24 Աւ անա արուի հաթը կրէտան ժը Գայա-
- 25 ֆառա շիանտ: Շըմհաւն փէթըոս ժի լը
ուէ սէքընի պու ու կէրմ տը պօ պու, կօնը
ժէռա, Աագըն դու ժի ժը շաղըրտէդ ուի նէ
պի. աուի ինքեար քըռ ու կօ՝ Լչրբը նընըմ:
- 26 Ժը խըզմէթքեարէ պաշ իմամէ եէք ժի՝ խը-
սըմէ աւ մէռուվէ, քօ կօյա էքէ փէթըոս պը-
ռանտը պու՝ կօ. 'Լա՞ մը դա տի լը նապ
- 27 պաղչայէ պը ուիռա: 'Լուա փէթըոս Տի-
սա ինքեար քըռ, ու զուվա տիք պան տա:
- 28 Աւ Խսա ժը մալա Գայաֆայէ լը սէրայէ
վալէյէ պըրըն, ու հէնի սըպէ պու, ու ուան
լը սէրայէ նէ քէթըն քօ նափար նապըն, լէ
- 29 քօ փասէհէ պըխօն: Փիլատոս լը տէր հաթ
ժը ուանհա ու կօ. Լը սէր մէռուվէ հան
- 30 չը կըլի տադիսին: Ղէվապ տան ու կօն
ժէռա. Լչրբը աւ մէռուվ պը քէօթի խույ
նա պանա, աուի մէ ժը դառա տէ թէսլիմ նէ
- 31 քըռանա: 'Լուա փիլատոս ժը ուանհա կօ:

- հուն պրոթինըն առի, ու լը կէօրա տինէ խառնի հէօքմ պըքըն. Եւ հուտիան կօն ժը մէռա. Ղայիղ նընը քօ մէռուվ քի պը գու-
- 32 ժըն: Վէթմիլ պըպը քէլամէ Խսա, քօ կօ. Պէյան քըր էրքը պը չը մըրընէ աւ տէ
- 33 պըմը: Փիլատոս տիսա լը սէրայէ քէթ, կազի քըր Խսա ու կօ ժէռա. Փատիշահէ Եւ-
- 34 հուտիան զո՞ւյի: Խսա Ճէվապ տա. ուայա դու ժը խօ՞ տէժի, եախօտ ժը պոյ մը պաշ-
- 35 քասիան ժը դառա կօն: Ղէվապ տա վիլատոս, Սէկէր էժի Եւ հուտի մը. միլէթէ դա ու պաշ իմամէ դա դա ժը մըռա թէսլիմ
- 36 քըրըն, դա չը դըշդ քըիյէ: Խսա Ճէվապ տա. փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէյ հան նընը. էրքը ժը տընէյ հան պըպանա փատիշահիթիյէ մըն, խըզմէթճիյէ դ մըն տէ փէվ պըչանա քօ էզ լը տէսթէ Եւ հուտիան թէսլիմ նէ պըմ. նուա փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէ
- 37 հան նընը: Փիլատոս կօ ժէռա. Եւ էրքը փուսան է դու փատիշահի. Ճէվապ տա Խսա. դու տէժի էրքը էզ փատիշահ ըմ. լաքին էզ ժը պոյ աւ դըշդէ հան զա մը, ու ժը պոյ առի լը տընէ հաթըմ, քօ ժը պոյ հազգիյէ շէհա-տէթ պըքըմ, աւ հէմիան քօ ժը հազգիյէնը.
- 38 ժը խապէրէ մըռա կօտարի տըքըն: Փիլատոս կօ ժէռա. Չը՞ է հազգի. ուիա քօ կօ, տիսա լը տէր քէթ ժը Եւ հուտիանա, ու կօ ժը ուանա. էզ գապհաթ քի նա պինըմ լը սէյ

- 39 ուի: Համա ատեթէ ո է քօ լը պպրամա
 էէքէ ժը ոռա պերտըմ. անուա տը խուա՞ղըն
 քօ փատիշահէ Նէհուտիան ժը ոռա պերտըմ:
 40 Հէմիան ժի պը գիրինէ կօն. Առի պէր մէ
 տը, լէ Պարապայէ ու աւ Պարապա հարամի
 քի պոլ:

- 1 Աւէ չաղէ փիլատոս կըրթ խաա՝ ու քուծա
 2 առի: Նուա աքէր ժը ըսթըրիան թաճ քի
 ջէքըրըն՝ լը սէրէ ուի տանին, ու ժէռա խի-
 3 լաթ քի տանը որկըրթըն: Ալ տը կօթը պոլն.
 Սէլամ ժը դառա էյ փատիշահէ Նէհուտիան
 4 ու ժէռա սիլէյան լէ տը խըստը պոլն: Փի-
 լատոս տիսա լը սէր ուապու՝ ու կօ ժը ուանուա.
 Վահա առի ժը ոռա լը տէր դինըմ, քօ պը-
 զանըն էրքը լը սէր ուի էղ ծիւրմ քի նա պի-
 5 նըմ: Խսա լը տէր ուապու, ու թաճէ ըսթը-
 րիան ու խիլաթ ծըլէ ուի հէպու, ու կօ ժը
 6 ուանուա. Վահա աւ մէռուվ: Նուա պաշ
 իմաման ու խըզմէթքեարան կապա քօ առի
 տին, տէնկէ խօ հէլ անին ու կօն. լը խաչէ
 տէրինը՝ լը խաչէ տէրինը առի: Փիլատոս ժը
 ուանուա կօ. առի հուն պը կըրըն, ու լը խաչէ
 տէրինին, չըմա քօ էղ ծիւրմ քի լը ուիտա նա
 7 պինըմ: Նէհուտիան ճէվապ տան ժէռա, նօ-
 մօսէ մէ հէյէ լը կէօրա նօմօսէ մէ լազըմ է քօ

- պըմըր. չըմա քօ աւ խօ գուռէ խօտէ քըր:
- 8 Կա՛վա քօ փիլատօս խապէրէ հան պըհիստ հէ-
նի փրօ թըռսիա, տիսա լը սարայէ քէթ ու կօ
- 9 Ժը Խսառա: Գու ժը քո՛յ. լաքին Խսա Ժէ-
- 10 աա ճէվապ քի նէ տա: Կօ Ժէռա փիլատօս.
պըմըռա խապէր նա՛ տի. դու նը՛գանի քօ հէօք-
մէ մըն հէյէ դա լը խաչէ պը տէրինիմ, ու
- 11 հէօքմէ մըն հէյէ դա պէրտանէ: Խսա ճէ-
վապ տա. Լը սէր մըն գաթ հէօքմաթէ դա
տէ նա պանա, էրքը Ժը Ժօրտա Ժը դառա նէ
հաթը պա տայըն. Ժը պօյ ուիա՝ աւ քօ էլ
Ժը դառա թէսլիմ քըր՝ կիւնէյէ ուի հէնի փրօ
- 12 մէղըն է: Էնի Ժը ուէ բէվա փիլատօս տը
խօստը պու աուի պէրտը, լաքին Լէհուտիան
պը գիրինէ տը կօթը պուն. էրքը աուի պէր-
տի, դու տօստա գայսէրէ նընի, հէր քի քօ աւ
խօ փատիշահ տըքը, աւ զըտտէ գայսէրէ:
- 13 Դուա կա՛վա քօ սէօղէ հան պըհիստ փիլա-
տօս, լը տէր խըստ Խսայէ, ու տէօշիւմէյէ գէ-
վըրէ քօ պը Խպրանիյէ կապաթա հաթը կօ-
թան ճիյէ լը սէր քիւրսիյէ շէրիաթէտա ոօ-
- 14 նըշտ: Ուօյա ինէ փասէհէ պու, ու սաաթ
ոխթա շէշանտա պու, ու Ժը Լէհուտիանա
- 15 կօ. Սա հա փատիշահէ ո Ժը դա: Ու ուան
տը գիրա պուն Ժը նալ մէտա հէլինը աուի՝
հէլինը աուի, ու լը խաչէ տէրինը աուի, փի-
լատօս Ժը ուանա կօ. Լչլ փատիշահէ՞ ո տէ
լը խաչէ տէրինըմ, պաշ իմաման ճէվապ տան

- Ժը գայտերէ պաշգա փատիշահէ մէ թուննա :
 16 Ուէ չաղէ առւի լը տէսթէ ուան տա, քօ լը
 խաչէ ռապը :
 17 Ուան ժի կըրթըն առւի տը պրի պուռն, ու
 խաչէ խօ առւի հէլ անի պուռ, ու վուան ռա
 տը պօ պուռ լը աւ ճի քօ դէ կօթան, Գաֆ,
 քօ պը Իպրանիյէ Լյօլկօթա տը հաթը պուռ
 18 կօթան. Լը ուէ առւի լը խաչէ տէր անին, ու
 բէռա պաշգա տը տօյան ժի, եէքէ ժը եէք
 ալիյէ ու առւէ տըն ժը եէք ալիյէ, ու լը օր-
 19 թայէ Իսա: Ու թախթա քի ժի նըվիսանտ
 Փիլատօս, ու տանի լը սէր խաչէ. ու ՓԼՏԻ-
 ԴԼՈՒ, ԵԼԶՈՒՏԻՄՆ ԻՍԵՅԻ, ՆԵՍ-
 20 ԸՆՆԻ՝ հաթը պուռ նըվիսանտըն: Նուա եաֆ-
 թայէ հան ժը Նէհուտիան փըռան խօնտըն.
 չըմա քօ աւ ճի լը նէղա պաժէր պուռ լը քօ քի
 Իսա հաթը խաչ քրորն. ու պը Իպրանիյէ,
 ու պը Եռնանիյէ, ու պը Ուսմանիյէ հաթը
 21 պուռ նըվիսանտըն: Նուա պաշ խմամդ Նէ-
 հուտիան ժը Փիլատօսուա կօն. Մէ նըվիս փա-
 տիշահէ Նէհուտիան, լէ պը նըվիս քօ աւ կօ
 22 էղ փատիշահէ Նէհուտիան ըմ: Փիլատօս
 ճէվապ տա, Մը չը քօ նըվիսանտ նըվիսանտ:
 23 Համա ասքերան կալա քօ Իսաէ լը խաչէ
 տէր անին, ճըլէ ուի սանտ չար հիսսէ քրորն,
 ժը հէր եէք ասքերան փայ քի. ու խաֆթանէ
 ուի ժի սանտ. չըմա քօ ժը ժօրտա հաթա լը
 24 ժէր, պէ տէր ու թըն պուռ հիւնայի: Լյօն ժը

հեղուտուռա առի էմ նէ գաթինն, լէ գուրա
էմ պալէժըն լը ուի ժը քէռա քօ տէրգէվէ:
քօ թէմամ պըպը աւ նըվիսանտըն: Շըլէ մըն
լը նալ խոտա փայ քըրըն, ու լը սէր խաֆ
թանէ մըն գուրա ալէթըն, ապէրան դըշդէ
հան քըրըն:

25 Ու լը պա խաչէ Խսա սէքընի պուռ տիյա, ուի
ու խուշդա տիյա ուի՝ Մէյրէմէ, ժընա Վշա-

26 Փասէ ու Մէյրէմէ Մահտալինի: Կալա քօ
Խսա տիյա խօ տի՝ ու աւ շակըրտ քօ տը հա-
պանտ քօ նէզա ուի սէքընի պու, կօ ժը տիյէ

27 խօռա, Լշ ժըն վահա գուռէ դա: Բաչէ կօ
ժը շակըրտա, Սահա տիյա դա, ու ժը ուէ
սաաթէ աւ շակըրտ առի լը մալա խօ սանտ:

28 Ու ուէ բէվն կալա քօ Խսա զանի էրքը
վահա հէր գըշդ թէքմիլ է, քօ աւ նըվիս ժի

29 թէքմիլ պըպը՝ կօ: Լշ թի մը: Մուա լը
ուէ Փրադ քի պը սիրքէ դըժա հէպու, ու ուան
ժի սիւնկեար քի պը սիրքէ դըժը քըրըն. լը
սէր գամիշ քի լէֆանտըն, ու տրեժ քըրըն

30 ալիյէ տէվն ուի: Մուա կալա քօ Խսա սիր-
քէյէ սանտ, կօ: Հէր դըշդ թէքմիլ պու,
ու սէրէ խօ պը խուար քըրընէ ճանէ խօ թէս-
լիմ քըր:

31 Մուա Լէհուտիան, չիւնքի ոջա ինէ պու,
քօ աւ կեօվտան նա պը քօ լը սէր խաչէ ոլը-
մընըն հաթա ոջա շէմուէ, չըմա քօ աւ շէ-
մու, ու քի մէղըն պու, ժը փիլատոսաւ լալա

- քրորն քօ չօքա ուան պը շըքիննն ու պէն հե-
 32 լանտըն : Աքերան հաթըն չօքեդ ավուլին շը-
 քէնանտըն ու վոսան ժի է ոուէ տըն , քօ
 33 բէռա լը խաչէ ու պօ պու : Համա կազա
 քօ ժը Խսառա հաթըն՝ ու տին քօ ժը խօ մըրի
 34 պօ պու , չօքա ուի նէ շըքէնանտըն : Աքին
 ասքերան նէքէ ումա խօ շըքանտըն գէնըշտա
 35 ուի , ու զուվա խույն ու ալ ուսպու : Ու աւ
 քօ տի դըշդէ հանան՝ շէհատէթ քըր ու շէհա-
 տէթիյէ ուի ուստ է , ու աուի տը զանը քօ
 36 ուստ տէժը . քօ հուն ժի խման պինըն : Գըշ-
 դէ հան պու քի թէմամ պըպը քըթէպ , էր-
 37 քը աօդիյէ ուի տէ նէյէ շըքանտըն : Ու տի-
 սա պաշգա քըթէպ տէժը . տէ պը նըհէոըն
 ժէռա քօ աուի պրինտար քըրըն :
 38 Ժը ուէ բէվա Եուսիֆ՝ քօ ժը Արիմաթէ
 պու , պը տըղիգա շակըրտէ Խսա պու ժը թըռսա
 Եէհուտիան , տիլէկ քըր ժը փիլատօսէ , քօ
 կէօվտէյէ Խապէ պը հէլինը , փիլատօս ժի էմր
 39 քըր , հաթ ու հէլանի աուի : Հէմ՝ Աիկօդէ-
 մուս ժի հաթ քօ աուի լը շէվէտա ավուլ ժը
 Խսառա հաթը պու , ու անի գասա սատ լը դը-
 40 րան զմուռ պը էօտոա թէվ քըրի : Աուս
 կէօվտէյէ Խապէ սանտըն ու պը ճավան ու պը
 պըխուրան լէֆանտըն , չավան քօ աուէթէ Այէ-
 41 հուտիան պու քէֆէն քըրընէ : Ու լը ուէ տէրէ
 լը քօ քի հաթը պու խաչ քըրըն , պաղչա քի
 հէպու , ու լը նալ աւ պաղչայէ թըրպ քի նօ

Հէպու, քօ լը նաւա էքէ գաթ եէքէ նէ տանի
42 պուռն: Նուա ժը պոյ ինէ Նէհուտիան լը ուէ
տանին Իսայէ, չըմա քօ թըրպ նէզ պու:

ԱՅԻՐ 20

- 1 Ու լը ոջա ավուլէ հաթթէ՝ հէժա դարի,
լը սէրէ սըպէտա Սէյրէմէ Սախտալինի լը
թըրպէ հաթ, ու տի քօ գէվըր ժը տէրիյէ թըր-
- 2 պէ հաթը պու հէլանին: Բաշէ տը պաղը դէ
ժը Շըմհուն փէթըրոսա ու ժը աւ շակըրոտէ
տընոա՝ աւ քօ Իսա տը հապանա, ու տէժը ժը
ուանոա. Բապպ ժը թըրպէ հէլանին, ու էմ՝
- 3 նըզանըն լը քօ տանին աուի: Ուսպու փէթ-
րոս ու աւ շակըրոտէ տըն ու լը ալիյէ թըրպէ
- 4 տը հաթը պուռն: Հէրտույան ժի թէվ տը պա-
ղիա պուռն. ու աւ շակըրոտէ տըն, պաղիա գու քէթ
լը բէշ փէթըրոսէ. ու ավուլ լը թըրպէ հաթ:
- 5 Ու նըզմ՝ պու տի քօ չարշափան լը ուէ տը սէ-
քընի պուռն. լաքին աւ լը հընտուռ նէ քէթ:
- 6 Շըմհուն փէթըրոս ժի կըհիշթ, քօ լը բէյ ուի
տը հաթ, ու լը թըրպէ քէթ, ու տի քօ չարշա-
- 7 փան լը ուէ տը սէքընի պուռն: Ու աւ տըսմալ
քօ լը սէրէ ուիտա պու, պը թէվլի չարշափան
տա նէ պու լէ հաթը լէփանտըն ճիյէ լը եէք ա-
- 8 լի քի հաթը պու տա դինըն: Ուէ չաղէ լը հըն-
տուռ քէթ աւ շակըրոտէ տըն ժի, քօ ավուլ լը
- 9 թըրպէ հաթը պու, տի ու իման անի: Չըմա քօ

- Տէժա քրթեպանն է տը զանը պուն. էրբը լա-
- 10 զըմ է ժէոա ժը մըրիան գըյամ քը: 'Եռա
շակըրտան տիսա լը ճիյէ խօ չուն:
- 11 Համա Սէյրէմ լը պա Թըրպէ լը տէրվա
սէքընի պու, ու տը կրիա պու, նուա կավա քօ
- 12 աւ տըկըրիա պու լը նավ Թըրպէ նըՏէոթ: Ու
տի տու մէլէքան պը ճըլէ սըրիի, քօ ոօնըշտի
պուն, լը աւ ճի քօ կէօվտա Իսա հաթը պու
տանին, եէք ժը ալիյէ սէրի ու եէք ժի ժը ա-
- 13 լիյէ լընկան: Ու ուան ժէոա կօն. Եյ ժըն չը-
մա՞ տըկըրի. կօն ժը ուանոա ժը պօյ աուի քօ
էֆէնտիյէ մըն ժը Թըրպէ հէլանին, ու նըղա-
- 14 նըմ լը քօ տանին աուի: Ու կավա քօ ուանան
կօ պը շունտա մէկէոիա ու աի Իսա քօ տը սէ-
- 15 քընի պու, ու նէ տըղանը պու քօ Իսա է: Իսա
կօ ժէոա. Եա՞ ժըն չըմա՞ տըկըրի լը քէ տը կէ-
ռի: Եռի Թախմին քըր քօ պաղչավան է, կօ
ժէոա. Եա՞ էֆէնտի. էրբը դա աուի հէլանի
պէժը ժը մըռա՞ լը քօ դա տանի աուի, քօ էյ
- 16 աուի պըսթինըմ: Իսա ժէոա կօ, Եա՞ Սէյ-
րէմ. ուի ժի վէկէոիա ու պը Իպրանի կօ ժէոա.
- 17 Ուսպի, քօ խօճա Թէրճիւմէ տըպը: Իսա կօ
ժէոա. Ել մըն մէ՞ գէվ. չըմա քօ Տէժա լը պա
Պապէ խօ նէ աա պու մը, լէ հառը ժը պրէյէդ
մըռա, ու սէժը ժը ուանոա. Ել ժը Պապէ
խօռա ու ժը Պապէ ոռա ու Խօտէյէ խօռա ու
- 18 ժը Խօտէյէ ոռա ոատը պըմ: Սէյրէմէ Սափ-
տալինի հաթ ու ժը շակըրտանոա խապէր տա՞

էրբը առի Բապպիյէ տի. ու ժեռա գըշդէ
Հանան կօ:

- 19 'Եւ ալ լը ուէ ոջէ' լը ոջա ալուլէ հաթիմէ
կալա քօ էվար պու, տէրիան ժի գուֆըլանտի
պուն լը քօ քի շակըրտան ժը թըռնէ Նէհու-
տիան լը եէք ճի հաթը պուն ճըվանտըն: Իսա
հաթ ու լը նալ ուանտա սէքընի ու կօ ժը
20 ուանոա. Սէլամ ժը ոա: Ուիա քօ կօ տէսթ
ու փարսուէ խօ ժը ուանոա նշան տա. շակըր-
21 տան շաղ պուն կալա քօ Բապպիյէ տին: Իսա
տիսա կօ ժը ուանոա, Սէլամ ժը ոա. չալան
քօ Պապէ մըն մը շիանտ, է ժի ո տը շէյինըմ:
22 Ու ուիա քօ կօ փըֆ քըր ժը ուանոա ու կօ,
Իուհ էլ 'Եւտսէ պըթիներն. էրբը կիւնէյէ
եէքէ ալֆ պըքըն' ժը ուանոա պէ ալֆ պուն:
23 Ու էրբը է եէքէ շունտա պը կըրըն. պէ կըրթըն:
24 Համա թուաթա ժը տուանգտահան եէքէ, քօ
ճ'էվի տը հաթը պու կօթան, պը ուանոա նա
25 պու, կալա քօ Իսա հաթ: Եւ շակըրտէ աը-
նան տը կօթը պուն ժեռա' էրբը մէ Բապպիյէ
տին. ուի ժի կօ ժը ուանոա. Երբը լը սէր տէս-
թէ ուի նշանէ փերչիման նէ պինըմ, ու փէ-
չիյէ խօ լը ճիյէ փերչիման նա չըքինըմ, ու
տէսթէ խօ լը փարսուէ ուի նա չըքինըմ, գաթ
պալուր նա քըմ:

- 26 Ու լը բաշէ հաշթ ոջան շակըրտան տիսա լը
հընտուդտա պուն, թուամ ժի պը ուանոա.
հաթը Իսա կալա քօ տէրիան գուֆըլի պուն,

- ու սէքընի լը օրթա ուան ու կօ. Սէլաւ՝ ժը
 27 ոռա : Բաշէ՝ կօ ժը (Թ)ուամառ. բէշէյէդ խօ
 լըվըր պինը, ու մէզէքէ տէսթէ մըն, ու բէշէյէ
 խօ պինը լըվըր ու տէսթէ մըն մէզէքը. ու տէ ու
 թէ խօ պինը լը փարսուէ մըն պը չըքինը իման
 28 սըղ մէսը՝ լէ պը իման պը : Շէվապ տա (Թ)ուամա
 29 ու կօ ժէռա. Խօտէ ու Լլաճէ մըն : Խստ կօ ժէ
 աա. Լ. քօ դա էզ տիմ՝ ու իման անի, խօզի
 ժը ուանռա քօ նէ տինը ու տէ իման պինըն :
 30 Գուա Խսա լը պէր շահըրտան պաշգա փըռ
 քէրէմէթան քըր, քօ լը քըթէպէ հանտա նը
 31 վիսանտըն նընը : Համա ուիա՝ աւ գաօ դըշդ
 հաթը նըվիսանտըն, քօ իման պինըն էրքը Խ
 սա՝ Սէսիճ Գուռէ Խօտէ է, հաթա քօ պը
 իման անընէ, պը նապէ ուի ժը հայաթռա մա
 լիք պըպըն :

- 1 Ժը ուէ բէվա Խսա տիսա աւ խօ ժը շահըր
 տէդ խօռա պէյան քըր լը սէր պահրէ (Թ)պէ
 2 ըիյէ, ու ահվա պէյան քըր : Լը թէվ պուռ
 Շըմհուն փէթրոս, ու (Թ)ուամա հաթը Շէվի
 կօթան, ու Լլաթանայէլ քօ ժը Գանա ժը պա
 ժէրէ Շէլիլէ պու, ու գուռէդ Օէպտիյէ, ու
 3 ժը շահըրտան տըտոյան ժի : Շըմհուն փէթրոս
 կօ ժը ուանռա. Լը տըռում սայտէ մահսիան
 կօն ժէռա. Լըմ ժի դէն պը գառա, չուն ու քէ

- Թըն լը կէմիյէ . ու լը ուէ շէվէ դըշդ . քինէ կըր-
- 4 Թըն : Ու կալա քօ սըպէ պու . Խսա լը քէնարէ
պահրէ տը սէքընի պու . համա շահըրտան նաս
- 5 նէ քըրըն էրքը Խսա է : Խսա կօ ժը ուանոա .
Կէլէ զառուգան դըշդ քի խուարընէ ո հէյէ ,
- 6 ճէվապ տան ժէռա ու կօն . Կա : Կօ ժը ուան-
ոա , Թօռէ խօ լը ալիյէ ոաստէ կէմիյէ պալէն՝
ու տէ պը պինըն . ալէթըն , ժը զահֆիյէ մահ-
- 7 սիան նա տը քէարը պուն քշանտընէ : Եւ շա-
կըրտ քօ առի Խսա տը հապանտ , կօ ժը փէթ-
րոսոա . Եւ Բապպ է : Եւ զմհուն փէթրոս կա-
վա քօ պըհիտ էրքը Բանպէ , փէշթըմալ լը խօ
լէֆանտ չըմա քօ դահլի պու , ու աւ խօ լը
- 8 պահրէ ալէթ : Ու աւ շահըրտէ տընան պը կէ-
միյէ տը հաթը պուն . չըմա քօ ժը զուայիյէ
տուր նէ պուն , անձախ գասա տու սատ հալա
պիյէ , ու Թօռէ պը մահսիան տը քշանտը պուն :
- 9 Ու կալա քօ լը զուայիյէ ոապուն , լը ուէ հա-
թը տանին քէօղ քի՝ ու լը սէր ուի հաթը տա-
- 10 նին մահսի քի ու նան տին : Խսա ժը ուանոա
կօ . Պինըն ժը աւ մահսիան քօ հուն նուա կըր-
- 11 Թըն : Եւ զմհուն փէթրոս ոապու , ու Թօռէ լը
զուայիտա տը քշանտ , պը սատ ու բէնձէ ու սը-
սէ պը մահսիյէ մէզընան դըթա . ու աւ գաս
դըշդ հէպու ու Թօռ նա գաթիա Խսա կօ ժը
- 12 ուանոա . Ուրըն դաշթիյէ պըխուն , համա ժը
շահըրտան գաթ եէքէ ճէսարէթ նէ տըրքը
փըռա քըրընէ՝ էրքը դու քիյի , չըմա քօ ֆէհմ

- 43 տը քրորդ պուն էրքը աւ Բապպ է : Նուա Իսա
 հաթ ու նանէ կրթթ ու տա ժը ուանու . վու-
- 44 սան ժի մահսի : Ուիա հալա ճարա սըսէյան է
 քօ Իսա ժը շակըրտանու խոյայի պու ժը բա-
- 45 շէ ժը մըրիան գըյամ քրորնէ : Ու կալա քօ
 դաշթիյէ քրորն , Իսա կօ ժը Շ ըմհուն փէթ-
 րոսու . Իյ Շ ըմհուն գուռէ Եունան դու մը
 ժը աւ հէմիան բէթըր տը հապինի . ուի կօ ժը
 ուիու . Պէլի եւ Բապպ , դու ժի զանի քօ դա
 տը հապինըմ , կօ ժէու . Պը ջէրինը պէրիւքէ
- 46 մըն : Տիսա կօ ժէու . Իյ Շ ըմհուն գուռէ
 Եունան՝ դու մը տը հապինի՝ կօ ժէու . Պէլի
 եւ Բապպ , դու ժի զանի քօ դա տը հապինըմ .
- 47 կօ ժէու . Պը ջէրինը բապէդ մըն : Կօ ժէու
 ճարա սըսէյան . Իյ Շ ըմհուն գուռէ Եունան՝
 դու մը տը հապինի՝ փէթրոս պը գասալէթ ոյու ,
 ժը պօյ աուի քօ սէ ճարան ժէու կօ՝ դու մը տը
 հապինի , ու կօ ժէու . Եւ Բապպ դու հէր
 դըշդ տըզանի , ու դու զանի քօ էզ դա տը հա-
- 48 պինըմ Իսա՝ կօ բաշէ մըն պը ջէրինը : Պըու
 պըուա տը պէմ ժը դաուա , կալա քօ դու կէնճ
 պույի՝ դու ժը խօուա բըշթ կրէտըտա պույ ու
 տը չօ պույ լը քօ քի տը խօստը պույ . համա ու-
 թա իիթիարիթիյէ՝ դա տէսթէ խօ տէ լը պը-
 լընտ պը կրի ու պաշգասիան տէ ժը դաուա բըշթ
 կրէտըն ու տէ պը պըն դա լը քօ քի նա խու-
- 49 ղի : Ուիա կօ՝ պը պէյան քրորնէ էրքը աուի պը
 չը մըրընէ տէ Իստէ պը իզպէթ քը . ու կալա

- քօ աւա խապէր տա կօ ժէռա, 1 ը բէյ մըն ու
- 20 ըր: Ու փէթրոս վէկէռիա ու տի աւ շակըրտ
քօ Խսա տը հապանտ քօ ը բէյ ուի տըքօ պու.
քօ աոււի ը սէր սինկա ուի քէթը պու, ու կօթը
պու. Եւ Բապպ աւ քիյէ քօ տէ դա նէպու
- 21 պըքը: փէթրոս ուիա պը տիթընէ կօ ժը Խսա-
- 22 ու. Եւ Բապպ լէ ուիա տէ չը պըքը: Ու
Խսա կօ ժէռա. 1 չըքը էզ պը խուազըմ քօ ա-
ուի պը մինը հաթա քօ էզ պէմ, ժը դաճա չը.
- 23 դու ը բէյ մըն որը: 1 ուա սէօզա հան ը նալ
պրէյան ուաու, ու ուան շրպանտըն քօ աւ շա-
կըրտ հէնի տէ նա մըրը, լաքին Խսա ժէռա նա
կօ էրքը տէ նա մըրը, լէ էրքը էզ պը խուազըմ
քօ աուի պըմինը հաթա քօ էզ պէմ, ժը դա-
ւա չը:
- 24 Ուիա աւ շակըրտէ քօ շահատէթ տըքը ը
սէր դըշդէդ հանա քօ նըվիսանտ ժի դըշդէդ
հանա, ու էմ տը դանըն քօ շահատիթիյէ ուի
- 25 ուստ է: Լամա հէնի փըռ դըշդ ժի հէնը,
քօ Խսա քըռ, քօ էրքը աուան եէքա եէք պը
հաթա նըվիսանտըն, աւ հաթը նըվիսանտըն
քըթէպան թախմին տըքըմ տընէ ժի պաս նա
պու ը էքէ չունտընոա:

